Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Kołobrzeg na lata 2018-2028

Opracował Zespół ds. przygotowania gminnego programu rewitalizacji w osobach:
Karoliny Bilskiej, Teresy Gębczyńskiej, Bartłomieja Kogut, Agnieszki Kraczkowskiej-Bolko, Agnieszki Marcholewskiej, Violetty Pietras, Izabeli Szymańskiej

koordynowany przez:
Karolinę Bilską,

przy udziale:
dr Mariusza Miedzińskiego, Fundacji „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju”

a także dzięki współpracy ze społecznością lokalną, liderami podmiotów działających na obszarze rewitalizacji, samorządowcami, współpracownikami z Urzędu Miasta Kołobrzeg i jednostek organizacyjnych

REWITALIZACJA
KOŁOBRZEG

Spis treści

1 Wykaz skrótów, oznaczeń, definicje ... 3
2 Wprowadzenie ... 5
2.1 Sposób przygotowania programu ... 5
2.2 Partycypacja społeczna ... 9
2.2.1 Konsultacje społeczne przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ... 9
2.2.2 Logo rewitalizacji Kołobrzegu ... 10
2.2.3 Kanały komunikacji ... 11
2.2.4 Inne działania ... 11
2.2.5 Konsultacje społeczne projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028" wraz z elementami diagnozy społeczno-gospodarczej ... 15
3 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. ... 24
3.1 Przyjęta metodologia ... 24
3.2 Obszar zdegradowany ... 28
3.3 Obszar rewitalizacji. ... 30
3.4 Uchwała o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. ... 31
4 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji. ... 32
4.1 Przyjęta metodologia ... 32
4.1.1 Analiza miernikowa i wskaźnikowa obszaru rewitalizacji we wszystkich sferach ... 63
4.2 Podobszar rewitalizacji Śródmiejski z Wyspą Solną i częścią wschodnią portu ... 70
4.2.1 Analiza negatywnych zjawisk ... 71
4.2.2 Podsumowanie diagnozy partycypacyjnej ... 99
4.2.3 Analiza lokalnych potencjałów ... 108
4.2.4 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu ... 113
4.3 Podobszar rewitalizacji Zachodni z częścią zachodnią portu ... 115
4.3.1 Analiza negatywnych zjawisk ... 117
4.3.2 Podsumowanie diagnozy partycypacyjnej ... 152
4.3.3 Analiza lokalnych potencjałów ... 159
4.3.4 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Zachodni z zachodnią częścią portu ... 161
4.4 Podobszar rewitalizacji terenów powojskowych po obu stronach ulicy Mazowieckiej ... 164
4.4.1 Analiza negatywnych zjawisk ... 165
4.4.2 Podsumowanie diagnozy partycypacyjnej ... 187
4.4.3 Analiza lokalnych potencjałów ... 193
4.4.4 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej. ... 194

4.5 Podobszar rewitalizacji Lęborski ... 197
4.5.1 Analiza negatywnych zjawisk ... 198
4.5.2 Podsumowanie diagnozy partycypacyjnej ... 226
4.5.3 Analiza lokalnych potencjałów ... 233
4.5.4 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Lęborski ... 234
5 Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy ... 237
5.1 Strategia Rozwoju Miasta Kołobrzeg do roku 2020 ... 237
5.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ... 240
5.3 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2017-2020 ... 243
5.4 Strategia Rozwoju Miasta i Regionu Kołobrzeg na lata 2017-2023+ ... 245
5.5 Program Ochrony Środowiska dla miasta Kołobrzeg na lata 2015-2018, z perspektywą na lata 2019-2022 ... 248
5.6 Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla miasta Kołobrzeg na lata 2016-2019 ... 249
6 Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji ... 251
7 Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań ... 253
8 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ... 256
8.1 Lista przedsięwzięć podstawowych ... 256
8.1.1 Projekty dla całego obszaru rewitalizacji ... 259
8.1.2 Podobszar rewitalizacji Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu ... 271
8.1.3 Podobszar rewitalizacji Zachodni z zachodnią częścią portu ... 283
8.1.4 Podobszar rewitalizacji terenów powojskowych po obu stronach ul. Mazowieckiej ... 294
8.1.5 Podobszar rewitalizacji Lęborski ... 298
8.2 Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne ... 307
9 Mechanizmy integrowania działań ... 312
10 Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji ... 315
11 Zarządzanie realizacją programu ... 317
12 Monitoring i ocena programu ... 319
13 Niezbędne zmiany w uchwałach ... 321
14 Specjalna Strefa Rewitalizacji ... 322
15 Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne ... 323
16 Załącznik graficzny ... 324
17 Opiniowanie projektu programu oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko ... 325
18 Spisy tabel, rysunków, wykresów i zdjęć ... 329

1 Wykaz skrótów, oznaczeń, definicje

rewitalizacja - proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji z wykorzystaniem zwłaszcza wewnętrznych (endogenicznych) potencjałów obszaru rewitalizowanego[1]

interesariusz rewitalizacji – mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego, inni mieszkańcy gminy, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy władzy publicznej, inne podmioty, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa

MPZP - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

Studium - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

NGO - Organizacje pozarządowe (non governmental organisation) to wszystkie podmioty, które nie są jednostkami albo organami administracji publicznej oraz których działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysku. Cechą organizacji pozarządowych jest brak powiązań z władzą publiczną

GIS - (*geographic information system*) – system informacyjny służący do wprowadzania, gromadzenia, przetwarzania oraz wizualizacji danych geograficznych, składa się z: bazy danych geograficznych, sprzętu komputerowego, oprogramowania oraz twórców i użytkowników GIS[2]

RPO WZ – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego

GPR – Gminny Program Rewitalizacji

Długotrwałe bezrobocie – pozostawanie poza rynkiem pracy przez okres dłuższy niż rok. Zjawisko długotrwałego bezrobocia jest istotnym czynnikiem społecznym wpływającym na jakość życia osób bezrobotnych i ich rodzin a także najbliższego otoczenia

Ubóstwo - niemożność osiągnięcia minimalnego standardu życiowego. W praktyce oznacza ono stały brak dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki, w szczególności w zakresie jedzenia, schronienia, ubrania, transportu oraz podstawowych potrzeb kulturalnych i społecznych. Ubóstwo stanowi zagrożenie dla realizacji celów lub zadań życiowych. Kryteria dochodowe określone zostały w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i aktualnie wynoszą: dla osoby samotnie gospodarującej – 634 zł, a dla osoby w rodzinie – 514 zł. Ubóstwo można pojmować o w sposób absolutny lub względny. W ujęciu absolutnym opiera się na pojęciu stopnia zaspokojenia potrzeb określonych ilościowo i wartościowo w skali całego społeczeństwa i może zostać wyeliminowane przez znaczny wzrost ekonomiczny. W ujęciu względnym opiera się na odniesieniu poziomu zaspokojenia potrzeb jednostek tj. osób, rodzin, gospodarstw domowych do poziomu zaspokojenia tych potrzeb przez innych członków społeczeństwa[3]. Ubóstwo finansowe (monetarne) jest jednym z wymiarów wykluczenia społecznego

[1] Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1398)
[2] Wikipedia
[3] I. Kotowska, *Rynek pracy i wykluczenie społeczne w kontekście percepcji Polaków. Diagnoza społeczna 2013*, str.182, Warszawa 2014

Bezradność opiekuńczo-wychowawcza - dysfunkcjonalność rodziny, niewydolność wychowawcza, patologia rodziny, zaniedbywanie, krzywdzenie, przemoc wobec dzieci. Rodziny problemowe można podzielić na trzy grupy[4]:

- takie, które nie radzą sobie w opiece nad dziećmi z powodów strukturalnych lub środowiskowych (wymagają wsparcia w pełnieniu ról społecznych);
- takie, których styl życia może zagrażać bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci (wymagają wsparcia oraz kontroli społecznej);
- takie, które nie są samodzielnie w stanie sprawować opieki nad dziećmi (wymagają od państwa pomocy, współodpowiedzialności a czasem przejęcia obowiązków rodzicielskich).

Niewydolność wychowawcza ma dwa aspekty: pierwszy to niemoc rodziców będąca skutkiem dolegliwości psychicznych czy zdarzeń losowych, trudnej sytuacji życiowej, drugi to niechęć wynikająca z braku więzi, zaniedbań krzywdzenia, wzorców wyniesionych z własnego domu. Dzieci wychowujące się w rodzinie problemowej cierpią z powodu zaniedbania, niezaspokajania ich potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, zapewnienia bezpieczeństwa (odtrącanie, odrzucenie emocjonalne, obojętność uczuciowa, nadopiekuńczość, postawa bezkrytyczna wobec dziecka, stawiane wymagań przekraczających możliwości rozwojowe dziecka, poświęcanie zbyt mało czasu i uwagi dzieciom, itp.)

Niepełnosprawność – oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy[5]

Wskaźnik starości demograficznej - relacja liczby ludności w wieku starszym (60 lat i więcej) do ogólnej liczby ludności

START-UP - nowo utworzone przedsiębiorstwo lub tymczasowa organizacja poszukująca modelu biznesowego, który zapewniłby jej zyskowny rozwój. Podmioty zaliczane do tej kategorii są najczęściej związane z technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi (ICT) oraz sektorami *high tech*. Najczęściej wskazywanymi cechami *start-upów* są: krótka historia działalności (do 10 lat), innowacyjność, skalowalność, wyższe niż w przypadku „tradycyjnych" przedsięwzięć ryzyko, ale również wyższy w przypadku sukcesu zwrot z inwestycji[6]

Woonerf - rodzaj ulicy w strefie zurbanizowanej, na której położono nacisk na wysoki poziom bezpieczeństwa, uspokojenie ruchu i wysokie walory estetyczne przy zachowaniu miejsc parkingowych i funkcji komunikacyjnej z priorytetem dla pieszych i rowerzystów. Woonerf jest w założeniu przestrzenią publiczną, która łączy funkcje ulicy, deptaku, parkingu i miejsca spotkań mieszkańców. Podstawą projektowania ulicy tego typu jest rezygnacja z tradycyjnego podziału przestrzeni między jezdnię i chodniki oraz zastosowanie elementów małej architektury, co zniechęca kierowców do ruchu tranzytowego, nie wyklucza jednak możliwości wprowadzenia komunikacji miejskiej[7]

LKN – Lekka Kolej Nadmorska

NOF Kołobrzeg – Nadmorski Obszar Funkcjonalny Kołobrzeg

[4] I. Kudlińska, J. Szymczyk *Bezradność opiekuńczo – wychowawcza rodziców jako problem współczesnej rodziny – próba konceptualizacji zjawiska*, Impuls Kraków 2012, str. 27
[5] Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
[6] Wikipedia, https://pl.wikipedia.org/wiki/Start-up
[7] https://pl.wikipedia.org/wiki/Woonerf

2 Wprowadzenie

2.1 Sposób przygotowania programu

Gmina Miasto Kołobrzeg przystąpiła do przygotowania niniejszego programu w maju 2016 r. Zdecydowano wówczas, że będzie to gminny program rewitalizacji opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1398), a nie lokalny program rewitalizacji, bazujący na wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z 3 lipca 2015 r. Należy podkreślić, że Gmina Miasto Kołobrzeg nie przygotowywała niniejszego dokumentu wyłącznie po to by pozyskać środki zewnętrzne, ale żeby zbadać zachodzące w mieście procesy, dlatego zdecydowała się na dłuższą procedurę. Uznano, że najważniejsza dla przyszłości miasta i jego mieszkańców jest rzetelna diagnoza występujących w nim problemów społecznych i jeżeli okaże się to konieczne, przygotowanie działań rewitalizacyjnych wynikających z prawdziwych potrzeb.

Ww. ustawa o rewitalizacji była nowym aktem prawnym i gmina nie miała doświadczeń w zakresie przygotowania niezbędnych analiz, będących wstępnym etapem przygotowania programu. Biorąc ten fakt pod uwagę, zdecydowano o zleceniu wykonania diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych, skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych na obszarze miasta Kołobrzeg firmie zewnętrznej. W postępowaniu o udzielenia zamówienia publicznego poniżej 30.000 EUR została wybrana firma EU-Consult Sp. z o.o. Na podstawie zawartej Umowy Nr UA-5/16 z czerwca 2016 r. opracowała ona diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej na całym obszarze miasta. Diagnoza wykazała, że na terenie Kołobrzegu występują obszary kumulacji negatywnych zjawisk społecznych, którym towarzyszą negatywne zjawiska w innych, określonych ustawą sferach. Na podstawie przeprowadzonych analiz firma EU-Consult Sp. z o.o. wyznaczyła obszar zdegradowany, a następnie we współpracy z gminą obszar rewitalizacji. Przeprowadziła również konsultacje społeczne projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Usługa została wykonana zgodnie z ww. ustawą o rewitalizacji oraz „Zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020", przyjętymi Uchwałą Nr 478/16 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 2016 r.

Na podstawie powyższego opracowania Rada Miasta Kołobrzeg w dniu 9 lutego 2017 r. podjęła Uchwałę Nr XXVIII/409/17 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Kołobrzeg.

Po podjęciu przez Radę Miasta Kołobrzeg Uchwały Nr XXX/438/17 z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji, zaczęto prace nad przygotowaniem projektu niniejszego dokumentu. Planowano, że zostanie on napisany przez urzędników. Biorąc pod uwagę jego multidyscyplinarny charakter Zarządzeniem Wewnętrznym Prezydenta Miasta Kołobrzeg Nr 54/17 z 13 czerwca 2017 r. powołano siedmioosobowy zespół przygotowujący gminny program rewitalizacji, składający się z dwóch głównych specjalistów ds. urbanistyki i architektury, inspektora ds. zdrowia i spraw społecznych, starszego inspektora ds. funduszy MOPS, naczelnika wydziału dochodów, specjalistę ds. GIS oraz głównego specjalistę ds. zamówień publicznych, który jest jednocześnie pełnomocnikiem Prezydenta Miasta Kołobrzeg ds. strategii rozwoju miasta.

Skład zespołu planowano uzupełnić o eksperta zewnętrznego, aby wprowadzić odmienne od „urzędniczego" spojrzenie na analizowane zagadnienie. Propozycję współpracy skierowano do Pana dr Mariusza Miedzińskiego z Akademii Pomorskiej w Słupsku, mieszkańca Kołobrzegu, który angażuje się od wielu lat w sprawy miasta. M.in. dr Mariusz Miedziński aktywnie uczestniczył w konsultacjach społecznych projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, składając uwagi do opracowanej diagnozy. W odpowiedzi na propozycję ekspert

zewnętrzny złożył ofertę współpracy, zgodnie z którą indywidualnie przygotuje koncepcję programu rewitalizacji. Pan dr Mariusz Miedziński z uwagi na swoją pracę posiada bardzo duża wiedzę o mieście, dlatego przyjęto jego propozycję. W dniu 12 czerwca 2017 r. zawarto z nim Umowę o dzieło Nr UA-6/17, zgodnie z którą miał opracować gminny program rewitalizacji w zakresie elementów wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 1-6 (z wyłączeniem pkt 5a) ww. ustawy o rewitalizacji.

Wspomniany wyżej zespół urzędników w trakcie przygotowywania wersji eksperta zbierał szczegółowe dane dotyczące obszaru rewitalizacji oraz podejmował wiele czynności wspomagających przygotowanie niniejszego dokumentu, które zostały opisane poniżej. Należy podkreślić, że diagnoza, na podstawie której wyznaczono obszary, została przeprowadzona dla dość dużych obszarów przestrzennych – osiedli Miasta Kołobrzeg. Taki podział był konsekwencją możliwych do pozyskania w 2016 r. danych oraz sposobu ich analizy (zjawiska analizowano w podziale na ulice). W 2017 r. do szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji zastosowano nowe narzędzie – system informacji przestrzennej GIS. W tym celu ponownie pozyskano dane do analizy, które wprowadzono do systemu informacji przestrzennej. Przetwarzaniem danych i ich analizą zajmował się członek zespołu- specjalista ds. GIS. Pozyskanie danych do systemu, zwłaszcza społecznych, było bardzo trudne. Instytucje, w których posiadaniu znajdują się niezbędne informacje, z uwagi na możliwą stygmatyzację mieszkańców, ochronę danych osobowych itp., obawiały się przekazać Prezydentowi Miasta Kołobrzeg dane. W systemie informacji przestrzennej punktowi adresowemu przypisuje się obecność konkretnego zjawiska. Żeby uniemożliwić identyfikację osoby po adresie, do analizy wykorzystano siatkę kwadratów, która ukazuje przestrzennie intensywność danego zjawiska (konkretne punkty adresowe nie są widoczne w systemie). Pomimo zastosowanych zabezpieczeń nie udało się nam przekonać wszystkich instytucji do przekazania danych do analizy. Nie uzyskaliśmy danych od Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kołobrzegu, który pismem znak PN.8321.1.2018 z dnia 19 stycznia 2018 r. poinformował nas ponadto, że z uwagi na brak zintegrowanego orzecznictwa w kraju w zakresie niepełnosprawności (różne instytucje orzekające o niepełnosprawności), ich dane i tak nie odzwierciedlałyby stopnia nasilenia zjawiska na obszarze rewitalizacji. Natomiast Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia pismem z dnia 29 stycznia 2018 r. odmówił udzielenia informacji oraz wniósł do Prezydenta Miasta Kołobrzeg o wycofanie problematyki uzależnień z programu. Uwzględniając powyższe szczegółowej diagnozy dokonano na podstawie wyłącznie udostępnionych informacji.

Z końcem marca 2018 r. ekspert przekazał nam „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska". *W swoim opracowaniu dr Mariusz Miedziński stwierdził, że Kołobrzeg wymaga specjalnego spojrzenia na istotę rewitalizacji. Miasto to obszar wyjątkowej koncentracji funkcji turystycznych z jednym z najwyższych w skali kraju zagęszczeń liczby turystycznych miejsc noclegowych i zaludnienia turystycznego. Dominująca rola gospodarki turystycznej w Kołobrzegu determinuje konieczność niestandardowego ujęcia problematyki opracowania GPR dla miasta Kołobrzeg, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki występujących zjawisk społecznych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych oraz gospodarczych pod wpływem rozwoju turystyki. Przeprowadzona autorska diagnoza pozwoliła dostrzec procesy i zjawiska jakie występują pod wpływem funkcji i dysfunkcji turystycznych. Silnie rozwinięta funkcja turystyczno-uzdrowiskowa o charakterze całorocznym już obecnie jest przyczyną dyskomfortu życia mieszkańców oraz wytworzenia sytuacji w której „interesy turystów, deweloperów i inwestorów" są pierwszorzędne w stosunku do potrzeb mieszkańców miasta Kołobrzeg, a część mieszkańców zwłaszcza niezwiązana ekonomicznie i życiowo z funkcją turystyczną czuje się ograniczana, marginalizowana a czasem nawet pomijana. Miasto to cechuje się zatem zupełnie innymi problemami funkcjonalnymi i przestrzenno-urbanistycznymi od pozostałych miast średnich w Polsce, natomiast szeroko rozumiana funkcja turystyczno-wypoczynkowa i uzdrowiskowa jest czynnikiem dominującym*

o charakterze znaczących regionalnych korzyści gospodarczych (niskie bezrobocie, brak problemów ze znalezieniem dodatkowej pracy). Szybki rozwój sektora turystycznego prowadzi do licznych dysfunkcji turystycznych, tj.: bardzo duży ruch uliczny i zatłoczenie dróg, przeciążenia infrastruktury technicznej miasta, brak miejsc parkingowych, korki, zwiększony poziom przestępczości i liczby zdarzeń komunikacyjnych, przeciążenie służb publicznych i ich mała etatowość przy tak dużej liczbie ludności (policja, lecznictwo i ratownictwo medyczne, straż pożarna) oraz „odczucie części mieszkańców" że „turyści i odwiedzający mają pierwszeństwo przed mieszkańcami w codziennym życiu" (hałas, problemy parkingowe, uciążliwości i zakłócanie ciszy nocnej) występujące zwłaszcza w śródmiejskiej części miasta. W wielu obiektach zabudowy mieszkaniowej dużą część właścicieli i użytkowników mieszkań stanowią osoby spoza Kołobrzegu co może wpływać negatywnie na stosunki sąsiedzkie i wspólnoty mieszkaniowe. Może to rodzić również nieporozumienia dotyczące sposobu użytkowania przestrzeni wspólnych i wewnątrzosiedlowych i powodować napięcia społeczne. Dominacja funkcji turystycznych w połączeniu z atrakcyjnością inwestycyjną jest przyczyną występowania zjawiska „stałej presji finansowo-ekonomicznej w stosunku do mieszkańców" objawiającej się poprzez dominację drogiego budownictwa apartamentowego i mieszkaniowego, bardzo wysokie ceny nieruchomości i mieszkań, brak dużych konkurencyjnych obiektów handlowych, wysokie ceny produktów żywnościowych, przemysłowych i paliw w połączeniu z relatywnie niskimi płacami w gospodarce i deficytem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach dla potrzeb gospodarki. Sygnalizowane jest także odczucie że „grupa mieszkańców posiada bardzo dużą część własności w mieście i odgrywa decydującą rolę w kreowaniu jego rozwoju, podczas gdy większość mieszkańców jest zatrudniona za najniższe wynagrodzenie i nie ma żadnego wpływu na funkcjonowanie miasta", co może także prowadzić do negatywnych zjawisk i napięć społecznych.

Występują tu także istotne problemy funkcjonalno-przestrzenne, tj. ryzyko nadmiernej urbanizacji, mała powierzchnia urządzonych terenów zielonych w południowej i śródmiejskiej części miasta, konieczność pogodzenia funkcji portowych z funkcją uzdrowiskową, podział miasta przez tereny kolejowe, przemieszanie funkcji śródmiejskich centralnej części miasta z funkcjami turystycznymi, co jest przyczyną bardzo dużego natężenia ruchu w Śródmieściu, hałas, brak miejsc parkingowych oraz trudności zamieszkiwania na obszarze koncentracji ciągłego ruchu turystycznego.

Według badań autora miasto Kołobrzeg jest obecnie jedynym w Polsce przypadkiem miasta średniej wielkości (44,7 tys. mieszkańców), którego turystyczna baza noclegowa łącznie z drugimi mieszkaniami i apartamentami przekroczyła 50 tys. miejsc noclegowych[8]. Należy podkreślić, że mieszkańcy miasta Kołobrzeg już obecnie żyją i funkcjonują na co dzień w warunkach typowych dla 70-80 tysięcznego miasta o dominujących funkcjach turystycznych, natomiast przez okres ok. połowy roku Kołobrzeg powinien zapewniać warunki funkcjonowania i życia typowe dla ponad 100 tysięcznych ośrodków miejskich. Należy zatem podkreślić występowanie tu zupełnie innych czynników endogenicznych i egzogenicznych wpływających na funkcjonowanie miasta Kołobrzeg i życie jego mieszkańców. Korzystna sytuacja społeczno-gospodarcza i finansowo-ekonomiczna miasta przy braku występowania zjawisk utraty funkcji społeczno-gospodarczych sprawia, że kluczową przyczyną podejmowania różnorodnych działań rewitalizacyjnych w Kołobrzegu powinna być poprawa warunków życia mieszkańców determinowanych przez obecny, przewidywany i przyszły rozwój funkcji turystyczno-uzdrowiskowych oraz ruchu turystycznego z wszelkimi towarzyszącymi mu funkcjami i dysfunkcjami turystycznymi.

Kluczowym zadaniem niniejszego programu jest doprowadzenie do poprawy warunków życia i zamieszkania najmniejszych wspólnot lokalnych na poziomie pojedynczych klatek schodowych, budynków mieszkalnych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych oraz podobszarów rewitalizacji przeciwdziałając przy tym zjawiskom związanym z bardzo silną presją ciągłego rozwoju funkcji turystycznych i paraturystycznych. Istotnym celem powinno być również strukturalne, funkcjonalne

[8] Miedziński M., 2015 r., The Creation of the Model Threshold Tourist Area Life Cycle of the Functional Urban Area of Kołobrzeg, Economic Problems of Tourism, No.4 (32), US, Szczecin, s. 45-62

i przestrzenne przygotowanie podobszarów rewitalizacji i NOF Kołobrzeg do pełnienia docelowej roli wielkiego wyspecjalizowanego nadbałtyckiego centrum uzdrowiskowo-turystycznego i wypoczynkowego przy jednoczesnym zapewnieniu stałym mieszkańcom podobszarów rewitalizacji i całego miasta możliwie jak najlepszych warunków życia i zamieszkania. Uwzględniając powyższe spostrzeżenia kluczowe jest zatem wprowadzenie specjalizacji funkcjonalnych poszczególnych podobszarów rewitalizacji (części i dzielnic miasta), poprawa życia mieszkańców miasta poprzez realizację działań rewitalizacyjnych oraz zapewnienie mieszkańcom optymalnych warunków życia w Kołobrzegu pełniącym funkcje wielkiego międzynarodowego centrum uzdrowiskowo-turystycznego.[9]

Opracowanie eksperckie przygotowane przez dr Mariusza Miedzińskiego wprowadza nowatorskie podejście do tematu rewitalizacji i zawiera wiele ciekawych spostrzeżeń. Jednakże zdecydowanie wychodzi poza ramy programu rewitalizacji określone ww. ustawą o rewitalizacji. Propozycje eksperta odnoszą się m.in. do wizji rozwoju całego miasta, w tym zmiany jego granic administracyjnych, przebudowy funkcji obszarów miasta oraz systemu komunikacyjnego, zwłaszcza systemu transportu kolejowego. Mogą być one jednak wykorzystane przy innych opracowaniach gminy np. strategii rozwoju.

Zapisy zawartej z ekspertem umowy pozwalały Gminie Miasto Kołobrzeg na przeróbkę lub wykorzystanie tylko wybranej części jego wersji programu przy opracowaniu ostatecznej treści gminnego programu rewitalizacji. Uwzględniając to, powołany przez Prezydenta zespół przygotowujący gminny program rewitalizacji wyciągnął z opracowania dr Mariusza Miedzińskiego wyłącznie fragmenty dotyczące elementów programu określonych ww. ustawą o rewitalizacji oraz wyznaczonego obszaru rewitalizacji, a następnie przeredagował dokument i uzupełnił o niezbędne elementy programu wymienione w art. 15 ww. ustawy, których nie obejmowała umowa z ekspertem.

Następnie zgodnie z ww. ustawą o rewitalizacji przeprowadzono konsultacje społeczne projektu gminnego programu rewitalizacji, opisane szczegółowo w rozdziale 2.2.5. Odbyły się one w dniach od 14 maja 2018 r. do 26 czerwca 2018 r. W trakcie konsultacji przeprowadzono również partycypacyjną diagnozę obszaru rewitalizacji. W przeprowadzeniu procesu konsultacyjnego pomagała gminie Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju". Wyniki konsultacji zostały wprowadzone do przygotowanego projektu programu, umieszczone w BIP-ie, na stronie www.rewitalizacja.kolobrzeg.eu oraz zaprezentowane publicznie podczas spotkania otwartego, które odbyło się w Urzędzie Miasta Kołobrzeg w dniu 5 lipca 2018 r.

Umożliwiając interesariuszom udział w procesie przygotowania, a następnie realizacji gminnego programu rewitalizacji w dniach od 27 czerwca 2018 r. do 27 lipca 2018 r. przeprowadzono nabór otwarty na propozycje projektów rewitalizacyjnych. Opisano go w rozdziale 2.2.4.2.

Projekt dokumentu został zaopiniowany przez organy wymienione w art. 17 ust. 2 pkt 4 ww. ustawy o rewitalizacji.

Pismem znak UA.062.1.2018.VII z dnia 9 listopada 2018 r. Prezydent Miasta Kołobrzeg wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie o uzgodnienie przyjętego przez niego stanowiska, że niniejszy dokument nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Proces opiniowania oraz powyższego uzgodnienia został opisany w rozdziale 17 niniejszego dokumentu.

[9] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018

2.2 Partycypacja społeczna

2.2.1 Konsultacje społeczne przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Firma „EU Consult Sp z o.o." w ramach umowy, na opracowanie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych, skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych na obszarze miasta Kołobrzeg oraz wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, przeprowadziła konsultacje społeczne. Odbyły się one w dniach od 17 października 2016 r. do dnia 15 listopada 2016 r. Zostały podczas nich zastosowane wymogi ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz Uchwały Nr LV/715/06 Rady Miejskiej w Kołobrzegu z dnia 26 października 2006 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Miejskiej Kołobrzeg (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2006 r., Nr 117, poz. 2293).

Zarządzeniem Nr 83/16 Prezydenta Miasta Kołobrzeg z dnia 7 października 2016 r. określono termin i sposób przeprowadzenia konsultacji społecznych. Następnie w dniu 10 października 2016 r. zawiadomiono mieszkańców miasta o rozpoczęciu konsultacji społecznych poprzez obwieszczenie Prezydenta Miasta Kołobrzeg umieszczone na tablicy ogłoszeń i w BIP Urzędu Miasta Kołobrzeg oraz na stronie miasta www.kolobrzeg.pl. Ponadto ogłoszenie Prezydenta Miasta Kołobrzeg o rozpoczęciu konsultacji społecznych ukazało się w wydaniu weekendowym „Głosu Koszalińskiego" na 15-16.10.2016 r.

Konsultacje przeprowadzono z wykorzystaniem następujących form:

1. Możliwość złożenia uwag do opracowania i wyznaczonych obszarów. Formularz uwag. można było dostarczyć:
   - drogą elektroniczną na adres: k.bilska@um.kolobrzeg.pl,
   - drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miasta, ul. Ratuszowa 13, 78-100 Kołobrzeg,
   - bezpośrednio do Biura Podawczego Urzędu Miasta w Kołobrzeg;
2. Warsztaty z instytucjami, przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi z miasta, które odbyły się 27 października 2016 r. o godz. 11:00 w dużej sala konferencyjnej Urzędu Miasta Kołobrzeg;
3. Debata otwarta dla mieszkańców oraz wszystkich interesariuszy z Kołobrzegu, która odbyła się 27 października 2016 r. o godz. 14:00 w dużej sala konferencyjnej Urzędu Miasta Kołobrzeg;

Konsultacje dodatkowo uzupełnione zostały badaniami ankietowymi, które przeprowadzono w terminie 17.10.2016 r. – 16.11.2016 r.:

1. Badanie CATI (Computer Assisted Telephone Interview), czyli wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny jest techniką służącą do realizacji badań ankietowych. Pozwala w krótkim czasie dotrzeć do dużej liczby respondentów i uzyskać od nich niezbędne informacje. Jej główną przewagą nad osobistym wywiadem kwestionariuszowym jest znacznie ułatwiony kontakt z respondentem, który może być nieobecny w swoim mieszkaniu w danym terminie. Prowadzenie wywiadów za pomocą telefonu znacznie niweluje również efekt ankieterski, który może negatywnie wpływać na wiarygodność uzyskiwanych informacji. Badanie CATI przeprowadzone zostało na próbie losowej - 200 osób. Natomiast populacją badaną byli mieszkańcy miasta,
2. Badanie CAWI (Computer Assisted Web Interview), to technika wywiadu bezpośredniego prowadzona za pośrednictwem Internetu, w którym znajduje się kwestionariusz do samodzielnego wypełnienia. Polega na umieszczeniu kwestionariusza na stronie internetowej tak, aby był dostępny z poziomu przeglądarki internetowej. Respondent wypełnia ankietę z poziomu strony www, co zapewnia mu pełną anonimowość. Zastosowanie ankiety internetowej, oferującej pełną anonimowość, pozwoliło na uzyskanie pełniejszych informacji na temat zagadnień poruszanych w badaniu, a zwłaszcza na pytania delikatnej natury, na które respondenci niechętnie udzielają odpowiedzi, gdy mają kontakt z ankieterem. Link do kwestionariusza został umieszczony

na stronie Internetowej Urzędu Miasta Kołobrzeg: www.kolobrzeg.pl. Kwestionariusz ankietowy wypełniało 17 respondentów.

Raport z konsultacji społecznych został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Kołobrzeg w dniu 18 listopada 2016 r. Ponadto informacja o raporcie została wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Kołobrzeg w dnu 22 listopada 2016 r. Wyniki konsultacji społecznych zostały włączone do opracowania końcowego „Diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych, służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta Kołobrzeg". Zostały one uwzględnione przez wykonawcę diagnozy. Konsultacje w postaci przeprowadzonych badań ankietowych potwierdziły konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych na obszarach osiedli: Lęborskie, Zachodnie, Zamoście i Solne Zdroje.

2.2.2 Logo rewitalizacji Kołobrzegu

Po podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia programu rewitalizacji postanowiono, iż rewitalizacja miasta powinna mieć własny znak graficzny – logo. Na początku lipca 2017 r. przygotowano cztery projekty logotypów z proponowanymi hasłami. Uznano, że wyboru logo kołobrzeskiej rewitalizacji powinni dokonać mieszkańcy miasta. Dlatego w dniu 20 lipca 2017 r. na stronie miasta www.kolobrzeg.pl umieszczono informację, o możliwości zagłosowanie na wybrany logotyp do końca lipca oraz specjalną ankietę. W głosowaniu wzięło udział 150 osób. Najwięcej głosów – 40% uzyskał logotyp nr 1 – OKO z hasłem „Spójrz na miasto z lepszej strony".

Rysunek 1 Logo Rewitalizacji

2.2.3 Kanały komunikacji

W celu upowszechnienia informacji o rewitalizacji, wyznaczonych obszarach oraz etapach opracowania programu, założono dedykowaną całkowicie temu zagadnieniu stronę internetową www.rewitalizacja.kolobrzeg.eu. Została ona zaprojektowana jako podstawowy kanał komunikacji z interesariuszami. Znajdują się na niej aktualne informacje, wszystkie wypracowane dokumenty, uchwały, wytyczne, raporty z konsultacji społecznych, archiwalne lokalne programy rewitalizacji itp. Istnieje również możliwość złożenia wniosku.

W ostatnim czasie media społecznościowe stały się podstawowym komunikatorem pomiędzy użytkownikami internetu, co w znacznym stopniu przekształciło podstawową komunikację międzyludzką w interaktywny dialog. Aby dotrzeć do jak największej liczby odbiorców, z tej formy komunikacji korzystają również firmy, organizacje, znane osoby, instytucje rządowe i samorządowe. Biorąc pod uwagę powyższe, postanowiono wykorzystać to narzędzie w pracy nad gminnym programem rewitalizacji dla miasta i utworzono profil na portalu społecznościowym Facebook www.facebook.com/rewitalizacja.kolobrzeg. Umieszczano na nim aktualne informacje o pracach nad programem, wydarzeniach, spotkaniach, fotorelacje, ankiety itd. Chcąc maksymalnie poszerzyć grono odbiorców fanpage'a wykupiono 2 promocje na Facebooku na okres od października do grudnia 2017 roku. Dzięki promocji ciągłej informacja o profilu na Facebooku została dostarczona do wszystkich jego użytkowników, którzy mieszkają w Kołobrzegu lub są z nim powiązani. Promocja zwiększająca liczbę użytkowników strony spowodowała, że automatycznie na ich tablicach aktualności pojawiały się informacje z profilu. Ta nowoczesna forma komunikacji zwiększyła partycypację społeczną w zakresie przygotowania programu.

2.2.4 Inne działania

2.2.4.1 Potencjalni interesariusze

W celu zwiększenia udziału interesariuszy w przygotowaniu rewitalizacji, postanowiono część z nich zawiadomić pisemnie o przystąpieniu do sporządzenia programu rewitalizacji i zaprosić do współpracy. Wykaz wysłanych zaproszeń prezentuje poniższa tabela.

Rok	Symbol komórki organizacyjnej		Oznaczenie teczki	Sprawa/nr sprawy
2017	UA	062		Zebranie danych do programu rewitalizacji oraz zaproszenie do współpracy/ UA.062.9.2017.KB
Lp.	**Pismo (krótka treść)**	**Do kogo wysłano**	**Data pisma**	**Uwagi**
1	prośba o informacje na temat czytelników	Miejska Biblioteka Publiczna w Kołobrzegu	10.03.2017	brak zwrotki
2	prośba o przekazane danych i zaproszenie do współpracy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	29.03.2017	odebrano 04.04.2017
3	prośba o przekazane danych i zaproszenie do współpracy	Powiatowy Urząd Pracy w Kołobrzegu	30.03.2017	odebrano 04.04.2017
4	prośba o współpracę	Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu	30.03.2017	odebrano 04.04.2017
5	prośba o współpracę	Rada Osiedla nr 1	03.04.2017	odebrano 23.05.2017
6	prośba o współpracę	Rada Osiedla nr 2	03.04.2017	brak daty i podpisu na zwrotce
7	prośba o współpracę	Rada Osiedla nr 3	03.04.2017	odebrano 05.05.2017
8	prośba o współpracę	Rada Osiedla nr 5	03.04.2017	odebrano 10.04.2017
9	prośba o współpracę	Rada Osiedla nr 6	03.04.2017	odebrano 13.04.2017
10	prośba o współpracę	MWiK	05.04.2017	odebrano 07.04.2017
11	prośba o współpracę	MOSIR	05.04.2017	brak zwrotki
12	prośba o współpracę	MZZDiOŚ	05.04.2017	odebrano 06.04.2017

13	prośba o współpracę	Komunikacja Miejska	05.04.2017	odebrano brak daty
14	prośba o współpracę	MEC	05.04.2017	odebrano 07.04.2017
15	prośba o współpracę	Zarząd Portu Morskiego w Kołobrzegu	05.04.2017	odebrano 07.04.2017
16	prośba o współpracę	Regionalne Centrum Kultury w Kołobrzegu	05.04.2017	brak zwrotki
17	ponowna prośba	Powiatowy Urząd Pracy w Kołobrzegu	15.05.2017	odebrano 18.05.2017
18	prośba o współpracę	Muzeum Oręża Polskiego	22.05.2017	odebrano 24.05.2017
19	prośba o współpracę	Zarząd Dróg Powiatowych w Kołobrzegu	22.05.2017	odebrano 30.05.2017
20	prośba o współpracę	PKP SA oddział Gdańsk	23.05.2017	odebrano 05.06.2017
21	prośba o współpracę	PKP SA Oddział Poznań	23.05.2017	odebrano 01.06.2017
22	prośba o współpracę	PKP PLK	23.05.2017	odebrano 31.05.2017
23	prośba o współpracę	Przewozy Regionalne Szczecin	23.05.2017	odebrano 31.05.2017
24	prośba o współpracę	PKP SA Centrala	23.05.2017	odebrano 01.06.2017
25	prośba o współpracę	Centrum Ogrodnicze Żulicki	23.06.2017	odebrano 30.07.2017
26	prośba o współpracę	Zakład Aktywności Zawodowej	23.06.2017	odebrano 30.07.2017
27	prośba o współpracę	KTBS Sp. z o.o.	23.06.2017	odebrano 30.07.2017
28	prośba o współpracę	Marona Sp. z o.o.	07.07.2017	odebrano 13.07.2017
29	prośba o współpracę	Orange Polska Sp. A.	07.07.2017	odebrano 17.07.2017

Tabela 1 Wykaz pism wysłanych do interesariuszy

W efekcie otrzymano informacje oraz uzyskano pomoc od następujących interesariuszy:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu pismem znak PR.073-23/2017 z dnia 18 kwietnia 2017 r. wskazał Panią Teresę Gębczyńską starszego inspektora ds. funduszy jako swojego przedstawiciela, który będzie brał udział w przygotowaniu programu rewitalizacji. Pani Teresa Gębczyńska została powołana do zespołu przygotowującego gminny program rewitalizacji.

Zarząd Portu Morskiego w Kołobrzegu e-mailem z dnia 11 maja 2017 r. przekazał wykaz inwestycji ujętych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym dla Portu Morskiego na lata 2017-2022.

Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska w Kołobrzegu pismem znak L.dz. 3075/2017 z dnia 24 kwietnia 2017 r. zawnioskował o ujęcie w programie rewitalizacji miejskiego targowiska przy ul. Trzebiatowskiej. Targowisko znajduje się poza obszarem rewitalizacji i nie znaleziono odniesienia by powiązać je z problemami obszaru rewitalizacji.

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną pismem z dnia 25 kwietnia 2017 r. poinformowało, że podjęli działania w kierunku zagospodarowania działki nr 11/57 w obr. 18 na budowę mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Rada Osiedla Nr 1 Solne Zdroje pismem z dnia 7 czerwca 2017 r. przekazała wykaz przedsięwzięć, które według niej powinny zostać zrealizowane na osiedlu.

Zarząd Dróg Powiatowych w Kołobrzegu pismem znak SU.4371.92.2017.II z dnia 26 czerwca 2017 r. poinformował, że posiada projekt przebudowy ul. Wylotowej, obejmującej wymianę nawierzchni drogowej, chodnika oraz budowę ścieżki rowerowej.

Rada Osiedla Nr 5 „Lęborskie” pismem z dnia 5 lipca 2017 r. odniosła się szczegółowo do różnego typu problemów osiedla i jego potrzeb. M.in. postulowała rewitalizację Parku im. gen. J.H. Dąbrowskiego, remont ul. Jerzego i ul. Bogusława X, stworzenie świetlicy osiedlowej oraz miejsca integracji w parku, utworzenie szaletu miejskiego, zwiększenie ilości miejsc postojowych oraz dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych.

PKP S.A. Departament Ewidencji Nieruchomości pismem znak UNP:2017-0333902 z dnia 31 lipca 2017 r. poinformował o posiadanej koncepcji zagospodarowania działek nr 1/26, 1/27, 1/28, 1/29, 1/30 1/31, 1/32 i części działek nr 1/33 i 1/40 w obr. 12 na zespół budynków usługowych z parkingiem podziemnym i naziemnym.

PKP polskie Linie Kolejowe S.A. pismem z dnia 4 sierpnia 2017 r. poinformowała, że jest w trakcie realizacji projektu na opracowanie dokumentacji przedprojektowej pn. „Prace na ciągu transportowym Trójmiasto – Szczecin na odcinku Słupsk – Szczecin Dąbie przez Koszalin – Stargard/Kołobrzeg – Goleniów obejmującym linie kolejowe nr 202, 351, 401 i 402.

2.2.4.2 Nabór na projekty rewitalizacyjne

Ogłoszeniem z dnia 27 czerwca 2018 r. Prezydent Miasta Kołobrzeg zaprosił interesariuszy do składania wniosków z propozycjami projektów rewitalizacyjnych. Ogłoszenie zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Kołobrzeg, na stronie miasta www.kolobrzeg.pl, na stronie www.rewitalizacja.kolobrzeg.eu oraz na profilu www.facebook.com/rewitalizacja.kolobrzeg. Nabór propozycji projektów rewitalizacyjnych trwał do 27 lipca 2018 r. Wniosek należało złożyć na jednym z dwóch przygotowanych formularzy. Pierwszy przeznaczony był dla projektów głównych, które będą starały się uzyskać dofinansowanie z działania 9.3 RPO WZ „Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich”. Drugi formularz przeznaczony był dla projektów uzupełniających. Wypełnione formularze można było dostarczyć drogą elektroniczną na adres: k.bilska@um.kolobrzeg.pl oraz w wersji papierowej opieczętowanej i podpisanej, pocztą na adres: Urząd Miasta Kołobrzeg, Wydział Urbanistyki i Architektury, ul. Ratuszowa 13, 78-100 Kołobrzeg lub osobiście do Biura Podawczego Urzędu Miasta Kołobrzeg.

W wyznaczonym terminie złożono 30 propozycji projektów rewitalizacyjnych. Zostały one przedłożone do zaopiniowania merytorycznym wydziałom Urzędu Miasta Kołobrzeg, a następnie przekazane do Prezydenta Miasta Kołobrzeg w celu ich akceptacji. W wyniku otwartego naboru do programu wprowadzono 26 projektów rewitalizacyjnych.

2.2.4.3 Geoankieta

Zespół przygotowujący gminny program rewitalizacji w okresie od września 2017 r. do lutego 2018 r. przeprowadzał spacery badawcze na obszarze rewitalizacji. Z przeprowadzonych spacerów zostały wykonane notatki, które zawierały spostrzeżenia urzędników dotyczące problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji. Postanowiono sprawdzić, czy mieszkańcy zgadzają się z opinią urzędników.

Do weryfikacji użyto geoankiety. Jest to interaktywna forma konsultacji społecznych, wykorzystująca nowoczesne technologie informatyczne GIS. Geoankieta stanowi połączenie internetowej ankiety z mapą interaktywną, na której respondenci mogą zaznaczać swoje odpowiedzi. Geoankieta została umieszczona w Systemie Informacji Przestrzennej Miasta Kołobrzeg, w zakładce Konsultacje Społeczne.

Na mapie punktami zostały zaznaczone miejsca, w których urzędnicy stwierdzili występowanie problemu bądź ważne z innych powodów dla obszaru rewitalizacji. W miejscach, gdzie urzędnicy sformułowali konkretną potrzebę pojawiał się pytajnik, natomiast w pozostałych miejscach wykrzyknik. Po kliknięciu na dany punkt (pytajnik lub wykrzyknik) narzędziem identyfikacja, rozwijał się na mapie prostokąt z informacją, a w kolumnie po lewej stronie pojawiało się menu pozwalające na udzielenie odpowiedzi bądź zgłoszenie własnej uwagi. Przy punktach umieszczono zdjęcia ze spaceru badawczego.

Geoankietę wypełniło 135 osób. Najwięcej osób odpowiedziało na pytania dotyczące podobszaru terenów powojskowych - 61 osób. Na pytanie dotyczące podobszaru śródmiejskiego nie udzielono żadnej odpowiedzi. Wynikało to prawdopodobnie z faktu, że spacer po tym podobszarze został przeprowadzony jako ostatni i geoankieta dla niego pojawiła się za późno. Aż 73% odpowiedzi wskazywało, że wymienione spostrzeżenia urzędników są słuszne. Geoankieta pozwalała również na złożenie propozycji. W pasku narzędzi umieszczono zakładkę Rewitalizacja Kołobrzeg. Po kliknięciu na nią rozwijało się menu pozwalające na zaznaczenie punktu na mapie i dodanie propozycji (500 znaków). Złożono 2 propozycje.

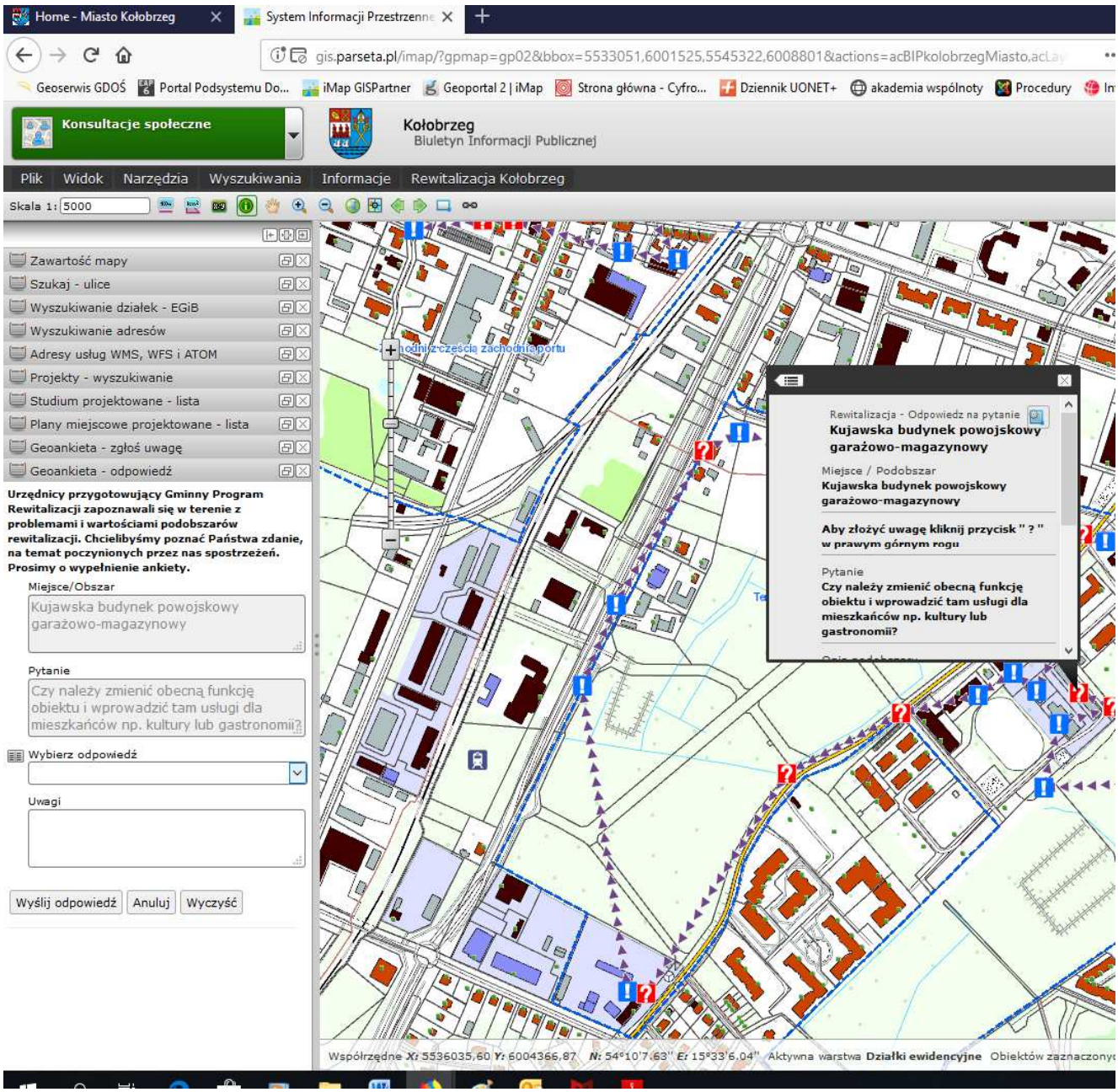

Rysunek 2 Geoankieta wykonana w SIP-ie, http://gis.parseta.pl/imap/?gpmap=gp02&bbox=5533051,6001525,5545322,6008801&actions=acBIPkolobrzegMiasto,acLayersVisibilityKolobrzegMiasto

2.2.5 Konsultacje społeczne projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028" wraz z elementami diagnozy społeczno-gospodarczej

Zgodnie z zapisami ww. ustawy o rewitalizacji, Prezydent Miasta Kołobrzeg przeprowadził konsultacje społeczne projektu gminnego programu rewitalizacji. Odbyły się one w dniach od 14 maja 2018 r. do 26 czerwca 2018 r. Zostały podczas nich zastosowane wymogi Uchwały Nr LV/715/06 Rady Miejskiej w Kołobrzegu z dnia 26 października 2006 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Miejskiej Kołobrzeg (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2006 r., Nr 117, poz. 2293).

Zarządzeniem Nr 46/18 Prezydenta Miasta Kołobrzeg z dnia 2 maja 2018 r. określono termin i sposób przeprowadzenia konsultacji społecznych. Następnie w dniu 2 maja 2018 r. zawiadomiono mieszkańców miasta o rozpoczęciu konsultacji społecznych poprzez obwieszczenie Prezydenta Miasta Kołobrzeg umieszczone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Kołobrzeg, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Kołobrzeg, na stronach www.kolobrzeg.pl, www.rewitalizacja.kolobrzeg.eu oraz na profilu Facebook Rewitalizacja Kołobrzeg. Ponadto ogłoszenie Prezydenta Miasta Kołobrzeg o rozpoczęciu konsultacji społecznych ukazało się w „Głosie Koszalińskim" wydaniu z dnia 2-3 maja 2018 r.

W procesie konsultacyjnym wspomagała Gminę Miasto Kołobrzeg Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju".

W ramach tego procesu przeprowadzono diagnozę partycypacyjną obszaru rewitalizacji tj. przy udziale interesariuszy. Zastosowano wiele różnych form diagnostycznych i konsultacyjnych, dzięki którym udało się dotrzeć do zróżnicowanej grupy interesariuszy, zdiagnozować problemy poszczególnych obszarów rewitalizacji oraz zaproponować kluczowe rozwiązania.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie zrealizowanych działań w ramach przeprowadzonego procesu partycypacyjnego pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji Kołobrzegu.

Narzędzie	Termin i miejsce realizacji	Liczba osób uczestniczących	Główne grupy interesariuszy
Spacer badawczy po podobszarze Lęborskim	27 maja 2018 r. godz. 11.00-13.00 trasa spaceru obejmowała tereny osiedla mieszkaniowego z lat 70. XX wieku oraz sąsiadujący z nim, objęty ochroną konserwatorską, Park gen. J. H. Dąbrowskiego	21 spotkanych podczas spaceru mieszkańców	mieszkańcy obszarurewitalizacji, przedstawiciel Rady Osiedla nr 5 „Lęborskie"
Spotkanie otwarte w podobszarze Lęborskim	26 maja 2018 r. godz. 14.00-17.00 obrzeża Parku gen. J.H. Dąbrowskiego	około 30 osób	mieszkańcy najbliżej położonych osiedli mieszkaniowych
Spacer badawczy po podobszarze Śródmiejskim	2 czerwca 2018 r. godz. 11.00-13.00	około 20 osób	mieszkańcy podobszaru oraz innych części miasta
Spotkanie otwarte w podobszarze Śródmiejskim	27 maja 2018 r. godz. 14.00-17.00 plac pomiędzy Bulwarem Marynarzy Okrętów Pogranicza a garażami	około 70 osób	mieszkańcy pobliskich osiedli mieszkaniowych, przedstawiciele Rady Osiedla nr 2 „Śródmiejskie"
Spacer badawczy po podobszarze Zachodnim	3 czerwca 2018 r. godz. 11.00-13.00 trasa spaceru obejmowała tereny z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, w tym budynki socjalne i komunalne oraz teren rekreacyjny	5 osób	radna Rady Miasta z obszaru rewitalizacji, lokalny przedsiębiorca, pracownik urzędu miasta, mieszkańcy, zewnętrzny ekspert
Spotkanie otwarte w podobszarze Zachodnim	2 czerwca 2018 r. godz. 14.00-17.00 skwer przy ul. Jedności Narodowej (przy Kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego)	około 40 osób	mieszkańcy pobliskich osiedli, radna Rady Miasta z obszaru rewitalizacji

Spacer badawczy po podobszarze Terenów powojskowych	26 maja 2018 r. godz. 11.00-12.45 tereny zamieszkałe oraz sąsiadujący z nimi niezagospodarowany nieużytek należący do Agencji Mienia Wojskowego	15 osób spotkanych podczas spaceru	mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Spotkanie otwarte w podobszarze Terenów powojskowych	3 czerwca 2018 r. godz. 14.00-17.00 plac przy ul. Artyleryjskiej 26	około 50 osób	mieszkańcy budynków przy ul. Artyleryjskiej, mieszkańcy najbliżej położonych osiedli
Wywiad grupowy o tematyce gospodarczo-przestrzennej	24 maja 2018 r. godz. 16.00-19.00 Urząd Miasta Kołobrzeg	11 osób	lokalni przedsiębiorcy, pracownik Urzędu Miasta Kołobrzeg, przedstawiciel Kołobrzeskiej Izby Gospodarczej, przedstawiciel lokalnej organizacji pozarządowej
Wywiad grupowy o tematyce społeczno-przestrzennej	25 maja 2018 r. godz. 16.30-19.00 Publiczna Biblioteka Miejska przy ul. J. Frankowskiego 3	4 osoby	przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedstawicielka Rady Osiedla nr 5 „Lęborskie", pracownik Urzędu Miasta Kołobrzeg, mieszkańcy
Warsztaty diagnostyczne z seniorami (1)	4 czerwca 2018 r. godz. 16.00-18.00 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	około 20 osób	seniorzy z Kołobrzeskiego Klubu Seniora
Warsztaty diagnostyczne z seniorami (2)	5 czerwca 2018 r. godz. 11.00-13.00 Publiczna Biblioteka Miejska przy ul. J. Frankowskiego 3	około 20 osób	seniorzy korzystający z zajęć Bibliotecznej Akademii Cyfrowej 50+
Warsztaty diagnostyczne z uczniami szkoły średniej	24 maja 2018 r. godz. 8.00-9.50 Zespół Szkół nr 1 im. H. Sienkiewicza przy ul. 1-go Maja 47	21 osób	uczniowie szkoły
Warsztaty diagnostyczne z uczniami gimnazjum	24 maja 2018 r. godz. 10.45-12.15 Szkoła Podstawowa nr 1 z oddziałami integracyjnymi im. B. Chrobrego przy ul. Portowej 37	15 osób	uczniowie szkoły
Warsztaty diagnostyczne z uczniami szkoły podstawowej	25 maja 2018 r. godz. 8.50-10.30 Szkoła Podstawowa nr 8 im. Kpt. Ż. W. K. Maciejewicza przy ul. Bogusława X 22	19 osób	uczniowie szkoły
Badanie ankietowe wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji (badanie internetowe i face to face)	23 maja-5 czerwca 2018 r.	171 osób	mieszkańcy obszaru rewitalizacji

Tabela 2 Zestawienie zrealizowanych działań w ramach przeprowadzonego procesu partycypacyjnego pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji Kołobrzegu

OPIS ZASTOSOWANYCH NARZĘDZI

Spacer badawczy

Spacer badawczy to interaktywna, terenowa metoda pytania mieszkańców o ich opinie, wykorzystywana przede do badania przestrzeni. Jest to technika pozwalająca dokonać oceny przestrzeni oczami jej użytkowników (np. pod kątem dostosowania do potrzeb osób starszych lub niepełnosprawnych, rodzin z dziećmi, ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych) lub w celu zebrania pomysłów na nowe rozwiązania w sposobie zagospodarowania przestrzeni (np. nowe lokalizacje ławek, miejsc do wspólnego spędzania czasu czy innych elementów małej infrastruktury).

W trakcie realizowanych spacerów badawczych rozmawiano z uczestnikami spaceru oraz z mieszkańcami spotkanymi po drodze. Wypowiedzi mieszkańców zapisywano na formularzu. Każdy spacer trwał 2 godziny.

Spotkania otwarte

Spotkania otwarte miały charakter plenerowych punktów konsultacyjnych organizowanych w miejscach, w których zwykle pojawia się wielu mieszkańców, aby umożliwić dotarcie nie tylko do aktywnych mieszkanek i mieszkańców, ale także do osób, które zwykle nie przychodzą na formalne spotkania konsultacyjne organizowane przez instytucje miejskie.

W trakcie spotkania korzystano z różnorodnych narzędzi badawczych: rozmowy bezpośredniej, plansz z pytaniami, mapy problemowej, sondy chmurkowej oraz ankiet. Działania o charakterze badawczym zostały uzupełnione działaniami animacyjnymi, które miały zachęcać mieszkańców do zatrzymania się w punkcie konsultacyjnym oraz pozwolić dorosłym mieszkańcom na dyskusję, podczas gdy dzieci były pod opieką animatora. Z dziećmi prowadzono przede wszystkim zajęcia ruchowe, zachęcano je do wyrażenia swoich potrzeb przez napisanie lub narysowanie tego, co chciałyby robić w okolicy swojego miejsca zamieszkania. Dzieci oraz dorośli mogli zrobić swoją przypinkę oraz skorzystać z fotobudki. Każde spotkanie trwało 3 godziny.

Mapa problemowa

Narzędzie oparte na podkładzie mapowym obszaru rewitalizacji. Mieszkańcy skupieni wokół mapy zaproszeni zostali do dyskusji o problemach, potencjałach, ważnych miejscach w danym podobszarze rewitalizacji. Zauważone przez mieszkańców kwestie były notowane na samoprzylepnych kartkach i przyklejane w konkretnych miejscach na mapie lub poza mapą, jeśli dana kwestia dotyczyła całego obszaru rewitalizacji.

Mapa emocjonalna

Narzędzie oparte na podkładzie mapowym obszaru rewitalizacji. Mieszkańcy skupieni wokół mapy zostali zaproszeni do oznaczania kolorowymi znacznikami (naklejkami) konkretnych miejsc wywołujących w nich emocje takie jak: radość, wstręt, zachwyt, lęk, ciekawość czy nudę. W ten sposób powstał emocjonalny obraz obszaru rewitalizacji, który przedstawił stosunek mieszkańców do obszaru. Narzędzie w sposób pośredni wskazało miejsca szczególnie istotne dla mieszkańców i stanowiło pretekst do dłuższej rozmowy na temat zmian potrzebnych w całym obszarze rewitalizacji.

Spotkanie i pytanie

Na przygotowanych tablicach ustawionych na sztalugach umieszczone zostały pytania dotyczące miejsc, w których odbywały się spotkania. Pytaliśmy mieszkańców o to, jakie aktywności podejmują w tych miejscach, co chcieliby w tych miejscach robić i jakich zmian (także tych infrastrukturalnych) potrzeba, aby miejsca bardziej odpowiadały na potrzeby mieszkańców. Odpowiedzi na pytania zapisywane były na tablicach.

Sonda chmurkowa

To narzędzie, które pełniło przede wszystkim funkcję promocyjną i animacyjną. Mieszkańcy byli zachęcani, przez badaczy obsługujących punkt konsultacyjny, do zrobienia sobie zdjęcia ze swoją wypowiedzią umieszczoną w białej „chmurce" na przygotowanym wcześniej podkładzie z pleksi w kształcie dymka. Poproszeni zostali o dokończenie zdań dotyczących obszaru rewitalizacji, np.: Lubię tę okolicę za…, W tej okolicy brakuje mi…. Następnie mieszkańcy byli proszeni o zapozowanie do zdjęcia ze swoją wypowiedzią.

Wywiad grupowy (FGI)

Jest to narzędzie badawcze polegające na moderowanej dyskusji celowo dobranej grupy około 8-10 osób, której celem jest poznanie potrzeb i opinii przedstawicieli określonej grupy osób na dany temat. Wywiad umożliwia nie tylko poznanie i zebranie opinii ale także pogłębienie informacji, dopytywanie i konfrontowanie opinii uczestników.

Celem wywiadu o tematyce gospodarczo-przestrzennej była dyskusja o mocnych i słabych stronach prowadzenia działalności gospodarczej w poszczególnych obszarach rewitalizacji Kołobrzegu, uwarunkowaniach prowadzenia lokalnego biznesu, potrzebach przedsiębiorców oraz

potencjalnych kierunkach rozwoju lokalnego biznesu. Na początku respondenci wywiadu zostali zaproszeni do dyskusji nad charakterystyką i uwarunkowaniami prowadzenia biznesu w poszczególnych obszarach rewitalizacji. Następnie dyskutowano o potencjale zatrudnieniowym lokalnego biznesu: o pracownikach oraz potrzebnych miejscach pracy. Wywiad zakończyła dyskusja na temat kierunków rozwoju biznesu w Kołobrzegu i w poszczególnych obszarach rewitalizacji oraz działaniach wspierających lokalnych przedsiębiorców. Poza samym moderowaniem dyskusji zastosowano także pracę w parach oraz w oparciu o przygotowane materiały dyskusyjne (schematy, mapy mentalne, opisy dobrych praktyk).

Celem wywiadu o tematyce społeczno-przestrzennej była dyskusja nad jakością życia w poszczególnych obszarach rewitalizacji Kołobrzegu, problemach i potrzebach mieszkańców, a także rozmowa o aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, organizacjach pozarządowych oraz innych ciałach społecznych działających w mieście. Na początku respondenci wywiadu zostali zaproszeni do dyskusji nad ogólną charakterystyką poszczególnych obszarów rewitalizacji. Następnie dyskutowano o mieszkańcach poszczególnych obszarów rewitalizacji oraz potencjale aktywnych mieszkańców i organizacji społecznych. Wywiad zakończyła dyskusja na temat najważniejszych potrzeb rozwojowych poszczególnych obszarów rewitalizacji. Poza samym moderowaniem dyskusji zastosowano także pracę grupową i indywidualną w oparciu o przygotowane materiały dyskusyjne (prace na personach, głosowanie, pracę na skojarzeniach).

Warsztaty diagnostyczne z seniorami oraz uczniami

Celem warsztatów przeprowadzonych z tymi grupami mieszkańców było przekazanie podstawowych wiadomości na temat rewitalizacji oraz zdiagnozowanie problemów, potrzeb i uzyskanie propozycji rozwiązań mogących podnieść jakość życia uczestników warsztatów oraz osób z ich otoczenia.

Obszary tematyczne, dookoła których toczyła się dyskusja z uczniami szkół to: przestrzeń publiczna (ocena stanu obecnego, niedobory, jakość, bezpieczeństwo, oczekiwane funkcje), bezpieczeństwo (droga do szkoły, czas wolny, przestrzeń publiczna, szkoła), czas wolny (formy, miejsca, potrzeby i propozycje).

Z kolei seniorzy podczas warsztatów opowiadali o dysfunkcjach miasta w obszarach: społecznym, edukacyjnym, przestrzennym, rozwojowym, zdrowotnym, środowiskowym czy komunikacyjnym. W każdej z grup warsztatowych wypracowano propozycje rozwiązań dla wybranych problemów.

Badanie ankietowe

Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat jakości życia w poszczególnych obszarach rewitalizacji, postrzeganych potencjałów, problemów i potrzeb zmian. Mieszkańcy obszarów rewitalizacji, do których skierowane było badanie, mogli wypełnić kwestionariusz ankiety poprzez zamieszczony link na stronie internetowej rewitalizacji Kołobrzegu oraz w formie pisemnej wypełniając kwestionariusz podczas spotkań zorganizowanych we wszystkich obszarach rewitalizacji. W realizację badania zostali włączeni także pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy przeprowadzali ankiety ze swoimi podopiecznymi w poszczególnych obszarach rewitalizacji. W badaniu wzięło udział łącznie 171 osób, w tym 62 osoby wypełniły ankiety w wersji papierowej (36% badanych).

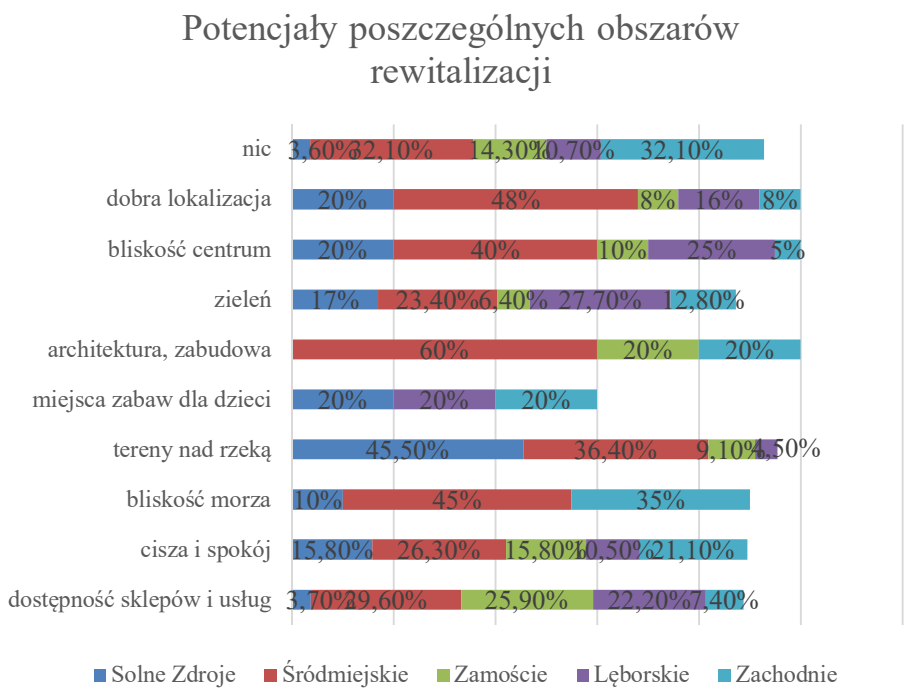

Wykres 1 Potencjały poszczególnych obszarów rewitalizacji vs miejsce zamieszkania, pytanie otwarte kodowane, N=171. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

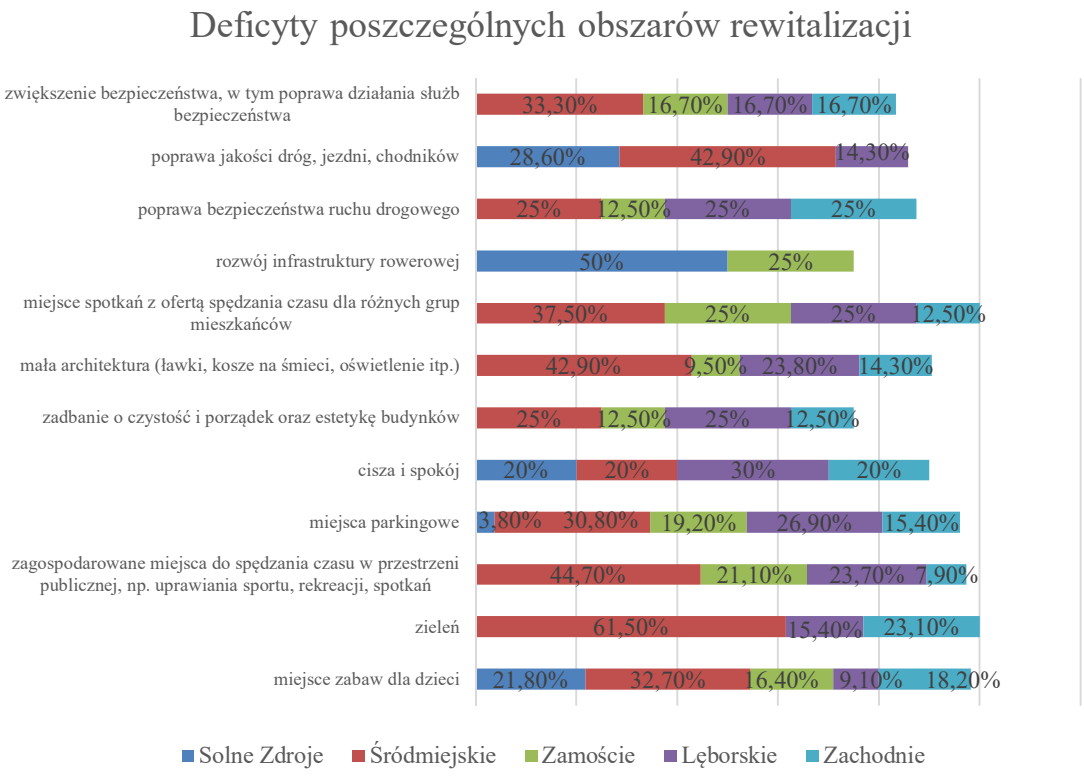

Wykres 2 Deficyty poszczególnych obszarów rewitalizacji vs miejsce zamieszkania, pytanie otwarte kodowane, N=171. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

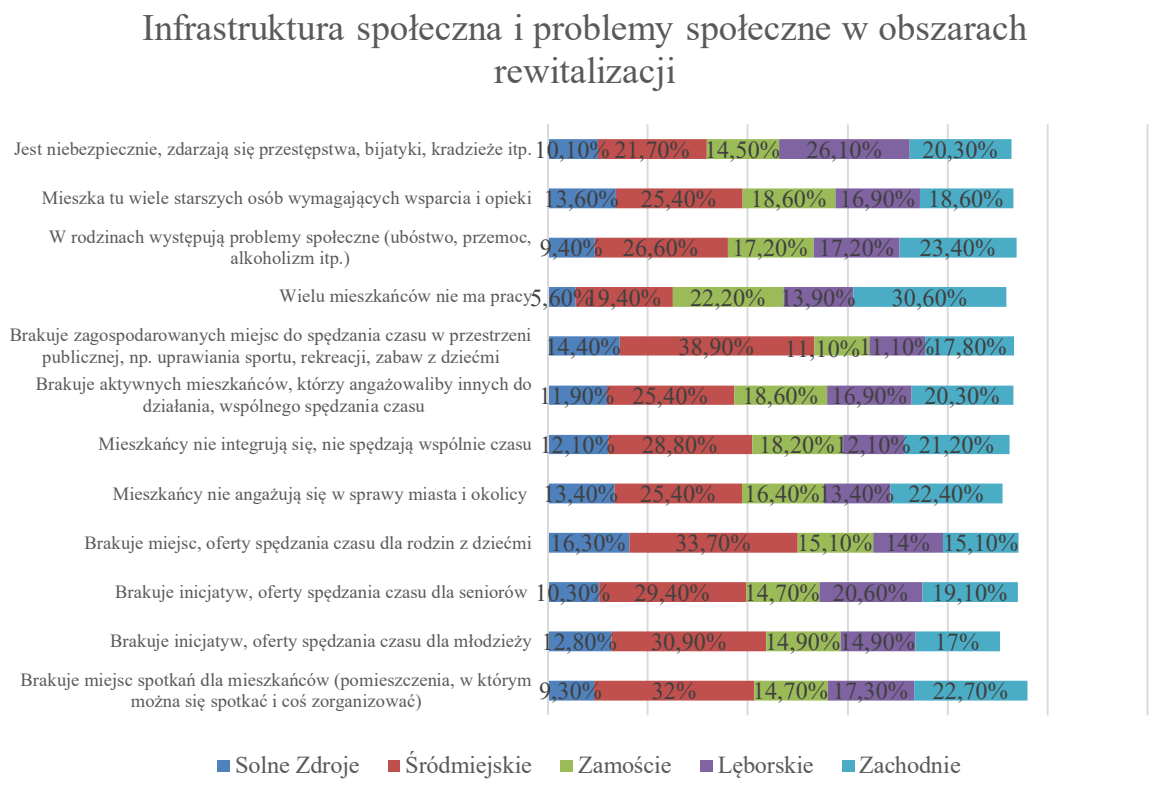

Wykres 3 Infrastruktura społeczna i problemy społeczne obszarów rewitalizacji vs miejsce zamieszkania, N=171. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

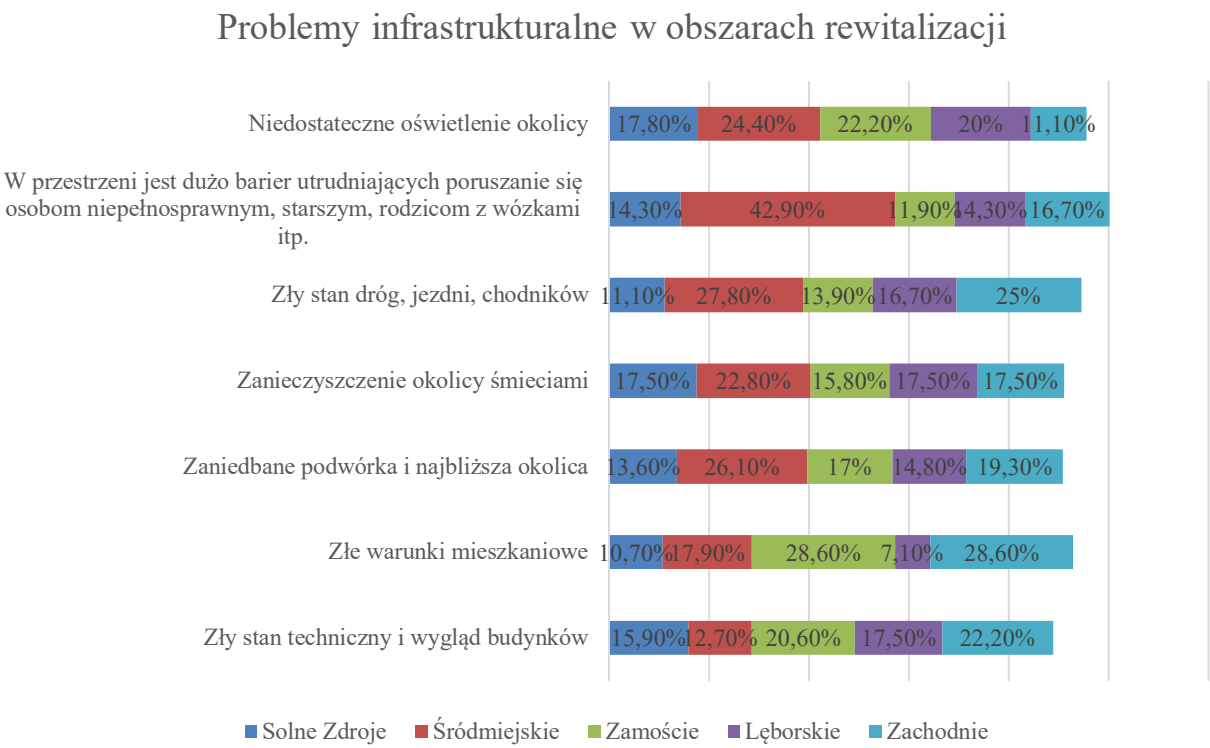

Wykres 4 Problemy infrastrukturalne poszczególnych obszarów rewitalizacji vs miejsce zamieszkania, N=171. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Wykres 5 Problemy w zakresie dostępności i jakości obszarów rewitalizacji vs miejsce zamieszkania, N=171. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

W proces partycypacyjnej diagnozy obszaru rewitalizacji zaangażowanych zostało łącznie około 532 osoby. Partycypacyjny proces diagnozowania obszaru rewitalizacji Kołobrzegu ujawnił wiele deficytów związanych z szeroko pojętym poziomem jakości życia w rewitalizowanych obszarach miasta. Widoczna jest znacząca dysproporcja w zakresie i skali problemów pomiędzy poszczególnymi obszarami rewitalizacji. Proces konsultacyjny unaocznił dużą dysproporcję pomiędzy „Kołobrzegiem dla mieszkańców", a „Kołobrzegiem dla turystów". Mieszkańcy uczestniczący w spotkaniach konsultacyjnych wielokrotnie podkreślali, że Kołobrzeg nie jest miastem odpowiadającym na ich potrzeby. W ich odczuciu w pierwszej kolejności zaspokajane są potrzeby i oczekiwania turystów, o mieszkańcach i ich problemach się w mieście nie pamięta. Widać to bardzo wyraźnie w zdiagnozowanych deficytach i problemach obszarów rewitalizacji.

Problemem, który dotyczy całego obszaru rewitalizacji jest niedostateczne wyposażenie rewitalizowanych części miasta w infrastrukturę dla mieszkańców:

- niedostateczne zagospodarowanie przestrzeni publicznej w różnego rodzaju miejsca spotkań dla różnych grup mieszkańców i o różnej funkcji (tereny sportowe, miejsca zabaw dla dzieci, tereny rekreacyjne i wypoczynku),
- niedostateczna oferta spędzania czasu dla różnych grup mieszkańców i brak miejsc spotkań, takich jak dawne kluby osiedlowe,
- infrastruktura drogowa, która nie chroni pieszych i rowerzystów,
- znikająca zieleń,
- niedostateczne oświetlenie czy brak zagospodarowanych podwórek i najbliższych okolic osiedli mieszkaniowych.

Poza tymi wspólnymi deficytami centralnie położone podobszary rewitalizacji (podobszar Lęborski i Śródmiejski) różnią się skalą problemów i potrzeb od obszarów peryferyjnych (podobszar Zachodni i Terenów powojskowych).

Podobszar Lęborski i Śródmiejski w zdecydowanie większym stopniu mierzą się z problemami komunikacyjnymi (bezpieczeństwo ruchu, dostęp do miejsc parkingowych, zły stan infrastruktury drogowej), hałasem i zanieczyszczeniami związanymi z dużym ruchem samochodowym. W tych podobszarach z kolei występuje zdecydowanie mniejsza skala problemów społecznych (ubóstwo,

bezrobocie, przestępczość) oraz właściwie nie występuje problem związany z dostępem do usług publicznych, sklepów czy usług.

Podobszar Zachodni i Terenów powojskowych wyraźnie mierzą się z problemami związanymi z funkcjonowaniem poza centralnym położeniem w mieście. Dużym problemem jest niska dostępność komunikacyjna obszarów (zbyt mała częstotliwość kursowania autobusów, niedostępność kursów w wielu kierunkach miasta), niska dostępność do usług publicznych (urzędów, instytucji edukacyjnych, służby zdrowia) oraz sklepów i usług. Ponadto w tych obszarach zidentyfikowano stosunkową dużą skalę problemów społecznych (ubóstwa, bezrobocia, przestępczości), szczególnie w podobszarze Terenów powojskowych. Zdiagnozowano także problem złego stanu technicznego części budynków mieszkalnych, złych warunków mieszkaniowych oraz braku zagospodarowania ich najbliższego otoczenia. Problem ten dotyczy głównie tych części podobszarów, w których zlokalizowano budynki socjalne i komunalne (ul. Rybacka, ul. Artyleryjska).

Kołobrzeg, a tym samym również obszar rewitalizacji mierzy się także z problemem niskiej integracji społecznej oraz znikomym poziomem zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców. W obszarze rewitalizacji brakuje liderów, którzy angażowaliby innych do działania, a mieszkańcy w znikomym stopniu spędzają wspólnie czas, nie integrują się ze sobą.[10]

Biorąc pod uwagę zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji, Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju" zaproponowała działania rewitalizacyjne, które koncentrują się głównie wokół infrastruktury do spędzania czasu przez różne grupy mieszkańców. Znaczącym w tym zakresie proponowanym przedsięwzięciem dla podobszaru Terenów powojskowych jest zagospodarowanie terenu zielonego nieużytku od Osiedla Bajkowego do Osiedla Europejskiego na park osiedlowy. Z kolei dla podobszaru Lęborskiego zagospodarowanie terenu Parku im. J.H. Dąbrowskiego, a dla Śródmiejskiego nowe zagospodarowanie bulwarów nad Parsętą.

Duża część zaproponowanych działań odnosi się do poprawy infrastruktury drogowej, w tym zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników ruchu. W przypadku podobszaru Lęborskiego oraz Śródmiejskiego dodatkowo zaproponowano przedsięwzięcia mające na celu wypracowanie polityki parkingowej i planu mobilności miejskiej.

Ze względu na duże deficyty związane z integracją mieszkańców i ich zaangażowaniem w sprawy najbliższego otoczenia zaproponowano Program Moje Podwórko oraz Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich. Program Moje Podwórko zakłada dofinansowanie do tworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku np. wymianę nawierzchni, elementy małej architektury, nasadzenia zieleni, stojaki, wiaty na rowery, stworzenie ogródków, przedogródków itp. dla wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych. Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich zakłada wsparcie finansowe na działania animacyjno-artystyczne na podwórkach i osiedlach, jego celem jest budowanie sieci wzajemnego wsparcia oraz aktywizacji i integracji mieszkańców.

Ze względu na znaczącą skalę problemów społecznych rekomenduje się także bezpośrednią pracę z mieszkańcami w ich miejscach zamieszkania i w nowopowstałych miejscach spędzania czasu dla mieszkańców prowadzoną przez streetworkerów i animatorów społecznych. Działania powinny być skoncentrowane szczególnie na potrzebach dzieci i młodzieży, ale także uczyć wspólnotowego spędzania czasu w rodzinach czy grupach sąsiedzkich. W tym celu rekomenduje się rozszerzenie działań świetlic (w tym działań informacyjnych skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji) funkcjonujących w podobszarach rewitalizacji i/lub powstanie nowych miejsc pełniących takie funkcje.[11]

[10] „Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

[11] „Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

„Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" oraz raporty cząstkowe z każdej formy konsultacji społecznych zostały umieszczony w BIP-ie Urzędu Miasta Kołobrzeg oraz na stronie www.rewitalizacja.kolobrzeg.eu. Ponadto wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych zostały zaprezentowane na spotkaniu otwartym, które odbyło się w Urzędzie Miasta Kołobrzeg w dniu 5 lipca 2018 r.

Wyniki konsultacji, w tym partycypacyjnej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz propozycje działań rewitalizacyjnych, opracowane na ich podstawie przez Fundację „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju" zostały wprowadzone do niniejszego programu.

3 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji[12]

3.1 Przyjęta metodologia

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w 2016 r. przeprowadzono dla całego obszaru miasta diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Została ona oparta na analizie porównawczej jednostek urbanistycznych, bazującej na zestawie wskaźników cząstkowych oraz syntetycznych, umożliwiających obiektywne określenie stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych obszarów Kołobrzegu. Wykorzystanie wskaźników, odnoszących się do średnich wartości na całym obszarze miasta, pozwoliło na uzyskanie porównywalnego i skalowalnego obrazu, dotyczącego wszystkich jednostek urbanistycznych oraz wskazania jednostek, które zgodnie z analizą wskaźnikową, są szczególnie zagrożone wykluczeniem i predysponowane do objęcia kompleksowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

Za jednostki urbanistyczne przyjęto 9 osiedli miasta Kołobrzeg. Zgodnie z „Zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020", przyjętymi Uchwałą Nr 478/16 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 2016 r., z obszaru osiedli wyłączono tereny zieleni i rekreacji (poza niewielkimi wewnątrzosiedlowymi skwerami i deptakami), użytki rolne, wód, lasów i nieużytki.

Jednostka urbanistyczna	Przybliżona powierzchnia (km^2)[13]	%	Liczba mieszkańców	%
Osiedle 1. „Solne Zdroje"	1,81	7,07	5797	13%
Osiedle 2. „Śródmiejskie"	0,56	2,17	8669	19%
Osiedle 3. „Zamoście"	3,17	12,37	5208	12%
Osiedle 4. „Radzikowo"	2,32	9,05	4195	9%
Osiedle 5. „Lęborskie"	0,91	3,55	7971	18%
Osiedle 6. „Zachodnie"	2,81	10,97	3894	9%
Osiedle 7. „Ogrody"	3,68	14,36	7063	16%
Osiedle 8. „Rzemieślnicze"	1,13	4,41	671	1%
Osiedle 9. „Podczele"	2,02	7,89	1723	4%
Kołobrzeg	**25,63**		**45191**	

Tabela 3 Podsumowanie - podział miasta na jednostki urbanistyczne, opracowanie EU-Consult Sp. z o.o.

Przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla miasta Kołobrzeg posłużono się wskaźnikami o charakterze ilościowym, które zostały opracowane na podstawie danych zastanych. Wskaźniki te odnoszą się do pięciu sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji).

Dane niezbędne do opracowania diagnozy pozyskiwane w podziale na ulice lub punkty adresowe były agregowane do poziomu osiedli. Większość wartości wskaźników ma charakter względny, a więc została podana w stosunku do określonej liczby mieszkańców osiedli (w zależności od wartości wskaźnika – 1000 lub 10000). Umożliwiło to porównywanie sytuacji na osiedlach silnie różniących się pod względem liczby mieszkańców, gdzie podawanie liczb bezwzględnych prowadziłoby do zafałszowania analizy.

[12] Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, EU-Consult Sp. z o.o. 2016 r., http://www.rewitalizacja.kolobrzeg.eu/dzial-plikow/Rewitalizacja/Audyt/

[13] Wyliczenia na podstawie portalu: https://mkolobrzeg.e-mapa.net/

Do wyboru wskaźników zastosowane zostało kryterium istotności poszczególnych zjawisk społecznych zachodzących w mieście, wpływających na rozwój obszaru i jakość życia lokalnej społeczności.

Lista wskaźników wraz ze źródłami danych została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Lp.	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	Źródła danych
1	Ubóstwo	liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
2	Problemy wychowawcze	liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/ Urząd Miasta
3	Bezrobocie	Udział osób bezrobotnych w populacji ogółem	Powiatowy Urząd Pracy
4		Udział osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych ogółem	Powiatowy Urząd Pracy
5	Alkoholizm	Liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
6	Niepełnosprawność	liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
7	Przestępczość	Art.157§1 - zwykłe i lekkie uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
8		Art. 157§2 - naruszenie czynności narządu ciała na nie dłużej niż 7 dni na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
9		Art. 158 - udział w bójce lub pobiciu na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
10		Art.207 - znęcanie się na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
11		Art. 278 - kradzież na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
12		Art.279 - kradzież z włamaniem na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
13		Art. 280§1 - rozbój na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
14		Kradzieże pojazdów na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
15	Kapitał społeczny	liczba organizacji pozarządowych na 10000 mieszkańców	Urząd Miasta
Sfera gospodarcza			
16	Podmioty gospodarcze	Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców	Urząd Miasta
Sfera techniczna			
17	Zabytki	Udział budynków wybudowanych przed rokiem 1970 w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	Urząd Miasta
Sfera środowiskowa			
18	Azbest	Liczba budynków zawierających azbest	Urząd Miasta

Tabela 4 Zestawienie wskaźników ilościowych wykorzystanych w Diagnozie, opracowanie EU Consult Sp. z o.o.

Wskaźniki społeczne

Ubóstwo

Wartość wskaźnika liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na kryterium ubóstwa została obliczona jako stosunek liczby osób korzystających ze świadczeń do liczby osób zamieszkujących na terenie danej strefy, wg wzoru:

W = (X/Y)*1000, gdzie:

W – wartość wskaźnika

X – liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa

Y – liczba mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

Problemy wychowawcze

Wartość wskaźnika liczby osób zmagających się z problemami wychowawczymi została obliczona jako stosunek liczby osób korzystających ze świadczeń dotyczących bezradności opiekuńczo-wychowawczej do liczby osób zamieszkujących na terenie danej strefy, wg wzoru:

W = (X/Y)*1000, gdzie:

W – wartość wskaźnika

X – liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Y – liczba mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

Bezrobocie

Wartość wskaźnika liczby osób bezrobotnych została obliczona jako udział osób bezrobotnych w populacji ogółem poszczególnych jednostek urbanistycznych, wg wzoru:

W = (X/Y)*100%, gdzie:

W – wartość wskaźnika

X - Liczba bezrobotnych ogółem

Y – liczba mieszkańców danej jednostki urbanistycznej,

oraz udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych ogółem, wg wzoru:

W' = (X'/X)*100%, gdzie:

W' – wartość wskaźnika

X' - Liczba osób długotrwale bezrobotnych

X – Liczba osób bezrobotnych ogółem.

Alkoholizm

Wartość wskaźnika liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na kryterium nadmiernego spożycia alkoholu została obliczona jako stosunek liczby osób korzystających ze świadczeń do liczby osób zamieszkujących na terenie danej strefy, wg wzoru:

W = (X/Y)*1000, gdzie:

W – wartość wskaźnika

X – liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu alkoholizmu

Y – liczba mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

Niepełnosprawność

Wartość wskaźnika liczby osób niepełnosprawnych, została obliczona jako: stosunek liczby osób niepełnosprawnych do liczby osób zamieszkujących na terenie danej strefy, wg wzoru:

W = (X/Y)*1000, gdzie:

W – wartość wskaźnika

X – liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności

Y – liczba mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

Przestępczość

Wartość wszystkich wskaźników występowania przestępstw i zdarzeń kryminogennych, została obliczona jako: stosunek liczby przestępstw i zdarzeń kryminogennych do liczby osób zamieszkujących na terenie danej strefy, wg wzoru:

W = (X/Y)*1000, gdzie:

W – wartość wskaźnika

X - liczba przestępstw i zdarzeń kryminogennych

Y – liczba mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

Kapitał społeczny

Wartość wskaźnika liczby organizacji pozarządowych zarejestrowanych na danym obszarze przypadających na 10000 osób zamieszkujących daną strefę, została obliczona jako: stosunek liczby organizacji pozarządowych zarejestrowanych na danym obszarze do liczby osób zamieszkujących na terenie danej strefy, wg wzoru:

W = (X/Y)*10000, gdzie:

W – wartość wskaźnika

X - liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych na danym obszarze

Y – liczba mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

Wskaźniki gospodarcze

Podmioty gospodarcze

Wartość wskaźnika liczby nowopowstałych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na danym obszarze przypadających na 10 000 osób zamieszkujących daną strefę, została obliczona jako: stosunek liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na danym obszarze do liczby osób zamieszkujących na terenie danej strefy, wg wzoru:

W = (X/Y)*10000, gdzie:

W – wartość wskaźnika

X – liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na danym obszarze

Y – liczba mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

Wskaźniki techniczne

Zabytki

Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. w liczbie wszystkich budynków mieszkalnych na tle średniej dla gminy. Powyższy wskaźnik został wyselekcjonowany spośród wskaźników wskazanych dla sfery przestrzennej i infrastrukturalnej w „Zasadach przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020" przygotowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego. Wartość wskaźnika występowania budynków zabytkowych w danej strefie została obliczona jako: udział budynków wybudowanych przed 1970 r. w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych, wg wzoru:

W = (X/Y)*100%, gdzie:

W – wartość wskaźnika

X - Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r.

Y – Liczba budynków mieszkalnych ogółem.

Wskaźniki środowiskowe

Azbest

Wartość wskaźnika występowania niebezpiecznych wyrobów zawierających azbest została obliczona jako: suma budynków zawierających azbest zlokalizowanych na danym osiedlu.

Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

Problemy Miasta Kołobrzeg w sferze przestrzenno-funkcjonalnej zostały szczegółowo przedstawione i zweryfikowane podczas konsultacji społecznych – warsztatu strategicznego z przedstawicielami Urzędu Miasta, instytucji, przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych, jak również podczas debaty otwartej z mieszkańcami i interesariuszami Miasta Kołobrzeg.

Uczestnicy powyższych spotkań, zapytani o czynniki i zjawiska kryzysowe, w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wskazywali na takie zjawiska jak:

- (A) Zwiększone natężenie ruchu komunikacyjnego;
- (B) Brak miejsc postojowych;
- (C) Utrudnienia związane z mobilnością mieszkańców (dostęp komunikacyjny do infrastruktury społecznej, rekreacji, itp.);
- (D) Niedostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Lokalizację ww. problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej przedstawia poniższa matryca czynników i zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej:

Numer osiedla/ zjawisko kryzysowe	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
(A)	x	x			x				
(B)	x	x				x			
(C)			x	x		x		x	x
(D)		x							

Tabela 5 Matryca czynników i zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, opracowanie EU Consult Sp. z o.o. na podstawie warsztatu strategicznego i debaty otwartej

3.2 Obszar zdegradowany

Analiza negatywnych zjawisk społecznych dla miasta wykazała, że najwyższy wskaźnik ich koncentracji występuje na obszarze Osiedla nr 6 „Zachodnie" (13 obszarów problemowych) oraz Osiedla nr 1 „Solne Zdroje" (10 obszarów problemowych). Następne w kolejności było Osiedle nr 3 „Zamoście" (7 obszarów problemowych) oraz Osiedle nr 5 „Lęborskie" (6 obszarów problemowych).

Jednostka urbanistyczna	Liczba obszarów problemowych
Osiedle 1. „Solne Zdroje"	10
Osiedle 2. „Śródmiejskie"	5
Osiedle 3. „Zamoście"	7
Osiedle 4. „Radzikowo"	2
Osiedle 5. „Lęborskie"	6
Osiedle 6. „Zachodnie"	13
Osiedle 7. „Ogrody"	3
Osiedle 8. „Rzemieślnicze"	5
Osiedle 9. „Podczele"	4

Tabela 6 Podsumowanie analizy społecznej, Źródło: opracowanie EU-Consult Sp. z o.o.

Całkowita analiza wskaźnikowa pokazała, że miejscem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych jest 5 osiedli miasta Kołobrzeg: Osiedle nr 6 „Zachodnie", Osiedle nr 1 "Solne Zdroje", Osiedle nr 3 „Zamoście", Osiedle nr 5 „Lęborskie" oraz Osiedle nr 2 „Śródmiejskie". Liczba obszarów problemowych dla Osiedla nr 5 „Lęborskie" jest nieznacznie niższa niż średnia arytmetyczna dla miasta (7,77), jednak przeprowadzone konsultacje społeczne, towarzyszące diagnozie pokazały, że według mieszkańców najbardziej zdegradowanym obszarem miasta jest Osiedle nr 5 „Lęborskie". Obszary ww. osiedli zgodnie z ustawą o rewitalizacji uznano za obszar zdegradowany.

Jednostka urbanistyczna	Liczba obszarów problemowych
Osiedle 1. „Solne Zdroje”	13
Osiedle 2. „Śródmiejskie”	8
Osiedle 3. „Zamoście”	10
Osiedle 4. „Radzikowo”	3
Osiedle 5. „Lęborskie”	7
Osiedle 6. „Zachodnie”	16
Osiedle 7. „Ogrody”	3
Osiedle 8. „Rzemieślnicze”	5
Osiedle 9. „Podczele”	5

Tabela 7 Podsumowanie analizy społeczno-gospodarczej (określenie obszarów zdegradowanych), opracowanie EU-Consult Sp. z o.o.

Jednostka urbanistyczna	Liczba obszarów problemowych	Powierzchnia (ha)	Liczba mieszkańców
Osiedle 1. „Solne Zdroje”	13	1,81	5797
Osiedle 2. „Śródmiejskie”	8	0,56	8669
Osiedle 3. „Zamoście”	11	3,17	5208
Osiedle 5. „Lęborskie”	8	0,91	7971
Osiedle 6. „Zachodnie”	16	2,81	3894
Kołobrzeg	-	25,63	45191
Suma	**-**	**9,26**	**31539**
Udział (%)	**-**	**36,13%**	**69,79%**

Tabela 8 Obszary zdegradowane – podsumowanie, opracowanie EU Consult Sp. z o.o.

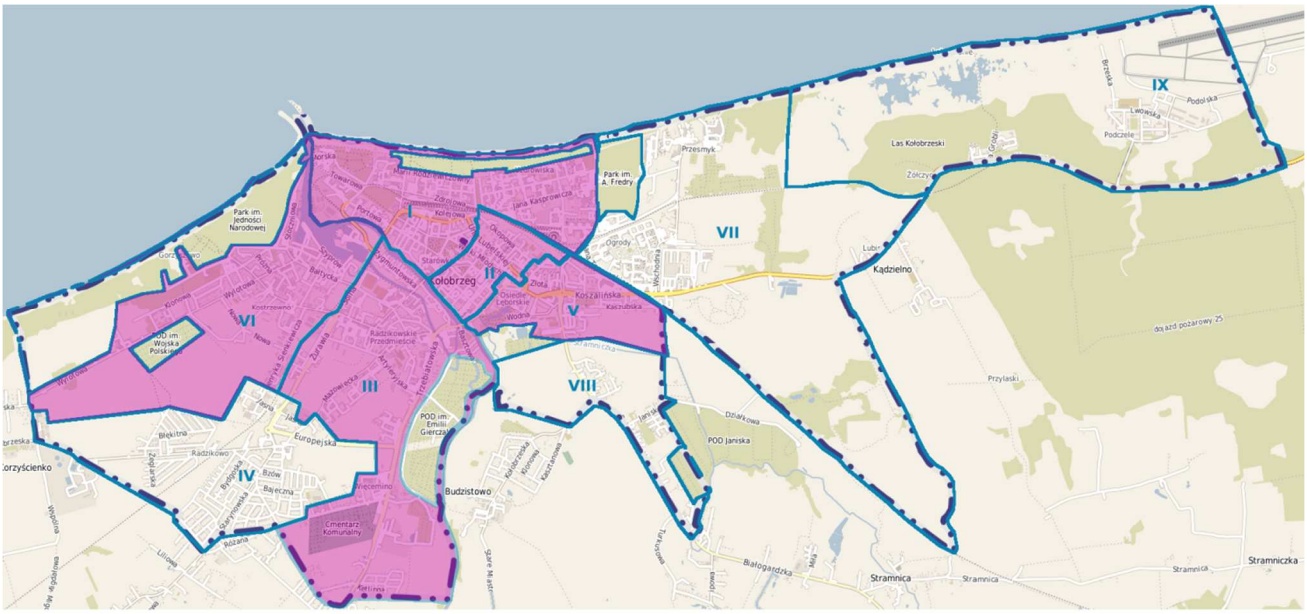

Rysunek 3 Obszar zdegradowany miasta Kołobrzeg, opracowanie EU Consult Sp. z o.o.

3.3 Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji wyznacza się jako całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją zjawisk społecznych oraz gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych lub technicznych, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. **Natomiast obszar zdegradowany zajmuje ponad 36% powierzchni Miasta, który zamieszkuje blisko 70% mieszkańców miasta ogółem.** Ponadto powyższa ustawa precyzuje, że rewitalizacja powinna być prowadzona poprzez zintegrowane działania, skoncentrowane terytorialnie. Te, ustawowe zapisy, a także fakt szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk, stały się podstawą do wskazania części obszaru zdegradowanego jako obszar rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji wyznaczono, wybierając spośród obszaru zdegradowanego tereny, które mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Obszary wymagające działań rewitalizacyjnych i rewaloryzacyjnych wskazano w „Strategii Rozwoju Miasta Kołobrzeg do roku 2020", przyjętej w 2013 r. Wieloletnie Strategiczne Programy Operacyjne, wdrażające strategię, zakładały opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszarów zdegradowanych, w tym powojskowych. Wspomniana została tam również konieczność przeprowadzenia działań rewaloryzacyjnych na terenach nad Parsętą, Śródmieścia oraz Dzielnicy Zachodniej, natomiast w ramach działań rewitalizacyjnych planowały rewitalizację dawnych obszarów powojskowych i terenów do nich bezpośrednio przyległych. Rewitalizacja powyższych obszarów miała służyć nie tylko podniesieniu atrakcyjności danego obszaru dla podmiotów gospodarczych i potencjalnych nowych mieszkańców, ale również wsparciu rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego oraz podniesieniu jakości życia obecnych mieszkańców. Działania związane z rewitalizacją obszarów powojskowych i terenów do nich bezpośrednio przyległych wiążą się z kompleksowym procesem rewitalizacji obszarów wykorzystywanych kiedyś przez wojsko, których przestrzenie, funkcje i substancje uległy procesowi strukturalnej degradacji, znacznie utrudniając prawidłowy rozwój społeczno-gospodarczy obszaru, jak i zrównoważony rozwój całego miasta. Zadanie to miało być kontynuacją oraz rozwinięciem działań „Lokalnego Planu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Powojskowych Miasta Kołobrzeg na lata 2010 –2015".

Rewitalizacja sprzyja tworzeniu nowych przedsiębiorstw oraz miejsc pracy, dlatego Wieloletnie Strategiczne Programy Operacyjne w celu pobudzenia małej i średniej przedsiębiorczości zakładają m.in. rewitalizację obszaru Śródmieścia, terenów nad Parsętą w tym ul. Zygmuntowskiej oraz Osiedla nr 6 „Zachodnie".

Ważnym elementem poprawy jakości przestrzeni publicznej powinny być działania związane z uzupełnieniem i renowacją tkanki miejskiej zlokalizowanej w obszarach śródmiejskich oraz nadrzecznych. Rewitalizacja śródmieścia Kołobrzegu to głównie działania związane z poprawą zachowania i wyeksponowaniem krajobrazu kulturowego tej części miasta. Ważne jest kształtowanie śródmiejskiej przestrzeni publicznej pod kątem zwiększania jej atrakcyjności i wzbogacania palety aktywności, jakie można w niej realizować. Z kolei rewitalizacja terenów nad Parsętą wynika z potrzeby przywrócenia dotychczasowych i wprowadzenia nowych funkcji dla tej części miasta. Działania w tym zakresie powinny wiązać się z odnową, ożywieniem i uatrakcyjnieniem obszaru, którego funkcje rekreacyjne czy kulturalne uległy degradacji lub nie były wykorzystane, utrudniając tym samym prawidłowy rozwój społeczno-gospodarczy obszaru. Odtworzenie miejskiej przestrzeni nadrzecznej i otwarcie jej na potrzeby mieszkańców to jedno z wyzwań mających na celu podniesienie jakości przestrzeni miejskiej.

Z kolei rewitalizacja tzw. Dzielnicy Zachodniej, odznaczającej się typowo wypoczynkowym i nadmorskim charakterem, to działania odnoszące się do procesu odnowy przestrzeni, funkcji i substancji terenów nadmorskich, które uległy procesowi degradacji. [14]

Biorąc pod uwagę powyższe, miasto wyznaczyło obszar rewitalizacji, podzielony na 4 podobszary. **Podobszary wskazane do rewitalizacji obejmują swym zasięgiem powierzchnię 3,015 km^2, co stanowi 11,76% powierzchni Miasta Kołobrzeg oraz zamieszkuje na nim 11.645 mieszkańców, co stanowi 25,77% ogółu populacji.**

Jednostka urbanistyczna	Powierzchnia (km^2)	Liczba mieszkańców
Podobszar 1 –Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu	1,407	6 433
Podobszar 2 – Zachodni z zachodnią częścią portu	0,768	1 238
Podobszar 3 – Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej	0,535	486
Podobszar 4 - Lęborski	0,305	3 488
Suma	**3,015**	**11 645**
Kołobrzeg	25,63	45 191

Tabela 9 Podobszary wyznaczone do rewitalizacji, opracowanie EU-Consult Sp. z o.o.

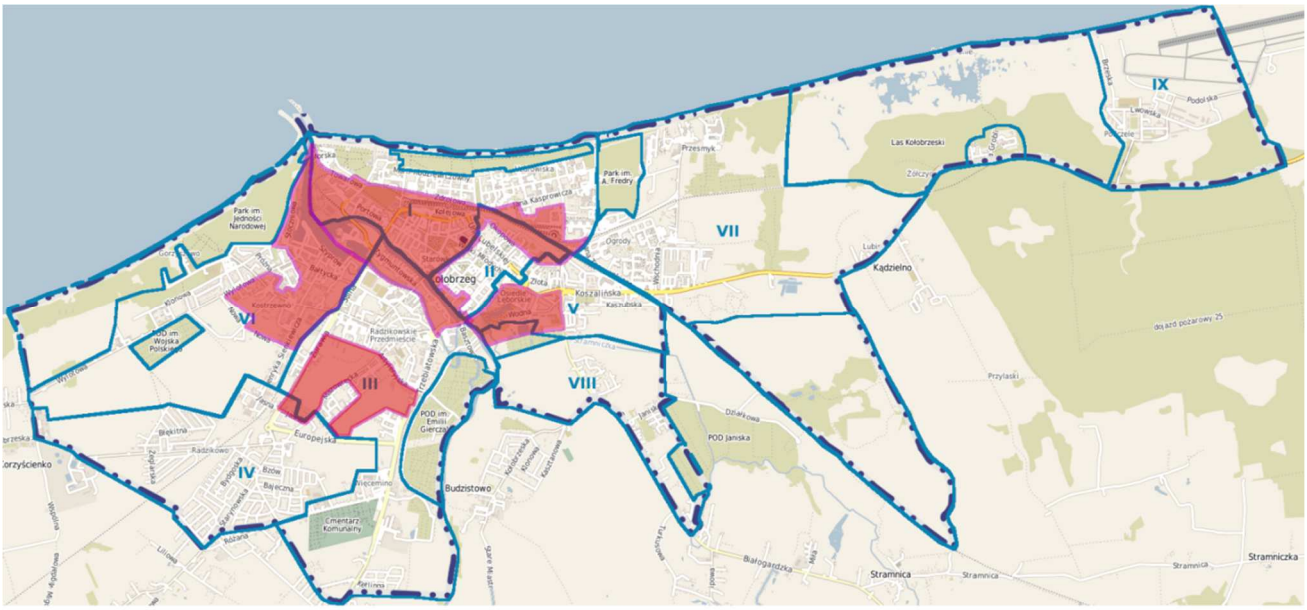

Rysunek 4 Obszar rewitalizacji miasta Kołobrzeg, opracowanie EU-Consult Sp. z o.o.

3.4 Uchwała o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Miasto Kołobrzeg przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, zobowiązane było do wyznaczenia, na podstawie przeprowadzonej diagnozy, obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Oba wyznacza Rada Miasta Kołobrzeg w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego.

Rada Miasta Kołobrzeg w **dniu 9 lutego 2017 r. podjęła Uchwałę Nr XXVIII/409/17 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Kołobrzeg.** Została ona opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 3 marca 2017 r. pod poz. 975.

[14] Wieloletnie Strategiczne Programy Operacyjne wdrażające Strategię Rozwoju Miasta Kołobrzeg do roku 2020, przyjętą uchwałą Rady Miasta Kołobrzeg Nr XXXVIII/505/13 z dnia 10 października 2013 r.

4 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

4.1 Przyjęta metodologia

W czasie prowadzonej w 2016 r. delimitacji Gmina Miasto Kołobrzeg nie posiadała wszystkich danych i odpowiednich narzędzi do szerszego przebadania analizowanych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

W 2017 r. do przeprowadzenia szczegółowej analizy zjawisk zachodzących na obszarze rewitalizacji zastosowano nowe narzędzie - GIS. Aby go zastosować wprowadzono do systemu dane społeczne, które przetworzono na siatkę kwadratów, pokazujących natężenie przestrzenne danego zjawiska.

Ponadto tak jak w przypadku delimitacji zastosowano analizę wskaźnikową. Ponieważ uznano, że poszczególne podobszary rewitalizacji posiadają odmienne specyfiki i uwarunkowania, postanowiono przeprowadzić szczegółową diagnozę dla każdego z nich oddzielnie. Wskaźniki o charakterze ilościowym, zostały opracowane na podstawie danych zastanych, agregowanych do poziomu podobszaru rewitalizacji. Większość wartości wskaźników została podana w stosunku do określonej liczby mieszkańców podobszaru (w odniesieniu do 1000 mieszkańców) lub powierzchni podobszaru rewitalizacji (w przeliczeniu na 1 ha). Wskaźniki dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji porównano, ze średnimi wskaźnikami dla miasta. Dla każdego zjawiska obliczono również średni wskaźnik dla całego obszaru rewitalizacji.

W celu przeprowadzenia szczegółowej diagnozy, poza zjawiskami i wskaźnikami wykorzystanymi do delimitacji opisanymi w rozdziale 3.1, przeanalizowano dodatkowe zjawiska i wskaźniki z zakresu niektórych sfer. Szczególne znaczenie dla opracowanego dokumentu okazały się mieć zjawiska demograficzne.

ZJAWISKA SPOŁECZNE

DEMOGRAFIA

Problematyka przemian demograficznych i ludnościowych w ramach szczegółowej diagnozy jest kluczowym elementem rozpoznania różnorodnej problematyki społecznej. W skali całego miasta w latach 2006-2016 doszło do istotnego zmniejszenia liczby ludności Kołobrzegu.

Wskaźniki demograficzne:

Saldo liczby ludności 2006-2016 - ogólne saldo liczby ludności dla całego miasta Kołobrzeg wyniosło (-264) osoby, a na obszarze rewitalizacji osiągnęło ono (-955) osób.

Wskaźnik starości demograficznej - relacja liczby ludności w wieku starszym (60 lat i więcej) do ogólnej liczby ludności. Zjawisko postępującej starości jest coraz większym problemem dla obszaru i miasta. Wskaźnik starości demograficznej dla miasta wynosił w 2016 r. 28,6%. W ciągu 10 lat wzrósł on o 10,8%. Świadczy to o postępującej starości miasta.

Średni wiek ludności ogółem - w 2016 r. wynosił on dla całego miasta 43,4 lata. W odniesieniu do 2006 r. wzrósł on o 3,8 lat.

Wskaźniki obciążenia ekonomicznego ludności:

- Ludność w wieku nieprodukcyjnym [15]na 100 osób w wieku produkcyjnym - 78,65 dla miasta
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym - 184,6 dla miasta
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym[16] - 51,02 dla miasta

Współczynnik feminizacji – ilość kobiet na 100 mężczyzn. Dla miasta w 2016 r. wynosił on 114,93.

Współczynnik maskulinizacji – ilość mężczyzn na 100 kobiet. Dla miasta w 2016 r. wynosił on 87,01.

[15] Na **wiek nieprodukcyjny** składa się wiek **przedprodukcyjny**, w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat oraz wiek **poprodukcyjny**, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej, wg nowych przepisów od 01.01.2013r.- 67 lat dla kobiet i mężczyzn.
[16] Wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat.

BEZROBOCIE

Łączna liczba osób bezrobotnych w Gminie Miasto Kołobrzeg w grudniu 2016 r wynosiła 1175 osób, co stanowiło 4,69% liczby ludności w wieku produkcyjnym. Łączna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w grudniu 2016 roku dla całego obszaru rewitalizacji wyniosła 350 osób. Wskaźnik bezrobocia dla całego obszaru rewitalizacji wynosił 5,3%. Jest on wyższy niż wskaźnik dla miasta. Jest on dość mocno zróżnicowany w przypadku analizy podobszarów.

Wskaźniki bezrobocia

Wskaźnik bezrobocia - udział liczby osób bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym (dla potrzeb niniejszego opracowania przyjęto wiek 19-59 lat) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Średnie zagęszczenie bezrobocia - liczba osób bezrobotnych przypadających na 1 ha powierzchni obszaru rewitalizacji.

Udział zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych ogółem.

UBÓSTWO

W granicach wszystkich czterech obszarów rewitalizacji w 2016 r. zamieszkiwały 288 osoby (2015 r. - 185 osób) wśród rodzin, w których stwierdzono wystąpienie zjawiska ubóstwa.[17] W 2016 r. w Kołobrzegu udzielono wsparcia z powodu ubóstwa 1127 osobom.[18]

Wskaźniki ubóstwa

Liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

Wzrost lub spadek ilości tych osób od 2015 r. na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

Liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa na 1 ha obszaru rewitalizacji

BEZRADNOŚĆ WYCHOWAWCZA

W 2016 r. w Kołobrzegu udzielono wsparcia z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej 398 osobom.[19]

Wskaźniki bezradności opiekuńczo-wychowawczej

Liczba osób w rodzinach którym udzielono wsparcia z powodu bezradności na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

Wzrost lub spadek ilości tych osób od 2015 r. na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

Liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności na 1 ha obszaru rewitalizacji

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Osoby z niepełnosprawnością napotykają w codziennym funkcjonowaniu na wiele barier i dysfunkcji. Najczęściej występują problemy wynikające z:

- barier fizycznych (architektonicznych, urbanistycznych, transportowych oraz komunikacyjnych);
- barier psychicznych (zaburzona samoocena, wycofanie się, stres, zaburzone relacje osobowe);
- barier ekonomicznych (brak pracy, niskie dochody, kosztowne leczenie i rehabilitacja);
- barier społeczno-kulturowych (niekorzystne, stereotypowe postrzeganie osób z niepełnosprawnościami, ograniczony dostęp do usług i placówek wsparcia);
- niepełnosprawności skumulowanej, sprzężonej z kilku rodzajów dysfunkcji.

Niepełnosprawność jest zawsze problemem całej rodziny, a nie poszczególnych jej członków[20]. W 2016 r. w Kołobrzegu udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności 720 osobom.[21]

[17] MOPS 2016 r.
[18] MOPS 2016 r.
[19] MOPS 2016 r.

Wskaźniki niepełnosprawności

Liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

Wzrost lub spadek ilości tych osób od 2015 r. na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

Liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności na 1 ha obszaru rewitalizacji

PRZESTĘPCZOŚĆ

W 2016 r. odnotowano 1333 przestępstwa, co oznacza 29,79 przestępstw na 1000 mieszkańców. Są to wartości znacząco wyższe od wartości odnotowywanych w skali województwa i kraju. Wskaźnik wykrywalności w 2016 r. wyniósł 77,70% i był większy od średniej dla województwa i kraju. Wg. danych statystycznych GUS na terenie miasta Kołobrzeg odnotowano:

- 932 przestępstwa przeciwko mieniu (20% zdarzeń, wykrywalność 70,0%),
- 668 przestępstw kryminalnych (14,36% zdarzeń, wykrywalność 58,0%),
- 468 przestępstw gospodarczych (10,07% zdarzeń, wykrywalność 96,0%),
- 98 przestępstw drogowych (2,11% zdarzeń, wykrywalność 98,0%),
- 17 przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu (0,36%, wykrywalność 87,0%).

Miasto Kołobrzeg w latach 2012-2016 cechowało się stabilizacją spadkową liczby odnotowywanych i szacowanych przez GUS przestępstw. Dość systematycznie zmniejszała się liczba przestępstw kryminalnych, drogowych oraz przeciwko życiu i zdrowiu. W latach 2015-2016 systematycznie wzrosła liczba przestępstw gospodarczych oraz przestępstw przeciwko mieniu co spowodowało niewielki kilkunastoprocentowy wzrost liczby stwierdzonych (oszacowanych) przestępstw ogółem, choć ich liczba była mniejsza niż w latach 2012-2014. Dostępne statystyki różnią się od bezpośrednich danych Policji i się nie sumują, czego przykładem jest wykres przestępstw stwierdzonych (oszacowanych) w Kołobrzegu w latach 2012-2016 (Wykres 6).[22]

Wskaźniki przestępczości

Liczba zgłoszonych przestępstw na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

Liczba zgłoszonych przestępstw na 1 ha obszaru rewitalizacji

[20] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[21] MOPS 2016 r.
[22] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

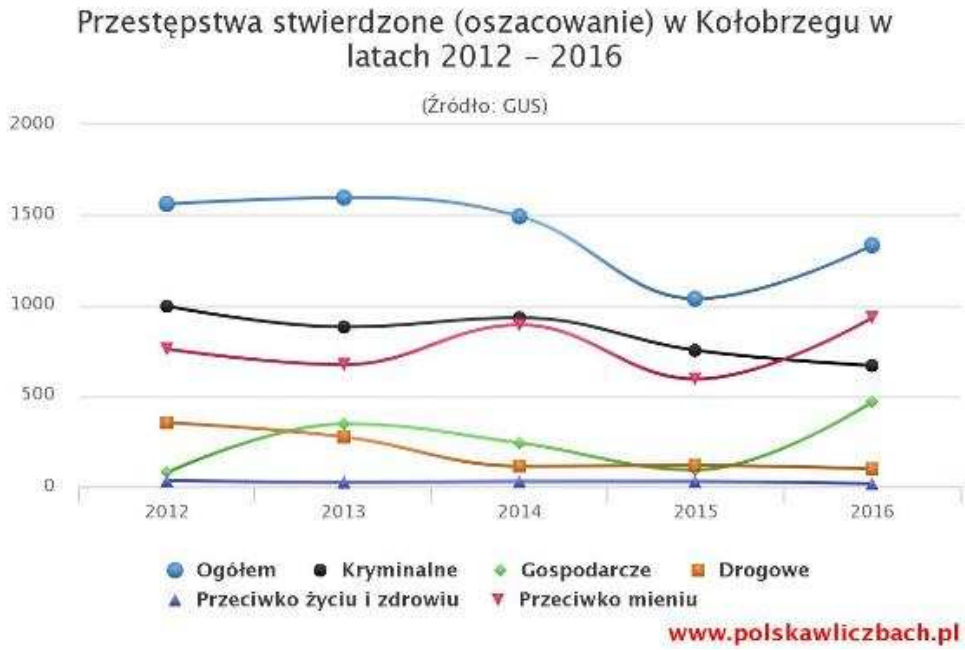

Wykres 6 Przestępstwa stwierdzone (oszacowane) w Kołobrzegu w latach 2012-2016. Źródło: GUS i www.polskawliczbach.pl. Dostęp 15.10.2017 r.

PRZEMOC W RODZINIE

Zjawisko przemocy w rodzinie przeanalizowano poprzez ilość aktywnych niebieskich kart. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedurę „Niebieskie Karty" oraz wzory formularzy „Niebieska Karta" określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" i wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), wydane na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390). Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty" na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.[23]

Wskaźniki przemocy w rodzinie

Liczba aktywne niebieskich kart w przeliczeniu na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

Liczba aktywnych niebieskich kart w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji

UZALEŻNIENIE OD ALKOHOLU jest zaburzeniem biopsychospołecznym. Powoduje **dezorganizację życia społecznego osób nim dotkniętych i ich rodzin. Istnieje wysoka** zależność między uzależnieniem od alkoholu a bezrobociem, niższym statusem socjoekonomicznym, wypadkami i przemocą interpersonalną. Osoby leczone z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu stanowiły w Polsce w 2008 r.:

- 13% wszystkich pacjentów psychiatrycznej opieki ambulatoryjnej, tzn. pacjentów ambulatoryjnych placówek lecznictwa odwykowego, poradni zdrowia psychicznego i poradni leczenia innych uzależnień,
- 28% wszystkich pacjentów psychiatrycznej opieki pośredniej (oddziały dzienne),
- 37% wszystkich pacjentów psychiatrycznej opieki całodobowej[24].

[23] Wikipedia 2018 r.
[24] Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, str. 19

Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Narastanie problemu alkoholowego skłania niepijących członków rodziny do szukania sposobów pozwalających im przetrwać w sytuacji permanentnego stresu, braku poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji, niemożności zaspokojenia elementarnych potrzeb psychologicznych, a czasami również biologicznych. Osoba pijąca z biegiem czasu coraz silniej koncentruje się na alkoholu, wycofuje się z pełnienia ról życiowych, przestaje świadczyć na rzecz rodziny, a czasem nawet interesować się swoimi bliskimi. Wymaga opieki i obsługi.

Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być **współuzależnienie.** Współuzależnienie nie jest chorobą - jest zespołem nieprawidłowego przystosowania się do sytuacji problemowej. Koncentrując się na szukaniu sposobu ograniczenia picia partnera, osoba współuzależniona nieświadomie przejmuje odpowiedzialność i kontrolę za jego funkcjonowanie, co w efekcie ułatwia pijącemu dalsze spożywanie alkoholu. Podstawowym źródłem zagrożeń dla dziecka w rodzinie alkoholowej jest stan chronicznego napięcia i stresu. Trwanie w ciągłej niepewności, nieprzewidywalność wydarzeń, wywołuje u dziecka poczucie braku stabilności, porządku życiowego, a co za tym idzie, brak kontroli nad swoim życiem.

Osoby, na których dzieciństwo spędzone w rodzinie alkoholowej wywarło piętno, z którym trudno poradzić sobie w kolejnych etapach życia określamy mianem osób z syndromem DDA tj. **Dorosłego Dziecka Alkoholika**. Do zespołu cech DDA należą m.in.: problemy z samooceną, zaburzone poczucie własnej wartości, przeżywanie stanu przewlekłego napięcia emocjonalnego lub silnego lęku przed odrzuceniem, trudności w przeżywaniu przyjemności i nadwrażliwość na cierpienie, Nasilenie cech DDA może jednak przeszkadzać w codziennym życiu i wówczas wymaga psychoterapii[25].

Więcej informacji na temat uzależnienia, współuzależnienia oraz dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym oraz syndromu DDA znajduje się na stronach internetowych; www.parpa.pl , www.dda.pl, www.dda.rosa.org.pl. W 2016 r. w Kołobrzegu udzielono wsparcia z powodu alkoholizmu 294 osobom.[26] Podczas diagnozy partycypacyjnej mieszkańcy zwracali uwagę na potrzebę wsparcia najsłabszych mieszkańców obszarów rewitalizacji, osób z rodzin wykluczonych borykających się z problemami ubóstwa, przemocy, alkoholizmu. Zauważali konieczność bezpośredniej pracy z takimi rodzinami, inwestowanie szczególnie w dzieci, aby wyeliminować ryzyko powielania problemu wykluczenia społecznego. Skuteczne mogłyby tu być narzędzia oparte na bezpośredniej pracy mieszkańców z asystentami rodziny, trenerami, streetworkerami, pokazywanie i uczenie rodzin wspólnego spędzania czasu, pokazywanie odmiennych wzorców. Działania te można by oprzeć na działających w obszarach rewitalizacji świetlicach prowadzonych przez stowarzyszenia lub Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. [27]

Wskaźniki uzależnienia od alkoholu

Liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

Wzrost lub spadek ilości tych osób od 2015 r. na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

Liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu alkoholizmu na 1 ha obszaru rewitalizacji

Liczba osób, wobec których prowadzono postępowanie o zobowiązanie do leczenia odwykowego na 1000 mieszkańców obszaru

[25] http://www.parpa.pl/index.php/rodzina-dzieci/dda (dostęp 18.04.2018 r.)
[26] MOPS 2016 r.
[27] „Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

KAPITAŁ SPOŁECZNY

Pojęcie kapitału społecznego stało się w ostatnich latach jedną z najistotniejszych kategorii w debacie publicznej, dającą szansę na właściwe uchwycenie wpływu społecznych relacji na procesy rozwojowe danego społeczeństwa. Kariera badań nad kapitałem społecznym wynikała z niepokoju jaki dotyczył stanu społeczeństwa obywatelskiego.

Najprościej rzecz ujmując, kapitał społeczny jest postrzegany, jako kategoria umożliwiająca przeprowadzenie dowodu na to, że społeczeństwo obywatelskie „ma znaczenie" i że jest nieodłącznym składnikiem zrównoważonego, trwałego rozwoju. Z licznych badań wynika jednoznacznie, że kapitał społeczny jest jednym z najważniejszych czynników mających wspływ na poziom rozwoju danego społeczeństwa, a tym samym jego dobrostan – wysoki poziom kapitału społecznego koreluje z wysokim poziomem dochodu gospodarczego.

Definicje kapitału społecznego akcentują znaczenie społecznego współdziałania, opartego o pewne ustalone reguły (normy, wartości np. wzajemność, lojalność itp.) oraz postawy (relacje społeczne budowane w oparciu o zaufanie), które sprzyjając współpracy, kreatywności i wymianie wiedzy, przyczyniają się do rozwoju gospodarczego i społecznego określonego terytorium. Podkreśla się, że jest on wartością obecnych lub potencjalnych zasobów jednostki, które mogą wynikać z sieci posiadanych przez tą jednostkę kontaktów i relacji znajomości oraz uznania lub w szerszym kontekście jako zasób społeczności, w której tego rodzaju relacje czy powiązania między jednostkami są żywe i produktywne.

Z licznych definicji kapitału społecznego wynika, że podstawowym elementem kapitału społecznego jest zaufanie.

Społeczny kapitał rozwoju, to z kolei określony typ kapitału społecznego, charakteryzujący się tym, że wzmacnia zdolność do współpracy, podkreślając znaczenie indywidualizmu i nieszablonowego kreatywnego działania oraz nastawienia na rozwój, postęp i innowacje. Cechy ludzi posiadających ten rodzaj kapitału społecznego to m.in. otwartość na postawy, poglądy i pomysły innych, innowacyjność, indywidualizm, wewnątrzsterowność, a nawet skłonność do podejmowania ryzyka, ale także poczucie obywatelskości, legalizm połączony jednak z konstruktywnym krytycyzmem.

Jak wynika z przeglądu literatury, można spotkać się z różnymi wskaźnikami pomiaru kapitału społecznego. Podstawowy wskaźnik dotyczy poziomu uogólnionego zaufania obywateli. Inne ważne wskaźniki odnoszą się do zdolności obywateli do kooperacji, poczucia wpływu na sprawy społeczności, zaangażowania w wolontariat, uczestnictwa w kulturze, zaufania do różnych instytucji/ludzi, zaangażowania wspólnotowego, współpracy samorządu z NGO, e-demokracji, wydatków na kulturę, frekwencji wyborczej, czytelnictwa czasopism.

Ponieważ zebranie danych niezbędnych do analizy powyżej przytoczonych wskaźników wymagałoby przeprowadzenia licznych, kosztownych oraz długotrwałych badań, na potrzeby niniejszej analizy przyjęto, iż do opisu problematyki kapitału społecznego posłuży kilka wskaźników określanych przez badaczy jako pomocnicze czy dodatkowe, które były jednak łatwe do pozyskania.

W czasie diagnozy partycypacyjnej interesariusze wskazywali, że rolą liderów społecznych i organizacji pozarządowych powinno być uczenie mieszkańców korzystania z dostępnej infrastruktury i możliwości działania, aktywizowanie mieszkańców. **Warto zwrócić także uwagę na słabość lokalnych organizacji pozarządowych, które realizują działania w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych organizowanych przez Urząd Miasta Kołobrzeg, poza tym nie podejmują najczęściej innych aktywności.** Są takie obszary konkursowe, do których organizacje w ogóle nie przystępują. Same organizacje nie proponują także nowych obszarów konkursowych. Wśród aktywnych organizacji, które biorą udział w debacie o mieście, uczestniczą w zespołach roboczych funkcjonujących przy Urzędzie Miasta Kołobrzeg czy innych ciałach społecznych wskazany został Projekt Kołobrzeg oraz Lokalna Organizacja Turystyczna, która ostatnio zajmowała się przygotowaniem strategii rozwoju miasta.

W trakcie dyskusji podczas wywiadu grupowego o tematyce społeczno-przestrzennej mocno wybrzmiała także kwestia nieudanej próby realizacji budżetu obywatelskiego. Jedna z respondentek wspomniała sytuację, jak w ramach budżetu, z którego miały powstać inwestycje i działania we wszystkich częściach miasta dopuszczono do sytuacji, w której zrealizowano inwestycję budowy Placu Trzech Pokoleń, która zabrała całość środków przeznaczonych na inwestycje z budżetu obywatelskiego. Od tego czasu każda rada dzielnicy otrzymuje swój budżet w wysokości 30 tysięcy złotych na działania inwestycyjne w obrębie dzielnicy. Respondentki podkreślały, że sama inicjatywa wprowadzenia budżetu obywatelskiego mocno zaangażowała mieszkańców w działania na rzecz najbliższego otoczenia, widać było, że ludzie interesują się swoją najbliższą okolicą. **Sposób w jaki przeprowadzono procedurę budżetu obywatelskiego zdaniem badanych w pewien sposób „podciął mieszkańcom skrzydła"**. Jedna z badanych zauważa, że od momentu, kiedy rady dzielnicy dysponują środkami na inwestycje osiedlowe nie wiadomo co się z tymi środkami dzieje. Kwestia ta jest istotna o tyle, że uczestniczki spotkania podkreślają, iż nie wszystkie rady dzielnicy są aktywne.

Z punktu widzenia potrzeb społecznych mieszkańców Kołobrzegu, w tym mieszkańców obszarów rewitalizacji, należy pamiętać, aby podejmując działania rewitalizacyjne prowadzić je jednocześnie w kilku kierunkach: rozwinąć infrastrukturę do spędzania czasu wolnego i integracji mieszkańców, wzmocnić działające organizacje pozarządowe, rady dzielnic oraz świetlice osiedlowe, a także budować aktywność mieszkańców na przykład poprzez wprowadzenie mechanizmów minigrantów na działania osiedlowe, nie tyle infrastrukturalne, co raczej społeczno-kulturalne budujące relacje między mieszkańcami. Należy także podjąć działania bezpośredniej pracy animatorów społecznych, trenerów i streetworkerów z mieszkańcami, w miejscach ich zamieszkania. Istotnym problemem jest niski poziom aktywności w grupie seniorów, którzy nie uczestniczą w życiu kulturalnym i społecznym, nie podtrzymują relacji z otoczeniem, nie korzystają z oferty instytucji świadczących dla nich usługi. Jednocześnie seniorzy zwracali uwagę na problem zbyt małej liczby instytucji i organizacji działających na rzecz seniorów, czy tworzonych przez seniorów oraz niewystarczające nakłady na działające instytucje. [28]

Wskaźniki kapitału społecznego:

Liczba zarejestrowanych NGO na obszarze rewitalizacji

Liczba NGO w przeliczeniu na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

W Kołobrzegu w 2016 r. było zarejestrowanych 117 organizacji pozarządowych. Rozmieszczenie zarejestrowanych NGO zapewne w znacznym stopniu wynika z koncentracji funkcji centralnych miasta oraz zamieszkania członków i lokalizacji siedzib stowarzyszeń i organizacji społecznych. Należy zaznaczyć, że ponad połowa NGO w mieście jest zlokalizowana na obszarze pomiędzy podobszarami rewitalizacji „Śródmiejski", „Lęborski" i „Zachodni", wokół kołobrzeskiej Starówki.

Centralna część miasta stanowi w sumie obszar koncentracji blisko 70 NGO i są one dostępne dla mieszkańców powyższych podobszarów rewitalizacji, w odległości do kilkunastu minut dostępności pieszej.[29]

[28] „Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

[29] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

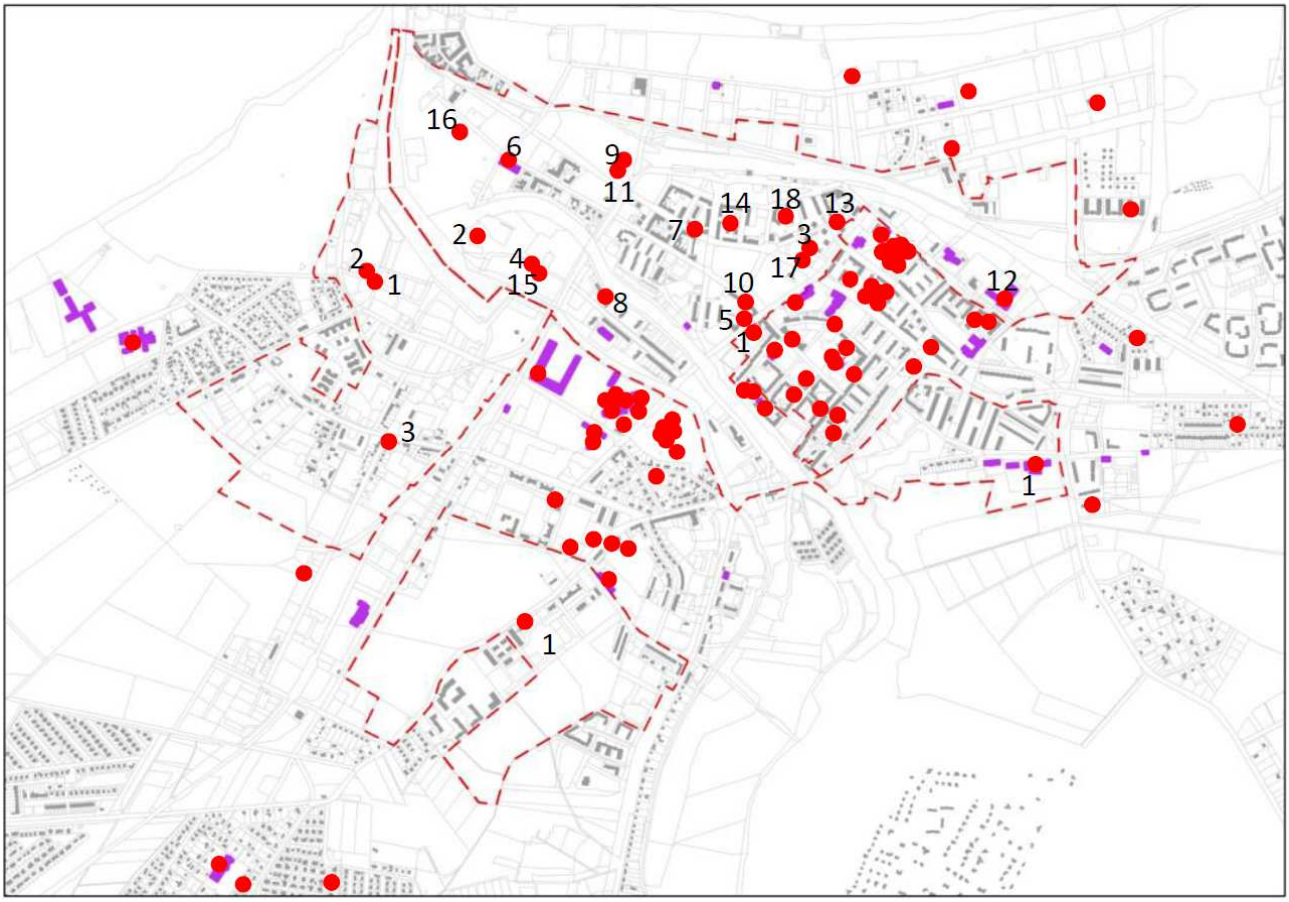

Rysunek 5 Koncentracja NGO na obszarze rewitalizacji. Opracowanie dr Mariusz Miedziński

Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. – wybory Prezydenta Miasta

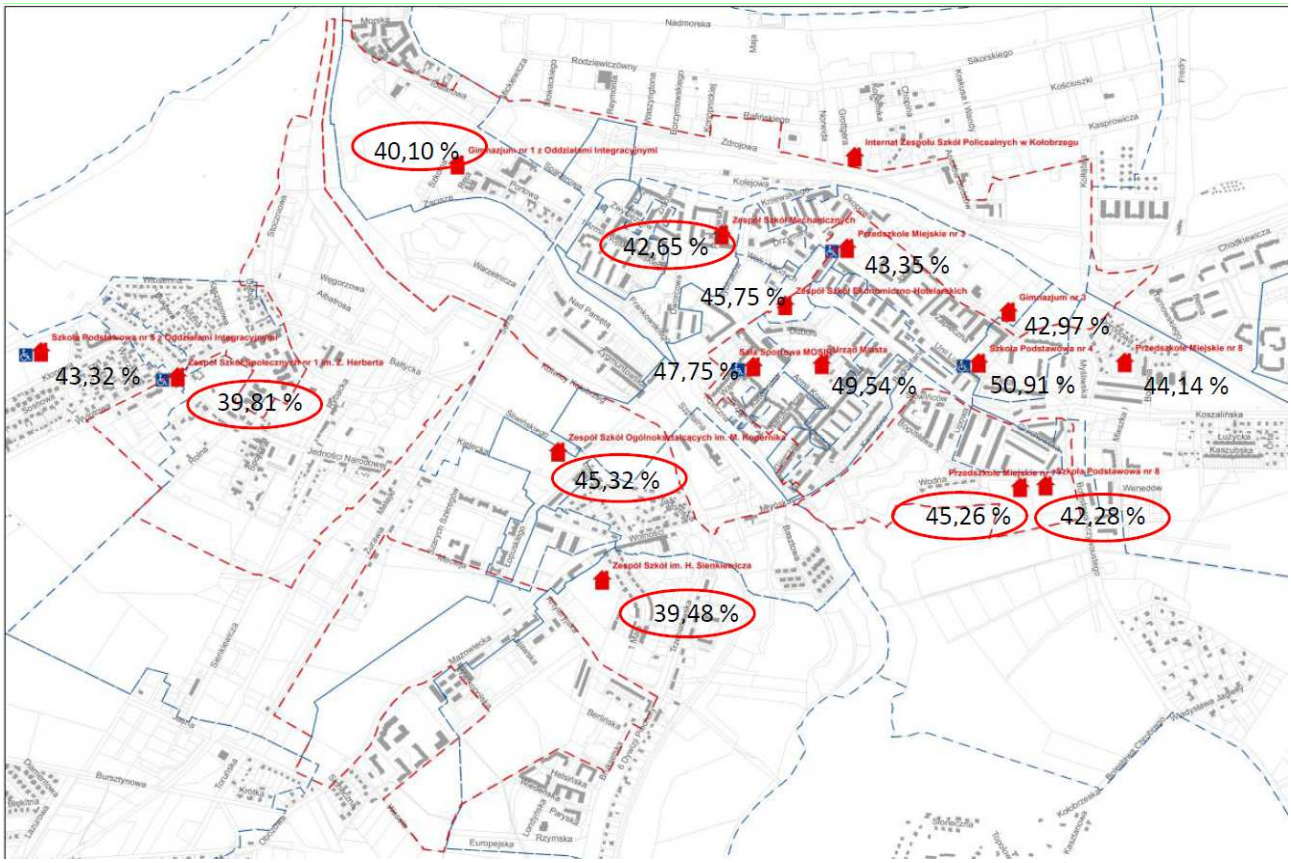

Rysunek 6 Zasięg obwodów wyborczych i frekwencja w podobszarach rewitalizacji w 2014 roku. Źródło: UM Kołobrzeg, Strona internetowa, PKW.

Należy zaznaczyć, iż dane w tym zakresie dotyczą całych obwodów wyborczych, a nie tylko podobszaru rewitalizacji. Ich granice nie nachodzą na siebie całkowicie, lecz pokrywają się w pewnym zakresie. Granice obwodów są szersze, niż granice podobszarów, stąd też należy założyć, iż powyższe dane nie oddają w zupełności stanu faktycznego jaki dotyczy samego podobszaru. Niemniej dane przyjęto dla potrzeb analitycznych. Wyliczając frekwencję dla podobszaru uwzględniono dane PKW dla obwodów wyborczych, w których głosowały osoby z konkretnego podobszaru rewitalizacji. Zaznaczone na powyższej rycinie kółkami. Jeżeli dla podobszaru przypisanych było więcej niż jeden obwód wyborczy, obliczono z nich średnią na podstawie danych z PKW.

Liczba zgłoszonych kandydatów w wyborach do Rad Osiedli w 2016 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców oraz Frekwencja w wyborach do Rad Osiedli w 2016 r.

Również w tym przypadku dane dotyczą całego okręgu wyborczego, a nie tylko podobszaru rewitalizacji. Należy założyć, iż powyższe dane nie oddają w zupełności stanu faktycznego jaki dotyczy samego podobszaru. Niemniej dane tak jak wyżej przyjęto dla potrzeb analitycznych.

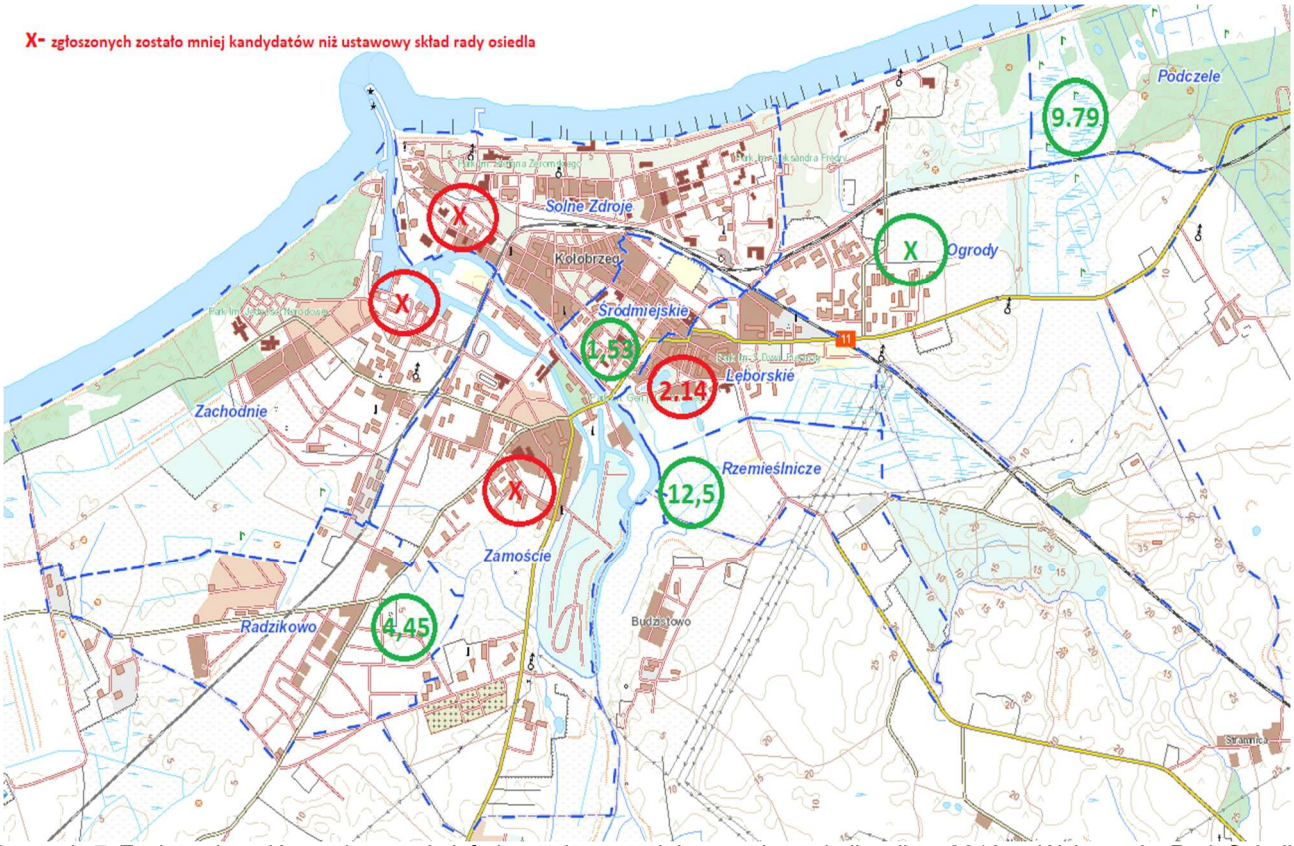

Rysunek 7 Zasięg obwodów wyborczych i frekwencja w podobszarach rewitalizacji w 2016 r. Wybory do Rad Osiedli. Źródło: obliczenia dr Mariusz Miedziński , dane o liczbie uprawionych oraz liczbie oddanych głosów UM Kołobrzeg – Biuletyn Informacji Publicznej, http://umkolobrzeg.esp.parseta.pl/index.php?id=98282

Liczba czytelników bibliotek w liczbie ludności ogółem

Istotnym problemem jest tu jednak konstrukcja tego miernika oparta na klasycznej liczbie czytelników bibliotek przy pewnym prawdopodobnym wysokim niedoszacowaniu liczby osób korzystających z najnowszych źródeł wiedzy i informacji. Miernik czytelnictwa w skali miasta wynosi 12,95% liczby ludności.

Ponadto analiza odnosi się także do wskaźnika, który w literaturze wskazuje się jako mówiący o braku kapitału społecznego:

Wskaźnik przestępczości (liczba zgłoszonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców)

ZJAWISKA GOSPODARCZE[30]

Miasto Kołobrzeg po blisko 28 latach od rozpoczęcia transformacji ustrojowej bardzo znacząco zwiększyło swój potencjał ekonomiczny. Gospodarka miasta Kołobrzeg oparta jest na dominujących funkcjach turystyczno-uzdrowiskowych i usługowych, przy istotnym znaczeniu funkcji portowych i gospodarki morskiej, z rozbudowanym sektorem budowlano-montażowym.

Kołobrzeg jest największym polskim uzdrowiskiem (w zakresie miejsc noclegowych). Funkcja turystyczna jest kluczowym czynnikiem oddziałującym i stymulującym funkcjonowanie życia codziennego jego mieszkańców. Miasto jest jedną z najważniejszych miejscowości wypoczynkowych w Polsce. Należy zwrócić uwagę na znaczący potencjał bazy noclegowej miasta, uwzględniający również nierejestrowane obiekty noclegowe. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w ramach oficjalnie rejestrowanej bazy noclegowej wg. danych GUS w Kołobrzegu przez okres 9 miesięcy 2016 i 2017 roku wynosił ok. 70%, co w przypadku innych miejscowości nadmorskich osiągane było tylko przez okres 2 - 3 miesięcy w roku. Wydłużenie czasu trwania okresu tzw. sezonu jest najważniejszym czynnikiem decydującym o funkcjonowaniu miejscowości o charakterze turystycznym. Kluczowym czynnikiem decydującym o zaniku zjawiska sezonowości w przypadku miasta Kołobrzeg są funkcje uzdrowiskowe oraz bardzo rozbudowana, zdywersyfikowana i nowoczesna baza turystyczna. Funkcjonowanie ponad 100 dużych i średnich obiektów noclegowych o rozbudowanym zapleczu sanatoryjno-wypoczynkowym, leczniczym, rozrywkowym i gastronomicznym, w większości wypadków o standardzie co najmniej 4*, przyciąga bardzo wzmożony ruch turystyczny oparty w znaczącym stopniu na klasycznych funkcjach leczniczo-uzdrowiskowych. Skala rozwoju funkcji uzdrowiskowo-turystycznych znajduje swoje odzwierciedlenie w postaci liczby odnotowywanych osobonoclegów dla polskich powiatów nadmorskich (Wykres 7) oraz w liczbie odnotowywanych osobonoclegów podczas sezonu letniego (tabela 3). Dostępne dane statystyczne stanowią potwierdzenie, że Kołobrzeg pełni wiodącą rolę w rozwoju turystyki całego polskiego wybrzeża.

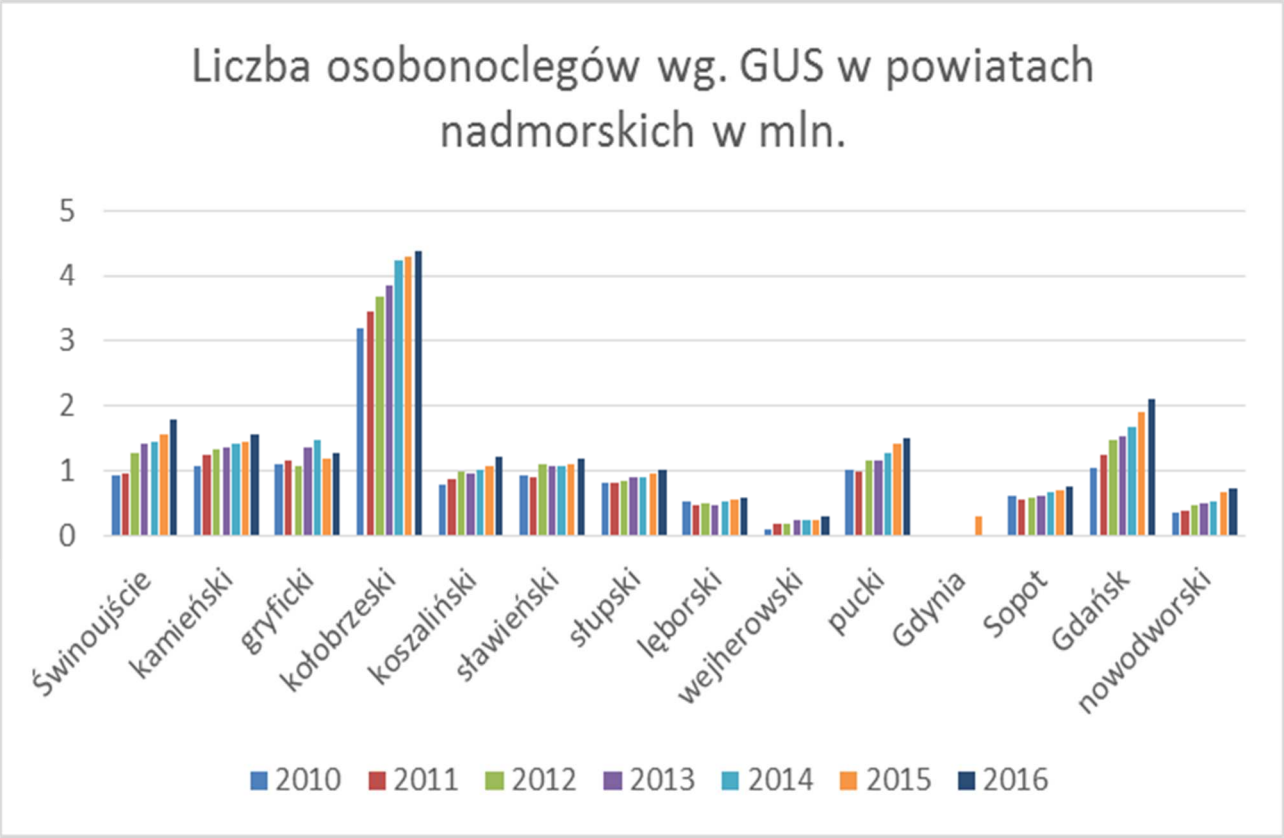

Wykres 7 Liczba osobonoclegów w powiatach nadmorskich w latach 2010-2016. Źródło: GUS.

[30] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

Lokata	Gmina	Powiat	Udzielone noclegi w VII-VIII		Udział (w %)	Zmiana (2016=100%)
			2016 r.	2017 r.	2017 r.	
	Obszar nadmorski – razem		**8 018 483**	**8 223 709**	**100,0**	**102,6**
1	**Kołobrzeg *(gm. miejska)***	**kołobrzeski**	**764 822**	**837 338**	**10,2**	**109,5**
2	Gdańsk	Gdańsk	662 429	720 389	8,8	108,7
3	Mielno	Koszaliński	693 760	664 221	8,1	95,7
4	Władysławowo	Pucki	614 559	608 360	7,4	99,0
5	Rewal	gryficki	583 941	600 500	7,3	102,8
6	Świnoujście	Świnoujście	485 599	518 517	6,3	106,8
7	Dziwnów	kamieński	370 873	375 139	4,6	101,2
8	Łeba	lęborski	366 930	345 384	4,2	94,1
9	Międzyzdroje	kamieński	277 964	290 093	3,5	104,4
10	**Kołobrzeg *(gm. wiejska)***	**kołobrzeski**	**258 128**	**271 445**	**3,3**	**105,2**

Tabela 10 Lokata gmin nadmorskich wg liczby udzielonych noclegów w lipcu i sierpniu 2016 r. i 2017 r. Źródło: Turystyczne obiekty noclegowe na obszarach nadmorskich w sezonie wakacyjnym – notatka informacyjna, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia, GUS.

Potwierdzeniem wyjątkowego znaczenia miasta w potencjale turystycznym polskiego pasa nadmorskiego są również dane statystyczne za okres lipca i sierpnia 2017 r., gdzie mimo niesprzyjającej pogody, Kołobrzeg osiągnął największą na polskim wybrzeżu liczbę odnotowywanych osobonoclegów, zwiększając swoją przewagę w tym zakresie nad Gdańskiem (tabela 10). W okresie sezonu wakacyjnego 2017 r. Kołobrzeg z liczbą 837338 noclegów osiągnął w tym zakresie już 10,2% liczby osobonoclegów całego pasa nadmorskiego i 3,4% całego kraju. Jednocześnie Nadmorski Obszar Funkcjonalny Kołobrzegu osiągnął w skali całego polskiego pasa nadmorskiego udział przekraczający 15%, natomiast w skali całego kraju ponad 5%. Należy zaznaczyć, że Kołobrzeg koncentruje zaledwie 0,12% ludności kraju, natomiast cały NOF Kołobrzeg 0,15% całej ludności Polski. Na uwagę zasługuje również skala wzrostu liczby odnotowywanych noclegów w porównaniu z analogicznym okresem lipiec-sierpień 2016 r. Kołobrzeg osiągnął wzrost ich liczby aż o 9,5%, wyprzedzając pod tym względem Gdańsk, który osiągnął przyrost na poziomie 8,7%. Miasto jest zatem absolutnym liderem pod względem liczby noclegów całej północnej części Polski, a jedynymi ośrodkami miejskimi w kraju o porównywalnych wielkościach liczby odnotowywanych noclegów są Warszawa i Kraków. **Skala koncentracji ruchu turystycznego pod względem jego ogólnej wielkości, liczby noclegów, zagęszczenia na 1 km^2 i na 1000 mieszkańców nie ma odpowiednika w kraju, co oznacza wyjątkową sytuację, która jest nieporównywalna z żadnym innym miastem Polski.**

Należy przy tym zauważyć, że większość ruchu turystycznego odbywa się w obu tzw. dzielnicach uzdrowiskowych i śródmieściu Kołobrzegu, obejmujących obszar ok. 5 km^2 miasta (rysunek 8). W ich skład wchodzi cały podobszar „Śródmiejski" oraz część podobszaru „Zachodni". Podobszary „Lęborski" i „Mazowiecka" są przez turystów omijane i stanowią tereny incydentalnego zainteresowania turystycznego. Stanowią one obszar miasta gdzie ma miejsce tylko okresowa – wyłącznie sezonowa eksploatacja zasobów mieszkaniowych dla celów krótkoterminowego wynajmu turystycznego i zwiedzania turystycznego.

Kumulacja funkcji turystycznych w ww. obszarach jest źródłem istotnych przeciążeń systemu komunikacyjnego, hałasu, braku miejsc parkingowych oraz uciążliwości związanych z wieczornym i nocnym funkcjonowaniem obiektów, związanych z obsługą ruchu turystycznego. Obszary intensywnie eksploatowane turystycznie to również strefy znacząco wyższych cen odnotowywanych na pierwotnym i wtórnym rynku nieruchomości, w usługach, handlu i gastronomii. Atrakcyjność inwestycyjna i duże korzyści z np. działalności handlowych są przyczyną występowania zjawiska lokalizacji różnorodnych często uciążliwych tymczasowych obiektów handlowych i usługowych. Obserwowane są tu również sytuacje lokalizacji nielegalnych miejsc

parkingowych, budek, straganów czy handlu obwoźnego, co jest zjawiskiem niekorzystnie wpływającym na wizerunek miasta. Działalności takie są lokalizowane w różnorodnych miejscach – często prywatnych na okres kilku miesięcy w roku stanowiąc przy tym jednocześnie źródło konfliktów i sporów międzysąsiedzkich. W przypadku obszaru rewitalizacji zjawiska takie mają miejsce zwłaszcza na podobszarach „Śródmiejski" oraz „Zachodni".

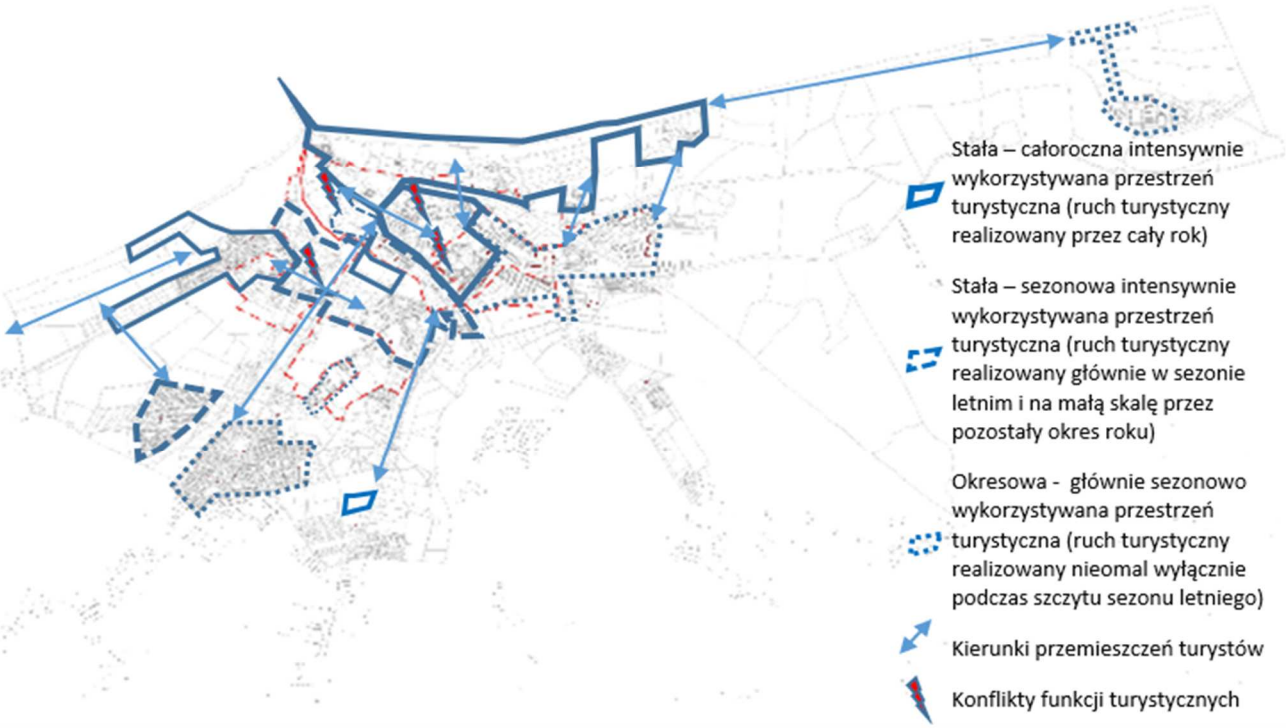

Rysunek 8 Przestrzeń turystyczna na tle obszaru rewitalizacji. Źródło: opracowanie dr Mariusz Miedziński

Istotną cechą gospodarki miasta jest funkcjonowanie niezwykle atrakcyjnego rynku mieszkaniowego, zarówno typu pierwotnego jak i wtórnego. Bardzo duże zasoby mieszkaniowe Kołobrzegu liczące już ponad 24000 mieszkań oraz bardzo znacząca liczba nowych lokali mieszkalnych będąca w budowie ma znaczący wpływ na gospodarkę miasta. Intensywnie rozbudowujące się sektor budownictwa mieszkaniowego jest wspierany poprzez budownictwo apartamentowe, hotelowe oraz infrastrukturalne. Z całą pewnością można stwierdzić że jest to czwarty pod względem wielkości i poziomu obrotów rynek budowlany Polski północno-zachodniej (po Trójmieście, Poznaniu i Szczecinie). W 2016 r. w Kołobrzegu oddano do użytku 506 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 10,89 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. 65,4% mieszkań zostało przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem, 25,9% na cele indywidualne, 8,7% jako mieszkania komunalne. Wśród mieszkań o przeznaczeniu indywidualnym 7,6% zostało przeznaczonych na użytek własny, a 92,4% na sprzedaż lub wynajem.

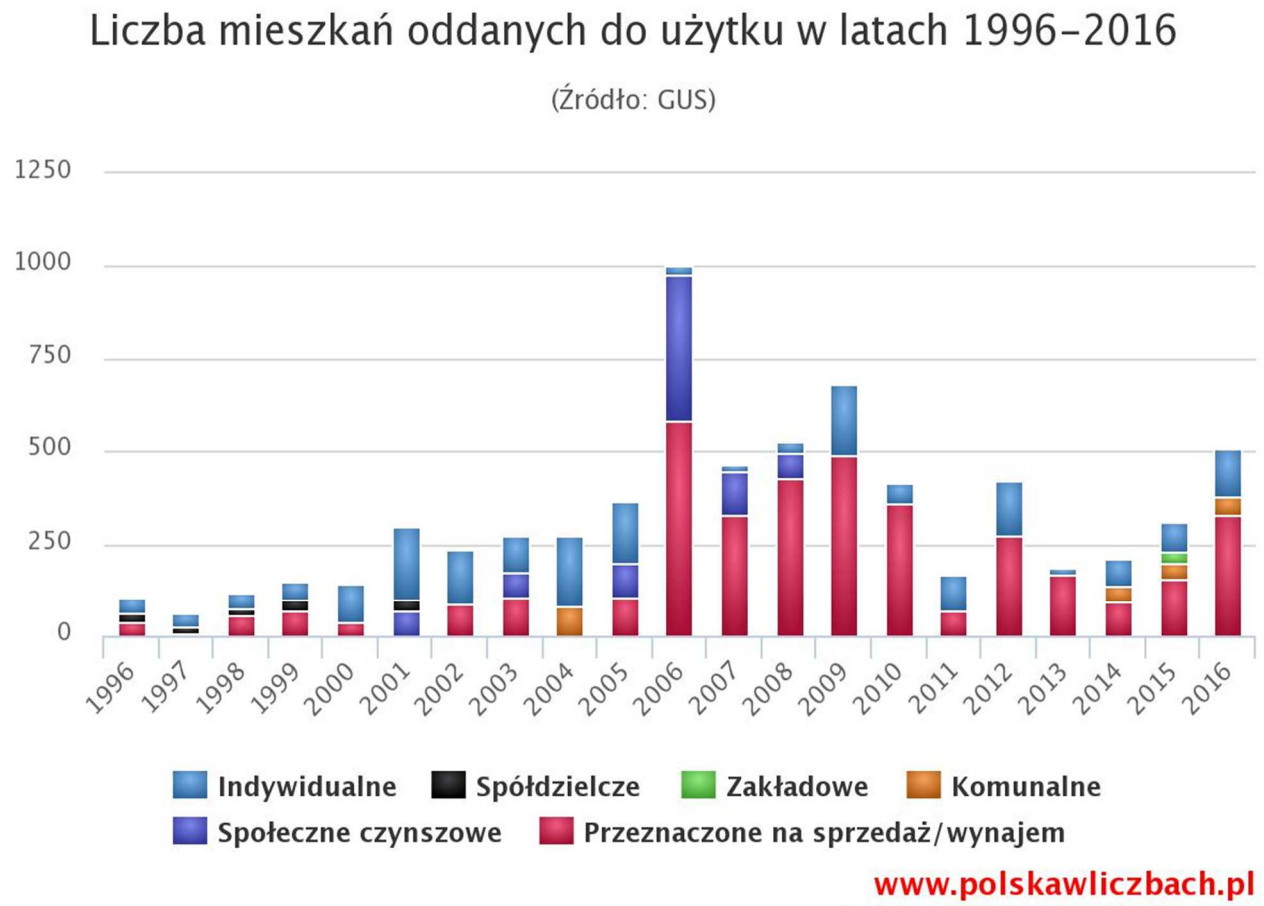

Wykres 8 Liczba mieszkań oddanych do użytku w latach 1996-2016 Źródło: GUS i www.polskawliczbach.pl. Dostęp 15.10.2017 r.

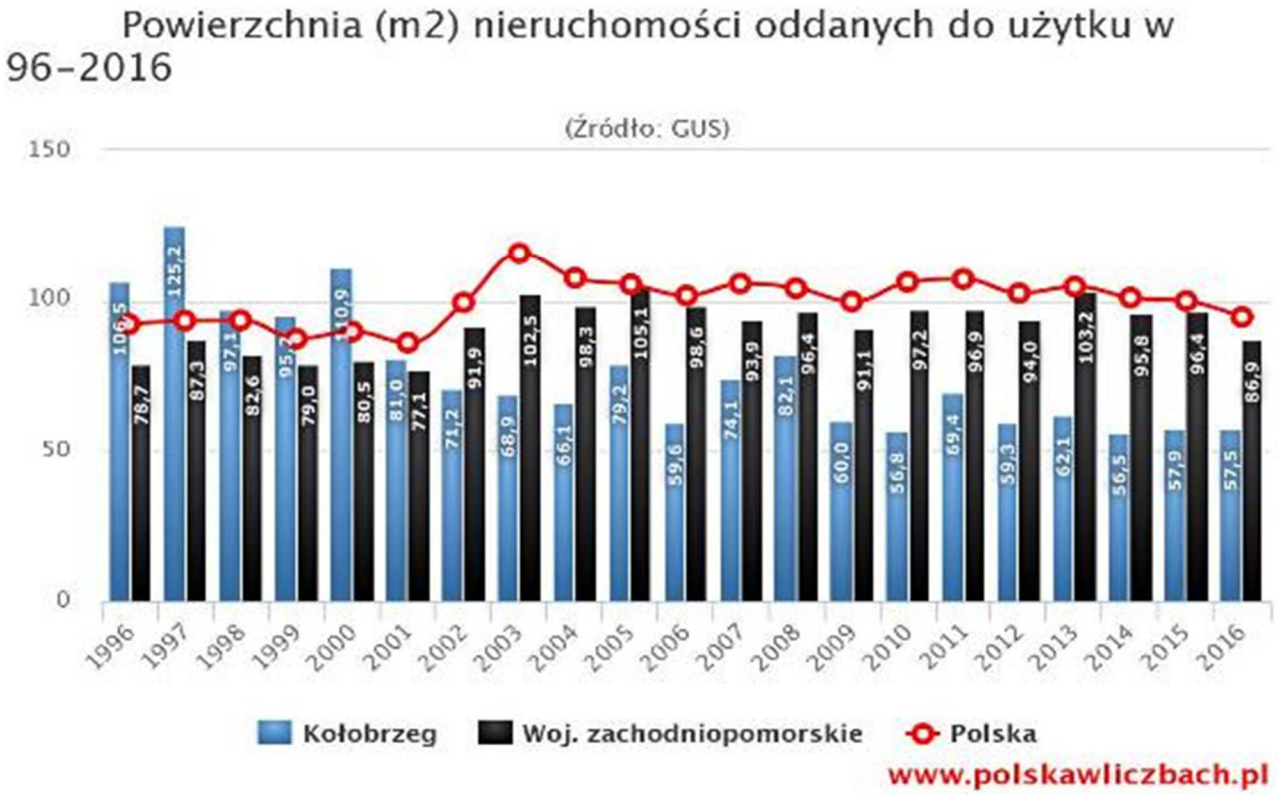

Wykres 9 Powierzchnia (m2) nieruchomości oddanych do użytku w latach 1996-2016. Źródło: GUS i www.polskawliczbach.pl. Dostęp 15.10.2017 r.

W skali kraju nie ma miasta o porównywalnej wielkości, cechującego się tak znaczącym zwiększeniem potencjału zasobów mieszkaniowych. Zasoby mieszkaniowe Kołobrzegu oraz otaczającego go Nadmorskiego Obszaru Funkcjonalnego w 2016 r. przekroczyły 32000 mieszkań, co przy zaludnieniu NOF Kołobrzeg wynoszącym 61200 mieszkańców oznacza 1,9 osoby przypadającej na jeden lokal mieszkalny. Zakładając, że na 1 statystyczne mieszkanie powinno przypadać 3,3 osoby można oszacować nadwyżkę zasobów mieszkaniowych na około 13500 lokali. Lokale te można z kolei zaliczyć do grupy nieformalnych miejsc noclegowych. W tej grupie 1/4 lokali jest wykorzystywanych w ramach wynajmu długoterminowego, natomiast 3/4 lokali mieszkalnych służy potrzebom sektora turystycznego oferując ok. 20.000 turystycznych miejsc noclegowych. W najbliższych latach za sprawą kolejnych inwestycji turystycznych i paraturystycznych należy się spodziewać kontynuacji rozwoju budownictwa mieszkaniowego. O skali i wielkości procesów zachodzących w sektorze budowlanym może świadczyć sytuacja, gdy za nieruchomości przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe osiągane są ceny przetargowe rzędu od 6 mln zł za 1 ha do nawet 20 mln za 2 ha działki inwestycyjnej. Świadczy to o niezwykle ożywionym rynku budowlanym trwającym na przełomie 2017 i 2018 roku „boomie" budowlanym w Kołobrzegu.

Kolejną funkcją mającą istotny wpływ na gospodarkę miasta jest działalność związana z gospodarką morską. Port Morski Kołobrzeg jest drugim co do wielkości portem morskim w kraju, spośród portów nie będących portami o znaczeniu krajowym. Na jego obszarze można wyróżnić port handlowy, port rybacki, port jachtowy, port pasażerski oraz tereny związane z obronnością państwa, przemysłem stoczniowym i przetwórstwem rybnym. Jego funkcjonowanie generuje ok. 5000 miejsc pracy[31].

Kołobrzeski port handlowy ma duże znaczenie dla rozwoju transportu na szlakach łączących północną i południową Europę. W porcie są obsługiwane jednostki pływające o długości do 100 m oraz zanurzeniu do 4,7 m. Ma on połączenie drogowe i kolejowe. W Kołobrzegu odbywa się głównie załadunek i przeładunek towarów masowych i drobnicy. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na jego obszarze prowadzą działalność związaną z charakterem miejsca tj. usługi związane z przeładunkami, spedycją, składowaniem towarów.

Port pasażerski w Kołobrzegu jest jednym z najbardziej atrakcyjnych turystycznie miejsc w mieście. W porcie na stałe cumuje i obsługuje rejsy 6 statków pasażerskich, w tym jedna linia na trasie międzynarodowej Kołobrzeg – Bornholm. Od kwietnia do października odbywają się tez rejsy wycieczkowe po wodach Bałtyku stylizowanymi statkami wycieczkowymi. Rocznie statki te obsługują łącznie ok. 250 tys. pasażerów. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na jego obszarze prowadzą działalność polegającej na przewozie osób oraz handlowo - usługową (sprzedaż pamiątek, mała gastronomia, usługi parkingowe).

Kołobrzeg jest największym portem rybackim w Polsce, trafia tu 60% połowów bałtyckich. Na jego obszarze prowadzona jest działalność związana z rybołówstwem (połowy ryb, przetwórstwo ryb, handel detaliczny i hurtowy, przechowywanie ryb, usługi związane z naprawą i eksploatacją sprzętu wykorzystywanego przez armatorów rybackich), wędkarstwem morskim i usługi stoczniowe.

Port jachtowy – Marina Solna – odwiedzana jest rocznie przez przeszło tysiąc jachtów z całego świata. Podmioty gospodarcze realizują tu następujące usługi: szkolenia żeglarskie, czartery jednostek, sprzątanie specjalistyczne jachtów, drobne usługi remontowe jednostek, zaopatrzenie jednostek w paliwo, usługi gastronomiczne.

W zależności od dynamiki i wykorzystania danej funkcji w portach oraz jej opłacalności różnie mogą się kształtować wzrosty dotyczące pojawiania się nowych podmiotów na danym obszarze. Wpływ na różnice w wielkości wzrostu mają dodatkowo takie czynniki jak sezonowość czy też dostępność poszczególnych obszarów Portu dla mieszkańców, turystów czy też podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

[31]Miedziński M., 2013. Możliwości rozwojowe portu morskiego w Kołobrzegu po zakończonej przebudowie wejścia oraz trwającej poprawie dostępności portu od strony lądu, Regiony Nadmorskie, 21, 66-77

Według naszych obserwacji obszar Portu Jachtowego oraz Portu Rybackiego charakteryzuje się pojawieniem średnio jednego nowego podmiotu rocznie, natomiast na obszarze Portu Pasażerskiego oraz Portu Handlowego wzrost jest 3-4 krotnie wyższy.[32]

	Port pasażerski (Śródmiejski z Wyspą Solna i wschodnią częścią portu)	**Port handlowy (Śródmiejski z Wyspą Solna i wschodnią częścią portu)**	**Port Rybacki (Zachodni z zachodnią częścią portu)**	**Port Jachtowy (Śródmiejski z Wyspą Solna i wschodnią częścią portu)**
Liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych	11	53	110	15
Szacowany potencjał nowych podmiotów	19	17	5	5
Kluczowe czynniki wpływające na powstanie nowych podmiotów	budowa terminala pasażerskiego	rozwój funkcji przeładunkowej modernizacja infrastruktury przeładunkowej	– uwarunkowania zewnętrzne, legislacja hamują powstanie nowych podmiotów – pojawianie się podmiotów z funkcją turystyczną	– uzupełnienie oferty o obsługę całoroczną i remonty

Tabela 11 Ilość podmiotów gospodarczych w porcie wraz z prognozą. Źródło: Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o., 2018 r.

Ze względu na charakter miasta i status uzdrowiska bardzo ograniczone znaczenie ma sektor przemysłowy, reprezentowane wyłącznie przez rybołówstwo oraz przetwórstwo rybne. Nie występuje tu także klasyczne rolnictwo.

Podczas przeprowadzonej diagnozy partycypacyjnej, kołobrzescy przedsiębiorcy jednoznacznie wskazywali podobszar Śródmiejski, jako obszar o największej dynamice rozwoju biznesu w Kołobrzegu, w którym koncentrują się usługi i sklepy dla mieszkańców i turystów. Widzą duży potencjał do rozwoju biznesu w zagospodarowaniu terenów Wyspy Solnej oraz bulwarów nad Parsętą. Tutaj powinny pojawić się strefy wypoczynku i rekreacji, a wraz z nimi drobna gastronomia.

Przedsiębiorcy uważają, że w Kołobrzegu jest również potrzebna produkcja o spokojnym charakterze. Ich zdaniem, miasto powinno lokować tereny inwestycyjne w południowej części miasta, a najlepiej poza miastem: wzdłuż drogi krajowej S6 oraz zawierać sojusze z południowymi gminami i tam tworzyć tereny przemysłowe. Podkreślali, że konieczny jest do tego rozwój infrastruktury. Pojawiła się także propozycja, aby uzupełniającym kierunkiem rozwoju rynku pracy w Kołobrzegu były usługi księgowe i informatyczne. Badani podkreślali, że zauważalnie zmniejsza się liczba usług rzemieślniczych (dotyczy to Śródmieścia, ponieważ tutaj tych usług jest najwięcej, jednak jest to problem dla całego miasta).

Przedsiębiorcy potwierdzają dane statystyczne, które wskazują na niski poziom bezrobocia w mieście. Według nich nie ma problemu pracy, jest problem z pracownikami. Wskazywali, że dość trudno jest znaleźć pracowników, szczególnie w branżach specjalistycznych, pracownicy nie są wykfalifikowani. Dotyczy to zarówno osób pracujących np. w usługach gastronomicznych, które nie zawsze dobrze mówią w języku niemieckim (a jest to koniecznością), jak i osób z wykształceniem zawodowym. Przedsiębiorcy uważają, że w Kołobrzegu najbardziej brakuje inżynierów i fachowców, a także osób z wykształceniem morskim. Zwracają uwagę, że miasto nie stwarza odpowiednich perspektyw rozwoju ani atrakcyjnych miejsc pracy. Jeden z przedsiębiorców zwrócił uwagę na niski poziom nauczania szkoły zawodowej oraz niski poziom współpracy szkoły z firmami czy przedsiębiorcami. Przedsiębiorcy uczestniczący w procesie konsultacji zwracali uwagę, że nigdy nie było całościowej wizji rozwoju miasta poza tym, że powinno rozwijać się w stronę turystyki. Badani podkreślali, że Kołobrzeg nie ma także wizji rozwoju miasta jako uzdrowiska. Przedsiębiorcy uważają,

[32] Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o. 2018 r.

że turystyczno-uzdrowiskowy kierunek rozwoju miasta jest słuszny, jednak należy pamiętać także o rozwoju pozostałych części miasta i o potrzebach mieszkańców. Zauważają, że Kołobrzeg od lat zarabia na turystach, jednak ich obecność jest coraz bardziej uciążliwa dla mieszkańców.

Osoby prowadzące działalność gospodarczą w Kołobrzegu zwracały także uwagę na wygląd miasta. Zdaniem jednego z nich Kołobrzeg jest jednym z brzydszych miast w Europie i Polsce. Wizerunek miasta, szczególnie części uzdrowiskowej i centralnej jest bardzo istotny i wpływa na postrzeganie miasta przez turystów, a także przez samych mieszkańców. Zdaniem badanych szczególnie w Śródmieściu panuje chaotyczne zagospodarowanie. Ogromnym problemem jest też dostęp do miejsc parkingowych.

Przedsiębiorcy wskazywali także, że problemem rozwoju zrównoważonej turystyki w mieście, opartej o solidne podstawy lokalnej przedsiębiorczości jest rozszerzająca się szara strefa. Podkreślali, że w mieście powstaje coraz więcej sezonowych punktów handlowych, które często działają nie do końca w sposób legalny i przez to stwarzają konkurencję całorocznemu biznesowi.

Przedsiębiorcy wskazywali na niski poziom współpracy samorządu z lokalnym biznesem. Objawia się to przez chociażby brak spotkań i dyskusji z przedsiębiorcami czy brakiem funkcjonowania komórki w Urzędzie Miasta Kołobrzeg odpowiedzialnej za współpracę z nimi. Podkreślali, że wewnętrzne procedury dotyczące chociażby zajęcia pasa ruchu drogowego nie są łatwe i nie zachęcają do podejmowania jakichkolwiek działań. Również zapisy w zamówieniach publicznych czy przetargach, które rozpisuje lokalny samorząd nie zawierają zapisów, które pozwalałyby w równym stopniu konkurować lokalnym przedsiębiorstwom.

Jedną z podstawowych kwestii jest wykorzystanie potencjału lokalnego biznesu nie tylko w obszarze zatrudnienia i rozwoju lokalnej gospodarki, ale także kształtowania wizji jej rozwoju. Dla wzmocnienia tego potencjału konieczne jest stworzenie mechanizmów współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami: wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za kwestie związane z przedsiębiorczością w Urzędzie Miasta, organizowanie spotkań dyskusyjnych z przedsiębiorcami na wybrane tematy, angażowanie lokalnych przedsiębiorców do podejmowania aktywnych działań czy wreszcie stworzenie i realizacja lokalnego programu rozwoju przedsiębiorczości.

Kolejną kwestią, która mocno wybrzmiała w trakcie wywiadu jest zapotrzebowanie na budowanie miejsc pracy w obszarach innych niż usługi oraz poszukiwanie miejsc pracy przez młodych mieszkańców poza miastem. Konieczne jest wzmocnienie potencjału młodych mieszkańców Kołobrzegu jako przyszłych pracowników oraz stworzenie im atrakcyjnych warunków pracy. Poza strategicznymi działaniami, których podjęcie powinien rozważyć lokalny samorząd, polegającymi na stworzeniu atrakcyjnej strefy inwestycyjnej na terenach podmiejskich dla cichego przemysłu lub zachęceniu korporacji zajmujących się nowoczesnymi technologiami do ulokowania się w Kołobrzegu należy rozważyć także podjęcie działań w mniejszej skali. Wartościowe może okazać się zainicjowania programów współpracy między szkołami zawodowymi i technicznymi a lokalnymi pracodawcami, w ramach których lokalni przedsiębiorcy również zaangażowani byliby w kształcenie uczniów (poprzez np. programy staży i praktyk, stypendia, współpracę projektową), zyskując przy tym lepiej wykwalifikowanych przyszłych pracowników. Należy także zastanowić się nad rozwojem kompetencji i potencjału samych uczniów będących przyszłymi pracownikami lub lokalnymi przedsiębiorcami poprzez tworzenie lokalnych programów wsparcia dla pierwszych inicjatyw biznesowych (tzw. start up'ów) oraz rozbudowanych programów rozwijających przedsiębiorczość uczniów w szkołach opartych na działaniach projektowych i konkursowych.

Ponadto lokalny samorząd we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami powinien podjąć działania w zakresie wypracowania strategii funkcjonowania obszaru Śródmieścia i części uzdrowiskowej miasta. Należy chociażby wypracować nowe zasady polityki parkingowej dla centrum miasta, wprowadzić standardy dotyczące wyglądu ogródków restauracyjnych, szyldów i reklam,

stworzyć mikro-przestrzenie przyjazne dla pieszych w centrum miasta oraz infrastrukturę wypoczynkową i rekreacyjną z towarzyszącą małą gastronomią na bulwarach Parsęty. [33]

Wskaźniki gospodarcze

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych

W 2016 r. w Kołobrzegu było zarejestrowanych łącznie 7641 podmiotów gospodarczych. Na całym obszarze rewitalizacji ich ilość wynosiła 1936.

Udział liczby aktywnych podmiotów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w %

W 2016 r. udział liczby aktywnych podmiotów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych wynosił dla miasta 50,35%. Średnia dla obszaru rewitalizacji wynosiła 49,69%.

Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

W 2016 r. wskaźnik dla miasta wynosił 86,00 liczby aktywnych podmiotów na 1000 mieszkańców. Dla obszaru rewitalizacji wskaźnik ten wynosił 81,07.

Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 1 ha obszaru rewitalizacji

W 2016 r. średnia dla miasta wynosiła 1,5 aktywnego podmiotu gospodarczego na 1 ha. Była ona niższa niż średnia dla obszaru rewitalizacji, która wynosiła 3,22. Należy tu jednak podkreślić duże zróżnicowanie pomiędzy podobszarami rewitalizacji.

Liczba miejsc noclegowych w turystycznej bazie noclegowej na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

W 2016 r. liczba miejsc noclegowych w turystycznej bazie noclegowej wynosiła w Kołobrzegu 54000. W tym samym czasie na obszarze rewitalizacji ich ilość wynosiła 7000.[34]

ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE

Wskaźniki środowiskowe:

Liczba budynków zawierających azbest

Azbest jest minerałem występującym w przyrodzie. Ze względu na jego cenne właściwości użytkowe i niską cenę był szeroko stosowany do produkcji materiałów budowlanych. W Polsce głównym ilościowo produktem zawierającym azbest są wyroby azbestowo-cementowe, a w tej liczbie szczególnie płaskie i faliste płyty dachowe i elewacyjne. Po osiągnięciu wieku technologicznego (około 30 lat) z wyrobów azbestowo-cementowych rozpoczyna się „samoistne" pylenie włókien azbestu, które jest niebezpieczne dla zdrowia i życia ludzkiego.[35]

Materiały budowlane zawierające azbest występujące w budynkach na terenie miasta Kołobrzeg, zostały zinwentaryzowane w 2013 r. (Rysunek 9) Występują one najczęściej w formie płyt izolacyjnych oraz pokrycia dachowego. Ponadto stwierdzono występowanie rur i złącz azbestowych. Np. rury zsypowe w wieżowcach czy sieć wodociągowa.

Od 2013 r. Gmina Miasto Kołobrzeg pozyskiwała środki na usuwanie azbestu z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Ponadto od 2016 r. Gmina Miasto Kołobrzeg dofinansowuje usuwanie azbestu z własnego budżetu na podstawie Zarządzenia Nr 13/16 Prezydenta Miasta Kołobrzeg z dnia 11 lutego 2016 r., w wysokości 100000,00 zł dla wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych oraz 10.000,00 zł dla osób prywatnych. Działania te spowodowały, że ilość budynków zawierających azbest uległa znacznemu zmniejszeniu.

[33] „Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

[34] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

[35] „Program usuwania azbestu i wyrobów zwierających azbest z terenu Miasta Kołobrzeg (aktualizacja)", opracowanie: Adler Consulting mgr inż. Michał Andrzejczyk maj 2013 r.

Rury wodociągowe wykonane z azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego. Są one zakopane w ziemi. Rury zsypowe wykonane z azbestu także nie są już zagrożeniem, albowiem nie są używane. Dlatego zostały zabezpieczone i pozostawione w budynkach.

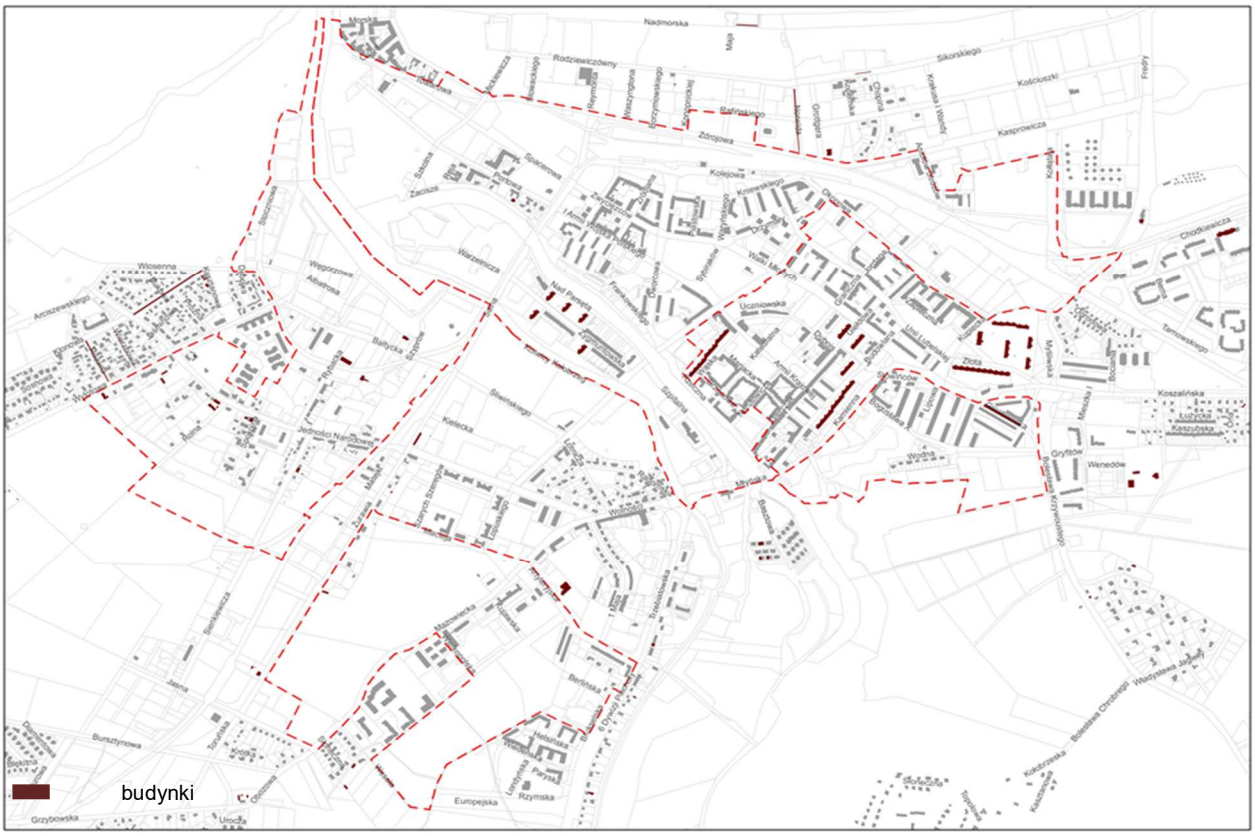

Rysunek 9 Rozmieszczenie obiektów zawierających azbest w podobszarach rewitalizacji w 2013 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017

Wielkość emisji CO_2 do atmosfery

Badania poziomu emisji CO_2 do atmosfery zostały przeprowadzone w Kołobrzegu w 2014 r., przed opracowaniem dokumentu „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg". Oparte były one głównie na badaniach ankietowych i szacunkach. Wyniki zostały wprowadzone do Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Kołobrzeg. Jak wynika z zebranych danych, kluczowymi źródłami zanieczyszczeń CO_2 do atmosfery w mieście są: ciepłownia centralna (ok. 30%), indywidualne źródła ciepła (ok. 21%) oraz komunikacja (ok. 19%).

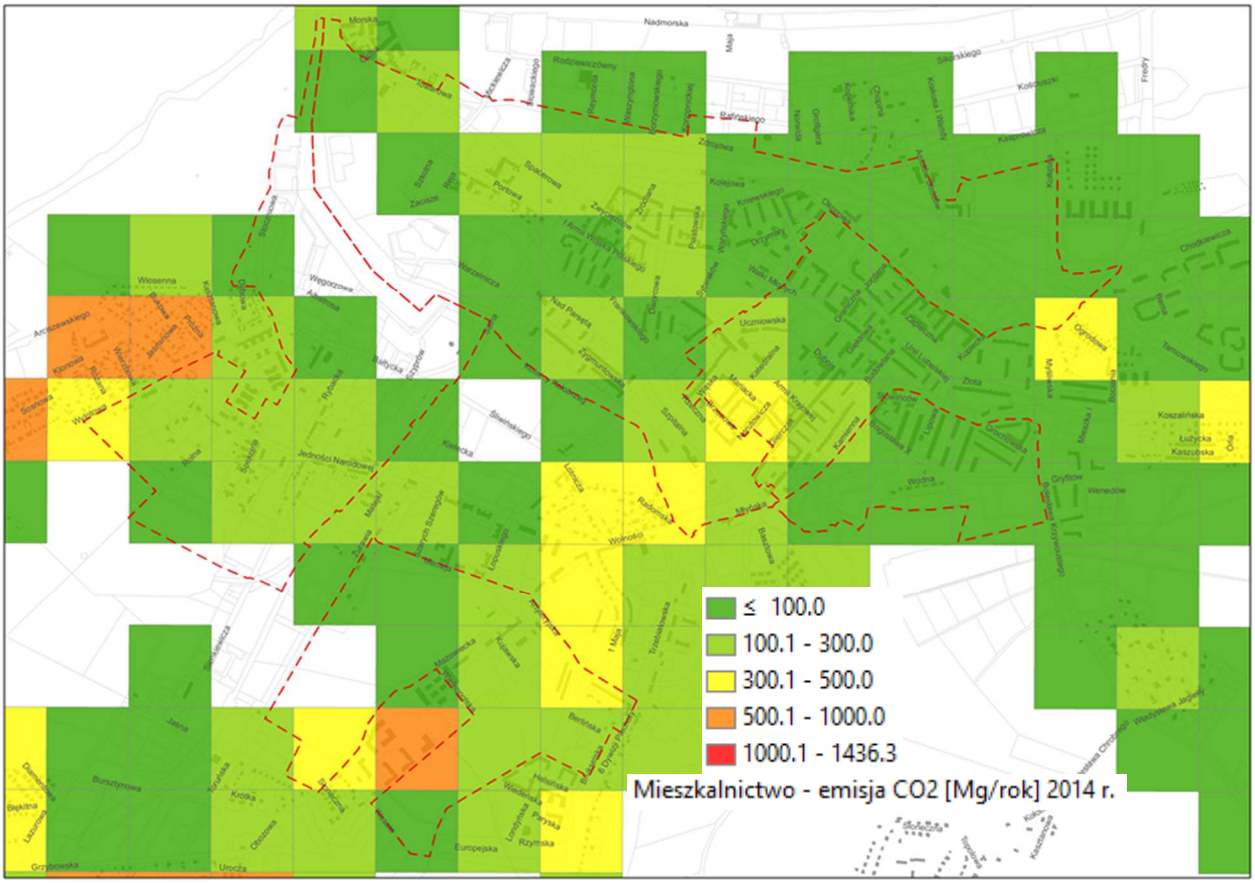

Rysunek 10 Emisja CO_2 przez mieszkalnictwo w podobszarach rewitalizacji w 2014 roku Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

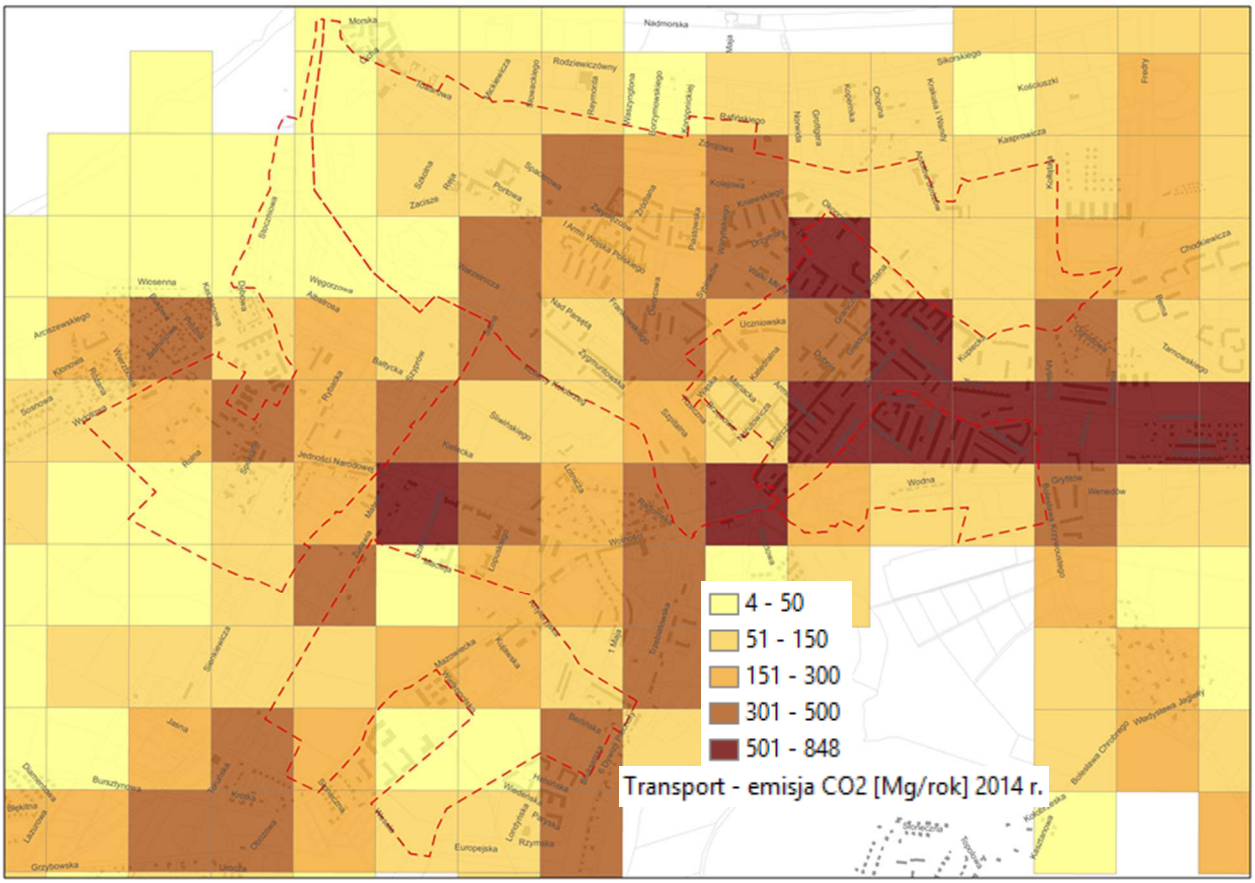

Rysunek 11 Emisja CO_2 przez transport ogółem w podobszarach rewitalizacji w 2014 roku. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych jest przede wszystkim eksploatacja dróg kołowych, w tym tranzytowych (krajowej nr 11, wojewódzkich nr 102 i 163) oraz pozostałej sieci dróg w mieście i linii kolejowej. Szczególnie negatywny wpływ na stan aerosanitarny Kołobrzegu ma komunikacja samochodowa. Źródłem szkodliwych substancji wprowadzanych do powietrza jest spalanie paliw w silnikach, wtórny unos pyłu w wyniku ruchu pojazdów oraz ścieranie się okładzin hamulcowych, opon i powierzchni jezdni w wyniku tarcia.[36]

Jakość powietrza - emisja pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5

We współczesnych analizach jakości powierza istotną rolę pełni analiza ilości pyłu zawieszonego PM10 i PM25. W przypadku miasta Kołobrzeg będącego gminą uzdrowiskową parametry ilości pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 są ważne z punktu widzenia spełniania norm jakości powietrza dla uzdrowisk. Największą emisję pyłów powoduje spalanie węgla w starych i często źle wyregulowanych kotłach i piecach domowych oraz komunikacja. Kołobrzeg jest ośrodkiem miejskim cechującym się korzystnymi warunkami fizyczno-geograficznymi ułatwiającymi i sprzyjającymi utrzymaniu wysokich norm jakości powietrza. Zaletą miasta Kołobrzeg jest brak znaczących emitorów zanieczyszczeń pyłowych w zakresie pyłu zawieszonego PM10 i PM25 ze źródeł przemysłowych, a jedynym źródłem tego typu pyłów może być ciepłownia centralna dysponująca jednak zaawansowanym i rozbudowanym systemem elektrofiltrów, dzięki czemu emisja tego typu zanieczyszczeń jest bardzo ograniczona. Skala rozwoju ruchu turystycznego powoduje, że łączna liczba osób przebywających w Kołobrzegu może osiągać od 120 do 150 tysięcy. Towarzyszy temu bardzo duży wzrost (kilkukrotny) ruchu samochodowego, a liczba pojazdów mechanicznych może przekraczać normalną liczbę mieszkańców. Pojazdy jak wynika z badań ruchu samochodowego mogą stanowić główne źródło pyłu PM10 i PM2.5.

Pył PM10 składa się z cząstek zawieszonych w powietrzu, będących mieszaniną substancji organicznych i nieorganicznych. Może zawierać substancje toksyczne takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (np. benzo/a/piren), metale ciężkie oraz dioksyny i furany. Zawiera cząstki o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów, które mogą docierać do górnych dróg oddechowych i płuc. Poziom dopuszczalny dla stężenia średniodobowego wynosi 50 µg/m3 i może być przekraczany nie więcej niż 35 dni w ciągu roku. Poziom dopuszczalny dla stężenia średniorocznego wynosi 40 µg/m3, a poziom alarmowy 200 µg/m3.

Pył PM2,5 zawiera cząstki o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra, które mogą docierać do górnych dróg oddechowych, płuc oraz przenikać do krwi. Docelowa wartość średnioroczna dla pyłu PM2,5 wynosi 25 µg/m3, poziom dopuszczalny 25 µg/m3, a poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji dla 2012 r. 27 µg/m3.[37]

Z dniem 01 stycznia 2018 r. na terenie miasta Kołobrzeg uruchomiona została manualna stacja pomiaru jakości powietrza zlokalizowana na terenie osiedla „Ogrody" w odległości ok. 1 km na wschód od podobszaru „Lęborski". Dane miesięczne są publikowane z opóźnieniem ok. 2 tygodni. Dla dobra mieszkańców, kuracjuszy i turystów niezbędne jest szybkie uzupełnienie urządzenia pomiarowego o funkcję automatycznego pomiaru w czasie rzeczywistym. Pierwsze oficjalne wyniki pomiarów stężenia pyłu PM10 dla miasta uzdrowiska Kołobrzeg uzyskane do lutego 2018 r. są korzystne. Poziom średniodobowy został przekroczony tylko 2 razy.[38]

Hałas

Poziom hałasu został oceniony za pomocą wskaźników:

L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku wyznaczany w ciągu wszystkich dób w roku),

L_N - długookresowy średni poziom dźwięku wyznaczany w ciągu wszystkich pór nocy w roku).

[36] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg, 2015 r.
[37] http://sojp.wios.warszawa.pl/?page=pm
[38] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

W 2010 r. zostały przeprowadzone badania dotyczące poziomu hałasu przy drodze wojewódzkiej nr 102. Przebiega ona przy granicy 3 podobszarów rewitalizacji. Wyniki przedstawiają poniższe rysunki. Powierzchnia terenów zagrożonych ponadnormatywnych hałasem, ocenianym wskaźnikiem Ldwn wynosi 0,2 km^2. Obszar ten zamieszkuje prawie 4,5 tysiąca mieszkańców, w tym 8% mieszańców mieszkańców znajduje się na obszarze, na którym występują przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu powyżej przedziału 10-20 dB. Powierzchnia terenów zagrożonych ponadnormatywnym hałasem, ocenianym wskaźnikiem Ln wynosi 0,1 km^2. W porze nocnej zagrożonych jest prawie 10%. mieszkańców Kołobrzegu. Stan klimatu akustycznego w otoczeniu drogi nr 102 jest niezadowalający, Prawie 4.353 osoby zamieszkują tereny, na których występują przekroczenia hałasu w porze nocnej.[39]

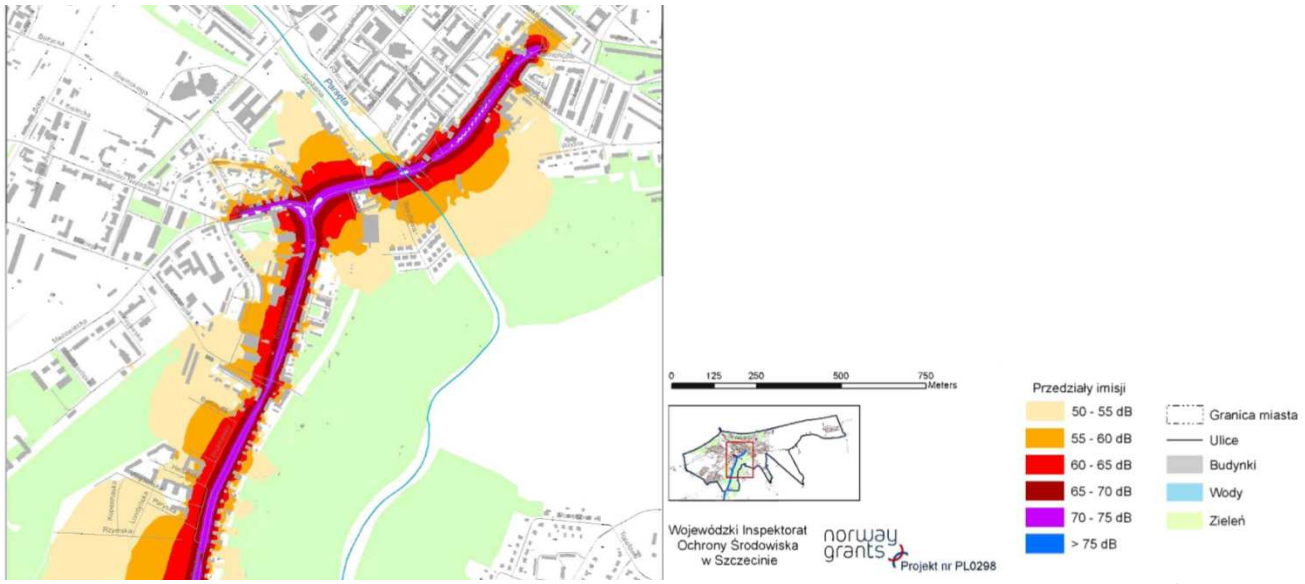

Rysunek 12 Mapa emisyjna hałasu drogowego wyrażona wskaźnikiem LDWN wzdłuż drogi nr 102. Źródło: Mapa akustyczna miasta Kołobrzeg w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 102, Inspekcja Ochrony Środowiska, Szczecin, 2010, s. 30

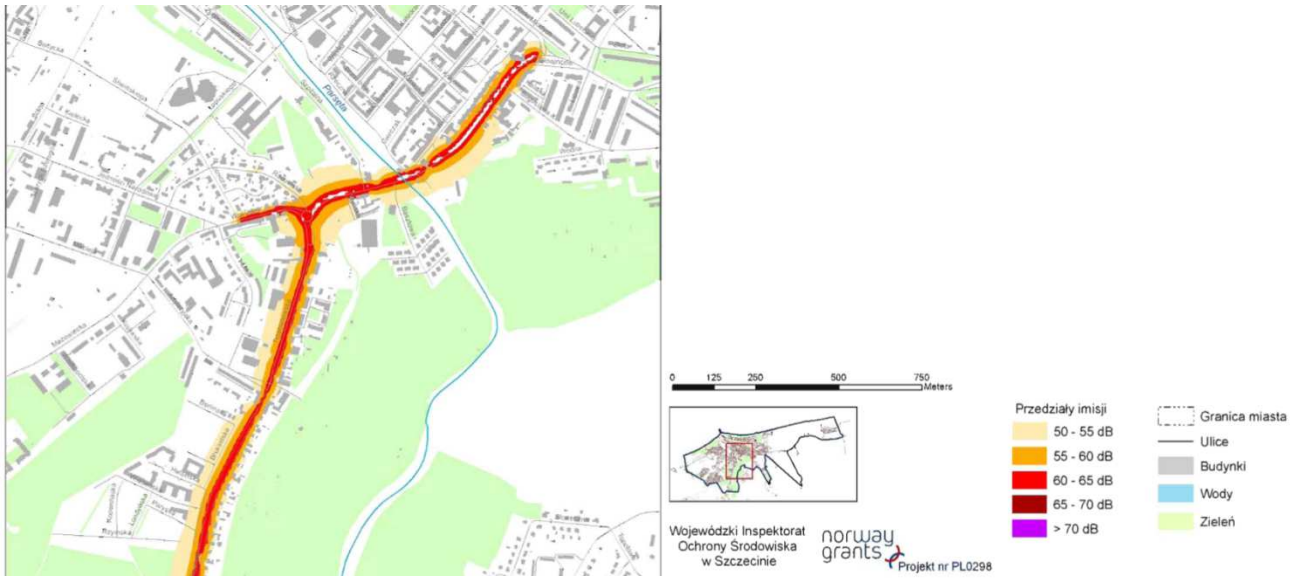

Rysunek 13 Mapa emisyjna hałasu drogowego wyrażona wskaźnikiem Ln wzdłuż drogi nr 102 Źródło: Mapa akustyczna miasta Kołobrzeg w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 102, Inspekcja Ochrony Środowiska, Szczecin, 2010, s. 32.

[39] Mapa akustyczna miasta Kołobrzeg w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 102, Inspekcja Ochrony Środowiska, Szczecin, 2010,

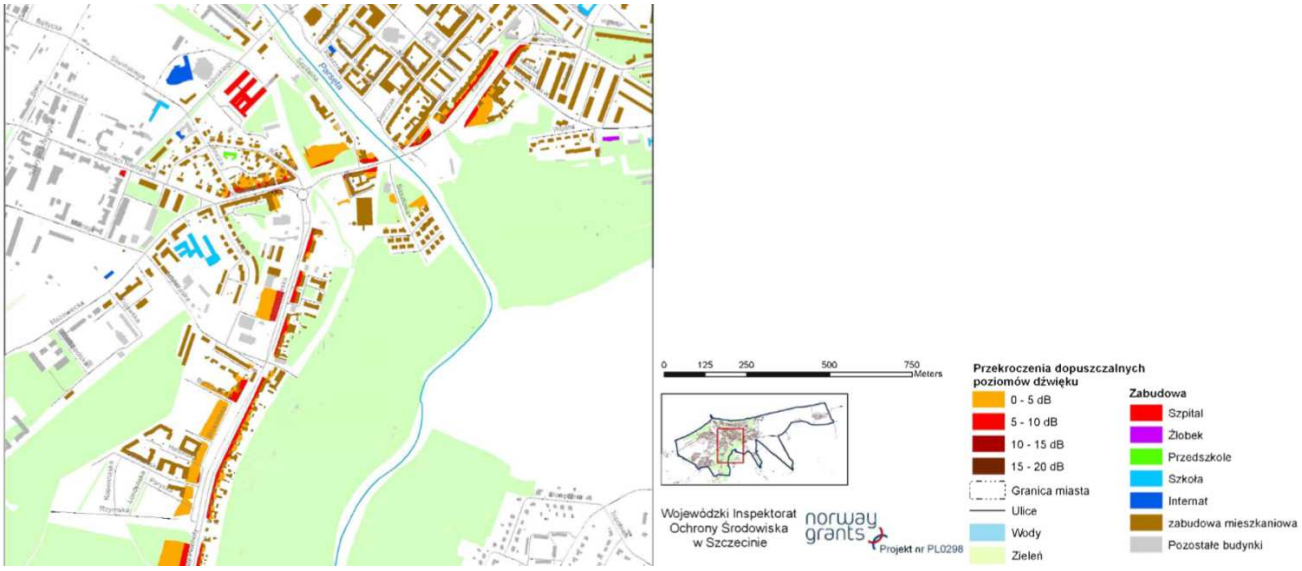

Rysunek 14 Obszary przekroczeń dopuszczalnej wartości wskaźnika LDWN wzdłuż drogi nr 102 w 3 podobszarach rewitalizacji. Źródło: Mapa akustyczna miasta Kołobrzeg w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 102, Inspekcja Ochrony Środowiska, Szczecin, 2010, s. 36.

Gmina Miasto Kołobrzeg nie posiada badań emisji hałasu przy innych drogach. Jednakże biorąc pod uwagę intensywność ruchu samochodowego na drodze krajowej nr 11 tj. 24.500 pojazdów na dobę[40] należy założyć, że wyniki pomiaru poziomu hałasu byłyby **co najmniej** zbliżone do tych otrzymanych przy drodze nr 102. Bardzo intensywny ruch samochodowy zwłaszcza w sezonie turystycznym, odbywa się również wzdłuż drogi powiatowej ul. Jedności Narodowej oraz dróg gminnych: ul. Solnej, ul. Żurawia, Al. Św. Jana Pawła II, ul. Zwycięzców i ul. ppor. E. Łopuskiego. Uwzględniając jego wpływ na poziom hałasu, można przyjąć, że również przy tych drogach będzie on przekroczony.

ZJAWISKA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

Komunikacja kolejowa

Kołobrzeg jest stacją docelową. Łączą się tu linie kolejowe w kierunkach Szczecin, Gdańsk, Poznań. Trasa pierwszych dwóch w przeważającej części sąsiaduje bezpośrednio ze strefą „A" ochrony uzdrowiskowej Uzdrowiska Kołobrzeg, stanowiąc najważniejszą barierę przestrzenną rozdzielającą śródmieście Kołobrzegu od tzw. dzielnicy uzdrowiskowej i zachodniej miasta. Dla miasta Kołobrzeg kluczowa może okazać się poprawa dostępności kolejowej. Jest to ważne z punktu widzenia zarówno turystów jak i mieszkańców. Szczególną uwagę należy zwrócić na rozwiązanie następujących problemów węzła kolejowego Kołobrzeg:

1. Brak przepustowości i możliwości modernizacji oraz rozbudowy linii kolejowej 402 na odcinku Kołobrzeg-Koszalin ze względu na brak terenu oraz kręty przebieg tej trasy.
2. Lokalizacja dworca kolejowego i większości układu torowisk wzdłuż dzielnic uzdrowiskowych miasta Kołobrzeg oraz rozdzielenie dzielnic uzdrowiskowych od śródmieścia Kołobrzegu.
3. Układ linii kolejowych na terenie miasta Kołobrzeg jest kolizyjny z wszystkimi innymi rodzajami systemów transportu. Większa częstotliwość zamykania przejazdów kolejowych skutkuje paraliżem komunikacyjny miasta.
4. Linia kolejowa nr 402 jest zelektryfikowana wyłącznie na odcinku od stacji kolejowej Koszalin do stacji kolejowej Kołobrzeg, dlatego nie można kontynuować podróży na dalszym odcinku w kierunku Gryfic i Goleniowa z wykorzystaniem trakcji elektrycznej.

[40] Generalny Pomiar Ruchu wykonany w 2015 r. w ramach tzw. przejścia przez Kołobrzeg Generalnego Pomiaru Ruchu 2015 r. w ramach tzw. przejścia przez Kołobrzeg drogi krajowej nr 11

Powyższe problemy techniczne, funkcjonalne oraz lokalizacyjne już trzydzieści lat temu były przedmiotem analiz społeczno-gospodarczych i funkcjonalno-przestrzennych. Skutkiem tych rozważań było wpisanie do planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Kołobrzeg w 1989 r. budowy tzw. południowej obwodnicy kolejowej Kołobrzegu zlokalizowanej w południowej części miasta, w odległości 2 km od obecnego dworca kolejowego, portu i dzielnic uzdrowiskowych.

Szansą na poprawę kolejowej dostępności miasta może być przygotowywana przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. przebudowa i rozbudowa tzw. Nadbałtyckiej Magistrali Kolejowej w relacji Gdynia - Szczecin i poprowadzenie jej w ramach relacji Gdynia – Lębork – Słupsk – Koszalin – Kołobrzeg – Gryfice – Goleniów - Szczecin. Ewentualna rozbudowa węzła kolejowego w Kołobrzegu powinna zatem zakładać częściową przebudowę odcinków wjazdowych do Kołobrzegu na linii 202 i 404 poprzez wyniesienie ich o kilka metrów ponad poziom terenu, a następnie budowę nowej tzw. południowej obwodnicy kolejowej miasta wraz z nowym dworcem Kołobrzeg Główny. Proponowana trasa o długości 4,6 km (w tym 1 km odcinek nowego dworca kolejowego) przebiegałaby równolegle do nowej obwodnicy drogowej, powyżej poziomu ulic, przekraczając je 6-7 wiaduktami kolejowymi. Umożliwiłoby to przeniesienie całego ruchu pociągów towarowych oraz większości pociągów dalekobieżnych i regionalnych. Największą zaletą postulowanej przebudowy i modernizacji systemu transportu kolejowego byłoby zapewnienie realnej alternatywy dla transportu samochodowego, przy jednoczesnej poprawie jakości środowiska, poprzez znaczący wzrost stopnia wykorzystania transportu szynowego w ramach systemu LKN Kołobrzeg. Dominujące znaczenie uzdrowiska Kołobrzeg w gospodarce turystycznej województwa zachodniopomorskiego dodatkowo predysponują ten obszar do rozwoju alternatywnych środków transportu względem transportu drogowego. Istniejące tory kolejowe mogłyby zostać wykorzystane do utworzenia Lekkiej Kolei Nadmorskiej.[41]

Natężenie ruchu komunikacyjnego

System komunikacyjny miasta opiera się na przedwojennym szkielecie drogowym po niewielkich modyfikacjach dokonanych już po 1990 r., a zwłaszcza po roku 2010. W ostatnich latach największym obciążeniem komunikacyjnym cechuje się droga krajowa nr 11 oraz droga wojewódzka nr 102. Rozwój systemu komunikacyjnego Kołobrzegu jest ważnym czynnikiem decydującym o dalszym funkcjonowaniu ludności i podmiotów gospodarczych. **Obecny system komunikacyjny jest niewydolny.** Podczas rozważania problematyki rozwoju systemu komunikacyjnego miasta Kołobrzeg należy uwzględnić planowaną budowę dużego Obiektu Spędzania Czasu Wolnego. Obiekt taki może generować od 1,5 mln do nawet 2,5 mln osób odwiedzających, spośród których co najmniej 1/3 będzie turystami odwiedzającymi, jednodniowymi, przyjeżdżającymi tylko w tym celu do Kołobrzegu. Inwestycja ta może znacząco zwiększyć obciążenie komunikacyjne miasta w przypadku braku zmian sposobu funkcjonowania komunikacji publicznej opierającej się jak dotychczas na klasycznej sieci drogowej.

Wybudowany trzeci etap obwodnicy śródmiejskiej oraz budowane droga ekspresowa S6 i S11, znacząco zmienią układ powiązań komunikacyjnych w mieście.

W przypadku podobszarów Śródmiejski z Wyspą Solną, Zachodni i Terenów powojskowych niezbędne jest zapewnienie jak najlepszej komunikacji z pozostałymi częściami miasta. Najważniejszym problemem w przypadku podobszarów Śródmiejski z Wyspą Solną i Zachodni jest zapewnienie drożności dróg oraz odpowiedniej liczby miejsc parkingowych w połączeniu z rozwojem transportu publicznego, rozwojem sieci ścieżek rowerowych oraz tzw. uspokojeniem ruchu przy zapewnieniu możliwości pozostawienia przez turystów i odwiedzających pojazdów na parkingach buforowych. Natomiast podobszar Lęborski powinien być dodatkowo odizolowany od niezwykle uciążliwego ruchu samochodowego wzdłuż ul. Koszalińskiej, generującej hałas oraz zanieczyszczenia.

[41] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

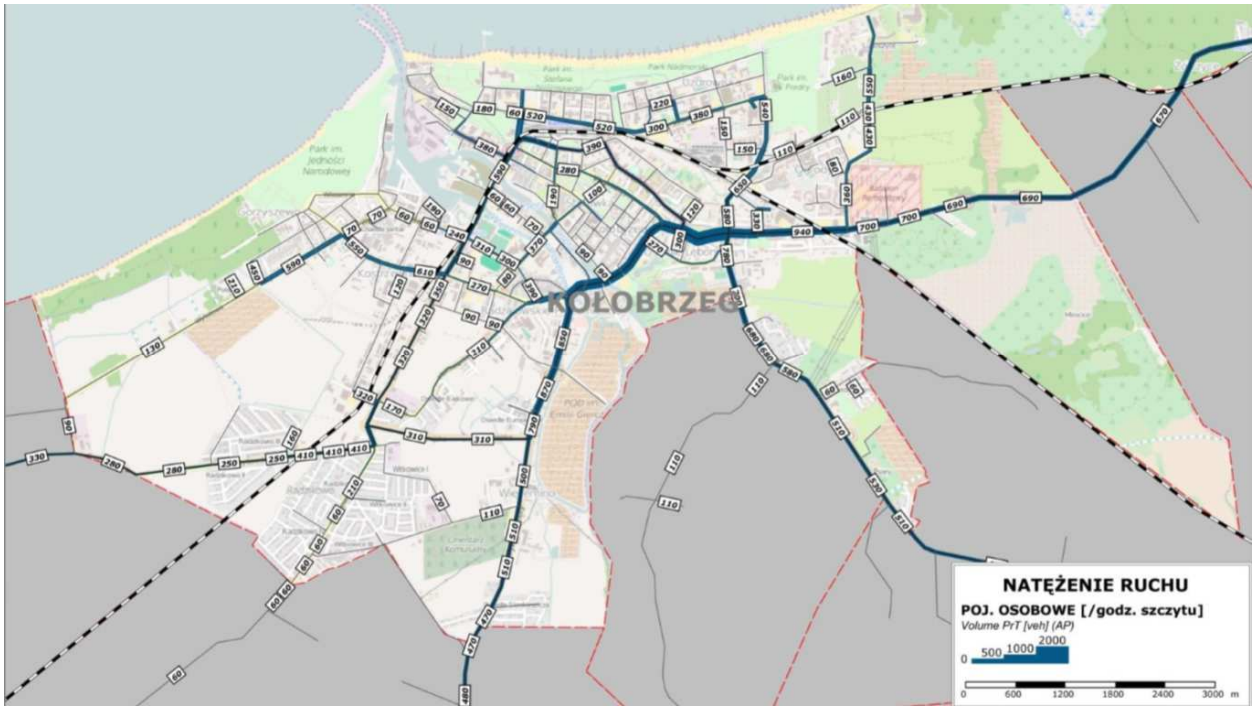

Rysunek 15 Rozkład ruchu w szczycie popołudniowym – samochody osobowe. Źródło: Polityka Transportowa NOF K-G

Komunikacja publiczna

System komunikacji miejskiej opiera się w Kołobrzegu na transporcie autobusowym. Największa ilość dostępnych linii autobusowych oraz ich częstotliwość występuje w centrum miasta. Skrajnie położone osiedla miasta są gorzej skomunikowane. Zauważalna jest słabsza komunikacja publiczna w części miasta po zachodniej stronie rzeki Parsęty. Szczególnie słabo skomunikowane są podobszary „Zachodni" i „Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej". [42] Biorąc pod uwagę intensywny rozwój zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na tych podobszarach należałoby zmodernizować istniejący system komunikacji miejskiej.

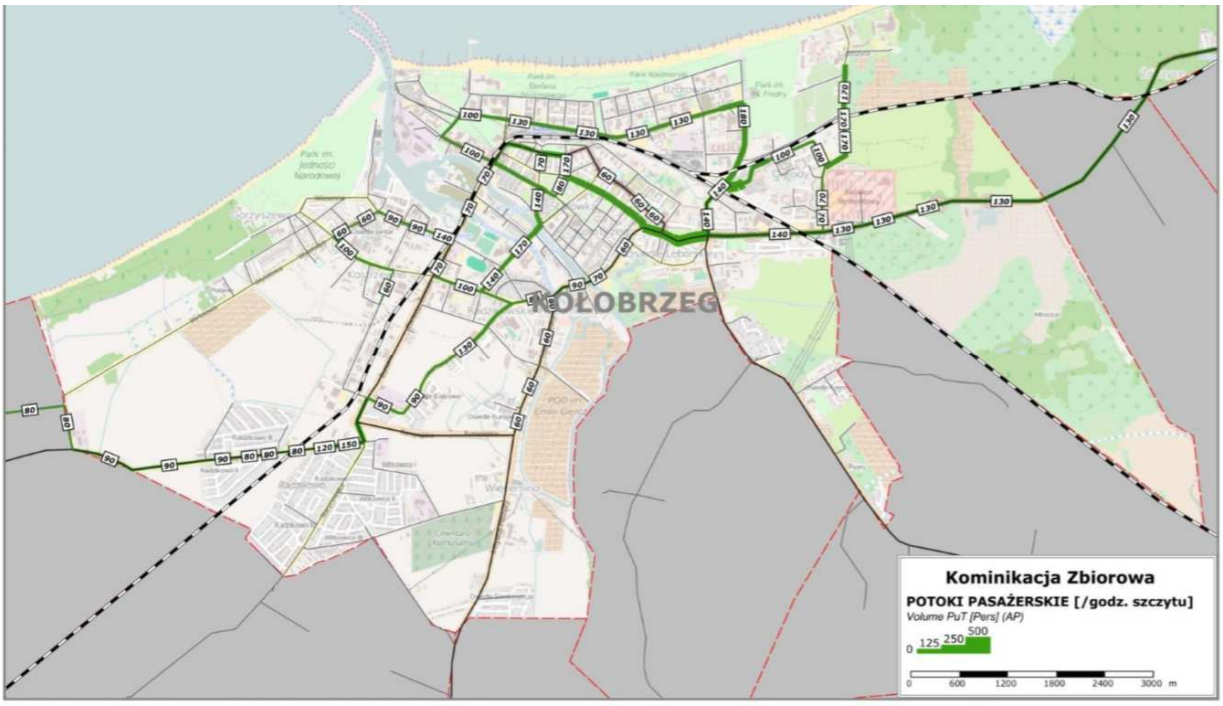

Rysunek 16 Rozkład ruchu w szczycie popołudniowym – pasażerowie sieci Komunikacji Miejskiej. Źródło: Polityka Transportowa NOF K-G.

[42] Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

Dostęp do infrastruktury społecznej

Rozmieszczenie istniejącej infrastruktury społecznej (placówki oświatowe, urzędy, obiekty kultury, ośrodki zdrowia) nie jest dopasowane do kierunków rozwoju przestrzennego miasta. Większość zlokalizowana jest w jego centralnej części. Problemem zachodniej i południowej części miasta, gdzie intensywnie rozwija się budownictwo mieszkaniowe, jest brak placówek opiekuńczo-oświatowych dla dzieci: żłobka, przedszkoli oraz szkół podstawowych. Mieszkańcy zmuszeni są do korzystania z placówek w innych częściach miasta, co niepotrzebnie zwiększa ruch komunikacyjny. W skali miasta i regionu brakuje obiektów szkolnictwa wyższego co najmniej na poziomie PWSZ, oferującej kierunki kształcenia związane z gospodarką miasta Kołobrzeg. Jest to jedna z przyczyn migracji młodzieży z Kołobrzegu.[43]

Podobna sytuacja występuje w przypadku obiektów kultury. Kołobrzeg jest niedużym miastem. Większość wydarzeń kulturalnych odbywa się w Regionalnym Centrum Kultury zlokalizowanym przy ul. Solnej. Imprezy (wystawy, koncerty, odczyty), odbywają się również w różnych obiektach w centrum miasta (Galeria Sztuki Współczesnej, Muzeum Oręża Polskiego, Miejska Biblioteka Publiczna, Bazylika). Lokalną (osiedlową) funkcję ośrodka kultury mogą pełnić biblioteki – ich filie. Zachodnia i południowa część miasta jest ich praktycznie pozbawiona.

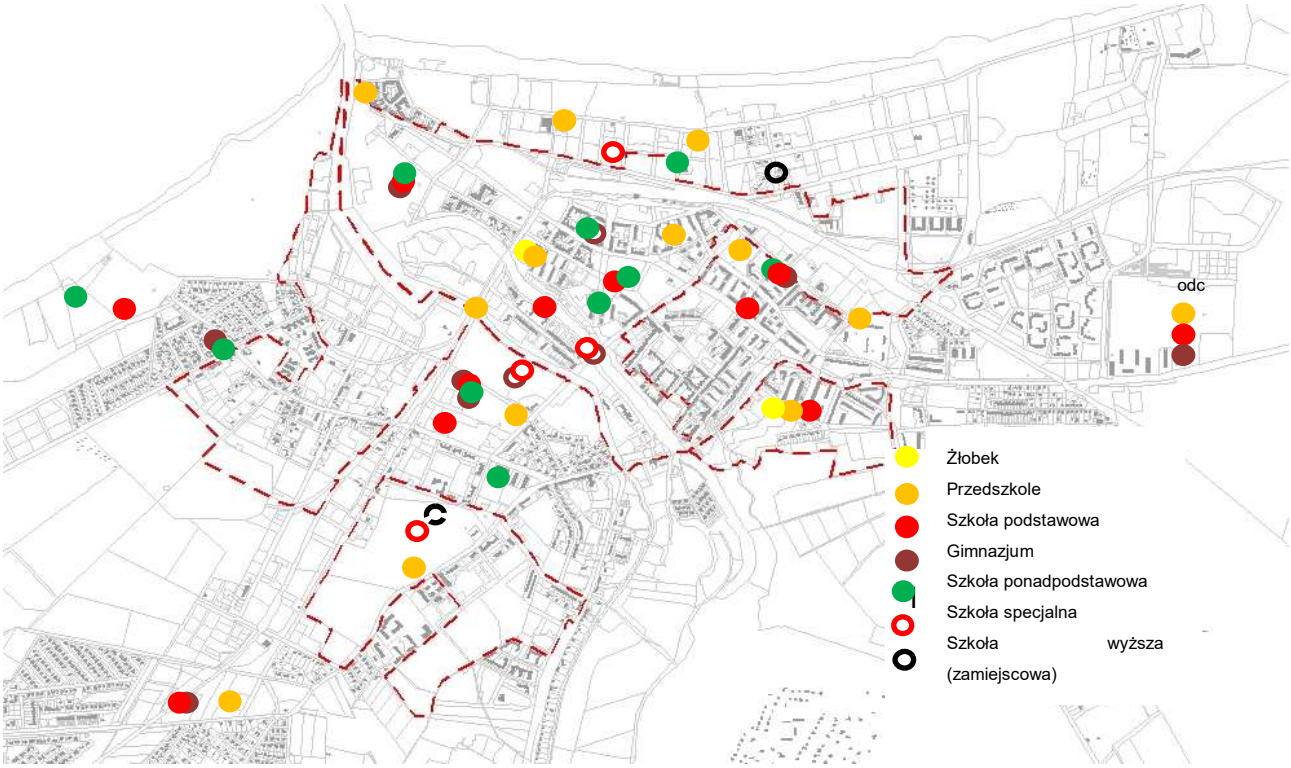

Rysunek 17 Placówki oświatowe w podobszarach rewitalizacji w 2016 roku. Opracowanie dr. Mariusz Miedziński.

[43] Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018

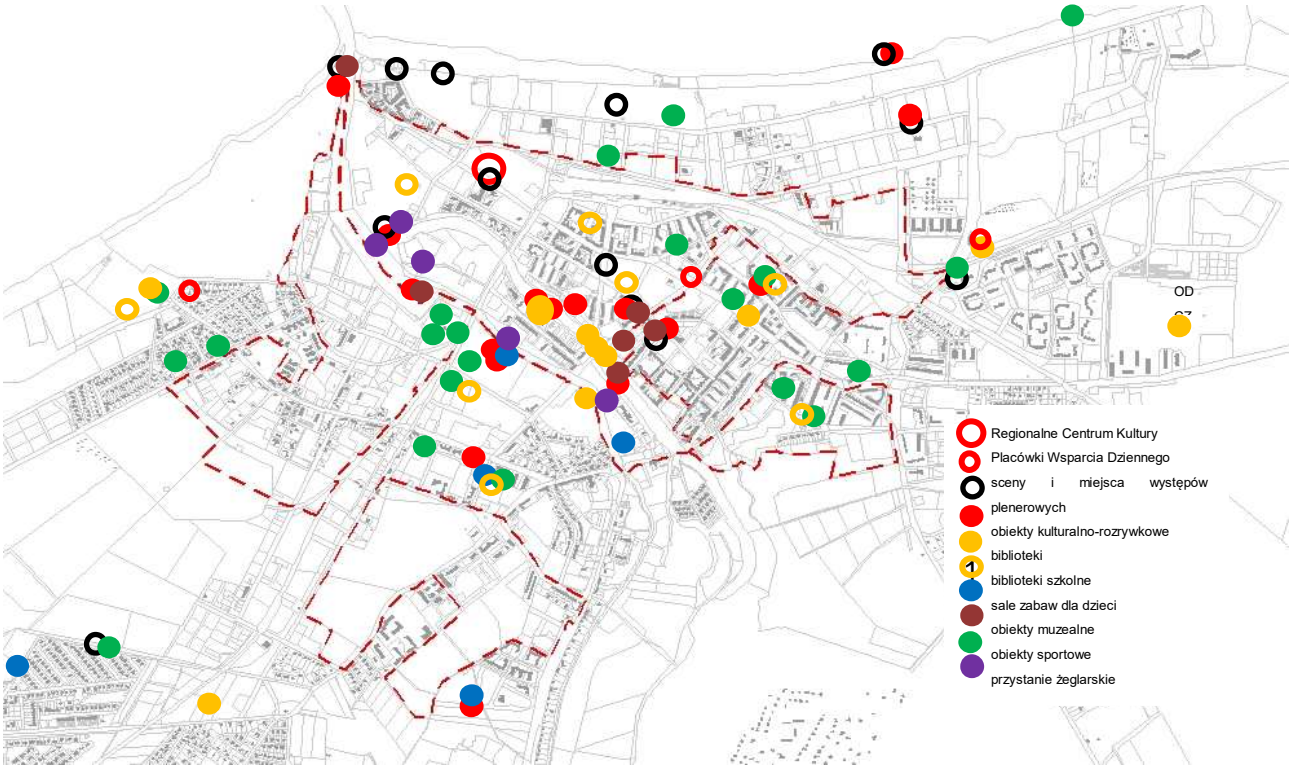

Rysunek 18 Obiekty kulturalno-rozrywkowe na obszarze rewitalizacji w 2017 roku. Opracowanie dr Mariusz Miedziński.

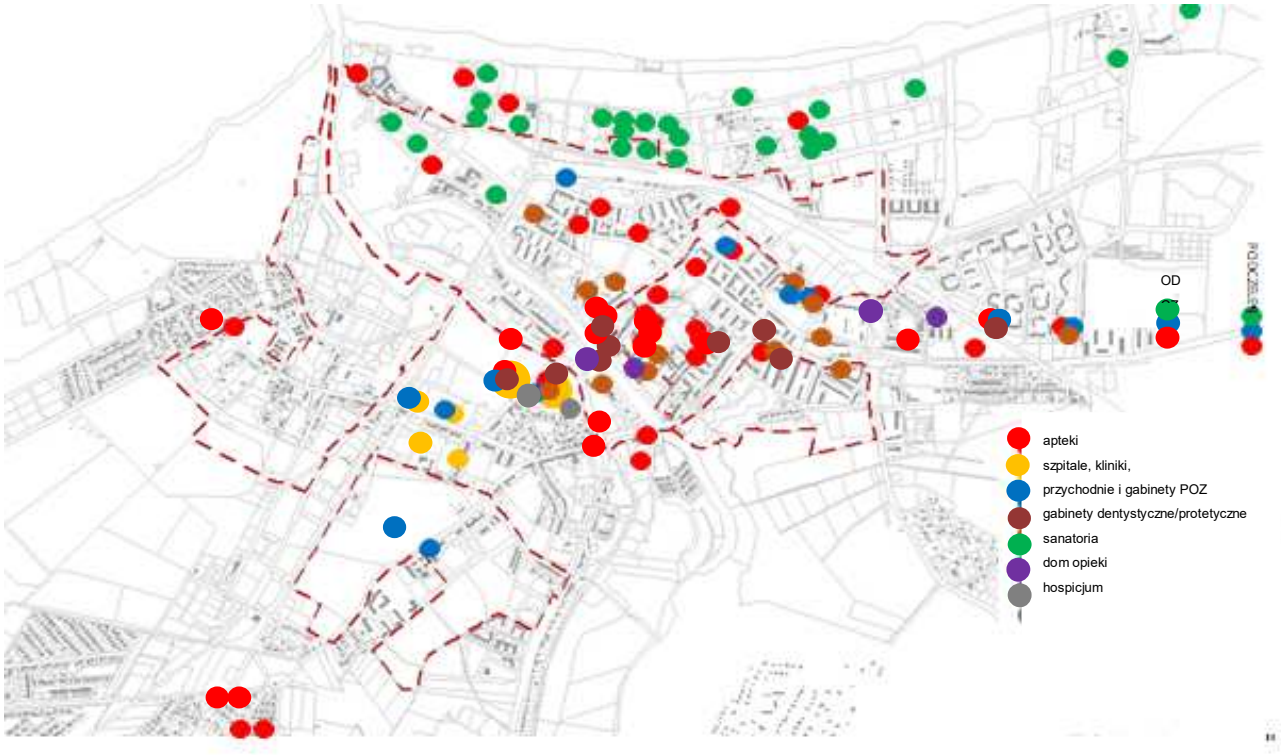

Rysunek 19 Obiekty usług zdrowotnych w podobszarach rewitalizacji w 2017 roku. Opracowanie dr Mariusz Miedziński

Rozmieszczenie obiektów usług opieki zdrowotnej na obszarze miasta Kołobrzeg jest dość nierównomierne. Wyraźnie widoczna jest koncentracja tego typu usług medycznych/zdrowotnych w centralnej części miasta. Zachodnia i południowa część miasta jest praktycznie pozbawiona bezpośredniej dostępności tego rodzaju obiektów, a mieszkańcy korzystają głównie z opieki świadczonej przez przychodnię rodzinną zlokalizowaną przy Szpitalu Regionalnym przy ul. ppor. E. Łopuskiego.

Część mieszkańców korzysta również z bazy zabiegowej, opartej na obiektach lecznictwa uzdrowiskowego, zlokalizowanych w północno-wschodniej części miasta.[44]

Tereny publiczne

Tereny publiczne, ich ilość oraz sposób zagospodarowania mają duży wpływ na odczuwalną jakość życia mieszkańców. Są to nie tylko miejsca o funkcji rekreacyjnej, ale również integrującej mieszkańców. Mogą być to place, deptaki, bulwary, skwery, parki lub inne tereny zielone. Kołobrzeg ma opinię miasta o dużej ilości zieleni. Niestety jej większość znajduje się w pasie nadmorskim, poza terenami zamieszkania Kołobrzeżan. W niezłej sytuacji jest centralna części miasta, gdzie jest sporo przestrzeni publicznej, w tym zielonych placów i skwerów. Jednakże zagospodarowanie wielu z nich nie odpowiada współczesnym standardom i oczekiwaniom mieszkańców. Przykładem są tereny nad rzeką Parsętą i Kanałem Drzewnym, zaniedbane, bez elementów zagospodarowania sprzyjającym spotkaniom i rekreacji. Negatywny jest także wizerunek podwórek, na których brakuje zagospodarowanej zieleni i przyjaznej przestrzeni do spotkań.

Mieszkańcy podkreślają, że w Kołobrzegu, w tym także na obszarze rewitalizacji, brakuje przestrzeni i infrastruktury, która pozwalałaby w pierwszej kolejności na poznawanie się mieszkańców, budowanie relacji, które w dalszej kolejności mogłyby doprowadzić do podejmowania wspólnotowych działań. Deficyty związane z miejscem spotkań dla mieszkańców identyfikowane są w każdym z obszarów rewitalizacji i zostały opisane szczegółowo dla każdego z podobszarów rewitalizacji. Osoby biorące udział w procesie konsultacji podkreślały, że obecnie mieszkańcy nie kreują kultury spotykania się, nie stwarzają powodów, aby ze sobą rozmawiać. W rozwoju infrastruktury rekreacyjnej i do spędzania czasu na osiedlach upatrują miejsc, gdzie mieszkańcy będą mogli się spotkać i nawiązać relacje. Wskazują, że rolą liderów społecznych i organizacji pozarządowych powinno być właśnie uczenie mieszkańców korzystania z dostępnej infrastruktury i możliwości działania, aktywizowanie mieszkańców.

Komunikacja publiczna jest niedostosowana do potrzeb wielu użytkowników. Seniorzy zwracali uwagę na niską częstotliwość wieczornych/nocnych połączeń autobusowych. Ważną sprawą jest także wysoka granica wiekowa uprawniająca do darmowych podróży komunikacja publiczną - 70 lat. Koszty poruszania się miejską komunikacją są dla większości seniorów na tyle wysokie, iż mogą wpływać na ich obniżoną aktywność i mobilność, a tym samym są barierą uczestnictwa w kulturze, edukacji i działaniach społecznych.

Niezwykle ważnym problemem dla tej grupy społecznej jest również niewydolność komunikacyjna obszaru śródmiejskiego. Natężenie ruchu samochodowego jest bardzo duże. Utrudnia to poruszanie się pieszym, spacerowanie, generuje hałas, zanieczyszczenia powietrze i stwarza sytuacje niebezpieczne. Należy przeanalizować zamknięcie części ulic w śródmieściu lub ograniczenie i uspokojenie ruchu poprzez tworzenie woonerfów. Drogi rowerowe powinny tworzyć spójną sieć, a rowerzyści mieć większy niż obecnie dostęp do podstawowych stacji naprawy rowerów.

Seniorzy zwracali uwagę także na niedostępność usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych dla mieszkańców Kołobrzegu świadczonych przez uzdrowiska. Podkreślali potrzebę udostępnienia oferty uzdrowiskowej dla starszych mieszkańców Kołobrzegu np. przez uruchomienie miejskiego programu wspierającego korzystanie z usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych, połączenie go z Kołobrzeską Kartą Seniora. Wskazywali również na konieczność zwiększenia dostępu do podstawowych sklepów i usług.

Starsi mieszkańcy miasta zwracali uwagę na niewykorzystany potencjał i brak wystarczającego zagospodarowania terenów nad rzeką Parsętą. Tereny wzdłuż rzeki Parsęty to ich zdaniem bardzo dobre miejsce do odpoczynku i spacerowania. Warto zadbać o wygodniejsze miejsca do siedzenia, odpoczynku, wprowadzenie zieleni wysokiej oraz estetykę otoczenia. Dużo emocji wzbudza wśród seniorów Park im. gen. J.H. Dąbrowskiego, który w ich opinii ma ubogą, niedostosowaną

[44] Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

infrastrukturę uniemożliwiającą odpoczynek i aktywność fizyczną (infrastruktura do ćwiczeń ruchowych). Park nie ma „ducha", chroni się w nim historię, nie dba się o ludzi.

Zieleń w Kołobrzegu wymaga lepszego zarządzania i spójnej polityki. Wiele z obecnych terenów zielonych jest zaniedbanych, szczególnie obszary poza ścisłym centrum, gdzie nie docierają turyści. W Kołobrzegu należy utworzyć stanowisko ogrodnika miejskiego, który zarządzałby terenami zielonymi, sprawował opiekę nad zielenią wysoką, tworzył zieleńce, parki kieszonkowe w obrębie osiedli z uwzględnieniem potrzeb użytkowników.

W Kołobrzegu brakuje wielofunkcyjnego miejsca spotkań dla seniorów. Częściowo funkcję tę pełnią Miejska Biblioteka przy ul. Frankowskiego, a także Klub Seniora przy ul. Okopowej. Należy rozwijać ofertę dla seniorów w Miejskiej Bibliotece oraz zadbać, aby z infrastruktury i oferowanych działań korzystali także nieaktywni seniorzy np. przez stworzenie sieci osiedlowych animatorów seniorów, których zadaniem będzie włączanie, angażowanie seniorów, którzy pozostają w domach.

Kwestią szczególnie ważną dla młodych mieszkańców Kołobrzegu jest rozwój pozalekcyjny i miejsca aktywności. Regionalnego Centrum Kultury oraz Ognisko Pracy Pozaszkolnej uznawane są za istotne i ważne, jednakże wymagające działań podnoszących jakość świadczonych usług. Zwłaszcza Regionalne Centrum Kultury powinno przygotować lepszą ofertę dla młodzieży oraz lepiej wykorzystać przestrzeń budynku. Uczniowie proponują tworzenie repertuaru RCK-u w sposób partycypacyjny, z udziałem samych zainteresowanych. Należy zaplanować działania podnoszące jakość usług OPP, poprzez wymiana parkietów, zakup niezbędnego sprzętu sportowego oraz większa dbałość o czystość w obiekcie. Według uczestników warsztatów kołobrzeska młodzież ma bardzo niewiele miejsc, w których mogłaby się spotkać, posłuchać muzyki, skorzystać z internetu. Obecnie miejscem, z którego najczęściej korzystają młodzi ludzie jest restauracja McDonald. Z dyskusji wybrzmiewała potrzeba uruchomienia osiedlowych klubów/świetlic młodzieżowych, w których młodzież mogłaby się spotykać, spędzać czas, ale także rozwijać swoje pasje i zainteresowania. W rozmowach z uczniami o czasie pozaszkolnym często przywoływane było także Kino Wybrzeże, które zdaniem młodzieży świadczy usługi na niskim poziomie, niespełniającym już dzisiejszych standardów jakościowych. Chodzi głównie o zaniedbaną przestrzeń, wyposażenie i jakość świadczonych usług dodatkowych. Kolejnym problemem zauważonym przez uczestników warsztatów jest stan techniczny amfiteatru. Uczniowie opowiadają o jego złym stanie technicznym, ale też o niewystarczającej i niskiej jakości wydarzeń dedykowanych młodzieży.

W dyskusji o braku zagospodarowania lokalnych/osiedlowych przestrzeni wybrzmiewa problem niezagospodarowanych terenów powojskowych oraz odstraszająca okolica placu zabaw przy ulicy Jedności Narodowej. [45]

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniającej się funkcji obszaru

Miasto Kołobrzeg podzielone jest na 9 osiedli: „Zachodnie", „Radzikowo", „Zamoście", „Solne Zdroje", „Śródmiejskie", „Lęborskie", „Rzemieślnicze", „Ogrody", „Podczele".

Podobszar rewitalizacji Śródmiejski z Wyspą Solną i częścią wschodnią portu obejmuje zasięgiem wschodnią część osiedla Zachodniego, północną część osiedla Zamoście, część Solnych Zdrojów oraz obrzeża osiedla Śródmiejskiego. Jest to najbardziej zróżnicowany funkcjonalnie i administracyjnie podobszar. Podobszar Zachodni z częścią zachodnią portu zlokalizowany jest wyłącznie w granicach Osiedla „Zachodnie", podobszar rewitalizacji terenów powojskowych po obu stronach ul. Mazowieckiej w granicach osiedla Zamoście, zaś podobszar rewitalizacji Lęborski – w granicach Osiedla „Lęborskie".

[45] „Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

Zgodnie z art. 14 ust. 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1945) plan miejscowy jest aktem prawa miejscowego.

W granicach miasta Kołobrzeg, na dzień uchwalenia programu rewitalizacji, obowiązuje 29 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co stanowi 41,5% pokrycia miasta planami. Wśród nich są plany wielkoobszarowe, jak np. „5-Trzebiatowska", „Uzdrowisko-Wschód", „Uzdrowisko Zachód", oraz szereg zmian punktowych. Dla porównania, w granicach podobszarów rewitalizacji obowiązuje 13 planów miejscowych, obejmujących średnio 36% wszystkich podobszarów. Niemniej jednak pokrycie podobszarów obowiązującymi planami jest nierównomierne i wynosi od 3,9% do 100%. Znaczna ilość obowiązujących planów wynika z tego, iż na części obszarów występuje dużo zmian punktowych – np. 9 z 13 planów pojawia się w podobszarze Śródmiejski z Wyspą Solną i częścią wschodnią portu, dla którego stopień pokrycia planami miejscowymi jest poniżej średniej i wynosi ok. 34%. Wykazy planów obowiązujące na podobszarach rewitalizacji umieszczono w rozdziałach 4.2.1.4.4., 4.3.1.4.4., 4.4.1.4.4. i 4.5.1.4.4. W granicach całego miasta Kołobrzeg, aktualnie prowadzone są 22 procedury planistyczne, dla porównania w granicach podobszarów wywołanych jest obecnie 6 procedur planistycznych, które wpłyną na zwiększenie pokrycia planami obszaru rewitalizacji, szczególnie w przypadku podobszaru Zachodni z częścią zachodnią portu. Część procedur dotyczy wyłącznie zmian dotychczas obowiązujących aktów prawa lokalnego – np. na obszarze Wyspy Solnej lub przy ul. Mazowieckiej.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 15 ust. 2 ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określa się obowiązkowo m.in.:

- przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym poprzez ochronę środowiska rozumie się również ochronę zdrowia i życia człowieka;
- zasady kształtowania krajobrazu.

Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych najważniejsze są: wyznaczenie obszarów pod przestrzeń publiczną, zapewnienie w planie dostępu do usług, szczególnie usług społecznych, oraz wybór rozwiązań projektowych, służących poprawie życia mieszkańców.

W stosunku do stanu istniejącego, ustalenia planów miejscowych dopuszczają zabudowę terenów dotychczas niezabudowanych, wskazując jednocześnie sposób ich zagospodarowania. Wśród nich wyróżnia się przestrzenie publiczne w postaci terenów zieleni – parków i skwerów, bulwary. Usługi społeczne pojawiają się w planach dla obszarów powojskowych (usługi oświaty, szkolnictwa wyższego, kultury, zdrowia, pomocy), usługi sportu i rekreacji (podobszar Zachodni).

Znaczna część terenów, które stanowią lub mogłyby stanowić przestrzenie publiczne, m.in.: w śródmieściu, porcie, czy w tzw. Dzielnicy Zachodniej, nie jest objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co stwarza potencjalne zagrożenie ich zabudowy innymi funkcjami – np. mieszkalną, czy usługową (wyłącznie komercyjną) na podstawie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy.

Najprościej realizować działania rewitalizacyjne, takie jak stworzenie przestrzeni publicznych lub budownictwa społecznego, na gruntach będących własnością Gminy Miasta Kołobrzeg. Ilość takich gruntów w każdym z podobszarów jest zróżnicowana, co zostało przedstawione w rozdziałach 4.2.1.4.4., 4.3.1.4.4., 4.4.1.4.4. i 4.5.1.4.4. W przypadku braku takich terenów lub ich małej liczby, gmina, na mocy art. 11 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji mogła ustanowić w uchwale w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji prawo pierwokupu, jednakże nie skorzystano z tej możliwości.

Stan prawny gruntów ma istotne znaczenie dla przeprowadzanych procedur planistycznych, m.in. w przypadku:

- zmiany planów miejscowych - jeżeli dokonujemy zmiany ich ustaleń w zakresie parametrów i wskaźników (np. funkcji zabudowy) na mniej korzystne, właścicielom nieruchomości przysługuje możliwość ubiegania się o odszkodowanie,
- ubiegania się o wydanie decyzji o warunkach zabudowy – parametry zabudowy, w tym funkcje budynków, określane są na podstawie „dobrego sąsiedztwa". O wydanie decyzji o warunkach zabudowy może wystąpić każdy zainteresowany, bez względu na to, czy jest właścicielem nieruchomości czy nie, jednak skonsumowanie decyzji w postaci uzyskania pozwolenia na budowę wymaga posiadania tytułu prawnego do nieruchomości.

Zgodnie z art. 61 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w przypadku działek budowlanych znajdujących się w centrum miasta, często nie ma podstaw prawnych do wydania odmownej decyzji o warunkach zabudowy, gdyż dla ww. działek przeważnie możliwe jest spełnienie wszystkich warunków określonych w ww. ustawie, niezależnie czy wniosek dotyczy dopuszczenia zabudowy zgodnej z ideą rewitalizacji, czy też nie. Decyzja o warunkach zabudowy nie musi być zgodna z polityką rozwoju określoną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ww. ustawa nie daje zatem podstawy prawnej, aby na etapie wydawania decyzji obligatoryjnie uwzględniać wskazane w studium kierunki działań rewitalizacyjnych. Zatem wskazane w studium zapisy odnośnie działań rewitalizacyjnych nabierają mocy prawnej dopiero w momencie przeniesienia ww. zapisów do ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, stanowiących akty prawa lokalnego. Dlatego też, w przypadku uzupełnienia ww. kierunków w studium, stopniowo należy wprowadzać je do planów miejscowych lub do ich zmian.

Jest to bardzo ważne działanie, ze względu na silną presję deweloperską, opierającą się na budowaniu mieszkań pod wynajem w okresie turystycznym. Duża liczba apartamentów, które są zamieszkane wyłącznie w okresie letnim, nie sprzyja procesowi rewitalizacji. Konkurencja ze strony potencjalnych nabywców z innych miast sprawia, iż ceny mieszkań w Kołobrzegu są wysokie i często nieosiągalne dla mieszkańców. Dodatkowo osiedla, na których jedynie część mieszkań jest zamieszkała są trudne do zagospodarowania – w zakresie zapotrzebowania na media (ogrzewanie w okresie zimowym, pobór wody i prądu w okresie letnim), organizowania usług społecznych (szkoły, przedszkola), czy nawet komercyjnych (sklepy otwarte jedynie w sezonie letnim). Pomimo tych niedogodności, sprzedaż mieszkań w Kołobrzegu jest bardzo wysoka, co tylko podnosi ceny nieruchomości i zwiększa aktywność deweloperską na rynku.

Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne

Stopień pokrycia obszaru mpzp

Liczba placówek oświatowych na obszarze oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców obszaru w wieku 0-18 lat

Liczba obiektów usług zdrowotnych na obszarze ogółem oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

Liczba obiektów kultury i rekreacji na obszarze ogółem oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji

ZJAWISKA TECHNICZNE

Obecna tkanka miejska Kołobrzegu to głównie budynki powstałe lub odbudowanie po 1945 r. Po działaniach wojennych, znanych jako Bitwa o Kołobrzeg, zabudowa została zniszczona w około 95%[46].

[46] Czesław Piskorski: Zachodnie wybrzeże polskiego Bałtyku. Warszawa: Nasza Księgarnia, 1950.

Wyniki diagnozy partycypacyjnej

Budynki mieszkalne, w szczególności stare budownictwo nie są dostosowane do potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Brakuje wind czy podjazdów do klatek schodowych.

Istotnym problemem poruszanym przez seniorów i seniorki podczas warsztatów są bariery architektoniczne w przestrzeni publicznej. Utrudniona dostępność niektórych miejsc publicznych, w tym bulwarów oraz rozwiązania niedostosowane do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych np.: wysokie krawężniki, niewielka liczba niekomercyjnych miejsc do siedzenia czy wąskie przejścia dla pieszych w Śródmieściu obniżają jakość poruszania się pieszych oraz poczucie bezpieczeństwa.

Zebrane podczas badania potrzeby seniorów wskazują, że należy przeprowadzić szczegółowy audyt przestrzeni publicznej pod kątem dostępności dla osób starszych, w tym niepełnosprawnych. W oparciu o jego wyniki zaplanować rozwiązania zidentyfikowanych problemów m.in. zmianę wysokości krawężników, montaż sygnalizacji świetlnej, poprawę przepustowości przejść dla pieszych, poszerzenie ciągów pieszych, budowę kładek dla pieszych np. kładki łączącej ulicę Katedralną i Szpitalną czy spowolnienie lub ograniczenie ruchu samochodowego na niektórych ulicach. [47]

Wskaźniki techniczne

Ilość budynków wybudowanych przed 1970 r. w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

[47] „Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

4.1.1 Analiza miernikowa i wskaźnikowa obszaru rewitalizacji we wszystkich sferach

Zjawisko	Wskaźnik na obszarze poszczególnych jednostek przestrzennych	ŚRÓDMIEJSKI	ZACHODNI	LĘBORSKI	POWOJSKOWE	ŁĄCZNIE*	KOŁOBRZEG
Sfera społeczna							
Bezrobocie	Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (19-59) w %	4,86%	6,57%	4,79%	11,38%	5,3%	4,69%
	Średnie zagęszczenie liczby osób bezrobotnych przypadająca na 1 ha powierzchni obszaru objętego programem rewitalizacji	1,169	0,699	3,75	0,695	1,17	0,457
	Udział zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych ogółem	15,42%	21,56%	13,79%	18,91%	16,29%	43,91%
Ubóstwo	Udział osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ogółem	12,923	81,916	17,754	59,523	23,847	25,193
	Wzrost lub spadek liczby osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ogółem	0,152	17,00	1,14	- 29,76	1,011	- 2,816
	Udział osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1 ha obszaru objętego programem rewitalizacji	0,568	1,454	2,676	0,563	0,946	0,439
Problemy wychowawcze	Udział osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ogółem	6,842	35,548	4,868	0	9,100	8,897

	Wzrost lub spadek liczby osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ogółem	0,456	5,409	- 0,286	- 39,683	2,275	- 5,052
	Udział osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1 ha obszaru objętego programem rewitalizacji	0,300	0,631	0,733	0	0,361	0,155
Alkoholizm	Udział osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu zjawiska alkoholizmu wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ogółem	2,584	6,955	4,009	21,825	4,29	6,572
	Wzrost lub spadek liczby osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu zjawiska alkoholizmu wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ogółem	- 0,304	- 4,636	0,859	- 13,888	- 1,011	- 0,134
	Udział osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu zjawiska alkoholizmu wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1 ha obszaru objętego programem rewitalizacji	0,113	0,123	0,604	0,207	0,170	0,114
Niepełnosprawność	Udział osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ogółem	21,740	23,956	16,323	45,634	21,403	16,095

	Wzrost lub spadek liczby osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ogółem	0,304	- 3,091	- 1,145	7,936	- 0,169	0,760
	Udział osób z rodzin którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności wśród ogólnej liczby ludności przeliczeniu na 1 ha obszaru objętego programem rewitalizacji	0,955	0,425	2,460	0,432	0,849	0,280
Przestępczość	**Liczba zgłoszonych przestępstw ogółem**	77	51	15	11	154	448
	Liczba zgłoszonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	11,707	39,41	4,29	21,82	12,97	10,02
	Liczba zgłoszonych przestępstw w przeliczeniu na 1 ha	0,515	0,700	0,647	0,207	0,774	0,175
	Liczba przestępstw z art. 157 §1 **(zwykłe i lekkie uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia)**	4	1	2	2	9	24
	Liczba przestępstw z art. 157 §1 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	0,60	0,77	0,57	3,97	0,67	0,54
	Liczba przestępstw z art. 157 §1 w przeliczeniu na 1 ha	0,026	0,014	0,086	0,038	0,027	0,009
	Liczba przestępstw z art. 157 §2 **(naruszenie czynności narządu ciała na nie dłużej niż 7 dni)**	0	1	1	1	3	11
	Liczba przestępstw z art. 157 §2 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	0,00	0,77	0,29	1,98	0,17	0,25
	Liczba przestępstw z art. 157 §2 w przeliczeniu na 1 ha	0,000	0,014	0,043	0,019	0,007	0,004
	Liczba przestępstw z art. 158 **(udział w bójce lub pobiciu)**	0	1	0	0	1	3
	Liczba przestępstw z art. 158 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	0,000	0,077	0,000	0,000	0,084	0,007
	Liczba przestępstw z art. 158 w przeliczeniu na 1 ha	0,000	0,014	0,000	0,000	0,003	0,001

	Liczba przestępstw z art. 207 **(znęcanie się)**	5	1	2	1	9	24
	Liczba przestępstw z art. 207 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	0,76	0,77	0,57	1,98	0,76	0,054
	Liczba przestępstw z art. 207 w przeliczeniu na 1 ha	0,033	0,014	0,086	0,019	0,030	0,009
	Liczba przestępstw z art. 278 **(kradzież)**	36	22	5	4	67	184
	Liczba przestępstw z art. 278 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	5,47	17,00	1,43	7,94	5,64	4,11
	Liczba przestępstw z art. 278 w przeliczeniu na 1 ha	0,241	0,301	0,216	0,075	0,224	0,072
	Liczba przestępstw z art. 279 **(kradzież z włamaniem)**	22	22	4	3	51	152
	Liczba przestępstw z art. 279 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	3,34	16,96	1,15	5,95	4,29	3,40
	Liczba przestępstw z art. 279 w przeliczeniu na 1 ha	0,147	0,301	0,173	0,056	0,170	0,059
	Liczba przestępstw z art. 280 §1 **(rozbój)**	4	1	0	0	5	14
	Liczba przestępstw z art. 280 §1 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	0,608	0,77	0,00	0,00	0,42	0,31
	Liczba przestępstw z art. 280 §1 w przeliczeniu na 1 ha	0,026	0,014	0,000	0,000	0,017	0,005
	Liczba kradzieży pojazdów	6	2	1	0	9	27
	Liczba kradzieży pojazdów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	0,91	1,55	0,29	0,00	0,76	0,60
	Liczba kradzieży pojazdów w przeliczeniu na 1 ha	0,040	0,027	0,043	0,000	0,030	0,011
Demografia	Liczba ludności ogółem 2016	6577	1294	3492	504	11867	44734
	Gęstość zaludnienia 2016/ha	43,96	17,75	150,72	9,47	39,71	17,43
	Liczba ludności ogółem 2006	7461	934	4113	314	12822	44998
	Gęstość zaludnienia 2006/ha	49,87	12,81	177,52	5,90	42,90	17,53
	Saldo ludności ogółem 2006-2016	-884	360	-621	190	-955	-264
	Saldo gęstości zaludnienia 2006-2016	-5,91	4,94	-26,8	3,57	-3,19	-0,1

	Liczba ludności w przedziale 0-18 lat 2016	785	259	428	102	1574	6920
	Liczba ludności w przedziale 0-18 lat 2006	1115	184	663	49	2011	7726
	Saldo ludności w przedziale 0-18 lat 2006-2016	-330	75	-235	53	-437	-806
	Liczba ludności w przedziale 19-59 lat 2016	3595	776	1813	325	6509	25039
	Liczba ludności w przedziale 19-59 lat 2006	4587	605	2465	191	7848	29258
	Saldo ludności w przedziale 19-59 lat 2006-2016	-992	171	-652	134	-1339	-4219
	Liczba ludności w przedziale pow. 60 lat 2016	2197	259	1251	77	3784	12775
	Liczba ludności w przedziale pow. 60 lat 2006	1759	145	985	74	2963	8014
	Saldo ludności w przedziale pow. 60 lat 2006-2016	438	114	266	3	821	4761
	Liczba kobiet ogółem 2016	3673	693	1945	251	6562	23921
	Liczba kobiet ogółem 2006	4080	485	2230	168	6963	23804
	Saldo liczby kobiet ogółem 2006-2016	-407	208	-285	83	-401	117
	Liczba mężczyzn ogółem 2016	2904	601	1547	253	5305	20813
	Liczba mężczyzn ogółem 2006	3381	449	1883	146	5859	21194
	Saldo liczby mężczyzn ogółem 2006-2016	-477	152	-336	107	-554	-381
	Współczynnik maskulinizacji 2006	82,87	92,58	84,44	86,90	84,14	89,04
	Wspólczynnik feminizacji 2006	120,67	108,02	118,43	115,07	118,84	112,31
	Współczynnik maskulinizacji 2016	79,06	86,72	79,54	100,80	80,84	87,01
	Współczynnik feminizacji 2016	126,48	115,31	125,73	99,21	123,69	114,93
	Zmiana współczynnika maskulinizacji	-3,8	-5,9	-4,9	13,9	-3,3	-2,0
	Zmiana współczynnika feminizacji	5,8	7,3	7,3	-15,9	4,9	2,6
	Udział osób w wieku pow. 60 lat w ogólnej liczbie ludności 2016	33,4	20,0	35,8	15,3	31,9	28,6
	Udział osób w wieku pow. 60 lat w ogólnej liczbie ludności 2006	23,6	15,5	23,9	23,6	23,1	17,8
	Zmiana liczby osób w wieku pow. 60 lat 2006-2016	9,8	4,5	11,9	-8,3	8,8	10,8

	Średni wiek ludności ogółem 2016	47,2	38,6	47	37,3	42,5	43,4
	Średni wiek ludności ogółem 2006	42,5	38	41,6	41,8	41,0	39,6
	Zmiana średniego wieku ludności 2006-2016	4,7	0,6	5,4	-4,5	1,6	3,8
Kapitał społeczny	Liczba czytelników bibliotek w liczbie ludności ogółem w %	13,27	10,9	10,85	9,52	12,12	12,95
	Liczba zarejestrowanych NGO	18	3	1	1	23	117
	Frekwencja w wyborach samorządowych 2014	41,32%	43,77%	39,81%	39,48%	42,11%	44,71%
Sfera gospodarcza							
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem	1258	295	319	64	1936	7641
	Liczba zarejestrowanych aktywnych podmiotów gospodarczych	637	156	137	32	962	3847
	Udział liczby aktywnych podmiotów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w %	50,64	52,88	42,95	50,00	49,69	50,35
	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	96,85	120,56	39,23	63,49	81,07	86,00
	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 1 ha	4,26	2,14	5,91	0,60	3,22	1,50
	Liczba miejsc noclegowych w turystycznej bazie noclegowej	3000	1000	3000	0	7000	54000
	Liczba miejsc noclegowych w turystycznej bazie na 1000 mieskańców	456	773	859	0	589	1207
Sfera przestrzenno-funkcjonalna							
	Liczba placówek oświaty na 1000 mieszkańców w wieku 0-18 lat	20,3	7,72	7,0	0	13,34	7,65
	Liczba obiektów kultury i rekreacji na 1000 mieszkańców	3,34	1,54	0,57	0	2,19	1,54
	Liczba obiektów usług zdrowotnych na 1000 mieszkańców	1,82	0,77	0,85	0	1,43	1,18

	Stopień objęcia obszaru opracowaniami planistycznymi MPZP (% obszaru)	34,3 Śródmiejski	3,9 Zachodni	7,3 Lęborski	100 Mazowiecka	36,6	11,64
Sfera techniczna							
	Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. w ogólnej liczbie wszystkich budynków mieszkalnych	74,07%	33,85%	25,49%	48,57%	55,48%	18,97%
Sfera środowiskowa							
	Liczba budynków zawierających azbest	6	15	1	4	26	261

Tabela 12 Mierniki i wskaźniki wykorzystane w szczegółowej diagnozie Źródło: dane UM Kołobrzeg, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu, KPP Policji w Kołobrzegu, PUP w Kołobrzegu, Biblioteka Miejska w Kołobrzegu, Wojewódzki Urząd Statystyczny w Szczecinie. Opracowanie dr Mariusz Miedziński

*Pojęcie „ŁĄCZNIE" – odpowiednia wartość zjawiska obliczana „łącznie" lub „razem" dla wszystkich 4 podobszarów rewitalizacji.

4.2 Podobszar rewitalizacji Śródmiejski z Wyspą Solną i częścią wschodnią portu

Podobszar "Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu" to największy z wyznaczonych podobszarów. Jego zasięg obejmuje fragmenty trzech osiedli: Śródmiejskie, Solne Zdroje oraz Zamoście. Pomimo znacznej wielkości, ww. podobszar jest w przeważającej części funkcjonalnie spójny. Zlokalizowany jest w centralnej części miasta. W jego granicach znajdują się przede wszystkim tereny śródmiejskie z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, usługami, budynkami użyteczności publicznej, obiektami infrastruktury społecznej, kultury itp. Na podobszarze znajduje się również Port Morski Kołobrzeg o funkcji przeładunkowo-pasażerskiej, tereny kolejowe, zabudowa pensjonatowo-hotelowa przy ul. Portowej oraz Wyspa Solna o przeważającej funkcji mieszkalnej.

Występuje tu cenna, historyczna zabudowa. M.in. wpisane do rejestru zabytków budynki poczty, policji, dawnej elektrowni miejskiej oraz dawnego ewangelickiego klasztoru Diakonis. Jednym z najważniejszych potencjałów tego podobszaru są cieki wodne: rzeka Parsęta i Kanał Drzewny. Część podobszaru znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Dotyczy to gruntów zajętych przez ww. cieki wodne oraz część Portu Morskiego Kołobrzeg.

Rysunek 20 Zasięg podobszaru „Śródmiejski”. Źródło: UM Kołobrzeg, 2018 r.

4.2.1 Analiza negatywnych zjawisk

4.2.1.1 Zjawiska społeczne

4.2.1.1.1 Demografia

Podobszar cechuje się nasileniem występowania praktycznie wszystkich, negatywnych procesów demograficznych towarzyszących depopulacji ludności oraz silnemu starzeniu się ludności.

Łączne zaludnienie w 2016 r. wynosiło 6577 osób i w porównaniu do roku 2006 (7461 os.) **zmniejszyło się o 884 mieszkańców**. Znaczące spadki liczby ludności odnotowano w przedziale wiekowym 0-18 lat, w wyniku czego liczba ta zmniejszyła się o 330 osób. Znaczny spadek dotyczył także ludności w wieku produkcyjnym (w przedziale wiekowym 19-59 lat). W latach 2006-2016 liczba ludności w wieku produkcyjnym na podobszarze zmniejszyła się o 992 osoby. Wiązało się to z gwałtownym **wzrostem liczby mieszkańców w wieku powyżej 60 lat, co stanowi potwierdzenie zjawiska silnego starzenia się ludnośc**i. Liczba osób powyżej 60 roku życia zwiększyła o 438 osób.

Podobszar „Śródmiejski" to jednostka, w której **wskaźnik starości demograficznej**, czyli udział osób w przedziale powyżej 60-tego roku życia w 2016 r. **osiągnął 33,4%.** Jest to wartość znacząco przekraczająca średnią dla całego obszaru rewitalizacji (31,9%), a także miasta Kołobrzeg (28,6%). Jest on drugim co do wielkości tego problemu podobszarem rewitalizacji. W 2016 r. zamieszkiwało go 2197 osób w wieku powyżej 60 roku życia. W ciągu ostatnich 10 lat nastąpił tu drugi co do wielkości w mieście przyrost liczby ludności pow. 60 roku życia w ogólnej liczbie mieszkańców (wzrost o 9,8), przy jednoczesnym bardzo dużym spadku liczby mieszkańców poniżej 19 roku życia.

Dla podobszaru osiągnięty został największy co do wielkości średni wiek ludności – 47,2 lata. W latach 2006-2016 występowało tu zjawisko szybkiego starzenia ludności **(wzrost średniego wieku ludności wyniósł w tym okresie 4,7 lat).**

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w 2016 roku (procentowy udział) na obszarze przedstawiała się następująco:

- przedprodukcyjny: 11,95%,
- produkcyjny: 54,06%,
- poprodukcyjny: 33,40%.

Wskaźniki obciążenia ekonomicznego ludności:

- Ludność w wieku nieprodukcyjnym [48]na 100 osób w wieku produkcyjnym – 82,95 (dla miasta 78,65)
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 279,87 (dla miasta 184,6)
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym[49]- 61,11 (dla miasta 51,02).

W wielu budynkach ludność powyżej 60 roku życia stanowi już ponad 1/3 mieszkańców, a w kilku przypadkach udział ten sięga 40%, przy znacznej liczbie osób niepełnosprawnych ruchowo. W Kołobrzegu największa koncentracja zwartej 4-5-6 kondygnacyjnej zabudowy wielorodzinnej pozbawionej dźwigów osobowych, zamieszkanej w znacznym stopniu przez ludność w wieku powyżej 60 lat ulokowana jest w m.in. w części podobszaru „Śródmiejski". Problem ten może stanowić konieczność podjęcia kosztownych działań modernizacyjnych zabudowy mieszkaniowej.

[48] Na **wiek nieprodukcyjny** składa się wiek **przedprodukcyjny**, w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat oraz wiek **poprodukcyjny**, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej, wg nowych przepisów od 01.01.2013r.- 67 lat dla kobiet i mężczyzn.
[49] Wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat.

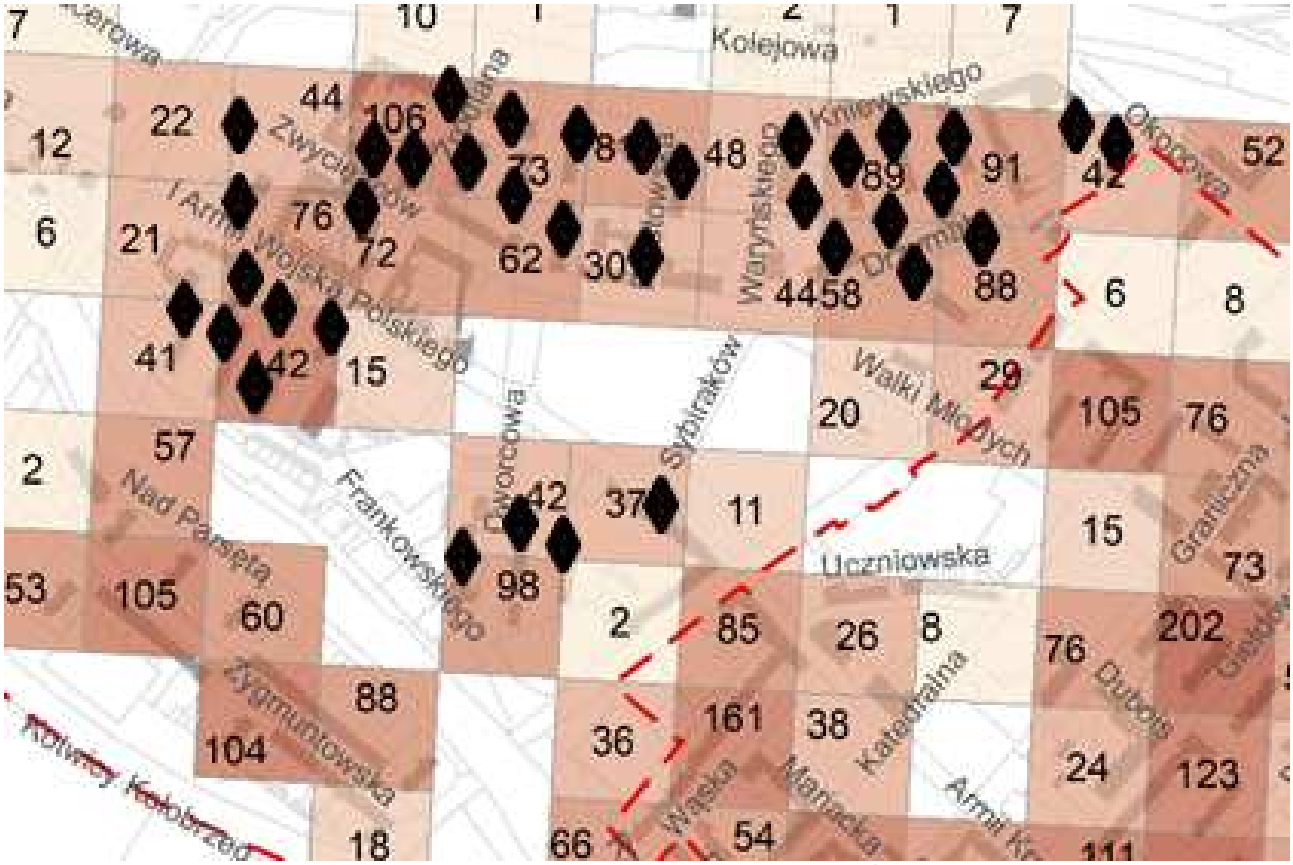

Rysunek 21 Koncentracja ludności w wieku powyżej 60 lat w podobszarze „Śródmiejski" ze wskazaniem budynków koniecznych do modernizacji (50 bud.). [50].

Bardzo istotnym zjawiskiem jest także **pogłębienie dysproporcji struktury demograficznej ludności**, w wyniku czego na podobszarze osiągnięty został najwyższy w Kołobrzegu współczynnik feminizacji (126,48), przy najniższym współczynniku maskulinizacji (79,06).

Znaczący spadek współczynnika maskulinizacji w ciągu ostatnich 10 lat pozwala mówić o zachwianiu struktury demograficznej podobszaru (-3,8). [51]

Podsumowanie

Podobszar „Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu" to klasyczny podobszar starzenia się ludności i depopulacji. W ciągu ostatnich 10 lat nastąpił tu znaczny spadek liczby ludności, zwłaszcza w przedziale wiekowym 0-18 lat oraz i 19-59 lat. Występuje tu stan anomalnie wysokiej starości demograficznej ok. 33% oraz największy średni wiek ludności 47,2 lata. Zaobserwowano również znaczny spadek liczebności mężczyzn. Znaczący udział osób powyżej 60 lat w ogólnej liczbie ludności powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi związane z obsługą i funkcjonowaniem osób starszych. Podobszar cechują wysokie wskaźniki obciążenia ekonomicznego.

4.2.1.1.2 Bezrobocie

Na podobszarze w 2017 r. zamieszkiwało 175 bezrobotnych. Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł w 2017 r. 4,86%. Jest to wartość nieznacznie wyższa niż średnia dla miasta. Należy jednak zwrócił uwagę, że jest to podobszar o największej ilości mieszkańców.

Zagęszczenie bezrobotnych wynosi 1,17 liczby bezrobotnych na 1 ha podobszaru rewitalizacji. Jest ono 2,5 razy większe niż średnie dla miasta. Analiza przestrzenna zjawiska wykonana za pomocą

[50] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[51] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

narzędzia GIS wykazała, że największe skupiska osób bezrobotnych występują w blokach przy ul. I Armii Wojska Polskiego, w kwartale przy ul. Jagiellońskiej i ul. Dworcowej oraz w kwartale pomiędzy ul. Okopową i ul. Unii Lubelskiej.

Na tym podobszarze stwierdzono największą bezwzględną liczbę osób długotrwale bezrobotnych spośród wszystkich wyznaczonych podobszarów - 27 osób[52] Osoby te stanowiły tylko 15,42% wszystkich osób bezrobotnych (27 os./175 os.). Można więc założyć, iż problem ten nie jest znaczącym dla podobszaru. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż zjawisko długotrwałego bezrobocia występuje na podobszarze w formie kilku niewielkich skupień o charakterze punktowym zbliżonych do wskazanych wyżej.

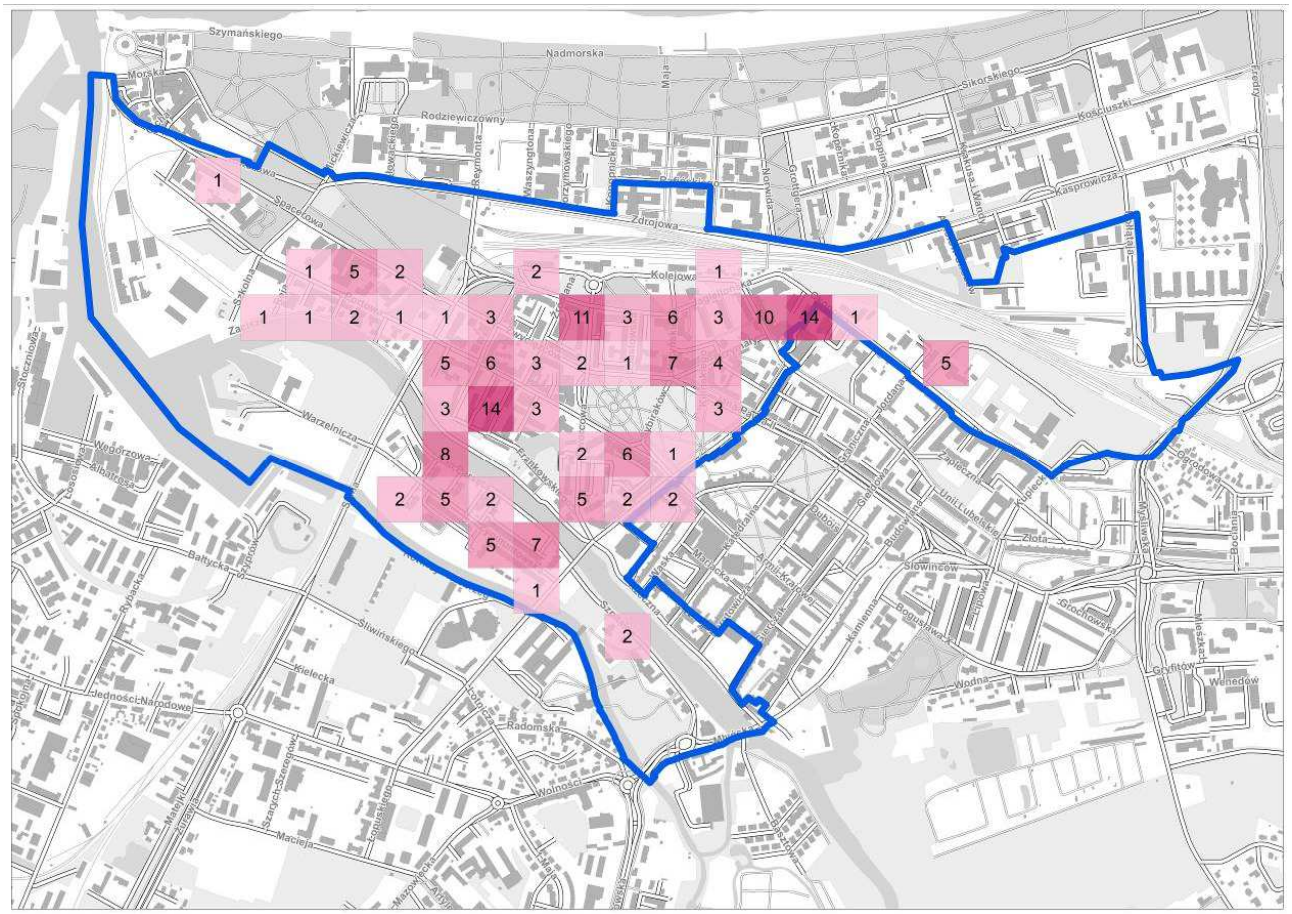

Rysunek 22 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na w podobszarze „Śródmiejski" w 2017 roku. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Na podobszarze występuje wyższe bezrobocie niż średnio dla miasta. Negatywnym zjawiskiem jest również wyższe zagęszczenie osób bezrobotnych. Występuje kilka większych skupisk osób dotkniętych tym problemem: w blokach przy ul. I Armii Wojska Polskiego, w kwartale przy ul. Jagiellońskiej i ul. Dworcowej oraz w kwartale pomiędzy ul. Okopową, ul. Jagiellońską i ul. Drzymały.

4.2.1.1.3 Ubóstwo

Na podobszarze zamieszkuje 85 osób w rodzinach, w których stwierdzono zjawisko ubóstwa.[53] Wartość wskaźnika liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wynosi 12,923 osoby na 1000 mieszkańców i jest niższa niż średni wskaźnik dla miasta, który wynosi 25,19 osoby na 1000 mieszkańców, a także niższy niż średnia dla całego obszaru rewitalizacji 23,847. Należy jednak zwrócić uwagę, że podobszar „Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu" jest najbardziej zaludnionym podobszarem rewitalizacji, zamieszkuje go prawie 6600 osób.

[52] PUP w Kołobrzegu za miesiąc październik 2017 r.
[53] MOPS 2016 r.

Ponadto na podobszarze zaobserwowano wzrost ilości osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa w porównaniu z 2015 r. Wynosi on 0,125 w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców. W tym samym czasie na terenie miasta nastąpił spadek. Wskaźnik dla miasta wyniósł (– 2,816).

Udział osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,568. Jest to wskaźnik nieznacznie wyższy niż średnia dla miasta, który wynosi 0,439. Analiza przestrzenna zjawiska wykonana za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje przy ul. Dworcowej, ul. Zwycięzców oraz ul. J. Frankowskiego.

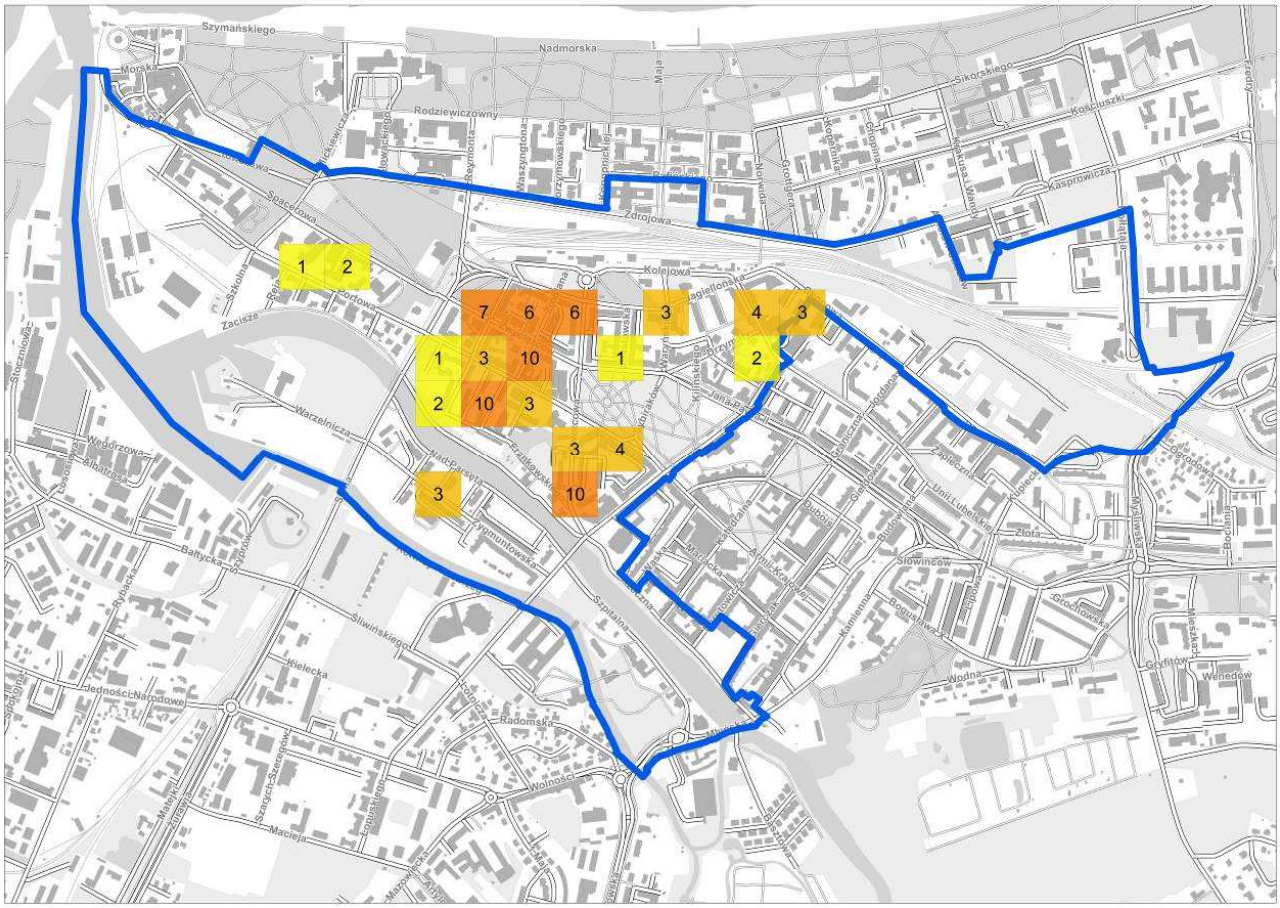

Rysunek 23 Liczba osób dotkniętych problemem ubóstwa na podobszarze „Śródmiejski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Zjawisko ubóstwa nie jest obecnie problemem tego podobszaru. Zauważalna jest jednak negatywna tendencja wzrostowa oraz zagęszczenie zjawiska.

4.2.1.1.4 Bezradność opiekuńczo-wychowawcza

Na podobszarze zamieszkuje 45 osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych[54]. Wskaźnik liczby osób korzystających ze wsparcia wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 6,842 i jest on niższy od średniej dla miasta, która wynosi 8,897 i średniej dla obszaru rewitalizacji, która wynosi 9,1.

Na podobszarze zaobserwowano wzrost liczby osób, którym udzielono wsparcia w porównaniu z 2015 r. Wynosi on 0,456 wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W tym samym czasie na terenie miasta nastąpił spadek wskaźnika. Wskaźnik dla miasta wynosi (-5,052).

Udział osób, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,300 i jest dwukrotnie wyższy

[54] MOPS 2016 r.

niż średni wskaźnik dla miasta, który wynosi 0,155. Jednakże niższy niż średni wskaźnik dla obszaru rewitalizacji, który wynosi 0,361.

Analiza przestrzenna zjawiska wykonana za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje w kwartale przy ul. Źródlanej i ul. Jagiellońskiej.

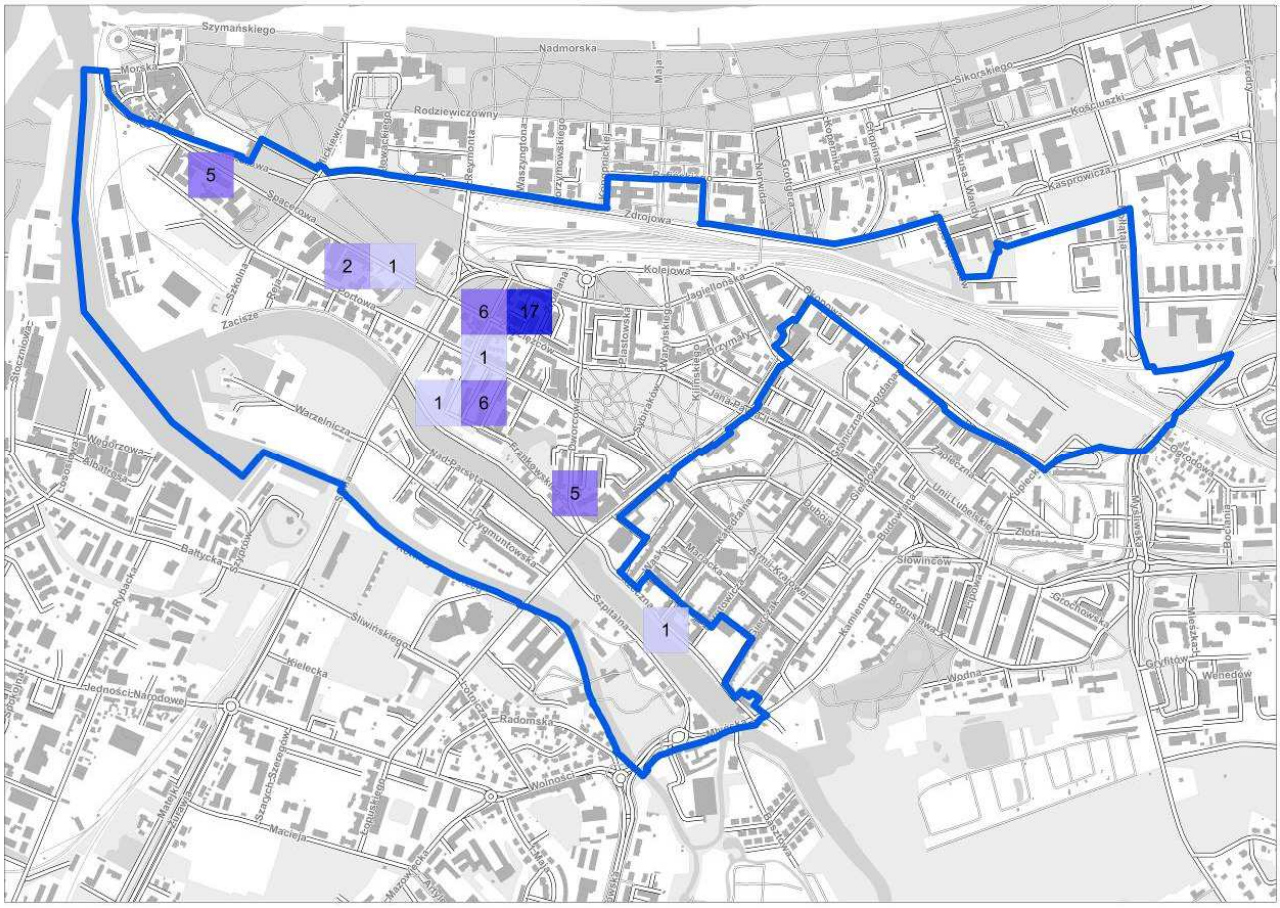

Rysunek 24 Liczba osób dotkniętych problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej na podobszarze „Śródmiejski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Zjawisko bezradności nie jest obecnie problemem tego podobszaru. Zauważalna jest jednak negatywna tendencja wzrostowa oraz zagęszczenie zjawiska.

4.2.1.1.5 Niepełnosprawność

W 2016 r. na podobszarze zamieszkiwały 143 osoby w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności.[55] Wskaźnik liczy osób z rodzin którym udzielono wsparcia z tego powodu w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 21,740. Jest on wyższy niż wskaźnik dla miasta, który wynosi 16,095, zbliżony do średniego wskaźnika dla obszaru rewitalizacji 21,403.

Od 2015 r. zaobserwowano wzrost liczby osób z rodzin, którym udzielono wsparcia wśród ogólnej liczy ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten wynosi 0,304. Jednakże jest on dwukrotnie niższy niż wskaźnik dla miasta, który wynosi 0,76.

Udział osób z rodzin, którym udzielono wsparcia w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,955. Jest on trzy i półkrotnie wyższy niż średnia dla miasta wynosząca 0,280.

Świadczy to o sporym zagęszczeniu tego problemu na obszarze. Analiza przestrzenna zjawiska wykonana za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje przy ul. Pomorskiej oraz w zabudowie pomiędzy ul. J. Frankowskiego a ul. I Armii Wojska Polskiego.

[55] MOPS 2016 r.

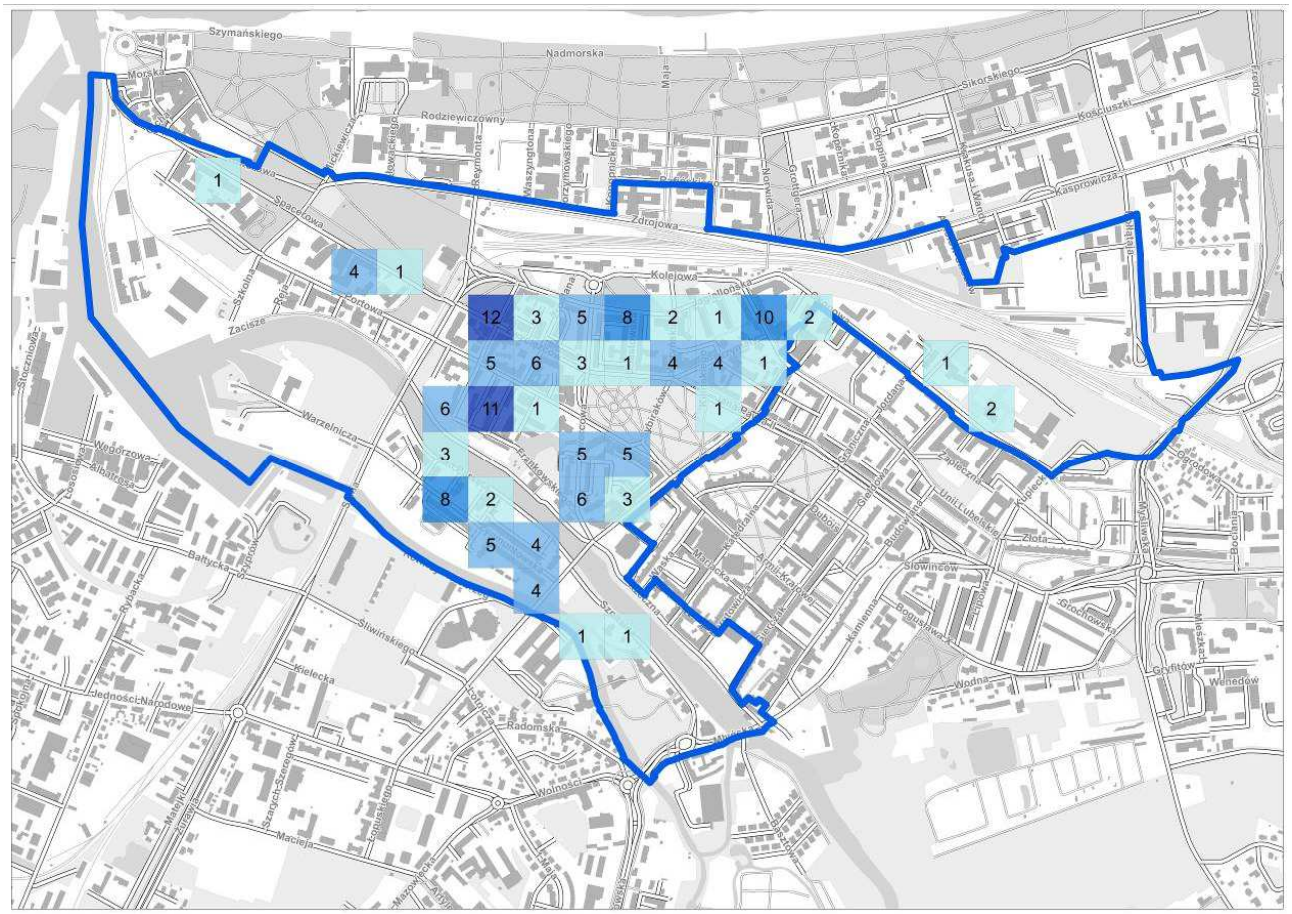

Rysunek 25 Liczba osób niepełnosprawnych na podobszarze „Śródmiejski" w 2016 roku. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Zjawisko niepełnosprawności jest dużym problemem tego podobszaru. Obserwowana jest duża ilość osób dotkniętym zjawiskiem oraz jego znaczne zagęszczenie. Ponadto widoczna jest tendencja wzrostowa.

4.2.1.1.6 Uzależnienie od alkoholu

W 2016 r. na podobszarze zamieszkiwało 17 osób z rodzin, którym udzielono wsparcia z powodu zjawiska alkoholizmu.[56] Wskaźnik udziału tych osób w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 2,584. Jest on dwu i półkrotnie niższy niż średnia dla miasta 6,572.

W porównaniu z 2015 r. nastąpił spadek ilości osób, którym udzielono wsparcia. Wskaźnik spadku w przeliczeniu na ogólną liczbę ludności na 1000 mieszkańców wynosi (-0,304). Jest on większy od średniej dla miasta (-0,134).

Udział osób, którym udzielono wsparcia w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,113 i jest na poziomie średniej dla miasta, która wynosi 0,114.

Analiza przestrzenna zjawiska za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuję przy ul. Pomorskiej.

[56] MOPS 2016 r.

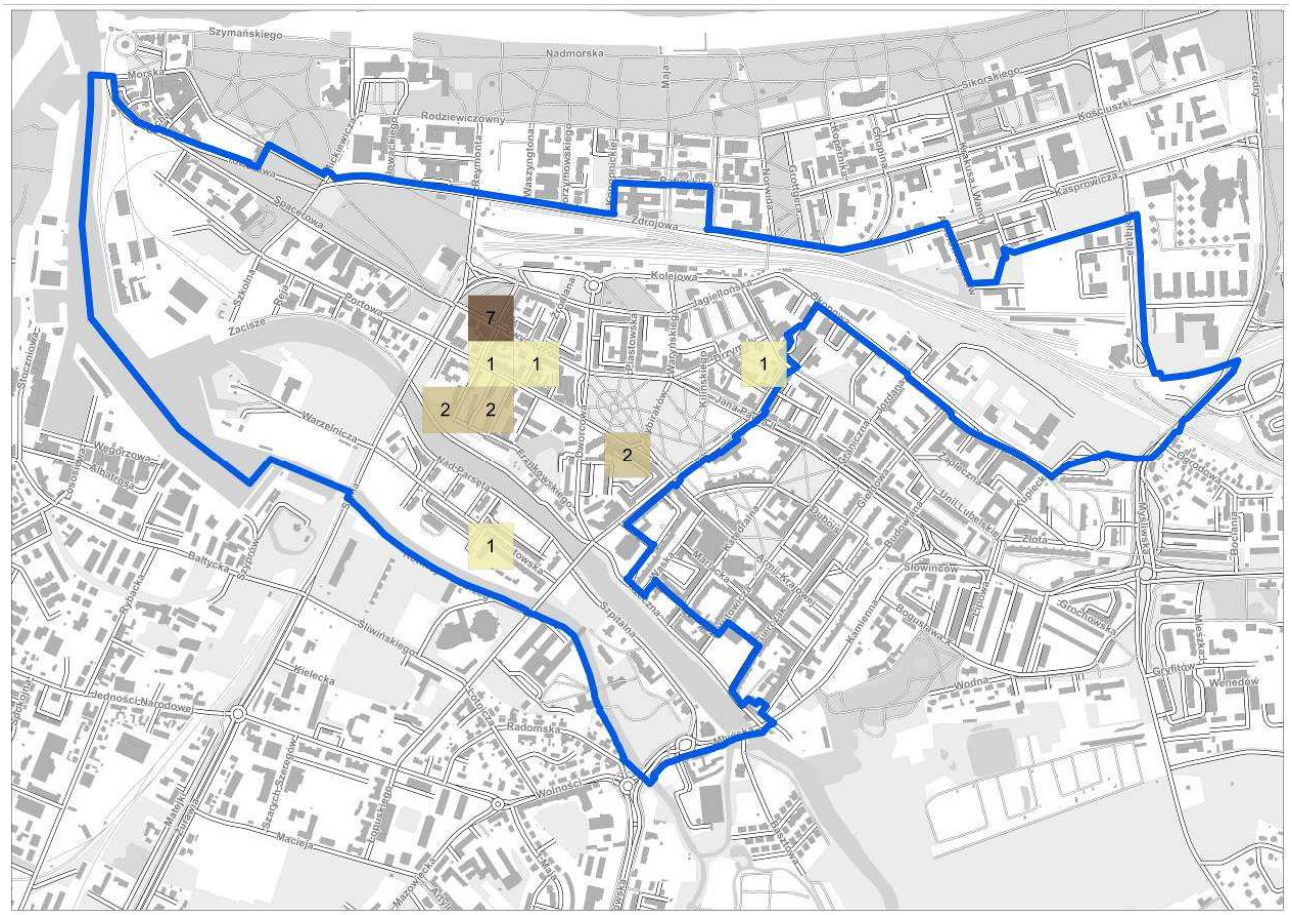

Rysunek 26 Liczba osób dotkniętych problemem alkoholizmu na podobszarze „Śródmiejski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

W 2016 r. na podobszarze znajdowało się 14 osób, wobec których prowadzono postępowanie o zobowiązanie do leczenia odwykowego[57]. Wskaźnik udziału tych osób w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 2,12. Jest on wyższy niż wskaźnik dla miasta, który wynosi 1,81 (81 osób w mieście), ale niższy niż średni wskaźnik dla obszaru rewitalizacji 2,36 (28 osób na obszarze rewitalizacji).

[57] Wydział Spraw Społecznych UM Kołobrzeg 2017 r.

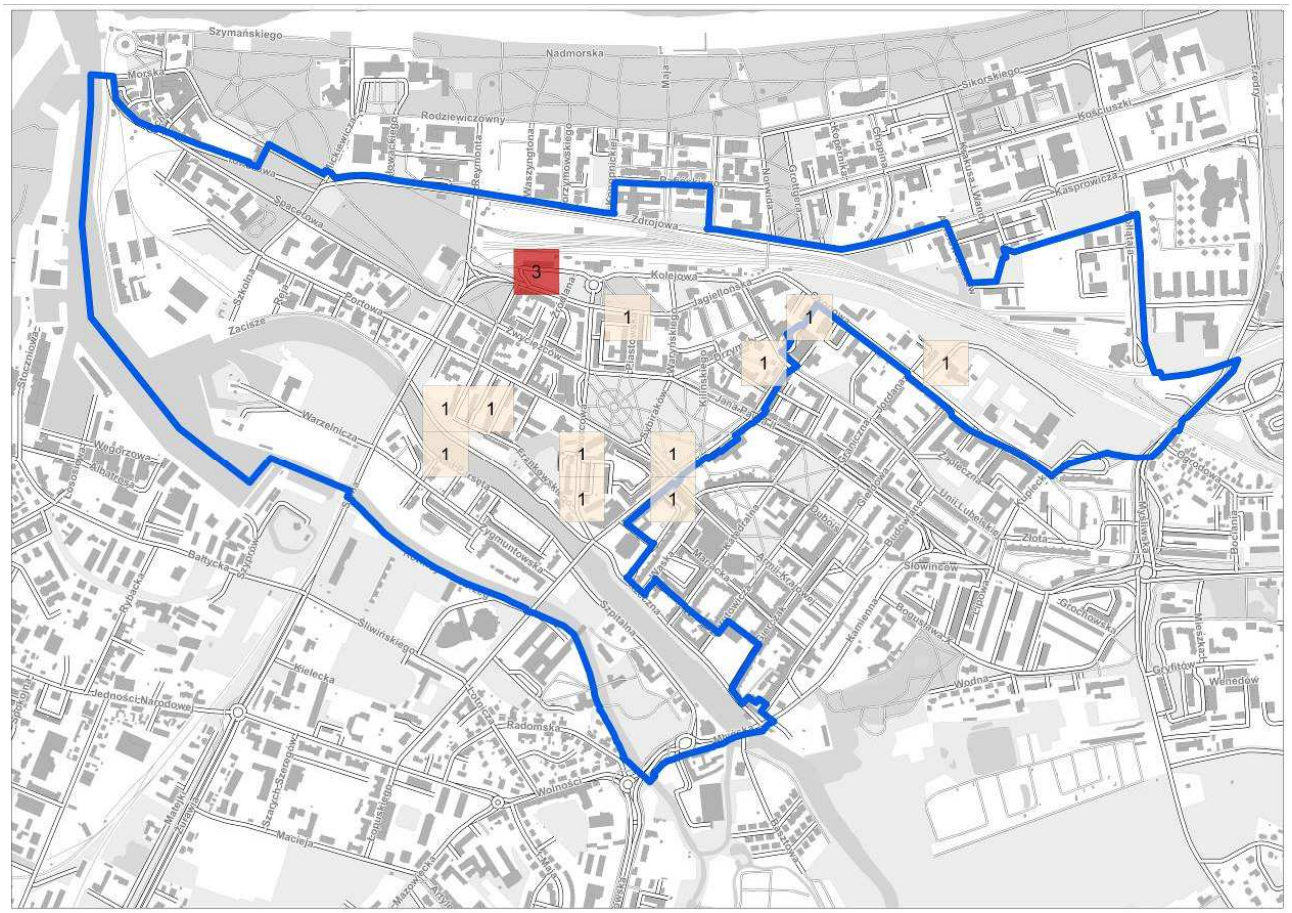

Rysunek 27 Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe na podobszarze „Śródmiejski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Na podstawie powyższych wskaźników można stwierdzić, że zjawisko to nie stanowi problemu na tym podobszarze.

4.2.1.1.7 Przestępczość

W 2015 r. zgłoszono na podobszarze 77 przestępstw ogółem.[58] Na podobszarze popełniono połowę wszystkich przestępstw stwierdzonych na obszarze rewitalizacji. Liczba zgłoszonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 11,707 jest to wskaźnik wyższy niż średnia dla miasta, która wynosiła 10,02. Jest to bardzo podobszar o bardzo dużym zaludnieniu, dlatego wskaźnik nie wskazuje na tak wielkie zagrożenie.

Analizując zagęszczenie przestępstw, wskaźnik liczby zgłoszonych przestępstw na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,515. **Jest on wyższy prawie 3 razy od średniej dla miasta,** która wynosi 0,175. Analiza popełnionych przestępstw ze względu na ich rodzaj pokazuje (tabela 12), że podobszar w skali miasta najbardziej narażony jest on na:

- kradzieże (art. 278); wskaźnik w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 5,47, przy średniej dla miasta wynoszącej 4,11,
- kradzieże pojazdów; wskaźnik w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 0,91, przy średniej dla miasta 0,60,
- znęcanie się (art. 207); wskaźnik w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 0,76, przy średniej dla miasta 0,054,
- rozbój (art. 280 §1); wskaźnik w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 0,608, przy średniej dla miasta 0,31.

[58] Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu 2016 r.

Na podobszarze stwierdzono również ilościowo dużo kradzieży z włamaniem (art. 279) - 22, jednakże wskaźnik w przeliczeniu na liczbę mieszkańców jest na poziomie zbliżonym do średniej dla miasta. Charakter dominujących przestępstw może wynikać z dużego ruchu turystycznego na podobszarze. Należy podkreślić, że na podobszarze zlokalizowana jest Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu.

Podsumowanie

Podobszar jest mocno zagrożony przestępczością.

4.2.1.1.8 Przemoc w rodzinie

W 2016 r. na obszarze Śródmiejskim z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu było założonych 14 niebieskich kart.[59] Liczba aktywnych kart w przeliczeniu na 1000 mieszkańców podobszaru wynosi 2,12, i jest niższa niż średnia dla miasta, która wynosi 2,88. Liczba niebieskich kart w przeliczeniu na 1 ha obszaru wynosi 0,093 i jest znacznie wyższa od średniej dla miasta, która wynosi 0,007. Analiza przestrzenna zjawiska przeprowadzona za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największa intensywność zjawiska występuje przy ul. Waryńskiego.

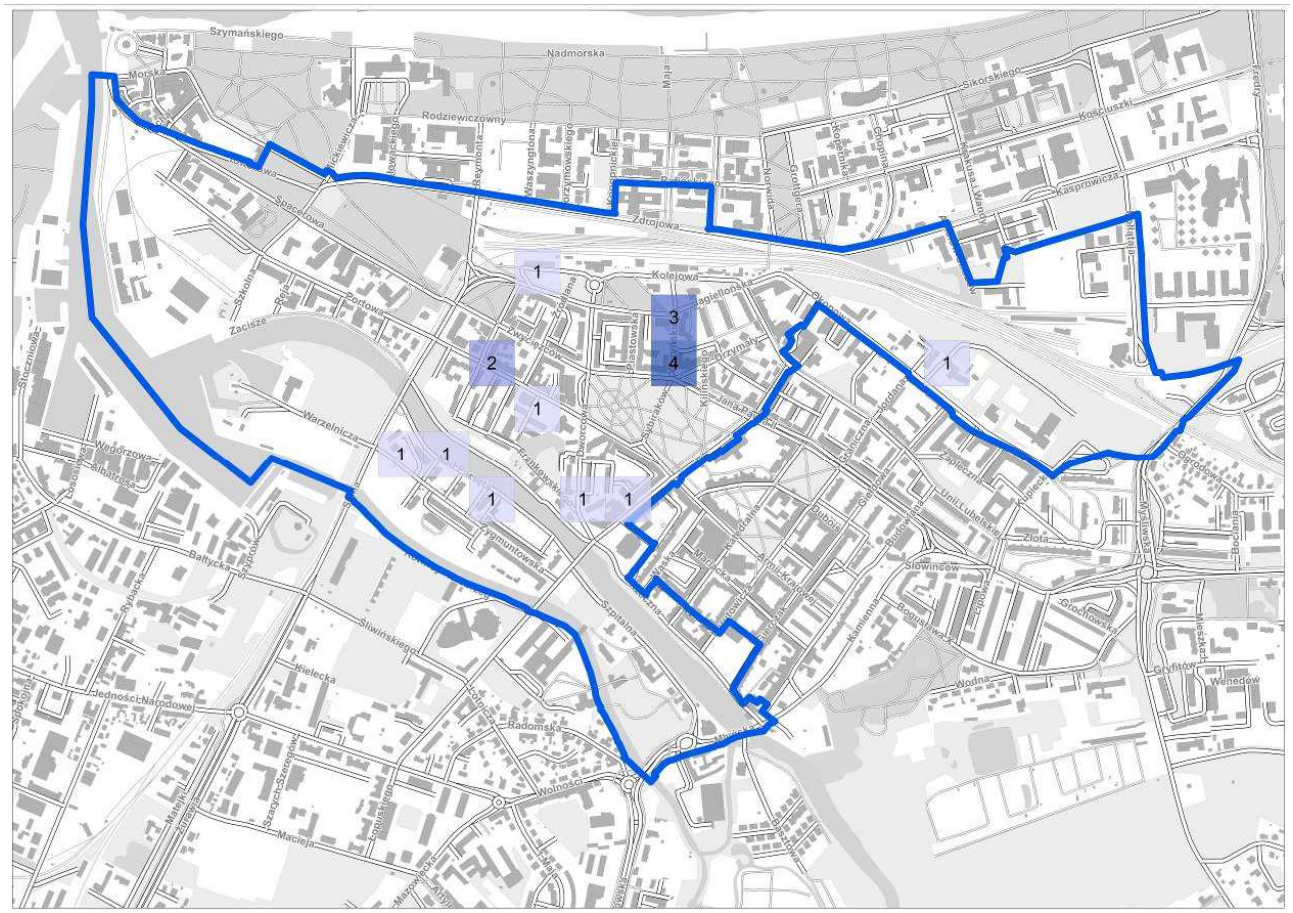

Rysunek 28 Liczba aktywnych niebieskich kart na podobszarze „Śródmiejski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Należy stwierdzić, że zjawisko nie jest problemem podobszaru, jednak uwagę zwraca jego zagęszczenie przy ul. Waryńskiego.

[59] Wydział Spraw Społecznych UM Kołobrzeg 2017 r.

4.2.1.1.9 Kapitał społeczny

Podobszar „Śródmiejski z wyspą Solną" skupia 78,26% wszystkich NGO, zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji. Na podobszarze znajduje się 18 organizacji/ stowarzyszeń pozarządowych – rysunek 5. (nazwa organizacji oraz adres):

1. Amber – ul. ppor. E. Łopuskiego 38
2. Jacht Klub Morski „Joseph Conrad" – ul. Warzelnicza 3
3. Kołobrzeskie Stowarzyszenie Dziennikarzy – ul. Strzelecka 4/19
4. Stowarzyszenie Planet Baltic – ul. Warzelnicza 1
5. Liga Morska i Rzeczna – ul. ppor. E. Łopuskiego 16/3
6. Polskie Towarzystwo Dysleksji Oddział Terenowy w Kołobrzegu – ul. Portowa 37
7. PTTK – ul. Zwycięzców 5/1
8. Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych „Atena" – ul. Zygmuntowska 29A/10
9. Stowarzyszenie Kołobrzeskich Poetów – ul. Solna 1
10. Katolicka Inicjatywa Kulturalna – ul. Armii Krajowej 8
11. Bałtyckie Stowarzyszenie SIECIARNIA – ul. Solna 1
12. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Siódemka – ul. Okopowa 1a
13. Stowarzyszenie Fala Boksu – ul. Unii Lubelskiej 16/9
14. Kołobrzeskie Stowarzyszenie Inicjatyw Psychologiczno-Pedagogicznych PROMETEUSZ – ul. Piastowska 9
15. Uczniowski Klub Żeglarski „ Błękitni Kołobrzeg" – ul. Warzelnicza 1
16. Spółdzielnia Socjalna „Nowe Życie" – ul. Portowa 41
17. Kołobrzeskie Stowarzyszenie Amatorskiej Piłki Nożnej – Al. Jana Pawła II 32c
18. Stowarzyszenie Bieg Zaślubin – ul. Jagiellońska 15/7

Dane dotyczące liczby organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na tym podobszarze są najwyższe. Na 1000 mieszkańców podobszaru przypada 2,74 organizacji (dla całego obszaru rewitalizacji to 1,94, natomiast dla miasta 2,62).

W przypadku wskaźnika jakim jest **frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r.** – wybory Prezydenta Miasta, na podobszarze odnotowano frekwencję w wysokości 41,32%. - Rys. 6. Na tle pozostałych podobszarów była to druga wielkość, niemniej niższa niż dla całego miasta Kołobrzeg – 44,71%.

Kolejnym istotnym wskaźnikiem obrazującym poziom uczestnictwa i zaangażowania mieszkańców w życie lokalnej społeczności jest zainteresowanie wyborami do rad osiedli. Na potrzeby opracowania dokonano analizy dwóch wskaźników jakim są: **liczba zgłoszonych kandydatów oraz frekwencja w wyborach do Rad Osiedli w 2016 r.** - Rys. 7.

Do Rady Osiedla nr 1 „Solne Zdroje" zgłoszonych zostało mniej kandydatów niż ustawowy skład rad osiedla (15 osób). W związku z powyższym na podstawie §21 ust. 3 Ordynacji Wyborczej do Rad Osiedli, za radnych Rady Osiedla nr 1, Miejska Komisja Wyborcza uznała wszystkich zarejestrowanych kandydatów – 12 osób. Powyższa sytuacja świadczy o braku zainteresowania mieszkańców pracą w radzie osiedla. Ze względu na brak konieczności przeprowadzania wyborów do rady osiedla, dane na temat frekwencji nie dotyczą niniejszego podobszaru. Jedyny wskaźnik jaki można poddać analizie, dotyczy liczby zgłoszonych kandydatów w wyborach do Rad Osiedli w 2016 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2016 r. na 1000 mieszkańców zgłoszono 2,07 kandydatów (średnia dla całego obszaru rewitalizacji – 2,68, miasto Kołobrzeg – 5,78).

Bardzo uproszczonym i ograniczonym miernikiem kapitału społecznego jest **procentowa liczba czytelników bibliotek w ogólnej liczbie ludności**. Podobszar „Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu" cechowała najwyższa liczba czytelników bibliotek w odniesieniu do wielkości dla całego miasta i całego obszaru rewitalizacji tj. 13,27%. Średnia dla miasta wynosi

12,5%, a dla obszaru rewitalizacji 12,12%. Wysokość tego wskaźnika jest prawdopodobnie skutkiem usytuowania budynków biblioteki na tym podobszarze.[60]

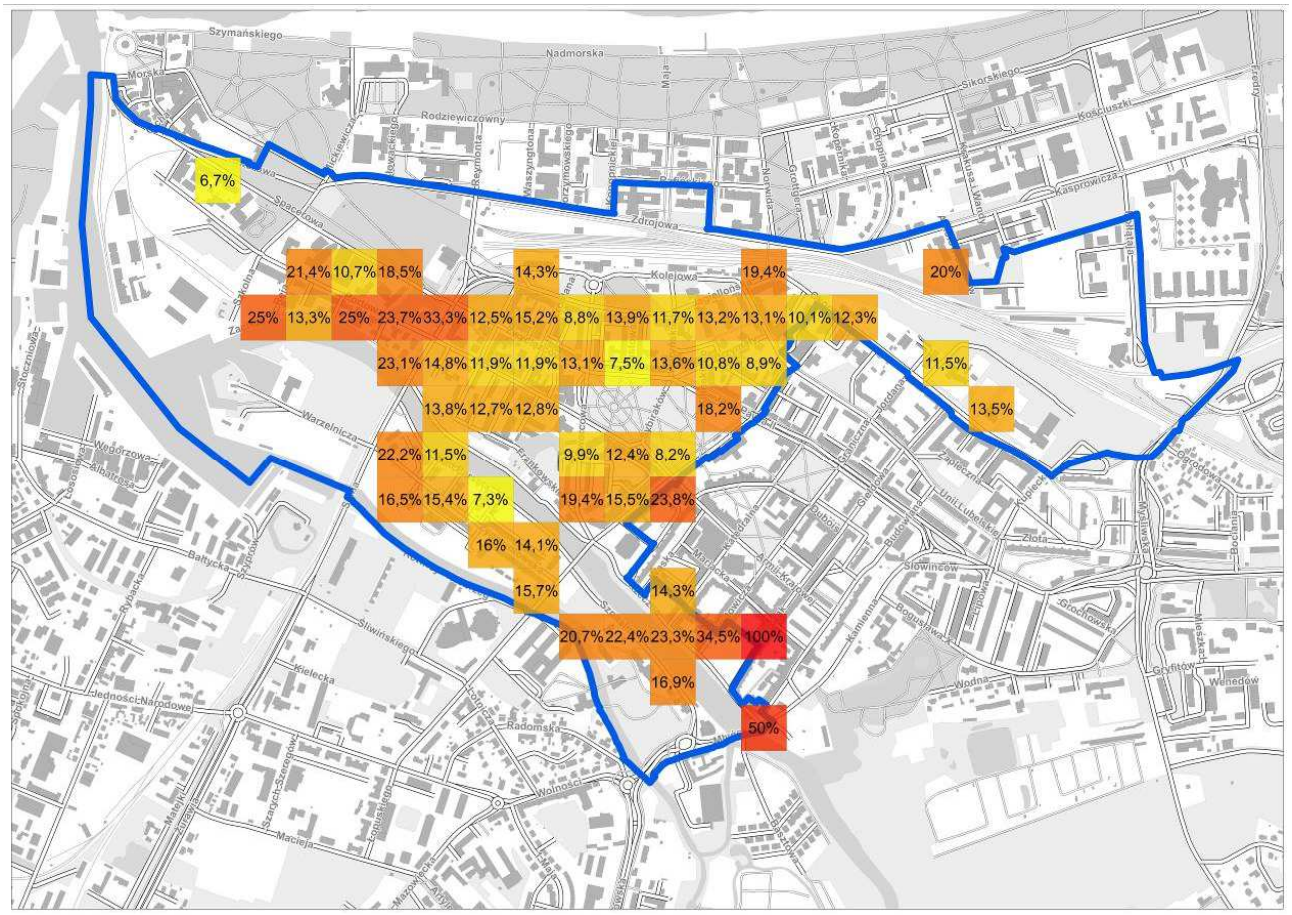

Rysunek 29 Procent czytelników biblioteki w podobszarze „Śródmiejski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg 2017 r.

Ostatni ze wskaźników poddanych analizie – wskaźnik przestępczości - w literaturze przedmiotu określa się jako mówiący o braku kapitału społecznego. W 2016 r. w skali całego miasta odnotowano 448 przestępstw z tego na obszar rewitalizacji 154 zdarzenia. Na podobszarze „Śródmiejski z wyspą Solną" liczba tego typu zdarzeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 11,707. Dla miasta wskaźnik ten wyniósł 10,02 zdarzenia na 1000 mieszkańców, a dla obszaru rewitalizacji liczba zdarzeń na 1000 mieszkańców wynosiła 12,97.

Podsumowanie

Pomimo obecności wielu organizacji pozarządowych oraz aktywnego czytelnictwa podobszar cechuje niski kapitał społeczny. Obserwuje się bardzo małe zainteresowanie mieszkańców by mieć wpływ na sprawy osiedla.

4.2.1.2 Zjawiska gospodarcze

Podobszar rewitalizacji „Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu" jest w niezłej sytuacji gospodarczej. Znajduje się na nim ok. 16,5% wszystkich podmiotów gospodarczych w mieście oraz aż 66% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na obszarze rewitalizacji. Jest to wynikiem lokalizacji podobszaru w centrum, przez co pełni on funkcje usługowe dla Kołobrzegu. Ponadto podobszar znajduje się pomiędzy typowo turystyczną, nadmorską częścią miasta a Starówką. Przechodzą przez niego turyści, co skutkuje rozwojem usług turystycznych, głównie

[60] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

miejsc noclegowych, gastronomii i sklepików. Na podobszarze znajduje się 3000 miejsc noclegowych. Na 1000 mieszkańców obszaru przypada 456 miejsc noclegowych.

Udział aktywnych podmiotów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów wynosi 50,64% i jest on nieznacznie wyższy niż średnia dla miasta 50,35%.Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych przypadająca na 1000 mieszkańców wynosi 96,85. Jest to wskaźnik znacznie wyższy niż średnia dla miasta – 86,0 oraz średnia dla obszaru rewitalizacji 81,07.

Na 1 ha podobszaru przypada 4,26 aktywnego podmiotu gospodarczego. Jest to wskaźnik znacznie wyższy niż dla miasta – 1,5, oraz wyższy niż dla obszaru rewitalizacji. Na podstawie analizy przestrzennej przeprowadzonej przy pomocy GIS stwierdzono że największe zagęszczenie występuje w okolicy dworca kolejowego, kładki nad torami oraz przy ul. Armii Krajowej i Zwycięzców. Są to miejsca, przy których odbywa się intensywny ruch turystyczny. **Zdecydowanie słabiej wypadają tereny w pobliżu rzeki Parsęty**. Jest to dość zaskakujące, albowiem obszar ten posiada duży turystyczny i rekreacyjny potencjał.

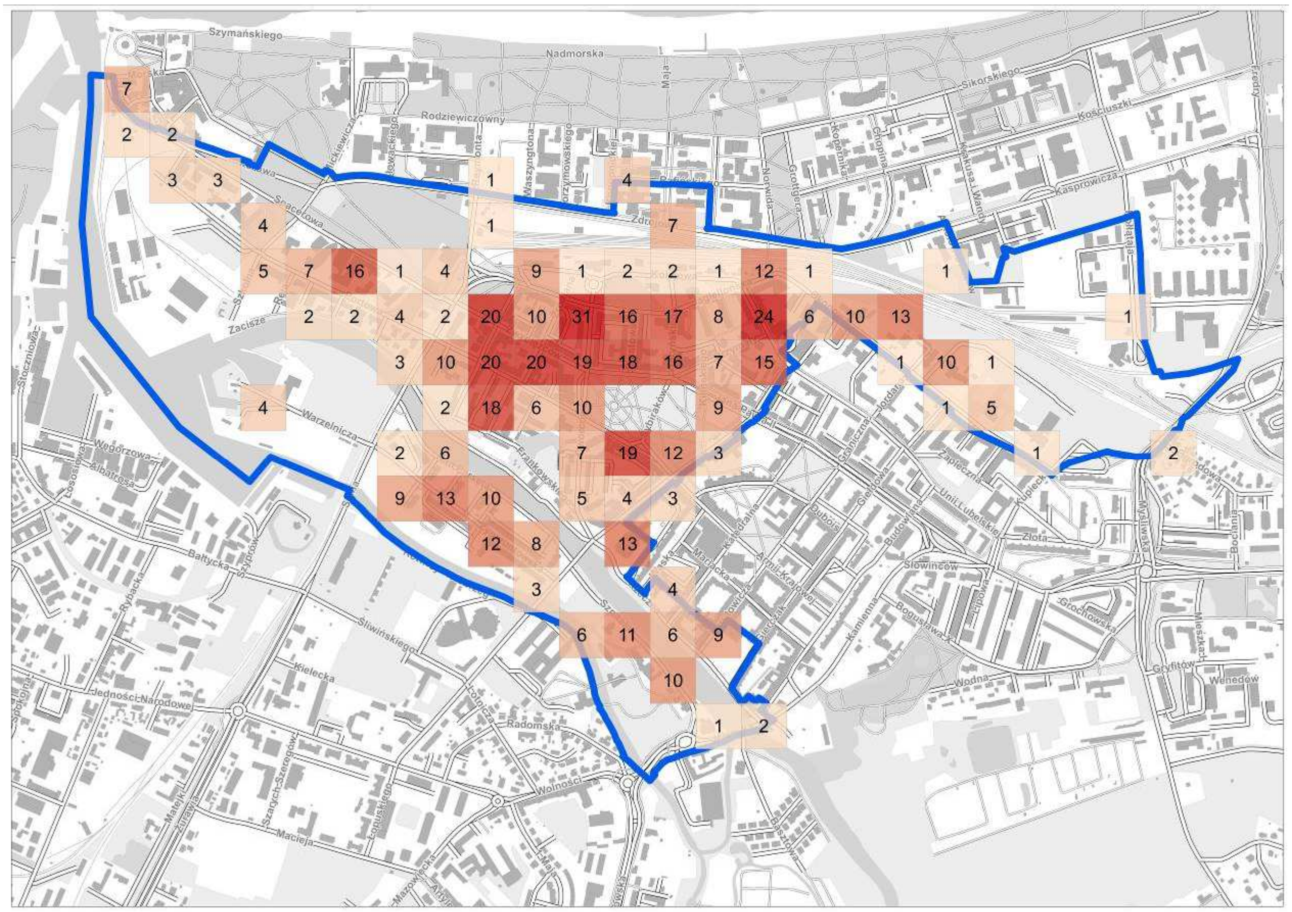

Rysunek 30 Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na podobszarze „Śródmiejski” w 2017 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Na podobszarze znajduje się znaczna część Portu Morskiego Kołobrzeg. Jest to obszar o szczególnym znaczeniu gospodarczym dla miasta. Kołobrzeski port handlowy ma duże znaczenie dla rozwoju transportu na szlakach łączących północną i południową Europę. W porcie są obsługiwane jednostki pływające o długości do 100 m oraz zanurzeniu do 4,7 m. Ma on połączenie drogowe i kolejowe. W kołobrzeskim porcie odbywa się głównie załadunek i przeładunek towarów masowych i drobnicy. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na jego obszarze prowadzą działalność związaną z charakterem miejsca tj. usługi związane z przeładunkami, spedycją, składowaniem towarów.

Port pasażerski w Kołobrzegu jest jednym z najbardziej atrakcyjnych turystycznie miejsc w mieście. W porcie na stałe cumuje i obsługuje rejsy 6 statków pasażerskich, w tym jedna linia na trasie międzynarodowej Kołobrzeg – Bornholm. Od kwietnia do października odbywają się też rejsy wycieczkowe po wodach Bałtyku stylizowanymi statkami wycieczkowymi. Rocznie statki te obsługują łącznie ok. 250 tys. pasażerów. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na jego obszarze prowadzą działalność polegającą na przewozie osób oraz handlowo - usługową (sprzedaż pamiątek, mała gastronomia, usługi parkingowe).

Port jachtowy – Marina Solna – odwiedzana jest rocznie przez przeszło tysiąc jachtów z całego świata. Podmioty gospodarcze realizują tu następujące usługi: szkolenia żeglarskie, czartery jednostek, sprzątanie specjalistyczne jachtów, drobne usługi remontowe jednostek, zaopatrzenie jednostek w paliwo, usługi gastronomiczne.

Planowane przez Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z. o.o. na podobszarze inwestycje i działania mogą jeszcze bardziej zwiększyć potencjał gospodarczy portu. Należy tu wymienić zwłaszcza planowaną budowę terminala morskiego, Centrum Poznawczo-Edukacyjnego Żeglarstwa Nautylium oraz modernizację infrastruktury przeładunkowej.

	Port pasażerski (Śródmiejski z Wyspą Solna i wschodnią częścią portu)	**Port handlowy (Śródmiejski z Wyspą Solna i wschodnią częścią portu)**	**Port Jachtowy (Śródmiejski z Wyspą Solna i wschodnią częścią portu)**
Liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych	11	53	15
Szacowany potencjał nowych podmiotów	19	17	5
Kluczowe czynniki wpływające na powstanie nowych podmiotów	– budowa terminala pasażerskiego	– rozwój funkcji przeładunkowej, – modernizacja infrastruktury przeładunkowej	– uzupełnienie oferty o obsługę całoroczną i remonty

Tabela 13 Ilość podmiotów gospodarczych w porcie wraz z prognozą. Źródło: Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o. 2018 r.

Podczas przeprowadzonej diagnozy partycypacyjnej, Kołobrzescy przedsiębiorcy jednoznacznie wskazywali podobszar Śródmiejski, jako obszar o największej dynamice rozwoju biznesu w Kołobrzegu, w którym koncentrują się usługi i sklepy dla mieszkańców i turystów. Widzą duży potencjał do rozwoju biznesu w zagospodarowaniu terenów Wyspy Solnej oraz bulwarów nad Parsętą. Tutaj powinny pojawić się strefy wypoczynku i rekreacji, a wraz z nimi drobna gastronomia. Badani podkreślali, że zauważalnie zmniejsza się liczba usług rzemieślniczych. Przedsiębiorcy wskazują, że wizerunek miasta, szczególnie części uzdrowiskowej i centralnej jest bardzo istotny i wpływa na postrzeganie miasta przez turystów, a także przez samych mieszkańców. Zdaniem badanych szczególnie w Śródmieściu panuje chaotyczne zagospodarowanie. Ogromnym problemem jest też dostęp do miejsc parkingowych. Ponadto lokalny samorząd we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami powinien podjąć działania w zakresie wypracowania strategii funkcjonowania obszaru Śródmieścia i części uzdrowiskowej miasta. Należy chociażby wypracować nowe zasady polityki parkingowej dla centrum miasta, wprowadzić standardy dotyczące wyglądu ogródków restauracyjnych, szyldów i reklam, stworzyć mikro-przestrzenie przyjazne dla pieszych w centrum miasta oraz infrastrukturę wypoczynkową i rekreacyjną z towarzyszącą małą gastronomią na bulwarach Parsęty. [61]

Podsumowanie

Gospodarka jest silną stroną podobszaru, dlatego należy wykorzystać jej potencjał do wyprowadzenia obszaru z kryzysu. **Szczególnie istotne są inwestycje na terenie Portu oraz zagospodarowanie brzegów rzeki Parsęty.**

[61] „Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

4.2.1.3 Zjawiska środowiskowe

Budynki zawierające azbest

Na podobszarze problem został prawie całkowicie wyeliminowany. Tylko jeden budynek mieszkalny jednorodzinny przy Bulwarze Zacisze 1 zawiera płyty azbestowo-cementowe o pow. 30 m^2. Ponadto w wieżowcach przy ul. Zygmuntowskiej 15, 16, 17, 29 i 40 znajdują się rury zsypowe, wykonane z azbestu o długości łącznej 300 m [62], jednakże zostały one odpowiednio zabezpieczone i nie stanowią już zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi.

Wielkość emisji CO_2 do atmosfery

Na podobszarze przy ul. Kołłątaja i Kasprowicza znajduje się obszar o największej emisji ogólnej CO_2 w mieście – rys. 31. Jest to teren Ciepłowni Centralnej, dla którego emisja w 2014 r. wynosiła 75379,69 Mg/rok[63]. Należy zauważyć jednak, że Cieplarnia Centralna to bardzo nowoczesny obiekt, zasilany miałem węglowym o niskiej zawartości siarki i wysokiej wartości opałowej. Spalanie prowadzone jest bezodpadowo, a spaliny oczyszczane są za pomocą wysokosprawnych elektrofiltrów. Dodatkowo zlokalizowano w nim bardzo nowoczesny blok cieplny opalany gazem ziemnym, który pełni funkcję bloku szczytowego, co pozwala całkowicie wyeliminować korzystanie z miału węglowego w okresie sezonu letniego. Dodatkowo blok ten ma za zadanie wspomagać ogrzewanie większości zasobów mieszkaniowych i bazy noclegowej miasta w okresie wzmożonego zapotrzebowania na ciepło w okresie zimowym podczas największych spadków temperatury[64]. Źródło energetyczne charakteryzuje się dużą wysokością (60 m), dlatego transport zanieczyszczeń odbywa się na duże odległości.

Poważniejszym zagrożeniem związanym z emisją na obszarze jest ruch samochodowy - rys. 32, który wzrasta w sezonie turystycznym. Według wyników Generalnego Pomiaru Ruchu 2015 r. w ramach tzw. przejścia przez Kołobrzeg, na miejskim odcinku drogi krajowej nr 11 ruch pojazdów indywidualnych, autobusów, samochodów ciężarowych oraz innych pojazdów drogowych był najwyższym odnotowywanym w województwie zachodniopomorskim i wynosił 24500 pojazdów na dobę. Szczególnie wysoka emisja z tego źródła występuje przy ulicy Solnej na Wyspie Solnej 412,1 Mg/rok, skrzyżowaniu ulic Solnej, Spacerowej, Zwycięzców i Jagiellońskiej 382,35 Mg/rok, skrzyżowaniu ulic Łopuskiego i Dworcowej 417,95 Mg/rok, skrzyżowaniu ul. Drzymały, Waryńskiego i Jana Pawła II 426,44 Mg/rok, skrzyżowaniu ul. Dworcowej i Jagiellońskiej 308,88 Mg/rok. Najwyższa emisja wynikająca z transportu na podobszarze obserwowana jest przy skrzyżowaniu ulic Unii Lubelskiej i ppor. E. Łopuskiego 619,27 Mg/rok. [65]

[62] Ewidencja Substancji Szkodliwych firmy Arisco, stan na dzień 26 stycznia 2017 r.
[63] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg, 2015
[64] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[65] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg, 2015

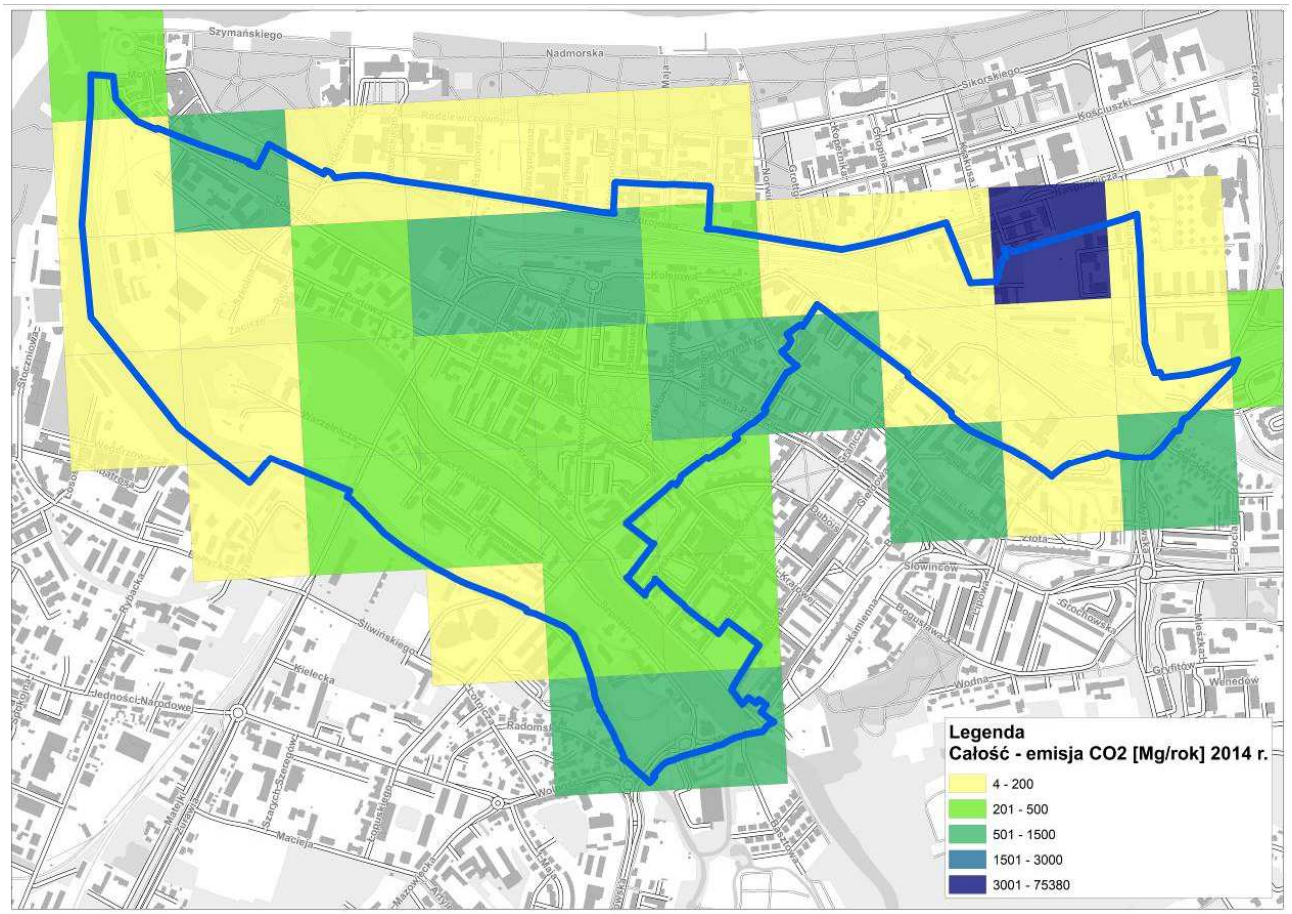

Rysunek 31 Emisja CO2 na podobszarze „Śródmiejski" w 2014 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

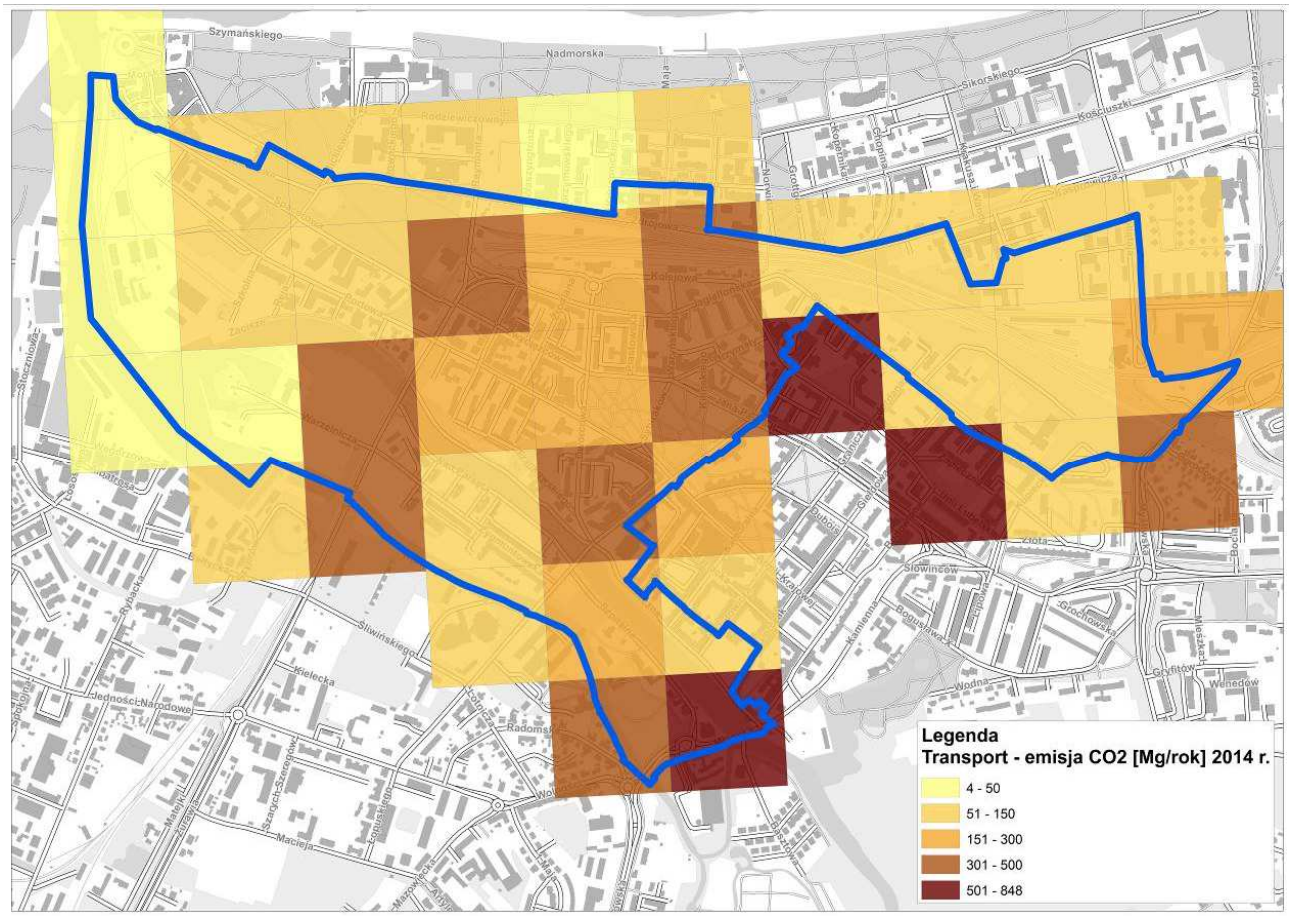

Rysunek 32 Emisja CO2 wynikająca z transportu na podobszarze „Śródmiejski" w 2014 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Jakość powietrza - emisja pyłów PM10 i PM25

Źródłem zanieczyszczeń pyłami na podobszarze jest zdecydowanie transport. Najwyższa ilość pyłów została stwierdzona w pobliżu Ronda Kardynała Ignacego Jeża (PM10 1601 kg/rok i PM25 383 kg/rok). Duży poziom emisji występuje również w innych miejscach intensywnego ruchu samochodowego. Przy ul. Unii Lubelskiej (PM10 1311 kg/rok i PM25 313 kg/rok), przy Alei Św. Jana Pawła II (PM10 1035 kg/rok i PM25 247 kg), przy skrzyżowaniu ul. ppor. E. Łopuskiego z ul. Dworcową (PM10 1022 kg/rok i PM25 244 kg/rok), przy skrzyżowaniu ul. Solnej, z ul. Spacerową i Zwycięzców (PM10 934 kg/rok i PM25 223 kg/rok)[66]. Niewątpliwie zanieczyszczenia pyłami zwiększają się podczas sezonu turystycznego, gdy układ komunikacyjny jest przeciążony bardzo dużym ruchem pojazdów samochodowych, który powoduje zatory i wzmożoną emisję.[67]

Emisja hałasu

Droga wojewódzka nr 102 przebiega przez podobszar na odcinku od skrzyżowania ul. Kamiennej z ul. Budowlaną do mostu na Kanale Drzewnym. Tereny wokół tej drogi zagrożone są ponadnormatywnym hałasem.[68] Obecnie na tym podobszarze przy drodze nie ma wielu mieszkańców (kilkanaście osób). Problem hałasu będzie dotyczył powstającej zabudowy mieszkalnej wielorodzinnej, zlokalizowanej przy ul. Szpitalnej niedaleko Ronda Kardynała Ignacego Jeża.

Emisja hałasu, której źródłem jest ruch samochodowy, stanowi problem przy drodze krajowej nr 11. Przechodzi ona przez śródmieście, gdzie znajduje się intensywna zabudowa mieszkalna wielorodzinna. Dotyczy to budynków zlokalizowanych przy ul. Unii Lubelskiej, ul. Jagiellońskiej i ul. Solnej. Obecnie w odległości ok. 35 m przyjętej do obliczeń mieszka prawie 1000 osób. Ponadto bardzo obciążone komunikacyjnie są drogi gminne: Aleja Św. Jana Pawła II, ul. Zwycięzców, ul. Plac 18-go Marca oraz ul. ppor. E. Łopuskiego. Dopuszczalny poziom hałasu dla zabudowy przy tych drogach jest również przekraczany. W odległości 35 m od nich zamieszkuje ok. 1200 osób [69]. Uwzględniając powyższe zagrożonych hałasem jest ok. 2200 mieszkańców podobszaru.

Cieki wodne

Na podobszarze znajdują się cieki wodne: rzeka Parsęta oraz Kanał Drzewny. Stan wody jest zazwyczaj tak niski, że w korycie rzeki pojawiają się łachy piasku, a Kanał Drzewny bywa na niektórych fragmentach pozbawiony wody. Konieczne jest pogłębienie i oczyszczenie rzeki oraz kanału. Dno kanału i jego brzegi mocno, w sposób niekontrolowany, zarastają roślinnością.

Podsumowanie

Wskazane jest podjęcie działań rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej. Największym zagrożeniem dla jakości środowiska na podobszarze jest intensywny ruch samochodowy. Wpływa on negatywnie na jakość powietrza oraz poziom odczuwanego hałasu. Należy też zwrócić uwagę na stan cieków wodnych w mieście. Kanał Drzewny i Parsęta ulegają wypłyceniu, zanieczyszczeniu i w sposób niekontrolowany zarastają roślinnością.

4.2.1.4 Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

4.2.1.4.1 System komunikacyjny miasta

Główne drogi podobszaru pełnią istotną rolę w systemie komunikacyjnym miasta. Zwłaszcza ul. Jagiellońska, ul. Solna, ul. Młyńska, ul. Łopuskiego, ul. Zwycięzców, Al. Św. Jana Pawła II, ul. I Armii Wojska Polskiego, ul. Armii Krajowej. Bardzo duży ruch samochodowy, szczególnie w sezonie wakacyjnym, skutkuje **niewydolnością komunikacyjną obszaru**. Największe zatory

[66] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg, 2015 r.
[67] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[68] Mapa akustyczna miasta Kołobrzeg w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 102, Inspekcja Ochrony Środowiska, Szczecin, 2010,
[69] System Informacji Przestrzennej Miasta Kołobrzeg, stan na grudzień 2017 r.

na drogach, tworzą się na skrzyżowaniu ulic Solnej, Jagiellońskiej, Wł. Reymonta oraz Zdrojowej. Natomiast największy ruch całoroczny odbywa się ul. Młyńską oraz ul. ppor. E. Łopuskiego.

Większość dróg na tym podobszarze to drogi kategorii gminnej. Drogi ul. Jagiellońskiej, ul. Unii Lubelskiej i ul. Portowej mają kategorię drogi krajowej. Natomiast ul. Młyńska ma kategorię drogi wojewódzkiej. Drogi znajdujące się na podobszarze posiadają w większości jeden pas ruchu. Powyższą sytuację komunikacyjną utrudniają stare, wąskie mosty drogowe przechodzące przez Parsętę.

Zdjęcie 1 Most na Parsęcie na drodze wojewódzkiej nr 102, Źródło: UM Kołobrzeg

Most na rzece jest wąski, spowalnia ruch samochodowy. Również chodnik w tym miejscu jest niewystarczającej szerokości, brakuje ścieżki rowerowej.

Zdjęcie 2 ul. Szpitalna, Źródło: UM Kołobrzeg

Na ul. Szpitalnej infrastruktura piesza jest w złym stanie i brakuje tu ścieżki rowerowej. **Bardzo dotkliwy jest brak miejsc postojowych na podobszarze.** Zabudowa jest w większości zwarta. Rzadko występują parkingi podziemne. Znajduje się tu tylko jeden parking wielopoziomowy przy ul. Rzecznej. Stali mieszkańcy i turyści szukają miejsc postojowych głównie w pasach drogowych oraz na podwórkach.

Zdjęcie 3 Pasaż Parsęta i blok przy ul. Wąskiej, parking, Zauważalna jest tutaj tendencja wykorzystania całej przestrzeni publicznej na miejsca postojowe. Źródło: UM Kołobrzeg

Północna część podobszaru obejmuje tereny kolejowe. Znajduje się tu węzeł kolejowy Kołobrzeg. Jego lokalizacja jest coraz bardziej problematyczna, biorąc pod uwagę funkcjonowanie miasta.

Tereny te oddzielają strefę ochrony uzdrowiska A, w której znajduje się większość sanatoriów i hoteli od śródmieścia. Jest to funkcjonalnie bardzo duża bariera przestrzenna. Mała ilość przejazdów kolejowych paraliżuje ruch samochodowy, zwłaszcza w sezonie letnim. Istotna jest również kwestia estetyki tej przestrzeni, bardzo ważnej z punktu widzenia atrakcyjności turystycznej miasta. Możliwa przebudowa tzw. Nadbałtyckiej Magistrali Kolejowej, z uwzględnieniem nowej lokalizacji głównej stacji kolejowej miasta, poprawiłaby jakość życia mieszkańców podobszaru. Uwolniłaby również tereny kolejowe pod nowe funkcje oraz zmniejszyłaby zatory komunikacyjne.

Podsumowanie

Kluczowym problemem w przypadku tego podobszaru jest nadmierny ruch samochodowy, brak drożności sieci drogowej oraz odpowiedniej liczby miejsc parkingowych.[70]Należy uzupełnić sieć dróg rowerowych. Szansą dla obszaru mogłoby być przeniesienie głównego ruchu kolejowego na południe miasta.

4.2.1.4.2 Dostęp do infrastruktury społecznej

Infrastruktura społeczna jest potencjałem tego podobszaru. Znajdują się tu szkoły, przedszkola, żłobek (prywatny punkt opieki), obiekty usług zdrowia (przychodnie, apteki), obiekty kultury (RCK, kino, biblioteka, muzeum), policja, poczta. W pobliżu znajdują się również najważniejsze urzędy. Wskaźniki dotyczące placówek oświaty, obiektów kultury i rekreacji oraz usług zdrowotnych są wyższe niż średnia dla miasta.

4.2.1.4.3 Tereny publiczne

Podobszar „Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu" cechuje się dużą ilością terenów zielonych. Są one jego znaczącym potencjałem. Niektóre z nich wymagają uporządkowania lub rewitalizacji. Zagrożeniem dla tych terenów jest postępująca ekspansja zabudowy, która powoduje zmniejszenie przestrzeni rekreacyjnej.

Wyróżniają się wśród nich Plac 18-go Marca oraz Skwer Pionierów, które są dość zadbane. Znajdują się one na głównym trakcie turystycznym, pomiędzy Starówką a terenami nadmorskimi. Dlatego pełnią funkcję raczej ogólnomiejską i turystyczną, niż lokalną. Czasami organizowane są na Skwerze Pionierów imprezy np. kiermasze, giełdy staroci. Jednak i tu brakuje zagospodarowania sprzyjającego rekreacji np. całorocznej kawiarni. Pozostałe, niezagospodarowane lub niewłaściwie zagospodarowane przestrzenie publiczne nie wykorzystują zupełnie swojego potencjału.

Należy tu wymienić zwłaszcza tereny nad rzeką Parsętą. Znajdują się w centrum miasta i mają duży potencjał rekreacyjny, jednak nabrzeża rzeki są w większości niezagospodarowane. Utwardzone fragmenty bulwarów są zdegradowane technicznie, zaniedbane i robią negatywne wrażenie (zniszczona nawierzchnia asfaltowa, stare ławki). Tereny nadrzeczne są praktycznie „martwe". Poza dwiema imprezami wodniackimi (wyścigi smoczych łodzi i wyścigi łodzi typu DZ) nic się tam nie dzieje. Brakuje infrastruktury towarzyszącej imprezom sportowym: przystani, toalety, trybuny. Brakuje urządzonej zieleni, miejsc wypoczynku, małej architektury, pomostów, miejsc rekreacji. Przy rzece nie ma żadnej infrastruktury gastronomicznej, nie licząc odwróconej do niej tyłem Karczmy Myśliwskiej i działającej wyłącznie sezonowo Kuźni. Brakuje też atrakcji, do której byłoby warto przyjść.

[70] Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

Zdjęcie 4 Bulwary nad rzeką Parsętą. Źródło: UM Kołobrzeg

Bulwar Marynarzy Okrętów Pogranicza wymaga gruntowej modernizacji i poszerzenia funkcji – na sportowo rekreacyjne, wypoczynkowe i kulturalne.

Zdjęcie 5 Plac przy Bulwarze Marynarzy Okrętów Pogranicza. Źródło: UM Kołobrzeg

Wybetonowana przestrzeń pomiędzy garażami i rzeką. Dawniej obok istniał tu nieduży plac zabaw, natomiast obecnie teren ten nie ma żadnej funkcji. Własność Gminy Miasto Kołobrzeg.

Zdjęcie 6 Teren nad Parsętą przy ul. Rzecznej. Źródło UM Kołobrzeg

Zdjęcie 7 Cmentarz Francuskich Jeńców Wojennych, źródło: UM Kołobrzeg

Cmentarz Francuskich Jeńców Wojennych to miejsce pamięci, na którym znajdują się poza mogiłą pomniki przyrody - lipy. Jest to miejsce spokojnej kontemplacji.

Zdjęcie 8 Niewykorzystany plac pomiędzy biblioteką a rzeką Parsętą. Źródło: UM Kołobrzeg

Plac za Miejską Biblioteką Publiczną, na którym mogłaby powstać np. kawiarnia, w formie lekkiej przeszklonej konstrukcji (oranżeria), która jednocześnie mogłaby służyć klientom biblioteki i odwiedzającym bulwary.

Również niewykorzystane są tereny zielone nad Kanałem Drzewnym. Za budynkami przy ul. Zygmuntowskiej znajduje się plac zabaw dla małych dzieci, który wygląda na zapomniany.

Zdjęcie 9 Skwer przy ul. Zygmuntowskiej. Źródło: UM Kołobrzeg

Tereny nad kanałem byłyby idealnym miejscem do spacerów lub wypoczynku, jednak brakuje elementów zagospodarowania terenu np. małej architektury. Po drugiej stronie kanału znajdują się obiekty sportowe MOSiR-u. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wskazuje ten teren jako miejsce do wprowadzenia elementów wypoczynkowo-sportowych.

Zdjęcie 10 Teren zielony przy Kanale Drzewnym. Źródło: UM Kołobrzeg

Nadwodne przestrzenie publiczne powinny zostać potraktowane priorytetowo i objęte jednym większym projektem. Przestrzeń ta powinna łączyć mieszkańców osiedli „Solne Zdroje", „Zamoście" i „Śródmiejskie", których części znajdują się na tym podobszarze.

Bardzo ważną przestrzenią publiczną dla podobszaru jest Park Teatralny przy Regionalnym Centrum Kultury wraz z pierwszym historycznym deptakiem Kołobrzegu – ulicą Spacerową. RCK jest obecnie najważniejszym obiektem kulturalnym w mieście, jednakże zbyt małym by zaspokoić potrzeby mieszkańców. Park wraz z deptakiem mógłby być również przestrzenią wykorzystywaną na spotkania z kulturą, zwłaszcza dla osób, które nie mogą pozwolić sobie na imprezy biletowane. Historycznie w parku, wpisanym do rejestru zabytków, znajdował się teatr. Obecnie nie jest to przestrzeń, gdzie mieszkańcy przychodziliby odpocząć. Funkcjonuje bardziej jako przejście w kierunku morza. Brakuje miejsc do wypoczynku.

Ważne dla podobszaru są również mikroprzestrzenie publiczne – podwórka. Niestety niewiele z nich jest miejscem odpoczynku i spotkań mieszkańców. Bardzo często wykorzystywane są głównie jako miejsca postojowe. Należy pomyśleć o zrównoważonym zagospodarowaniu przestrzeni między budynkami. W celu poprawy jakości życia mieszkańców obszaru, warto wykorzystać choć część tej przestrzeni na tzw. parki kieszonkowe.

Zdjęcie 11 Podwórze przy ul. Unii Lubelskiej 1. Źródło: dr Mariusz Miedziński.

Podsumowanie

Ilość i powierzchnia terenów publicznych jest znacznym potencjałem podobszaru. Jednak obecnie jest on w niewystarczającym stopniu wykorzystywany. Tereny publiczne wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych, w tym nowego zagospodarowania i estetyzacji. Szczególnie ważne dla podobszaru jest zagospodarowanie terenów nad rzeką Parsętą oraz Kanałem Drzewnym. Bardzo ważne jest również objęcie działaniami rewitalizacyjnymi podwórek.

4.2.1.4.4 Rozwiązania urbanistyczne

Tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego stanowią 34,3% powierzchni całego podobszaru.

Na dzień uchwalenia programu rewitalizacji obowiązywało dziewięć planów miejscowych, przyjętych:

- Uchwałą Nr XVIII/242/08 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg - Uzdrowisko Wschód– w części północnej,
- Uchwałą Nr XXVIII/264/96 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kołobrzegu – przy ul. Portowej,
- Uchwałą Nr XLIX/617/14 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 25 lipca 2014 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg – Uzdrowisko Wschód dla terenu położonego przy ul. Portowej i ul. Spacerowej/Towarowej,
- Uchwałą Nr XXI/291/16 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 21 czerwca 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg - Uzdrowisko Wschód dla terenu położonego pomiędzy ulicami Towarową i Obrońców Westerplatte,
- Uchwałą Nr XXXIV/488/17 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg - Uzdrowisko Wschód dla terenu położonego pomiędzy ulicami J. Kasprowicza i H. Kołłątaja,
- Uchwałą Nr XLVIII/539/02 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 26 marca 2002 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kołobrzeg – przy ul. Armii Krajowej,
- Uchwałą Nr XLVIII/537/02 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 26 marca 2002 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kołobrzeg – przy ul. Zwycięzców,
- Uchwałą Nr XXV/346/08 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 24 października 2008r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg "5 - Trzebiatowska",
- Uchwałą Nr XXV/352/16 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg "5-Trzebiatowska" dla terenów położonych przy ul. Zygmuntowskiej.

Dodatkowo, przystąpiono do sporządzania:

- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg - Uzdrowisko Wschód dla terenu położonego pomiędzy ul. A. Mickiewicza, Zdrojową i Solną wraz z ul. Spacerową,
- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg – Uzdrowisko Wschód,
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg "Ekopark Wschodni" oraz terenu działek nr 151, 162/11 i części działki nr 136 w obrębie 4,

- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg - Uzdrowisko Wschód dla terenu położonego pomiędzy ulicami H. Kołłątaja i A. Fredry wraz z ul. H. Kołłątaja
- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg „5 – Trzebiatowska" z wyłączeniem działek o nr 10/7,75/1,76/24, 122/12, 122/14, 122/15, 122/16, 122/17 oraz części działek nr 10/9, 74/3 i 122/6, obręb 18).

Większość tych planów obejmuje jedynie krańcowe tereny ww. podobszaru, za wyjątkiem planu „5-Trzebiatowska", który obejmuje całą Wyspę Solną. Podobszar ten ma bardzo nieregularny kształt i łączy tereny zróżnicowane pod kątem funkcjonalnym: port, śródmieście, tereny nadrzeczne wraz z Wyspą Solną, tereny kolejowe i sąsiadujące z koleją. W granicach podobszaru znajdują się budynki mieszkalne (głównie zabudowa wielorodzinna), usługowe, produkcyjne (związane z funkcjonowaniem portu), tereny zieleni (Park Teatralny, Skwer Pionierów w Kołobrzegu), bulwary, tereny kolejowe, tereny miejskiej energetyki cieplnej. Obszary wymagające największych działań rewitalizacyjnych nie są objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, wywołane uchwały planistyczne nie uzupełnią tych braków – dotyczą głównie zmiany już obowiązujący uchwał. W granicach obszaru opracowania wydawane są decyzje o warunkach zabudowy – najczęściej w śródmieściu i w granicach portu. Zabudowa w ww. podobszarze jest niejednorodna – od 12-kondygnacyjnych budynków z tzw. „wielkiej płyty", po kamienice i nowoczesną architekturę. Ze względu na duży stopień zainwestowania tych terenów, ilość wydawanych decyzji nie jest znaczna. Jednakże biorąc pod uwagę zróżnicowanie istniejącej zabudowy, uzyskiwane pozwolenia na budowę mogą pozwolić na bardzo różnorodną zabudowę. Obszar ten cieszy się dużym zainteresowaniem deweloperów. Bez obowiązującego mpzp istnieje niebezpieczeństwo dalszej intensyfikacji zabudowy, kosztem np. ogólnodostępnych przestrzeni publicznych, takich jak bulwary czy małe skwery osiedlowe, które zwiększają atrakcyjność przestrzeni miejskiej oraz integrują mieszkańców. Dodatkowo, mogą powoli ulegać zatarciu granice stref funkcjonalnych – np. terenu portu z terenami typowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Wskazanie takich terenów w mpzp pozwoliłoby zapewnić ich trwałe funkcjonowanie i wyeksponowanie w przestrzeni.

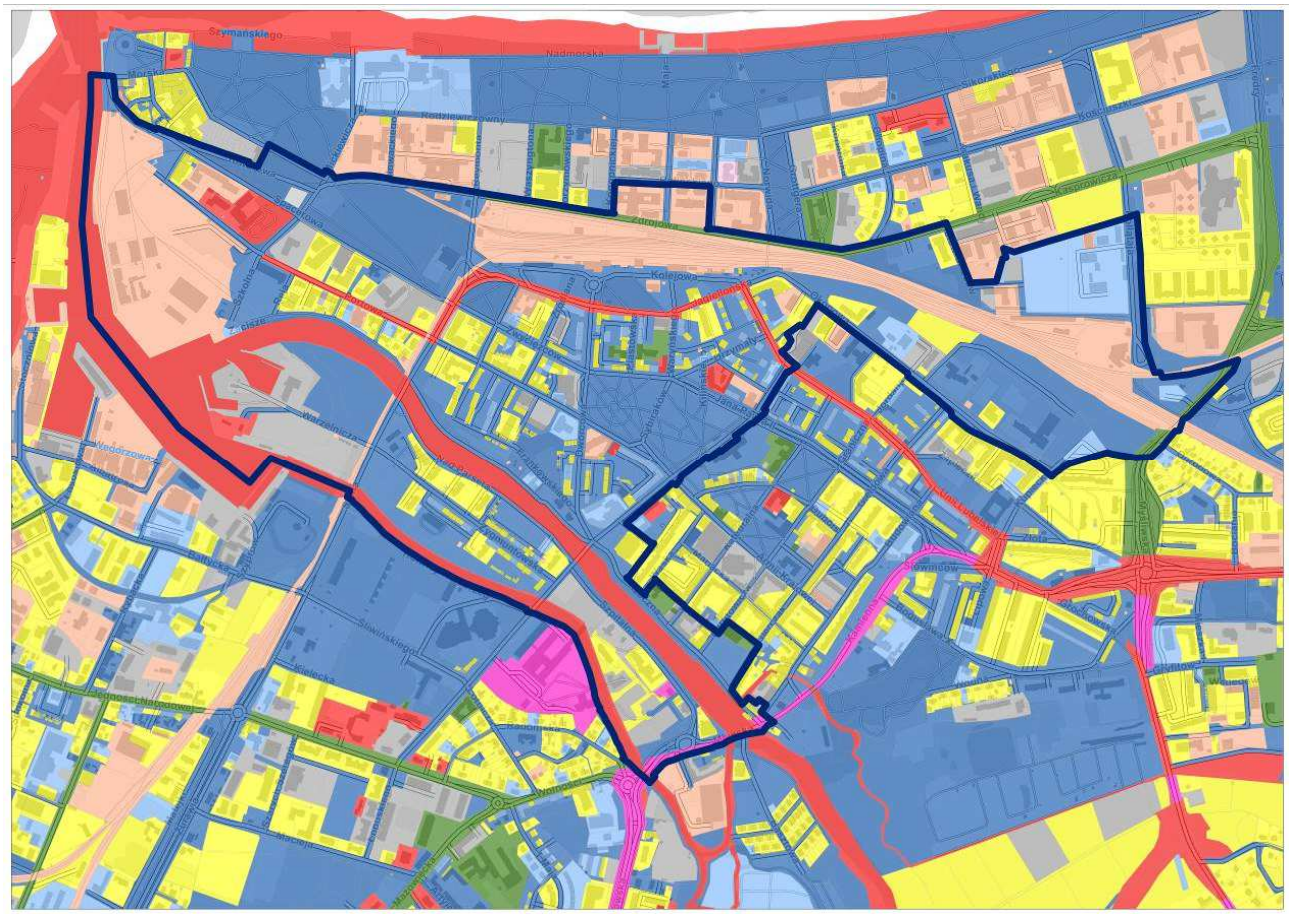

Legenda

Struktua władania nieruchmości gruntowych

Grupa rejestrowe

- grupa 1 - Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 2 - Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 4 - gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 5 - gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 6 - jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego
- grupa 7 - osoby fizyczne
- grupa 8 - spółdzielnie
- grupa 9 - kościoły i związki wyznaniowe
- grupa 11 - powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 12 - powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 13 - województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 14 - województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 15 - spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1-14

Rysunek 33 Struktura władania na podobszarze „Śródmiejski" w 2017 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

W granicach podobszaru znajdują się grunty będące własnością[71]:

- Skarbu Państwa – głównie rzeka Parsęta, drogi krajowe (ok 14,3% powierzchni Podobszaru),
- Skarbu Państwa, oddane w użytkowanie wieczyste – tereny w porcie, tereny kolejowe (ok. 19,2% powierzchni Podobszaru),
- gmin i związków międzygminnych - obejmujące głównie tereny dróg gminnych, parków i skwerów, pojedynczych terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (ok. 42,4% powierzchni Podobszaru),
- gmin i związków międzygminnych, oddane w użytkowanie wieczyste – m.in. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, w tym kamienic (ok. 5,6% powierzchni Podobszaru),
- powiatów i związków powiatów – m.in. drogi powiatowe (ok. 2% powierzchni Podobszaru),

[71]Stan prawny na dzień: 20.10.2017 r., źródło: EWID Kołobrzeg

- osób fizycznych – m.in. tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej, usługowej (ok. 9,2% powierzchni Podobszaru),
- jednoosobowych spółek jednostek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego, spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, wspólnot gruntowych, spółek prawa handlowego i innych podmiotów ewidencyjnych (ok. 6,9% powierzchni Podobszaru).

Podsumowanie

Brak mpzp, duża dynamika rozwoju, brak jednej, kompleksowej koncepcji rozwoju i zróżnicowany stan prawny gruntów nie sprzyjają wykształcaniu ładu przestrzennego, ani nie gwarantują prawidłowego wykształcania się przestrzeni publicznych dla mieszkańców. Ze względu na niskie pokrycie podobszaru planami miejscowymi, występuje niebezpieczeństwo zabudowy na podstawie wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Największym zagrożeniem jest intensyfikacja zabudowy kosztem przestrzeni publicznej oraz zacieranie granic stref funkcjonalnych miasta.

4.2.1.5 Zjawiska techniczne

Na podobszarze znajdują się 243 budynki mieszkalne, w tym 65 wybudowanych przed 1945 r., 115 w latach 1945-1969, 213 w latach 1970-1989 i 63 po roku 1990. **Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych wynosi 74,07%. Wskaźnik jest prawie 4 razy wyższy niż średni dla miasta, który wynosi 18,97%.**

Najwięcej budynków przedwojennych znajduję się przy ul. Zygmuntowskiej oraz Pomorskiej (przedwojenne kamienice). Ulica Zygmuntowska ma wyjątkowy charakter. Jest uważana za jedną z najładniejszych w mieście. Negatywnym zjawiskiem występującym przy tej ulicy jest to, że kameralny klimat uliczki zaburzają bloki z wielkiej płyty oraz, że część historycznych kamienic (własność mieszana) jest w złym stanie technicznym.

Zdjęcie 12 Zabudowa ul. Zygmuntowskiej. Źródło: UM Kołobrzeg

Centrala cześć podobszaru to przewaga budynków z lat 1945-1969. Budynki te nie odpowiadają współczesnym standardom, nie są wyposażone w windy. Nagromadzenie budynków powstałych w latach 1970-1989 znajduję się przy ul. Portowej (domki jednorodzinne), Zygmuntowskiej (11-piętrowe wieżowce z wielkiej płyty) oraz Okopowej (bloki z wielkiej płyty). Zabudowa po roku 1990 powstała przy ul. Portowej, Wojska Polskiego oraz Okopowej.

Rysunek 34 Mapa wieku budynków mieszkalnych na podobszarze „Śródmiejski". Źródło: UM Kołobrzeg

Na szczególną uwagę pod względem negatywnych zjawisk technicznych zasługuje brak estetyki niektórych elementów przestrzeni. Podobszar znajduje się w centralnej części miasta, dlatego powinien być jego wizytówką. Poza stanem technicznym zlokalizowanych tam budynków, zwłaszcza zabytkowych, negatywne wrażenie robią niezagospodarowane działki przy rzece Parsęcie, po rozebranych obiektach: spichlerzu i hydroforni. Obie działki to własność prywatna.

Zdjęcie 13 Rozebrany spichlerz i pozostałości po hydroforni Źródło: UM Kołobrzeg

Negatywne wrażenia powoduje również przepompowania ścieków, zlokalizowana przy Parsęcie. Jest to ważny punkt w systemie kanalizacji sanitarnej miasta. Eliminacja tego miejsca jest aktualnie niemożliwa, bo wymagałaby całkowitej przebudowy systemu. Należałoby jednak pomyśleć o zmniejszeniu negatywnego oddziaływania obiektu. Bardzo często odczuwalny jest przy nim nieprzyjemny zapach. Budynek przepompowni jest również w złym stanie technicznym. Niezagospodarowany szpeci przestrzeń.

Zdjęcie 14 Przepompowania ścieków. Źródło: UM Kołobrzeg

Istotna jest również estetyka i stan obiektów budowlanych na terenach kolejowych. Znajdują się one pomiędzy strefą ochrony uzdrowiska A i śródmieściem miasta. Ich wizerunek ma wpływ na ocenę miasta przez turystów, a także samopoczucie mieszkańców terenów przy kolei. Niska jakość zagospodarowania terenu oraz rozwiązań funkcjonalnych na styku obszarów kolejowych i miejskich była powodem przeprowadzenia w 2016 r. ideowego konkursu urbanistyczno-architektonicznego na ich zagospodarowanie. Prace konkursowe wskazywały różne rozwiązania, najczęściej idące w kierunku zagospodarowania tej przestrzeni na centrum przesiadkowe z usługami handlowo-gastronomicznymi, łączące przestrzeń miasta. Tereny kolejowe są własnością różnych spółek PKP oraz Przewozów Regionalnych Sp. z o.o. Od ich decyzji będzie zależało przyszłe zagospodarowanie terenów kolejowych. W odpowiedzi na informację o przystąpieniu przez Gminę Miasto Kołobrzeg do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji, pismem znak KNPo1.6144.478.2017.P.O/15 z dnia 31 lipca 2017 r. PKP S.A., przesłało koncepcję zagospodarowania części terenów kolejowych. Zgodnie z nią może tam zostać wybudowany zespół budynków usługowych wraz parkingami podziemnymi i naziemnymi.

Podsumowanie

Należy podjąć działania rewitalizacyjne na podobszarze. Niezbędne jest przeprowadzenie prac remontowych przy najstarszych budynkach mieszkalnych. Prace należy podjąć szczególnie przy budynkach ujętych w gminnej ewidencji, w tym kamienicach przy ul. Zygmuntowskiej. Zabudowa wielorodzinna wybudowana w latach 1945-1968 wymaga dostosowania do obecnych standardów technicznych. W budynkach tych m.in. brakuje wind. Ponadto w celu poprawy wizerunku podobszaru istotne jest estetyczne zagospodarowanie nieruchomości nad rzeką Parsętą oraz terenów kolejowych i znajdujących się w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

4.2.2 Podsumowanie diagnozy partycypacyjnej[72]

Wyniki przeprowadzonego badania ankietowego wśród mieszkańców obszaru Śródmiejskiego wskazują, że mieszkańcy za kwestie najbardziej wartościowe uznali zabudowę i architekturę tej części miasta (96% odpowiedzi), dobrą lokalizację (48%), bliskość morza (45%) oraz bliskość centrum (40%) i tereny nad rzeką (36%). Znaczny odsetek badanych (32,1%) wskazał jednak, że w tej części miasta nie ma niczego wartościowego. Osoby zamieszkujące część podobszaru Śródmiejskiego – Solne Zdroje wskazały na tereny nad rzeką (45,5%), bliskość centrum, dobrą lokalizację i dostępność miejsc zabaw dla dzieci (odpowiednio po 20%), ale także zieleń (17%) oraz ciszę i spokój (15,8%).

Zdaniem lokalnym przedsiębiorców biorących udział w badaniu focusowym, poziom bezrobocia jest niski, a osoby bezrobotne dość szybko znajdują pracę zarobkową. Omawiany podobszar charakteryzuje się wyższym niż średnia dla miasta wskaźnikiem przedsiębiorczości. Zdaniem uczestników grupowego wywiadu focusowego o tematyce gospodarczo-przestrzennej, jest to też obszar o największej dynamice rozwoju biznesu w Kołobrzegu. Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wynosi 96,85 w stosunku do 86 dla miasta. Działają tu liczne i bardzo różne podmioty gospodarcze. Są rzemieślnicy, choć ich liczba systematycznie spada, jest dużo kawiarni, restauracji. Niestety wiele z nich nie działa w godzinach wieczornych, także w okresie wiosenno-letnim. Jest to bezpośrednio związane ze specyfiką obszaru – miejsca centralnego w mieście, zdominowanego przez turystów i kuracjuszy sanatoriów.

Na podobszarze można zauważyć problem starzenia się społeczeństwa, udział osób w wieku pow. 60 lat w ogólnej liczbie ludności wynosi 33,4 w stosunku do 28,9 dla miasta. Respondentki wywiadu grupowego o tematyce społeczno-przestrzennej zwracały uwagę, że w tej części miasta właściwie nie widać mieszkańców, szczególnie późnym popołudniem i wieczorem centralna część miasta wymiera.

Podobszar rewitalizacji „Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu" charakteryzuje się bardzo dobrym dostępem do obiektów publicznych m.in. szkół, urzędów, obiektów kulturalno-rozrywkowych (muzea, biblioteka, Regionalne Centrum Kultury, koncerty muzyczne, letnie festiwale), handlowych i usługowych.

Jest to obszar bardzo dobrze skomunikowany z pozostałymi częściami miasta. Jednak można zaobserwować dużą niewydolność komunikacyjną obszaru. Natężenie ruchu samochodowego jest bardzo duże. Utrudnia to poruszanie się pieszym, generuje hałas, zanieczyszczenia powietrza i sytuacje niebezpieczne. Występują problemy z miejscami postojowymi dla samochodów mieszkańców Kołobrzegu i przyjezdnych, szczególnie w okresie sezonu turystycznego. Na problem dostępności miejsc postojowych wskazywali także przedsiębiorcy biorący udział w badaniu. Dodatkowo seniorzy wskazywali na niespójną sieć dróg rowerowych w obszarze.

Pomimo tego, że wielu mieszkańców postrzega zabudowę i architekturę podobszaru za duży potencjał to część starej zabudowy mieszkalnej wymaga remontu, także w zakresie wymiany źródeł ogrzewania. Zimą powietrze jest zanieczyszczone spalinami wydobywającymi się z kominów budynków opalanych węglem lub innym niskiej jakości paliwem.

Znaczna część podobszaru rewitalizacji pokryta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Pomimo tego zdaniem uczestniczek i uczestników wywiadów grupowych w ścisłym centrum panuje chaos w zagospodarowaniu przestrzeni, w tym chaos reklamowy. Obniża to estetykę i jakość przestrzeni publicznej oraz wpływa negatywnie na wizerunek tej części miasta.

Mieszkańcy uczestniczący w spotkaniach konsultacyjnych wielokrotnie podkreślali, że Kołobrzeg nie jest miastem odpowiadającym na ich potrzeby. W ich odczuciu w pierwszej kolejności zaspokajane są potrzeby i oczekiwania turystów, o mieszkańcach i ich problemach się nie pamięta. Podobszar Śródmiejski bardzo wyraźnie unaocznia te dysproporcje.

[72] Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

Zdjęcie 15 Spotkanie z mieszkańcami Obszaru Śródmiejskiego, Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Główne deficyty i problemy obszaru

Główne deficyty i problemy zauważone przez mieszkańców Obszaru Śródmiejskiego odnoszą się do infrastruktury społecznej i rekreacyjnej – w tej części miasta brakuje zagospodarowanych miejsc w przestrzeni publicznej do zabaw dla dzieci, uprawiania sportu i wspólnego spędzania czasu.

Dużą potrzebą jest stworzenie miejsc do zabaw dla dzieci w obszarze śródmiejskim. Mieszkańcy, w tym dzieci wspominali, że 2-3 lata temu w okolicy funkcjonowało kilka placów zabaw, ale urządzenia zostały zdemontowane z powodu niespełniania norm, do tej pory nie pojawiły się nowe. Dobrym miejscem, zadaniem uczestników i uczestniczek procesu partycypacyjnego, na wielofunkcyjny plac zabaw dostosowany do potrzeb dzieci w różnym wieku jest betonowy plac przy bulwarze Marynarzy Okrętów Pogranicza. Obecnie teren bardzo zaniedbany i wskazywany jako niebezpieczny, przyciągający osoby spożywające alkohol i środki odurzające.

Jest także potrzeba stworzenia miejsca takiego jak **osiedlowy, społeczny dom kultury**, w którym różne grupy mieszkańców, w szczególności dzieci, młodzież i seniorzy mogliby spędzać czas i rozwijać swoje zainteresowania pod okiem animatorów.

Respondentki społecznego wywiadu grupowego wskazały, że szczególnie ważna jest kwestia organizacji czasu wolnego dla młodzieży, która obecnie spotyka się na dworcu kolejowym, w McDonaldzie, na schodach przy molo lub na scenie letniej Regionalnego Centrum Kultury (gdy nie ma koncertów). Spotykają się tam ponieważ mają gdzie usiąść i wiedzą, że nikt ich stamtąd nie wygoni. Uczestniczki spotkania podkreślały, że na osiedlach, w tym w centrum miasta, brakuje świetlic, które faktycznie angażowałyby młodych ludzi, miałyby ofertę, która zainteresowałaby młodzież. Jedna z badanych przywołała pomysł Młodzieżowej Rady Gminy, która zaproponowała, aby ADABAR – kawiarnia przy Ratuszu była prowadzona przez Regionalne Centrum Kultury i pozostawiła

swój dotychczasowy charakter otwartości dla młodzieży. Młodzież chciałaby miejsca, gdzie będzie się coś działo, ale także niezobowiązującego miejsca spotkań.

Mieszkańcy uczestniczący w spotkaniach konsultacyjnych wskazywali, że istotnym problemem jest niewykorzystany potencjał rekreacyjny bulwarów nad rzeką Parsętą i Kanału Drzewnego. Brakuje terenów zielonych, atrakcyjnych miejsc i stref do odpoczynku oraz spacerowania. Bulwary obecnie nie są dobrej jakości przestrzenią publiczną. Nie są przyjazne dla mieszkańców. Zdaniem badanych przedsiębiorców tereny nad rzeką mają także duży potencjał biznesowy w obszarze małej gastronomii (kawiarnie, lodziarnie, cukiernie, bistro).

Równie ważne okazały się być kwestie infrastrukturalne związane z zadbaniem o infrastrukturę między budynkami, zagospodarowanie podwórek i terenów wewnątrz osiedli, jako miejsc do odpoczynku i sąsiedzkich spotkań. Mieszkańcy biorący udział w badaniu ankietowym wskazali także na problem barier architektonicznych w przestrzeni publicznej, zły stan jezdni i chodników oraz niedostateczne oświetlenie okolicy. Uczestnicy spotkania zorganizowanego w Obszarze Śródmiejskim wskazywali, że obecnie na osiedlu położonym przy bulwarze Marynarzy Okrętów Pogranicza brakuje ławek, a w wielu miejscach należałoby wymienić chodniki, zadbać o zieleń i oświetlenie zapewniające poczucie bezpieczeństwa.

W zakresie dostępności i jakości życia w Obszarze Śródmiejskim mieszkańcy biorący udział w badaniu ankietowym wskazali przede wszystkim na kwestie, które wiążą się z realizacją funkcji centralnych dla miasta. Wiąże się to z problemami dotyczącymi kwestii dostępności do miejsc parkingowych, miejsc zieleni, zanieczyszczeniem powietrza czy hałasem.

Niejako w ślad za głosem ankietowanych podążają przedsiębiorcy wskazujący na potrzebę dialogu z lokalnym samorządem w zakresie funkcjonowania obszaru Śródmieścia i części uzdrowiskowej miasta, w tym polityki parkingowej dla centrum miasta, opracowania i wprowadzenia standardów dotyczących wyglądu ogródków restauracyjnych, szyldów i reklam. Inni uczestnicy wskazywali także na potrzebę dyskusji o strategicznym i spójnym zarządzaniu ruchem pieszym, rowerowym i samochodowym w tej części miasta.

Potrzeby zmian i propozycje rozwiązań

W zakresie potrzeb infrastrukturalnych zdecydowana większość ankietowanych mieszkańców Osiedla „Solne Zdroje" za pilną potrzebę uznaje poprawę oświetlenia (29,2% wskazań na 4 i 3,7% na 5) oraz likwidację barier architektonicznych w przestrzeni publicznej (20% wskazań na 4 i 7,5% na 5). Ważną potrzebą jest także poprawa infrastruktury drogowej (14,3% wskazań na 4 i 9,5% na 5), warunków mieszkaniowych (12,5% wskazań na 4 i 11,5% na 5) oraz stanu technicznego i wyglądu budynków (15% wskazań na 4 i 5,4% na 5).

Dla badanych mieszkańców Osiedla „Śródmiejskie" również ważna jest likwidacja barier architektonicznych (35% wskazań na 4 i 40% na 5), poprawa infrastruktury drogowej (23,8% wskazań na 4 i 28,6% na 5). Zdecydowanie bardziej zdaniem mieszkańców zaspokojone są potrzeby związane z jakością mieszkań w tej części śródmiejskiego obszaru rewitalizacji.

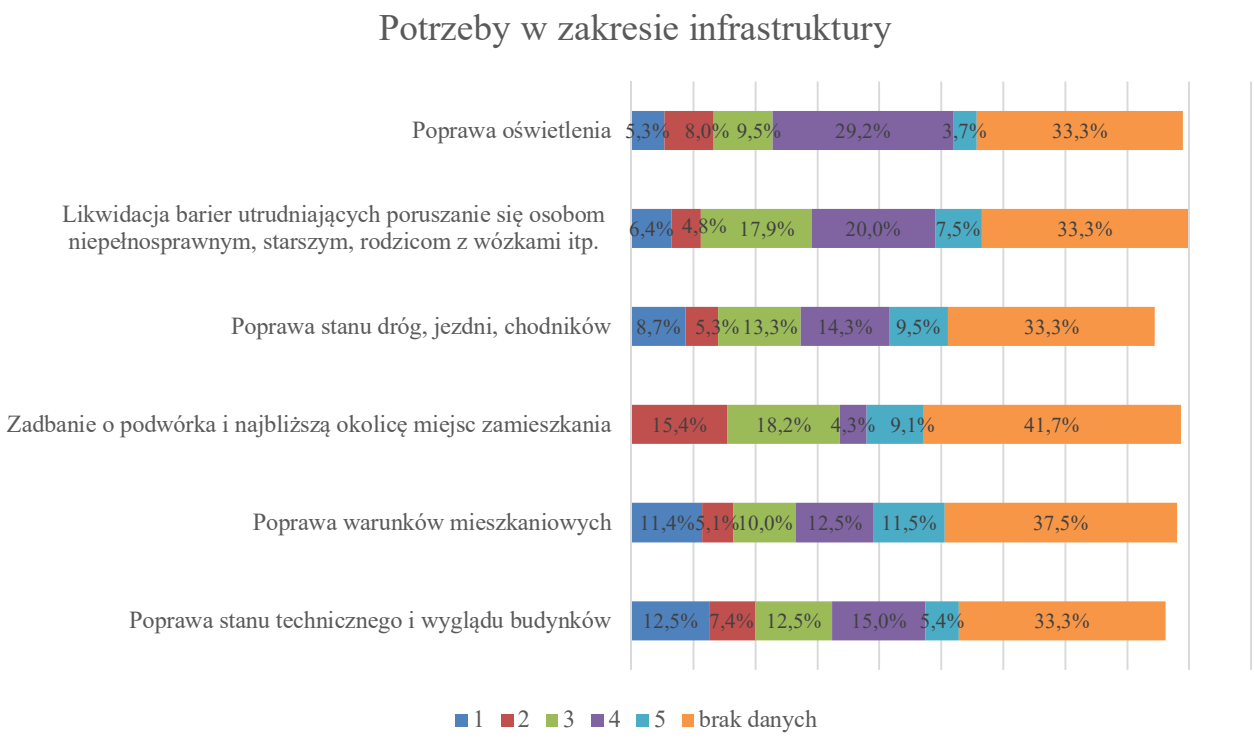

Wykres 10 Potrzeby w zakresie infrastruktury vs Solne Zdroje, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171, Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

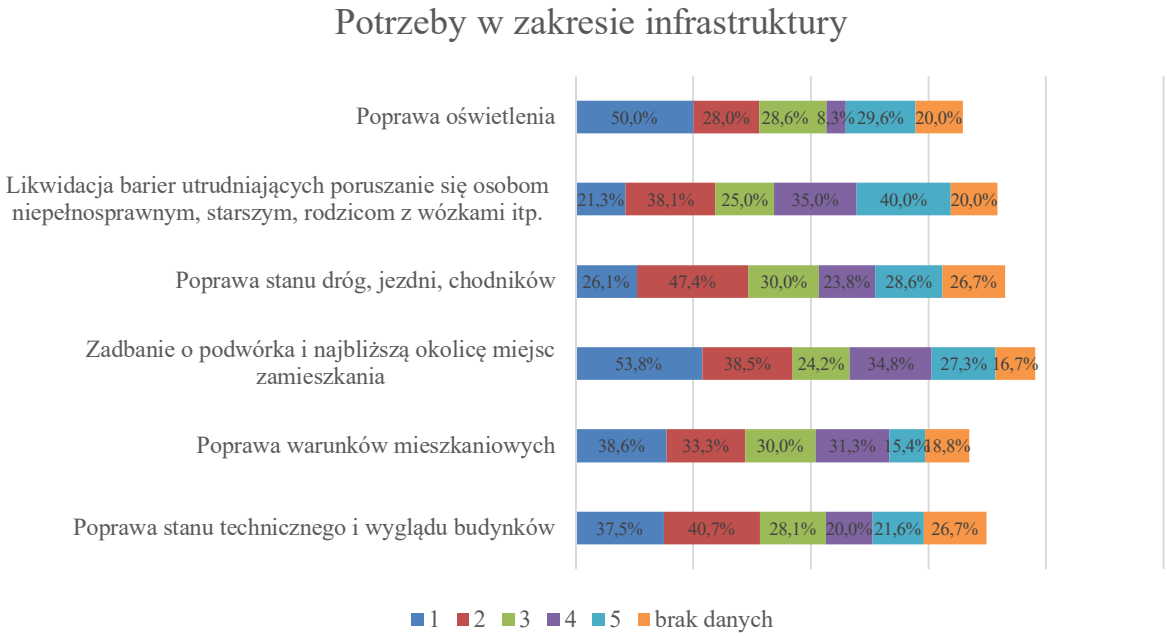

Wykres 11 Potrzeby w zakresie infrastruktury vs Śródmieście, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171, Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Podobne kwestie związane z infrastrukturą podobszaru Śródmiejskiego wskazywali także mieszkańcy pozostałych osiedli.

W obszarze potrzeb społecznych mieszkańcy Osiedla „Solne Zdroje" biorący udział w badaniu ankietowym zwracają uwagę przede wszystkim na potrzebę prowadzenia działań wspierających aktywnych mieszkańców, którzy angażowaliby innych do działania (33,3% wskazań na 4 i 7% na 5) oraz prowadzenie działań integrujących mieszkańców (16,7% wskazań na 4 i 10,9% na 5).

Ważną kwestią według mieszkańców tego osiedla jest także zwiększenie liczby miejsc pracy dla mieszkańców czy kwestie związane z ofertą i miejscem spędzania czasu dla mieszkańców.

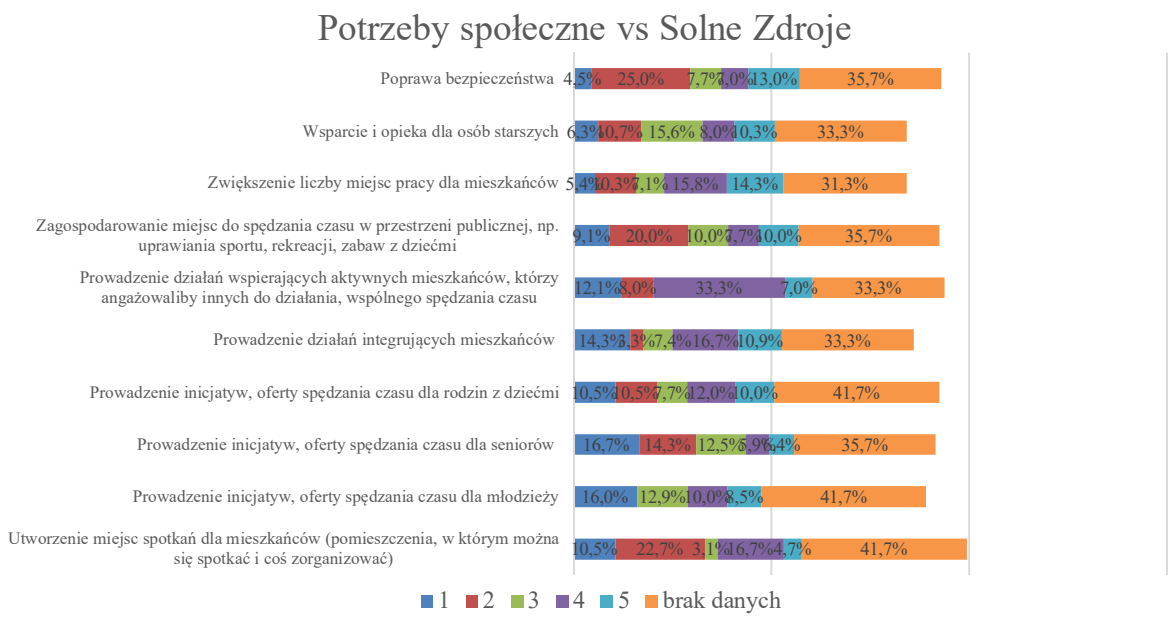

Wykres 12 Potrzeby społeczne vs Solne Zdroje, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171, Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Odpowiedzi mieszkańców osiedla Śródmiejskie wskazują, że właściwie nie ma potrzeb pilniejszych i mniej pilnych. Analizując dane zestawione na poniższym wykresie można zauważyć, że kwestiami, których wysoką ważność (wskazania 4 i 5) wskazało nieco więcej badanych są: prowadzenie inicjatyw i oferty spędzania czasu dla seniorów i młodzieży, zagospodarowanie miejsc do spędzania czasu w przestrzeni publicznej, ale również kwestie związane ze zwiększeniem liczby miejsc pracy dla mieszkańców. Jednak wysoki odsetek ocen mieszkańców w niższej skali (1 i 2) pozwalają stwierdzić duże zróżnicowanie w ocenie kwestii priorytetowych dla tej części miasta.

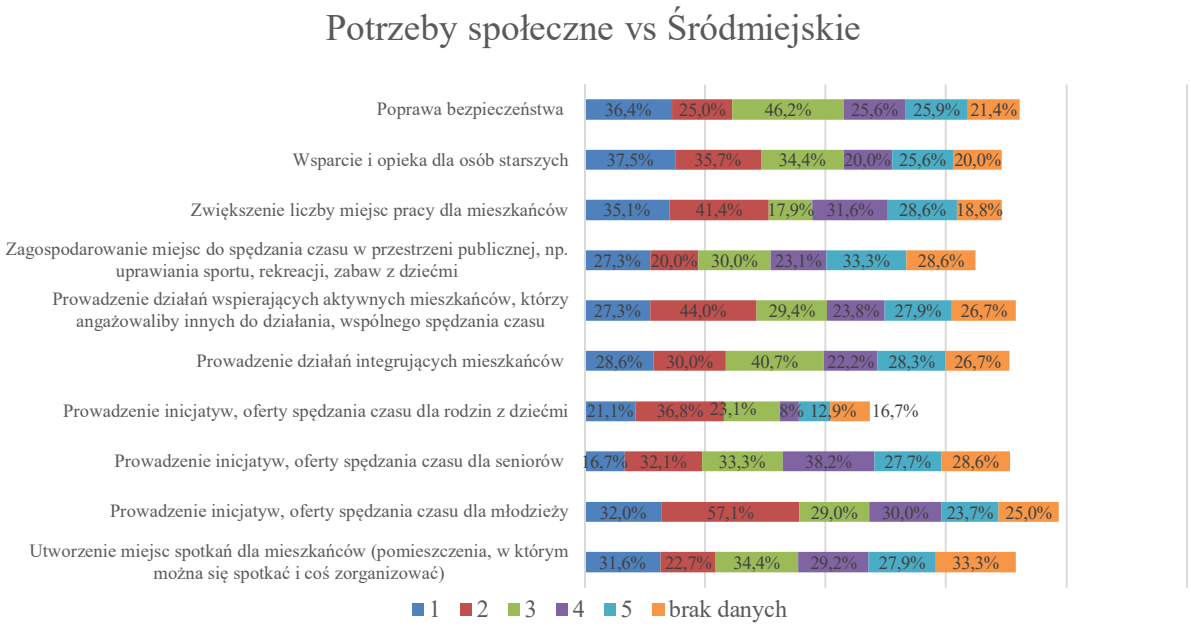

Wykres 13 Potrzeby społeczne vs Śródmieście, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171, Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Mieszkańcy, przedsiębiorcy i przedstawicie organizacji pozarządowych oraz lokali liderzy, którzy uczestniczyli w pozostałych działaniach diagnostycznych wskazali na potrzebę wykorzystania potencjału terenów nad rzeką Parsętą oraz stworzenia stref rekreacji i wypoczynku przede wszystkim dla mieszkańców Kołobrzegu.

Najistotniejszym problemem dla mieszkańców jest brak miejsc do zabawy dla dzieci i młodzieży na części podobszaru tj. po stronie bulwaru Marynarzy Okrętów Marynarzy Pogranicza. Kilka lat temu UM w Kołobrzegu zdemontował istniejące urządzenia do zabawy, do tej pory nie pojawiły się nowe.

Poza kwestiami związanymi z infrastrukturą społeczną mieszkańcy zwracali uwagę, że w ich okolicy organizowanych jest za mało wydarzeń dla seniorów i animacji dla dzieci w różnym wieku. Podkreślali także, że w okolicy potrzebna jest świetlica, społeczny dom kultury, gdzie dzieci pod okiem animatora społecznego mogłyby spędzać czas i brać udział w zajęciach (kulturalnych, ruchowych), szczególnie jesienią i zimą.

Potrzeby ankietowanych mieszkańców w zakresie dostępności i jakości życia w podobszarze Śródmiejskim bezpośrednio nawiązują do wskazanych wcześniej problemów związanych z pełnieniem centralnych funkcji dla miasta przez ten obszar rewitalizacji.

Badani mieszkańcy Osiedla „Solne Zdroje" wskazują na kilka najpilniejszych potrzeb związanych z jakością życia w tej części miasta: zwiększenie dostępu do miejsc parkingowych (4,5% wskazań na 4 i 17,1% na 5), poprawa czystości powietrza (22,2% wskazań na 4 i 14,3% na 5), zwiększenie ilości zieleni (21,1% wskazań na 4 i 5,3% na 5) oraz zmniejszenie uciążliwości związanych z hałasem (12,5% wskazań na 4 i 8,3% na 5). W zakresie dostępności obszaru badani mieszkańcy wskazują na potrzebę poprawy dostępu do usług publicznych i administracyjnych.

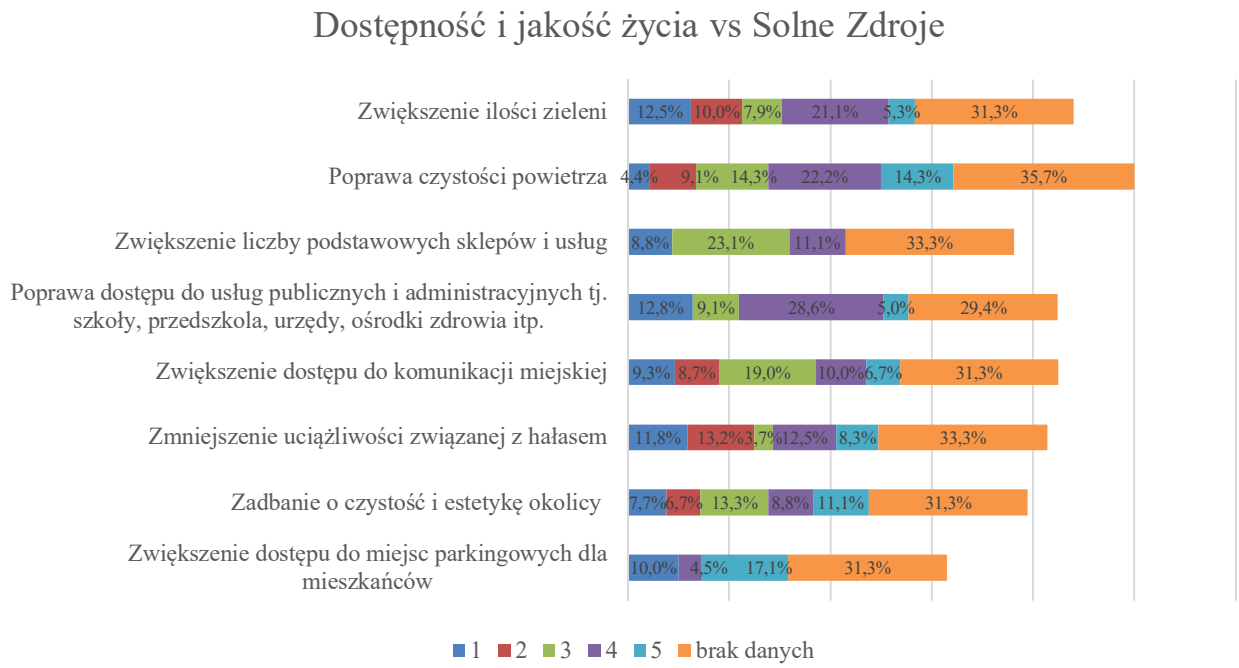

Wykres 14 Potrzeby zmian w zakresie dostępności i jakości życia obszarów rewitalizacji vs Solne Zdroje, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171, Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Mieszkający na osiedlu Śródmiejskim ankietowani wskazali na kilka dominujących potrzeb związanych z jakością życia w centrum miasta: zwiększenie ilości zieleni (31,6% wskazań na 4 i 39,5% na 5), poprawa czystości powietrza (33,3% wskazań na 4 i 38,1% na 5), zmniejszenie uciążliwości związanej z hałasem (25% wskazań na 4 i 33,3% na 5), zwiększenie dostępu do miejsc parkingowych (31,8% wskazań na 4 i 30% na 5) oraz zadbanie o czystość i estetykę okolicy (32,4% wskazań na 4 i 23,8% na 5).

Wykres 15 Potrzeby zmian w zakresie dostępności i jakości życia obszarów rewitalizacji vs Śródmiejskie, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171, Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Uczestnicy wywiadów grupowych oraz spotkań otwartych zwracali także uwagę, że lokalny samorząd dotychczas nie prowadził dialogu z mieszkańcami i innymi interesariuszami w zakresie wizji rozwoju i funkcjonowania tej części miasta oraz rozwiązywania bieżących problemów w przestrzeni publicznej.

W oparciu o opisane wyżej problemy, deficyty i potrzeby zmian dotyczące podobszaru rewitalizacji" Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu" zaproponowano konkretne rozwiązania, które zostały przedstawione na poniższej mapie oraz rozpisane w tabeli.

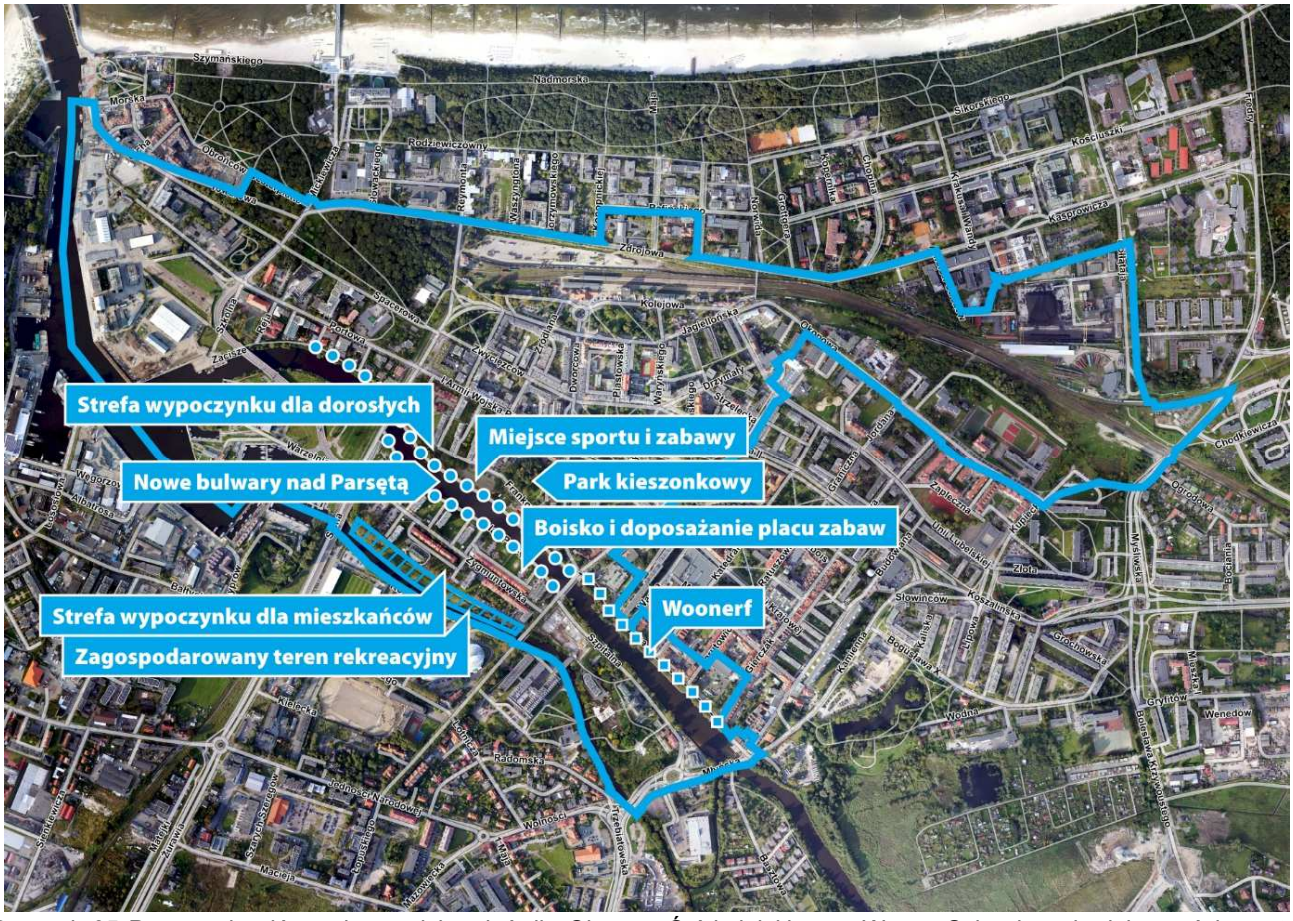

Rysunek 35 Propozycje głównych przedsięwzięć dla Obszaru Śródmiejskiego z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu, Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Propozycja przedsięwzięcia	Opis przedsięwzięcia
Place zabaw nad Parsętą	• **Bulwar Marynarzy Okrętów Pogranicza** Zaniedbany i niezagospodarowany betonowy plac należy przekształcić w nowoczesny wielofunkcyjny teren do zabawy dla dzieci i młodzieży oraz miejsce spotkań, odpoczynku okolicznych mieszkańców. Plac zabaw należy wyposażyć w urządzenia odpowiadające potrzebom starszych i młodszych użytkowników, w tym siłownię zewnętrzną, także typu street workout oraz wielofunkcyjne boisko (do piłki siatkowej, nożnej, koszykówki). Z uwagi na wielkość terenu można wyznaczyć strefę zabawy i odpoczynku dla rodziców i starszych mieszkańców z miejscami do siedzenia, zadbaną zielenią itp. Wstępną koncepcję zagospodarowania należy skonsultować z użytkownikami. • **Plac zabaw przy Bulwarze Nad Parsętą przy ul. Zygmuntowskiej** Rozbudowa, doposażanie, konserwacja infrastruktury do spędzania czasu dla dzieci i młodzieży: urządzenia do zabawy dla bardzo małych dzieci np. karuzela, kącik w cieniu dla rodziców, boisko, urządzenie do ćwiczeń na powietrzu.
Nowe bulwary nad Parsętą - zagospodarowanie nadrzecznych bulwarów: bulwar Marynarzy Okrętów Pogranicza, bulwar Nad Parsętą (po obu stronach rzeki)	Należy przeprowadzić kompleksowy remont nadrzecznych bulwarów, nadać im charakter miejskiej promenady z elementami małej architektury, obejmujący m.in.: – oczyszczenie rzeki, w tym z odpadów, które zalegają na dnie, – zabezpieczenie nadbrzeża przed rozrastającymi się korzeniami drzew, – umieszczenie więcej koszy na odpady i ławek z oparciami wzdłuż nadbrzeża rzeki, – wymianę nawierzchni, – montaż różnych miejsc do siedzenia (ławki z oparciem, miejskie leżaki), – wymianę barierek przy rzece, – zwiększenie dostępności bulwarów dla osób starszych, rodzin z dziećmi, osób niepełnosprawnych (podjazdy, zjazdy), w szczególności od strony ul. Solnej i ul. J. Frankowskiego (Bulwar Marynarzy Okrętów Pogranicza) oraz ul. ppor. E. Łopuskiego,

	– wprowadzenie dodatkowej zieleni wysokiej i zacienionych miejsc na Bulwarze Marynarzy Okrętów Pogranicza, – utworzenie miejsca do rekreacji np. siłownie zewnętrzne, – rozwinięcie infrastruktury do spędzania czasu dla dzieci i młodzieży: place i urządzenia do zabaw wraz z kącikiem w cieniu dla rodziców, boiska, urządzenia do ćwiczeń na powietrzu, doposażenie placu zabaw przy ulicy Zygmuntowskiej oraz utworzenie nowego wielofunkcyjnego placu zabaw (na Bulwarze Marynarzy Okrętów Pogranicza), – lokowanie drobnych usług gastronomicznych (kawiarnia, budka z lodami, sprzedaż kołobrzeskich wód solankowych), – rozwinięcie infrastruktury dla kajaków - wypożyczalnia, pomosty, możliwość cumowania, – wprowadzenie zieleni urządzonej - nasadzenia krzewów, bylin, klombów kwiatowych, – ponowne uruchomienie fontanny na rzece.
Woonerf – ulica Rzeczna	W bezpośrednim sąsiedztwie ul. Rzecznej przebiega ścieżka pieszo-rowerowa, bardzo wąska, co zmniejsza bezpieczeństwo użytkowników. Ruch rowerowy należy przenieść na ul. Rzeczną, co poprawi bezpieczeństwo wszystkich użytkowników ruchu. Celem zwiększenia dostępności i atrakcyjności przestrzeni dla mieszkańców, uspokojenia ruchu w tej części obszaru ulica powinna mieć charakter woonerfu.
Zagospodarowanie na cele rekreacyjne terenu przy Kanale Drzewnym	Teren niezagospodarowany z zielenią wysoką, niedostępny od strony ul. Solnej, brak wydzielonego zejścia (schodów, zjazdów). Jest to przede wszystkim miejsce na spacery z psem, a czasami spotkania nad brzegiem kanału. Miejsce czasami odwiedzane przez turystów. Teren pozostawić „pół dziki" z wydzielonym miejscem na grilla (miejsce spotkań dla mieszkańców). Wzdłuż kanału należy ustawić ławki. Zadbać o istniejącą zieleń. Wprowadzić nowe nasadzenia bylin i kwiatów. Zbudować zejście od strony ul. Solnej dostępne dla niepełnosprawnych, seniorów i rodzin z małymi dziećmi. W przedsięwzięciu należy uwzględnić zielony skwer przy ul. Zygmuntowskiej, przy przedszkolu, który będzie miejscem odpoczynku i rekreacji dla okolicznych mieszkańców, zwłaszcza bloków. Należy zamontować siłownię zewnętrzną, wprowadzić nasadzenia zieleni oraz krzewów, które oddzielą skwer od pojemników na odpady do segregacji śmieci.
Park kieszonkowy przy ul. J. Frankowskiego	Teren jest dość zaniedbany (stare ławki, zaniedbana zieleń), ale z uwagi na powierzchnię i zieleń wysoką ma duży potencjał. Mieszkańcy czasami korzystają z tego miejsca, ale z uwagi na brak zagospodarowania i niską jakość przestrzeni niezbyt chętnie odwiedzają ten skwer. Teren powinien pełnić funkcję parku kieszonkowego z zielenią urządzoną (kwiaty, byliny) i różnymi miejscami do siedzenia, odpoczynku. Wstępna koncepcja zagospodarowania powinna być skonsultowana z użytkownikami.
Klub dla młodzieży	Przestrzeń do działań, w których młodzież mogłaby uczestniczyć oraz sama je inicjować i przeprowadzać. Klub do wspólnego spędzania czasu, rozwoju zainteresowań, kreatywności i pasji młodych ludzi, a także aktywności obywatelskiej. Miejsce mogłoby działać na zasadzie społecznego domu kultury prowadzonego ok. przez organizację pozarządową. Oprócz warsztatów, zajęć w godzinach popołudniowych mogłoby oferować zajęcia dla szkół w godzinach przedpołudniowych. Miejsce przeznaczone dla młodzieży w wieku od ok. 13 do 18 roku życia. Strategię funkcjonowania miejsca, w tym ofertę należy opracować wspólnie z młodzieżą.
Plan Mobilności Miejskiej dla Centrum	Należy opracować plan regulujący ruch pieszy, rowerowy, samochodowy i transport zbiorowy w podobszarze rewitalizacji i strefie uzdrowiskowej w celu zapewnienia mieszkańcom spójnego systemu transportu, poprawy mobilności i jakości życia, a także zaspokojenia potrzeb lokalnych przedsiębiorców. Przed przystąpieniem do prac nad rozwiązaniami należy przeprowadzić analizę każdego typu ruchu. Dokument należy wypracować w sposób partycypacyjny z udziałem różnych grup interesariuszy.
Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich	Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich powinien być uruchomiony we wszystkich obszarach rewitalizacji. Zakłada wsparcie finansowe na działania animacyjno-artystyczne na podwórkach, osiedlach. Celem programu jest budowanie sieci wzajemnego wsparcia oraz aktywizacji i integracji mieszkańców.

	Program będzie realizowany w formie otwartego całorocznego naboru wniosków na granty finansowe na inicjatywy mieszkańców i współdziałanie sąsiedzkie. Wnioski powinny być składane przez grupy nieformalne mieszkańców, a w przypadku złożenia wniosków przez organizację pozarządową wniosek powinien być poparty podpisem minimum 10 mieszkańców wspólnoty mieszkaniowej, osiedla lub podwórka, którego dotyczy wniosek. Działanie musi posiadać operatora np. Regionalne Centrum Kultury im. Zbigniewa Herberta lub organizację pozarządową wyłonioną w konkursie (rekomendowane rozwiązanie).
Program Moje Podwórko	Program zakłada dofinansowanie tworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku np. wymianę nawierzchni, elementy małej architektury, nasadzenia zieleni, stojaki, wiaty na rowery, stworzenie ogródków, przedogródków itp. we wszystkich podobszarach rewitalizacji. Dofinansowanie będą mogły otrzymać wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe (po konsultacjach z mieszkańcami i podjęciu uchwały), a także osoby prywatne np. właściciele kamienic, w których np. 70% stanowią lokale mieszkaniowe i pomysł został skonsultowany z mieszkańcami. Podobne programy od wielu lat funkcjonują w wielu miasta m.in. Toruniu (Moje Podorówko), Szczecinie (Zielone Podwórko). Zasady programu należy wypracować w sposób partycypacyjny z interesariuszami.

Tabela 14 Propozycje przedsięwzięć opracowane w ramach partycypacji społecznej dla obszaru Śródmiejskiego z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu, Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

4.2.3 Analiza lokalnych potencjałów

Lokalizacja

Podobszar jest położony w centrum miasta, w pobliżu morza i najważniejszych usług. Jest również bardzo dobrze skomunikowany.

Zabytki

Na podobszarze znajduje się duża ilość zabytków, zwłaszcza tych najcenniejszych, wpisanych do rejestru zabytków:

1. Kamieniczka Kupiecka z XV w. przy ul. E. Gierczak 28
2. Zespół budynków dawnego ewangelickiego klasztoru diakonis z końca XIX w. przy ul. Katedralnej 35, 37, 39 i Rzecznej 7-9
3. Elektrownia Miejska 1912 r. przy ul. ppor. E. Łopuskiego 26-28
4. Zespół budynków dawnej poczty z końca XIX w. przy ul. Armii Krajowej 1
5. Zespół budynków dawnego sądu obwodowego z 1913 r., obecnie budynek Komendy Powiatowej Policji przy ul. Kilińskiego 1,
6. Portowe elewatory zbożowe z 1929 r. na terenie Portu Morskiego Kołobrzeg przy ul. Portowej 37,
7. Reduta Morast obiekt fortyfikacyjny z 1770-1774 r. znajdujący się na terenie Portu Morskiego Kołobrzeg w Marinie Solnej przy ul. Warzelniczej,
8. Zespół parkowo-ogrodowy, w skład którego wchodzą Park Teatralny, Plac Koncertów Porannych oraz ul. Spacerowa; układ założenia wywodzi się z czasów średniowiecznych, natomiast założenia zieleni z XIX w. – początki uzdrowiska w Kołobrzegu.

Większość obiektów rejestrowych wymaga przeprowadzenie prac remontowych bądź renowacyjnych. Należy tu wymienić przede wszystkim wspomniany wyżej budynek dawnej elektrowni, budynek poczty oraz Park Teatralny wraz z ul. Spacerową. Nie wszystkie budynki są udostępnione dla zwiedzających Szczególny potencjał posiada dawna Elektrownia Miejska (obiekt prywatny), która z uwagi na sporą kubaturę oraz lokalizację przy rzece i jednej z głównych dróg mogłaby zostać przynajmniej w części zagospodarowana na funkcje społeczno-gospodarcze.

Zdjęcie 16 Dawna Elektrownia Miejska, Źródło: UM Kołobrzeg

Ponadto występuje tu cenna zabudowa znajdująca się w wojewódzkiej oraz gminnej ewidencji zabytków. Należy wspomnieć przede wszystkim o zespole kamienic pochodzących z przełomu XIX i XX w. zlokalizowanych przy ul. Zygmuntowskiej. Biorąc pod uwagę, ogromne zniszczenia wojenne, uliczka ma wyjątkowy charakter. Na uwagę zasługują również kamienice przy ul. Pomorskiej i Jagiellońskiej, ponieważ nadają spójny wizerunek kwartału.

Wśród budynków znajdujących się w ewidencji, duży wpływ na poprawę stanu kryzysowego obszaru mogą mieć obiekty publiczne:

1. Biblioteka Publiczna z 1926 r. przy ul. J. Frankowskiego 3, nad rzeką Parsętą,
2. Szkoła Muzyczna (dawna łaźnia miejska) z 1909 r. w. przy ul. J. Frankowskiego 1, nad rzeką Parsętą,
3. Budynek dworca kolejowego z 1904 r. przy Al. Kolejowej 3.

Zdjęcie 17 Budynek szkoły muzycznej, Źródło: UM Kołobrzeg

Budynek szkoły muzycznej jest zbyt mały do realizacji tej funkcji, nauka odbywa się w ciasnych salach, brakuje sali koncertowej. Powyższe obiekty mogą zostać wykorzystane przy działaniach rewitalizacyjnych na obszarze. Biblioteka i Szkoła Muzyczna z uwagi na swoją funkcję i położenie są idealną przestrzenią do działań prospołecznych, zwiększających integrację mieszkańców i kapitał społeczny. Zabytkowy budynek dworca pełni swoją funkcję tylko w niedużej części. Reszta jest aktualnie wykorzystywana jako „lumpex". Należy zwrócić uwagę na obiekty po dawnej Twierdzy Kołobrzeg, które są wyróżniającym miasto dziedzictwem kulturowym. Na terenie portu wspomniana wyżej Reduta Morast, a przy ul. Szpitalnej kompleks budynków: areszt, kuźnia oraz perełka na skalę miasta, jedyna zachowa brama do Twierdzy Kołobrzeg z 1708 r. – Brama Radzikowska. Obecnie jest to własność prywatna.

Infrastruktura społeczna

Znajdująca się na podobszarze infrastruktura społeczna opisana przy zjawiskach przestrzenno-funkcjonalnych jest jego dużym atutem. Na szczególną uwagę zasługują obiekty kultury: Regionalne Centrum Kultury, Muzeum Oręża Polskiego, Biblioteka Publiczna oraz Kino Wybrzeże, (jedyne działające codziennie kino w mieście).

Tereny zielone i rekreacyjne

Jak opisano powyżej są one jednym z najważniejszych potencjałów obszaru. Żeby w pełni go wykorzystać, należy dążyć do poprawy ich jakości.

Na szczególną uwagę zasługuje Park Teatralny oraz tereny nadwodne: Port Jachtowy, okolice rzeki Parsęty oraz Kanału Drzewnego.

Port

Port Handlowy, Port Jachtowy i Port Pasażerski mocno wpływają na rozwój miasta i całego podobszaru. Mają one duże znaczenie gospodarcze i mogą być dla niego siłą napędową.

Zdjęcie 18 Widok portu morskiego w podobszarze „Śródmiejski" i „Zachodni". Źródło: opracowanie eksperckie dr Mariusz Miedziński

Na zdjęciu wskazano możliwości rozwoju portu morskiego poprzez poszerzenie kanału portowego, powiększenie obrotnicy oraz rozważenia możliwości lokalizacji nowego awanportu zewnętrznego obejmującego obszar od falochronu wschodniego do mola spacerowego z jego przedłużeniem stanowiącym tzw. falochron północny. Utworzony akwen umożliwiłby lokalizację nabrzeża dla dużych statków wycieczkowych i pasażerskich, jachtów oraz funkcji zapasowej bazy Marynarki Wojennej. Port w Kołobrzegu wymaga licznych inwestycji infrastrukturalnych. M.in. modernizacji, przebudowy i wzmocnienia nabrzeży Portu Handlowego oraz pogłębienia basenów portowych do głębokości technicznej umożliwiającej obsługę statków o zanurzeniu do 8 m. Należałoby rozważyć likwidację całego Nabrzeża Szkolnego. Umożliwiłoby to powiększenie obrotnicy ze 140 m do 160/170 m co pozwoliłoby na obsługę statków o wymiarach 120 m x 20 m, zanurzeniu 7 m i nośności ok. 10-12.000 DWT. Ponadto cofnięcie Nabrzeża Bunkrowego i Zachodniego pozwoliłoby na poszerzenie toru wodnego.[73] Zarząd Portu Morskiego przygotowuje kilka inwestycji, które w najbliższym czasie wzmocnią funkcję pasażerską i turystyczną portu.

Jedną z nich jest budowa terminala morskiego. Celem inwestycji jest stworzenie spójnej zabudowy na terenie Portu Kołobrzeg, która pozwoli rozwinąć istniejące funkcje, zwłaszcza pasażerskie. Ale powstaną również obiekty magazynowe i parkingi wielopoziomowe. W ramach inwestycji przewidziano także zagospodarowanie terenu wokół budynków: place publiczne z elementami małej architektury (ławki ,siedziska, fontanna) oraz ciągi piesze i kołowe.

Rysunek 36 Wizualizacja terminala pasażerskiego

Bardzo interesującym projektem Zarządu Portu Morskiego Sp. z o.o. jest budowa Nautylium. Inwestycja ta pomoże zwrócić miasto w stronę Parsęty i Kanału Drzewnego i zmieni tereny pomiędzy nimi w atrakcyjną przestrzeń wypoczynku, rekreacji, rozrywki i spędzania czasu wolnego w ramach turystyki wodnej.

[73] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

Zdjęcie 19 Widok na dolny odcinek rzeki Parsęty oraz projektowany obiekt „Nautylium”. Źródło: ZPM K-G

4.2.4 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu

ANALIZOWANA SFERA	WYSTĘPUJĄCE PROBLEMY	WYSTĘPUJĄCE POTENCJAŁY	ZDIAGNOZOWANE POTRZEBY
SPOŁECZNA	• DEPOPULACJA, • STAN ANOMALNIE WYSOKIEJ STAROŚCI, • SPADEK LICZEBNOŚCI MĘŻCZYZN • NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ – duża ilość osób, • WYSOKA PRZESTĘPCZOŚĆ • PUNKTOWA KONCENTRACJA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH: BEZROBOCIA, UBÓSTWA, UZALEŻNIEŃ itp. (kwartał przy ul. I Armii Wojska Polskiego oraz ulicach Zwycięzców, Jagiellońskiej i Dworcowej) • NISKI KAPITAŁ SPOŁECZNY	• DOBRA DOSTĘPNOSC INSTYTUCJI: MOPS, Komenda Policji, • DUŻA ILOŚĆ NGO	• PROMOWANIE OBSZARU JAKO DOBREGO MIEJSCA DO ŻYCIA, PIERWSZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW PRZED TURYSTYAMI • ZWIĘKSZENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ, BUDOWA TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ • ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW • ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO • WSPARCIE INSTYTUCJONALNE DLA OBSZARÓW KUMULACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH, PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU TYC OBSZARÓW • ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI ODDZIAŁYWANIA SPOŁECZNEGO NGO • LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNCH • POPRAWA BEZBIECZEŃSTWA
GOSPODARCZA	• DUŻE NASILENIE CAŁOROCZNEGO RUCHU TURYSTYCZNEGO • NIEKONTROLOWANA SKALA PRZEKSZTAŁCANIA ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH W BAZĘ NOCLEGOWĄ	• DUŻA LICZBA AKTYWNYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH • DUŻA BAZA NOCLEGOWA • PORT MORSKI KOŁOBRZEG - projektowane przez ZPM Kołobrzeg inwestycje: terminal pasażerski, centrum edukacji i żeglarstwa Nautylium, inwestycje modernizacyjne na terenie Portu Handlowego • TERENY NAD PARSĘTĄ	• ROZWÓJ FUNKCJI PASAŻARSKIEJ, HANDLOWEJ I TURYSTYCZNEJ PORTU • PROWADZENIE KONSEKWENTNEJ POLITYKI PRZESTRZENNEJ • UPORZĄDKOWANIE PRZESTRZENI I FUNKCJI OBSZARU • DYWERSYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZJ I KONTROLA JEJ INTENSYWNOŚCI • WSPARCIE DLA ZANIKAJACYCH USŁUG RZEMIEŚLNICZYCH
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	• PRZECIĄŻENIE SIECI KOMUNIKACYJNEJ, korki, blokujące się skrzyżowania ulic • BRAK MIEJSC PARKINGOWYCH • TERENY KOLEJOWE BARIERĄ KOMUNIKACYJNĄ • SILNA PRESJA ROZWOJU FUNKCJI	• ATRAKCYJNA LOKALIZACJA • BARDZO DOBRA DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA • DUZA DOSTĘPNOSC USŁUG SPOŁECZNYCH: kultury, szkolnictwa, handlu i opieki zdrowotnej	• PRZEBUDOWA SYSTEMU KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ (w tym przebudowa przejazdu przez miasto, wykorzystanie LKN) • POPRAWA POLITYKI PARKINGOWEJ (nowe parkingi, w tym podziemne i wielopoziomowe) • USPRAWNIENIE SYSTEMU KOMUNIKACJI

	TURYSTYCZNYCH • NIEDOSTATECZNA LICZBA I JAKOŚĆ TERENÓW REKREACYJNYCH, • ZANIEDBANE PODWÓRKA • WADLIWY UKŁAD FUNKCJONALNY WOKÓŁ OBIEKTÓW DWORCA KOLEJOWEGO I AUTOBUSOWEGO		DROGOWEJ (przebudowa ul. Kamiennej i mostu na ul. Młyńskiej) • ROZWÓJ KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ ORAZ SYSTEMU KOMUNIKACJI ROWEROWEJ (nowe drogi, stacje roweru miejskiego) • ZAGOSPODAROWANIE NA FUNKCJE REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWE TERENÓW NADRZECZNYCH • WPROWADZANIE ZIELENI DO WNĘTRZ OSIEDLI I PODWÓREK • OGRANICZENIE RUCHU SAMOCHODOWEGO W CENTRUM MIASTA (budowa nowej drogi wzdłuż terenów kolejowych) • PROWADZENIE POLITYKI KONTROLOWANIA ROZWOJU FUNKCJI TURYSTYCZNEJ (MPZP, opłaty i podatki)
ŚRODOWISKOWA	• GORSZA JAKOŚĆ POWIETRZA • DUŻY HAŁAS • ZANIEDBANA ZIELEŃ • WYSYCHAJĄCE CIEKI WODNE: PARSĘTA I KANAŁ DRZEWNY	• DUŻO TERENÓW ZIELONYCH • RZEKA PARSĘTA I KANAŁ DRZEWNY	• PROWADZENIE MONITORINGU JAKOŚCI POWIETRZA • ZWIĘKSZENIE NASADZEŃ OCHRONNYCH I IZOLACYJNYCH, • POPRAWA ESTETYKI TERENÓW ZIELONYCH, • DZIAŁANIA NA RZECZ CZYSTOŚCI PARSĘTY I JEJ DOPŁYWÓW, • DALSZE RÓŻNICOWANIE BIOLOGICZNE TERENÓW ZIELONYCH, • PRZYWRACANIE HISTORYCZNYCH ZAŁOŻEŃ PARKOWYCH, • PROWADZENIE MONITORINGU HAŁASU
TECHNICZNA	• DUŻA ILOŚĆ BUDYNKÓW SPRZED 1970 R. – konieczność przeprowadzenia remontów, • NIEDOPASOWANIE WARUNKÓW TECHNICZNYCH BUDYNKÓW DO DZISIEJSZYCH STANDARDÓW – NP. brak wind • NISKA JAKOŚĆ ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW KOLEJOWYCH I INNYCH PRZYLEGAJĄCYCH DO NICH	• ZABYTKI	• POPRAWA STANU TECHNICZNEGO I ESTETYKI OBIEKTÓW BUDOWLANYCH • MODERNIZACJA LUB PRZEBUDOWA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH (POPRAWA DOSTĘPNOŚCI BUDYNKÓW DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH • POPRAWA ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW PRZY DWORCU KOLEJOWYM

Tabela 15 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu

4.3 Podobszar rewitalizacji Zachodni z częścią zachodnią portu

Podobszar "Zachodni z zachodnią częścią portu" zlokalizowany jest w północno-wschodniej części osiedla Zachodniego. Teren ten jest rozległy, swoim zasięgiem obejmuje obszary zróżnicowane pod kątem zagospodarowania przestrzennego oraz pełnionych funkcji. Znaczną część podobszaru rewitalizacji stanowią tereny Portu Morskiego Kołobrzeg związane z rybołówstwem i przetwórstwem ryb. Na południe od ul. Bałtyckiej znajdują się tereny o przeważającej funkcji mieszkalnej. W ostatnich latach obszar ten intensywnie się przekształca w kierunku zwiększenia udziału zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zabudowy pensjonatowej i apartamentów. W granicach ww. podobszaru Gmina Miasto Kołobrzeg buduje również nowe lokale komunalne.

Na podobszarze, szczególnie wzdłuż ul. Jedności Narodowej, występuje cenna, historyczna zabudowa: przedwojenne kamienice, domy mieszkalne oraz modernistyczny kościół. Dotyczy to części gruntów znajdujących się na terenie Portu Morskiego Kołobrzeg.

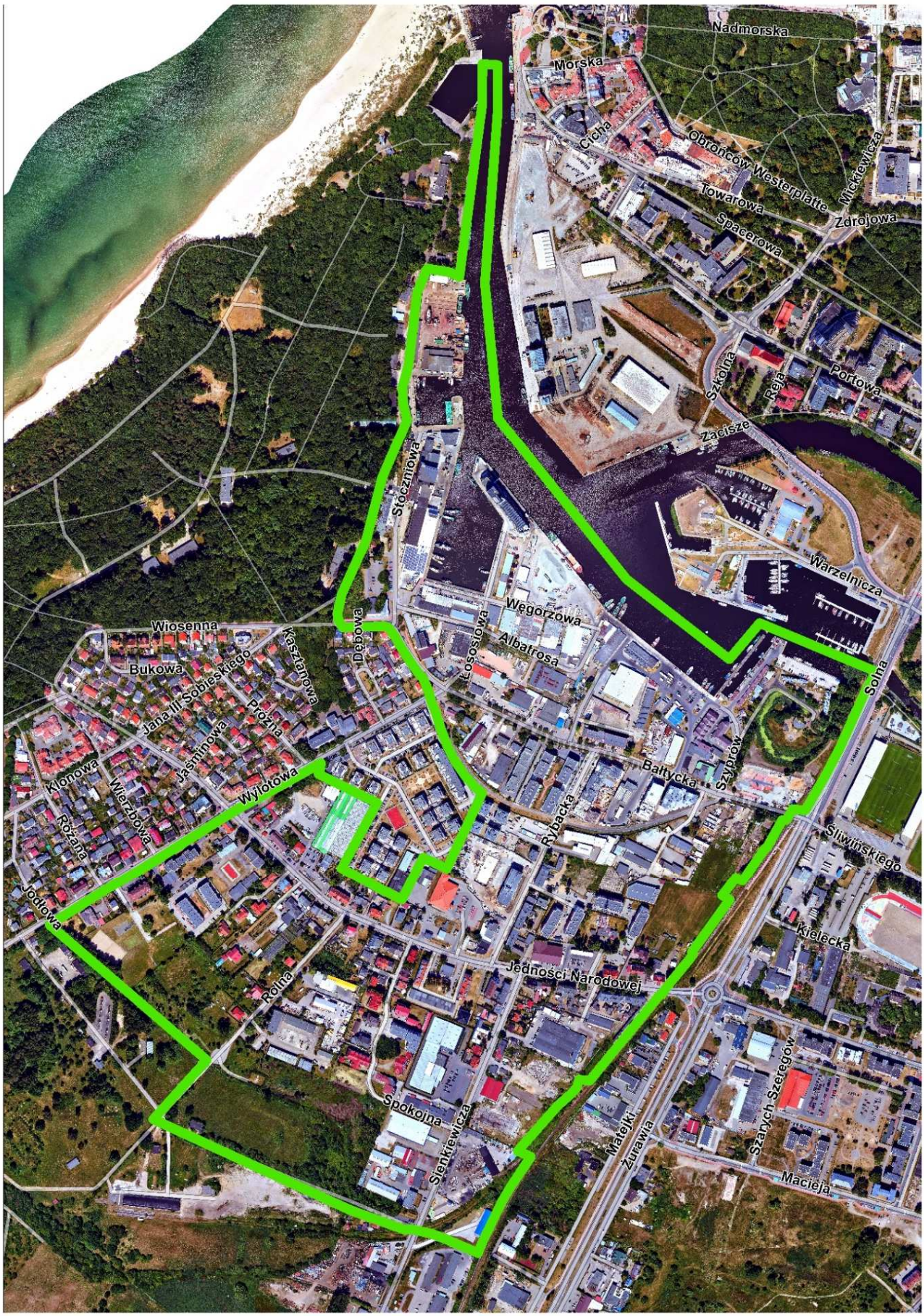

Rysunek 37 Zasięg podobszaru „Zachodni". Źródło: UM Kołobrzeg, 2018 r.

4.3.1 Analiza negatywnych zjawisk

4.3.1.1 Zjawiska społeczne

4.3.1.1.1 Demografia

Lokalizacja i duża atrakcyjność inwestycyjna sprawiają, że podobszar Zachodni cieszył się znaczącym zainteresowaniem inwestorów. W ciągu ostatnich 10 lat znacząco zwiększył swoje zasoby mieszkaniowe dzięki licznym inwestycjom mieszkaniowym i apartamentowym, wykorzystywanym jako „drugie domy i mieszkania" oraz apartamenty dla celów turystycznych. Zwiększenie zasobów mieszkaniowych skutkowało **przyrostem liczby ludności tego podobszaru.** W sumie w latach 2006-2016 bilans ludności dla podobszaru „Zachodni" wyniósł **+360 mieszkańców.** W podobszarze nastąpił przyrost liczby ludności w każdej grupie wiekowej: w przedziale 0-18 lat o 75 osoby, **w przedziale 19-59 lat o 171 osób,** a w przedziale pow. 60 lat o 114 osoby.

Procesy migracyjne wpłynęły również na **obniżenie procentowego udziału ludności w wieku pow. 60 lat,** gdyż w podobszarze „Zachodni" wyniósł on niespełna 20%. Wskaźnik starości demograficznej na podobszarze jest niższy niż średnia dla całego obszaru rewitalizacji (31,9%), a także miasta Kołobrzeg (28,6%), jednak według interpretacji zaproponowanej przez E. Rosetta jest to stan starości demograficznej.

W podobszarze „Zachodni" struktura wiekowa ludności uległa niewielkiej zmianie - wzrost średniego wieku ludności +0,6 lat.

W podobszarze średni wiek ludności był znacząco niższy od przeciętnego dla całego obszaru rewitalizacji i średniej dla całego Kołobrzegu i wynosił 38,6 lat.

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w 2016 r. (procentowy udział) na obszarze przedstawiała się następująco:

- przedprodukcyjny: 20,02%,
- produkcyjny: 59,97%,
- poprodukcyjny: 20,01%.

Wskaźniki obciążenia ekonomicznego ludności:

- ludność w wieku nieprodukcyjnym[74] na 100 osób w wieku produkcyjnym – 66,75 (dla miasta 78,65)
- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 100,00 (dla miasta 184,6)
- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym[75] - 33,38 (dla miasta 51,06)[76]

Negatywnym zjawiskiem jest pogłębienie dysproporcji struktury demograficznej ludności. Znaczący spadek współczynnika maskulinizacji w ciągu ostatnich 10 lat pozwala mówić o zachwianiu struktury demograficznej podobszaru „Zachodni" (-5,9). Jest to najwyższa zmiana tego wskaźnika dla terenu całego miasta oraz obszaru rewitalizacji.

Podsumowanie

Na podobszarze zachodzą pozytywne zmiany: wzrost ilości mieszkańców oraz znaczne odmłodzenie struktury demograficznej. Występuje tu niższy od średniej dla miasta, średni wiek ludności 38,6 lat oraz procentowany udział ludności w wieku powyżej 60 lat -20%. Pomimo tego podobszar znajduje się w stanie starości demograficznej. Zaobserwowano duży spadek ilości mężczyzn. Powyższa sytuacja wskazuje na wzrost zapotrzebowania na usługi szkolnictwa oraz potrzebę intensyfikacji rozwoju usług powszechnych. Rośnie również zapotrzebowanie na poprawę warunków życia codziennego i funkcjonowania osób starszych oraz osób niepełnosprawnych.

[74] Na **wiek nieprodukcyjny** składa się wiek **przedprodukcyjny**, w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat oraz wiek **poprodukcyjny**, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej, wg nowych przepisów od 01.01.2013r.- 67 lat dla kobiet i mężczyzn.
[75] Wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat.
[76] Opracowanie własne, na podstawie danych wyjściowych w zasobie UM Kołobrzeg

4.3.1.1.2 Bezrobocie

W 2017 r. na podobszarze zamieszkiwało 51 osób bezrobotnych. Wskaźnik bezrobocia dla obszaru wynosił 6,57%. Na tle miasta (4,69%) jest on wysoki, przewyższa również średni wskaźnik dla całego obszaru rewitalizacji 5,3%. Jest to podobszar o mniejszej ilości mieszkańców. Wskaźnik zagęszczenia bezrobotnych wynosi 0,7 osoby bezrobotnej na 1 ha podobszaru rewitalizacji. Jednak jest on 1,5 razy większy niż średnia dla miasta (0,457). Największe skupienia osób bezrobotnych występują przy ul. Rybackiej oraz w okolicy jej skrzyżowania z ul. Jedności Narodowej. W okolicy tej znajdują się mieszkania komunalne i socjalne.

Bezwzględna liczba osób długotrwale bezrobotnych odnotowana w podobszarze „Zachodni" wynosiła 11 osób[77]. Osoby te stanowiły 21,56% wszystkich osób bezrobotnych (11 os./51 os.). Jest to najwyższy wskaźnik spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji i należy uznać, że jest to znaczący problem tego podobszaru. Osoby długotrwale bezrobotne skupiają się w tej samej części podobszaru co największe skupiska osób bezrobotnych.

[77] PUP w Kołobrzegu za miesiąc październik 2017 r.

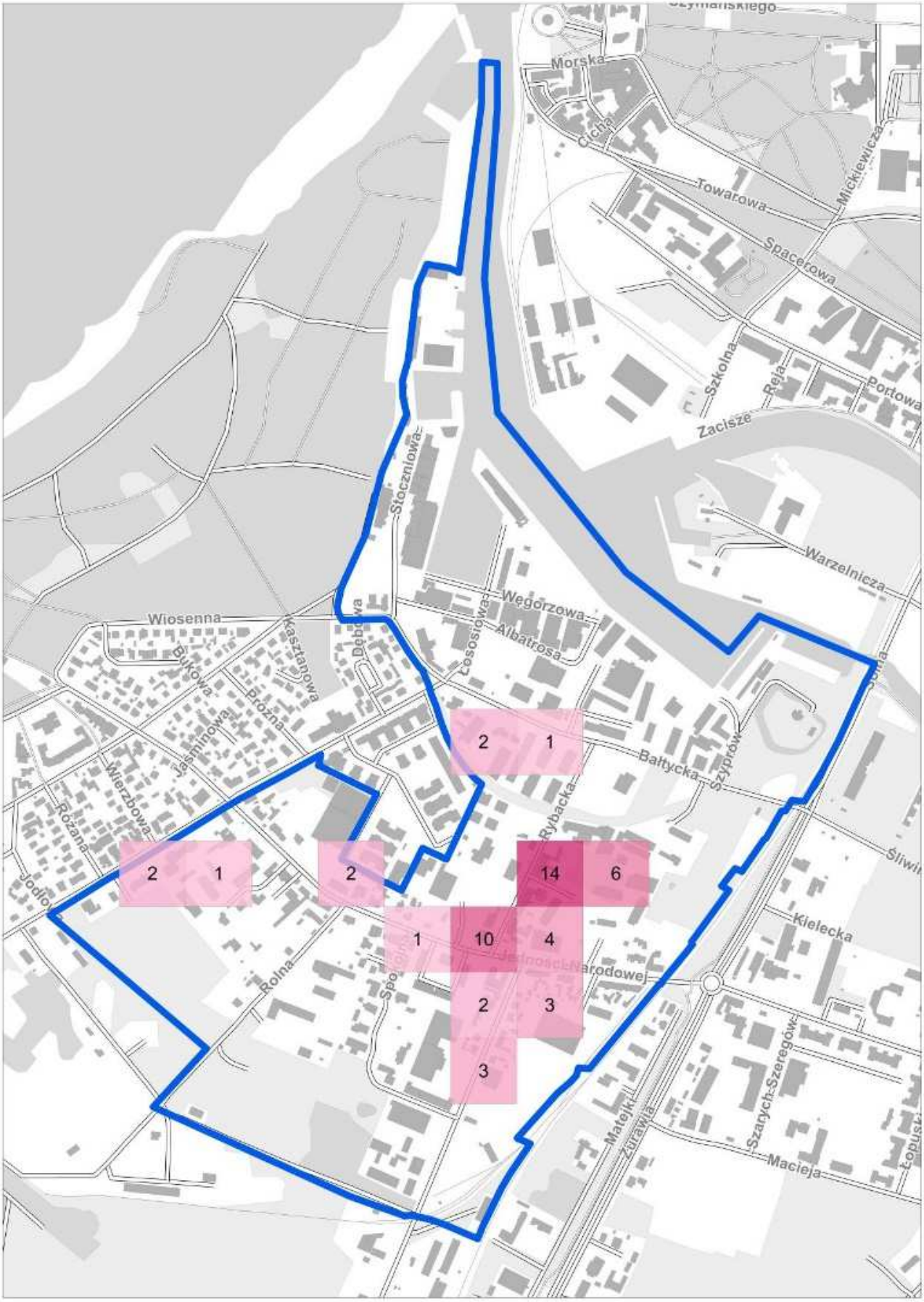

Rysunek 38 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na w podobszarze „Zachodni" w 2017 roku. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Na podobszarze występuje najwyższe w mieście bezrobocie. Problemem jest tu również zjawisko długotrwałego bezrobocia. Widoczne jest zagęszczenie przestrzenne obu zjawisk przy ul. Rybackiej oraz w okolicy jej skrzyżowania z ul. Jedności Narodowej.

4.3.1.1.3 Ubóstwo

Na podobszarze zamieszkuje 106 osób w rodzinach, w których stwierdzono zjawisko ubóstwa.[78] Wartość wskaźnika liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wynosi aż 81,916 osoby na 1000 mieszkańców i jest najwyższy ze wszystkich podobszarów. Średni wskaźnik dla miasta, który wynosi 25,19 osoby na 1000 mieszkańców, a średnia dla całego obszaru rewitalizacji 23,847. Trzykrotnie wyższy wskaźnik niż średnia dla miasta wskazuje, że na podobszarze istnieje bardzo duży problem społeczny w zakresie tego zjawiska.

Ponadto na podobszarze zaobserwowano największy wzrost ilości osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa w porównaniu z 2015 r. Wynosi on aż 17,00 w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców. W tym samym czasie na terenie miasta nastąpił spadek. Wskaźnik dla miasta wyniósł – 2,816. Potwierdza to pogarszającą się sytuację mieszkańców tego podobszaru.

Udział osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 1,454. Jest to wskaźnik trzykrotnie wyższy niż średnia dla miasta, która wynosi 0,439. Analiza przestrzenna zjawiska wykonana za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje przy ul. Rybackiej.

[78] MOPS 2016 r.

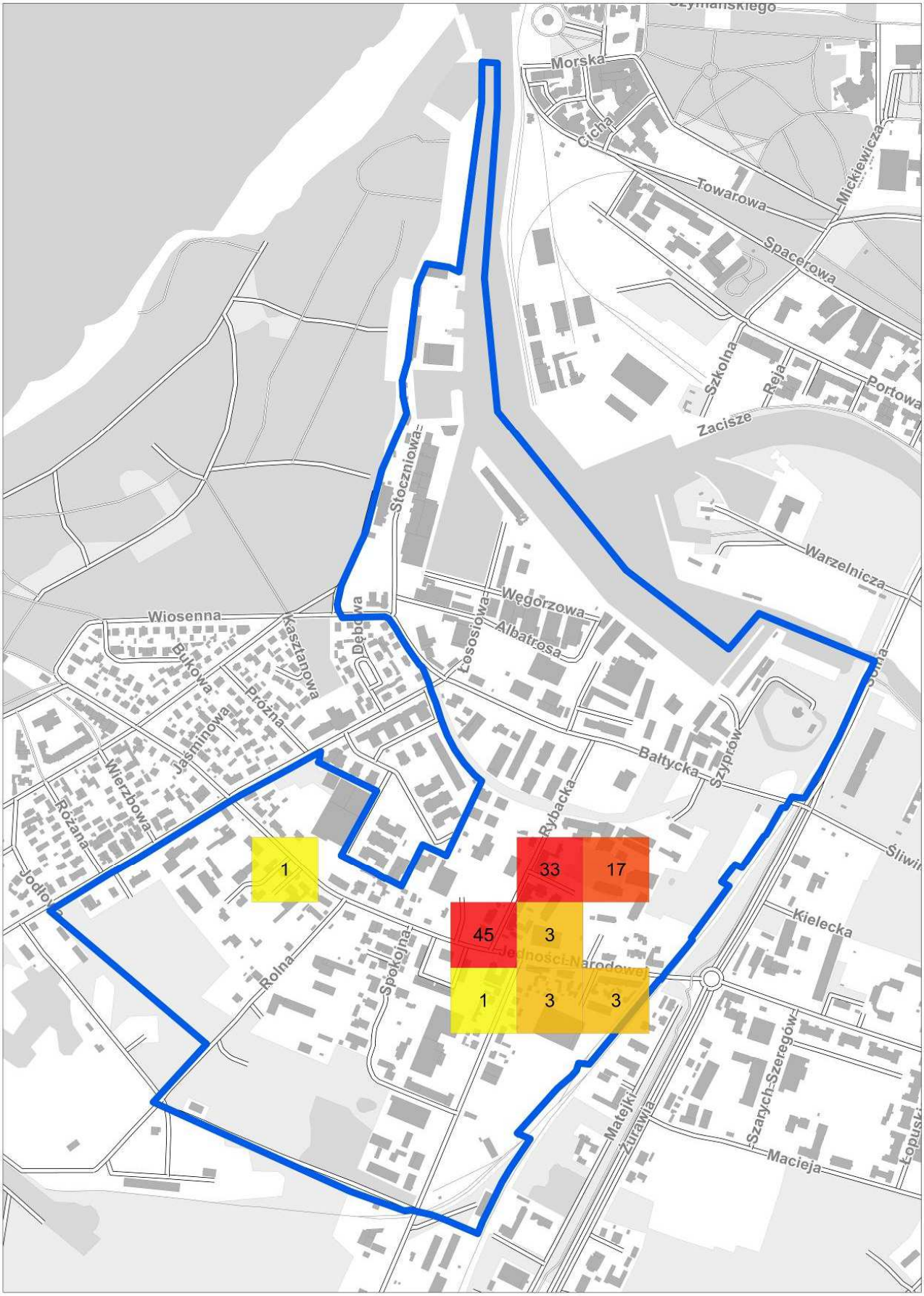

Rysunek 39 Liczba osób dotkniętych problemem ubóstwa na podobszarze „Zachodni" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Zjawisko ubóstwa jest poważnym problemem na tym podobszarze. Ponadto zaobserwowano tendencję wzrostową.

4.3.1.1.4 Bezradność opiekuńczo wychowawcza

Na podobszarze zamieszkuje 46 osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych[79]. Wskaźnik liczby osób korzystających ze wsparcia wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi aż 6,842 i jest najwyższy ze wszystkich podobszarów. Cztery razy wyższy od średniej dla miasta, która wynosi 8,897 i średniej dla obszarze rewitalizacji, która wynosi 9,1.

Na podobszarze zaobserwowano również znaczący wzrost liczby osób, którym udzielono wsparcia w porównaniu z 2015 r. Wynosi on aż 5,49 wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W tym samym czasie na terenie miasta nastąpił spadek wskaźnika. Wskaźnik dla miasta wynosi (-5,052). Wskaźnik ten jest dwukrotnie wyższy niż średnia dla całego obszaru rewitalizacji, który wynosi 2,275.

Udział osób, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,631 i jest czterokrotnie wyższy niż średni wskaźnik dla miasta, który wynosi 0,155. Jest także prawie dwa razy wyższy niż średni wskaźnik dla obszaru rewitalizacji, który wynosi 0,361. Analiza przestrzenna zjawiska wykonana za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje przy ul. Rybackiej.

[79] MOPS 2016 r.

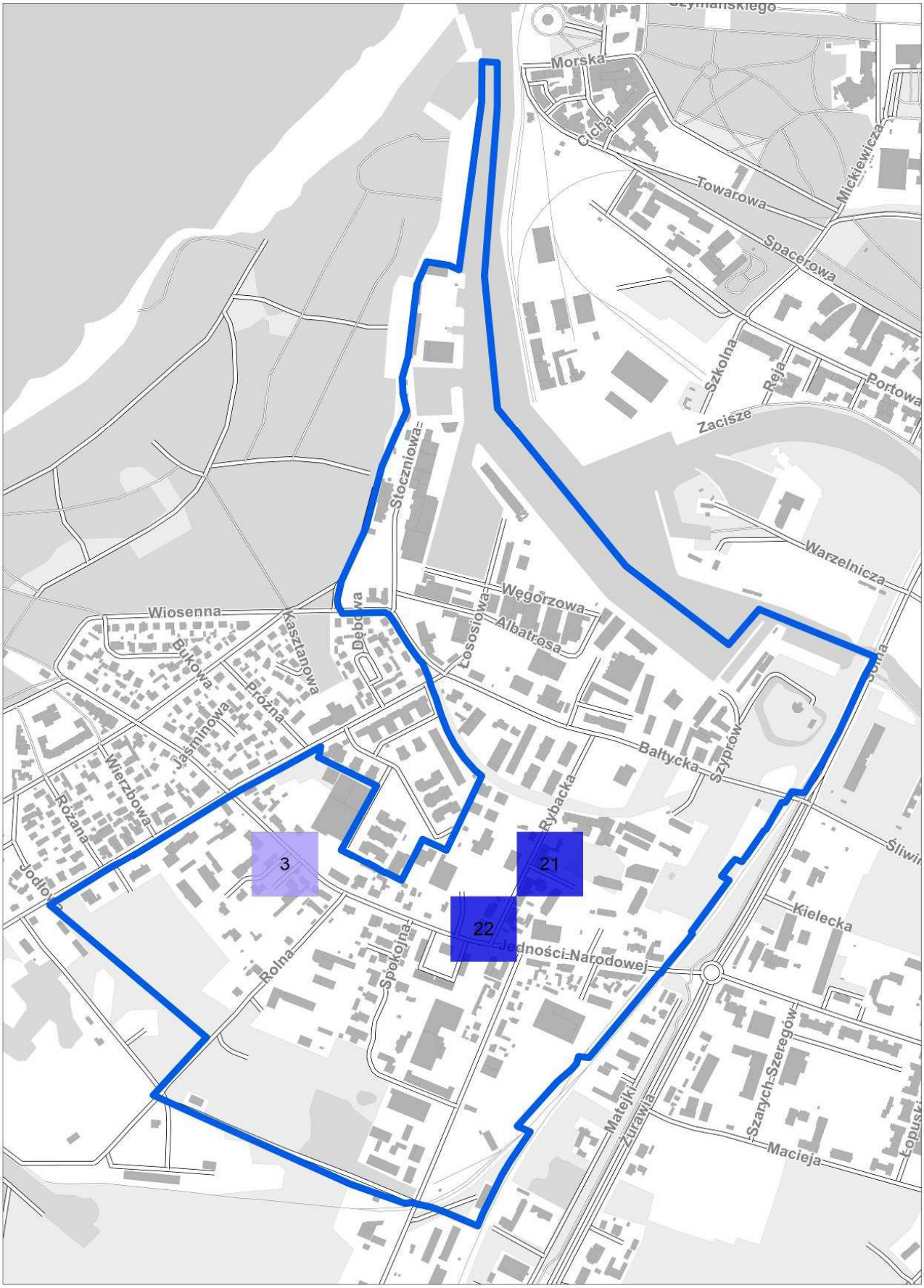

Rysunek 40 Liczba osób dotkniętych problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej na podobszarze „Zachodni" w 2016 roku. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Zjawisko bezradności opiekuńczo-wychowawczej jest istotnym problemem społecznym, występującym na podobszarze. Jest ono czterokrotnie wyższe niż średnia dla miasta. Ponadto zaobserwowano tendencję wzrostową. Występuje tu również duże zagęszczenie zjawiska.

4.3.1.1.5 Niepełnosprawność

W 2016 r. na podobszarze zamieszkiwało 31 osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności.[80] Wskaźnik liczy osób z rodzin, którym udzielono wsparcia z tego powodu w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 23,956. Jest on wyższy niż wskaźnik dla miasta, który wynosi 16,095. Wyższy również od średniego wskaźnika dla obszaru rewitalizacji 21,403.

Od 2015 r. zaobserwowano spadek liczby osób z rodzin, którym udzielono wsparcia wśród ogólnej liczy ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten wynosi (-3,091). W tym czasie nastąpił wzrost tego wskaźnika dla miasta, który wynosi 0,76.

Udział osób z rodzin, którym udzielono wsparcia w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,455. Jest on półtora razy wyższy niż średnia dla miasta wynosząca 0,280. Świadczy to o sporym zagęszczeniu tego problemu na obszarze. Analiza przestrzenna zjawiska wykonana za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje w zabudowie pomiędzy ul. Rybacką i ul. Jedności Narodowej.

[80] MOPS 2016 r.

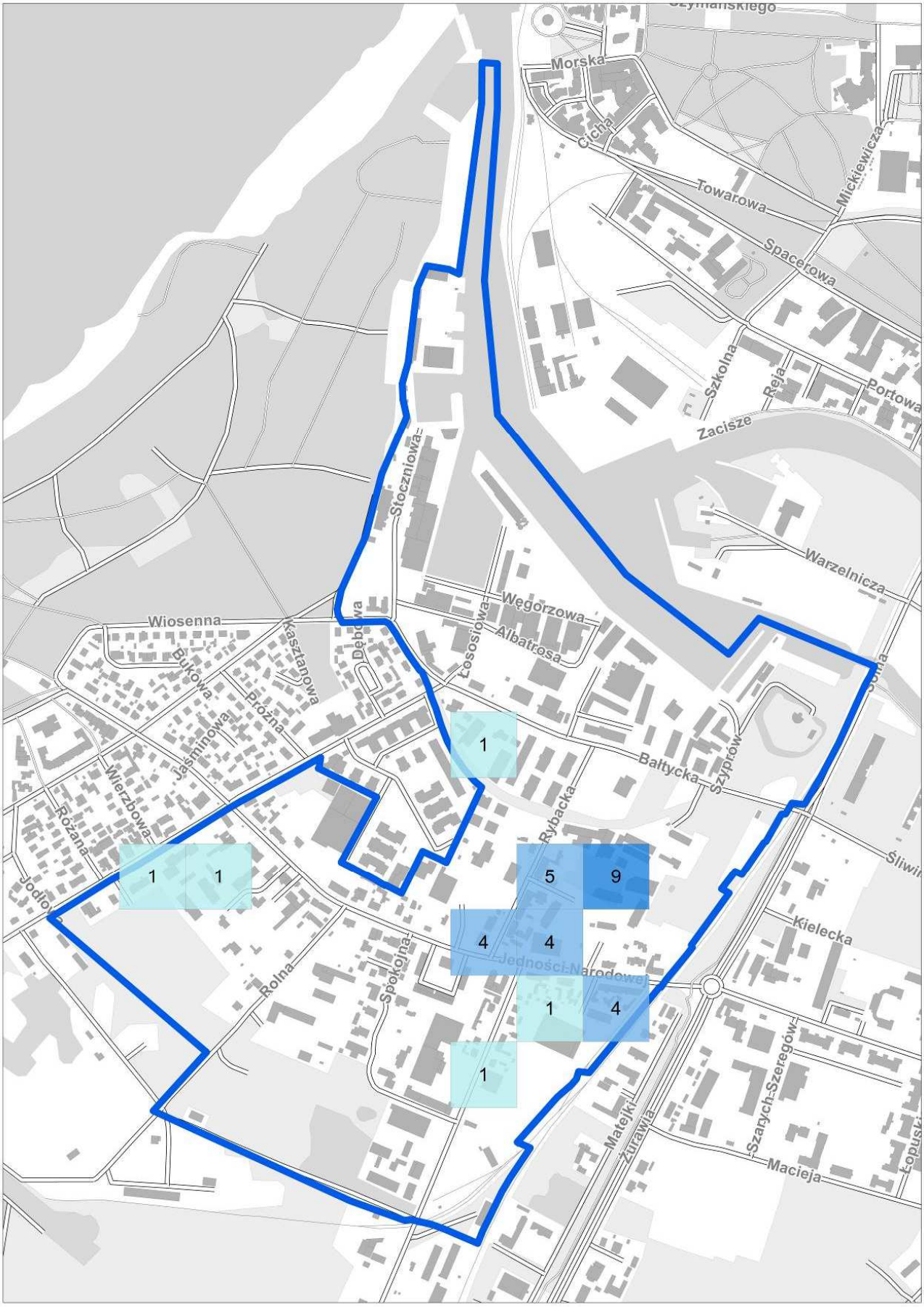

Rysunek 41 Liczba osób niepełnosprawnych na podobszarze „Zachodni" w 2016 roku. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Zjawisko niepełnosprawności jest poważnym problemem występującym na podobszarze.

4.3.1.1.6 Uzależnienie od alkoholu

W 2016 r. na podobszarze zamieszkiwało 9 osób z rodzin, którym udzielona wsparcia z powodu zjawiska alkoholizmu.[81] Wskaźnik udziału tych osób w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 6,955. Jest on nieznacznie wyższy niż średnia dla miasta 6,572.

W porównaniu z 2015 r. nastąpił spadek ilości osób, którym udzielono wsparcia. Wskaźnik spadku w przeliczeniu na ogólną liczbę ludności na 1000 mieszkańców wynosi (-4,636). Jest on większy od średniej dla miasta (-0,134).

Udział osób, którym udzielono wsparcia w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,123 i jest on nieznacznie wyższy niż średnia dla miasta, która wynosi 0,114. Analiza przestrzenna zjawiska za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje przy ul. Rybackiej, ul. Jedności Narodowej i ul. H. Sienkiewicza.

W 2016 r. na podobszarze znajdowały się 4 osoby, wobec których prowadzono postępowanie o zobowiązanie do leczenia odwykowego[82]. Wskaźnik udziału tych osób w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 3,09. Jest on wyższy niż wskaźnik dla miasta, który wynosi 1,81 (81 osób w mieście) i średni wskaźnik dla obszaru rewitalizacji 2,36 (28 osób na obszarze rewitalizacji).

[81] MOPS 2016 r.
[82] Wydział Spraw Społecznych UM Kołobrzeg 2017 r.

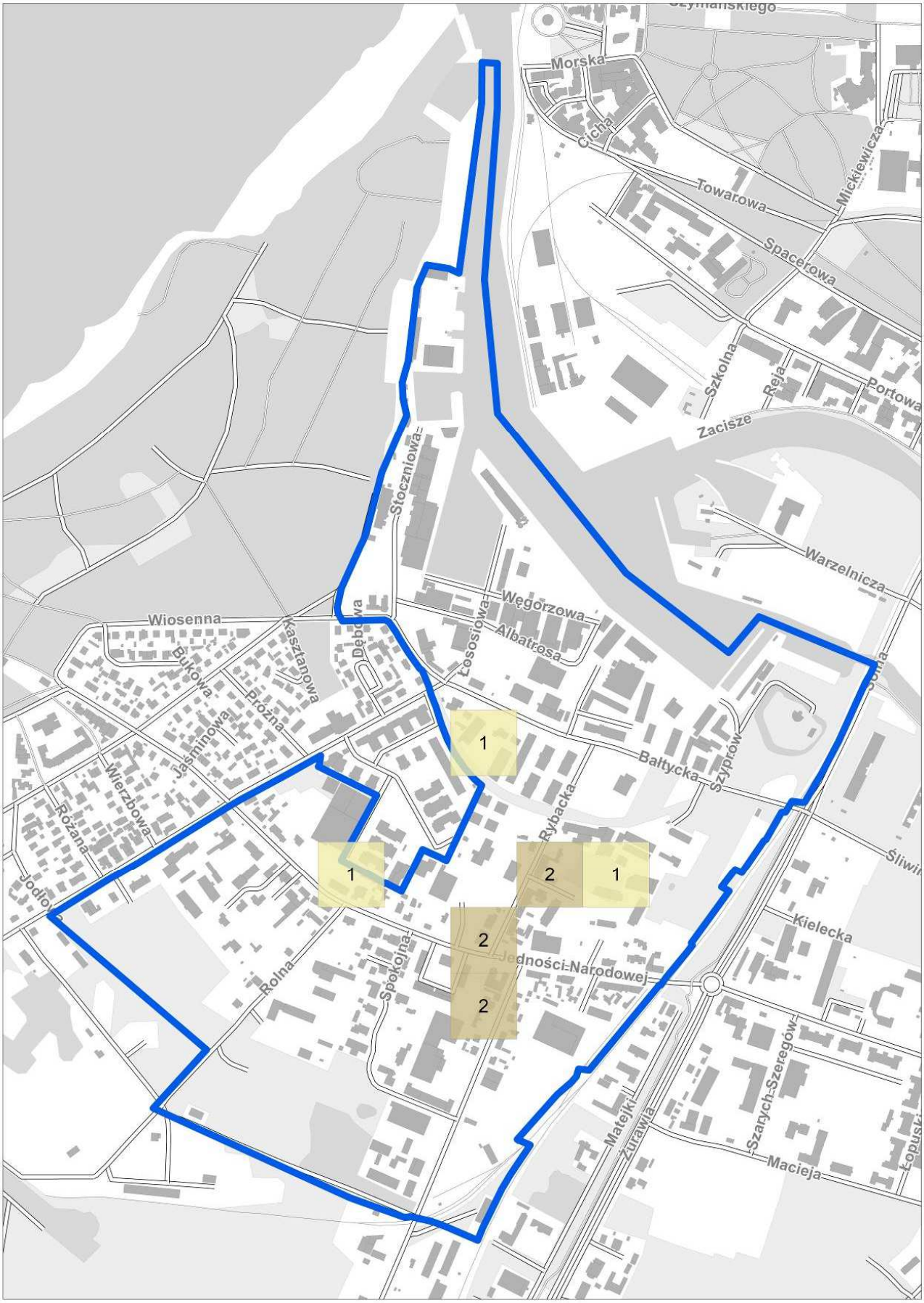

Rysunek 42 Liczba osób dotkniętych problemem alkoholizmu na podobszarze „Zachodni" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

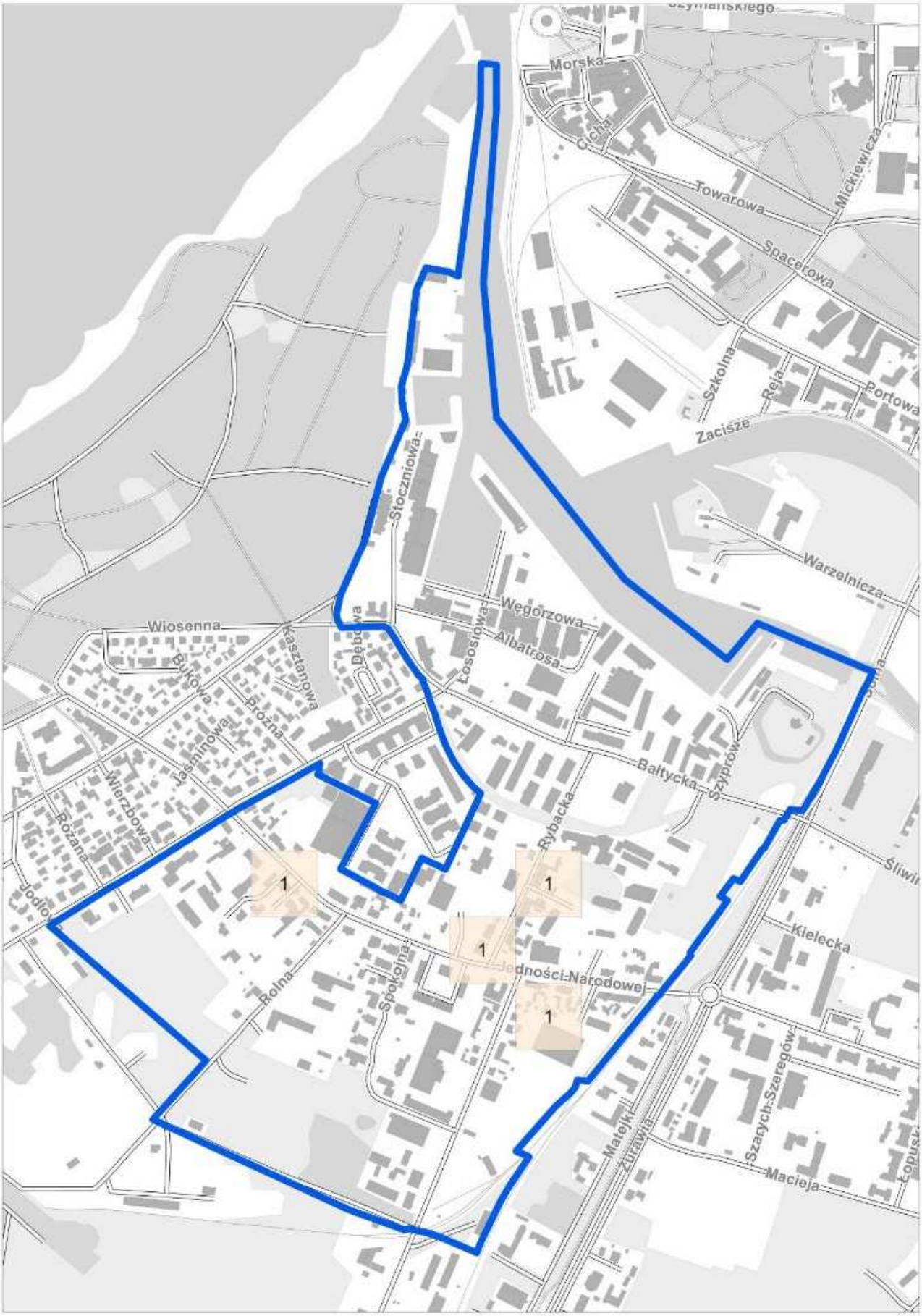

Rysunek 43 Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe na podobszarze „Zachodni" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Na podstawie powyższych wskaźników można stwierdzić, że zjawisko to nie stanowi dużego problemu na tym podobszarze.

4.3.1.1.7 Przestępczość

W 2015 r. zgłoszono na podobszarze 51 przestępstw ogółem.[83] Na podobszarze popełniono około 1/3 wszystkich przestępstw stwierdzonych na obszarze rewitalizacji. Liczba zgłoszonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 39,41. **Jest to najwyższy wskaźnik ze wszystkich przeanalizowanych obszarów, prawie cztery razy wyższy niż średnia dla miasta, która wynosiła 10,02.** Analizując zagęszczenie przestępstw, wskaźnik liczby zgłoszonych przestępstw na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,7. **Jest on 4 razy wyższy od średniej dla miasta,** która wynosi 0,175.

Tabela 12 pokazuje, że na podobszarze popełniono wszystkie przeanalizowane rodzaje przestępstw. **Dla wszystkich wskaźniki w przeliczeniu na 1000 mieszkańców są dużo wyższe niż średnia dla miasta.** Największym zagrożeniem są:

- kradzieże (art. 278); wskaźnik **wynosi 17,00,** przy średniej dla miasta wynoszącej **4,11**,
- kradzieże z włamaniem (art. 279); wskaźnik **wynosi 16,96**, przy średniej dla miasta **3,40**;
- kradzieże pojazdów; wskaźnik wynosi **1,55,** przy średniej dla miasta **0,60**.

Podsumowanie

Podobszar Zachodni z zachodnią częścią portu jest najbardziej zagrożoną przestępczością częścią miasta. Potwierdza to konieczność podjęcia działań prewencyjnych i zapobiegawczych. Postępująca rozbudowa na podobszarze jest argumentem wskazującym na konieczność utworzenia w jego pobliżu nowej jednostki policji. Rozwiązałoby to również występujące obecnie problemy związane z szybkim dotarciem na miejsce zdarzenia zwłaszcza w okresie szczytów komunikacyjnych w sezonie letnim. Należy zaznaczyć że na podobszarze przygotowywane są kolejne duże inwestycje budowlane, które spowodują wzrost ruchu mieszkańców i przyjezdnych. Odnotowywane obecnie rozmieszczenie i skala przestępczości mogą w przyszłości wzrosnąć co wynika z niedoszacowania łącznego potencjału demograficznego miasta.[84]

4.3.1.1.8 Przemoc w rodzinie

W 2016 r. na podobszarze „Zachodnim z zachodnią częścią portu" było założonych 9 niebieskich kart.[85] Liczba aktywnych kart w przeliczeniu na 1000 mieszkańców podobszaru wynosi 6,95, i **jest dwa razy wyższa niż średnia dla miasta**, która wynosi 2,88.

Liczba niebieskich kart w przeliczeniu na 1 ha obszaru wynosi 0,123 i jest **znacznie wyższa od średniej dla miasta,** która wynosi 0,007. Analiza przestrzenna zjawiska przeprowadzona za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największa intensywność zjawiska występuje przy ul. Jedności Narodowej w okolicy skrzyżowań z ul. Rybacką oraz ul. H. Sienkiewicza.

[83] Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu 2016 r.
[84] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[85] Wydział Spraw Społecznych UM Kołobrzeg 2017 r.

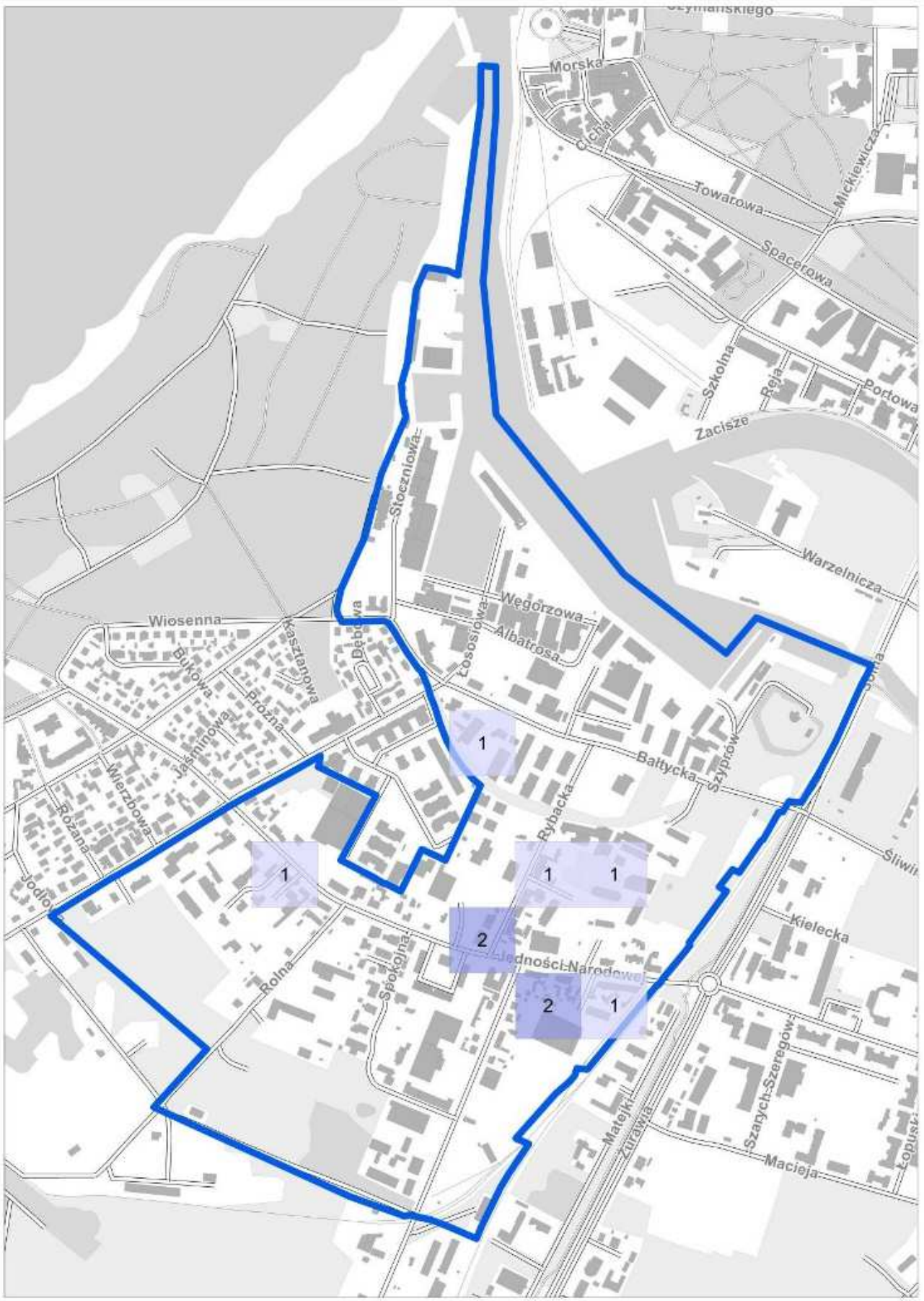

Rysunek 44 Liczba aktywnych niebieskich kart na podobszarze „Zachodni" w 2016 roku. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Należy stwierdzić, że zjawisko przemocy w rodzinie jest istotnym problemem na tym podobszarze.

4.3.1.1.9 Kapitał społeczny

Podobszar „Zachodni" skupia 13,04% wszystkich NGO zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji. Na podobszarze znajdują się 3 organizacje/ stowarzyszenia pozarządowe (nazwa organizacji oraz adres) Rys. 5:

1. Stowarzyszenie Armatorów Rybackich – ul. Albatrosa 3
2. Stowarzyszenie Armatorów Jachtów Komercyjno-Sportowych SAJKS – ul. Albatrosa 3
3. Stowarzyszenie Przyjaciół Uśmiechu – ul. Jedności Narodowej 89

Dane dotyczące liczby organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na podobszarze są wyższe niż średnia dla całego obszaru rewitalizacji. Na 1000 mieszkańców podobszaru przypada 2,32 organizacji (wskaźnik dla obszaru rewitalizacji to 1,94, natomiast dla miasta 2,62.

W przypadku wskaźnika jakim jest frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. – wybory Prezydenta Miasta, na podobszarze odnotowano najwyższą frekwencję na tle całego obszaru rewitalizacji w wysokości 43,77%. Niemniej była to wielkość niższa niż dla całego miasta Kołobrzeg (Rys. 6).

Kolejnym istotnym wskaźnikiem obrazującym poziom uczestnictwa i zaangażowania mieszkańców w życie lokalnej społeczności jest zainteresowanie wyborami do rad osiedli. Na potrzeby opracowania dokonano analizy dwóch wskaźników jakim są: liczba zgłoszonych kandydatów oraz frekwencja w wyborach do rad osiedli w 2016 r. Do Rady Osiedla nr 6 „Zachodnie" zgłoszonych zostało mniej kandydatów, niż ustawowy skład rad osiedla (15 osób). W związku z powyższym a podstawie § 21 ust. 3 Ordynacji Wyborczej do Rad Osiedli za radnych Rady Osiedla nr 6 „Zachodnie" Miejska Komisja Wyborcza uznała wszystkich zarejestrowanych kandydatów – 14 osób. Powyższa sytuacja świadczy o braku zainteresowania mieszkańców pracami w radzie Osiedla. Ze względu na brak konieczności przeprowadzania wyborów do Rady Osiedla, dane na temat frekwencji nie dotyczą niniejszego podobszaru. Jedyny wskaźnik jaki można podać analizie dotyczy liczby zgłoszonych kandydatów w wyborach do Rad Osiedli w 2016 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2016 r. na 1000 mieszkańców zgłoszono 3,60 kandydatów (średnia dla obszaru rewitalizacji – 2,68, miasto Kołobrzeg – 5,78).

Na podobszarze liczba czytelników bibliotek wynosiła 10,9%. Była ona niższa niż wielkość dla całego miasta czy średnia dla obszaru rewitalizacji.

Ostatni z wskaźników poddanych analizie – wskaźnik przestępczości. W 2016 r. w skali całego miasta odnotowano 448 przestępstw z tego na obszar rewitalizacji przypadało 154 zdarzeń. Na podobszarze „Zachodnim" liczba tego typu zdarzeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła aż 39,41. Wskaźnik jest 4 razy wyższy niż średnia dla obszaru rewitalizacji i dla całego miasta. W skali miasta wskaźnik ten wyniósł w 2016 r. 10,02 zdarzenia na 1000 mieszkańców. W skali całego obszaru rewitalizacji liczba zdarzeń na 1000 mieszkańców wynosiła 12,97.

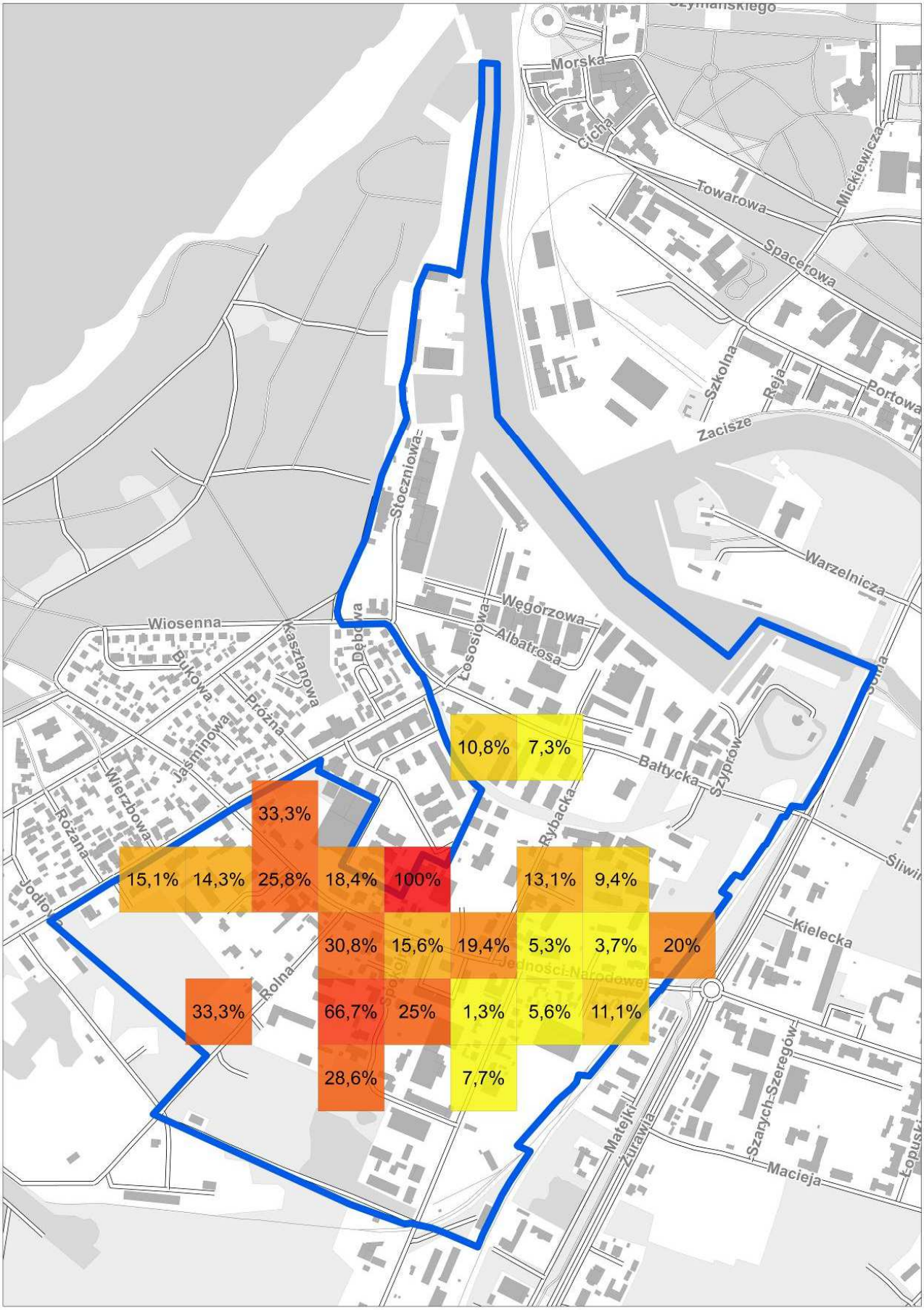

Rysunek 45 Procent czytelników biblioteki w podobszarze „Zachodni” w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg r.

Podsumowanie

Pomimo kilku organizacji pozarządowych, podobszar cechuje się niskim kapitałem społecznym. Świadczy o tym niska frekwencja wyborcza, brak zainteresowania pracami w radzie osiedla oraz wysoka przestępczość. Należy też zwrócić uwagę na niską skalę czytelnictwa.

4.3.1.2 Zjawiska gospodarcze

Na podobszarze rewitalizacji „Zachodni z zachodnią częścią portu" znajduje ok. 4% wszystkich podmiotów gospodarczych w mieście, oraz ok. 15% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na obszarze rewitalizacji. Wydawać by się mogło, że nie wygląda to imponująco. Jednakże udział aktywnych podmiotów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów wynosi 52,88% i jest on wyższy niż średnia dla miasta 50,35% oraz średnia dla obszaru rewitalizacji 49,69%.

Ponadto liczba aktywnych podmiotów gospodarczych przypadająca na 1000 mieszkańców wynosi aż 120,56. Jest to bardzo wysoki wskaźnik w porównaniu do średniej dla miasta – 86,0 oraz średnia dla obszaru rewitalizacji 81,07.

Na podobszarze znajduje się 1000 miejsc noclegowych[86]. Na 1000 mieszkańców obszaru przypada aż 773 miejsc noclegowych. Jest to ilość niższa niż średnia dla miasta - 1207 miejsc. Jednakże dość wysoka biorąc pod uwagę nie do końca turystyczny charakter obszaru. Należy też zwrócić uwagę, że ilość miejsc noclegowych na obszarze cały czas wzrasta. Są to przede wszystkim nowopowstające mieszkania, które głównie pełnią funkcje apartamentów na wynajem.

Na 1 ha podobszaru przypada 2,14 aktywnego podmiotu gospodarczego. Jest to wskaźnik znacznie wyższy niż średnia dla miasta – 1,5, ale niższy niż średnia dla obszaru rewitalizacji – 3,22.

Na podstawie analizy przestrzennej przeprowadzonej przy pomocy GIS stwierdzono, że największe zagęszczenie aktywnych podmiotów gospodarczych występuje w kilku punktach: przy ul. Jedności Narodowej, przy ul. Bałtyckiej oraz na ul. Rybackiej. Jednakże skala tego zagęszczenia jest kilkukrotnie niższa niż na podobszarze rewitalizacji „Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu". W punktach tych zlokalizowane są bardzo zróżnicowane podmioty gospodarcze. Podmioty realizujące usługi dla turystów nie są szczególnie rozwinięte pomimo tego, że podobszar jest odwiedzany przez turystów w okresie wakacyjnym. Zauważalna jest większa sezonowość ruchu turystycznego, niż po wschodniej stronie rzeki Parsęty. Brakuje również usług dla mieszkańców m.in. gastronomii, rzemieślników, salonów urody itp.

Spośród podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na obszarze, na wyróżnienie zasługuje Centrum Ogrodniczego Żulicki. Jest to firma posiadająca renomę, znana nie tylko w Kołobrzegu. Pełni funkcję usługową zarówno dla miasta jak i okolicy. W kompleksie poza sklepem ogrodniczym, znajduje się kwiaciarnia, część z wyposażeniem domu oraz część zoologiczna. Z tego powodu centrum pełni też funkcję rekreacyjną. Z uwagi na duży teren firma posiada spory potencjał rozwojowy.

[86] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

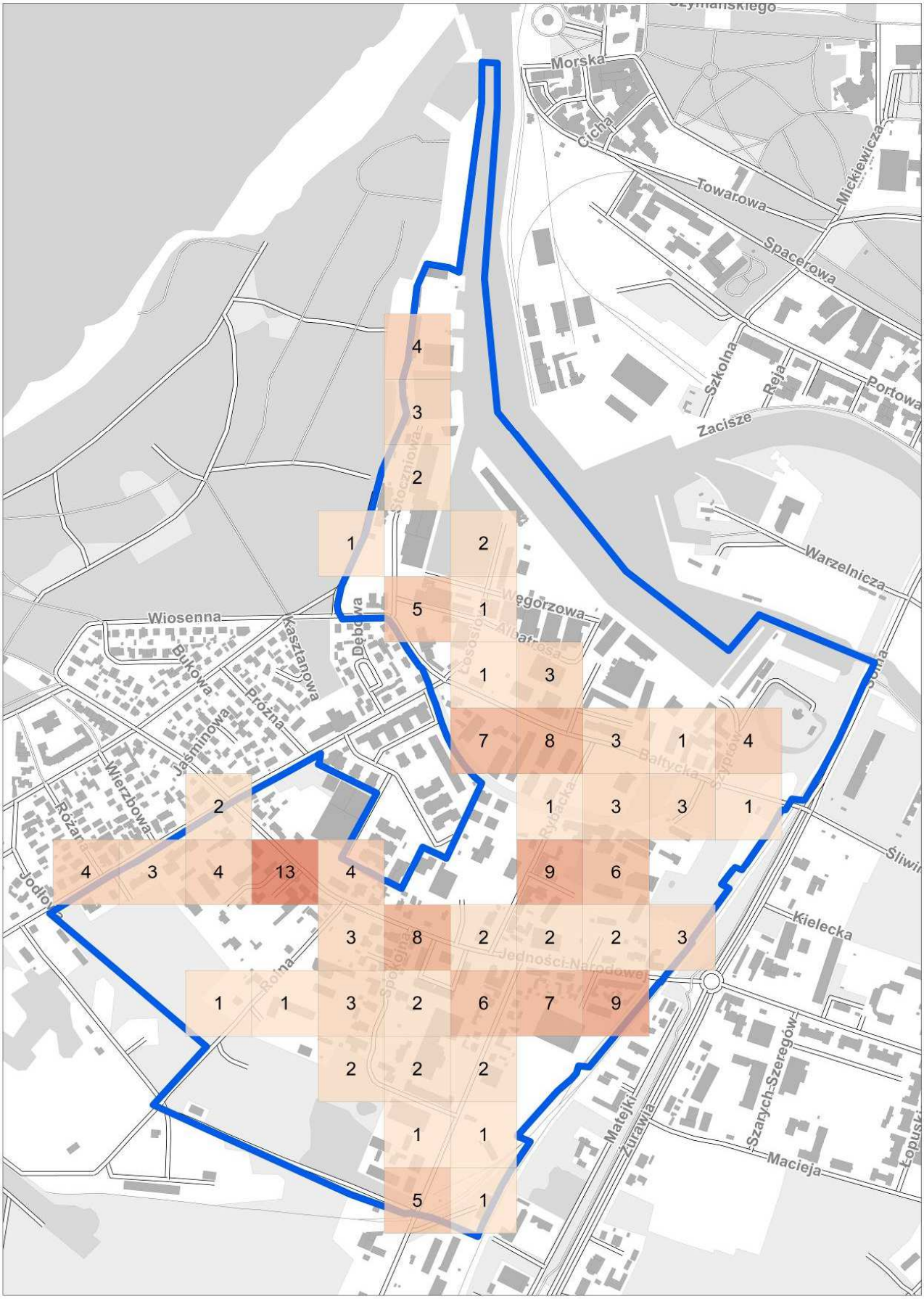

Rysunek 46 Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na podobszarze „Zachodni” w 2017 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Znaczna część podobszaru to tereny Porty Rybackiego. Kołobrzeg jest największym portem rybackim w Polsce, trafia tu 60% połowów bałtyckich. Na jego obszarze prowadzona jest działalność związana z rybołówstwem (przetwórstwo ryb, handel detaliczny i hurtowy, przechowywanie ryb, usługi związane z naprawą i eksploatacją sprzętu wykorzystywanego przez armatorów rybackich), wędkarstwem morskim i usługi stoczniowe.

	Port Rybacki (Zachodni z zachodnią częścią portu)
Liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych	110
Szacowany potencjał nowych podmiotów	5
Kluczowe czynniki wpływające na powstanie nowych podmiotów	– uwarunkowania zewnętrzne, legislacja hamują powstanie nowych podmiotów – pojawianie się podmiotów z funkcją turystyczną

Tabela 16 Ilość podmiotów gospodarczych w porcie wraz z prognozą. Źródło: Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o. 2018 r.

Sytuacja gospodarcza Portu Rybackiego cały czas ulega poprawie. M.in. powstają nowe obiekty związane z przetwórstwem ryb. Pojawiają się też pomysły inwestorów by wprowadzić na tym terenie zabudowę turystyczną – miejsca noclegowe. Dotychczasowa polityka przestrzenna gminy to uniemożliwia, albowiem należy zachować tereny do prowadzenia działalności gospodarczej związanej ze specyfiką Portu Rybackiego.

Podsumowanie

Zjawiska gospodarcze są raczej silną stroną podobszaru. Należy rozwijać usługi dedykowane mieszkańcom oraz podkreślać szczególną specjalizację podobszaru – gospodarkę związaną z Portem Rybackim. W tym celu niezbędne jest uporządkowanie funkcjonalne portu i dbałość o jego wizerunek oraz powiązania z mieszkańcami podobszaru. Np. utworzenie targowiska rybnego.

4.3.1.3 Zjawiska środowiskowe

Budynki zawierające azbest

Na podobszarze znajduje się obecnie 15 budynków zawierających płyty azbestowo-cementowe, faliste. Wśród nich znajduje się 5 budynków mieszkalnych jednorodzinnych: przy ul. Jedności Narodowej 60, 63, 63F oraz przy ul. H. Sienkiewicza 29. Pozostałe to budynki gospodarczo-magazynowe zlokalizowane przy ul. Bałtyckiej 5, 11 i 44, ul. H. Sienkiewicza 27, 29, ul. Jedności Narodowej 58A i 60 oraz ul. Wylotowej 79A i 82. Sumaryczna powierzchnia płyt azbestowych wynosi 1966 m^2 [87]. Podczas przygotowania niniejszego dokumentu w 2018 r. stwierdzono, że budynek przy ul. Bałtyckiej 11 został rozebrany. Uwzględniając ten fakt, zaktualizowana powierzchnia płyt azbestowych na podobszarze wynosi 1596 m^2. Największe skupienie przestrzenne występuje przy ul. Jedności Narodowej 60 – 344 m^2. **Podobszar rewitalizacji „Zachodni" to jedyna część obszaru rewitalizacji, gdzie opisywane zjawisko, może stanowić zagrożenie.**

[87] Ewidencja Substancji Szkodliwych firmy Arisco, stan na dzień 26 stycznia 2017 r.

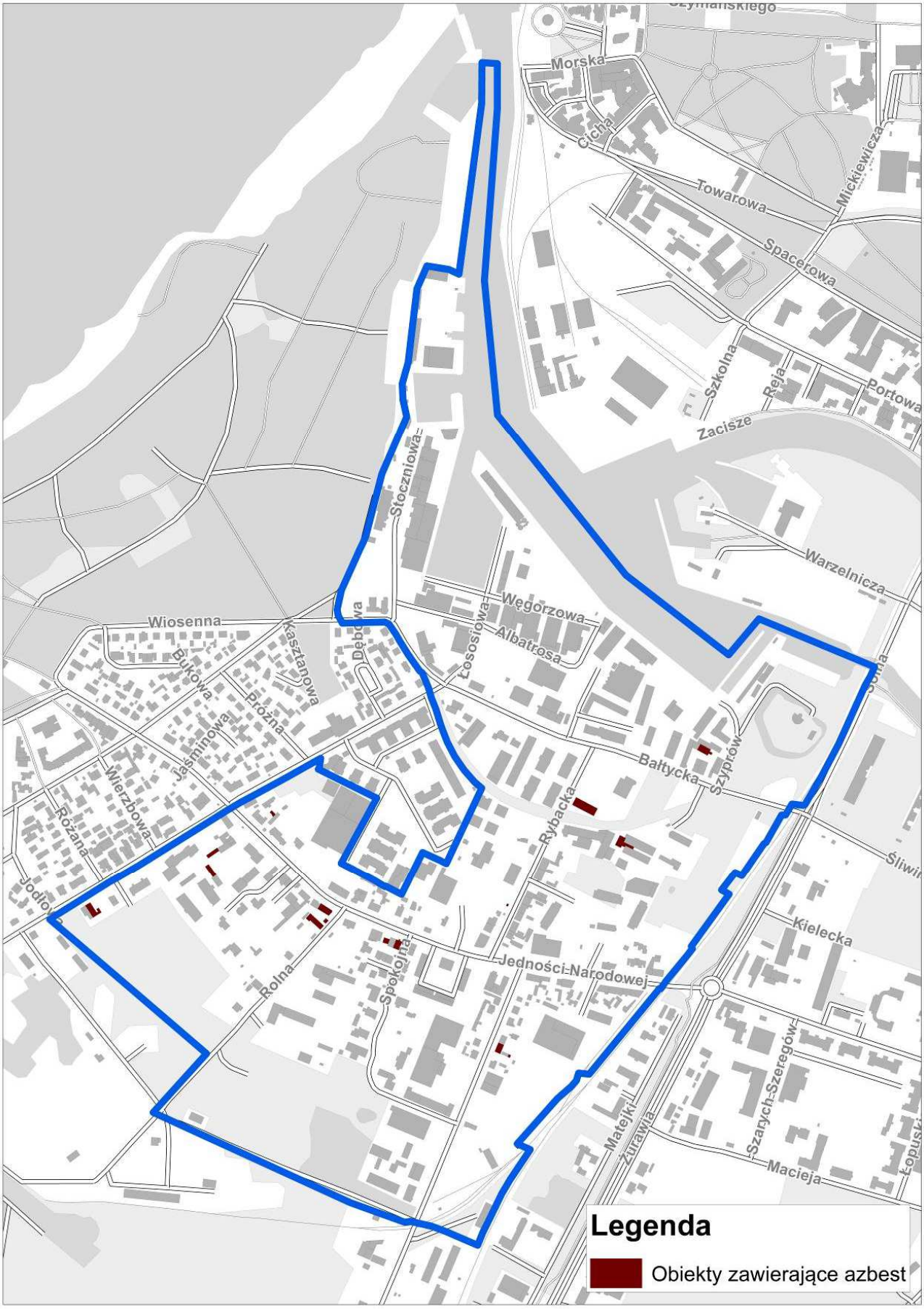

Rysunek 47 Obiekty zawierające azbest na podobszarze „Zachodni". Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Wielkość emisji CO_2 do atmosfery

Najwyższa całkowita emisja CO_2 występuje przy skrzyżowaniu ul. Wylotowej i ul. Jedności Narodowej 1285,06 Mg/rok. Jest ona spowodowana wysoką emisją CO_2, pochodzącą z indywidualnych źródeł ciepła, opartych na paliwach kopalnych. Zabudowa mieszkalna jednorodzinna, zlokalizowana na północ od podobszaru emitująca istotne zanieczyszczenia powietrza o zasięgu lokalnym, które z uwagi na przeważający kierunek wiatru, zagrażają mieszkańcom podobszaru (we wskazanym wyżej obszarze emisja wynosi 947,21 Mg/rok)[88]. (Rys. 48). Jednakże porównując dane z 2012 r. należy stwierdzić, że sytuacja uległa poprawie. Prawdopodobnie jest to wynikiem systematycznej rozbudowy systemów centralnego ogrzewania opartych na gazie ziemnym[89].

Wpływ transportu na wysoką emisję CO_2 jest zauważalny w kilku miejscach. (Rys. 49) Widoczny jest on na terenach przy głównych drogach: ul. Solnej (416,99 Mg/rok), ul. Jedności Narodowej, zwłaszcza na odcinku pomiędzy ul. Rybacką i Rolną (384,89 Mg/rok) i przy ul. Wylotowej (328,91 Mg/rok)[90]. Sytuacja ta niewątpliwie pogarsza się w sezonie turystycznym. Na podobszarze oraz w jego sąsiedztwie znajduje się wiele miejsc noclegowych (kwatery prywatne, apartamenty), które latem powodują zwiększenie ruchu samochodowego. Należy również zaznaczyć, że na podobszarze budowane są obecnie osiedla mieszkaniowe, przeznaczone de facto dla turystów, jako apartamenty pod wynajem i „drugie mieszkania". W sumie na podobszarze powstanie kilkaset nowych jednostek mieszkalnych. Wpłynie to na zwiększenie emisji CO_2 pochodzącej z transportu samochodowego[91].

[88] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg, 2015 r.
[89] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[90] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg, 2015 r.
[91] Urząd Miasta Kołobrzeg

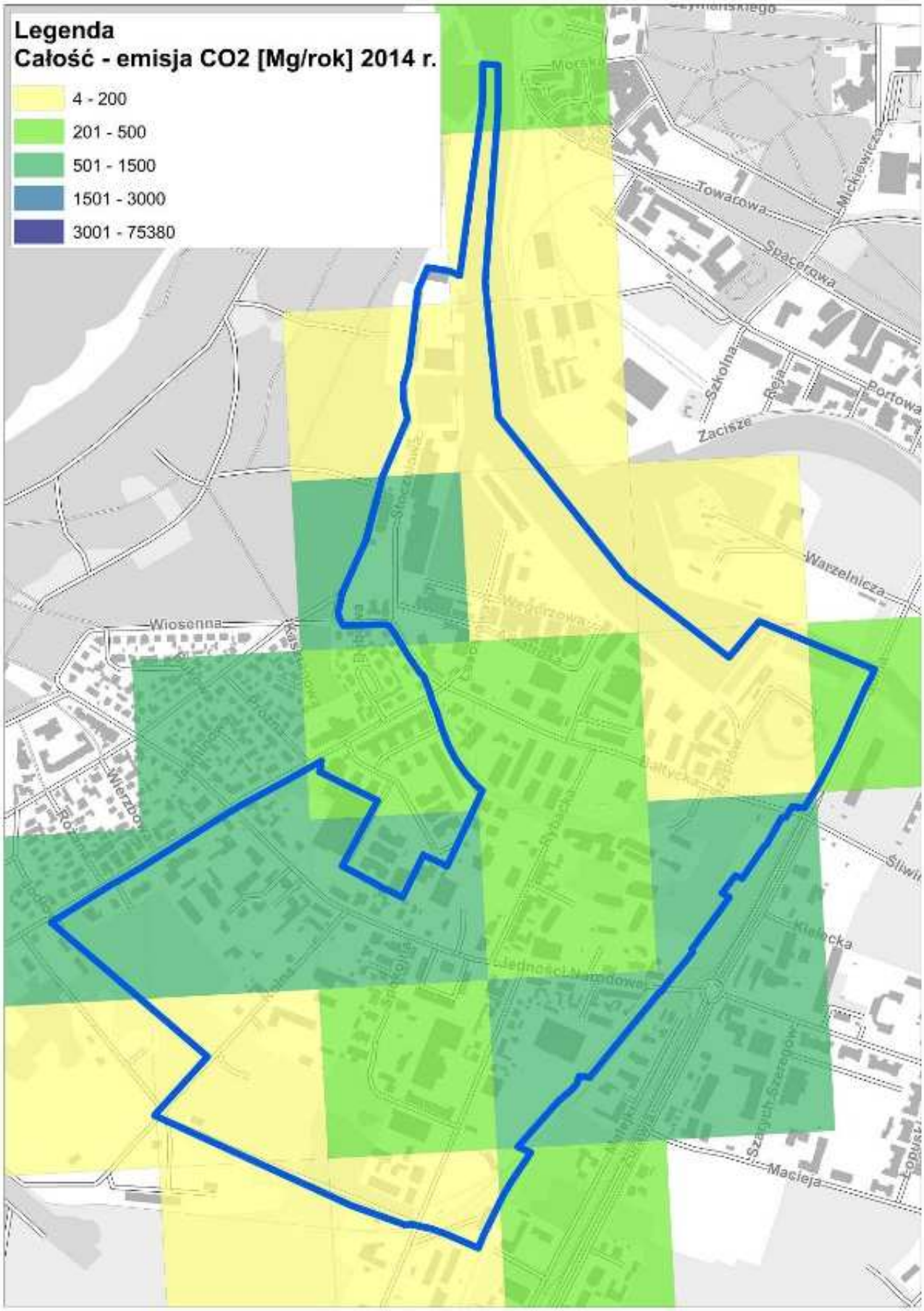

Rysunek 48 Emisja CO2 na podobszarze „Zachodni” w 2014 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

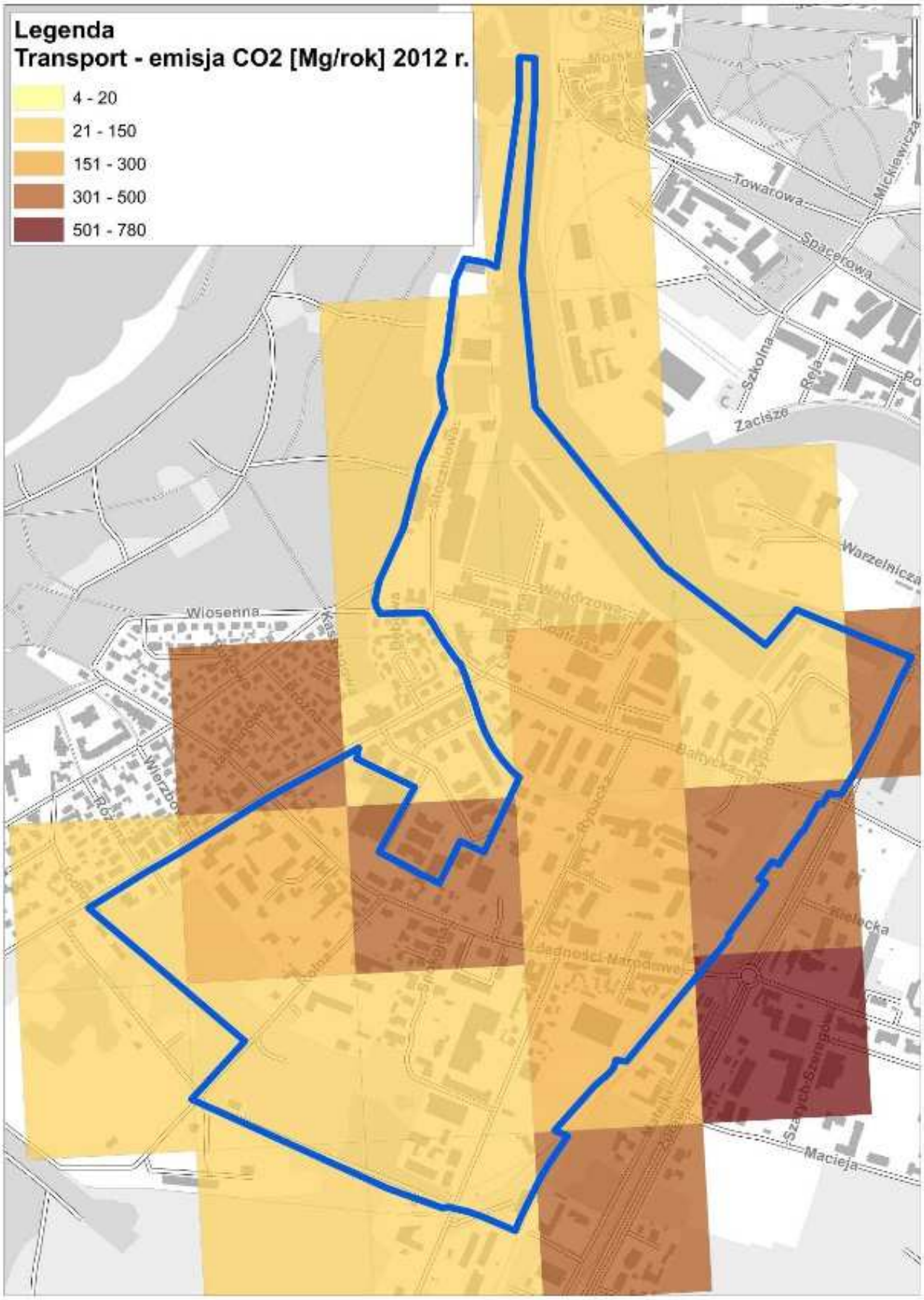

Rysunek 49 Emisja CO_2 wynikająca z transportu na podobszarze „Zachodni" w 2014 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Emisji pyłu PM10 i PM25

Źródłem pyłów na podobszarze, w zależności od lokalizacji, jest zarówno spalenia węgla w starych piecach jak i komunikacja. Najwyższy poziom emisji pyłów ze spalania węgla występuje przy ul. Wylotowej (PM10 798 kg/ rok i PM25 779 kg/rok, **gdzie przy skrzyżowaniu z ul. Jedności Narodowej poziom wynosi aż PM10 3130 kg/rok i PM25 3054 kg/rok(!)**, przy ulicach H. Sienkiewicza i Spokojnej (PM10 937 kg/rok i PM25 915 kg/rok) oraz ul. Jedności Narodowej (PM10 642 kg/rok i PM25 626 kg/rok). Spowodowane jest to występowaniem na podobszarze i w jego bezpośrednim sąsiedztwie starej zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i kamienic.

Źródłem zanieczyszczeń pyłami jest także transport. Najwyższe emisje z tego źródła stwierdzono oczywiście przy drogach o najbardziej intensywnym ruchu samochodowym tj. przy skrzyżowaniu ul. Solnej z ul. Bałtycką (PM10 1019 kg/rok i PM25 243 kg/rok) oraz przy ul. Jedności Narodowej (PM10 941 kg/rok i PM25 225 kg/rok).[92] Zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego wzrastają w sezonie turystycznym, gdy układ komunikacyjny jest przeciążony bardzo dużym ruchem pojazdów samochodowych, który powoduje zatory i wzmożoną emisję.[93]

Emisja hałasu

Uwzględniając obserwowaną skalę natężenia ruchu samochodowego wzdłuż ul. Solnej oraz ul. Jedności Narodowej należy założyć, że poziom emisji hałasu wzdłuż tych dróg będzie bardzo wysoki. Przy ul. Solnej nie ma obecnie zabudowy mieszkalnej. Natomiast przy ul. Jedności Narodowej, (w przyjętej odległości od niej ok. 35 m) zamieszkują 362 osoby[94]. Poziom hałasu będzie wyższy w sezonie turystycznym, kiedy ruch samochodowy jest bardzo intensywny. Niewątpliwie dodatkowym źródłem hałasu jest bezpośrednie sąsiedztwo linii kolejowej nr 402.

Tereny składowe

Na podobszarze występują tereny składowe i magazynowe, prowadzące różną działalność. Mogą one stanowić zagrożenie dla gruntów. Należy kontrolować prowadzoną na tym obszarze działalność i przeciwdziałać ewentualnemu skażeniu środowiska.

Podsumowanie

Największym zagrożeniem dla jakości środowiska na podobszarze jest intensywny ruch samochodowy. Wpływa on negatywnie na jakość powietrza oraz poziom odczuwanego hałasu. Dużym zagrożeniem dla jakości powietrza jest również niska emisja pochodząca z lokalnych kotłowni węglowych oraz domowych pieców grzewczych. Na podobszarze występuje również zagrożenie obecnością azbestu. Potencjalne zagrożenie mogą stanowić tereny składowe.

4.3.1.4 Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

4.3.1.4.1 System komunikacyjny miasta

Przez podobszar nie przechodzi żadna droga o znaczeniu ponadlokalnym. Najważniejszymi szlakami komunikacyjnymi na tym obszarze są ul. Jedności Narodowej, Bałtycka i Wylotowa. Ponadto duże znaczenie w systemie komunikacyjnym ma ul. Rybacka i ul. H. Sienkiewicza. Ulica Jedności Narodowej i część ul. Wylotowej to drogi powiatowe. Pozostałe mają status drogi gminnej. Wszystkie drogi na obszarze są jednopasmowe. Ich przepustowość zmniejsza się znaczenie w sezonie wakacyjnym. Największe zatory tworzą się na ul. Jedności Narodowej. Należy zwrócić uwagę na intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego przy ul. Bałtyckiej i ul. Rybackiej. Intensywność zabudowy będzie zwiększała niewydolność komunikacyjną obu dróg. Większość dróg na obszarze jest w złym stanie technicznym. Należy tu wymienić zwłaszcza ul. Rybacką, ul. Spokojną i główną ulicę podobszaru – ul. Jedności Narodowej.

[92] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg, 2015 r.
[93] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[94] System Informacji Przestrzennej Miasta Kołobrzeg, stan na grudzień 2017 r.

Zdjęcie 20 ul. Jedności Narodowej. Źródło: UM Kołobrzeg

Zdjęcie 21 ul. Rybacka. Źródło: UM Kołobrzeg

Nawierzchnia ul. Rybackiej oraz chodnik są w bardzo złym stanie technicznym. Przebudowa ulicy jest zaplanowana w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2019-2020.

Zdjęcie 22 ul. Spokojna. Źródło: UM Kołobrzeg

Stan nawierzchni drogowej i chodników na ul. Spokojnej jest bardzo zły. Podobszar „Zachodni z zachodnią częścią portu" negatywnie wyróżnia się przestrzenią przeznaczoną na ruch pieszych. Chodniki są z reguły bardzo wąskie, niedopasowane do obecnych potrzeb obszaru, np. na ul. Wylotowej.

Zdjęcie 23 ul. Wylotowa. Źródło: UM Kołobrzeg

Przez część podobszaru prowadzi ścieżka rowerowa. Nie rozwiązuje ona jednak potrzeb komunikacji rowerowej. Biorąc pod uwagę bardzo duży ruch samochodowy, który odbywa się wąską ul. Jedności Narodowej, szczególnie potrzebna byłaby ścieżka rowerowa wzdłuż tej ulicy. Obecnie rowerzyści zmuszeni są korzystać z chodnika. Kolejnym ważnym problemem tego obszaru jest brak miejsc postojowych. Mieszkańcy i turyści parkują w pasach drogowych oraz na parkingach przy dużych sklepach. Większość nowych budynków nie posiada wystarczającej ilości miejsc postojowych. Problem wzrasta w sezonie turystycznym.

Podsumowanie

Na podobszarze występuje przeciążenie sieci komunikacyjnej. Brakuje miejsc postojowych. Około 2 km ciągów komunikacyjnych wymag modernizacji, budowy, przebudowy, z uwagi na zły lub niezadowalający stan nawierzchni ulic i ciągów pieszych[95]. Stwierdzono bardzo duże braki w infrastrukturze ścieżek rowerowych.

4.3.1.4.2 Dostęp do infrastruktury społecznej

Dostęp do infrastruktury społecznej na podobszarze jest na niskim poziomie (Rys. 17, Rys. 18 i Rys. 19). Publiczne obiekty oświatowe wszystkich szczebli zlokalizowane są poza jego granicami. Jedyny obiekt oświatowy to Zespół Szkół Społecznych Nr 1 im. Zbigniewa Herberta Społecznego Towarzystwa Oświatowego przy ul. Jedności Narodowej 58a. Z uwagi na odmładzającą się strukturę demograficzną dostrzegalny jest brak żłobka i przedszkola. Wskaźnik liczby placówek oświatowych jest zbliżony do średniej dla miasta. Jednak na podobszarze powstają nowe osiedla mieszkaniowe, ilość mieszkańców będzie w perspektywie najbliższych lat się zwiększała. Na obszarze brakuje urzędów i posterunku policji. Usługi kulturalno-rekreacyjne ograniczają się do Skansenu Morskiego oraz placu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Wylotowej. Należy zwrócić uwagę na niski poziom czytelnictwa na tym obszarze. Brakuje tu biblioteki lub osiedlowego centrum kultury. Dlatego należy dążyć do zwiększenia dostępności takich obiektów i na rozwój infrastruktury rekreacji przydomowej. Może należałoby rozważyć utworzenie w jednym z budynków ujętych w ewidencji zabytków osiedlowego centrum kultury i spotkań mieszkańców. Najlepiej przy ul. Jedności Narodowej lub ul. Rybackiej.

Bardzo słabo wypada podobszar pod względem dostępności do usług zdrowotnych. Na jego terenie znajduje się tylko jedna apteka. Najbliższe przychodnie i gabinety lekarskie zlokalizowane są w dużej odległości.

Podsumowanie

Na podobszarze brakuje wszelkiej infrastruktury społecznej. Należy dążyć do utworzenia placówek oświatowych (zwłaszcza wczesnoszkolnych), osiedlowego domu kultury z biblioteką oraz wspierać rozwój usług zdrowotnych.

4.3.1.4.3 Tereny publiczne

Na podobszarze brakuje terenów publicznych. Jedynym miejscem, które pełni taką funkcję jest duży gminny, zielony teren rekreacyjny, zlokalizowany za budynkiem przy ul. Wylotowej 81-79. Znajduje się tam plac zabaw, miejsce na ognisko oraz boiska. Teren jest bardzo rozległy i tylko w części zagospodarowany. Pomimo tego, że jest to dość atrakcyjne miejsce, mieszkańcy podobszaru z niego rzadko korzystają. Prawdopodobnie jest zbyt schowany w głębi zabudowy i dla wielu z nich zlokalizowany za daleko. Być może jego zagospodarowanie nie odpowiada potrzebom mieszkańców. Należałoby przy aktywnym udziale mieszkańców opracować specjalny projekt na zagospodarowanie tej przestrzeni.

[95] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

Zdjęcie 24 Teren zielony przy ul. Wylotowej. Źródło: UM Kołobrzeg

Zdjęcie 25 Teren zielony przy ul. Wylotowej. Źródło: UM Kołobrzeg

Centrum podobszaru są okolice skrzyżowania ul. Jedności Narodowej z ul. Sienkiewicza oraz ul. Rybacką. Znajduje się tam kościół oraz dwa duże obiekty handlowe. Funkcja usługowa tego miejsca wskazuje na potrzebę utworzenie w jego okolicy przestrzeni publicznej. Przy kościele znajduje się nieduży teren gminy, który warto zagospodarować na ten cel. Jest to o tyle ważne, że na podobszarze brakuje terenów gminy. Większość gruntów jest prywatnych. Są one obecnie intensywnie zabudowywane.

Zdjęcie 26 Teren gminy przy kościele na ul. Jedności Narodowej. Źródło. UM Kołobrzeg

Szczególnie dotkliwa dla mieszkańców jest zbyt mała ilość terenów zielonych. Istniejące skwery wymagają uporządkowania lub rewitalizacji. Należy tu zwrócić uwagę na podwórko pomiędzy budynkami przy ul. Jedności Narodowej 66 i 64. Jest to jedyne podwórze na podobszarze z dużym terenem zielonym. Jednak zieleń wymaga zadbania. Brakuje tam również małej architektury, która umożliwiałaby wypoczynek. W budynkach mieszka spora grupa ludzi w wieku emerytalnym.

Zdjęcie 27 Podwórko przy ul. Jedności Narodowej 64-66. Źródło: UM Kołobrzeg

Miejscem, które należałoby rozwinąć jako publiczny teren zielony jest ścieżka pieszo-rowerowa, prowadząca od ulicy Wylotowej do ul. Rybackiej, ponieważ jest to jedno z nielicznych miejsc publicznych na podobszarze. Posiada potencjał do dodatkowego wykorzystania. Wzdłuż ścieżki znajduje się sporty pas terenu, który można zagospodarować zielenią i urządzeniami do wypoczynku i rekreacji.

Zdjęcie 28 Ścieżka pieszo-rowerowa i miejsce planowanej jej kontynuacji. Źródło: UM Kołobrzeg

Kolejnym ważnym zielonym terenem publicznym jest zabytkowa Reduta Solna. Jest to teren gminy, jednak od wielu lat użytkowany przez Związek Harcerstwa Polskiego. Z uwagi na realizowaną na jej terenie funkcję turystyczną nie jest ona miejscem rekreacji i spotkań mieszkańców.

Zdjęcie 29 Reduta Solna. Źródło: UM Kołobrzeg

Biorąc pod uwagę małą ilość terenów publicznych, szczególne znaczenie dla podobszaru mają podwórka. Niestety w wielu przypadkach są one bardzo zaniedbane, bez zagospodarowania zielenią i małą architekturą. Bardzo negatywnie wypadają zwłaszcza podwórka przy budynkach, w których znajdują się lokale komunalne, należące do gminy. M.in. przy ul. Rybackiej i Jedności Narodowej. Często są zaśmiecone, a komórki gospodarcze są w złym stanie technicznym.

Zdjęcie 30 Podwórka przy ul. Rybackiej. Źródło: UM Kołobrzeg

Zdjęcie 31 Podwórka przy ul. Jedności Narodowej. Źródło: UM Kołobrzeg

Podsumowanie

Podobszar „Zachodni z zachodnią częścią portu" najbardziej ze wszystkich podobszarów wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych w zakresie terenów publicznych. Jest to jeden z najważniejszych problemów tego obszaru. Brakuje terenów publicznych zwłaszcza w jego centrum. Dostrzegalny jest problem małej ilości zieleni. Większość skwerów jest zaniedbana. W przestrzeni brakuje małej architektury. Biorąc pod uwagę brak przestrzeni publicznej, szczególny nacisk należy położy na atrakcyjne zagospodarowanie podwórek, które są obecnie mocno zaniedbane.

4.3.1.4.4 Rozwiązania urbanistyczne

Jedynie 3,9% podobszaru objęte jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

W części centralnej i południowej podobszaru obowiązują na dzień uchwalenia programu rewitalizacji dwa plany miejscowe, przyjęte:

- Uchwałą Nr VIII/105/11 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Nr 8 - Uzdrowisko Zachód" – jedynie dla obszaru ul. Wiosennej,

- Uchwałą XLI/392/97 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 10 lutego 1997 r. – w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kołobrzeg - jedynie dla terenów usług oświaty i sportu i rekreacji przy ul. Wylotowej oraz dla terenów zabudowy mieszkaniowej przy ul. Spokojnej oraz H. Sienkiewicza.

W dniu 19 kwietnia 2016 r. Rada Miasta podjęła Uchwałę Nr XIX/239/16 w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg obejmującego tereny położone pomiędzy ulicami Wylotową, Bałtycką i torami kolejowymi Trzebiatów – Kołobrzeg, która zainicjowała procedurę planistyczną obejmującą 63,4% podobszaru rewitalizacji. W międzyczasie od 2018 r. prowadzone są prace nad zmianą Studium dla obszaru położonego pomiędzy ulicami Wylotową, Bałtycką i torami kolejowymi relacji Trzebiatów-Kołobrzeg. Zgodnie z uzasadnieniem do uchwały inicjującej, na analizowanym obszarze sporządzenia planu miejscowego wydano od roku 2003 r. ponad 80 decyzji o warunkach zabudowy, dotyczących głównie zabudowy wielorodzinnej, w mniejszym zakresie budowy i rozbudowy hurtowni, magazynów, obiektów handlowych, budowy stacji obsługi i szybkich napraw samochodów, samoobsługowych myjni samochodowych, budynków produkcyjnych. Wnioski na zabudowę magazynowo – hurtową, obiekty handlowe czy obsługi samochodów osobowych obejmowały głównie ul. Jasną, H. Sienkiewicza i Jedności Narodowej, natomiast zabudowa wielorodzinna z usługami towarzyszącymi, stanowiąca zdecydowaną większość ww. decyzji, lokowana była przy ul. Wylotowej, Bałtyckiej i Rybackiej. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kołobrzeg była konieczna, ponieważ wnioski złożone do procedury planistycznej dotyczącej planu miejscowego dotyczyły również wprowadzenia do projektu mpzp funkcji mieszkaniowej, natomiast obowiązujące Studium dopuszczało na części terenu jedynie zabudowę usługową i produkcyjną. W związku z tym, że kierunek rozwoju określony w Studium nie był tożsamy ze stanem istniejącym, wydanymi pozwoleniami na budowę i wnioskami do procedury mieszkańców i inwestorów, obecnie prace nad dokumentami planistycznymi prowadzone są równolegle. Opracowanie dla tego mpzp jest odpowiedzią na dużą presję urbanistyczną na tym obszarze, a zmiana Studium jest odpowiedzią na niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do potrzeb mieszkańców i inwestorów. Prognozuje się, że zmiana studium oraz plan zostaną uchwalone do końca 2019 r.

Podobszar ten można podzielić pod względem funkcjonalnym na dwie części – północną, pełniącą funkcję portową oraz południową – pełniącą funkcję mieszkaniowo-usługową. W części południowej i południowo-wschodniej usługi, składy i magazyny są stopniowo wypierane przez zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Nowoczesna zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna przeplata się z pozostałościami zabudowy kamienicowej – budynkami socjalnymi, oraz budynkami usługowymi, składami i magazynami, co powoduje konflikty przestrzenne. Obszar ten cieszy się dużym zainteresowaniem deweloperów, jego intensyfikacja zabudowy jest znaczna. Problemem jest realizowana polityka deweloperska, która prowadzi do zwiększania w Kołobrzegu liczby apartamentów, które są wykupywane przez turystów i wynajmowane w okresie letnim. Takie zróżnicowanie użytkowników danych nieruchomości utrudnia kształtowanie wspólnych przestrzeni, realizację zadań z zakresu polityki parkingowej, czy zapotrzebowania na media. Mieszkańcy Kołobrzegu muszą konkurować o zakup mieszkań z osobami przyjezdnymi.

W granicach Podobszaru znajdują się grunty będące własnością[96]:

- Skarbu Państwa – głównie rzeka Parsęta (ok. 11,2% powierzchni Podobszaru),
- Skarbu Państwa, oddane w użytkowanie wieczyste – tereny w porcie, tereny wzdłuż ul. H. Sienkiewicza i ul. Rybackiej (ok. 19,1% powierzchni Podobszaru),

[96]Stan prawny na dzień: 20.10.2017 r., źródło: EWID Kołobrzeg

- gmin i związków międzygminnych - obejmujące głównie tereny dróg gminnych, Redutę Solną, pojedyncze działki zabudowane kamienicami socjalnymi oraz pojedyncze działki niezabudowane w południowej części obszaru (ok. 20,4 powierzchni Podobszaru),
- gmin i związków międzygminnych, oddane w użytkowanie wieczyste – m.in. tereny kamienic socjalnych (ok. 7,2% powierzchni Podobszaru),
- powiatów i związków powiatów – m.in. drogi powiatowe (ok. 2,8% powierzchni Podobszaru),
- osób fizycznych – m.in. tereny istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej, usługowej, składów i magazynów (ok. 30,0% powierzchni Podobszaru),
- jednoosobowych spółek jednostek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego, spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, wspólnot gruntowych, spółek prawa handlowego i innych podmiotów ewidencyjnych (ok. 9,2% powierzchni Podobszaru).

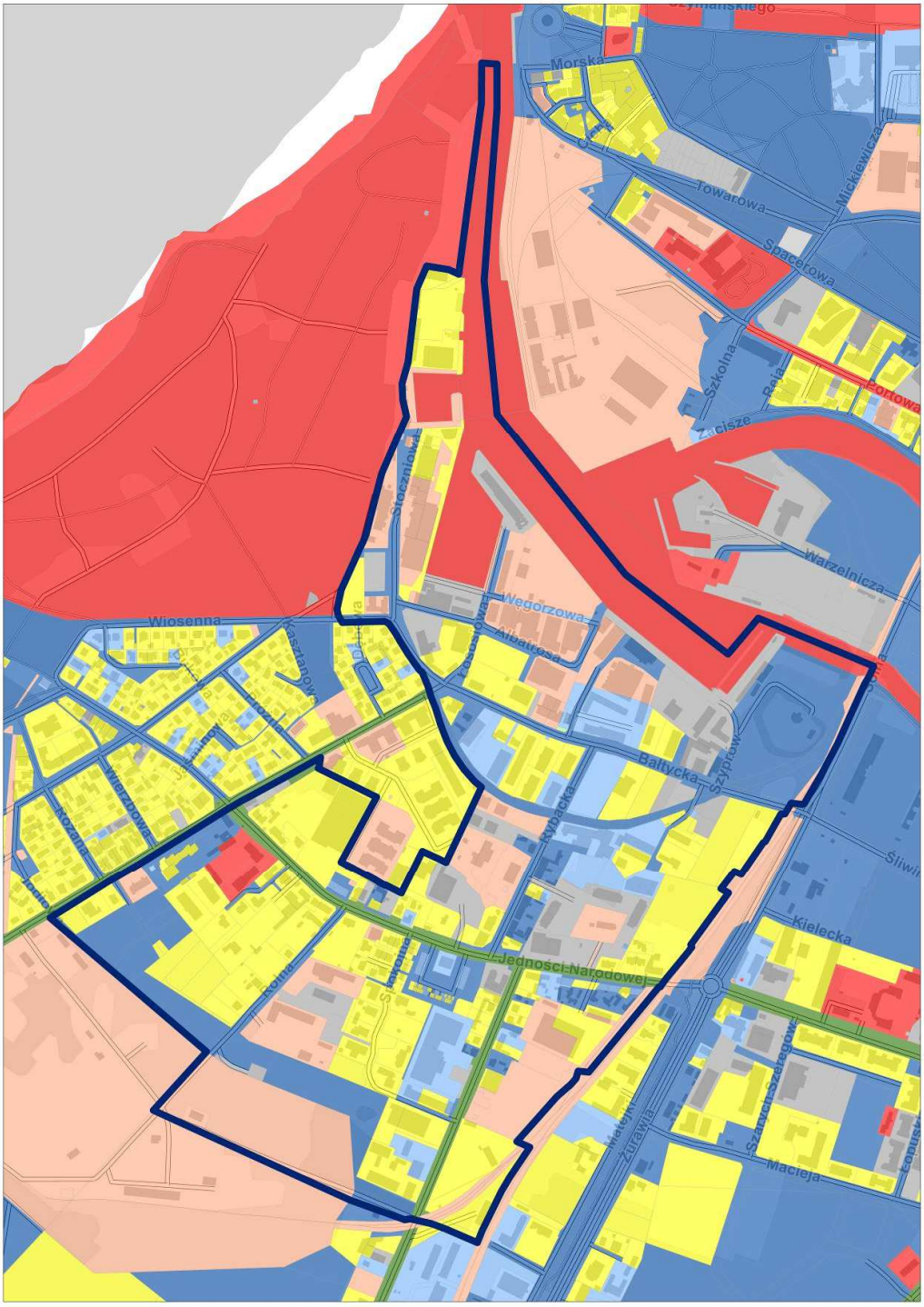

Legenda

Struktua władania nieruchmości gruntowych

Grupa rejestrowe

- grupa 1 - Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 2 - Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 4 - gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 5 - gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 6 - jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego
- grupa 7 - osoby fizyczne
- grupa 8 - spółdzielnie
- grupa 9 - kościoły i związki wyznaniowe
- grupa 11 - powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 12 - powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 13 - województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 14 - województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 15 - spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1-14

Rysunek 50 Struktura władania na podobszarze „Zachodni” w 2017 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie:

Brak mpzp, duża dynamika rozwoju, brak jednej, kompleksowej koncepcji rozwoju i zróżnicowany stan prawny nie sprzyjają wykształcaniu ładu przestrzennego, ani nie gwarantują prawidłowego wykształcania się przestrzeni publicznych dla mieszkańców. Ze względu na niskie pokrycie podobszaru planami miejscowymi, występuje niebezpieczeństwo zabudowy na podstawie wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Aktualnie na części obszaru wydawanie decyzji o warunkach zostało wstrzymane, do czasu zakończenia procedury planistycznej związanej z opracowywaniem planu miejscowego.

4.3.1.5 Zjawiska techniczne

Na obszarze „Zachodni" znajduje się 127 budynków mieszkalnych, w tym 41 wybudowanych przed 1945 r., tylko 2 w latach 1945-1969, 26 w latach 1970-1989 i 58 po roku 1990. **Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. w ogólnej liczbie wszystkich budynków mieszkalnych wynosi 33,85%.**

Budynki przedwojenne i wybudowane w latach 1970-1989 znajdują się przy głównych ulicach podobszaru tj. ul. Rybackiej, Jedności Narodowej i H. Sienkiewicza. Stan techniczny tych budynków nie jest w stanie zadawalającym. Wymagają one podjęcia działań remontowych. Jest to ważne nie tylko z punktu widzenia ich mieszkańców, ale również wizerunku obszaru. Szczególne znaczenie mają budynki ujęte w gminnej ewidencji zabytków, które świadczą o historii tego obszaru.

Zdjęcie 32 Budynek przy ul. Jedności Narodowej 60. Źródło: UM Kołobrzeg

W centralnej części obszaru znajdują się dwa budynków wybudowane w latach 1945-1968. Charakterystyczną cechą tego obszaru jest to, że ponad połowa budynków mieszkalnych została wybudowana po roku 1990. Szczególną uwagę należy zwrócić na obecnie powstające osiedle domów wielorodzinnych (Rysunek 51).

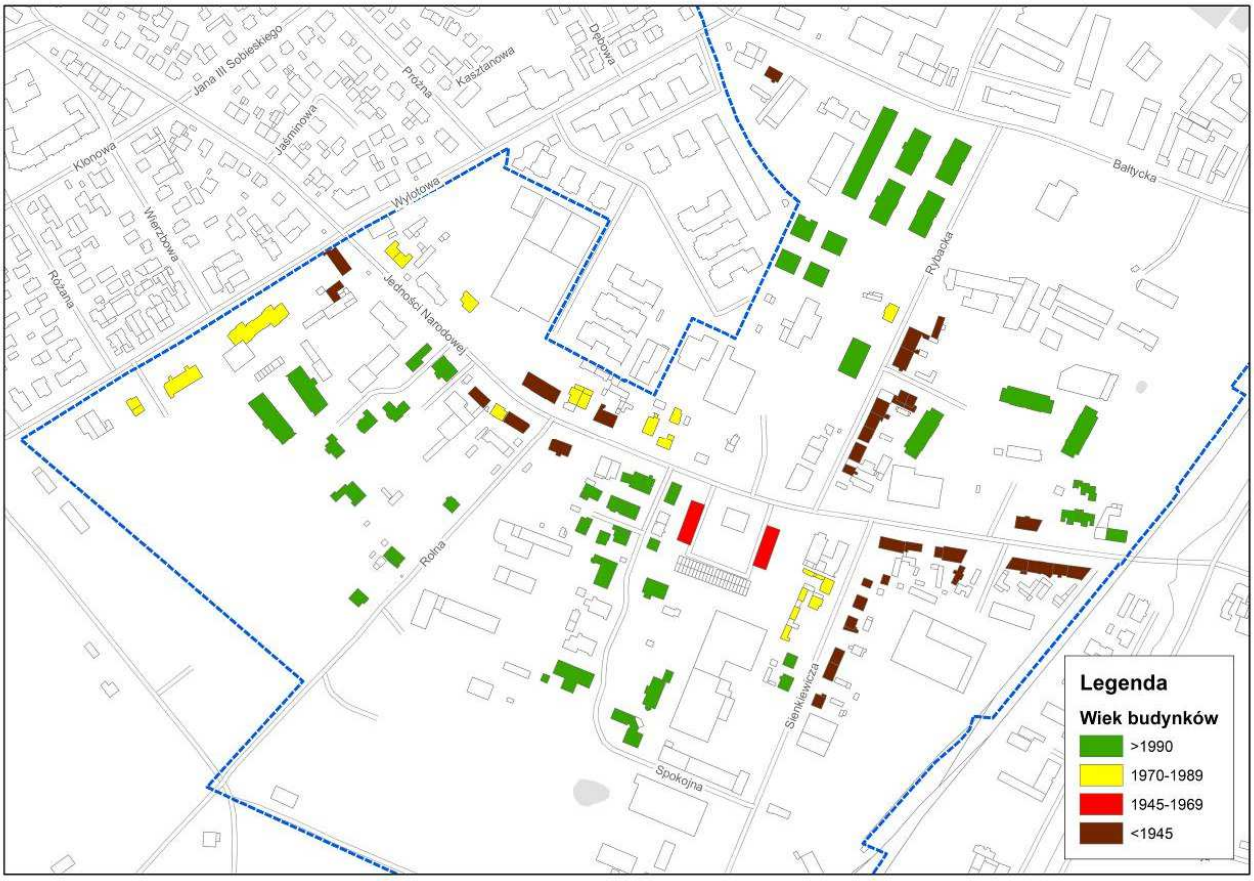

Rysunek 51 Mapa wieku budynków mieszkalnych na podobszarze „Zachodni". Źródło: UM Kołobrzeg

Podsumowanie:

Znaczna część budynków mieszkalnych na podobszarze to stosunkowo nowa zabudowa. Podjęcia działań rewitalizacyjnych wymaga przede wszystkim zabudowa ujęta w gminnej ewidencji zabytków, ulokowana przy głównych ulicach podobszaru: ul. Jedności Narodowej i ul. Rybackiej.

4.3.2 Podsumowanie diagnozy partycypacyjnej[97]

Uczestnicy partycypacji zwrócili uwagę, że rozwój funkcji mieszkaniowej nie idzie w parze z inwestycjami infrastrukturalnymi dla mieszkańców. Podkreślali, że brakuje infrastruktury rekreacyjnej dla mieszkańców w skali osiedla. Przedsiębiorcy uważają, że kwatery na wynajem są tu o niższym standardzie niż w północnej części miasta, dlatego też jest tutaj mniej turystów. Przedsiębiorcy uczestniczący w spotkaniu wskazywali, że to jedna z głównych przyczyn, dla których biznes nie rozwija się w tej części miasta. Podkreślali, że handlowcy nie będą chcieli inwestować w innych dzielnicach poza turystycznymi, bo tam po prostu jest więcej potencjalnych klientów. Uczestnicy wywiadu grupowego o tematyce przestrzenno-gospodarczej wskazywali ponadto, że podobszar Zachodni jest zaniedbany od lat powojennych, dotąd miasto inwestowało jedynie w Śródmieście i część uzdrowiskową miasta. W związku z tym brakuje nie tylko infrastruktury turystycznej, ale także miejsc, w których mogliby spędzać czas mieszkańcy tej części miasta (kawiarnie, restauracje, ale też miejsca w przestrzeni publicznej).

[97] Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

Zdjęcie 33 Spotkanie z mieszkańcami Obszaru Zachodniego. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Uczestnicy spotkania podkreślali, że mieszkańcy podobszaru Zachodniego po wiele rzeczy muszą jeździć do centrum, jest niewiele usług, szczególnie rzemieślniczych, nie ma np. pasmanterii czy księgarni, sklepów innych niż spożywczo-przemysłowe. Badani wskazywali, że jest to problem, który dotyczy całego miasta. Usługi i handel rozwijają się w centralnej części miasta, natomiast brakuje pomysłu na funkcjonowanie lokalnych centrów poszczególnych dzielnic, które zaspokajałyby potrzeby mieszkańców. Ponadto mieszkańcy mają utrudniony dostęp do obiektów publicznych (w tym żłobków, przedszkoli i szkół) oraz niską dostępność do usług zdrowotnych. W podobszarze brakuje obiektów kulturalno-rozrywkowych, nie ma także znaczących terenów zieleni i rekreacyjnych.

Z dyskusji z mieszkańcami wynika, że podobszar Zachodni charakteryzuje się bardzo dużym natężeniem ruchu i małą liczbą miejsc parkingowych, również stan dróg i chodników wymaga poprawy. Znaczna liczba indywidualnych źródeł ciepła opiera się na paliwach kopalnych emitujących istotne zanieczyszczenia powietrza.

Mieszkańcy biorący udział w badaniu ankietowym wskazali, że największym potencjałem tej części obszaru rewitalizacji jest bliskość morza oraz architektura i zabudowa obszaru. Doceniają także ciszę i spokój oraz istniejące miejsca zabaw dla dzieci. Warte podkreślenia jest natomiast, że znaczna część badanych osób nie dostrzega niczego wartościowego na tym podobszarze.

Główne deficyty i problemy obszaru

Mieszkańcy podobszaru Zachodniego biorący udział w badaniu ankietowym wskazali na kilka głównych deficytów związanych z zamieszkiwaniem tej części miasta: poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, niedostateczną ilość zieleni oraz ciszy i spokoju, a także deficyty w zakresie miejsc zabaw dla dzieci i potrzebę zwiększenia bezpieczeństwa, w tym poprawę działania służb bezpieczeństwa.

Przyglądając się bardziej szczegółowo problemom infrastrukturalnym podobszaru można zauważyć, że mieszkańcy uczestniczący w badaniu ankietowym wskazywali najczęściej na złe warunki mieszkaniowe, zły stan techniczny i wygląd budynków, zły stan dróg, jezdni i chodników oraz

zaniedbane podwórka i najbliższą okolicę. Mieszkańcy uczestniczący w spotkaniu zorganizowanym na podobszarze zwracali uwagę na ul. Jedności Narodowej, to główny trakt komunikacyjny dla mieszkańców i turystów podobszaru Zachodniego, prowadzący na plażę oraz do bocznych ulic, przy których mieszkają mieszkańcy i turyści. Zdaniem mieszkańców zarówno ulica jak i chodniki są w złym stanie technicznym, wymagającym pilnego remontu. Wiele osób porusza się po chodnikach rowerami, stąd pojawił się postulat wytyczenia ścieżki rowerowej na jezdni lub w ramach chodnika. Na ulicy nie działa poprawnie oświetlenie, zwłaszcza od ronda do Plaży Zachodniej, brakuje koszy na odpady (w tym na psie odchody) wzdłuż ulicy, toalet publicznych oraz stojaków na rowery w okolicy ulicy. Mieszkańcy podkreślali także, że zabudowa wzdłuż ulicy w wielu miejscach jest zaniedbana i w złym stanie technicznym.

Najwięcej negatywnych emocji budzi ul. Rybacka, przy której zlokalizowane są budynki socjalne oraz osiedle, na którym zlokalizowane są budynki komunalne (kwartał między ulicą Rybacką, Jedności Narodowej i Bałtycką). Zdaniem mieszkańców uczestniczących w spotkaniu zorganizowanym w podobszarze zachodnim szczególnie nieprzyjemnie jest w okolicach ulicy Rybackiej, często można spotkać tam osoby pijące alkohol, zdarzają się awantury, zakłócenia ciszy nocnej, zaczepianie przechodniów. Zdaniem rozmówców, mieszkańcy tych budynków często palą w piecach tym, co mają pod ręką, zanieczyszczając powietrze. Zwrócono też uwagę na zły stan techniczny budynków przy ulicy Rybackiej, między innymi komórek przy blokach TBS. W okolicy nie ma żadnego miejsca do zabawy ani boiska do gry w piłkę. Brakuje także śmietników przy ulicy.

Mieszkańcy podkreślają, że brakuje ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych i miejsc zabaw dla dzieci. Na Zachodnim, zdaniem uczestników procesu konsultacji, brakuje też kawiarni czy niewielkich restauracji. Nie ma infrastruktury usługowej, gdzie mieszkańcy, ale także turyści mogliby się spotkać. Brakuje także miejsc takich jak osiedlowe świetlice, które mogłyby być miejscem spędzania czasu przez różne grupy mieszkańców. W tej części miasta funkcjonuje świetlica prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy ul. Jedności Narodowej 42, jednak respondenci nie wiedzieli, jak działa świetlica ani czy korzystają z niej mieszkańcy. Znajdująca się w pobliżu Szkoła Podstawowa nr 5 nie cieszy się dobrą renomą, brak w niej zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży.

Na podobne problemy z zakresie infrastruktury społecznej i problemów społecznych zwracają uwagę osoby biorące udział w badaniu ankietowym. Zauważają, że wielu mieszkańców nie ma pracy, a w rodzinach często występują problemy takie jak ubóstwo, przemoc, nadużywanie alkoholu. Ankietowani zwracają także uwagę, że w podobszarze jest niebezpiecznie, zdarzają się przestępstwa, bijatyki, kradzieże. Badani zwracają uwagę na deficyty związane z brakiem miejsc spotkań dla mieszkańców, także w przestrzeni publicznej oraz brak oferty spędzania czasu dla mieszkańców. Wskazują, że mieszkańcy nie angażują się w sprawy miasta i podobszaru oraz nie integrują się ze sobą, brakuje również aktywnych mieszkańców, liderów, którzy angażowaliby innych do działania.

W zakresie dostępności i jakości życia badani ankietowani zwracają uwagę przede wszystkim na słaby dostęp do usług publicznych i administracyjnych (brakuje na przykład żłobka), niską dostępność komunikacji miejskiej (obszar jest słabo skomunikowany z innymi częściami miasta niż Śródmieście) oraz duże zanieczyszczenie powietrza wynikające najprawdopodobniej przede wszystkim z dużego ruchu samochodowego. Ankietowanym doskwiera także niedostateczna liczba miejsc parkingowych, uciążliwy hałas oraz niedostateczna ilość zieleni.

Potrzeby zmian i propozycje rozwiązań

Potrzeby, na które wskazują badani mieszkańcy obszaru rewitalizacji korespondują ze wskazanymi przez nich problemami. Ankietowani mieszkańcy podobszaru Zachodniego zdecydowanie zwracają uwagę na potrzeby związane ze standardem mieszkań: poprawę warunków mieszkaniowych (31,3% wskazań na 4 i 34,6% na 5) oraz poprawę stanu technicznego i wyglądu budynków (20% wskazań na 4 i 35,1% na 5). Ważne są również dla badanych kwestie związane

z zadbaniem o podwórka i okolice miejsc zamieszkania (17,4% wskazań na 4 i 27,3% na 5) oraz oświetlenie (16,7% wskazań na 4 i 22,2% na 5), a także poprawa infrastruktury drogowej (14,3% wskazań na 4 i 25,4% na 5).

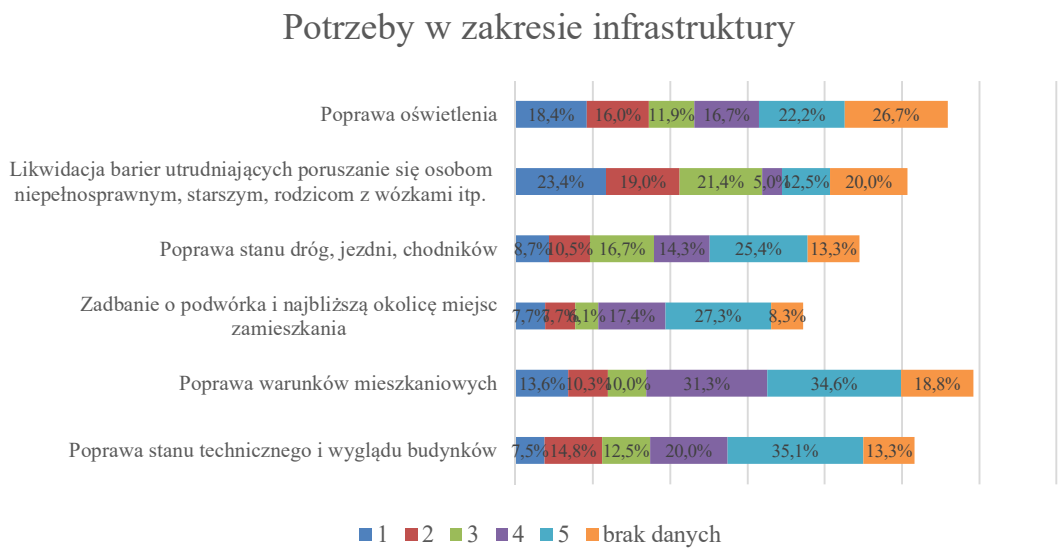

Wykres 16 Potrzeby w zakresie infrastruktury vs Zachodnie, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171. Źródło: Fundacja "Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

W podobszarze Zachodnim można zauważyć wyraźne potrzeby w zakresie zagospodarowania miejsc do spędzania czasu wolnego w przestrzeni publicznej (26,9% wskazań na 4 i 16,7% na 5) oraz prowadzenia oferty i inicjatyw w zakresie czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców. Wyraźna jest także potrzeba związana z działaniami integrującymi mieszkańców (33,3% wskazań na 4 i 19,6% na 5). Badani mieszkańcy wskazali także na potrzebę zapewnienia mieszkańcom miejsc pracy, wsparcie dla osób starszych oraz poprawę bezpieczeństwa.

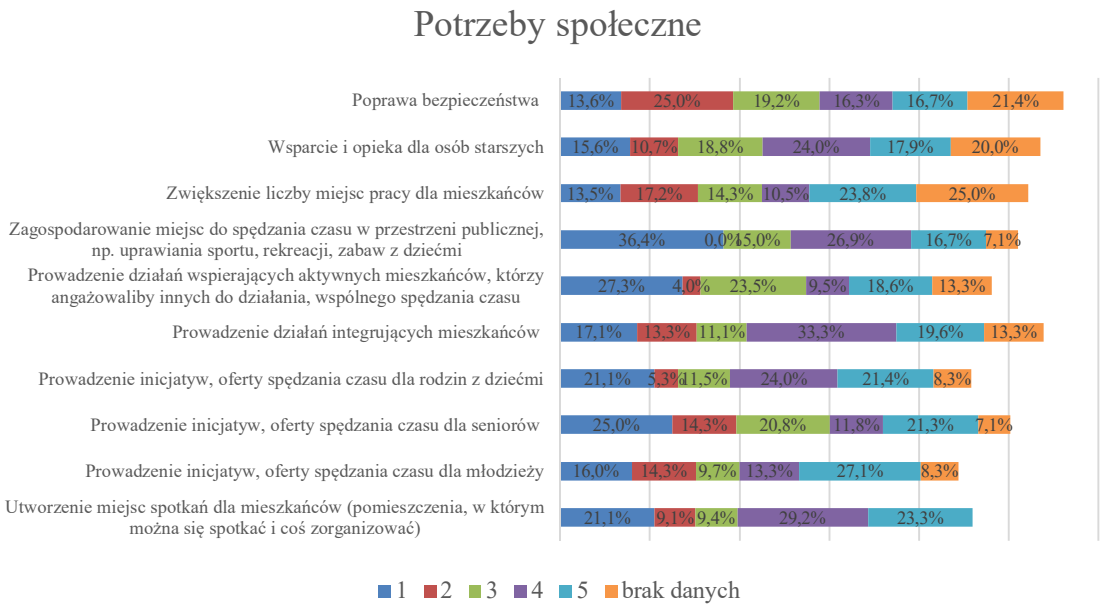

Wykres 17 Potrzeby społeczne vs Zachodnie, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171. Źródło: Fundacja "Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Wyraźnie widać dominację kwestii związanych z dostępnością tej części miasta. Badani mieszkańcy wyraźnie wskazują na potrzebę zwiększenia liczby podstawowych sklepów i usług, poprawy dostępności do komunikacji miejskiej oraz usług publicznych i administracyjnych. W zakresie pozostałych kwestii wpływających na jakość życia w podobszarze Zachodnim

respondenci zauważają potrzebę zmniejszenia uciążliwości związanej z hałasem (18,8% wskazań na 4 i 33,3% na 5) i poprawę czystości powietrza (16,7% wskazań na 4 i 38,1% na 5), co najprawdopodobniej związane jest z dużym ruchem samochodowym w tej części miasta. Ważne dla respondentów jest także zwiększenie ilości zieleni (21,1% wskazań na 4 i 15,8% na 5) oraz zadbanie o czystość i estetykę okolicy (14,7% wskazań na 4 i 22,2% na 5).

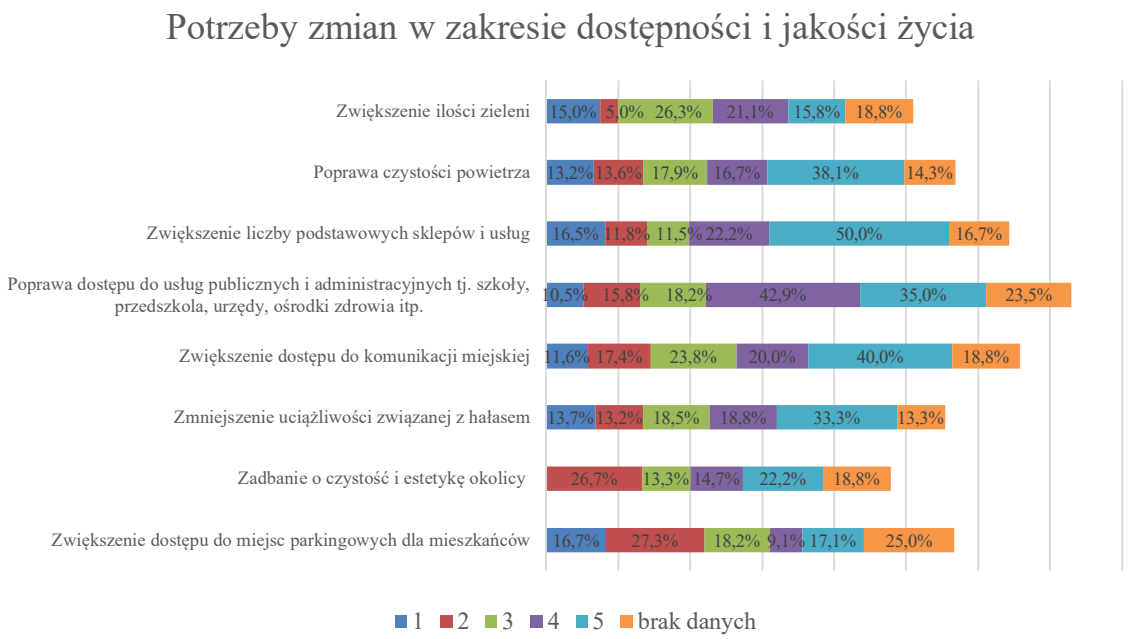

Wykres 18 Potrzeby zmian w zakresie dostępności i jakości życia obszarów rewitalizacji vs Zachodnie, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171. Źródło: Fundacja "Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

W oparciu o opisane wyżej problemy, deficyty i potrzeby zmian dotyczące podobszaru Zachodniego, zaproponowano konkretne rozwiązania, które zostały przedstawione na poniższej mapie oraz rozpisane w tabeli.

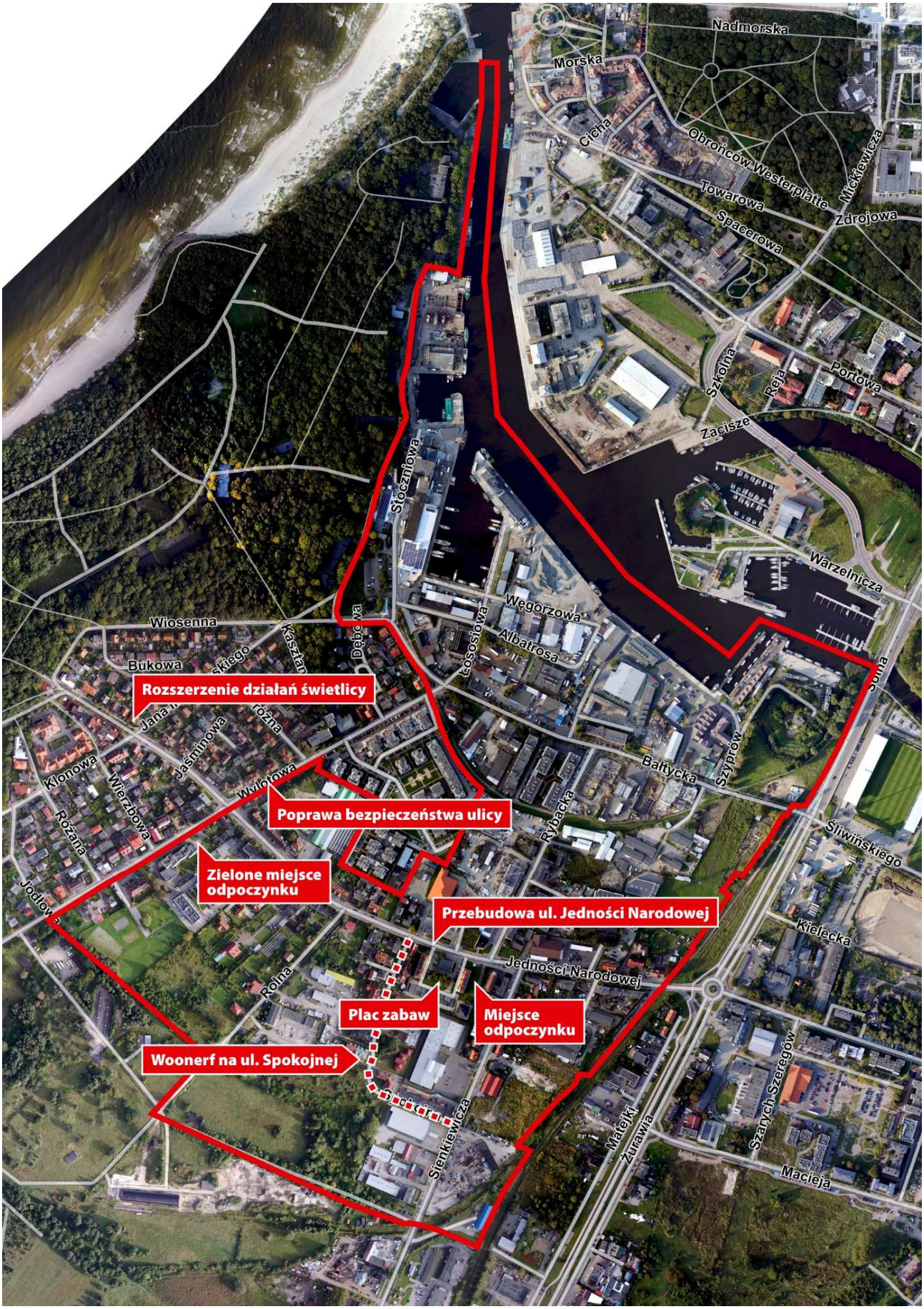

Rysunek 52 Propozycje głównych przedsięwzięć dla podobszaru Zachodniego. Źródło: Fundacja "Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Propozycja przedsięwzięcia	Opis przedsięwzięcia
Zagospodarowanie placu między Kościołem Podwyższenia Krzyża Świętego a budynkiem przy ulicy Jedności Narodowej 66	Plac powinien być ogólnodostępnym miejscem spotkań i odpoczynku dla okolicznych mieszkańców, osób oczekujących na przyjazd autobusu czy przemieszczających się po obszarze rewitalizacji, rekomenduje się, aby pełnił funkcję tzw. parku kieszonkowego. Może być również wykorzystywany, jak dotąd, na festyny parafialne. W celu zagospodarowania należy wyrównać teren, założyć trawnik, wprowadzić zieleń wysoką, nasadzenia bylin, klomby z kwiatami, zamontować ławki (w miejscach zacienionych i nasłonecznionych), część ławek ze stolikami. Z uwagi na budynek mieszkalny położony bezpośrednio przy placu nie należy wprowadzać możliwości grillowania. Wstępną koncepcję zagospodarowania należy skonsultować z mieszkańcami, w szczególności budynku przy ulicy Jedności Narodowej 66.
Zagospodarowanie placu między budynkami przy ulicy Jedności Narodowej 64 i 66	Teren powinien pełnić funkcję placu zabaw dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, wyposażony w urządzenia dostosowane do wieku i zainteresowań dzieci. Powinien powstać tu także tzw. park kieszonkowy, miejsce odpoczynku dla mieszkańców: miejsca ze stolikami, zadbana zieleń urządzona nasadzenia krzewów, drzew, bylin, klomby z kwiatami. Wstępną koncepcję zagospodarowania należy skonsultować z mieszkańcami.
Ulica Spokojna woonerfem	Potrzebny jest kompleksowy remont ulicy i poprawa jej estetyki. W związku z czym rekomenduje się przekształcenie ulicy w woonerf. Woonerf jest w założeniu przestrzenią publiczną, która łączy funkcje ulicy, deptaku, parkingu i miejsca spotkań mieszkańców. Jest to rodzaj ulicy w strefie zurbanizowanej, na której położono nacisk na wysoki poziom bezpieczeństwa, uspokojenie ruchu i wysokie walory estetyczne przy zachowaniu miejsc parkingowych i funkcji komunikacyjnej z priorytetem dla pieszych i rowerzystów. Podstawą projektowania ulicy tego typu jest rezygnacja z tradycyjnego podziału przestrzeni między jezdnię i chodniki oraz zastosowanie elementów małej architektury. Wstępną koncepcję przebudowy ulicy należy skonsultować z mieszkańcami.
Ulica Wylotowa przyjazna dla użytkowników	**Wylotowa 82** Teren może pełnić funkcję zielonego skweru, miejsca odpoczynku dla mieszkańców oraz parkingu. Wstępną koncepcję zagospodarowania należy skonsultować z mieszkańcami. **Wylotowa 15 a** Należy przeanalizować możliwości formalno-prawne w zakresie nałożenia obowiązku uporządkowania terenu przez właściciela. **Wylotowa 11-12 (na wysokości Delikatesów Centrum)** Należy zrealizować działania, które poprawią bezpieczeństwo pieszych oraz innych użytkowników np. rowerzystów.
Ulica Jedności Narodowej przyjazna dla użytkowników	Główna ulica w Obszarze Zachodnim wymaga pilnej interwencji w zakresie: - remont ulicy oraz chodników, - wytyczenie ścieżki rowerowej, połączenie istniejącej ścieżki ze ścieżką rowerową wzdłuż ulicy Solnej, - montaż koszy na odpady oraz stojaków na rowery w kilku punktach wzdłuż ulicy, - zadbanie o otoczenie ulicy (porządek przy Biedronce, pustostany, zaniedbane budynki), - zamontowania toalety publicznej na odcinku od Wylotowej do Jedności Narodowej.
Rozszerzenie działań świetlicy prowadzonej przez Regionalne Centrum Kultury przy ul. Jedności Narodowej 42	Świetlica prowadzona przez MOPS przy ul. Jedności Narodowej 42 mogłaby stanowić osiedlowy dom kultury dla Obszaru Zachodniego. Rekomenduje się weryfikację dotychczasowych działań i zakresu świetlicy oraz ich większe ukierunkowanie animację życia społecznego lokalnej społeczności, stworzenie miejsca do niezobowiązującego spędzania czasu dla różnych grup mieszkańców a także praca z rodzinami dysfunkcyjnymi w oparciu o pracę animatorów lokalnych (pracujących także w terenie) oraz trenerów. Konieczne jest także lepsze dotarcie z ofertą świetlicy do mieszkańców obszaru, szczególnie do rodzin dysfunkcyjnych.
Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich	Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich powinien być uruchomiony we wszystkich obszarach rewitalizacji. Zakłada wsparcie finansowe na działania animacyjno-artystyczne na podwórkach. Celem programu jest budowanie sieci wzajemnego wsparcia oraz aktywizacja i integracja mieszkańców. Program będzie realizowany w formie otwartego całorocznego naboru wniosków na granty finansowe na inicjatywy mieszkańców i współdziałanie sąsiedzkie. Wnioski powinny być składane przez grupy nieformalne mieszkańców, a w przypadku złożenia wniosków przez organizację pozarządową wniosek powinien być poparty podpisem minimum 10 mieszkańców wspólnoty mieszkaniowej lub podwórka, którego dotyczy wniosek. Świetlica prowadzona przez MOPS przy ul. Jedności Narodowej 42 powinna być operatorem programu w Obszarze Zachodnim - informować mieszkańców o programie, pomagać w pisaniu i składaniu wniosków oraz w realizacji działań.

Program Moje Podwórko	Program zakłada dofinansowanie tworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku np. wymianę nawierzchni, elementy małej architektury, nasadzenia zieleni, stojaki, wiaty na rowery, stworzenie ogródków, przedogródków itp. we wszystkich podobszarach rewitalizacji. Dofinansowanie będą mogły otrzymać wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe (po konsultacjach z mieszkańcami i podjęciu uchwały), a także osoby prywatne np. właściciele kamienic, w których np. 70% stanowią lokale mieszkaniowe i pomysł został skonsultowany z mieszkańcami. Podobne programy od wielu lat funkcjonują w wielu miasta m.in. Toruniu (Moje Podorówko), Szczecinie (Zielone Podwórko). Zasady programu należy wypracować w sposób partycypacyjny z interesariuszami.

Tabela 17 Propozycje przedsięwzięć wypracowane w ramach partycypacji społecznej dla podobszaru Zachodniego. Źródło: Fundacja "Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

4.3.3 Analiza lokalnych potencjałów

Lokalizacja

Obszar zlokalizowany jest blisko morza.

Zabytki

Zabytki nie są znaczącym potencjałem podobszaru. Najcenniejszym obiektem i jedynym wpisanym do rejestru zabytków jest Reduta Solna obiekt fortyfikacyjny z 1836 r., znajdujący się na terenie Portu Morskiego Kołobrzeg przy ul. Bałtyckiej. Obiekt jest wykorzystywany publicznie. Znajduje się tam usługa – Piracka Przygoda. Obok niej, w dawnej prochowni znajduje się małe muzeum. Obiekty wymagają przeprowadzenia prac konserwatorskich i restauratorskich. Są słabo wyeksponowane, a wały oraz brzegi dawnej fosy porośnięte są roślinnością. Należałoby pomyśleć o rozwinięciu funkcji zlokalizowanej w Reducie Solnej, tak by mogli częściej korzystać z niej mieszkańcy obszaru.

Zdjęcie 34 Reduta Solna. Źródło UM Kołobrzeg

Przy ul. Jedności Narodowej oraz ul. Rybackiej znajduje się stara zabudowa, częściowo ujęta w gminnej ewidencji zabytków. Obiektem zabytkowym, który zasługuje na szczególną uwagę jest wybudowany w 1932 r. dawny ewangelicko-augsburski kościół Zbawiciela, obecnie katolicki pw. Podwyższenia św. Krzyża, przy ul. Jedności Narodowej 68.

Atrakcje turystyczne

Podobszar nie jest szczególnie atrakcyjny turystycznie, jednak znajduje się tam kilka rozpoznawalnych przez turystów miejsc:

- **Skansen Morski**, filia Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu,
- **Targ Rybny** przy ul. Szyprów,
- **Centrum Ogrodnicze Żulicki,** przy ul. Jedności Narodowej.

Port RYBACKI

Port jest znaczącym potencjałem obszaru, zarówno pod kątem gospodarczym (duża ilość podmiotów gospodarczych) jak i turystycznym (wspomniane powyżej Reduta Solna, Skansen Morski, Targ Rybny oraz usługi związane z wędkarstwem morskim).

4.3.4 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Zachodni z zachodnią częścią portu

ANALIZOWANA SFERA	WYSTĘPUJĄCE PROBLEMY	WYSTĘPUJĄCE POTENCJAŁY	ZDIAGNOZOWANE POTRZEBY
SPOŁECZNA	• SPADEK LICZEBNOŚCI MĘŻCZYZN • BEZRROBOCIE • NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ • UBÓSTWO • BEZRADNOŚĆ OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA • WYSOKA PRZESTĘPCZOŚĆ • PRZEMOC W RODZINIE • NISKI KAPITAŁ SPOŁECZNY • OGRANICZONA W STOSUNKU DO PROPONOWANYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI SKALA DZIAŁALNOŚCI PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO ZLOKALIZOWANEJ PRZY UL. JEDNOŚCI NARODOWEJ 42	• WZROST LICZBY MIESZKAŃCÓW • ODMŁODZENIE STRUKTURY DEMOGRAFICZNEJ • KILKA ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH	• KOMPLEKSOWE WSPARCIE DLA MIESZKAŃCÓW PODOBSZARU DOTKNIĘTYCH PROBEMAMI SPOŁECZNYMI (m.in. utworzenie multifunkcjonalnej placówki wsparcia dziennego, łączącej prace różnych instytucji oraz oferującą pomoc edukacyjno-wychowawczą, opiekuńczą itp.) • POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA (m.in. posterunek policji) • ZWIĘKSZENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ ORAZ AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW (rozwój wspólnot i grup sąsiedzkich, intensyfikacja działalności NGO) • WŁĄCZENIE OBECNYCH I NAPŁYWAJĄCYCH MIESZKAŃCÓW W PROCESY WSPÓLNEGO ŻYCIA SPOŁECZNEGO, KULTURALNEGO I ROZRYWKOWEGO • ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO (warsztaty, kursy, staże, wykorzystanie portu i Centrum Ogrodniczego Żulicki) • PRZECIWDZIŁANIE PAUPERYZACJI • KONTROLA GENTRYFIKACJI PODOBSZARU • ZAPOBIEGANIE GETTYFIKACJI ZABUDOWY KOMUNALNEJ
GOSPODARCZA	• BRAK USŁUG POWSZECHNYCH DLA MIESZKAŃCÓW • BRAK RZEMIEŚLNIKÓW • SILNA PRESJA ROZWOJU FUNKCJI TURYSTYCZNYCH (budowa apartamentów)	• DUŻA LICZBA AKTYWNYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH • DUŻA BAZA NOCLEGOWA • CENTRUM OGRODNICZE ŻULICKI • PORT RYBACKI • DUŻA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA TERENÓW DLA ZABUDOWY MIESZKANIOWO-APARTAMENTOWEJ	• PODTRZYMANIE FUNKCJI PORTU RYBACKIEGO I JEGO ROZWÓJ (utworzenie Targu Rybnego) • ROZWÓJ USŁUG DLA LUDNOŚCI • WSPARCIE DLA RZEMIEŚLNIKÓW • UPORZĄDKOWANIE FUNKCJONALNE OBSZARU – STREFOWANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH

			• LOKALIZACJA INNOWACYJNYCH FORM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	• BRAK TERENÓW PUBLICZNYCH (placów zabaw, terenów rekreacyjnych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej) • BRAK ZAGOSPODAROWANEJ ZIELENI • BRAK INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ • GWAŁTOWNY I INTENSYWNY PRZYROST NOWYCH ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH I APARTAMENTOWYCH, ZA KTÓRYM NIE NADĄŻA INFRASTRUKTURA (Podobszar jest w fazie bardzo głębokich przekształceń funkcjonalno-przestrzennych) • PRZECIĄŻENIE SIECI KOMUNIKACYJNEJ, (korki, blokujące się skrzyżowania ulic) • BRAK MIEJSC PARKINGOWYCH • ISTNIENIE BARIERY KOMUNIKACYJNEJ WZDŁUŻ LINII KOLEJOWEJ • ZŁY STAN TECHNICZNY DRÓG I CHODNIKÓW • BRAK SPÓJNEGO SYSTEMU SIECI DRÓG ROWEROWYCH • ZANIEDBANE PODWÓRKA	• LOKALIZACJA (w pobliżu morza, centrum) • DUZY TEREN REKREACYJNY PRZY UL. WYLOTOWEJ • TEREN REDUTY SOLNEJ • CENTRUM OGRODNICZE ŻULICKI • CENTRUM PRZESIADKOWE PRZY STACJI KOŁOBRZEG STADION	• ZWIĘKSZENIE ILOŚCI TERENÓW PUBLICZNYCH (zagospodarowanie skweru przy kościele, terenu przy ścieżce rowerowej, podwórka przy Jedności Narodowej 64-66) • ZWIĘKSZENIE NASADZEŃ ZIELENI I JEJ BIORÓŻNORODNOŚCI • ZAKŁADANIE PARKÓW KIESZONKOWYCH • WPROWADZANIE ZIELENI WEWNĄTRZ KWARTAŁÓW • POPRAWA ZAGOSPODAROWANIA PODWÓREK • ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ZWŁASZCZA OŚWIATY ORAZ KULTURY I REKREACJI (osiedlowy dom kultury z biblioteką) • POPRAWA STANU TECHNICZNEGO DRÓG I CHODNIKÓW • WPROWADZENIE STREFY WOLNEGO RUCHU • MODERNIZACJA SYSTEMU KOMUNIKACJI • BUDOWA NOWYCH DRÓG ROWEROWYCH • ROZWIĄZANIE PROBLEMU BRAKU MIEJSC POSTOJOWYCH • ROZBUDOWA SIECI KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ • WSKAZANIA KIERUNKÓW ROZWOJU I LOKOWANIA DODATKOWYCH INWESTYCJI O CHARAKTERZE SPOŁECZNYM, TURYSTYCZNYM I BIZNESOWYM • OBJĘCIE CAŁOŚCI PODOBSZARU DOKUMENTACJĄ PLANISTYCZNĄ (MPZP) • WYKREOWANIE KOMPLEKSU TERENÓW ZIELONYCH, REKREACYJNYCH I SPACEROWYCH Z ELEMENTAMI EDUKACJI (wykorzystanie Reduty Solnej, Skansenu Morskiego, portu i Centrum Ogrodniczego Żulicki),

ŚRODOWISKOWA	• GORSZA JAKOŚĆ POWIETRZA (transport i niska emisja) • DUŻY HAŁAS • ZANIEDBANA ZIELEŃ • AZBEST • TERENY SKŁADOWE		• PROMOCJA ELEKTROMOBILNOŚCI, • ROZWÓJ KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ • ROZWÓJ SIECI DRÓG ROWEROWYCH • PROWADZENIE MONITORINGU JAKOŚCI POWIETRZA • ZWIĘKSZENIE NASADZEŃ OCHRONNYCH I IZOLACYJNYCH • PROPAGOWANIE ZNACZENIA TERENÓW ZIELONYCH W MIEŚCIE • POPRAWA ESTETYKI TERENÓW ZIELONYCH • ZRÓŻNICOWANIE BIOLOGICZNE TERENÓW ZIELONYCH • WPROWADZANIE ZIELENI DO NOWEJ ZABUDOWY MIEJSKIEJ • DZIAŁANIA PROPAGUJĄCE LIKWIDACJĘ NISKIEJ EMISJI • USUNIĘCIE AZBESTU • ZABEZPIECZANIE ŚRODOWISKA NA TERENACH SKŁADOWYCH • PROWADZENIE MONITORINGU HAŁASU
TECHNICZNA	• LOKALIZACJA STAREJ, WYMAGAJĄCEJ REMONTU ZABUDOWY PRZY GŁÓWNYCH ULICACH (wizerunek obszaru)	• OBIEKTY W EWIDENCJI ZABYTKÓW	• POPRAWA STANU TECHNICZNEGO I ESTETYKI OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

Tabela 18 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Zachodni z zachodnią częścią portu

4.4 Podobszar rewitalizacji terenów powojskowych po obu stronach ul. Mazowieckiej

Podobszar "Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej" zlokalizowany jest w środkowej części osiedla Zamoście. Pod koniec lat 90-tych XX w. zlikwidowano większość stacjonujących w Kołobrzegu jednostek wojskowych. Udostępnienie miastu części obszaru zajmowanego wcześniej przez wojsko, w szczególności koszarów i dawnych poligonów, wymagało podjęcia kompleksowych działań zmierzających do jak najlepszego zagospodarowania ww. terenów. Zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, istotne było nie tylko samo zagospodarowanie mienia powojskowego, ale również jego powiązanie funkcjonalno-przestrzenne z obszarem całego miasta. Dlatego od 2005 r. jednym z priorytetowych działań Gminy Miasto Kołobrzeg jest rewitalizacja obszarów powojskowych. Działania rewitalizacyjne były dotychczas realizowane zgodnie z „Lokalnym Planem Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Powojskowych Miasta Kołobrzeg na lata 2005 - 2006 z przedłużonym okresem programowania do roku 2013" oraz "Lokalnym Programem Rewitalizacji Obszarów Powojskowych w Kołobrzegu na lata 2010-2015".

Na terenie podobszaru znajdują się zabytkowe obiekty tzw. "Białe Koszary", które zostały zaadoptowane na funkcje mieszkalne i usługowe. Ponadto z przedwojennej zabudowy zachowały się do dziś 2 kamienice przy ul. Żurawia oraz pochodzący z 1919 r. blok robotniczy przy ul. Artyleryjskiej. W przeważającej części podobszar stanowią tereny niezagospodarowane, przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne oraz usługi. Część terenu przeznaczona zostało pod zieleń parkową. Obszar ten charakteryzuje się niedużym zaludnieniem, w jego granicach zlokalizowane są również budynki z lokalami socjalnymi. Część podobszaru znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Dotyczy to części nieużytku pomiędzy osiedlami Europejskim a Bajkowym przeznaczonego w mpzp na zieleń parkową.

Rysunek 53 Zasięg podobszaru „Terenów powojskowych". Źródło: UM Kołobrzeg, 2018 r.

4.4.1 Analiza negatywnych zjawisk

4.4.1.1 Zjawiska społeczne

4.4.1.1.1 Demografia

Lokalizacja i duża atrakcyjność inwestycyjna sprawiły, że podobszar cieszył się znaczącym zainteresowaniem deweloperów. Rewitalizacja dawnych obiektów pokoszarowych pozwoliła na pozyskanie kilkuset nowych mieszkań komunalnych, socjalnych, chronionych oraz nowych zasobów mieszkaniowych Towarzystwa Budownictwa Społecznego. Wpłynęło to na **przyrost liczby ludności na podobszarze.** Bilans w latach 2006-2016 **wyniósł +190 osób.** W podobszarze nastąpił **przyrost liczby ludności w przedziale 0-18 lat +53 osoby**, w przedziale 19-59 lat +134 osoby, a w przedziale pow. 60 lat +3 osoby.

Procesy migracyjne wpłynęły również na zmianę udziału osób w wieku pow. 60 lat w ogólnej liczbie ludności. Przez ostatnie 10 lat obniżył się on do niespełna 15,3%. Jest to najniższy wskaźnik spośród podobszarów rewitalizacji, niższy także znacznie od średniej dla miasta (28,6%). Jednak według niektórych interpretacji wskaźnik dla obszaru wskazuje na **stan starości demograficznej podobszaru** (stan starości zaczyna się od 12%).

W podobszarze nastąpił **proces odmłodzenia ludności (spadek średniej wieku ludności o 4,5 lat), co skutkowało obniżeniem średniego wieku ludności w tym podobszarze do 37,3 lat w 2016 r**. Jest on znacząco niższy od przeciętnego dla całego obszaru rewitalizacji oraz średniej dla całego Kołobrzegu.

Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w 2016 r. (procentowy udział) na obszarze przedstawiała się następująco:

- Przedprodukcyjny: 20,24%,
- Produkcyjny: 64,48%,
- Poprodukcyjny: 15,28%.

Wskaźniki obciążenia ekonomicznego ludności

- Ludność w wieku nieprodukcyjnym[98] na 100 osób w wieku produkcyjnym – 55,08
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 75,49
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym[99] - 23,69

Na podobszarze w wyniku zmian struktury ludności nastąpił znaczący wzrost liczby mężczyzn w stosunku do liczby kobiet (współczynnik maskulinizacji +13,9, współczynnik feminizacji -15,9). **Znaczący spadek współczynnika feminizacji w ciągu ostatnich 10 lat** pozwala mówić o zachwianiu struktury demograficznej podobszaru, co świadczy o „ucieczce" kobiet i pozostawaniu mężczyzn na tym obszarze.

W ramach podobszaru cześć zabudowy stanowi kompleks budynków tzw. Białych Koszarów, pozbawiony dźwigów osobowych zamieszkany przez nieliczne osoby w najstarszym wieku.

Podsumowanie:

Na podobszarze zachodzą pozytywne zmiany: wzrost ilości mieszkańców oraz znaczne odmłodzenie struktury demograficznej. Występuje tu najniższy średni wiek ludności 37,3 lat oraz najniższy procentowany udział ludności w wieku powyżej 60 lat – tylko 15,3%. Zaobserwowano duży spadek ilości kobiet. Systematyczny wzrost liczby ludności we wszystkich przedziałach demograficznych skutkuje wzrostem zapotrzebowania na usługi np. szkolnictwa, intensyfikacją rozwoju usług powszechnych oraz rosnącemu zapotrzebowaniu na poprawę warunków życia.

[98] Na **wiek nieprodukcyjny** składa się wiek **przedprodukcyjny**, w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat oraz wiek **poprodukcyjny**, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej, wg nowych przepisów od 01.01.2013r.- 67 lat dla kobiet i mężczyzn.
[99] Wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat.

4.4.1.1.2 Bezrobocie

W 2017 r. na terenie podobszaru zamieszkiwało 37 osób bezrobotnych[100]. Należy zwrócić uwagę, że jest to podobszar o najmniejszej liczbie mieszkańców. Wskaźnik bezrobocia dla tego podobszaru wyniósł aż 11,38%. Jest to najwyższy wskaźnik spośród wszystkich podobszarów, na dodatek prawie 2,5 razy większy od średniej dla miasta (4,69%). Należy więc stwierdzić, że jest to bardzo duży problem na tym podobszarze. Wskaźnik zagęszczenia bezrobotnych wynosi 0,69 bezrobotnego na 1 ha podobszaru i jest on 1,5 razy większy od średniej dla miasta (0,457). Największe skupienie osób bezrobotnych obserwuje się przy ul. Kujawskiej oraz ul. Artyleryjskiej.

Bezwzględna liczba osób długotrwale bezrobotnych odnotowana w podobszarze „Mazowiecka" wynosiła 7 osób[101]. Niemniej osoby te stanowiły 18,91% wszystkich bezrobotnych (7 os./37 os.). Jest to drugi co do wartości wskaźnik spośród wszystkich podobszarów. Należy uznać, że długotrwałe bezrobocie jest znaczącym problemem na tym podobszarze. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż zjawisko długotrwałego bezrobocia występuje na podobszarze w formie skupienia w rejonie ul. Artyleryjskiej.

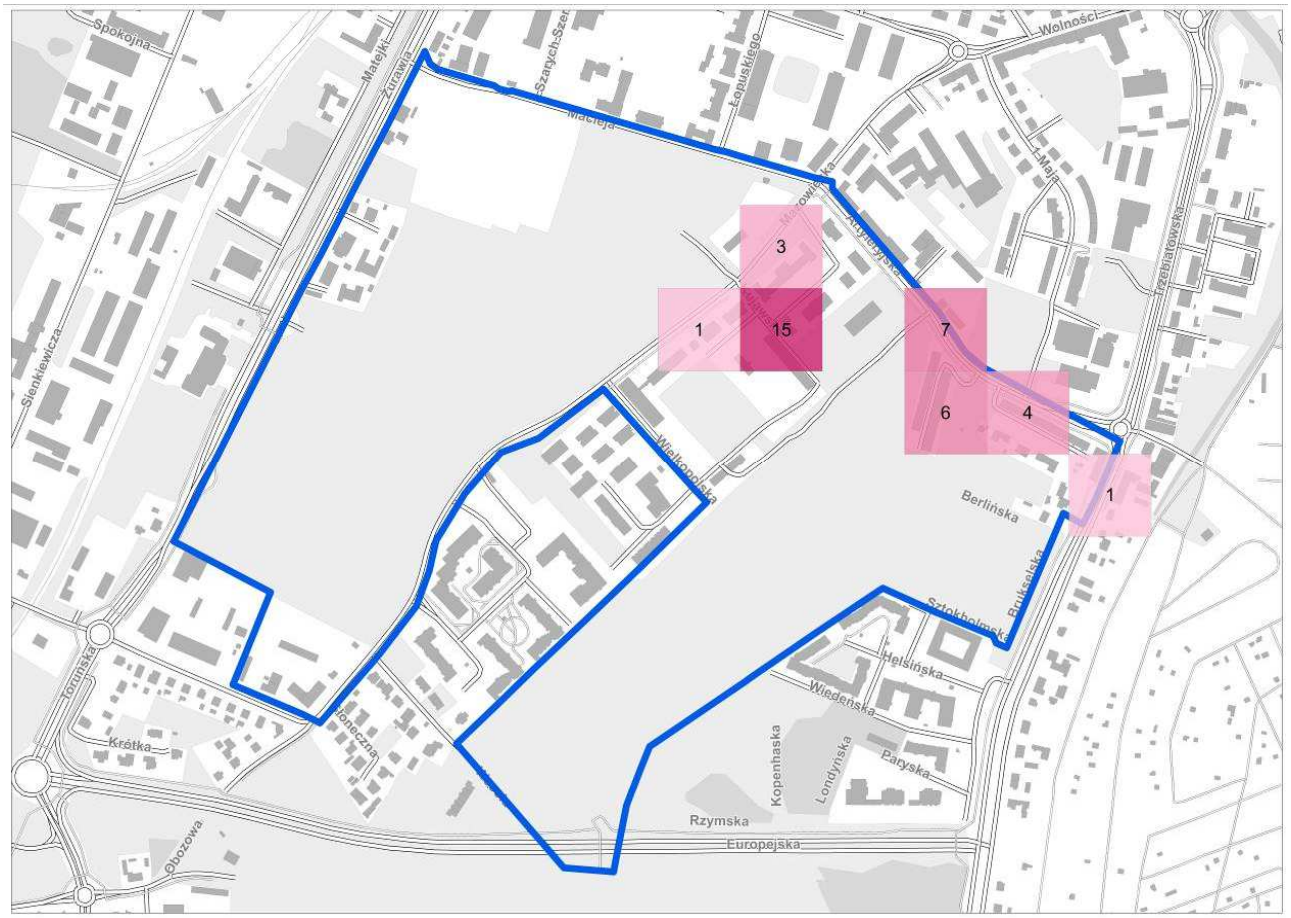

Rysunek 54 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na w podobszarze „Terenów powojskowych" w 2017 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie:

Na podobszarze występuje wysokie bezrobocie oraz wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych. Zagęszczenie bezrobotnych jest 1,5 razy większe niż średnia dla miasta. Największe skupiska osób dotkniętych tym problemem występuje przy ul. Kujawskiej i ul. Artyleryjskiej.

[100] PUP w Kołobrzegu za miesiąc październik 2017 r.
[101] PUP w Kołobrzegu za miesiąc październik 2017 r.

4.4.1.1.3 Ubóstwo

Na podobszarze zamieszkuje 30 osób w rodzinach, w których stwierdzono zjawisko ubóstwa.[102] Wartość wskaźnika liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wynosi 59,523 osoby na 1000 mieszkańców. Jest to drugi co do wielkości wskaźnik na obszarze rewitalizacji. Ponadto dwukrotnie wyższy niż średni wskaźnik dla miasta, który wynosi 25,19 osoby na 1000 mieszkańców, a także dwu i półkrotnie wyższy niż średnia dla całego obszaru rewitalizacji 23,847. Jednakże tylko na tym podobszarze rewitalizacji zaobserwowano spadek ilości osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa w porównaniu z 2015 r. Jest on znaczący, albowiem wynosi (– 29,76) w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców. W tym samym czasie spadek na terenie miasta wyniósł (– 2,816), natomiast na całym obszarze rewitalizacji nastąpił wzrost ilości osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa na poziomie 1,011 w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 osób. Udział osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,563. Jest to wskaźnik nieznacznie wyższy niż średnia dla miasta, który wynosi 0,439. Analiza przestrzenna zjawiska wykonana za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje przy ul. Artyleryjskiej.

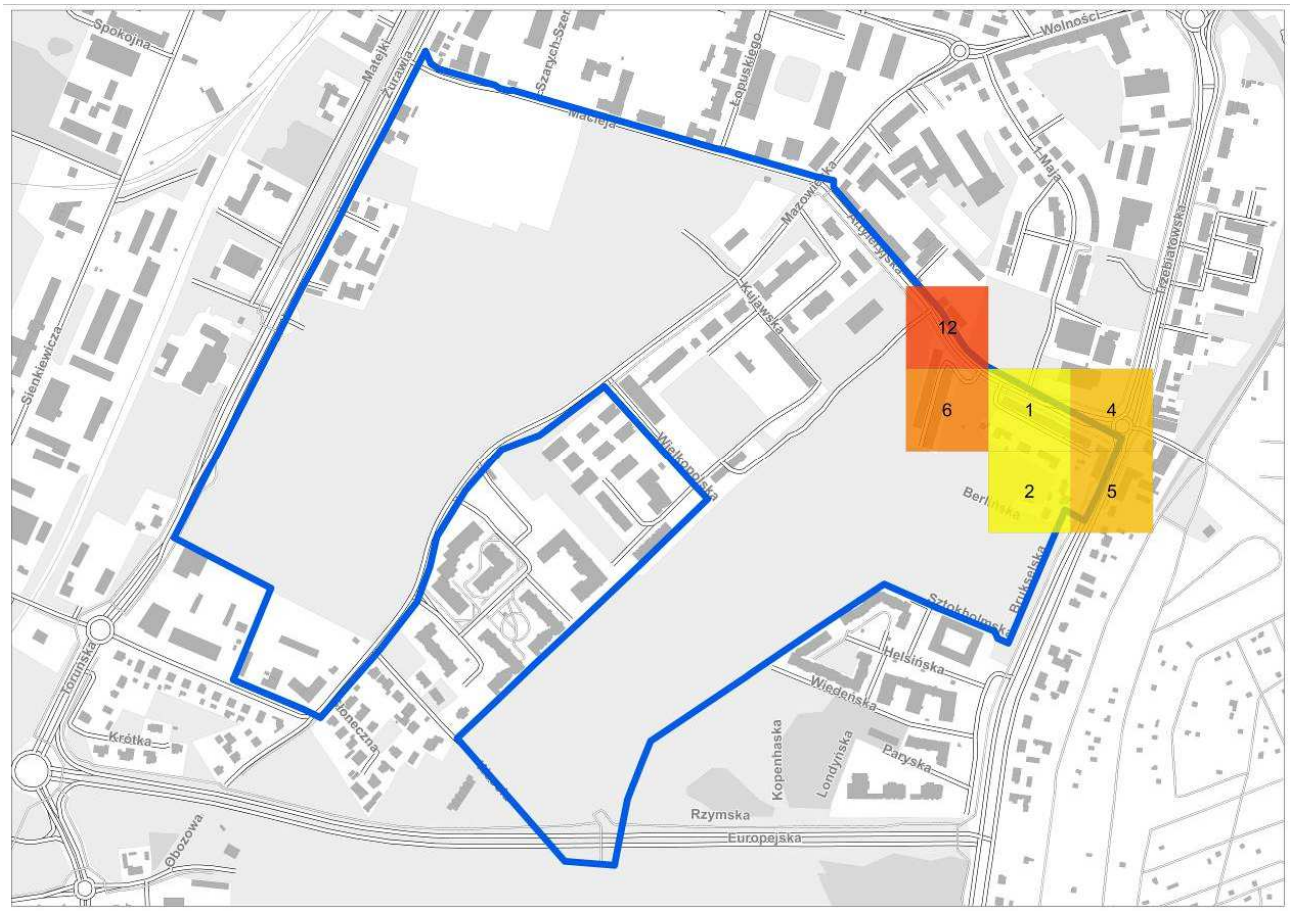

Rysunek 55 Liczba osób dotkniętych problemem ubóstwa na podobszarze „Terenów powojskowych" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie:

Zjawisko ubóstwa jest problemem na tym podobszarze. Należy zwrócić uwagę na tendencję malejącą.

[102] MOPS 2016 r.

4.4.1.1.4 Bezradność opiekuńczo-wychowawcza

Na podobszarze obecnie nie zamieszkują osoby, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych[103]. Sytuacja ta wskazuje na ogólną poprawę sytuacji na obszarze, albowiem w 2015 r. mieszkało tam 20 osób, którym udzielono wsparcia. Wskaźnik spadku wynosi (-39,683) wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wskaźnik dla miasta wynosi (-5,052).

Podsumowanie:

Zjawisko nie występuje na tym podobszarze.

4.4.1.1.5 Niepełnosprawność

W 2016 r. na podobszarze zamieszkiwały 23 osoby w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności.[104] **Wskaźnik liczy osób z rodzin, którym udzielono wsparcia z tego powodu w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi aż 45,634.** Jest on prawie trzykrotnie wyższy niż wskaźnik dla miasta, który wynosi 16,095 oraz dwukrotnie wyższy od średniego wskaźnika dla obszaru rewitalizacji 21,403.

Od 2015 r. zaobserwowano duży wzrost liczby osób z rodzin, którym udzielono wsparcia wśród ogólnej liczy ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten wynosi 7,936. W tym czasie wskaźnik dla miasta wynosił 0,76.

Udział osób z rodzin, którym udzielono wsparcia w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,432. Jest on półtora razy wyższy niż średnia dla miasta wynosząca 0,280.

Analiza przestrzenna zjawiska wykonana za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje przy ul. Artyleryjskiej.

Rysunek 56 Liczba osób niepełnosprawnych na podobszarze „Terenów powojskowych" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

[103] MOPS 2016 r.
[104] MOPS 2016 r.

Podsumowanie:

Zjawisko niepełnosprawności jest poważnym problemem na tym podobszarze. Wskaźnik jest kilkukrotnie wyższy niż średnia dla miasta. Zaobserwowano duży wzrost ilości osób dotkniętych tym problemem.

4.4.1.1.6 Uzależnienie od alkoholu

W 2016 r. na podobszarze zamieszkiwało 11 osób z rodzin, którym udzielona wsparcia z powodu zjawiska alkoholizmu.[105] Wskaźnik udziału tych osób w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 21,825. **Jest on trzykrotnie wyższy niż średnia dla miasta 6,572.**

W porównaniu z 2015 r. nastąpił spadek ilości osób, którym udzielono wsparcia. Wskaźnik spadku w przeliczeniu na ogólną liczbę ludności na 1000 mieszkańców wynosi (-13,88). Jest on ponad sto razy większy od średniej dla miasta (-0,134). Wskazuje to na poprawiającą się tendencję.

Udział osób, którym udzielono wsparcia w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,207 i jest **on dwa razy wyższy niż średnia dla miasta**, która wynosi 0,114. Analiza przestrzenna zjawiska za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje przy ul. Artyleryjskiej.

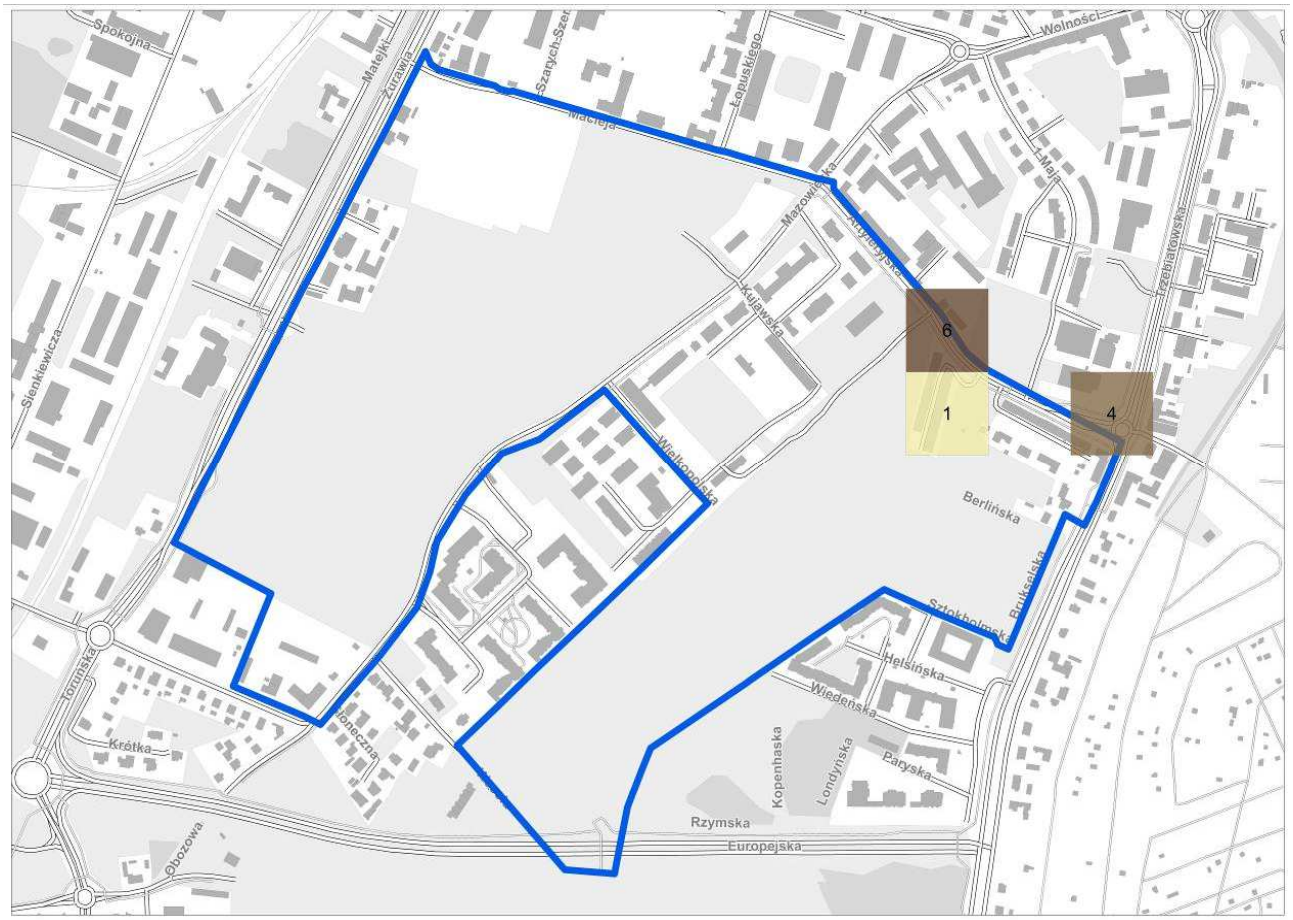

Rysunek 57 Liczba osób dotkniętych problemem alkoholizmu na podobszarze „Terenów powojskowych" w 2016 roku. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

W 2016 r. na podobszarze znajdowały się 2 osoby, wobec których prowadzono postępowanie o zobowiązanie do leczenia odwykowego[106]. Wskaźnik udziału tych osób w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 3,96. Jest on dwa razy wyższy niż wskaźnik dla miasta, który wynosi 1,81 (81 osób w mieście) oraz wyższy niż średni wskaźnik dla obszaru rewitalizacji 2,36 (28 osób na obszarze rewitalizacji).

[105] MOPS 2016 r.
[106] Wydział Spraw Społecznych UM Kołobrzeg 2017 r.

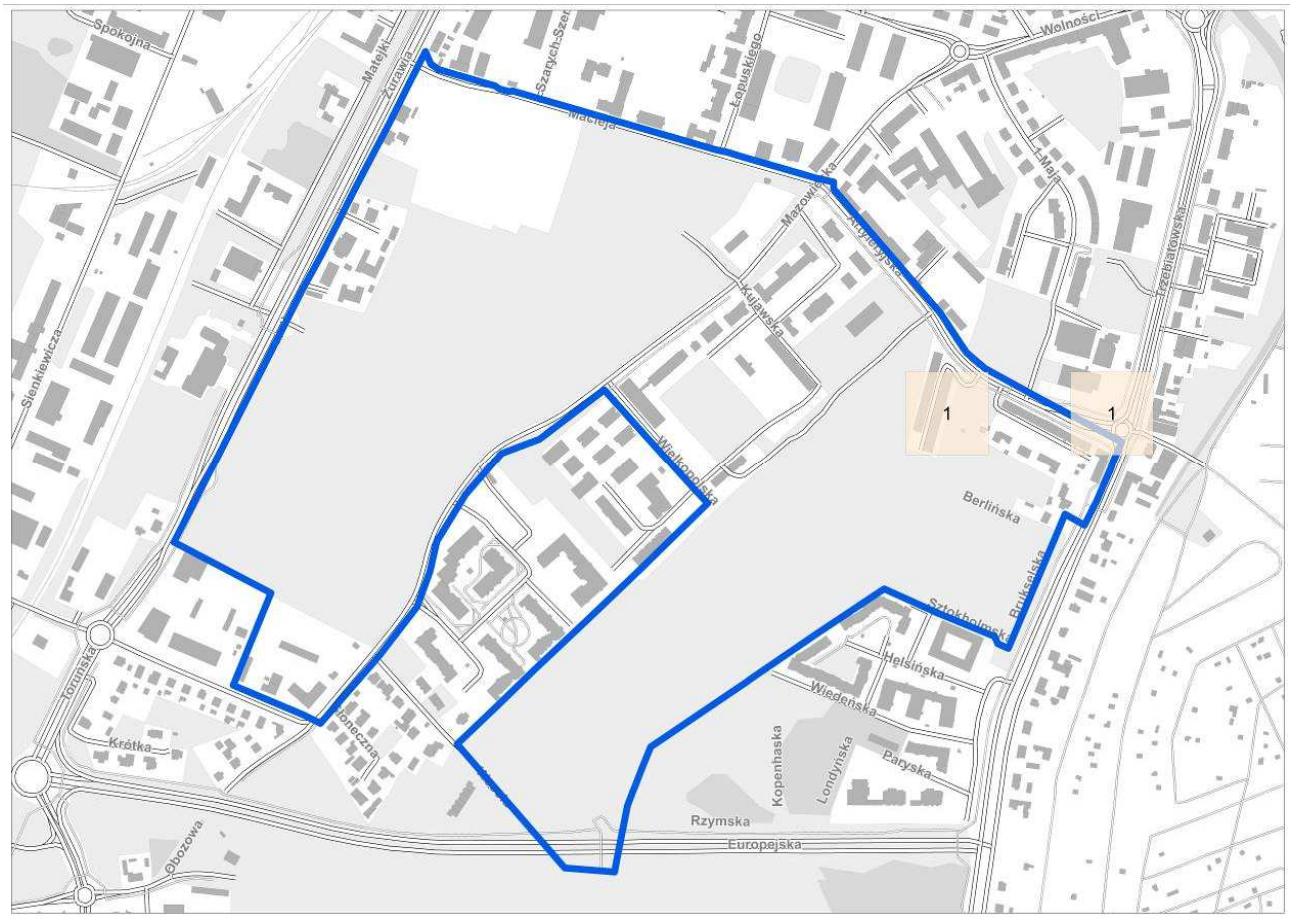

Rysunek 58 Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe na podobszarze „Terenów powojskowych" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie:

Na podstawie powyższych wskaźników można stwierdzić, że zjawisko uzależnienia od alkoholu stanowi znaczący problem na tym podobszarze, dlatego powinien zostać on objęty precyzyjnie dobranym lokalnym programem pomocy.[107]

4.4.1.1.7 Przestępczość

W 2015 r. zgłoszono na podobszarze 11 przestępstw ogółem.[108] Liczba zgłoszonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 21,82. **Jest to drugi co do wielkości wskaźnik ze wszystkich przeanalizowanych obszarów, dwa razy wyższy niż średnia dla miasta, która wynosiła 10,02.** Analizując zagęszczenie przestępstw, wskaźnik liczby zgłoszonych przestępstw na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,207. Jest on nieznacznie wyższy od średniej dla miasta**,** która wynosi 0,175.

Tabela 12 pokazuje, że na podobszarze spośród przeanalizowanych rodzajów przestępstw największym zagrożeniem są:

- kradzieże (art. 278); wskaźnik **wynosi 7,9**, przy średniej dla miasta wynoszącej **4,11**,
- kradzieże z włamaniem (art. 279); wskaźnik **wynosi 5,95**, przy średniej dla miasta **3,40**,
- zwykłe i lekkie uszkodzenia ciała, rozstrój zdrowia (art. 157 §1); wskaźnik wynosi **3,97**, przy średniej dla miasta **0,54 – prawie 8 razy wyższy**,
- naruszenie czynności narządu ciała na nie dłużej niż 7 dni; wskaźnik wynosi **1,98**, przy średniej dla **miasta 0,25 – prawie 8 razy wyższy**,

[107] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[108] Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu 2016 r.

– znęcanie się (art. 207); wskaźnik **wynosi 1,98**, przy średniej dla miasta **0,054, 36 razy wyższy.**

Podsumowanie:

Przestępczość jest znaczącym problemem na tym podobszarze. Potwierdza to konieczność podjęcia działań prewencyjnych i zapobiegawczych nakierowanych na tą część miasta. Duża ilość terenów, na których powstaną wkrótce nowe inwestycje na podobszarze jest sygnałem wskazującym na konieczność utworzenia w jego pobliżu nowej jednostki policji. Rozwiązałoby to występujące obecnie problemy związane z szybkim dotarciem na miejsce zdarzenia, zwłaszcza w okresie szczytów komunikacyjnych w sezonie letnim. Należy zaznaczyć, że na podobszarze przygotowywane są kolejne duże inwestycje budowlane, które spowodują wzrost ruchu mieszkańców i przyjezdnych. Odnotowywane obecnie rozmieszczenie i skala przestępczości mogą w przyszłości wzrosnąć co wynika z niedoszacowania łącznego potencjału demograficznego miasta.[109]

4.4.1.1.8 Przemoc w rodzinie

W 2016 r. na podobszarze Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej były założone 2 niebieskie karty.[110] Liczba aktywnych kart w przeliczeniu na 1000 mieszkańców podobszaru wynosi 3,96, i **jest wyższa niż średnia dla miasta**, która wynosi 2,88.

Liczba niebieskich kart w przeliczeniu na 1 ha obszaru wynosi 0,037 i jest **znacznie wyższa od średniej dla miasta**, która wynosi 0,007. Analiza przestrzenna zjawiska przeprowadzona za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największa intensywność zjawiska występuje przy ul. Artyleryjskiej.

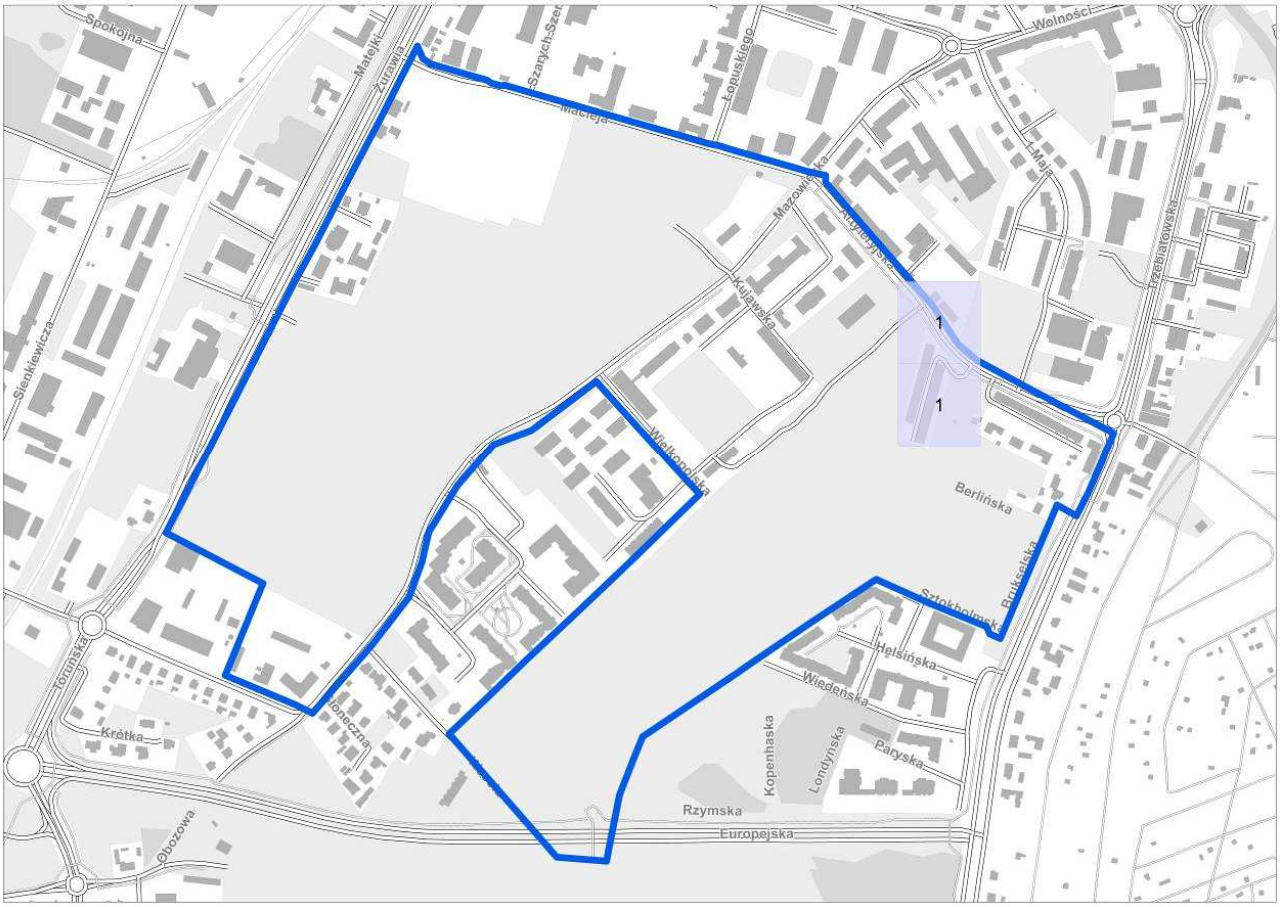

Rysunek 59 Liczba aktywnych niebieskich kart na podobszarze „Terenów powojskowych" w 2016 roku. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie:

Należy stwierdzić, że zjawisko jest problemem na tym podobszarze.

[109] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[110] Wydział Spraw Społecznych UM Kołobrzeg 2017 r.

4.4.1.1.9 Kapitał społeczny

Podobszar „Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej" skupia 4,35% wszystkich NGO zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji. Na podobszarze znajduje się tylko 1 stowarzyszenie pozarządowe (Rys. 5): Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Kołobrzeg przy ul. Mazowieckiej 29.

Dane dotyczące liczby organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na podobszarze są niemalże identycznego jak dla całego obszaru rewitalizacji. Na 1000 mieszkańców podobszaru przypada 1,98 organizacji (dane dla całego obszaru rewitalizacji to 1,94, natomiast dla miasta 2,62).

W przypadku wskaźnika jakim jest frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. – wybory Prezydenta Miasta, na podobszarze odnotowano najniższą frekwencję na tle całego obszaru rewitalizacji w wysokości 39,48%. (Rys. 6) .Była to także wielkość niższa niż dla miasta Kołobrzeg.

Kolejnym istotnym wskaźnikiem obrazującym poziom uczestnictwa i zaangażowania mieszkańców w życie lokalnej społeczności jest zainteresowanie wyborami do rad osiedli. Na potrzeby opracowania dokonano analizy dwóch wskaźników jakim są: liczba zgłoszonych kandydatów oraz frekwencja w wyborach do rad osiedli w 2016 r.

Do Rady Osiedla nr 3 (Zamoście) zgłoszonych zostało mniej kandydatów niż ustawowy skład rad osiedla (15 osób). W związku z powyższym na podstawie §21 ust. 3 Ordynacji Wyborczej do Rad Osiedli za radnych Rady Osiedla nr 3, Miejska Komisja Wyborcza uznała zarejestrowanych kandydatów – 12 osób. Powyższa sytuacja świadczy o braku zainteresowania mieszkańców pracami w radzie osiedla. Ze względu na brak konieczności przeprowadzania wyborów do rady osiedla, dane na temat frekwencji nie dotyczą niniejszego podobszaru. Jedyny wskaźnik jaki można podać analizie dotyczy liczby zgłoszonych kandydatów w wyborach do rad osiedli w 2016 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2016 r. na 1000 mieszkańców zgłoszono 2,30 kandydatów (średnia dla obszaru rewitalizacji – 2,68, miasto Kołobrzeg – 5,78).

Na podobszarze „Tereny powojskowe" liczba czytelników bibliotek wynosiła 9,52%. Była to wielkość najniższa spośród czterech podobszarów rewitalizacji. Jest to prawdopodobnie skutkiem braku biblioteki na obszarze oraz odmłodzonej struktury demograficznej.

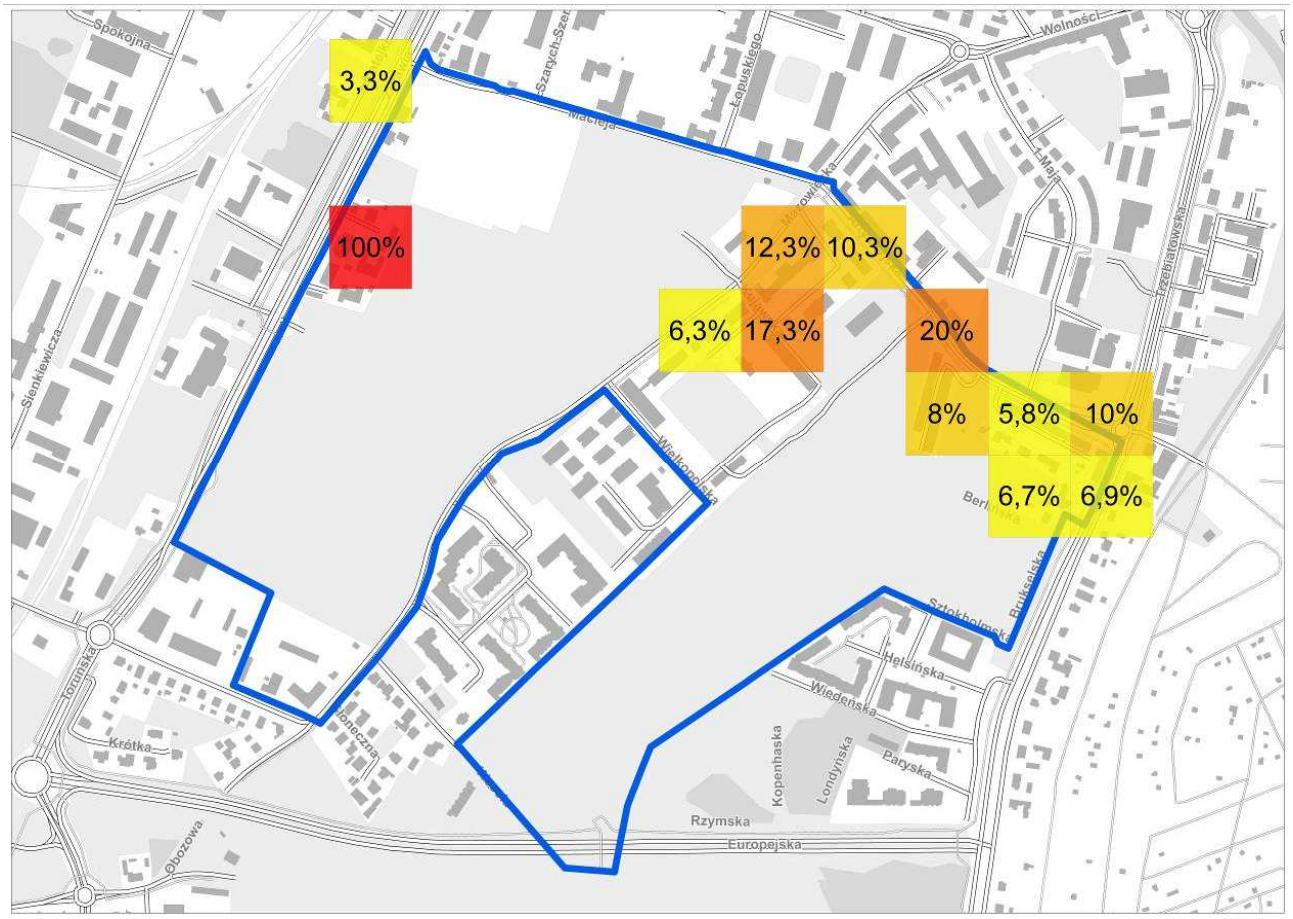

Rysunek 60 Procent czytelników biblioteki w podobszarze „Terenów powojskowych" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg

Ostatni z wskaźników poddanych analizie – wskaźnik przestępczości. W 2016 r. w skali całego miasta odnotowano 448 przestępstw z tego na obszar rewitalizacji przypadało 154 zdarzeń. Na podobszarze „Tereny powojskowe" liczba tego typu zdarzeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła aż 21,82 i była dwa razy wyższa niż średnia dla całego obszaru rewitalizacji i średnia dla miasta. W skali miasta wskaźnik ten wyniósł w 2016 r. 10,02 zdarzenia na 1000 mieszkańców. W skali obszaru rewitalizacji liczba zdarzeń na 1000 mieszkańców wynosiła 12,97.

Podsumowanie:

Podobszar charakteryzuje się niskim kapitałem społecznym. Potwierdza to zwłaszcza niska frekwencja wyborcza i brak zainteresowania mieszkańców działalnością rady osiedla. Na podobszarze jest najniższy wskaźnik czytelnictwa i wysoka przestępczość. Znajduje się tu tylko 1 organizacja pozarządowa.

4.4.1.2 Zjawiska gospodarcze

Sytuacja gospodarcza podobszaru „Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej" jest niekorzystna. Znajduje się na nim mniej niż 1% wszystkich podmiotów gospodarczych w mieście, oraz tylko 3% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na obszarze rewitalizacji. Udział aktywnych podmiotów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów wynosi 50% i jest on zbliżony do średniej dla miasta 50,35% oraz nieznacznie wyższy niż średnia dla obszaru rewitalizacji 49,69%.

Ponadto liczba aktywnych podmiotów gospodarczych przypadająca na 1000 mieszkańców wynosi tylko 63,49. Jest to dużo niższy wskaźnik niż średnia dla miasta – 86,0 oraz średnia dla obszaru rewitalizacji 81,07.

Na podobszarze nie ma miejsc noclegowych[111]. Na 1 ha podobszaru przypada 0,60 aktywnego podmiotu gospodarczego. Jest to najniższy wskaźnik ze wszystkich. Dwu i półkrotnie niższy niż średnia dla miasta – 1,5 oraz pięciokrotnie niższy niż średnia dla obszaru rewitalizacji – 3,22. Przy tym wskaźniku należy jednak zwrócić uwagę, że podobszar ma dość dużą powierzchnię, przy czym znaczna jego część jest jeszcze niezagospodarowana.

Na podstawie analizy przestrzennej przeprowadzonej przy pomocy GIS stwierdzono, że największe zagęszczenie aktywnych podmiotów gospodarczych na podobszarze występuje przy ul. Mazowieckiej oraz ul. Artyleryjskiej. Jednak, jest to jeden z obszarów o najniższej aktywności gospodarczej w skali miasta.

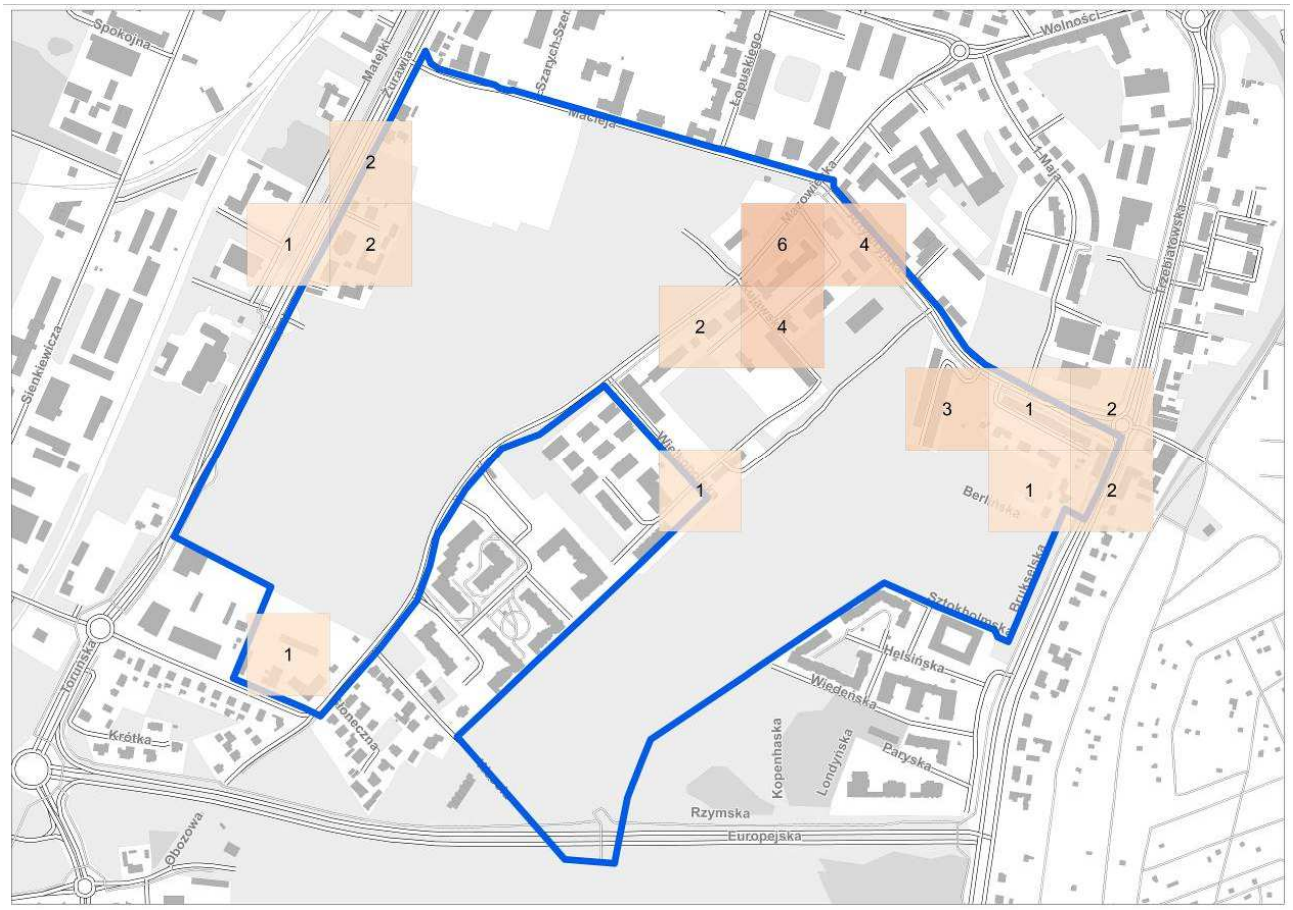

Rysunek 61 Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na podobszarze „Terenów powojskowych" w 2017 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Na podobszarze brakuje podstawowych usług dla mieszkańców. Brakuje również usług gastronomicznych. Należy zwrócić uwagę na spory gospodarczy potencjał terenów inwestycyjnych, zlokalizowanych pomiędzy ul. Mazowiecką i ul. Żurawia, na których zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego mają powstać usługi ogólne, handel, gastronomi i rozrywka.

Podsumowanie:

Sytuacja gospodarcza podobszaru wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych. Znajduje się tam mała liczba podmiotów gospodarczych oraz aktywnych podmiotów gospodarczych. Brakuje usług powszechnych dla mieszkańców, w tym gastronomii. Podmioty gospodarcze występują przy głównych ulicach: Mazowieckiej i Żurawia. Potencjałem podobszaru są niezabudowane tereny inwestycyjne pomiędzy tymi ulicami, przeznaczone w mpzp na usługi ogólne, handel, gastronomię i rozrywkę.

[111] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

4.4.1.3 Zjawiska środowiskowe

Budynki zawierające azbest

Na podobszarze znajduje się obecnie 1 budynek gospodarczy przy ul. Żurawia, zawierający płyty azbestowo-cementowe, faliste o powierzchni 160 m^2 [112]. Zjawisko nie stanowi dużego zagrożenia i jest możliwe do wyeliminowania.

Wielkość emisji CO_2 do atmosfery

Najwyższa emisja CO_2 występuje na terenach przy ul. 6 Dywizji Piechoty (631,66 Mg/rok), w pobliżu Ronda Jantarowego (642,13 Mg/rok) oraz przy skrzyżowaniu ul. Mazowieckiej z ul. Jasną (556,63 Mg/rok). Indywidualne źródła ciepła powodują najwyższą emisję na obszarze przy ul. Artyleryjskiej (358,53 Mg/rok). Znajduje się tam zabudowa mieszkalna jednorodzinna, budynki socjalno-komunalne oraz stare kamienice. Ponadto podwyższona emisja spowodowana mieszkalnictwem znajduje się przy skrzyżowaniu ul. Mazowieckiej z ul. Jasną (305.05 Mg/rok). Należy zwrócić jednak uwagę, że podobszar aktualnie jest w dużej części niezabudowany. Poza tym na obszarze dominują systemy centralnego ogrzewania oparte na gazie ziemnym oraz tzw. cieple systemowym. Źródłem znaczącej emisji CO_2 jest zabudowa mieszkalna przy ul. Mazowieckiej, granicząca z podobszarem (602,51 Mg/rok).

Najwyższa emisja CO_2, wynikająca z transportu występuje przy ul. Żurawia (387,57 Mg/rok). Przy Rondzie Jantarowym jest jeszcze wyższa (480,89 Mg/rok). Wysoka emisja z tego źródła występuje również przy ul. 6 Dywizji Piechoty (325,41 Mg/rok).[113] [114] Ryc. 63

Podsumowując powyższe dane należy przypuszczać, że poziom emisji CO_2 na obszarze będzie wzrastał. Będzie to spowodowane powstającą tam nową zabudową, która zwiększy ruch samochodowy. W przeciwieństwie do zabudowy wielorodzinnej położonej na podobszarze Zachodnim, nowa zabudowa podobszaru „Terenów powojskowych" zamieszkiwana jest głównie przez kołobrzeżan, dlatego zwiększy ruch samochodowy nie tylko sezonowo.

[112] Ewidencja Substancji Szkodliwych firmy Arisco, stan na dzień 26 stycznia 2017 r.
[113] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg, 2015 r.
[114] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

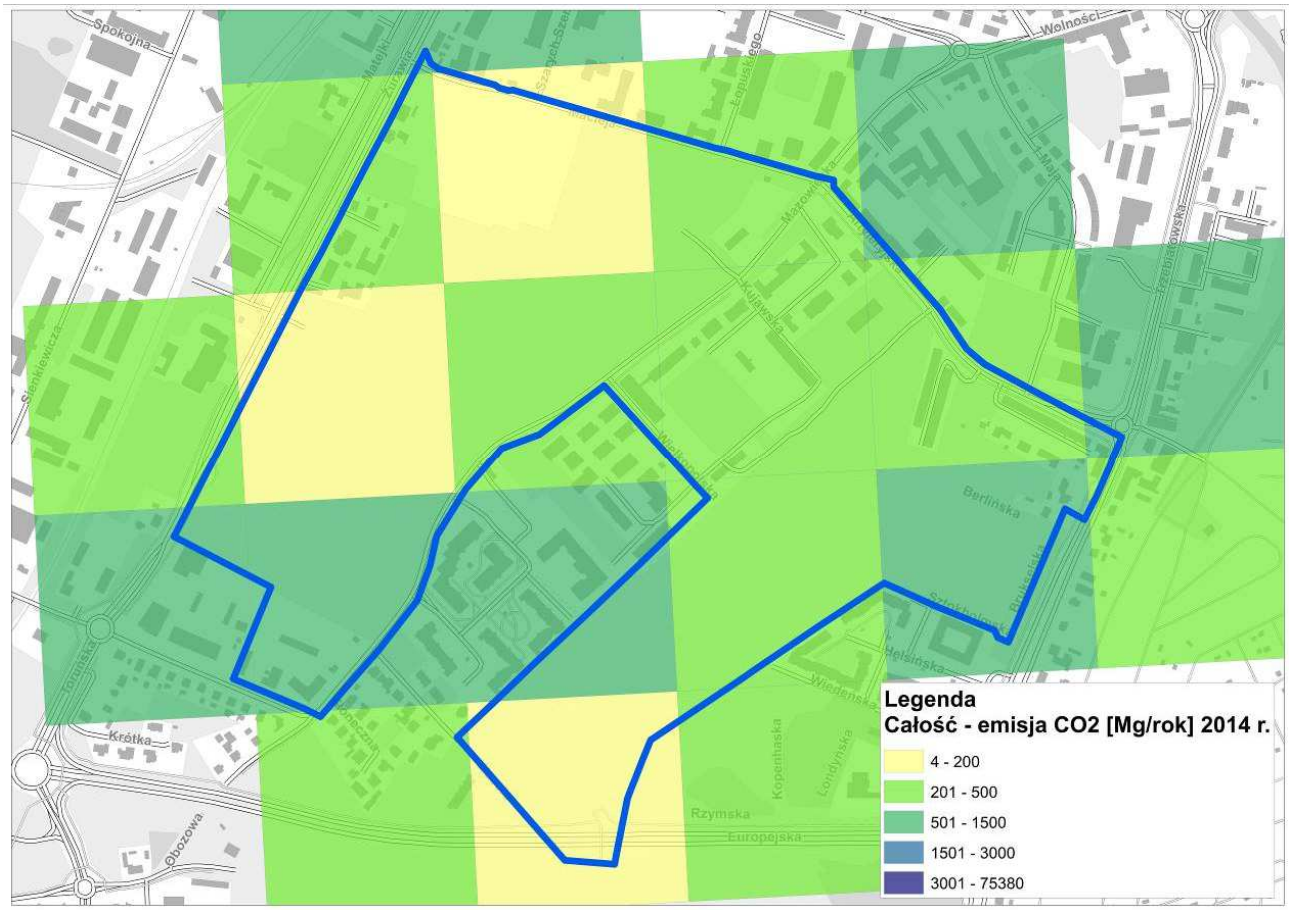

Rysunek 62 Emisja CO_2 na podobszarze „Terenów powojskowych" w 2014 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

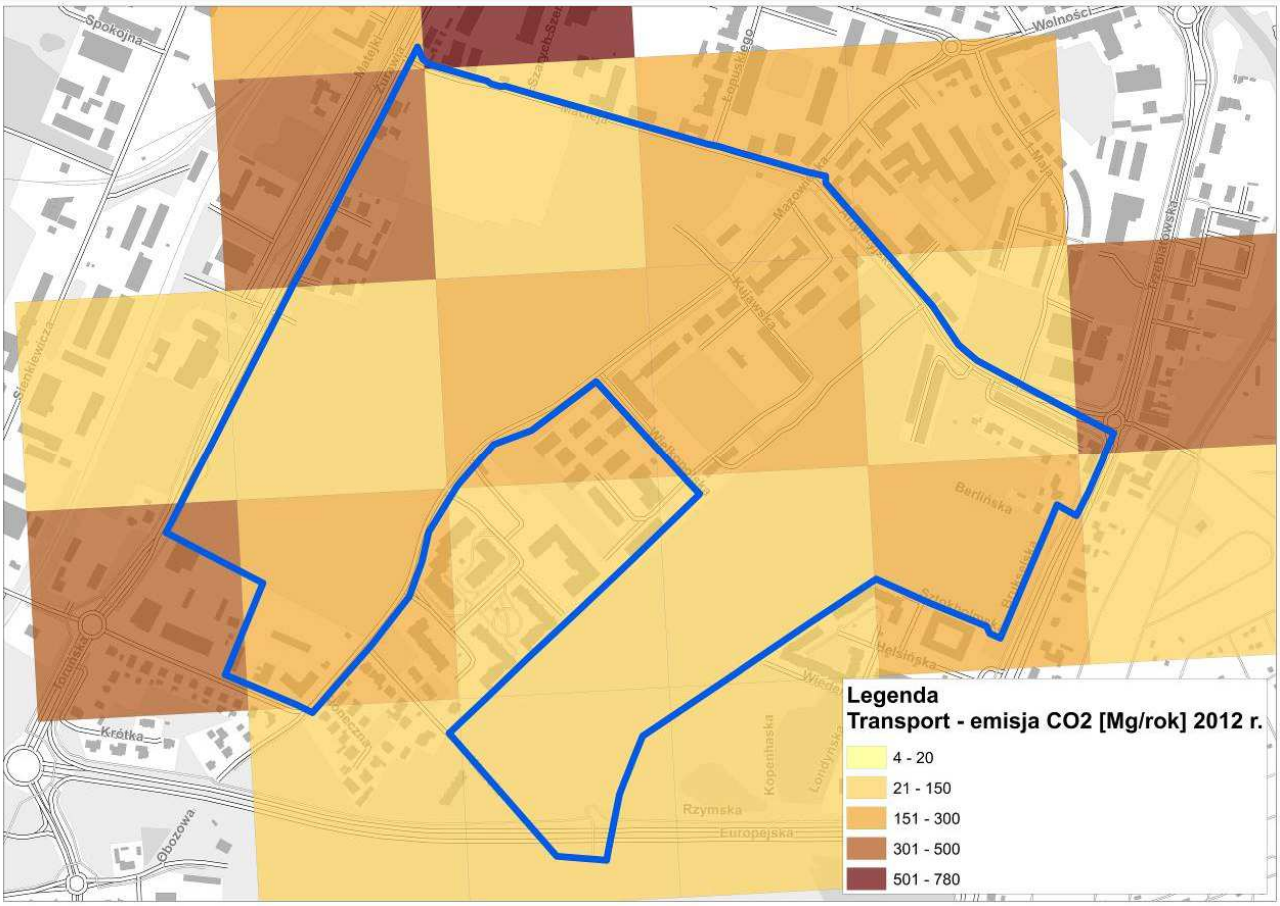

Rysunek 63 Emisja CO_2 wynikająca z transportu na podobszarze „Terenów powojskowych" w 2014 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Emisji pyłu PM10 i PM25

Głównym źródłem zanieczyszczenia pyłami jest spalenia węgla w piecach. Wysokie poziomy emisji z tego źródła występują przy ul. Artyleryjskiej (PM10 1135 kg/rok i PM25 1107 kg/rok). Drugim miejsce o zauważalnej emisji z tego źródła są okolice ul. Żurawia (PM10 393 k/rok i PM25 383 kg/rok). Jest to spowodowane tak jak i przy emisji CO_2 występowaniem zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i kamienic, gdzie prawdopodobnie występują stare piece.

Emisja wynikająca z transportu jest największa przy ul. Żurawia w okolicach Ronda Jantarowego (PM10 1176 kg/rok i PM25 281 kg) oraz przy ul. 6 Dywizji Piechoty (PM10 796 kg/rok i PM25 190 kg/rok). Czyli wzdłuż najważniejszych dróg otaczających obszar.[115]

Emisja hałasu

W 2010 r. zostały przeprowadzone badania dotyczące poziomu hałasu przy drodze wojewódzkiej nr 102, która przebiega wzdłuż wschodniej granicy podobszaru. Badania wykazały, że stan klimatu akustycznego w otoczeniu drogi nr 102 jest niezadowalający. Dopuszczalny poziom dźwięku jest przekroczony zarówno w porze dziennej jak i nocnej. Narażeni na nadmierny hałas są mieszkańcy budynków zlokalizowanych w pobliżu skrzyżowania ul. 6 Dywizji Piechoty z ul. Artyleryjską. Na obszarze przekroczenia hałasu zamieszkuje ok. 100 osób. (Rys. 12)

Pomimo braku danych na temat emisji hałasu przy innych drogach podobszaru, biorąc pod uwagę skalę ruchu samochodowego odbywającego się ul. Żurawia należy założyć, że również tam poziom dopuszczalnego hałasu jest przekraczany. Jednakże ilość mieszkańców tej części podobszaru wynosi obecnie ok. 50 osób.[116]

Podsumowanie

Największym zagrożeniem dla jakości środowiska na podobszarze jest jakość powietrza. Źródłem wysokiej emisji CO_2 oraz pyłów jest intensywny ruch samochodowy odbywający się głównie ulicami otaczającym podobszar tj. ul. Żurawia i ul. 6 Dywizji Piechoty. Wpływa on także negatywnie na poziom hałasu. Obecnie znaczna część terenu zlokalizowana przy tych ulicach nie jest zabudowana. Jednak w niedługiej perspektywie zostaną one zabudowane. Dużym zagrożeniem dla jakości powietrza przy ul. Artyleryjskiej jest niska emisja pochodząca z lokalnych kotłowni węglowych oraz domowych pieców grzewczych.

4.4.1.4 Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

4.4.1.4.1 Dostępność komunikacyjna

Podobszar otoczony jest istotnymi drogami w systemie komunikacji miejskiej i pozamiejskiej. Od południa i zachodu graniczy z obwodnicą miejską (ul. Europejska i ul. Żurawia), od wschodu graniczy z drogą wojewódzką ul. 6 Dywizji Piechoty. Wspomnianymi drogami odbywa się bardzo intensywny ruch samochodowy, jednakże posiadają one dobry standard (po 2 pasy w każdym kierunku), dlatego mają dobrą przepustowość. Północną granicą obszaru są ulice św. Macieja i Artyleryjska. Są to drogi gminne o znaczeniu lokalnym, osiedlowym. Główną, centralnie położoną, ulicą podobszaru jest Mazowiecka, droga powiatowa, posiadająca 1 pas ruchu. Wzdłuż niej odbywa się najintensywniejszy ruch całoroczny. Droga jest obecnie w przebudowie. Dotychczasowy chodnik jest wąski.

[115] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg, 2015 r.
[116] System Informacji Przestrzennej Miasta Kołobrzeg, stan na grudzień 2017 r.

Zdjęcie 35 Droga ul. Mazowieckiej przed przebudową. Źródło: UM Kołobrzeg

Niektóre drogi osiedlowe są w złym stanie technicznym i wymagają podjęcia prac remontowych. Na podobszarze około 5 km ciągów komunikacyjnych wymag modernizacji, budowy, przebudowy. Brakuje miejsc parkingowych wewnątrz nowych jednostek mieszkaniowych.[117] Warto byłoby przewidzieć na tym rozwijającym się obszarze miejsca postojowe do starej zabudowy, w której zlokalizowane są usługi.

Zdjęcie 36 Drogi na terenie powojskowym. Źródło: UM Kołobrzeg

Podobszar jest słabo skomunikowany z pozostałymi częściami miasta. Dostępność komunikacji miejskiej jest tu zdecydowanie mniejsza. Uwzględniając realizowane i planowane inwestycje mieszkaniowe należy dążyć do poprawy dostępności komunikacji autobusowej.

Zdjęcie 37 Ścieżki rowerowe na ul. Artyleryjskiej i Św. Macieja. Źródło: UM Kołobrzeg i dr Mariusz Miedziński

[117] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

Wzdłuż głównych ulic otaczających podobszar zlokalizowane są ścieżki rowerowe. Należałoby uzupełnić sieć dróg rowerowych o ścieżkę rowerową wzdłuż ul. Mazowieckiej oraz zaplanować drogi rowerowe przy zagospodarowaniu terenów inwestycyjnych.

Znaczenie dla poprawy dostępności komunikacyjnej podobszaru może mieć projektowana przebudowa tzw. Nadbałtyckiej Magistrali Kolejowej. W przypadku podjęcia decyzji o przeniesieniu głównej stacji kolejowej na południe miasta, np. w miejsce zaproponowane przez eksperta dr Mariusza Miedzińskiego, wpłynęłoby to na rozwój komunikacji publicznej na tym terenie: miejskiej i pozamiejskiej.

Podsumowanie:

Podobszar posiada dobrą infrastrukturę drogową. Poprawy wymagają niektóre drogi osiedlowe. Należy zwiększyć dostępność komunikacji autobusowej, uzupełniać sieć dróg rowerowych oraz wyznaczyć miejsca postojowe do istniejących usług w starej zabudowie. Szansą dla podobszaru byłoby przeniesienie głównej stacji kolejowej w okolicę jego południowej granicy.

4.4.1.4.2 Dostęp do infrastruktury społecznej

Na podobszarze nie ma publicznych obiektów oświatowych. Mieszkańcy podobszaru korzystają z usług Niepublicznego Przedszkola Rodzinnego Mądrowscy, które znajduje się przy jego granicy. Na uwagę zasługuje kompleks obiektów Zakładu Aktywności Zawodowej z funkcjami paraoświatowymi dla osób z głęboką i znaczną niepełnosprawnością, w tym niepełnosprawnościami umysłowymi. Obszar tej części miasta w związku z perspektywami intensywnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego wymaga budowy dużego zespołu oświatowego w formie zespołu szkół obejmującego szkołę podstawową i ponadpodstawową. Istotnym problemem w skali miasta i regionu jest wciąż brak obiektów szkolnictwa wyższego co najmniej na poziomie PWSZ, oferującej kierunki kształcenia związane z gospodarką miasta Kołobrzeg. Jest to jedna z kluczowych przyczyn migracji młodzieży z Kołobrzegu.[118] Na podobszarze znajduje się Ośrodek Szkoleniowy Rybołówstwa Bałtyckiego Akademii Morskiej w Szczecinie, który oferuje szkolenia dla rybaków.

Na obszarze nie ma również obiektów użyteczności publicznej, obiektów kultury i rekreacji, w tym sportu oraz obiektów usług zdrowotnych. W okolicy nie ma nawet żadnej apteki. Sytuacja ta marginalizuje podobszar i jego mieszkańców.

Należy dążyć do zwiększenia dostępności obiektów infrastruktury społecznej i rozwoju terenów rekreacyjnych.

Podsumowanie:

Podobszar wymaga podjęcia zdecydowanych działań rewitalizacyjnych w zakresie zwiększenia dostępu do infrastruktury społecznej. Biorąc pod uwagę intensywny rozwój budownictwa oraz wzrost ilości młodych mieszkańców należy w pierwszej kolejności rozwijać infrastrukturę oświatową, na obszarze lub w jego pobliżu. Ponadto dla mieszkańców bardzo ważne są tereny rekreacyjne, dlatego szczególny nacisk należy położyć na zagospodarowanie terenów będących obecnie własnością Agencji Mienia Wojskowego na park rekreacyjny. Ważne jest również lokalizowanie w tej części miasta różnych obiektów użyteczności publicznej. Konieczne jest utworzenie osiedlowego obiektu kultury i spotkań mieszkańców. Np. filii biblioteki i świetlicy.

4.4.1.4.3 Tereny publiczne

Na podobszarze nie ma terenów publicznych. Jest to bardzo ważny problem. Mieszkańcy nie mają miejsc do integracji: placów, skwerów, placów zabaw. Na podobszarze nie ma również zagospodarowanych terenów zieleni. Szansą na stworzenie terenów publicznych są nieruchomości będące własnością Agencji Mienia Wojskowego, które obecnie porośnięte są krzewami i drzewami.

[118] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

Kiedyś był to teren poligonu wojskowego. Mieszkańcy wychodzą tam na spacery z psami. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kołobrzeg grunt ten przeznaczony jest na tereny zieleni parkowej oraz tereny wód powierzchniowych śródlądowych.

Zdjęcie 38 Teren Agencji Mienia Wojskowego Źródło: UM Kołobrzeg

Z uwagi na brak terenów zielonych, należy zwrócić uwagę na aleję drzew przy ul. Mazowieckiej niedaleko skrzyżowania z ul. Artyleryjską. Teren pomiędzy ul. Mazowiecką a zabudową jest własnością częściowo Agencji Mienia Wojskowego, a częściowo Powiatu Kołobrzeskiego. Warto byłoby zagospodarować to miejsce na kieszonkowy park dla mieszkańców. Mogłaby tam pojawić się mała architektura i inna zieleń.

Zdjęcie 39 Aleja drzew przy ul. Mazowieckiej. Źródło: UM Kołobrzeg

Biorąc pod uwagę brak terenów publicznych, należy zwrócić szczególną uwagę na podwórka. Na podobszarze jest ich mało i niewiele należy do gminy. Jednym z nich jest podwórko przy Artyleryjskiej 26. Znajdują się tam miejsca postojowe, pozostałość po dawnym boisku do kosza, trzepak, linki do suszenia prania. Podwórko jest zaniedbane. Brak urządzonej zieleni czy małej architektury. Należy podjąć działania zmierzające do lepszego zagospodarowania tej przestrzeni.

Zdjęcie 40 Podwórko przy ul. Artyleryjskiej 26 -35. Źródło: UM Kołobrzeg

Drugie gminne podwórko/teren zielony znajduje się przy Żurawia 19. Znajdują się na tam stare budynki gospodarcze i blaszany garaż. Pod świerkiem mieszkańcy wygospodarowali sobie przestrzeń do siedzenia.

Zdjęcie 41 Podwórko przy ul. Żurawia 19. Źródło: UM Kołobrzeg

Podsumowanie:

Brak terenów publicznych oraz zagospodarowanej zieleni jest jednym z najważniejszych problemów podobszaru. Mieszkańcy nie mają przestrzeni, w której mogą odpoczywać i integrować się społecznie. Niezbędne jest podjęcie działań, zmierzających do powstania zieleni parkowej i terenów rekreacyjnych dla mieszkańców na terenach będących obecnie własnością Agencji Mienia Wojskowego. Należy zwiększyć ilość nasadzeń zieleni wśród nowej zabudowy. Należy poprawić zagospodarowanie podwórek należących do gminy.

4.4.1.4.4 Rozwiązania urbanistyczne

W granicach całego podobszaru obowiązują na dzień uchwalenia programu rewitalizacji dwa mpzp, przyjęte:

- **Uchwałą Nr XXV/346/08** Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 24 października 2008 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg "5 - Trzebiatowska",
- **Uchwałą Nr XI/104/15** Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 24 października 2008 r. w sprawie: uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg "5-Trzebiatowska" dla terenu działki nr 11/57 w obrębie 18 przy ul. Mazowieckiej.

Dodatkowo, Rada Miasta Kołobrzeg podjęła kolejne uchwały inicjujące procedury planistyczne, które obejmują cały podobszar rewitalizacji terenów powojskowych po obu stronach ul. Mazowieckiej. Obie procedury planistyczne są na ukończeniu. Prognozuje się, że jedna z nich może zostać uchwalona do końca 2018 r. (zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg „5 – Trzebiatowska” z wyłączeniem działek o nr 10/7,75/1,76/24, 122/12, 122/14, 122/15, 122/16, 122/17 oraz części działek nr 10/9, 74/3 i 122/6, obręb 18), obejmująca 85,8% ww. obszaru. Drugi projekt planu dotyczy obszaru położonego w rejonie ulic Żurawia i Mazowiecka. Procedura planistyczna dla tego projektu została ukończona i czeka na decyzję o przedłożeniu projektu Radzie Miasta celem uchwalenia.

Podobszar ten jest bardzo zróżnicowany pod względem zagospodarowania przestrzennego. Część zachodnia jest dotychczas niezainwestowana, część centralna obejmuje dawne obiekty wojskowe, pełniące obecnie funkcje mieszkalne oraz usługowe (część obiektów jest niezagospodarowana). Część północno-wschodnia to tereny zabudowane, aczkolwiek niewykorzystujące w pełni możliwości, jakie przewiduje dla nich mpzp. Na części są to baraki mieszkalne dla najuboższych, na części zaś mieszkania komunalne w zabudowie kamienicowej. W części południowej zlokalizowane są tereny będące własnością Agencji Mienia Wojskowego, które w mpzp wskazane są jako teren zieleni.

W obowiązującym planie znaczna część terenów przeznaczona jest pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna pojawia się w formie niewielkich enklaw), oraz pod tereny zabudowy usługowej, w tym w centrum podobszaru zabudowa usług kultury, oświaty. Plan z 2015 r. wprowadził dodatkowo usługi zdrowia i pomocy, co umożliwia na tym obszarze powstanie mieszkań chronionych. Znajduje się tu również miejsce wyznaczone pod plac publiczny.

Niezainwestowana dotychczas część północno-zachodnia, przeznaczona zarówno w obowiązującym planie, jak i w projektowanej zmianie pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, powoli przechodzi w ręce deweloperów i w kolejnych latach można oczekiwać, iż powstaną tu nowoczesne osiedla mieszkaniowe. Część południowo-zachodnia planowana była pod zabudowę usługową, z dopuszczeniem lokalizacji usług administracji oraz galerii handlowej, jednak nie ma ostatecznej decyzji odnośnie przyjęcia dla tego terenu takiej polityki rozwoju. Niezależnie od tego, jakie usługi na tym obszarze powstaną, samo zagospodarowanie terenu będzie miało pozytywny wpływ na przestrzeń dookoła. Na zachód od ul. Mazowieckiej obowiązujący plan wskazywał usługi kultury i lokalizację placu publicznego, który w proponowanej zmianie planu został przekształcony w tereny usług oświaty oraz w teren zieleni urządzonej. Teren zieleni, jako ogólnodostępna przestrzeń publiczna będzie mógł stanowić miejsce spotkań mieszkańców, a rezygnacja z funkcji placu publicznego przyczyni się do zachowania istniejącej na tym obszarze zieleni i zapobiegnięciu ryzyka użytkowania części placu publicznego jako parkingu. Usługi kultury miały na celu zagospodarowanie tego terenu pod muzeum, jednak wycofano się z tego pomysłu, na rzecz rozwoju usług oświaty. Projekt planu dopuszcza jednak usługi kultury na sąsiednich terenach, po wschodniej stronie ul. Mazowieckiej. Najtrudniejszą, pod kątem działań rewitalizacyjnych, częścią podobszaru jest część centralna, ze względu na konflikty społeczne i przestrzenne wynikające z sąsiedztwa planowanej nowoczesnej zabudowy i socjalnych baraków. Ze względu na atrakcyjne położenie w niedalekiej odległości od centrum, przy jednoczesnym braku presji turystycznej, jest to dogodne miejsce na lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, co chętnie wykorzystują deweloperzy. Problemem jest realizowana polityka deweloperska, która prowadzi do zwiększania w Kołobrzegu liczby apartamentów, które są wykupywane przez turystów i wynajmowane w okresie letnim. Takie zróżnicowanie użytkowników danych nieruchomości utrudnia kształtowanie wspólnych przestrzeni, realizację zadań z zakresu polityki parkingowej, czy zapotrzebowania na media. Mieszkańcy Kołobrzegu muszą konkurować o zakup mieszkań z osobami przyjezdnymi.

Ustalenia planów miejscowych nie rozwiązują ww. konfliktu. Jako pozytywne działanie można uznać wskazanie terenów powojskowych jako park publiczny – inwestycję celu publicznego, znajdującą poparcie wśród mieszkańców, oraz konsekwentny rozwój usług prospołecznych w centrum podobszaru – usług oświaty, szkolnictwa wyższego, kultury, zdrowia, pomocy.

Ze względu na 100% pokrycie Podobszaru planami miejscowymi, nie występuje niebezpieczeństwo zabudowy na podstawie wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

W granicach Podobszaru znajdują się grunty będące własnością[119]:

- Skarbu Państwa – głównie niezagospodarowane tereny powojskowe, przeznaczone w planie pod teren zieleni, pojedyncze zabudowane działki (ok.29,7% powierzchni Podobszaru),
- Skarbu Państwa, oddane w użytkowanie wieczyste – (ok. 0% powierzchni Podobszaru),
- gmin i związków międzygminnych - obejmujące głównie tereny niezabudowane w zachodniej części obszaru, pojedyncze działki przeznaczone pod komunikację, obszary baraków dla najuboższych i tereny sąsiadujące z kamienicami socjalnymi (ok. 47,0% powierzchni Podobszaru),
- gmin i związków międzygminnych, oddane w użytkowanie wieczyste – m.in. tereny kamienic socjalnych (ok. 1,0% powierzchni Podobszaru),
- powiatów i związków powiatów – m.in. drogi powiatowe (ok. 3,5% powierzchni Podobszaru),

[119]Stan prawny na dzień: 20.10.2017 r., źródło: EWID Kołobrzeg

- osób fizycznych – m.in. tereny istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej w zachodniej części Podobszaru, oraz część terenu przeznaczonego pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i/lub jednorodzinną we wschodniej części (ok. 12,8% powierzchni Podobszaru),
- jednoosobowych spółek jednostek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego, spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, wspólnot gruntowych, spółek prawa handlowego i innych podmiotów ewidencyjnych (ok. 5,5% powierzchni Podobszaru).

Podsumowanie:

Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych najistotniejsze są nieruchomości będące własnością Gminy Miasta Kołobrzeg, gdyż jako właściciel tych terenów miasto Kołobrzeg może nimi odpowiednio zarządzać. Niestety, liczba ww. terenów stale maleje. W części zachodniej dominują tereny będące własnością Gminy Miasto Kołobrzeg, jednakże są one aktualnie przedmiotem sprzedaży (w trakcie prowadzenia działań rewitalizacyjnych sprzedano dwie duże nieruchomości pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, czego nie odzwierciedlają schematy przedstawiające stan własności).

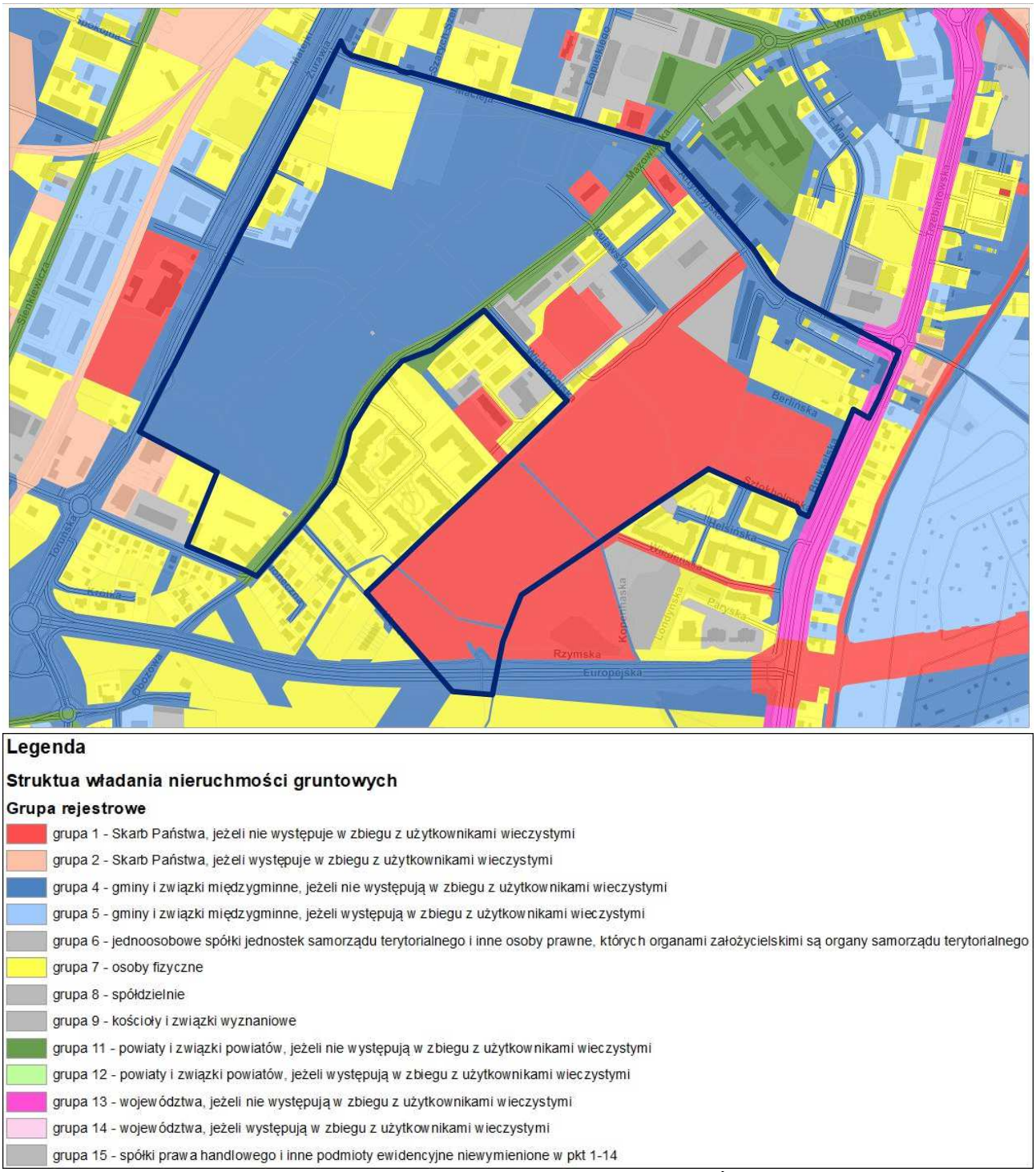

Rysunek 64 Struktura władania na podobszarze „Terenów powojskowych" w 2017 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

4.4.1.5 Zjawiska techniczne

Na obszarze „Terenów powojskowych" znajduje się 35 budynków mieszkalnych, w tym 17 wybudowanych przed 1945 r, 6 w latach 1970-1989 i 12 po roku 1990. Budynki przedwojenne znajduję się przy ul. Żurawia (kamienice), ul. Mazowieckiej (kompleks dawnych koszarów wojskowych, które zostały zaadaptowane na funkcje mieszkalne), ul. 6 Dywizji Piechoty oraz przy ul. Artyleryjskiej. Część z nich ujęta jest w gminnej ewidencji zabytków oraz chroniona zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budynki z lat 1970-1989 znajdują się przy ul. Żurawia i ul. Berlińskiej (domy jednorodzinne) oraz przy ul. Artyleryjskiej (tzw. baraki mieszkalne). Po 1990 r. powstało kilka domów jednorodzinnych przy ul. Berlińskiej oraz nowa zabudowa pomiędzy ul. Kujawską a ul. Artyleryjską. (Rysunek 65).

Zdjęcie 42 Koszary zaadaptowane na funkcje mieszkalne. Źródło: UM Kołobrzeg

Zdjęcie 43 Nowe osiedla mieszkaniowe przy ul. Artyleryjskiej. Źródło: UM Kołobrzeg

Rysunek 65 Mapa wieku budynków mieszkalnych na podobszarze „Terenów powojskowych". Źródło: UM Kołobrzeg 2018 r.

Na szczególną uwagę, pod względem negatywnych zjawisk technicznych na tym obszarze zasługują budynki przy Artyleryjska 23-24 (tzw. baraki mieszkalne) Znajdują się w nich lokale komunalne oraz socjalne. Są w złym stanie technicznym, nieestetyczne, częściowo obłożone blachą. Budynki i ich zagospodarowanie robią negatywne wrażenie. To miejsce posiada negatywną opinię w całym mieście i określane jest mianem XIII dzielnicy. Niewątpliwe duży wpływ na odbiór tego miejsca przez mieszkańców ma stan techniczny i wygląd obiektów. Ponadto zdecydowanie wpływa to na zmniejszoną samoocenę mieszkańców tych obiektów.

Zdjęcie 44 ul. Artyleryjska 23-24. Źródło: UM Kołobrzeg

Kolejnym obiektem wymagającym podjęcia prac remontowych są 2 części wybudowanego w 1920 r. bloku robotniczego. Remontu wymagają segmenty przy ul. Artyleryjskiej 32 i Artyleryjskiej 26.

Zdjęcie 45 Budynki przy ul. Artyleryjskiej. Źródło: UM Kołobrzeg

Około 2 km długości innej infrastruktry technicznej wymaga modernizacji, budowy lub przebudowy, w tym śieci wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych itp. [120]

Podsumowanie:

Poprawa stanu technicznego oraz estetyki zabudowy mieszkaniowej przy ul. Artyleryjskiej ma bardzo duże znaczenie dla procesu rewitalizacji podobszaru. W budynkach tych znajdują się lokale komunalne i socjalne, w których zamieszkuje wielu klientów MOPS-u. Wizerunek tych obiektów pogarsza samocenę ich mieszkańców. Ponadto stygmatyzuje ich społecznie. Przez wielu mieszkańców miasta obszar ten odbierany jest jak współczesne getto.

4.4.2 Podsumowanie diagnozy partycypacyjnej[121]

Mieszkańcy uczestniczący w spotkaniach konsultacyjnych zwracali uwagę, że podobszar Terenów Powojskowych jest od lat pozostawiony sam sobie. Miasto nie prowadzi od lat inwestycji szczególnie w okolicach ulicy Artyleryjskiej. Mieszkańcy tej okolicy zwracali uwagę, że „są inaczej traktowani". Ich zdaniem ta część miasta mierzy się z najbardziej negatywnym wizerunkiem, na który wpływają w dużej mierze budynki socjale tzw. baraki oraz ustawiony przed budynkami metalowy płot. Na jego stygmatyzującą funkcję zwracają uwagę sami mieszkańcy budynków socjalnych postulując jego usunięcie.

Respondentki wywiadu grupowego o tematyce społeczno-przestrzennej również podkreślały, że ta część miasta jest najmniej doinwestowana, najsłabiej rozwijająca się. Zauważały także, że część budynków w tym obszarze jest zaniedbana, szczególnie budynki socjalne i komunalne. Z drugiej strony powstaje tutaj coraz więcej nowych osiedli mieszkalnych o charakterze osiedli grodzonych.

Mieszkańcy podobszaru Terenów Powojskowych, które wzięły udział w badaniu ankietowym za potencjały tej części miasta uznały dość dobrą dostępność do sklepów i usług, architekturę i zabudowę oraz ciszę i spokój w miejscu zamieszkania. Znaczna cześć badanych mieszkańców wskazała jednak, że nie ma w tym obszarze rewitalizacji niczego, co można by uznać za potencjał (14,3% odpowiedzi).

[120] Mariusz Miedziński: *Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska*. Kołobrzeg, 2018.

[121] Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

Zdjęcie 46 Spotkanie z mieszkańcami Obszaru Terenów Powojskowych. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Główne deficyty i problemy obszaru

Główne deficyty i problemy zauważone przez mieszkańców Terenów Powojskowych odnoszą się do infrastruktury społecznej – w tej części miasta brakuje zarówno zagospodarowanych miejsc w przestrzeni publicznej do zabaw dla dzieci, uprawiania sportu i wspólnego spędzania czasu, a także miejsc takich jak osiedlowy dom kultury, w którym różne grupy mieszkańców mogłyby spędzać czas i rozwijać swoje zainteresowania.

Ważne dla ankietowanych mieszkańców są także miejsca parkingowe, zwiększenie bezpieczeństwa oraz rozwój infrastruktury rowerowej.

Przyglądając się bardziej szczegółowo problemom infrastrukturalnym podobszaru można zauważyć, że mieszkańcy uczestniczący w badaniu ankietowym wskazywali na problemy niskiej jakości zabudowy i warunków mieszkaniowych, niedostateczne oświetlenie oraz zaniedbanie podwórek i najbliższej okolicy.

Mieszkańcy budynków socjalnych i komunalnych położonych przy ulicy Artyleryjskiej uczestniczący w spotkaniu zorganizowanym na podobszarze Terenów Powojskowych wskazywali na wiele deficytów terenu wokół budynków mieszkalnych: brakuje ławek, utwardzonej nawierzchni dróg, miejsca do zabawy dla dzieci, zagospodarowanych terenów zieleni wokół.

Mieszkańcy tzw. baraków wskazywali, że najpilniejszymi potrzebami jest dla nich utwardzenie drogi (szczególnie chodzi o wjazd z ulicy Artyleryjskiej), zlikwidowanie blaszanego płotu oraz zadbanie o miejsce zabaw dla dzieci, a także poprawa oświetlenia w okolicy. Ważne jest dla nich także uporządkowanie śmietników ustawionych przy budynkach - postawienie wiaty na śmietniki i odsunięcie jej od budynków.

Mieszkańcy wskazali także na generalną potrzebę postawienia pojemników na odpady, w tym na psie odchody, których brakuje w całej okolicy, szczególnie przy ciągach komunikacyjnych. Pojawiła się także uwaga, że wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych brakuje ławek.

W zakresie dostępności i jakości życia w podobszarze najważniejszymi problemami wskazanymi przez mieszkańców, którzy wypełnili kwestionariusz ankiety są: niska dostępność komunikacji miejskiej, usług publicznych oraz sklepów i usług, a także niedostateczna ilość zieleni.

W zakresie infrastruktury społecznej zarysowują się wyraźnie dwa główne problemy: brak pracy mieszkańców (na wskazanie dużego odsetka tych odpowiedzi może wpływać fakt, że ankietowani w tej części obszaru rewitalizacji to w zdecydowanej większości osoby bezrobotne bądź będące na emeryturze/rencie) oraz szeroko pojęty brak infrastruktury i oferty spędzania czasu dla różnych grup mieszkańców.

Z rozmów z mieszkańcami przeprowadzonych w trakcie zorganizowanego w obszarze spotkania oraz spaceru badawczego wynika, że dzieci mieszkające przy ul. Artyleryjskiej bawią się najczęściej na parkingu przed budynkami, co zdaniem mieszkańców nie jest bezpieczne, ponieważ samochody nie jeżdżą w tym miejscu zbyt wolno i ostrożnie. Ważne jest dla mieszkańców zadbanie o bezpieczeństwo dzieci bawiących się w pobliżu domów. Mieszkańcy podkreślali także, że ważne byłoby dla nich stworzenie miejsca do wspólnego spędzania czasu, np. grillowania.

Również dzieci i młodzież, z którymi rozmawiano w trakcie procesu partycypacyjnego podkreślały, że w tej okolicy zupełnie nie mają gdzie się spotykać i bawić, uprawiać sportu. Chciałyby w tym miejscu czegokolwiek: placu zabaw, ławek, boiska, świetlicy, zorganizowanych zajęć.

Ponadto młodzi mieszkańcy budynków socjalnych przy ulicy Artyleryjskiej zwracali uwagę na blaszany płot, odgradzający ich od ulicy, nie widzą w nim sensu, nie zapewnia im bezpieczeństwa, wyłącznie stygmatyzuje. Jedna dziewczynka napisała na tablicy, że to „blacha, o którą się kaleczymy".

Potrzeby zmian i propozycje rozwiązań

Przedstawiciele przedsiębiorców uczestniczący w wywiadzie grupowym w Terenach Powojskowych upatrują centrum mieszkaniowego i administracyjnego Kołobrzegu. Przedsiębiorcy wskazują, że w tym obszarze powinno się budować nowe mieszkania, przenieść wszystkie najważniejsze dla mieszkańców instytucje publiczne, rozwinąć funkcje oświatowe i kulturalne oraz usługi niezbędne dla mieszkańców. Zdaniem przedsiębiorców takie rozwiązanie pozwoliłoby także na odkorkowanie centrum miasta. Badani zwracali także uwagę, że lokalny samorząd nie dyskutuje z mieszkańcami o wizji zagospodarowania terenu, który obecnie należy do Agencji Mienia Wojskowego (w planie miejscowym teren przeznaczony jest pod zieleń parkową).

Mieszkańcy tego podobszaru rewitalizacji, którzy brali udział w badaniu wskazali, że najpilniejszymi potrzebami zmian w tej części miasta jest poprawa warunków mieszkaniowych (6,3% wskazań na 4 i 26,9% na 5), zadbanie o podwórka i najbliższą okolicę (21,7% wskazań na 4 i 18,2% na 5), poprawa infrastruktury drogowej (14,3% wskazań na 4 i 25,4% na 5) oraz poprawa oświetlenia (16,7% wskazań na 4 i 22,2% na 5).

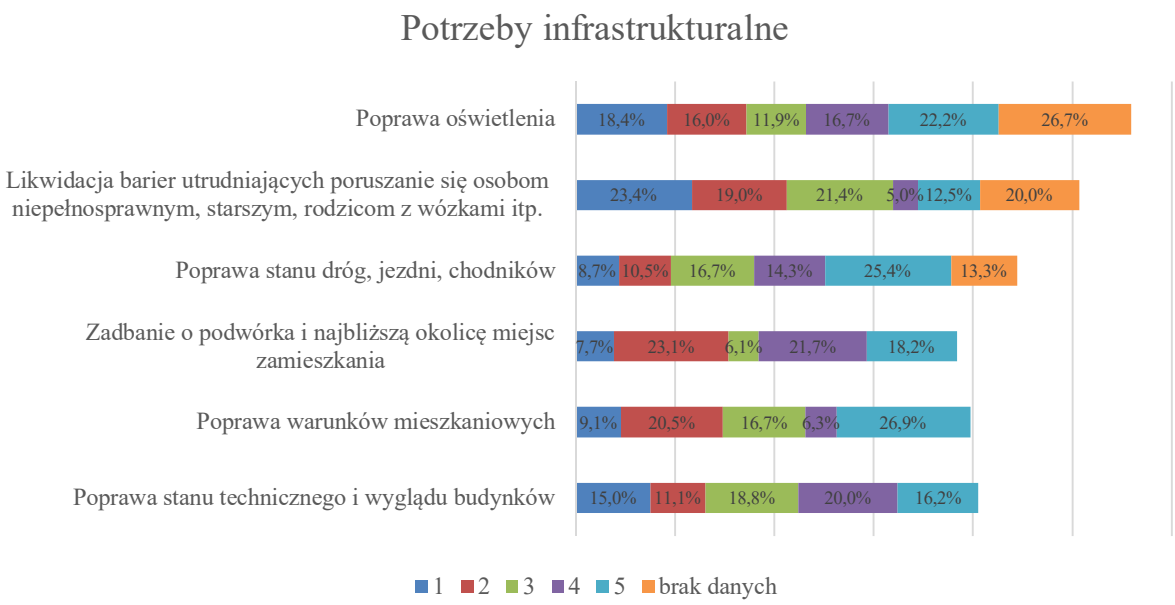

Wykres 19 Potrzeby w zakresie infrastruktury vs Zamoście, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Wśród mieszkańców Terenów Powojskowych bardzo wyraźną potrzebą jest utworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców (4,2% wskazań na 4 i 30,2% na 5) oraz prowadzenie inicjatyw i oferty spędzania czasu dla różnych grup mieszkańców, w tym działań integrujących i wspierających aktywnych mieszkańców, którzy angażowaliby innych do działania (14,3% wskazań na 4 i 23,3% na 5). Wyraźną potrzebą jest także zabezpieczenie miejsc pracy dla mieszkańców (36,8% wskazań na 4 i 11,9% na 5), poprawa bezpieczeństwa (23,3% wskazań na 4 i 18,5% na 5).

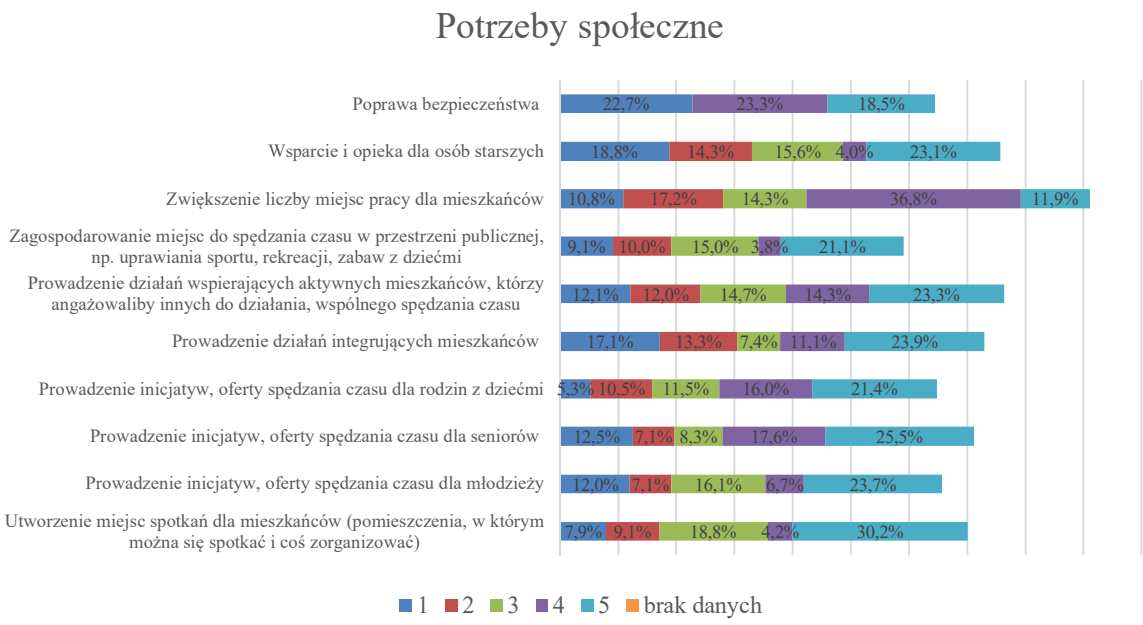

Wykres 20 Potrzeby społeczne vs Zamoście, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Wśród ankietowanych mieszkańców wyraźnie widać potrzebę zwiększenia dostępności obszaru do podstawowych usług społecznych: zwiększenie liczby podstawowych sklepów i usług (55,6% wskazań na 4 i 30% na 5), zwiększenie dostępu do komunikacji miejskiej (40% wskazań na 4 i 26,7% na 5) oraz usług publicznych i administracyjnych (14,3% wskazań na 4 i 30% na 5).

Dość mocno została także zaznaczona kwestia zadbania o czystość i estetykę okolicy i zmniejszenia uciążliwości związanej z hałasem.

Wykres 21 Potrzeby zmian w zakresie dostępności i jakości życia obszarów rewitalizacji vs Zamoście, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Mieszkańcy Terenów Powojskowych uczestniczący w pozostałych działaniach konsultacyjnych postulowali głównie zmiany dotyczące ich najbliższego otoczenia: poprawę warunków mieszkaniowych, utworzenie miejsca spędzania czasu dla różnych grup mieszkańców, zagospodarowanie terenów przestrzeni publicznej na miejsca zabaw dla dzieci, uprawiania sportu, spotkań mieszkańców.

Duży potencjał dostrzegają w terenie zielonego nieużytku od Osiedla Bajkowego do ul. 6 Dywizji Piechoty, który proponują zagospodarować na teren parkowy z zachowaniem jego półdzikiego charakteru. W parku powinny znaleźć się obowiązkowo alejki oraz wejścia z różnych stron położonych w pobliżu osiedli mieszkaniowych, miejsca do siedzenia, kosze na odpady. Osoby uczestniczące w spotkaniu proponowały, aby na terenie znalazł się mały staw czy oczko wodne, boisko (od strony budynków mieszkalnych), urządzenia do ćwiczeń na powietrzu, miejsca zabaw dla dzieci oraz wybieg dla psów. Jeden z mieszkańców zwrócił uwagę, aby teren zagospodarowywać stopniowo: najpierw udostępnić go dla mieszkańców, a kolejne funkcje i urządzenia dodawać na podstawie obserwacji, w jaki sposób mieszkańcy korzystają z tego miejsca.

Uczestniczki wywiadu grupowego o tematyce społeczno-przestrzennej zwróciły ponadto uwagę na potrzebę wsparcia najsłabszych mieszkańców obszarów rewitalizacji, osób z rodzin wykluczonych borykających się z problemami ubóstwa, przemocy, alkoholizmu. Takich rodzin w obszarze terenów powojskowych jest wiele. Podkreślały konieczność bezpośredniej pracy z takimi rodzinami, inwestowanie szczególnie w dzieci, aby wyeliminować ryzyko powielania problemu wykluczenia społecznego. Zaproponowały pracę z asystentami rodziny, trenerami, pokazywanie i uczenie rodzin wspólnego spędzania czasu, pokazywanie odmiennych wzorców.

W oparciu o opisane wyżej problemy, deficyty i potrzeby zmian dotyczące obszaru terenów powojskowych zaproponowano konkretne rozwiązania, które zostały przedstawione na poniższej mapie oraz rozpisane w tabeli.

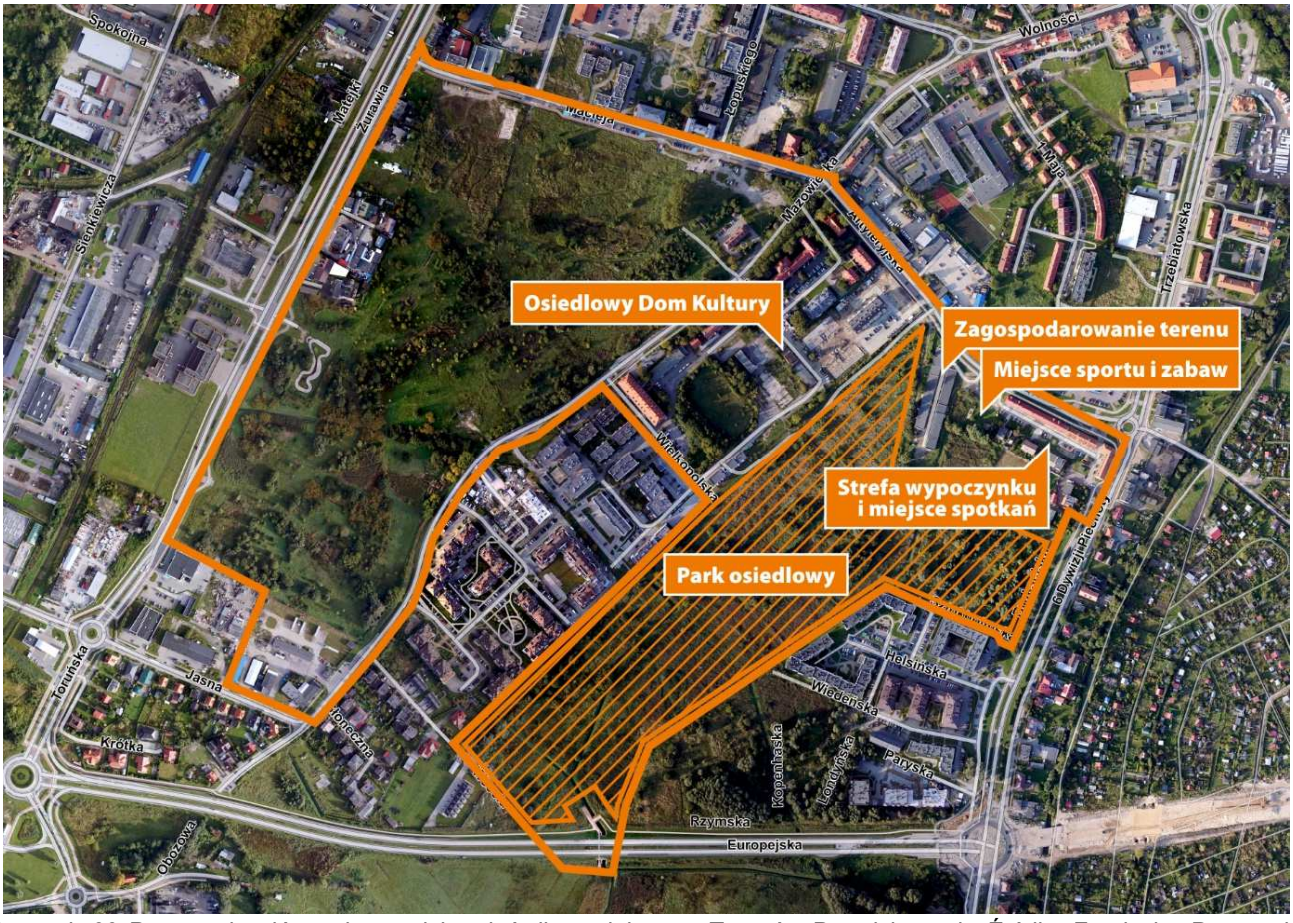

Rysunek 66 Propozycje głównych przedsięwzięć dla podobszaru Terenów Powojskowych, Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju”

Propozycja przedsięwzięcia	Opis przedsięwzięcia
Zagospodarowanie terenu zielonego nieużytku od Osiedla Bajkowego do ul. 6 Dywizji Piechoty na park osiedlowy	Teren jest niezagospodarowany, częściowo zanieczyszczony odpadami komunalnymi. Okoliczni mieszkańcy korzystają z niego głownie, jako miejsce do spacerów z psami. Teren powinien mieć charakter osiedlowego parku z wyznaczonymi trasami spacerowymi, z miejscami do siedzenia i koszami na odpady (w tym psie odchody), ale bez istotnej zmiany jego charakteru. Park powinien być naturalny, pozostać „pół dziki”. W koncepcji zagospodarowania parku należy wyznaczyć miejsce do zabaw dla dzieci w różnym wieku, część rekreacyjno-sportową z uwzględnieniem potrzeb młodzieży: wielofunkcyjne boisko od strony budynków mieszkalnych, urządzenia do ćwiczeń na powietrzu, wybieg dla psów, być może miejsce do grillowania. Koncepcja zagospodarowania terenu powinna być wypracowana z mieszkańcami Terenów Powojskowych.
Zagospodarowanie ternu przy budynkach komunalnych przy ul. Artyleryjskiej 33-35 (teren od strony podwórka za miejscami postojowymi)	Teren ma duży potencjał jako miejsce do odpoczynku dla mieszkańców budynku. W pasie zieleni można stworzyć małe parklety z nasadzeniami bylin i miejscami do siedzenia, zarówno w słońcu jak i w cieniu. W celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców rekomenduje się zamontowanie progów zwalniających wzdłuż drogi wewnętrznej przed budynkami oraz zamontowanie progów zwalniających bądź wyniesionej płyty skrzyżowania na wjeździe na teren osiedla z ulicy Artyleryjskiej.
Zagospodarowanie terenu przy budynkach socjalnych przy ul. Artyleryjskiej 23-24	Zagospodarowanie terenu przy budynkach socjalnych powinno służyć podniesieniu jakości miejsca zamieszkania oraz stwarzać warunki do integracji mieszkańców m.in. poprzez: – utwardzenie drogi między budynkami oraz wjazdu z ulicy Artyleryjskiej, – zamontowanie progów zwalniających bądź wyniesionej płyty skrzyżowania na wjeździe na teren osiedla z ulicy Artyleryjskiej, – likwidacja płotu oddzielającego budynki od ulicy Artyleryjskiej, – ustawienie dodatkowego oświetlenia, – odsunięcie pojemników na odpady od budynków mieszkalnych oraz umieszczenie

	ich w zamykanej wiacie, do której dostęp będą mieli tylko mieszkańcy budynków socjalnych, – umieszczenie w pewnym oddaleniu od budynków ławek i stolików stwarzających możliwość spotkań mieszkańców.
Miejsce zabaw dla dzieci między budynkami socjalnymi przy ul. Artyleryjskiej 23-24 i budynkami komunalnymi przy ul. Artyleryjskiej 33-35	Stworzenie ogólnodostępnego miejsca zabaw dla dzieci w różnym wieku z urządzeniami uwzględniającymi różny wiek dzieci i młodzieży (strefowanie przestrzeni). Rekomenduje się, aby miejsca zabaw były wykonane z materiałów naturalnych. Należy zadbać o miejsca do siedzenia dla rodziców, dobre oświetlenie terenu oraz kosze na odpady. Koncepcja zagospodarowania terenu powinna być wypracowana z mieszkańcami Terenów Powojskowych.
Osiedlowy dom kultury	Stworzenie osiedlowego domu kultury będącego miejscem spotkań różnych grup mieszkańców oraz animacji ich czasu wolnego. Na osiedlowy dom kultury mógłby zostać zaadoptowany budynek dawnych garaży wojskowych przy ul. Kujawskiej 6. Rekomenduje się, aby dom kultury prowadzony był we współpracy Regionalnego Centrum Kultury z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Celem działalności domu kultury powinna być animacja życia społecznego lokalnej wspólnoty, stworzenie miejsca do niezobowiązującego spędzania czasu dla różnych grup mieszkańców, a także praca z rodzinami dysfunkcyjnymi w oparciu o pracę animatorów lokalnych (pracujących także w terenie) oraz trenerów.
Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich	Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich powinien być uruchomiony we wszystkich obszarach rewitalizacji. Zakłada wsparcie finansowe na działania animacyjno-artystyczne na podwórkach. Celem programu jest budowanie sieci wzajemnego wsparcia oraz aktywizacji i integracji mieszkańców. Program będzie realizowany w formie otwartego całorocznego naboru wniosków na granty finansowe na inicjatywy mieszkańców i współdziałanie sąsiedzkie. Wnioski powinny być składane przez grupy nieformalne mieszkańców, a w przypadku złożenia wniosków przez organizację pozarządową wniosek powinien być poparty podpisem minimum 10 mieszkańców wspólnoty mieszkaniowej lub podwórka, którego dotyczy wniosek. Osiedlowy dom kultury przy ul. Kujawskiej powinien być operatorem programu w obszarze terenów powojskowych - informować mieszkańców o programie, pomagać w pisaniu i składaniu wniosków oraz w realizacji działań.
Program Moje Podwórko	Program zakłada dofinansowanie tworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku np. wymianę nawierzchni, elementy małej architektury, nasadzenia zieleni, stojaki, wiaty na rowery, stworzenie ogródków, przedogródków itp. we wszystkich podobszarach rewitalizacji. Dofinansowanie będą mogły otrzymać wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe (po konsultacjach z mieszkańcami i podjęciu uchwały), a także osoby prywatne np. właściciele kamienic, w których np. 70% stanowią lokale mieszkaniowe i pomysł został skonsultowany z mieszkańcami. Podobne programy od wielu lat funkcjonują w wielu miasta m.in. Toruniu (Moje Podorówko), Szczecinie (Zielone Podwórko). Zasady programu należy wypracować w sposób partycypacyjny z interesariuszami.

Tabela 19 Propozycje przedsięwzięć wypracowanych w partycypacji społecznej dla Obszaru Terenów Powojskowych. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

4.4.3 Analiza lokalnych potencjałów

Tereny inwestycyjne

Na podobszarze jest duża ilość niezagospodarowanych terenów, które objęte są miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z nim tereny te przeznaczone są na mieszkalnictwo wielorodzinne, usługi oświaty, kultury oraz usługi ogólne: w tym handel, gastronomię, wystawiennictwo i rozrywkę.

Zabytki

Walorem architektonicznym oraz historycznym podobszaru jest ujęty w gminnej ewidencji zabytków kompleks koszarowy tzw. Białe Koszary, pochodzący z początku XX w. przy ul. Mazowieckiej.

Tereny Agencji Mienia Wojskowego

Najważniejszym potencjałem z punktu widzenia mieszkańców podobszaru są nieruchomości Agencji Mienia Wojskowego, przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na zieleń parkową oraz tereny sportu i rekreacji

4.4.4 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej.

ANALIZOWANA SFERA	WYSTĘPUJĄCE PROBLEMY	WYSTĘPUJĄCE POTENCJAŁY	ZDIAGNOZOWANE POTRZEBY
SPOŁECZNA	• WYSOKIE BEZRROBOCIE • UBÓSTWO • UZALEŻNIENIE OD ALKOHOLU (bardzo wysoki wskaźnik) • KUMULACJA POWYŻSZYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH PRZY UL. ARTYLERYJSKIEJ • NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ – znaczny wzrost zjawiska • WYSOKA PRZESTĘPCZOŚĆ • PRZEMOC W RODZINIE • WYSTĘPOWANIE ZJAWISKA GETTOIZACJI – TZW. XIII DZIELNICA • BARDZO NISKI KAPITAŁ SPOŁECZNY (mała liczba NGO, niskie czytelnictwo, brak aktywności wyborczej i samorządowej)	• WZROST LICZBY MIESZKAŃCÓW • ODMŁODZENIE STRUKTURY DEMOGRAFICZNEJ • NAJNIŻSZY ŚREDNI WIEK • NA PODOOBSZARZE ZNAJDUJE SIĘ NGO – POLSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ PSONI • ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ PRZY PSONI	• KOMPLEKSOWE WSPARCIE DLA MIESZKAŃCÓW PODOBSZARU DOTKNIĘTYCH PROBEMAMI SPOŁECZNYMI (m.in. utworzenie multifunkcjonalnej placówki wsparcia dziennego, łączącej prace różnych instytucji • SPECJALNY LOKALNY PROGRAM POMOCY PRZECIWDZIAŁAJĄCY UZALEŻNIENIOM • PRZECIWDZIAŁANIE WZROSTOWI NIEPOŁNOSPRAWNOŚCI - Wzmocnienie działalności PSONI • POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA (m.in. posterunek policji) • ZWIĘKSZENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ ORAZ AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW (rozwój wspólnot i grup sąsiedzkich, NGO) • WŁĄCZENIE OBECNYCH I NAPŁYWAJĄCYCH MIESZKAŃCÓW W PROCESY WSPÓLNEGO ŻYCIA SPOŁECZNEGO, KULTURALNEGO I ROZRYWKOWEGO • ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO • PRZECIWDZIŁANIE PAUPERYZACJI
GOSPODARCZA	• MAŁA LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH • MAŁA LICZBA AKKTYWNYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH • BRAK USŁUG POWSZECHNYCH DLA MIESZKAŃCÓW • BRAK RZEMIEŚLNIKÓW • BRAK GASTRONOMII	• LOKALIZACJA PRZY GŁOWNYCH DROGACH PRZEJAZDOWYCH PRZEZ MIASTO • NIEZABUDOWANE TERENY INWESTYCYJNE PRZEZNACZONE POD USŁUGI, HANDEL, GASTRONOMIĘ I ROZRYWKĘ POMIĘDZY ULICAMI MAZOWIECKĄ I ŻURAWIA • BUDYNEK GMINY PRZY KUJAWSKIEJ 6 (DAWNE GARAŻE WOJSKOWE), OBECNIE	• ROZWÓJ USŁUG DLA MIESZKAŃCÓW • WSPARCIE DLA RZEMIEŚLNIKÓW • ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH • LOKALIZACJA NOWYCH INNOWACYJNYCH FORM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, NP.. INKUBATOR PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, START UP-ów, itp.

		WYKORZYSTYWANY NA FUNKCJE HANDLOWO-SKŁADOWE. Z UWAGI NA WALORY ARCHITEKTONICZNE ORAZ LOKALIZACJĘ BUDYNEK ŚWIETNIE SPRAWDZIŁBY SIĘ JAKO ZAPLECZE GASTRONOMICZNO-KULTURALNE OBSZARU: RESTAURACJA, KAWIARNIA, KLUB ITP.	
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	• BRAK TERENÓW PUBLICZNYCH (placów zabaw, terenów rekreacyjnych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej) • BRAK ZAGOSPODAROWANEJ ZIELENI • BRAK INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ: SZKOŁY, OBIEKTÓW KULTURY, INSTYTUCJI PUBLICZNYCH • BRAK WYSTARCZAJĄCEJ ILOŚCI MIEJSC PARKINGOWYCH WEWNĄTRZ OSIEDLI • ZŁY STAN TECHNICZNY DRÓG OSIEDLOWYCH • ZANIEDBANE PODWÓRKA GMINNE	• MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KOŁOBRZEG • TERENY NIEZABUDOWANE • NOWE DROGI OTACZAJĄCE PODOBSZAR: TZW DROGA DOJAZDOWA DO PORTU MORSKIEGO • TEORETYCZNA MOŻLIWOŚĆ PRZENIESIENIA DWORCA KOLEJOWEGO W OKOLICE PODOBSZARU • ZNAJDUJĄCY SIĘ W POBLIŻU PODOBSZARU OŚRODEK PRACY POZASZKOLNEJ OPP • BUDYNEK GMINY PRZY KUJAWSKIEJ 6 – MIEJSCE NA KLUB OSIEDLOWY Z KAWIARNIĄ I BIBLIOTEKĄ	• UTWORZENIE PARKU MIEJSKIEGO NA TERENACH AGENCJI MIENIA WOJSKOWEGO ORAZ TERENÓW REKREACYJNYCH • ZWIĘKSZENIE NASADZEŃ ZIELENI I JEJ BIORÓŻNORODNOŚCI • ZAKŁADANIE PARKÓW KIESZONKOWYCH • WPROWADZANIE ZIELENI WEWNĄTRZ KWARTAŁÓW • POPRAWA ZAGOSPODAROWANIA PODWÓREK • LOKALIZACJA NOWEGO CENTRUM ADMINISTRACYJNO-USŁUGOWEGO MIASTA KOŁOBRZEG • BUDOWA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W OKOLICY • ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ZWŁASZCZA KULTURY I REKREACJI (np. biblioteka ze świetlicą) • ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI OPP W KIERUNKU MIEJSCKIEGO DOMU KULTURY MDK • POPRAWA SYSTEMU KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ (zwiększenie dostępności) – autobusy, kolej • BUDOWA NOWYCH DRÓG ROWEROWYCH • BUDOWA MIEJSC POSTOJOWYCH
ŚRODOWISKOWA	• GORSZA JAKOŚĆ POWIETRZA (transport i niska emisja) • DUŻY HAŁAS	• TEREN AGENCJI MIENIA WOJSKOWEGO ZLOKALIZOWANY POMIĘDZY OSIEDLAMI BAJKOWE I EUROPEJSKIE,	• UTWORZENIE PARKU • ZWIĘKSZENIE NASADZEŃ OCHRONNYCH I IZOLACYJNYCH

	• MAŁO ZIELENI	PRZEZNACZONY W MPZP NA PARK	• PROPAGOWANIE ZNACZENIA TERENÓW ZIELONYCH W MIEŚCIE • ROZWÓJ KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ • ROZWÓJ SIECI DRÓG ROWEROWYCH • PROWADZENIE MONITORINGU JAKOŚCI POWIETRZA • WPROWADZANIE ZIELENI DO NOWEJ ZABUDOWY MIEJSKIEJ • DZIAŁANIA PROPAGUJĄCE LIKWIDACJĘ NISKIEJ EMISJI • PROWADZENIE MONITORINGU HAŁASU
TECHNICZNA	• SUBSTANDARDOWA ZABUDOWA MIESZKALNA PRZY UL. ARTYLERYJSKIEJ, W KTÓRYCH ZNAJDUJĄ SIĘ LOKALE SOCJALNE I KOMUNALNE	• OBIEKTY W EWIDENCJI ZABYTKÓW – kompleks tzw. Biały koszarów przy ul. Mazowieckiej	• POPRAWA STANU TECHNICZNEGO I ESTETYKI OBIEKTÓW MIESZKALNYCH PRZY UL. ARTYLERYJSKIEJ

Tabela 20 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej

4.5 Podobszar rewitalizacji Lęborski

Podobszar "Lęborski" zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części Osiedla Lęborskiego. Jego granice wyznaczają ulice: B. Krzywoustego, Koszalińska, Kamienna oraz rzeka Parsęta. Historia tego obszaru sięga średniowiecza. W XIV w. powstało tu jedno z przedmieść Kołobrzegu, zwane Lęborskim. Na terenie podobszaru znajduje się jedyny zachowany do dziś fragment fortyfikacji głównych Twierdzy Kołobrzeg, na który składają się: rów forteczny, Luneta Lauenburg, Bastion Magdeburg i Bastion Pommern. Pod koniec XIX w., w wyniku likwidacji twierdzy, część fortyfikacji została przekształcona w park, obecnie znany jako Park im. gen. J.H. Dąbrowskiego. Historyczna zabudowa w większości uległa zniszczeniu w czasie II Wojny Światowej, do dzisiaj przetrwało zaledwie kilka budynków. Obecna zabudowa podobszaru pochodzi z lat 70-tych XX w. Część podobszaru znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Dotyczy to obszaru dawnego rowu fortecznego, kanału oraz okolic tzw. Stawu Stokrotkowego.

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych podczas delimitacji, mieszkańcy najczęściej wskazywali Osiedle Lęborskie jako obszar wymagający działań rewitalizacyjnych.

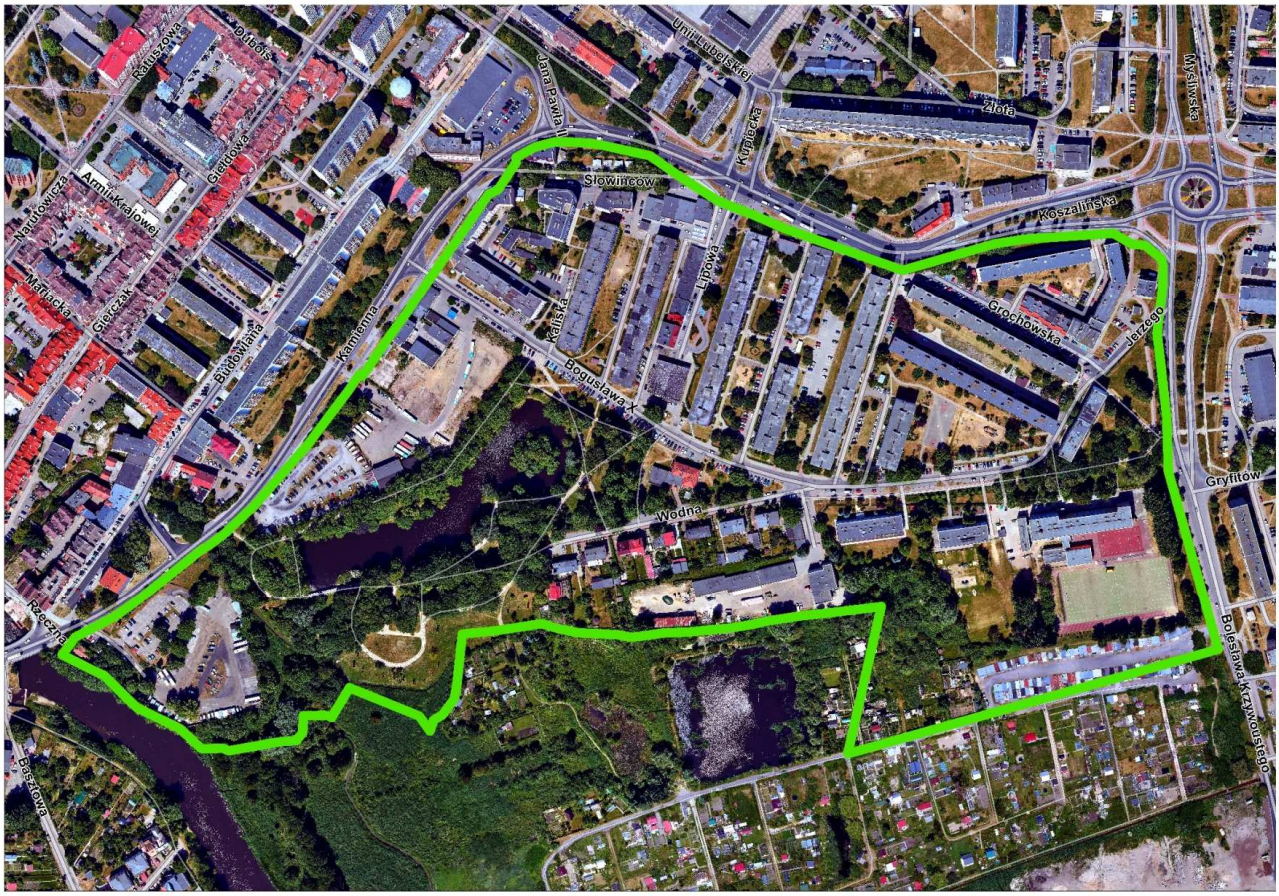

Rysunek 67 Zasięg podobszaru „Lęborski”. Źródło: UM Kołobrzeg, 2018 r.

4.5.1 Analiza negatywnych zjawisk

4.5.1.1 Zjawiska społeczne

4.5.1.1.1 Demografia

Podobszar cechuje się nasileniem występowania praktycznie wszystkich negatywnych procesów demograficznych towarzyszących depopulacji ludności oraz silnemu starzeniu się ludności.

Łączne zaludnienie wynosiło 3492 osób w 2016 r. i w porównaniu do roku 2006 (4113 os.) **zmniejszyło się o 621 mieszkańców.** Znaczący spadek liczby ludności odnotowano w przedziale wiekowym 0-18 lat - 235 osób. Znaczny spadek dotyczył także ludności w wieku produkcyjnym (w przedziale wiekowym 19-59 lat). W latach 2006-2016 liczba ludności w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 652 osoby. Wiązało się to z gwałtownym **wzrostem liczby mieszkańców w wieku powyżej 60 lat co stanowi potwierdzenie zjawiska silnego starzenia się ludności.** W wyniku tych zmian liczba osób powyżej 60 roku życia zwiększyła się o 266 osoby.

W 2016 r. podobszar zamieszkiwało 1251 osób w wieku powyżej 60 roku życia. W ciągu ostatnich 10 lat nastąpił tu największy w mieście przyrost liczby ludności pow. 60 roku życia przy jednoczesnym bardzo dużym spadku liczby mieszkańców poniżej 19 roku życia.

Kluczowym zjawiskiem w zakresie sytuacji demograficznej podobszaru jest **zjawisko postępującej starości demograficznej ludności**. Występuje tu **najwyższy udział liczby ludności w wieku powyżej 60 lat - 35,8%.** Wartość ta znacząco przekracza średnią dla całego obszaru rewitalizacji (31,9%), a także miasta Kołobrzeg (28,6%). Według interpretacji E. Rosetta jest to **stan anomalnie wysokiej starości**.

Dla podobszaru osiągnięty został również **drugi co do wielkości średni wiek ludności – 47,0 lat.**

Podobszar w latach 2006-2016 cechował się nasileniem zjawiska szybkiego starzenia ludności **(wzrost średniego wieku ludności wynosił w tym okresie 5,4 lat).**

Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w 2016 roku (procentowy udział) na obszarze przedstawiała się następująco:

- Przedprodukcyjny: 12,26%,
- Produkcyjny: 51,92%,
- Poprodukcyjny: 35,82%.

Wskaźniki obciążenia ekonomicznego ludności

- Ludność w wieku nieprodukcyjnym[122] na 100 osób w wieku produkcyjnym – 92,61,
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 292,29,
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 69,00.

W wielu budynkach ludność powyżej 60 roku życia stanowi już ponad 1/3 mieszkańców, a w kilku przypadkach udział ten sięga 40% ich ludności, przy znacznej liczbie osób niepełnosprawnych ruchowo**.** W powiązaniu z inną kwestią jaką jest zabudowa wielorodzinna pozbawiona dźwigów osobowych, na tym podobszarze **problem może stanowić konieczność podjęcia kosztownych działań modernizacyjnych zabudowy mieszkaniowej.**

[122] Na **wiek nieprodukcyjny** składa się wiek **przedprodukcyjny**, w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat oraz wiek **poprodukcyjny**, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej, wg nowych przepisów od 01.01.2013r.- 67 lat dla kobiet i mężczyzn.

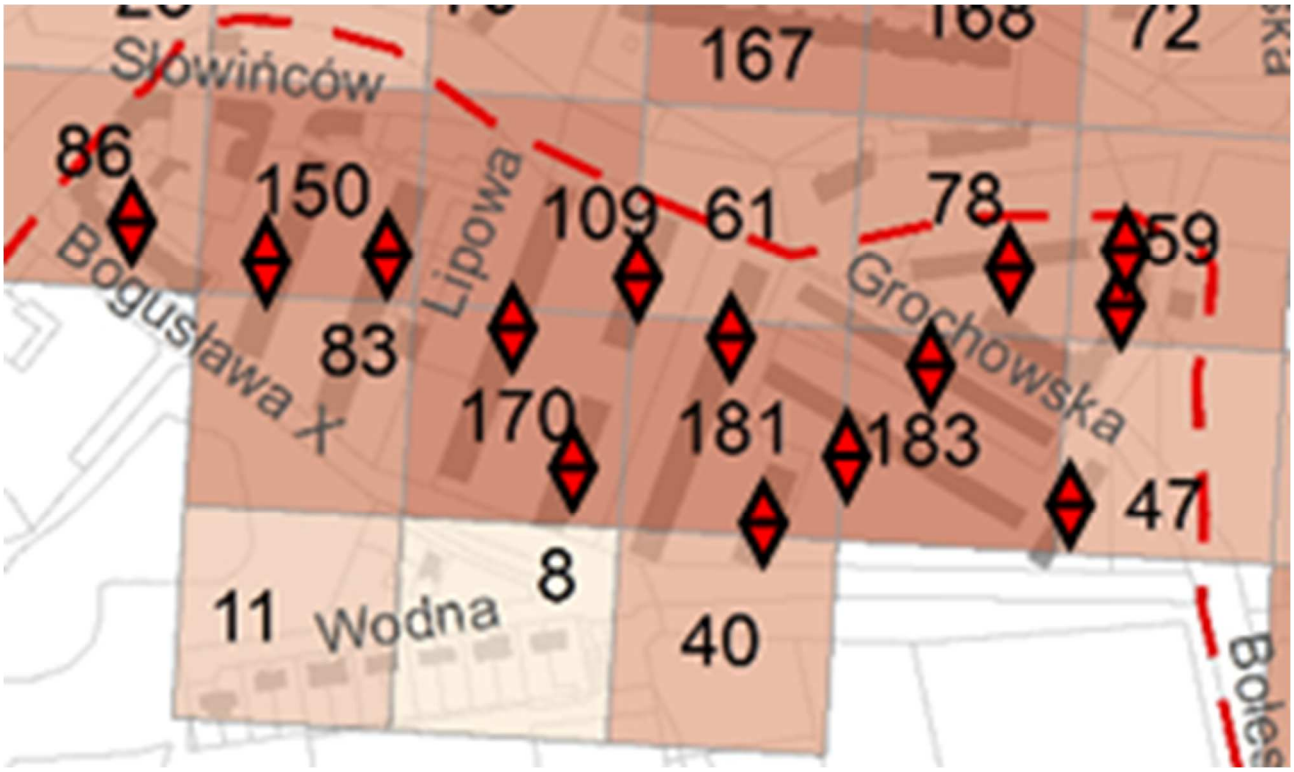

Rysunek 68 Koncentracja ludności w wieku powyżej 60 lat w podobszarze„ „Lęborski" ze wskazaniem budynków koniecznych do modernizacji (50 bud.) [123]

Bardzo istotnym zjawiskiem jest także pogłębienie dysproporcji struktury demograficznej ludności w wyniku czego na podobszarze "Lęborski" osiągnięty został **drugi co wielkości najwyższy w Kołobrzegu współczynnik feminizacji** (118,43) przy niższym współczynniku maskulinizacji (84,44). Znaczący spadek współczynnika maskulinizacji w ciągu ostatnich 10 lat pozwala mówić o zachwianiu struktury demograficznej podobszaru „Lęborski" (-4,9).[124]

Podsumowanie:

Podobszar „Lęborski" do klasyczny podobszar starzenia się ludności i depopulacji. W ciągu ostatnich 10 lat nastąpił tu znaczny spadek liczby ludności, zwłaszcza w przedziale wiekowym 0-18 lat oraz i 19-59 lat. Występuje tu stan anomalnie wysokiej starości demograficznej ok 35,8% oraz bardzo wysoki średni wiek ludności 47 lat. Zaobserwowano również znaczny spadek liczebności mężczyzn. Znaczący udział osób powyżej 60 lat w ogólnej liczbie ludności powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi związane z obsługą i funkcjonowaniem osób starszych. Podobszar cechują wysokie wskaźniki obciążenia ekonomicznego.

4.5.1.1.2 Bezrobocie

Na podobszarze w 2017 r. zamieszkiwało 87 osób bezrobotnych[125]. Wskaźnik bezrobocia był najniższy spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji (4,79%), jednak i tak był wyższy niż średnia dla miasta (4,69%).

Ponieważ podobszar „Lęborski" jest powierzchniowo mały, a zamieszkuje go znaczna liczba osób. Występuje tu najwyższe zagęszczenie liczby osób bezrobotnych (3,37 os/ha). Wskaźnik zagęszczenia jest 7,5-krotnie wyższy niż średnia dla miasta. Fakt ten może mieć znaczenie dla sytuacji w sferze społecznej, zwłaszcza, że skupienia obserwowane są na dość dużym obszarze, pomiędzy ul. Bogusława X, ul. Grochowską, ul. Słowińców i ul. Kamienną.

[123] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[124] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[125] PUP w Kołobrzegu za miesiąc październik 2017 r.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych wynosi 12 osób.[126] Jednak osoby te stanowiły tylko 13,79% wszystkich osób bezrobotnych (12 os./87 os.). Jest najmniejsza wartość spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji, można więc założyć, iż problem ten w mniejszym stopniu dotyczy podobszaru. Osoby długotrwale bezrobotne zamieszkują część podobszaru pomiędzy ul. Lipową, ul. Słowińców i ul. Kaliską.

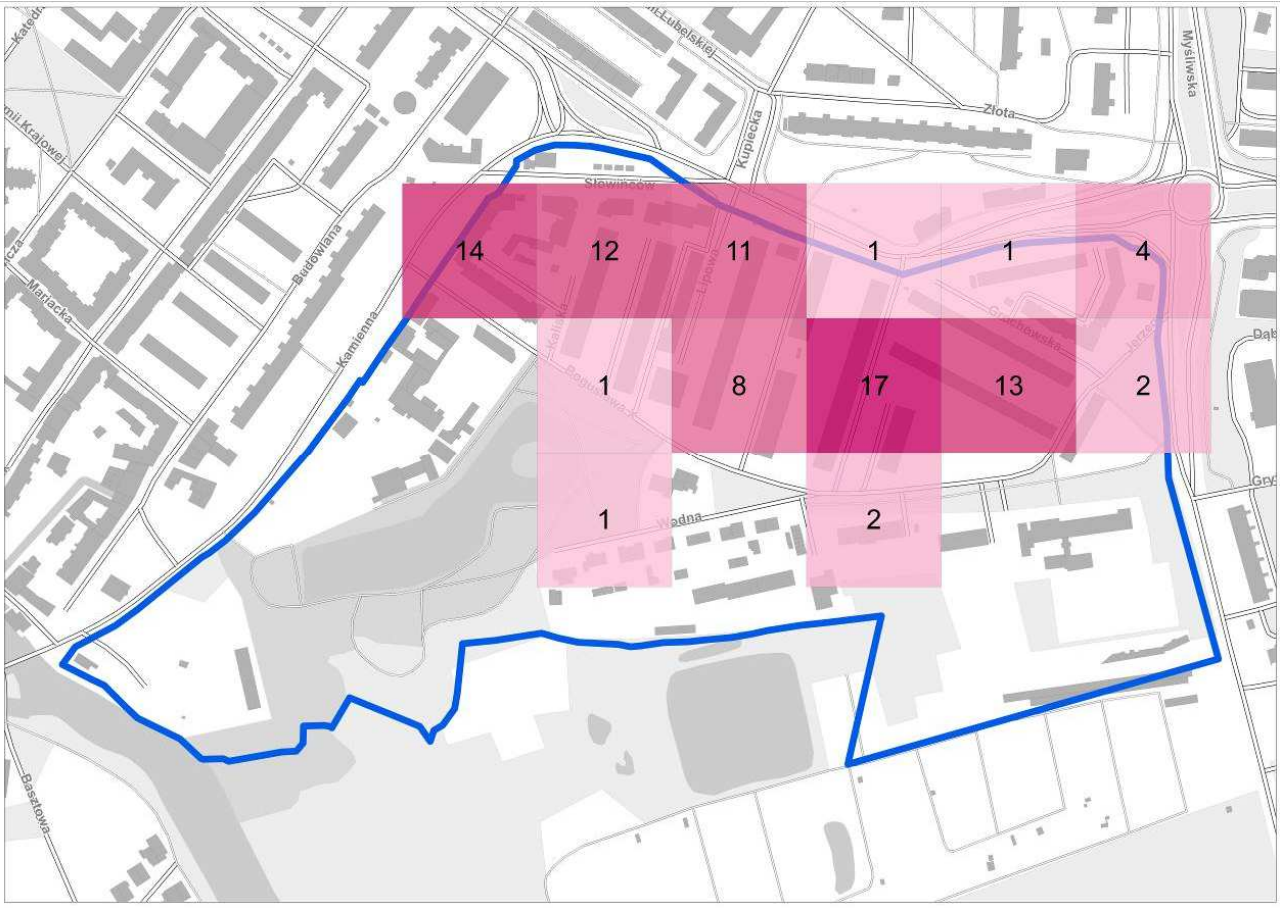

Rysunek 69 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na w podobszarze „Lęborski" w 2017 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie:

Bezrobocie jest wyższe niż średnia dla miasta. Szczególnie istotne jest jednak bardzo duże zagęszczenie tego problemu na tak niedużym obszarze.

4.5.1.1.3 Ubóstwo

Na podobszarze zamieszkują 62 osoby w rodzinach, w których stwierdzono zjawisko ubóstwa.[127] Wartość wskaźnika liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wynosi 17,754 osoby na 1000 mieszkańców i jest niższa niż średni wskaźnik dla miasta, który wynosi 25,19 osoby na 1000 mieszkańców, a także niższy niż średnia dla całego obszaru rewitalizacji 23,847. Należy jednak zwrócić uwagę, że podobszar „Lęborski" jest podobszarem rewitalizacji o sporym zaludnieniu, zamieszkuje go prawie 3500 osób. Jednakże na podobszarze zaobserwowano wzrost ilości osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa w porównaniu z 2015 r. Wynosi on 1,14 w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców. W tym samym czasie na terenie miasta nastąpił spadek. Wskaźnik dla miasta wyniósł (– 2,816). Udział osób, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi aż 2,676. Jest to wskaźnik sześciokrotnie wyższy niż średnia dla miasta, który wynosi 0,439. Należy jednak zwrócić uwagę, że jest to podobszar o bardzo dużym zagęszczeniu mieszkańców. Analiza przestrzenna zjawiska

[126] PUP w Kołobrzegu za miesiąc październik 2017 r.
[127] MOPS 2016 r.

wykonana za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje przy ul. Grochowskiej.

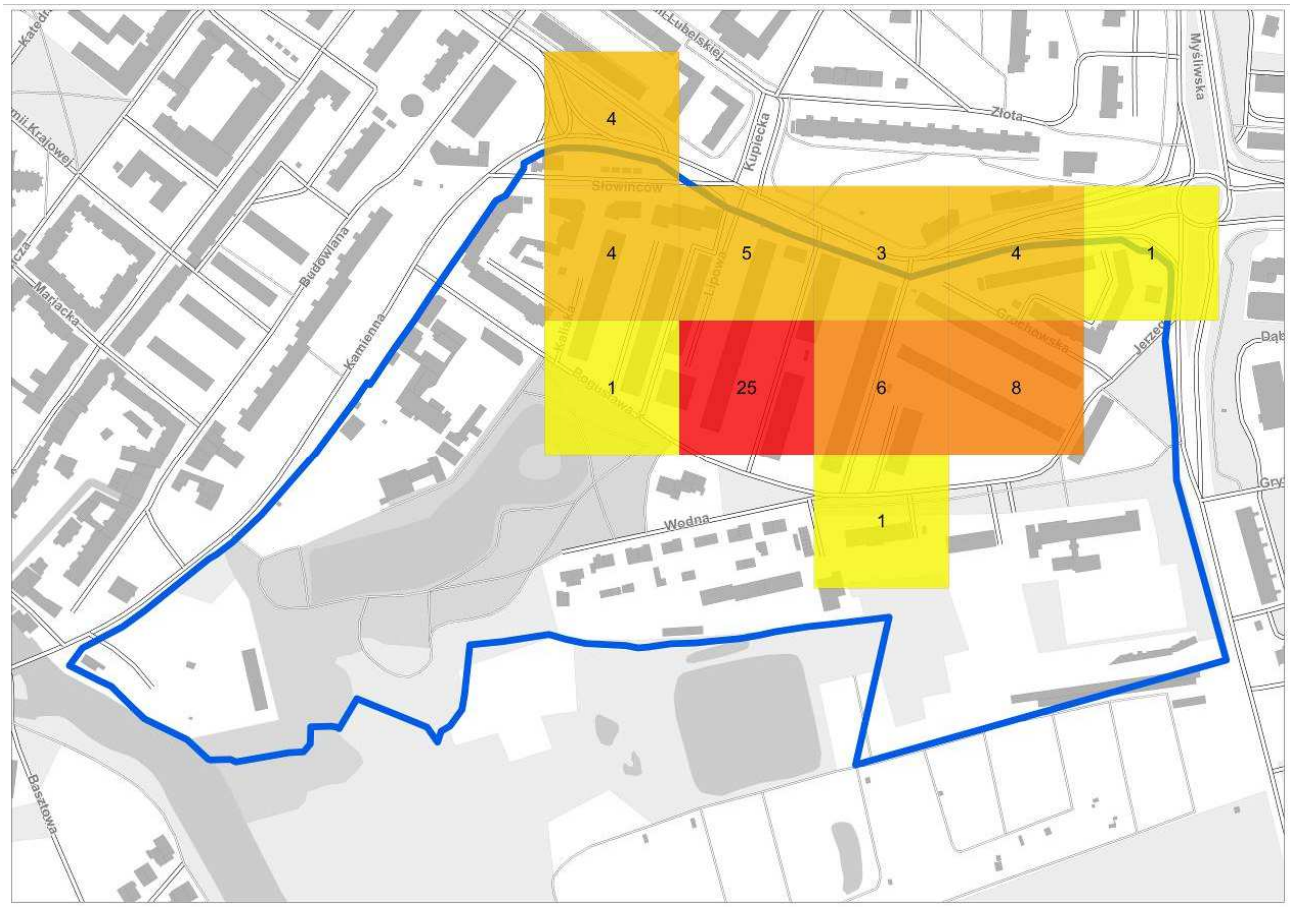

Rysunek 70 Liczba osób dotkniętych problemem ubóstwa na podobszarze „Lęborski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie:

Zjawisko ubóstwa nie jest obecnie problemem tego obszaru. Przy ul. Grochowskiej występuje jednak miejsce szczególnej kumulacji. Zaobserwowano również tendencję rosnącą.

4.5.1.1.4 Bezradność opiekuńczo-wychowawcza

Na podobszarze zamieszkuje 17 osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych[128]. Wskaźnik liczby osób korzystających ze wsparcia wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 4,868 i jest on dwukrotnie niższy od średniej dla miasta, która wynosi 8,897 i średniej dla obszarze rewitalizacji, która wynosi 9,1.

Na podobszarze zaobserwowano spadek liczby osób, którym udzielono wsparcia w porównaniu z 2015 r. Wynosi on (-0,286) wśród ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W tym samym czasie na terenie miasta nastąpił bardziej zdecydowany spadek wskaźnika. Wskaźnik dla miasta wynosi (-5,052).

Udział osób, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,733 i jest prawie pięciokrotnie wyższy niż średni wskaźnik dla miasta, który wynosi 0,155 oraz dwukrotnie wyższy niż średni wskaźnik dla obszaru rewitalizacji, który wynosi 0,361. Analiza przestrzenna zjawiska wykonana za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje w kilku punktach przy ul. Grochowskiej oraz przy ul. Kaliskiej.

[128] MOPS 2016 r.

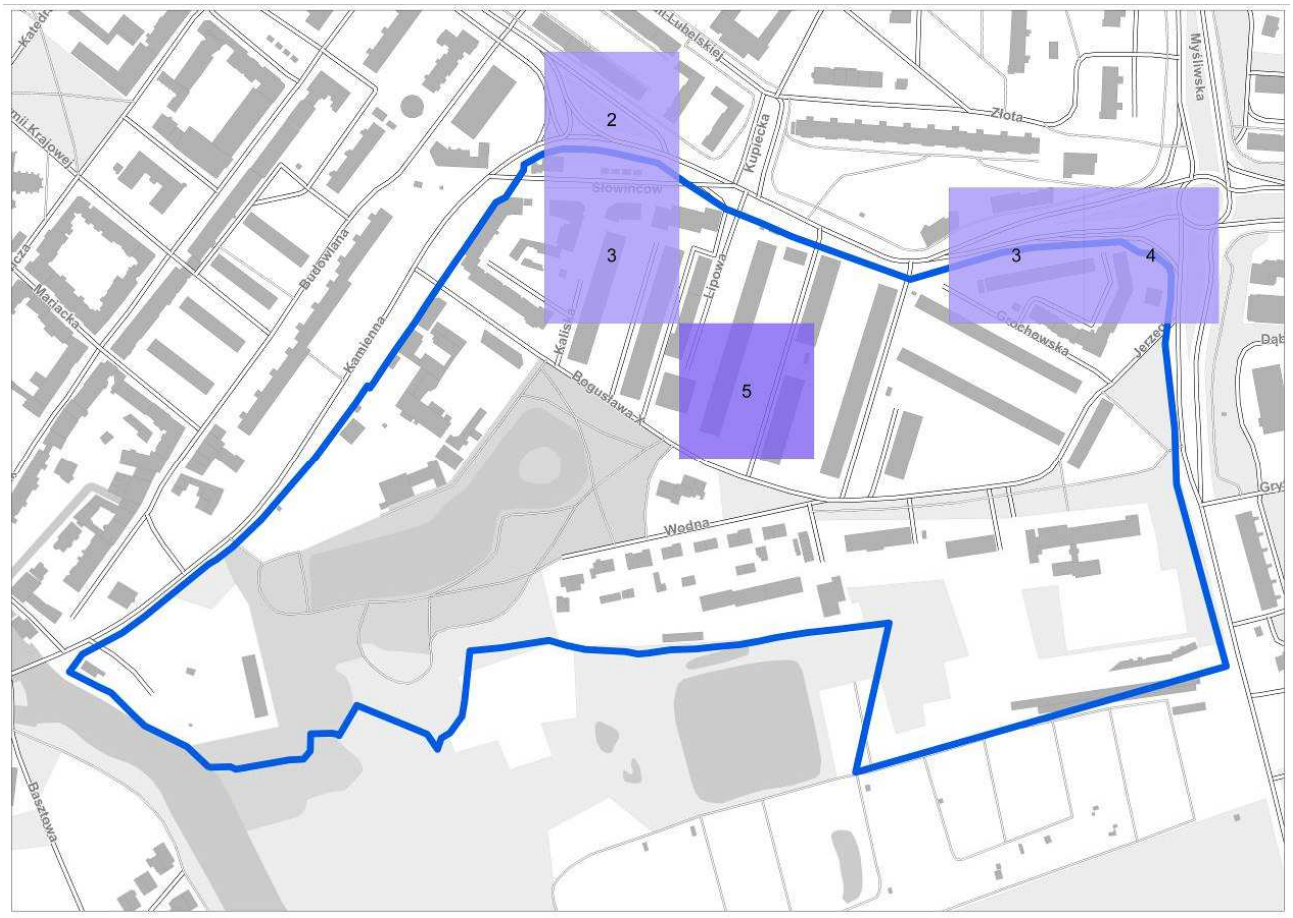

Rysunek 71 Liczba osób dotkniętych problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej na podobszarze „Lęborski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie:

Aktualnie zjawisko bezradności opiekuńczo-wychowawczej nie jest problemem na tym obszarze.

4.5.1.1.5 Niepełnosprawność

W 2016 r. na podobszarze zamieszkiwało 57 osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności.[129] Wskaźnik liczy osób z rodzin którym udzielono wsparcia z tego powodu w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 16,323. Jest on na poziomie wskaźnika dla miasta, który wynosi 16,095.

Od 2015 r. zaobserwowano spadek liczby osób z rodzin, którym udzielono wsparcia wśród ogólnej liczy ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten wynosi (-1,145). W tym czasie wskaźnik dla miasta wynosił 0,76.

Udział osób z rodzin, którym udzielono wsparcia w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 2,46. Jest on prawie dziewięć razy wyższy niż średnia dla miasta wynosząca 0,280. Analiza przestrzenna zjawiska wykonana za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuje przy ul. Grochowskiej.

[129] MOPS 2016 r.

Rysunek 72 Liczba osób niepełnosprawnych na podobszarze „Lęborski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie

Aktualnie ilość osób dotkniętych zjawiskiem niepełnosprawności w stosunku do ilości mieszkańców jest na poziomie średniej dla miasta. Warto jednak wziąć pod uwagę, że jest to podobszar o bardzo dużym zaludnieniu, co może wpływać na odbiór tego zjawiska. Widoczne jest ogromne zagęszczenie zjawiska, 9 razy większy wskaźnik niż średnia dla miasta. Dlatego uznano, że zjawisko niepełnosprawności może stanowić problem na tym podobszarze.

4.5.1.1.6 Uzależnienie od alkoholu

W 2016 r. na podobszarze zamieszkiwało 14 osób z rodzin, którym udzielona wsparcia z powodu zjawiska alkoholizmu.[130] Wskaźnik udziału tych osób w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 4,09. Jest on niższy niż średnia dla miasta 6,572.

W porównaniu z 2015 r. nastąpił wzrost ilości osób, którym udzielono wsparcia. Wskaźnik wzrostu w przeliczeniu na ogólną liczbę ludności na 1000 mieszkańców wynosi 0,859. W tym czasie w skali miasta nastąpił spadek określony wskaźnikiem (-0,134). **Wskazuje to na pogarszającą się tendencję.**

Udział osób, którym udzielono wsparcia w przeliczeniu na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,604 i jest **on pięć razy wyższy niż średnia dla miasta**, która wynosi 0,114. Wskazuje to na duże zagęszczenie zjawiska. Analiza przestrzenna zjawiska za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największe natężenie zjawiska występuję w kilku punktach przy ul. Grochowskiej.

[130] MOPS 2016 r.

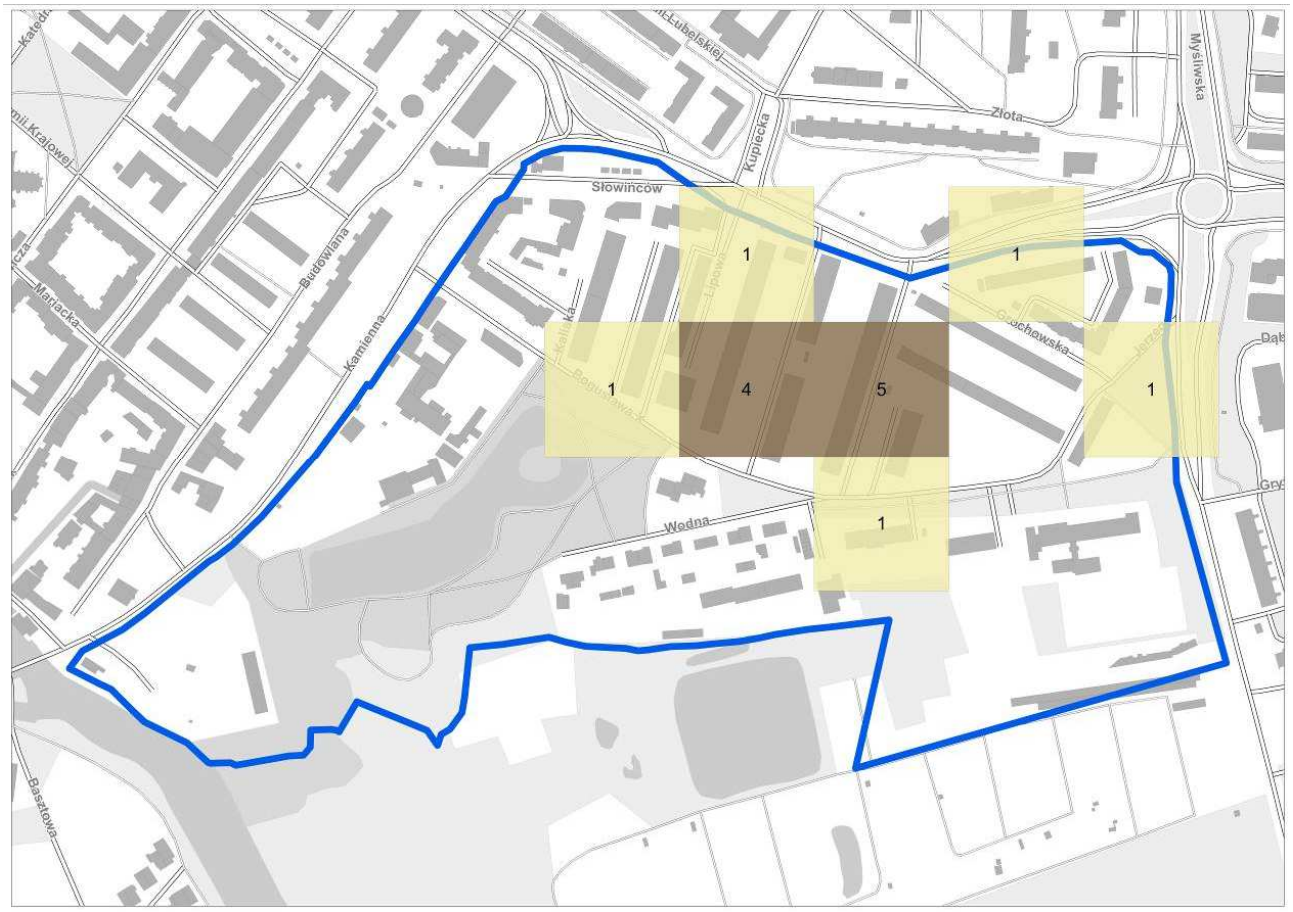

Rysunek 73 Liczba osób dotkniętych problemem alkoholizmu na podobszarze „Lęborski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

W 2016 r. na podobszarze znajdowało się 8 osób, wobec których prowadzono postępowanie o zobowiązanie do leczenia odwykowego[131]. Wskaźnik udziału tych osób w ogólnej liczbie ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 2,29. Jest on wyższy niż wskaźnik dla miasta, który wynosi 1,81 (81 osób w mieście) oraz ale niż średni wskaźnik dla obszaru rewitalizacji 2,36 (28 osób na obszarze rewitalizacji).

[131] Wydział Spraw Społecznych UM Kołobrzeg 2017 r.

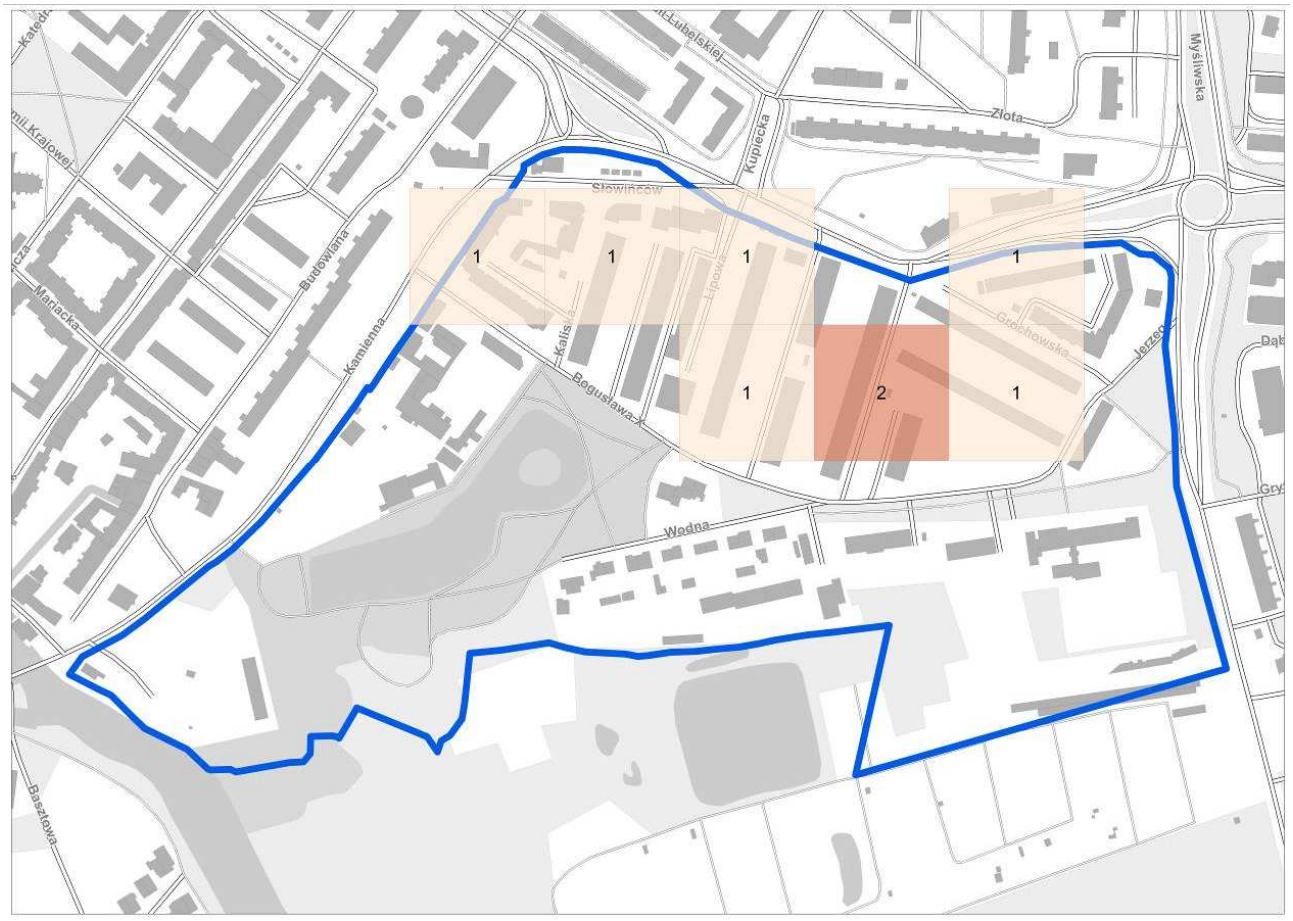

Rysunek 74 Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe na podobszarze „Lęborski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie:

Na podstawie powyższych wskaźników można stwierdzić, że największym problemem jest zagęszczenie zjawiska na podobszarze. Warto zwrócić uwagę na negatywną tendencję wzrastającą. **Jednocześnie należy podkreślić, że mieszkańcy tego podobszaru najczęściej zwracali uwagę na obecność osób w stanie nietrzeźwym, przesiadujących w przestrzeni publicznej.**

4.5.1.1.7 Przestępczość

W 2015 r. zgłoszono na podobszarze 15 przestępstw ogółem.[132] Liczba zgłoszonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 4,29. Jest to wskaźnik ponad dwa razy niższy niż średnia dla miasta, która wynosiła 10,02. Analizując zagęszczenie przestępstw, wskaźnik liczby zgłoszonych przestępstw na 1 ha obszaru rewitalizacji wynosi 0,647. Jest on trzy razy wyższy od średniej dla miasta, która wynosi 0,175. Tabela 12 pokazuje, że na podobszarze wskaźnik dla poszczególnych przeanalizowanych rodzajów przestępstw są na poziomie średniej dla miasta lub dużo niższej.

Podsumowanie:

Analiza wskaźnikowa wykazuje, że podobszar Lęborski jest miejscem bardzo bezpiecznym, gdzie nie ma zagrożenia przestępczością.

4.5.1.1.8 Przemoc w rodzinie

W 2016 r. na podobszarze „Lęborski" było założonych 16 niebieskich kart.[133] Liczba aktywnych kart w przeliczeniu na 1000 mieszkańców podobszaru wynosi 4,58, i **jest wyższa niż średnia dla miasta**, która wynosi 2,88.

[132] Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu 2016 r.
[133] Wydział Spraw Społecznych UM Kołobrzeg 2017 r.

Liczba niebieskich kart w przeliczeniu na 1 ha obszaru wynosi 0,69 i jest **znacznie wyższa od średniej dla miasta,** która wynosi 0,007. **Jest to najwyższy wskaźnik dla wszystkich podobszarów rewitalizacji.** Analiza przestrzenna zjawiska przeprowadzona za pomocą narzędzia GIS pokazuje, że największa intensywność zjawiska występuje przy ul. Grochowskiej.

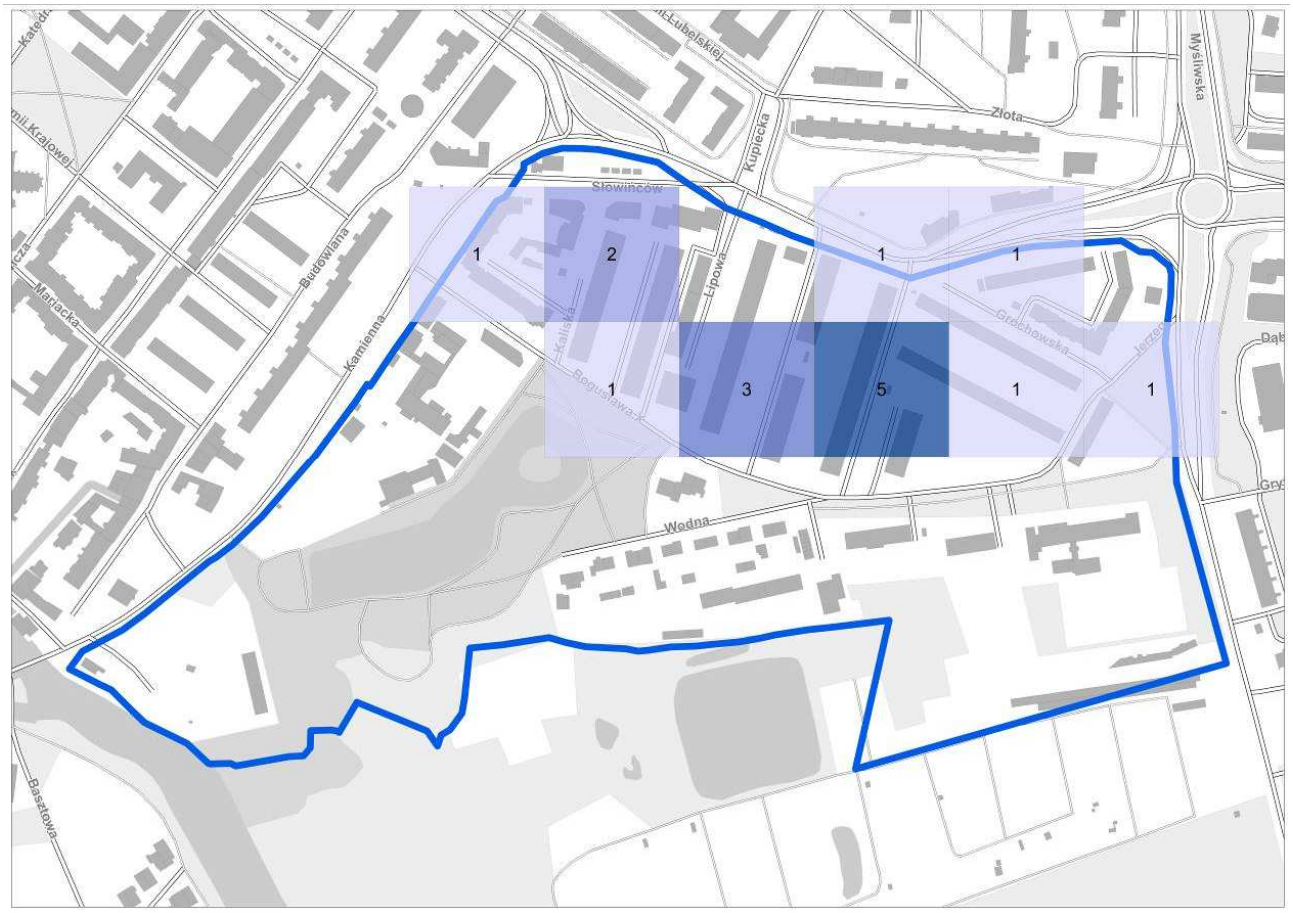

Rysunek 75 Liczba aktywnych niebieskich kart na podobszarze „Lęborski" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Podsumowanie:

Należy stwierdzić, że zjawisko jest dużym problemem na tym podobszarze.

4.5.1.1.9 Kapitał społeczny

Podobszar „Lęborski" skupia 4,35% wszystkich NGO zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji. Na podobszarze znajduje się 1 organizacja/stowarzyszenie pozarządowe (Rys. 5): Uczniowski Klub Sportowy „Ósemka" – Bogusława X 22.

Dane dotyczące liczby organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na podobszarze są najniższe biorąc pod uwagę wszystkie podobszary, cały obszar rewitalizacji czy miasta. Na 1000 mieszkańców podobszaru przypada 0,29 organizacji (dane dla całego obszaru rewitalizacji to 1,94, natomiast dla miasta 2,62).

W przypadku wskaźnika jakim jest frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. – wybory Prezydenta Miasta, na podobszarze odnotowano frekwencję w wysokości 39,81% (Rys. 6). Była to najniższa wielkość na tle wszystkich podobszarów. Niższa również niż średnia dla całego obszaru rewitalizacji, a także miasta Kołobrzeg.

Kolejnym istotnym wskaźnikiem obrazującym poziom uczestnictwa i zaangażowania mieszkańców w życie lokalnej społeczności jest zainteresowanie wyborami do rad osiedli. Na potrzeby opracowania dokonano analizy dwóch wskaźników jakim są: liczba zgłoszonych kandydatów oraz frekwencja w wyborach do Rad Osiedli w 2016 r.. Do Rady Osiedla nr 5 (Lęborskie) zgłoszonych zostało 22 kandydatów, wyborcy w wyborach wybrali 15 przedstawicieli. Frekwencja wyborcza

wynosiła 2,14%. Była to jedna z niższych frekwencji w skali całego miasta – wybory przeprowadzono w 5 okręgach z 9 możliwych – frekwencja dla całego miasta wynosiła 3,03%. W 2016 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na podobszarze zgłoszono 2,76 kandydatów (średnia dla całego obszaru rewitalizacji wynosiła 2,68, a dla miasta Kołobrzeg – 5,78. Powyższa sytuacja świadczy o zainteresowaniu pewnej grupy mieszkańców pracami w Radzie Osiedla (pojawiają się społecznicy i liderzy lokalni). Jednak bardzo niska frekwencja wyborcza świadczy o nikłym zainteresowaniu mieszkańców wpływaniem na sprawy społeczności lokalnej.

Na podobszarze „Lęborski" liczba czytelników bibliotek wynosiła 10,9%. Była ona niższa niż wielkość dla całego miasta i średnia dla całego obszaru rewitalizacji.

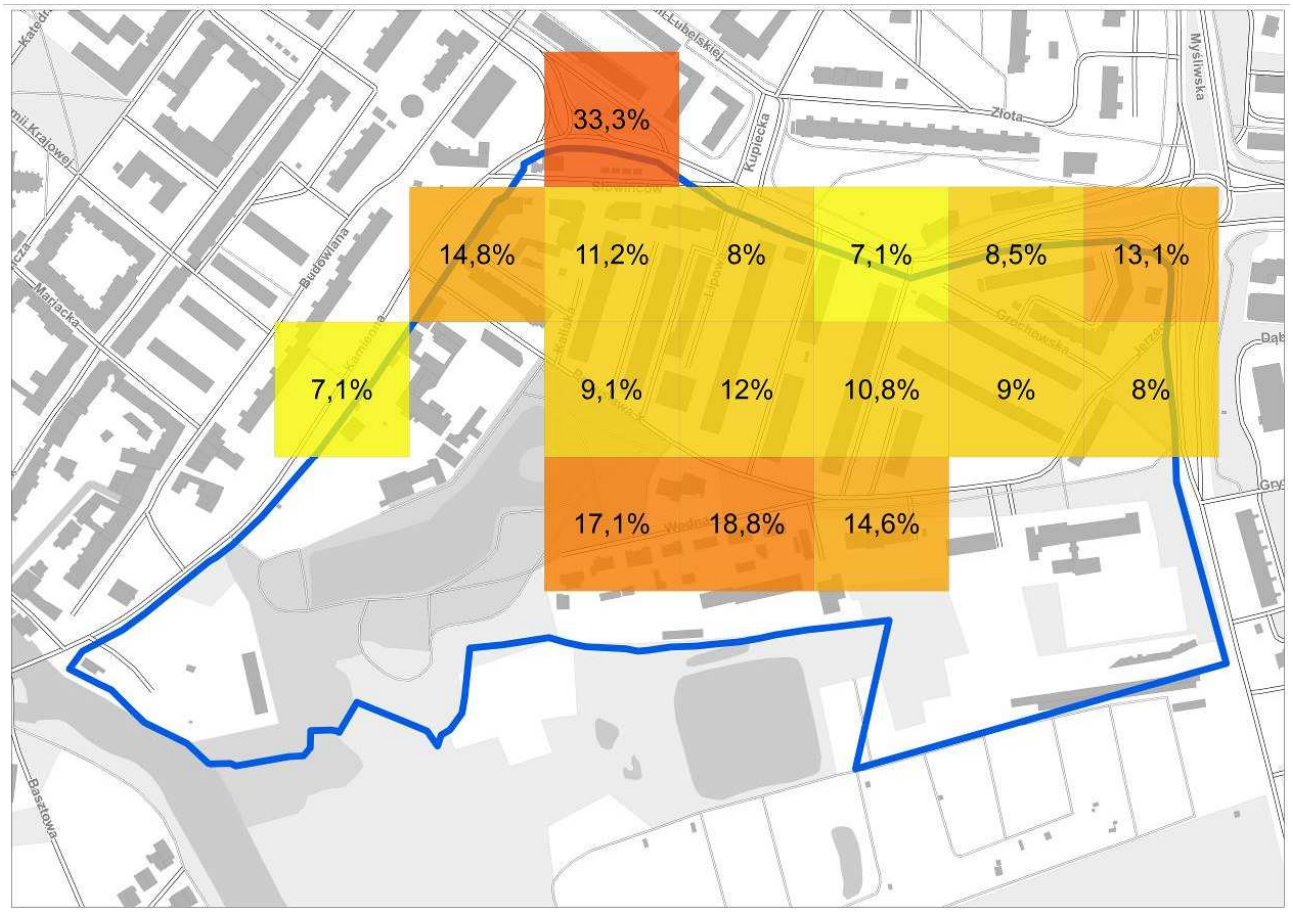

Rysunek 76 Procent czytelników biblioteki w podobszarze „Lęborki" w 2016 r. Źródło: UM Kołobrzeg.

Ostatni ze wskaźników poddanych analizie – wskaźnik przestępczości - w literaturze przedmiotu określa się jako mówiący o braku kapitału społecznego. W 2016 r. w skali całego miasta odnotowano 448 przestępstw z tego na obszar rewitalizacji przypadało 154 zdarzeń. Na podobszarze „Lęborski" liczba tego typu zdarzeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 4,29. Jest najniższy wskaźnik spośród obszaru rewitalizacji. Niższy 3-krotnie od średniego dla obszaru rewitalizacji i 2,5-krotnie od średniego dla miasta. W skali miasta wskaźnik ten wyniósł w 2016 r. 10,02 zdarzenia na 1000 mieszkańców. W skali całego obszaru rewitalizacji liczba zdarzeń na 1000 mieszkańców wynosiła 12,97. Uwzględniając to należy przyznać, że podobszar jest jednym z najbezpieczniejszych miejsc, chociaż odczucia mieszkańców są odmienne.

Podsumowanie:

Spośród 5 przeanalizowanych wskaźników, aż 4 pokazują kryzysową sytuację. Na tej podstawie stwierdzono, że na podobszarze istnieje bardzo niski kapitał społeczny. Wskazuje to na bardzo małą integrację mieszkańców. Jest to dość zaskakujące biorąc pod uwagę, że osiedle istnieje kilkadziesiąt lat oraz zamieszkuje je wiele osób starszych, żyjących tam prawdopodobnie od początku jego zasiedlania. Zastanawiający jest nikły wpływ na rozwój funkcji społecznych

kompleksu oświatowego. Pomimo dużego udziału mieszkańców po 60 roku życia, na podobszarze jest niski wskaźnik czytelnictwa. Prawdopodobnie wynika to z niedużej mobilności osób starszych.

4.5.1.2 Zjawiska gospodarcze

Na podobszarze „Lęborski" znajduje się ok. 4% wszystkich podmiotów gospodarczych w mieście, oraz 16,5% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na obszarze rewitalizacji. Udział aktywnych podmiotów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów jest niski. Wynosi tylko 42,95%. Jest on zauważalnie niższy od średniej dla miasta 50,35% oraz średniej dla obszaru rewitalizacji 49,69%. Ponadto liczba aktywnych podmiotów gospodarczych przypadająca na 1000 mieszkańców wynosi tylko 39,23. Jest to najniższy wskaźnik ze wszystkich podobszarów. O połowę niższy niż średnia dla miasta – 86,0 oraz średnia dla obszaru rewitalizacji 81,07. Zaskakujący jest fakt, że na podobszarze jest aż 3000 miejsc noclegowych[134]. Na 1000 mieszkańców obszaru przypada 859 miejsc noclegowych. Na 1 ha podobszaru przypada aż 5,91 aktywnego podmiotu gospodarczego. Jest to najwyższy wskaźnik ze wszystkich. Cztery razy wyższy niż średnia dla miasta – 1,5 oraz prawie dwa razy wyższy niż średnia dla obszaru rewitalizacji – 3,22. Przy tym wskaźniku należy jednak zwrócić uwagę, że podobszar ma najmniejszą powierzchnię i dlatego obserwuje się, aż tak spore zagęszczenie. Na podstawie analizy przestrzennej przeprowadzonej przy pomocy GIS stwierdzono, że największe zagęszczenie aktywnych podmiotów gospodarczych na podobszarze występuje przy ul. Słowińców i ul. Lipowej. Jest to zauważalne w rzeczywistości, albowiem przy tym ulicach kumulują się usługi dedykowane mieszkańcom, głównie sklepy i gastronomia. W ostatnim czasie powstało tam kilka nowych usług gastronomicznych.

Rysunek 77 Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na podobszarze „Lęborski" w 2017 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

[134] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

Zdjęcie 47 ul. Lipowa, centrum usługowo-handlowe podobszaru. Źródło: UM Kołobrzeg

Zdjęcie 48 ul. Słowińców, centrum usługowo-handlowe podobszaru. Źródło: UM Kołobrzeg

Zdjęcie 49 Targowisko przy ul. Lipowej. Źródło: UM Kołobrzeg

Warto zwrócić uwagę, że na podobszarze prowadzą działalność lokalni rzemieślnicy –szewc. Ponadto przy ul. Lipowej znajduje się Zakład Ciastkarsko-Piekarski „Mielnik". Ważnym miejscem dla podobszaru oraz tej części miasta jest małe targowisko przy ul. Lipowej, gdzie warzywa i owoce sprzedają drobni producenci – np. działkowcy.

Podsumowanie:

Powyższa analiza wykazała, że należałoby podjąć działania w celu pobudzenia działalności gospodarczej na podobszarze. Jest tam bardzo niski wskaźnik aktywnych podmiotów gospodarczych. Największym potencjałem gospodarczym są lokalni rzemieślnicy, targowisko oraz zbadana przez dr Mariusza Miedzińskiego nadpodaż mieszkań w stosunku do ilości mieszkańców. Według eksperta są one obecnie wykorzystywane jako dodatkowa baza miejsc noclegowych. Tymczasowi mieszkańcy mogą wpłynąć na rozwój usług typowych dla miejsc turystycznych, głównie gastronomii. Potencjałem gospodarczym mogą być niezagospodarowane tereny pomiędzy ul. Kamienną i u. Bogusława X, na skraju Parku im. gen. J.H. Dąbrowskiego.

4.5.1.3 Zjawiska środowiskowe

Budynki zawierające azbest

Na podobszarze zjawisko występowania azbestu w budynkach zostało wyeliminowane. Azbest pozostał wyłącznie w postaci rur sieci wodociągowej o długości 323 m [135] w ul. Grochowskiej.

[135] Ewidencja Substancji Szkodliwych firmy Arisco, stan na dzień 26 stycznia 2017 r.

Wielkość emisji CO_2 do atmosfery

Podobszar jest szczególnie narażony na emisję CO_2, której źródłem jest transport Rys.79. Na osiedlu pomiędzy ul. Koszalińską a ul. Bogusława X emisja z tego źródła wynosi 847,54 Mg/rok, przy całkowitej o wysokości 925,20 Mg/rok. Trochę niższa została stwierdzona przy ul. Kamiennej 557,44 Mg/rok, całkowita 693,23 Mg/rok. Wynika ona z bardzo dużego ruchu samochodowego, odbywającego się wzdłuż ulic otaczających podobszar: Koszalińskiej, Kamiennej oraz Krzywoustego[136] [137].

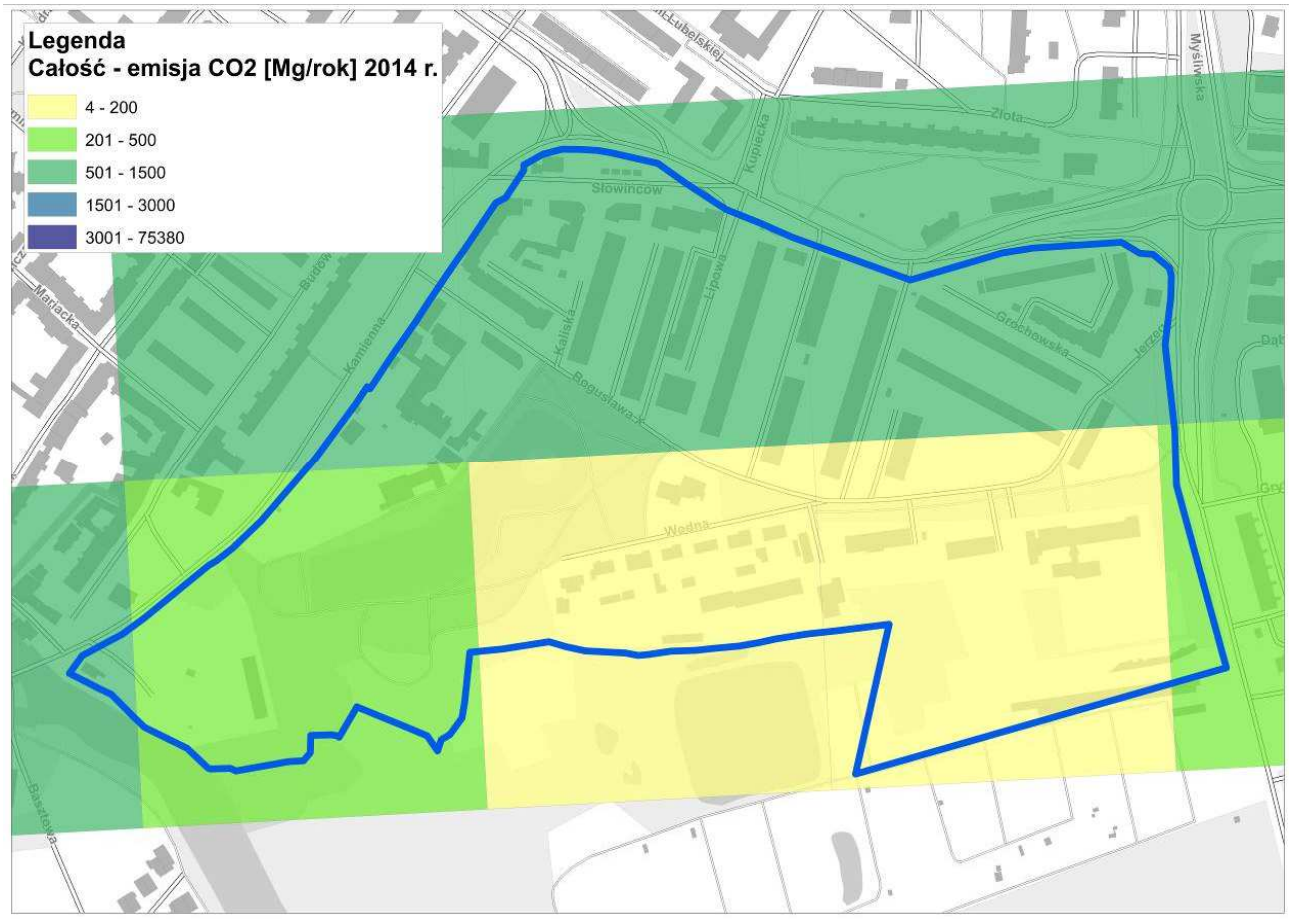

Rysunek 78 Emisja CO2 na podobszarze „Lęborski" w 2014 r. źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

[136] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.
[137] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg, 2015 r.

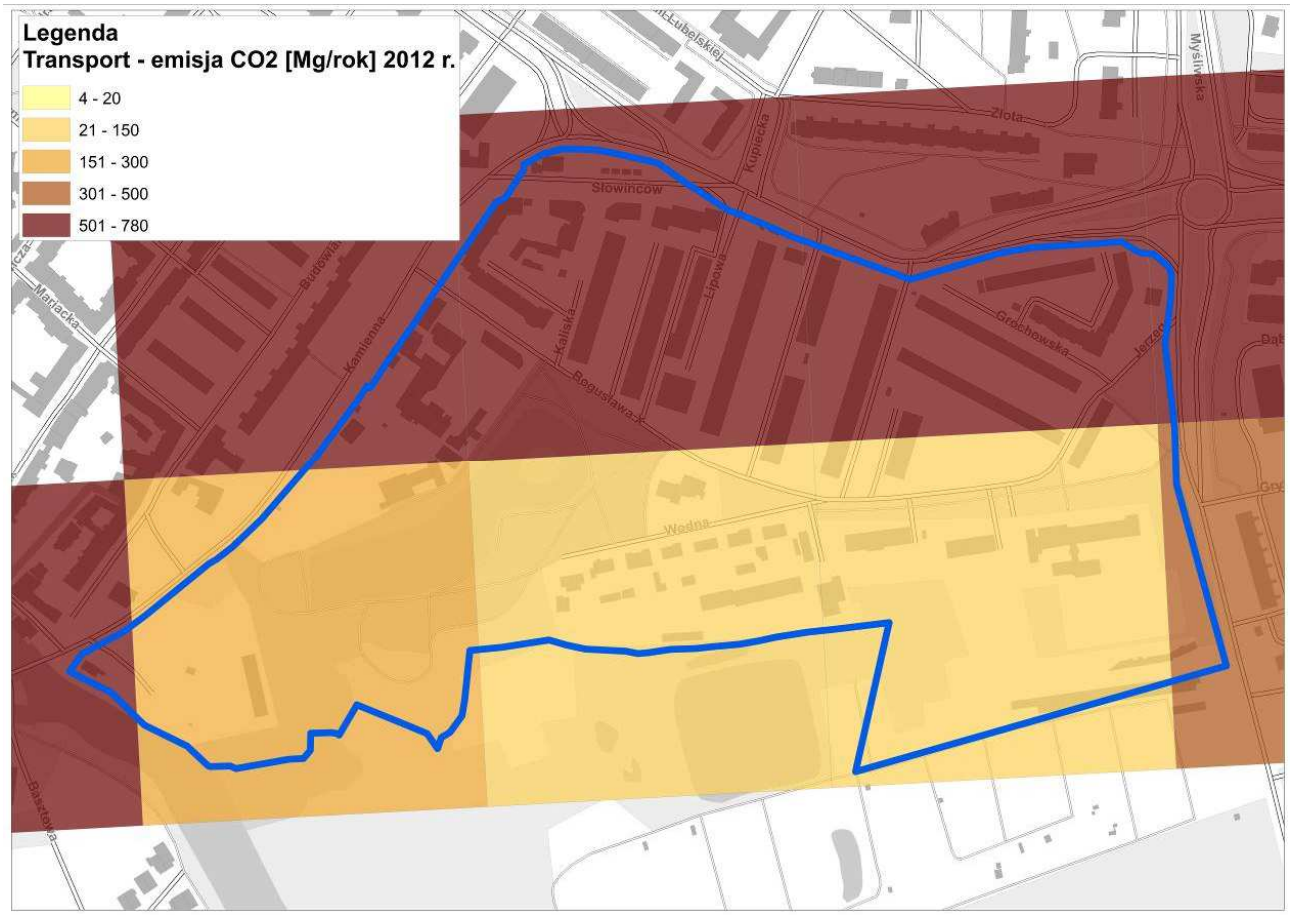

Rysunek 79 Emisja CO2 wynikająca z transportu? na podobszarze „Lęborski" w 2014 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

Emisji pyłu PM10 i PM25

Jedynym źródłem zanieczyszczeń pyłami na podobszarze jest transport. Podobszar jest szczególnie narażony na tego typu zanieczyszczenia, albowiem z trzech stron otoczony jest kluczowymi arteriami komunikacji drogowej (droga krajowa nr 11, drogi wojewódzkie 102 i 162). Ulice te zlokalizowane są od strony północnej, północno-zachodniej i zachodniej względem podobszaru, co przy przeważających kierunkach wiatrów szczególnie naraża ten podobszar na napływ zanieczyszczeń powietrza. Dodatkowym problemem jest bezpośrednie sąsiedztwo drugiego, obok dworców PKP i PKS, śródmiejskiego węzła przesiadkowego i komunikacyjnego, który koncentruje linii regularnej komunikacji przewozów pasażerskich w zakresie autokarowym miejskim, podmiejskim, regionalnym, krajowym i międzynarodowym a także linii typu BUS (ok. 500 autokarów na dobę). **Pomiędzy ul. Koszalińską a ul. Bogusława X poziom PM10 wynosi 2072 kg/rok, a PM25 495 kg/rok.(!)** Niewiele niższy jest poziom tych pyłów pomiędzy ul. Kamienną i ul. Bogusława X, odpowiednio 2047 kg/rok i 489 kg/rok.[138] **Emisja pyłów z tego źródła jest prawie dwukrotnie wyższa niż na innych podobszarach. Jest to najbardziej narażony na zanieczyszczenia komunikacyjne podobszar rewitalizacji i obszar miasta.**

Emisja hałasu

Wokół podobszaru przebiega droga wojewódzka nr 102, przy której stwierdzono znaczące przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, nawet powyżej 10-20 dB[139]. Rys. 12 Przedział ten charakteryzuje stan klimatu akustycznego określony jako zły. Podobszar Lęborski jest bardzo zagrożony tym zjawiskiem. Szczególnie uciążliwy jest hałas dla mieszkańców budynków

[138] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Kołobrzeg, 2015 r.
[139] Mapa akustyczna miasta Kołobrzeg w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 102, Inspekcja Ochrony Środowiska, Szczecin, 2010 r.

zlokalizowanych bezpośrednio przy ul. Kamiennej, Słowińców i Koszalińskiej. Obszar ten zamieszkuje ok. 1200 osób.[140]

Podsumowanie

Negatywne zjawiska środowiskowe są bardzo ważnym problemem występującym na tym podobszarze. Jest on najbardziej narażonym ze względów środowiskowych obszarem miasta. Największym problemem jest jakość powietrza oraz poziom odczuwanego hałasu. Negatywnie wpływa na nie intensywny ruch samochodowy odbywający się wokół podobszaru. Specyficzny układ komunikacyjny miasta oraz bardzo duża koncentracja wszelkiego rodzaju ruchu pojazdów samochodowych właściwie w obrębie 2-3 skrzyżowań ulic w centralnej części miasta powoduje bardzo istotne problemy środowiskowe. Przeważający kierunek wiatrów (zachodni i północno-zachodni) i zwarta wielopiętrowa zabudowa sprzyjająca powstawaniu korytarzy koncentracji wiatrów powodują zwiększenie niekorzystnej sytuacji środowiskowej w rejonie podobszaru Lęborski[141].

4.5.1.4 Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

4.5.1.4.1 Dostępność komunikacyjna

Podobszar Lęborski ze wszystkich stron jest otoczony drogami o znaczeniu regionalnym. Ulica Kamienna, ul. Koszalińska oraz ul. B. Krzywoustego to drogi wojewódzkie. Przez cały rok odbywa się nimi bardzo intensywny ruch samochodowy. W sezonie letnim jest on tak bardzo zintensyfikowany, że tworzą się na nich zatory komunikacyjne pomimo tego, że ul. Koszalińska ma 4 pasy ruchu. Szczególnie dostrzegalne jest to w okolicy skrzyżowania tej ul. Koszalińskiej z ul. Lipową i Al. Św. Jana Pawła II. W lipcu 2018 r. na południe od podobszaru został otwarta część tzw. obwodnicy do portu. Jest to droga kategorii krajowej, która niewątpliwie zmniejszy ruch drogowy, odbywający się wzdłuż północnej granicy podobszaru.

[140] System Informacji Przestrzennej Miasta Kołobrzeg, stan na grudzień 2017 r.
[141] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

Zdjęcie 50 Ulica Koszalińska jako podstawowe źródło problemów środowiskowych. Źródło: dr Mariusz Miedziński

W granicach podobszaru znajdują się drogi kategorii gminnej. Główna droga przejazdowa, ul. Bogusława X wraz z ul. Jerzego, jest znacząco obciążona komunikacyjnie nie tylko ruchem pojazdów mieszkańców, ale również dużym ruchem samochodów osób dowożących dzieci i uczniów do zespołu oświatowego. Kluczowym problemem do rozwiązania są oba wyjazdy z osiedla (ul. B. Krzywoustego – tylko prawoskręt, obustronny w ul. Kamienną). W związku z budową drogi ekspresowej S-6 i S-11 oraz drogi dojazdowej do portu morskiego (faktyczna obwodnica śródmiejska) ul. B. Krzywoustego stanie się jedną z najbardziej obciążonych komunikacyjnie dróg w regionie. W tej sytuacji ważnym problemem jest poprawa dojazdu do osiedla. Należy rozpatrzeć m.in. możliwość przebudowy obu kluczowych wyjazdów z podobszaru do skrzyżowań z ruchem okrężnym.[142]

[142] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

Zdjęcie 51 Ulica Bogusława X jako główna ulica dojazdowa podobszaru „Lęborski". Źródło: dr Mariusz Miedziński

Pozostałe ulice mają znaczenie wyłącznie lokalne: ul. Grochowska, ul. Słowińców i ul. Lipowa. Ulica Słowińców jest ślepa. Znajdują się przy niej punkty handlowe oraz lokale gastronomiczne. Stanowi ona korytarz o dużym natężeniu ruchu pieszych pomiędzy Starówką a ul. Grochowską. Biorąc to pod uwagę oraz mniejszy ruch kołowy, należałoby zastanowić się, czy nie zamienić jej w woonerf. Podoba sytuacja dotyczy ul. Lipowej. Można stwierdzić, że znajduje się przy niej centrum usługowo-handlowe podobszaru. Na końcu jej osi znajduje się sklep „Sano", przy którym znajduje się nawrotka. Wzdłuż ulicy znajduje się piekarnia, sklepy i targowisko. Biorąc to pod uwagę, ulica mogłaby zmienić charakter na bardziej reprezentacyjny – atrakcyjna przestrzeń publiczna - plac z usługami. W wersji minimalistycznej – woonerf. Ulica Grochowska to typowa droga wewnątrzosiedlowa, wykorzystywana na komunikację oraz jako parking. Niektóre drogi i chodniki wymagają wymiany nawierzchni m.in. ul. Lipowa i ul. Jerzego.

Zdjęcie 52 Ulica Słowińców, która mogłaby zostać deptakiem typu woonerf. Źródło: UM Kołobrzeg

Zdjęcie 53 Ulica Lipowa – centrum usługowo-handlowe podobszaru. Źródło: UM Kołobrzeg

Zdjęcie 54 ul. Grochowska jako przykład typowej uliczki wewnątrzosiedlowej. Źródło: UM Kołobrzeg

Bardzo widoczny jest problem dużej ilości samochodów na osiedlu. Na miejsca postojowe adaptowane są podwórka i tereny zielone. Samochody parkują również w miejscach niewyznaczonych do tego. Niedobór miejsc postojowych prowadzi do grodzenia wjazdów na podwórka. Ogólnodostępne parkingi (płatne) znajdują się przy ul. Kamiennej. Planowana jest tam budowa dużego parkingu wielopoziomowego.

Zdjęcie 55 Podwórko Grochowska 3-4-7. Źródło: UM Kołobrzeg

Na południu podobszaru znajduje się kompleks blaszanych garaży. Miejsce wygląda bardzo nieestetycznie i budzi postrach. Teren należy do gminy. Należałoby rozważyć budowę w tym miejscu dużego parkingu bądź parkingów wielopoziomowych, które służyłyby mieszkańcom podobszaru.

Zdjęcie 56 Kompleks garaży przy ul. Krzywoustego. Źródło: UM Kołobrzeg

Podobszar Lęborski posiada dobrą komunikację publiczną. Przystanki znajdują się przy drogach otaczających podobszar.

Podsumowanie:

Podobszar jest dobrze skomunikowany, jednak coraz większym problemem staje się wjazd na teren osiedla. Należy zastanowić się nad przebudową obu wyjazdów z podobszaru, przy ul. Kamiennej i ul. Krzywoustego na skrzyżowania o ruchu okrężnych. Podjęcia intensywnych działań wymaga polityka parkingowa na tym podobszarze. Z racji bardzo dużego zaludnienia, istniejące miejsca postojowe są niewystarczające. Należy rozważyć budowę wielopoziomowych parkingów ogólnodostępnych przy ul. Kamiennej (teren obecnego parkingu) oraz ul. Krzywoustego (kompleks blaszanych garaży) Należy również podjąć działania zmierzające do poprawy stanu technicznego dróg i chodników wewnątrz osiedla. Przy inwestycjach należy usuwać bariery architektoniczne, albowiem podobszar zamieszkuje bardzo dużo osób po 60 –tym roku życia oraz niepełnosprawnych.

4.5.1.4.2 Infrastruktura społeczna

Na podobszarze znajduje się kompleks oświatowy: żłobek, przedszkole i szkoła podstawowa. Jest to jeden z jego potencjałów. To w szkole znajduje się jedyne NGO na obszarze, Klub Sportowy „Ósemka”. Niestety na „Lęborskim” brakuje infrastruktury kulturalnej i rozrywkowej dla każdej z grup wiekowych. Jednak najbardziej dostrzegalne jest brak miejsc dedykowanych osobom starszym.

Z uwagi na małą mobilność oraz niepełnosprawność, nie wszyscy seniorzy mogą uczestniczyć w zajęciach w innych częściach miasta, a to właśnie tutaj mieszka ich najwięcej. Warto przypomnieć, że na podobszarze stwierdzono niski poziom czytelnictwa, a to właśnie seniorzy najczęściej korzystają z bibliotek. Na podobszarze brakuje biblioteki, centrum kultury czy miejsca spotkań mieszkańców. Warto byłoby utworzyć takie miejsce. Jednym z potencjalnych miejsc do wykorzystania mogą być kamienice przy ul. Słowińców 2 lub Lipowej 1, w których gmina posiada własne lokale. Na podobszarze nie występują podstawowe instytucje publiczne takie jak urzędy, poczta, policja itp. Podobszar ma dostęp do podstawowych usług zdrowia w postaci apteki i dwóch gabinetów dentystycznych. Biorąc jednak pod uwagę ilość mieszkańców oraz ich wiek, jest to zdecydowanie zbyt mało.

Podsumowanie:

Na obszarze brakuje infrastruktury społecznej. Szczególnie potrzebne są obiekty kultury i zdrowia, zwłaszcza dedykowane osobom starszym. Potencjałem podobszaru jest kompleks oświatowy.

4.5.1.4.3 Tereny publiczne

Podobszar „Lęborski” cechuje bardzo dużym potencjałem jeśli chodzi o tereny zielone i rekreacyjne. Znajduje się tam jeden z najciekawszych parków w mieście, zabytkowy Park im. gen. J.H. Dąbrowskiego. To jedyne miejsce w Kołobrzegu, gdzie zachował się fragment głównych fortyfikacji nowożytnych. Jednak nie tylko ciekawa historia powoduje, że jest on wyjątkowy. To jedyny park w mieście ze stawem. Mieszkańcy lubią to miejsce. Jednak podkreślają, że należałoby rozwinąć i poprawić jego zagospodarowanie. Brakuje im ciekawej małej architektury i urządzeń rekreacyjnych.

Zdjęcie 57 Park im. gen. J. H. Dąbrowskiego Źródło: dr Mariusz Miedziński

Przy południowo-wschodniej granicy parku znajduje się duży teren zielony. W jego części znajdują się ogródki działkowe „Stokrotka”. Najpiękniejsze są okolice Stawu Stokrotkowego. Jego brzegi są niezagospodarowane. Staw to niewykorzystany element krajobrazu osiedla, prawdziwa

oaza spokoju, wokół której można byłoby utworzyć miejsca rekreacji, np. pomost, altanki lub miejsce na piknik czy grilla. Takie miejsce są bardzo ważne dla osób nieposiadających ogrodu, czy jak w przypadku wielu mieszkańców podobszaru – nawet balkonu.

Zdjęcie 58 Okolice Stawu Stokrotkowego i Parku im. J.H. Dąbrowskiego. Źródło: UM Kołobrzeg

Na podobszarze znajduje się też duży zielony skwer pomiędzy ul. B. Krzywoustego i ul. Jerzego. Brakuje tam jednak elementów małej architektury i dodatkowych nasadzeń.

Zdjęcie 59 Skwer pomiędzy ul. Krzywoustego i ul. Jerzego. Źródło: UM Kołobrzeg

Ważny w skali podobszaru terenem rekreacyjnym jest duży plac zabaw przy ul. Bogusława X. Znajdują się tam urządzenia zabawowe dla najmłodszych oraz boisko. Plac jest systematycznie rozbudowywany. Jednak nie wszyscy mieszkańcy chcą z niego korzystać. Dla niektórych dzieci jest on zbyt daleko, by mogły iść tam bez opieki. Dlatego postuluje się utworzenie placu zabaw również w innej części podobszaru.

Zdjęcie 60 Plac rekreacyjny przy ul. Bogusława X. Źródło: UM Kołobrzeg

Pomiędzy blokami znajdują się duże podwórka. Posiadają one różne zagospodarowanie. Czasami znajdują się na nich elementy starej małej architektury. Coraz częściej podwórka zamieniane są na parkingi. Nie służy to integracji społecznej. Mieszkańcy nie posiadają poza parkiem i dużym placem zabaw miejsc, w których mogą się spotkać, usiąść i porozmawiać. Niektóre podwórka mają dużo zieleni i potencjał do stworzenia tam miejsca wypoczynku lub rekreacji. Należałoby uzupełnić i odnowić małą architekturę. Podczas spaceru badawczego po tym podobszarze zauważyli potrzebę stworzenia miniogródków przy blokach np. Grochowska 8.

Zdjęcie 61 Podwórka na podobszarze Lęborskim. Źródło: UM Kołobrzeg

Na podobszarze brakuje wykreowanej przestrzeni publicznej o funkcji centralnej, z kawiarniami i gastronomią. Jak wyżej stwierdzono takim sercem podobszaru może stać się ul. Lipowa i ul. Słowińców. Posiadają one potencjał usługowy. Ponadto przy ul. Lipowej znajduje się lokalne targowisko.

Podsumowanie:

Największym potencjałem podobszaru są tereny zielone, zwłaszcza Park im. gen. J.H. Dąbrowskiego oraz Staw Stokrotkowy z otoczeniem. Należy zagospodarować otoczenie stawu i udostępnić go mieszkańcom. Należy uzupełnić ofertę parku o miejsca do aktywnej rekreacji, być może na jego skraju lub tuż przy granicy. Postuluje się utworzenie drugiego placu zabaw. Należy poprawić zagospodarowanie podwórek, zwłaszcza w zakresie tworzenia miejsc wypoczynku i spotkań mieszkańców. Warto uzupełnić zieleń, być może z pomocą samych mieszkańców – tworzenie mini ogrodów kwiatowych. Należy dążyć do wykreowania serca usługowo-rekreacyjnego podobszaru w postaci przestrzeni publicznej dedykowanej pieszym – plac, deptak lub woonerf na ul. Lipowej i ul. Słowińców.

4.5.1.4.4 Rozwiązania urbanistyczne

Jedynie 7,3% Podobszaru objęte jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, przyjętym Uchwałą Nr XLII/559/14 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Kołobrzeg obejmującego tereny pomiędzy ul. Bogusława X a ul. Kamienną.

Dotychczas Rada Miasta Kołobrzeg nie podjęła kolejnych uchwał inicjujących procedury planistyczne dla tego terenu.

Podobszar ten jest zróżnicowany pod względem zagospodarowania przestrzennego - część południowo-zachodnia stanowi teren parku, część południowo-wschodnia tereny usług oświaty, zaś pozostałe obszary to tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej oraz parkingi. Obowiązujący plan obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, oraz tereny obsługi komunikacji przy ul. Kamiennej.

W granicach Podobszaru znajdują się grunty będące własnością[143]:

- Skarbu Państwa – głównie tereny dróg (ok. 2,3% powierzchni Podobszaru),
- Skarbu Państwa, oddane w użytkowanie wieczyste – (ok. 0,1% powierzchni Podobszaru),
- gmin i związków międzygminnych - obejmujące teren parku, parkingów, szkół, terenów komunikacji i części obszarów pomiędzy zabudową mieszkaniową wielorodzinną (ok. 68,8% powierzchni Podobszaru),
- gmin i związków międzygminnych, oddane w użytkowanie wieczyste (ok. 6,5% powierzchni Podobszaru),
- osób fizycznych – m.in. tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i/lub jednorodzinna (ok. 18,7% powierzchni Podobszaru),
- jednoosobowych spółek jednostek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego, spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, wspólnot gruntowych, spółek prawa handlowego i innych podmiotów ewidencyjnych (ok. 3,5% powierzchni Podobszaru).

Dzięki znaczącemu udziałowi gruntów miejskich, przeprowadzanie działań rewitalizacyjnych, szczególnie tych, które wymagają korzystania z przestrzeni publicznych lub lokali, jest na tym Podobszarze ułatwione.

[143]Stan prawny na dzień: 20.10.2017 r., źródło: EWID Kołobrzeg

Ze względu na brak mpzp w dużej części podobszaru, istnieje ryzyko powstawania budynków na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy. Niemniej jednak jest ono niskie, ze względu na istniejące zagospodarowanie (stosunkowo zwartą zabudowę), oraz fakt, iż większość tych terenów stanowi własność Gminy Miasto Kołobrzeg.

Zgodnie z opinią mieszkańców, brakuje przestrzeni publicznych, których zagospodarowanie byłoby atrakcyjne dla dzieci, młodzieży i osób starszych. Park znajdujący się w granicach podobszaru jest zabytkiem i jego możliwości dostosowania do potrzeb mieszkańców w zakresie np. siłowni plenerowych, czy też placów zabaw są ograniczane przez wytyczne konserwatorskie. W przypadku realizacji planów miejscowych, warto wyznaczyć tereny umożliwiające realizację ww. placów zabaw, ogródków jordanowskich, czy też miejsc spotkań starszych mieszkańców, niekoniecznie ograniczonych do przestrzeni plenerowych.

Legenda

Struktua władania nieruchmości gruntowych

Grupa rejestrowe

- grupa 1 - Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 2 - Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 4 - gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 5 - gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 6 - jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego
- grupa 7 - osoby fizyczne
- grupa 8 - spółdzielnie
- grupa 9 - kościoły i związki wyznaniowe
- grupa 11 - powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 12 - powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 13 - województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 14 - województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- grupa 15 - spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1-14

Rysunek 80 Struktura władania na podobszarze „Lęborski" w 2017 r. Źródło: UM Kołobrzeg, 2017 r.

4.5.1.5 Zjawiska techniczne

Na obszarze „Lęborskie" znajduje się 51 budynków mieszkalnych, w tym 4 wybudowane przed 1945 r., 10 w latach 1945-1969, aż 51 w latach 1970-1989 i 3 po roku 1990. Budynki przedwojenne znajdują się przy ul. Słowińców, Lipowej i Jerzego. To kamienice, w których znajdują się m.in. lokale komunalne. Budynek przy ul. Słowińców wymaga remontu.

Zdjęcie 62 ul. Sowińców 2. Źródło: UM Kołobrzeg

Budynki powstałe w latach 1945-1969 znajdują się w zachodniej części obszaru pomiędzy ul. Kamienna a Lipową, natomiast zabudowa powstała po 1970 r. zajmuje największą cześć obszaru. Większość z niej to bloki osiedla wybudowanego na początku lat 70-tych. Mają one dość niski standard. Są tam nieduże mieszkania, brakuje wind. Większość bloków nie ma również balkonów. Przy ul. Wodnej znajduje się zabudowa mieszkalna jednorodzinna powstała pomiędzy 1980 a 1989 r. Budynki powstałe po 1990 r. to blok wielorodzinny przy ul. Słowińców oraz zabudowa szeregowa przez ul. Bogusława X. (Rysunek 81).

Rysunek 81 Mapa wieku budynków mieszkalnych na podobszarze „Lęborski". Źródło: UM Kołobrzeg

Zdjęcie 63 Osiedle wybudowane na początku lat 70-tych XX w. Źródło: UM Kołobrzeg

Innym negatywnym zjawiskiem technicznym jest stan zabytku Bastionu Magdeburg. Możemy tam zobaczyć fragment zachowanych murów Twierdzy Kołobrzeg Teren bastionu od lat wykorzystywany jest jako parking. Podmurówka kamienna oraz ceglana bastionu ulega degradacji i jest w złym stanie technicznym.

Zdjęcie 64 Bastion Magdeburg. Źródło: UM Kołobrzeg

Podsumowanie:

Zabudowa wielorodzinna wymaga poprawy standardu oraz dostosowania do współczesnych oczekiwań mieszkańców. **Znaczącym problemem technicznym na tym podobszarze, w kontekście dużej liczby mieszkańców powyżej 60 roku życia, jest brak wind w blokach z lat 1970.** Około 2 km długości infrastruktry technicznej wymaga modernizacji, budowy lub przebudowy, w tym sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych itp [144] Ponadto należy podjąć działania zabezpieczające Bastion Magdeburg.

4.5.2 Podsumowanie diagnozy partycypacyjnej[145]

Osoby uczestniczące w wywiadzie grupowym o tematyce społeczno-przestrzennej identyfikują podobszar Lęborski jako miejsce dobre do życia przede wszystkim ze względu na bardzo dobry dostęp do usług publicznych i społecznych tj. żłobek, przedszkole, szkoła, ale także obiekty handlowe i usługowe oraz bliskość centrum miasta. Wskazują, że z tego względu na osiedlu przybywa młodych osób z dziećmi, które traktują mieszkanie w tej części miasta, jako przystanek do kupna swojego mieszkania w innej części miasta. Badani podkreślają, że czynsz w tej okolicy jest niższy niż na nowopowstających osiedlach i głównie dzięki temu pojawiają się tutaj młodzi mieszkańcy. Z drugiej strony badani zauważają, że w obszarze dominują starsi mieszkańcy miasta, którzy zamieszkują obszar od momentu powstania bloków. Osoby, biorące udział w spotkaniu otwartym, zwracały uwagę, że Lęborskie było kiedyś jednym z najpiękniejszych osiedli, doskonale zaplanowanym. Tymczasem z dawnej świetności pozostał przede wszystkim Park Dąbrowskiego oraz dostęp do obiektów publicznych i usługowych.

[144] Dr Mariusz Miedziński: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska. Kołobrzeg, 2018.

[145] Raport z procesu konsultacyjnego z elementami diagnozy poprzedzający opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kołobrzeg" Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju", http://rewitalizacja.kolobrzeg.eu/wspoldecyduj/konsultacje-spoleczne/lista-aktualnych-konsultacji

Wyniki przeprowadzonego badania ankietowego wśród mieszkańców są spójne z informacjami pozyskanymi od mieszkańców w trakcie pozostałych działań zrealizowanych w ramach partycypacyjnego procesu pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Dla respondentów biorących udział w badaniu ankietowym cenna jest w tej części miasta przede wszystkim zieleń (27,7%), bliskość centrum (25%), miejsca zabaw dla dzieci (22%) oraz dostępność sklepów i usług (22,2%).

Osoby uczestniczące w wywiadzie grupowym o tematyce społeczno-przestrzennej zauważyły, że szczególnie w blokowej części osiedla występują drobne kradzieże, zakłócanie ciszy nocnej, spożywanie alkoholu w przestrzeni między blokami, niszczenie mienia, mieszkają rodziny dysfunkcyjne.

W podobszarze występuje niska jakość zabudowy („blokowisko"), wiele budynków wymaga remontów i jest niedostosowana do potrzeb starszych mieszkańców, stanowiących znaczącą część społeczności tej części miasta. Jedna z uczestniczek wywiadu grupowego o tematyce społeczno-przestrzennej podkreśla, że jest to obszar o dużych dysproporcjach. Bloki zbudowane w latach 70-tych i 80-tych przez Kołobrzeską Spółdzielnię Mieszkaniową są zupełnie zaniedbane. Natomiast wyróżniają się wspólnoty mieszkaniowe, które prowadzą remonty elewacji, dbają też o najbliższe otoczenie budynków.

W podobszarze Lęborskim obserwuje się także duże natężenie ruchu samochodowego i związany z tym hałas oraz znaczne zanieczyszczenie powietrza.

Główne deficyty i problemy obszaru

Mieszkańcy Lęborskiego biorący udział w badaniu ankietowym wskazali na występowanie kilku głównych deficytów obszaru o podobnej skali: niedostateczna cisza i spokój, niewystarczająca dostępność do miejsc parkingowych, niewystarczająca czystość i porządek oraz estetyka budynków, niebezpieczeństwo komunikacyjne, brak miejsc spotkań z ofertą spędzania czasu dla różnych grup mieszkańców oraz zagospodarowanych miejsc do spędzania czasu w przestrzeni publicznej.

W zakresie problemów infrastrukturalnych osoby wypełniające kwestionariusz ankiety wskazały, że głównymi problemami są: niedostateczne oświetlenie okolicy, zanieczyszczenie okolicy śmieciami, zły stan techniczny i wygląd budynków oraz zły stan jezdni i chodników. Uczestnicy zorganizowanego spotkania na podobszarze Lęborskim również podkreślali brak śmietników oraz pojemników na psie odchody, a także śmieci leżące wokół kontenerów na odpady.

Zdjęcie 65 Spotkanie z mieszkańcami Obszaru Lęborskiego. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

W zakresie dostępności i jakości życia ankietowani mieszkańcy zwrócili uwagę przede wszystkim na niedostateczną liczbę miejsc parkingowych oraz związane z dużym natężeniem ruchu uciążliwy hałas i zanieczyszczenie powietrza. Również mieszkańcy uczestniczący w innych formach umożliwiających wypowiedzenie się na temat Obszaru Lęborskiego zwracali uwagę na potrzebę uregulowania polityki parkingowej, poprawę infrastruktury drogowej: przy blokach brakuje stojaków na rowery, mieszkańcy przechowują je na klatkach schodowych, w piwnicy lub przypinają do płotków ogrodowych.

W zakresie infrastruktury społecznej i problemów społecznych dominują problemy związane z brakiem poczucia bezpieczeństwa, brakiem inicjatyw i oferty spędzania czasu dla seniorów, brakiem miejsca spotkań dla mieszkańców, występowaniem problemów społecznych (alkoholizm, przemoc, ubóstwo itp.). Mieszkańcy biorący udział w badaniu ankietowym wskazali także na problem braku nieformalnych liderów, którzy angażowaliby mieszkańców do działania oraz potrzebę wsparcia i opieki dla osób starszych.

Mieszkańcy uczestniczący w spotkaniu otwartym zorganizowanym w podobszarze Lęborskim zwracają uwagę na podobne problemy obszaru, na które wskazali ankietowani. Dużym problemem są osoby pijące alkohol i używające innych środków odurzających w przestrzeni placu zabaw i jego okolicy, w okolicy sklepu Żabka, a także w Parku Dąbrowskiego. Można ich także spotkać pomiędzy blokami, śpiących w krzakach, na ławkach. Zdaniem mieszkańców sprzyja temu między innymi złe oświetlenie placu zabaw i parku: punktowe, które nie rozjaśnia w sposób wystarczający okolicy. Z tego powodu, wiele osób obawia się po zmroku przechodzić przez park. Również seniorzy uczestniczący w warsztatach zwracają uwagę na barak poczucia bezpieczeństwa w najbliższej okolicy, szczególnie w Parku Dąbrowskiego. Zdaniem seniorów niebezpieczeństwo stwarzają tam osoby pijące alkohol, szczególnie nieprzyjemnie jest przechodzić przez park wieczorową porą, oświetlenie parku jest niewystarczające. Starsi mieszkańcy zwracają ponadto uwagę, że park ma ubogą, niedostosowaną do ich potrzeb infrastrukturę uniemożliwiającą odpoczynek (niewystarczająca liczba ławek) i wypoczynek aktywny (infrastruktura do ćwiczeń ruchowych).

Według tej grupy badanych park nie ma „ducha", chroni się w nim historię, a nie dba się o ludzi. W deszczowe dni tworzą się duże kałuże. W trakcie rozmów z mieszkańcami Obszaru Lęborskiego wielokrotnie przewijał się także temat braku miejsc do spędzania czasu przez dzieci i inne grupy wiekowe. Respondenci zwracali także uwagę na tereny zielone: istniejące, o które należałoby zadbać oraz o miejsca, w których mogłyby powstać enklawy zieleni, np. kieszonkowe parki pomiędzy blokami. Zwrócono także uwagę na zbyt małą liczbę miejsc do siedzenia wewnątrz osiedli.

Na podobne problemy zwrócili uwagę uczestnicy wywiadu grupowego o tematyce społeczno-przestrzennej. Ich zdaniem głównymi problemami na Lęborskim jest: niewystarczająca liczba miejsc parkingowych, niewykorzystanie potencjału parku oraz brak świetlicy osiedlowej, która zajęłaby się dziećmi i młodzieżą mieszkającą na osiedlu.

Potrzeby zmian i propozycje rozwiązań

Na podstawie rozmów z mieszkańcami można stwierdzić, że nie oczekują oni radykalnego kierunku rozwoju podobszaru Lęborskiego, a jedynie wzmocnienia infrastruktury dla mieszkańców. Wątek ten szczególnie podkreślali uczestnicy wywiadu grupowego o problematyce gospodarczo-przestrzennej, ich zdaniem ta część miasta powinna utrzymać swój charakter i zadbać o infrastrukturę dla mieszkańców.

Na podobne potrzeby wskazują respondenci badania ankietowego. W zakresie potrzeb infrastrukturalnych wskazują na: likwidację barier architektonicznych w przestrzeni (20% wskazań na 4 i 20% na 5), poprawę infrastruktury drogowej (23,8% wskazań na 4 i 19% na 5) oraz w mniejszym stopniu na poprawę oświetlenia (12,5% wskazań na 4 i 22,2% na 5). Wyraźną, choć nie najpilniejszą potrzebą jest także kwestia zadbania o podwórka i najbliższe otoczenie (36,4% wskazań na 3) oraz poprawa warunków mieszkaniowych (26,7% wskazań na 3).

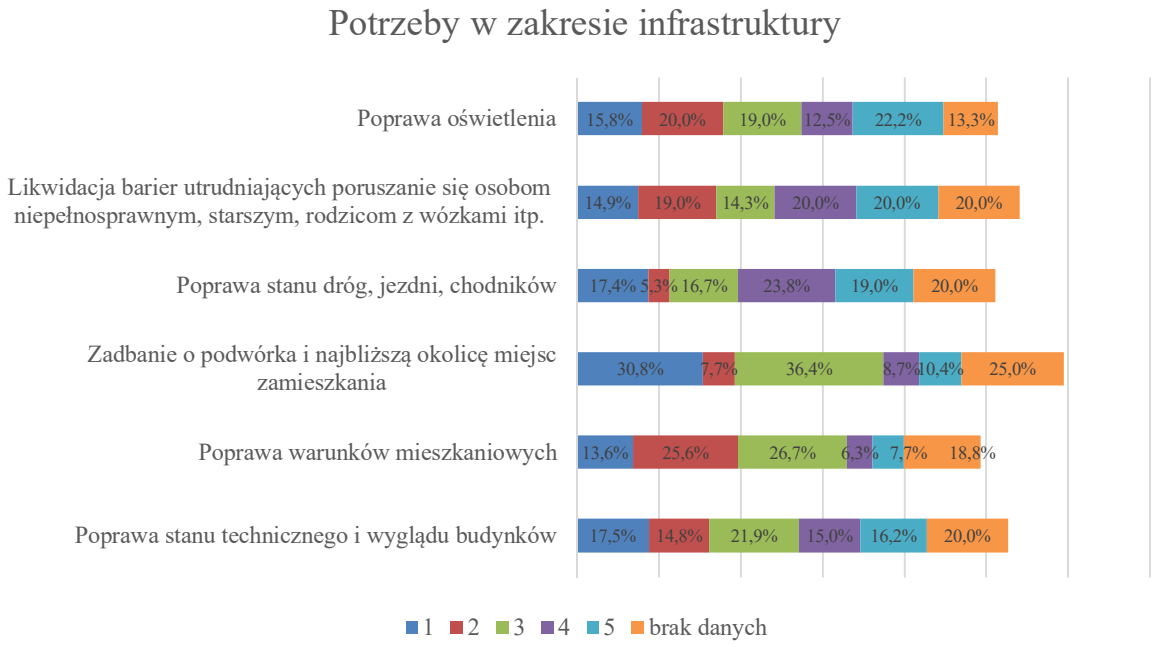

Wykres 22 Potrzeby w zakresie infrastruktury vs Lęborskie, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Wyniki badania ankietowego w zakresie potrzeb społecznych dla podobszaru Lęborskiego są dość mocno zróżnicowane i wskazują, że nie ma wyraźnie dominujących potrzeb wymagających pilnego rozwiązania w tym obszarze rewitalizacji. Zebrane dane pozwalają wskazać dwie dominujące grupy wymagające wsparcia: seniorów i młodzież. Badani najwyżej ocenili potrzebę związaną z wsparciem i opieką dla osób starszych (32% wskazań na 4 i 12,8% na 5) oraz prowadzenie działań i inicjatyw w zakresie spędzania czasu dla młodzieży (23% wskazań na 4 i 8,5% na 5). Znaczącą potrzebą na Lęborskim jest także poprawa bezpieczeństwa (18,6% wskazań na 4 i 22,2% na 5).

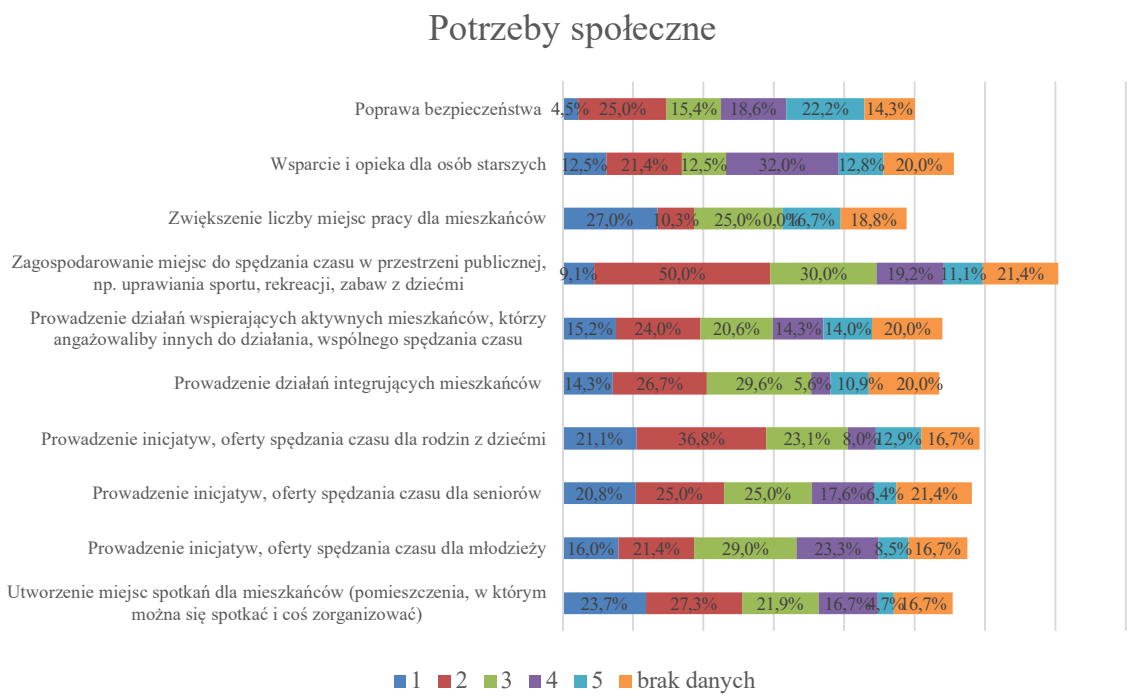

Wykres 23 Potrzeby społeczne vs Lęborskie, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Ankietowani mieszkańcy podobszaru Lęborskiego wskazują na trzy główne potrzeby związane z dostępnością i jakością zamieszkania w obszarze: zwiększenie dostępu do miejsc parkingowych (18,2% wskazań na 4 i 21,4% na 5), zadbanie o czystość i estetykę okolicy (17,6% wskazań na 4 i 14,3% na 5) oraz zmniejszenie uciążliwości związanej z hałasem (25% wskazań na 4 i 12,5% na 5).

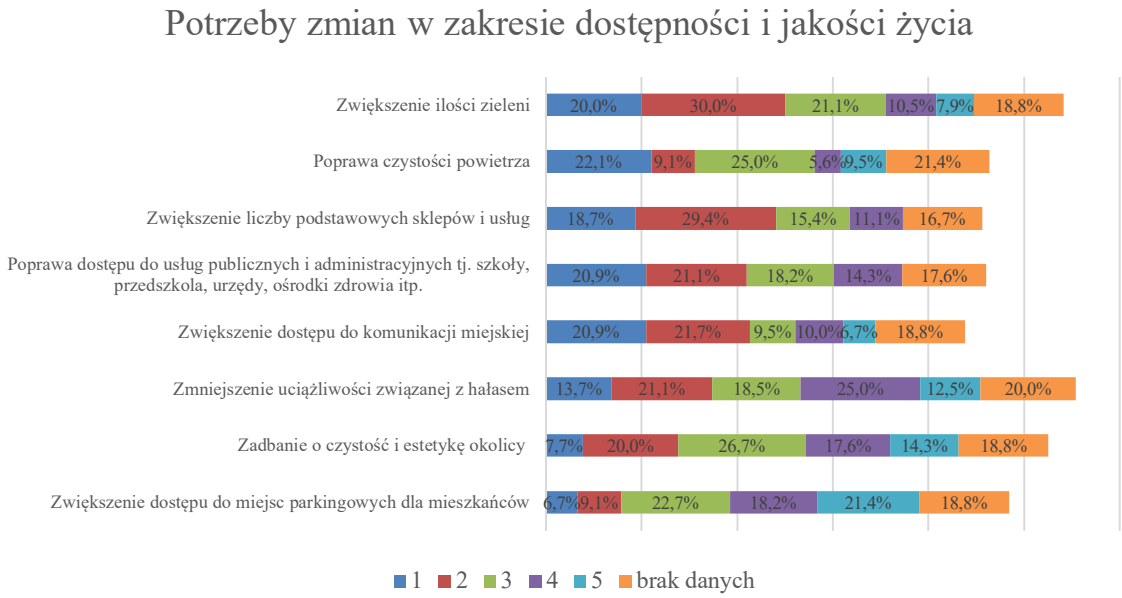

Wykres 24 Potrzeby zmian w zakresie dostępności i jakości życia obszarów rewitalizacji vs Lęborskie, skala ocen 1-5, gdzie 1 oznacza najmniej pilną potrzebę, 5 oznacza najbardziej pilną potrzebę, N=171. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju"

Ponadto w rozmowach mieszkańcy podkreślali, że zależy im na tym, żeby w przestrzeni publicznej mniej osób spożywało alkohol i inne używki, szczególnie w pobliżu placówek oświatowych, placów zabaw, na boisku oraz w Parku Dąbrowskiego. Zdaniem mieszkańców należy przedsięwziąć działania pomocowe dla tej grupy mieszkańców oraz zwiększyć częstotliwość patroli oraz efektywność działań policji i straży miejskiej.

Bardzo wiele uwagi poświęcono także Parkowi Dąbrowskiego, który był wskazywany przez większość uczestników konsultacji jako wizytówka tego obszaru, budził też wiele wspomnień, wiele osób spędza tu czas, spaceruje z dziećmi lub psami, zimą przychodzi na sanki. Park wymaga - według niektórych - większej troski, zadbania o alejki i trawniki oraz infrastrukturę (mostek, ścieżki rowerowe). Mieszkańcy często proponowali stworzenie miejsca do zabawy w parku, wyznaczenia i przygotowania miejsca do wspólnego spędzania czasu. Według części mieszkańców, należy pozostawić niezagospodarowany charakter parku. Starsi mieszkańcy podkreślali z kolei konieczność zwiększenia ochrony parku lub ograniczenia możliwości korzystania z parku po zmroku na przykład poprzez ustawienie ogrodzenia.

W oparciu o opisane wyżej problemy, deficyty i potrzeby zmian dotyczące podobszaru Lęborskiego, zaproponowano konkretne rozwiązania, które zostały przedstawione na poniższej mapie oraz rozpisane w tabeli.

Rysunek 82 Propozycje głównych przedsięwzięć dla podobszaru Lęborskiego. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju”

Propozycja przedsięwzięcia	Opis przedsięwzięcia
Zagospodarowanie Parku im. J.H. Dąbrowskiego	Teren parku jest jednym z ważniejszych miejsc w Obszarze Lęborskim posiada jednak wiele deficytów i niewykorzystany potencjał jako miejsce integracji i spędzania czasu przez mieszkańców obszaru. Proponuje się nowe zagospodarowanie parku uwzględniające: – zadbanie o infrastrukturę: utwardzenie alejek, stworzenie ścieżek rowerowych, naprawę mostku i zadbanie by wokół niego nie tworzył się podmokły teren, instalacja odpowiedniego (nie punktowego) oświetlenia, – zagospodarowanie miejsca do zabawy dzieci, – zapewnienie infrastruktury do odpoczynku (różnego rodzaju ławki, leżanki) oraz do aktywnego wypoczynku (infrastruktura do ćwiczeń ruchowych), – zagospodarowanie terenu przy ogródkach działkowych na miejsce do wspólnego spędzania czasu przez mieszkańców: miejsce powinno być oznaczone tablicą, wyposażone w stoły, miejsca do siedzenia, murowany grill zewnętrzny, pojemniki na odpady, – zwiększenie częstotliwości patroli policji i straży miejskiej, instalacja monitoringu.
Doposażenie placu zabaw przy ul. Bogusława X	Jest to główny, największy, właściwie jedyny dobrze wyposażony, wielofunkcyjny plac zabaw dla dzieci na terenie osiedla. Miejsce wymaga doposażenia w następującym zakresie: – instalacja nowych urządzeń do zabawy, zarówno dla dzieci starszych, jak i młodszych, w tym piaskownicę (zamykaną z uwagi na koty i psy), – instalacja dodatkowego oświetlenia na placu zabaw, aby światło padało także na chodnik oraz miejsca do siedzenia po jednej i drugiej stronie placu; należy rozważyć zastosowanie czujnika ruchu w ulicznych lataniach, aby światło nie obniżało komfortu mieszkańców bloku sąsiadującego z placem zabaw, – instalacja monitoringu.
Zielone Lęborskie – zadbanie o zieleń na osiedlach	Obszar Lęborski posiada dużo zaniedbanych terenów zielonych wewnątrz osiedli. Powinno się podjąć działania poprawiające jakoś tych terenów poprzez: – regularne koszenie traw, nasadzenia nowych roślin (w tym kwiatów), – tworzenie nowych terenów zielonych, – tworzenie parków kieszonkowych między blokami, na przykład przy ulicy Grochowskiej 4.
Lęborskie dla mieszkańca – rozwój małej infrastruktury wewnątrz osiedli	Obszar Lęborski zdiagnozowany został jako miejsce przyjazne do mieszkania jednak z wieloma deficytami w zakresie małej infrastruktury związanej z codziennym funkcjonowaniem mieszkańców obszaru. W związku z tym należy wprowadzić małą infrastrukturę wewnątrz osiedli w następującym zakresie: – między budynkami mieszkalnymi należy wygospodarować miejsca na elementy siłowni zewnętrznej typu street workout (typ siłowni zewnętrznej pozwalający na trening z ciężarem własnego ciała) - lokalizację należy uzgodnić z mieszkańcami wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, – montaż ławek w miejscach zacienionych i nasłonecznionych między blokami, w sąsiedztwie ławek należy zadbać o estetykę otoczenia, w tym nasadzenia kwiatów, – rozbudowa mini placów zabaw z miejscami do gry w piłkę w przestrzeniach między budynkami (place zbaw powinny być zróżnicowane ze względu na różny wiek dzieci i poziom ich sprawności ruchowej, w tym niepełnosprawność, teren powinien być zadbany, z nasadzeniami zieleni, bezpieczną dla dzieci nawierzchnią i miejscami do siedzenia dla opiekunów), dotyczy placów zabaw zlokalizowanych przy ulicy Kaliskiej 7-13, Jerzego 6/8, Grochowskiej 2, Grochowskiej 3, – montaż stojaków na rowery przy budynkach mieszkalnych, lokalizacje należy uzgodnić z mieszkańcami.
Zmiana polityki parkingowej	Istotnym problemem dla mieszkańców jest niewystarczająca liczba miejsc parkingowych. Każda ze wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych rozwiązuje ten problem samodzielnie. Kosztem ogólnodostępnych terenów zielonych, ławek, placów zbaw, boisk dla dzieci wyznaczane są kolejne miejsca do parkowania, zamknięte szlabanem lub bramą drogi wewnętrzne lub drogi przeciwpożarowe. W związku z tym należy wypracować nową

	politykę parkingową wraz z mieszkańcami, przedstawicielami wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych oraz lokalnych przedsiębiorców i przedstawicieli instytucji oświatowych.
Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich	Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich powinien być uruchomiony we wszystkich obszarach rewitalizacji. Zakłada wsparcie finansowe na działania animacyjno-artystyczne na podwórkach, osiedlach. Celem programu jest budowanie sieci wzajemnego wsparcia oraz aktywizacji i integracji mieszkańców. Program będzie realizowany w formie otwartego całorocznego naboru wniosków na granty finansowe na inicjatywy mieszkańców i współdziałanie sąsiedzkie. Wnioski powinny być składane przez grupy nieformalne mieszkańców, a w przypadku złożenia wniosków przez organizację pozarządową wniosek powinien być poparty podpisem minimum 10 mieszkańców wspólnoty mieszkaniowej, osiedla lub podwórka, którego dotyczy wniosek.
Program Moje Podwórko	Program zakłada dofinansowanie tworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku np. wymianę nawierzchni, elementy małej architektury, nasadzenia zieleni, stojaki, wiaty na rowery, stworzenie ogródków, przedogródków itp. we wszystkich podobszarach rewitalizacji. Dofinansowanie będą mogły otrzymać wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe (po konsultacjach z mieszkańcami i podjęciu uchwały), a także osoby prywatne np. właściciele kamienic, w których np. 70% stanowią lokale mieszkaniowe i pomysł został skonsultowany z mieszkańcami. Podobne programy od wielu lat funkcjonują w wielu miasta m.in. Toruniu (Moje Podorówko), Szczecinie (Zielone Podwórko). Zasady programu należy wypracować w sposób partycypacyjny z interesariuszami.

Tabela 21 Propozycje przedsięwzięć w ramach partycypacji społecznej dla Obszaru Lęborskiego. Źródło: Fundacja „Pracownia Zrównoważonego Rozwoju”

4.5.3 Analiza lokalnych potencjałów

Zabytkowy Park im. gen. J.H. Dąbrowskiego oraz inne obiekty Twierdzy Kołobrzeg

Na podobszarze znajduje się jedyny zachowany fragment głównych fortyfikacji Twierdzy Kołobrzeg, pochodzących z początku XVIII w. W Parku możemy zobaczyć fragment fosy, wału ziemnego, lunety Lauenburg i bastionu Pommern. Park został założony w 1873 r. w czasie likwidacji umocnień twierdzy. Przy granicy parku znajduje się Bastion Magdeburg. Fragmenty fortyfikacji głównych są wyjątkowym miejscem, świadczącym o historii miasta. Niestety niewystarczająco wyeksponowanym i całkowicie niewykorzystanym turystycznie. Pojawiały się pomysły zagospodarowania bastionu na inne cele np. Muzeum Oręża Polskiego, jednak nie znalazły one powszechnej akceptacji. Dla zabytku i rewitalizacji podobszaru korzystne byłoby wprowadzenie w okolice pozostałości fortyfikacji lub na teren bastionu Magdeburg obiektu kultury lub innego obiektu o charakterze publicznym.

Lokalizacja

Blisko Starówki, przy drogach o znaczeniu regionalnym oraz przy rzece Parsęcie.

Tereny zielone

Tereny ogródków działkowych wraz ze Stawem Stokrotkowym oraz nieużytki od strony rzeki dają możliwość utworzenia ciekawych terenów rekreacyjnych.

4.5.4 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Lęborski

ANALIZOWANA SFERA	WYSTĘPUJĄCE PROBLEMY	WYSTĘPUJĄCE POTENCJAŁY	ZDIAGNOZOWANE POTRZEBY
SPOŁECZNA	• DEPOPULACJA, • STAN ANOMALNIE WYSOKIEJ STAROŚCI • SPADEK LICZEBNOŚCI MĘŻCZYZN • BEZROBOCIE • DUŻE ZAGĘSZCZENIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI • DUŻE ZAGĘSZCZENIE ZJAWISKA UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU, OBECNOŚĆ OSÓB NIETRZEŹWYCH W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ • PRZEMOC W RODZINIE • BARDZO NISKI KAPITAŁ SPOŁECZNY • NISKIE CZYTELNICTWO	• KOMPLEKS OŚWIATOWY	• PROMOWANIE OBSZARU JAKO DOBREGO MIEJSCA DO ŻYCIA - wykorzystanie tzw. „śródmiejskiej lokalizacji” w celu wykreowania „nowej” odmłodzonej populacji • ZWRÓCENIE UWAGI NA POTRZEBY LUDZI MŁODYCH • ZWIĘKSZENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ, BUDOWA TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ • ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW • WSPARCIE ROZWOJU WSPÓLNOT I GRUP SĄSIEDZKICH • ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO • OPIEKA DLA SIENIORÓW • WSPARCIE INSTYTUCJONALNE DLA OBSZARÓW KUMULACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH, PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU TYCH OBSZARÓW (utworzenie placówki wsparcia dziennego zapewniającej opiekę i wychowanie, pomoc dydaktyczną, wspieranie rozwoju dzieci, organizację czasu wolnego oraz różnorodnych zachowań prospołecznych) • LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNCH • DOSTOSOWANIE OBIEKTÓW DO OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH
GOSPODARCZA	• BARDZO MAŁA ILOŚĆ AKTYWNYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	• LOKALNI RZEMIEŚLNICY: PIEKARZ, SZEWC • TARGOWISKO • NIEZAGOSPODAROWANE TERENY POMIĘDZY UL. BOGUSŁAWA X I UL. KAMIENNĄ, NA SKRAJU PARKU IM. GEN. .J.H. DĄBROWSKIEGO	• UPORZĄDKOWANIE PRZESTRZENI I FUNKCJI OBSZARU • WYKREOWANIE CENTRUM USŁUGOWO-REKREACYJNEGO PRZY UL. LIPOWEJ I SŁOWIŃCÓW • WSPARCIE DLA ZANIKAJACYCH USŁUG

			RZEMIEŚLNICZYCH • WSPARCIE DLA ROZWOJU USŁUG DLA SENIORÓW • ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH POMIĘDZY UL. KAMIENNA I PARKIEM -lokalizacja nowych innowacyjnych form działalności gospodarczej na terenach dawnej bazy PKS • Podjęcie działań zagospodarowywania pustostanów
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	• INTENSYWNY RUCH SAMOCHODOWY DROGAMI WOJEWÓDZKIMI • PRZECIĄŻENIE SIECI KOMUNIKACYJNEJ, korki, blokujące się skrzyżowania ulic • TRUDNY DOJAZD DO OSIEDLA, WYJAZD Z UL. BOGUSŁAWA X NA UL. KAMIENNĄ I Z UL. JERZEGO NA UL. KRZYWOUSTEGO • CHRONICZNY BRAK MIEJSC PARKINGOWYCH • NIESTETYCZNY KOMPLEKS BLASZANYCH GARAŻY NA POŁUDNU PODOBSZARU • BRAK INFRASTRUKTURY KULTURY I REKREACJI ZWŁASZCZA DLA SENIORÓW • BRAK INFRASTRUKTURY ZDROWOTNEJ DEDYKOWANEJ SENIOROM • NIEDOSTATECZNA JAKOŚĆ TERENÓW REKREACYJNYCH • ZANIEDBANE PODWÓRKA • NIEDOSTATECZNE WYPOSAŻENIE PLACÓW ZABAW, TERENÓW REKREACYJNYCH W SĄSIEDZTWIE ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ	• LOKALIZACJA • BARDZO DOBRA DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA • KOMPLEKS OŚWIATOWY PRZY UL. BOGUSŁAWA X • KAMIENICE NALEŻACE DO GMINY PRZY UL. SŁOWIŃCÓW I LIPOWEJ	• PRZEBUDOWA DOJAZDU DO PODOBOSZARU – skrzyżowania o ruchu okrężnym • POPRAWA POLITYKI PARKINGOWEJ (nowe parkingi, w tym wielopoziomowe przy ul. Kamiennej oraz ul. Krzywoustego), • UTWORZENIE OBIEKTÓW KULTURY (biblioteka, klub osiedlowy itp., gdzie specjalną uwagę poświęci się seniorom), proponowane miejsca do kamienice przy ul. Lipowej 1 i Słowińców 2 LUB Możliwość nowej lokalizacji Muzeum Oręża Polskiego, a zwłaszcza lokalizacji ekspozycji plenerowej związanej z Twierdzą Kołobrzeg, • Miejsca SPOTKAŃ DLA SENIORÓW • WSPIERANIE ROZWOJU USŁUG ZDROWIA • WYKREOWANIE ATRAKCYJNEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ – PLACU – DEPTAKU, (ul. Lipowa i ul. Słowińców) • WPROWADZANIE ZIELENI DO WNĘTRZ OSIEDLI I PODWÓREK • ATRAKCYJNE ZAGOSPODAROWANIE PODWÓREK INFRASTRUKTURĄ REKREACYJNĄ • UTWORZENIE DRUGIEGO PLACU ZABAW • CIEKAWE ZAGOSPODAROWANIE BRZEGU RZEKI PARSĘTY ORAZ BASTIONU MAGDEBURG • ROZWÓJ TERENÓW REKREACYNYCH NA POŁUDNIU PODOBSZARU

			• POPRAWA ZAGOSPODAROWANIA PARKU I JEGO OKOLIC • DOPOSAŻENIE PLACÓW ZABAW • Objęcie całości podobszaru dokumentacją planistyczną (MPZP)
ŚRODOWISKOWA	• BARDZO ZŁA JAKOŚĆ POWIETRZA • DUŻY HAŁAS	• PARK IM. GEN. J.H. DĄBROWSKIEGO • TERENY OD POŁUDNIA PODOBSZARU: DZIAŁKI I STAW STOKROTKOWY	• PROWADZENIE MONITORINGU JAKOŚCI POWIETRZA • ZWIĘKSZENIE NASADZEŃ OCHRONNYCH I IZOLACYJNYCH, ZWŁASZCZA OD UL. KOSZALIŃSKIEJ • WPROWADZENIE WIĘKSZEJ ILOŚCI ZIELENI NA PODWÓRKACH • POPRAWA ESTETYKI ISTNIEJĄCYCH TERENÓW ZIELONYCH • DALSZE RÓŻNICOWANIE BIOLOGICZNE TERENÓW ZIELONYCH, • UTWORZENIE MINIORÓDKÓW KWIATOWYCH PRZY POMOCY MIESZKAŃCÓW • PROWADZENIE MONITORINGU HAŁASU
TECHNICZNA	• DUŻA ILOŚĆ BUDYNKÓW WYBUDOWANYCH NA POCZĄTKU LAT 70-TYCH. – niski standard zamieszkania (małe i ciasne mieszkania ze ślepymi łazienkami i kuchniami), konieczność przeprowadzenia remontów, • NIEDOPASOWANIE WARUNKÓW TECHNICZNYCH BUDYNKÓW DO DZISIEJSZYCH STANDARDÓW – NP. brak wind, balkonów		• POPRAWA STANU TECHNICZNEGO I ESTETYKI OBIEKTÓW BUDOWLANYCH • MODERNIZACJA LUB PRZEBUDOWA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH (POPRAWA DOSTĘPNOŚCI BUDYNKÓW DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Tabela 22 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Lęborski

5 Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy

5.1 Strategia Rozwoju Miasta Kołobrzeg do roku 2020[146]

Dokument strategii obejmuje elementy diagnozy z „Raportu o stanie miasta Kołobrzeg w latach 2009-2011" oraz wymienia najważniejszych czynni rozwoju miasta Kołobrzeg, wskazując możliwości ich wykorzystania. Dzięki badaniom ankietowym określone zostały docelowe funkcje, kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wizja miasta. Opracowanie zawiera analizę SWOT/TOWS dzięki czemu możliwe było określenie scenariuszy rozwoju i sformułowanie celów strategicznych odnoszących się do analizy SWOT.

Główne cele:

Cel strategiczny A: Stworzenie oferty całorocznej w oparciu o zasoby uzdrowiskowe i turystyczne

Cele operacyjne:

1. Stworzenie konsekwentnej promocyjnej polityki miasta w oparciu o zdrowie.
2. Kołobrzeg celem żeglarzy bałtyckich.
3. Stworzenie warunków do organizacji znaczących imprez o wymiarze krajowym i międzynarodowym.
4. Poprawa jakości środowiska naturalnego, poprzez wykorzystanie innowacyjnych technologii, w tym jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń.

Cel strategiczny B: Tworzenie przyjaznych warunków rozwoju gospodarczego

Cele operacyjne:

1. Wspieranie innowacyjnego i wieloaspektowego wykorzystania surowców naturalnych.
2. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Kołobrzegu.

Cel strategiczny C: Dążenie do budowania wzajemnego zaufania, umacnianie kapitału społecznego

Cele operacyjne:

1. Umacnianie poczucia tożsamości mieszkańców poprzez wykorzystanie dziedzictwa historycznego i dialog społeczny.

W oparciu o wyartykułowane w Strategii Rozwoju Miasta Kołobrzeg do roku 2020 cele strategiczne, opracowano programy operacyjne. Strategia jest więc wdrażana przez trzy Wieloletnie Strategiczne Programy Operacyjne (zwane dalej również WSPO): Klimatyczny Kołobrzeg, Przedsiębiorczy Kołobrzeg, Obywatelski Kołobrzeg, zwane dalej Programami. W odpowiedzi na wskazane w Strategii kierunki działań w WSPO wyodrębniono jedenaście obszarów operacyjnych, które wzajemnie się przenikają i uzupełniają: Środowisko, Kultura, Gospodarka Morska, Turystyka I Zdrowie, Przedsiębiorczość, Transport, Zasoby, Edukacja, Sport, Problemy Społeczne. Zadania wskazane w poszczególnych obszarach są odpowiedzią na kluczowe zadania dla przyszłości Kołobrzegu wskazane w Strategii Rozwoju Miasta Kołobrzeg do 2020 roku.

W Strategii Rozwoju Miasta Kołobrzeg do 2020 r. problematykę rewitalizacji umiejscowiono przy następujących celach:

- Cel strategiczny B: Tworzenie przyjaznych warunków rozwoju gospodarczego.
- Cel strategiczny C: Dążenie do budowania wzajemnego zaufania, umacnianie kapitału społecznego.

[146] http://umkolobrzeg.esp.parseta.pl/uploads/media/4-1_10.pdf

Szczegółowe zapisy na poziomie wykonawczym wskazano natomiast w WSPO, zwłaszcza w dwóch Programach Operacyjnych:

B. PRZEDSIĘBIORCZY KOŁOBRZEG, Obszar PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ, Projekt B2. Przestrzeń dla biznesu:
DZIAŁANIE 1): Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji - działania rewitalizacyjne obszarów zdegradowanych (w tym terenów powojskowych) oraz działania rewaloryzacyjne miasta pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych, m.in.: terenów nad Parsętą w tym ul. Zygmuntowskiej, Śródmieścia, Podczela, Dzielnicy Zachodniej.

C. OBYWATELSKI KOŁOBRZEG, Obszar Sprawy Społeczne, Projekt C.11. Włączenie społeczne:
DZIAŁANIE 2) Zindywidualizowane i kompleksowe formy reintegracji społecznej i zawodowej osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym: b. Udział w procesie rewitalizacji.

Fragment WSPO

Drugi z projektów w obszarze PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ - PRZESTRZEŃ DLA BIZNESU obejmuje swym zakresem opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym działania rewaloryzacyjne przestrzeni miasta pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych, w tym: terenu nad Parsętą, Śródmieścia, Podczela, Dzielnicy Zachodniej. Projekt uwzględnia przede wszystkim rewitalizację obszarów zdegradowanych (w tym obszary powojskowe) rozumianą jako działania w sferze społecznej, ekonomicznej, przestrzennej, środowiskowej, kulturalnej i technicznej zmierzające do wyprowadzenia danych obszarów ze stanu kryzysu, nadania nowej jakości funkcjonalnej i stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

W ramach działań rewitalizacyjnych planuje się rewitalizację dawnych obszarów powojskowych i terenów do nich bezpośrednio przyległych. Rewitalizacja służyć będzie nie tylko podniesieniu atrakcyjności danego obszaru dla podmiotów gospodarczych i potencjalnych nowych jego mieszkańców, ale również wsparciu rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego oraz podniesieniu jakości życia obecnych mieszkańców. Działania związane z rewitalizacją obszarów powojskowych i terenów do nich bezpośrednio przyległych wiążą się z kompleksowym procesem rewitalizacji obszarów wykorzystywanych kiedyś przez wojsko, których przestrzenie, funkcje i substancje uległy procesowi strukturalnej degradacji, znacznie utrudniając prawidłowy rozwój społeczno-gospodarczy obszaru, jak i zrównoważony rozwój całego miasta. Zadanie będzie kontynuacją oraz rozwinięciem działań „Lokalnego Planu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Powojskowych Miasta Kołobrzeg na lata 2010 – 2015".

Polityka inwestycyjna przedsiębiorstw jest mocno powiązana z procesami rewaloryzacji przestrzeni miejskiej. Przedsiębiorstwa chętnie lokalizują się na terenach rewaloryzowanych, które stanowią atrakcyjne lokalizacje dla prowadzenia działalności gospodarczej. Rewaloryzacja sprzyja tworzeniu nowych przedsiębiorstw oraz miejsc pracy. Dlatego w celu pobudzenia małej i średniej przedsiębiorczości planuje się m.in. rewaloryzację obszaru Śródmieścia, terenów nad Parsętą w tym ulicy Zygmuntowskiej, Podczela oraz Dzielnicy Zachodniej.

Ważnym elementem poprawy jakości przestrzeni publicznej będą działania związane z uzupełnieniem i rehabilitacją tkanki miejskiej zlokalizowanej w obszarach śródmiejskich oraz nadrzecznych. Rewaloryzacja śródmieścia Miasta Kołobrzeg to głównie działania związane z poprawą zachowania i wyeksponowaniem krajobrazu kulturowego tej części miasta. Ważne jest kształtowanie śródmiejskiej przestrzeni publicznej pod kątem zwiększania jej atrakcyjności i wzbogacania palety aktywności, jakie można w niej realizować. Działania w tym zakresie będą polegać na wskazaniu miejsc wymagających do uzupełnienia zabudowy w pierzejach niektórych ulic oraz rewaloryzacji wartościowych budynków będących w rejestrze zabytków lub ewidencji zabytków. Z kolei rewaloryzacja terenów nad Parsętą wynika z potrzeby przywrócenia dotychczasowych i wprowadzenia nowych funkcji dla tej części miasta. Działania w tym zakresie wiążą się z odnową, ożywieniem i uatrakcyjnieniem obszaru, którego funkcje rekreacyjne czy kulturalne uległy degradacji

lub nie były wykorzystane, utrudniając tym samym prawidłowy rozwój społeczno-gospodarczy obszaru. Odtworzenie miejskiej przestrzeni nadrzecznej i otwarcie jej na potrzeby mieszkańców to jedno z wyzwań mających na celu podniesienie jakości przestrzeni miejskiej.

Rewaloryzacja Dzielnicy Zachodniej odznaczającej się typowo wypoczynkowym i nadmorskim charakterem to z kolei działania odnoszące się do procesu odnowy przestrzeni, funkcji i substancji terenów nadmorskich, które uległy procesowi degradacji.

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE to kolejny z projektów przewidzianych do realizacji w obszarze POMOC SPOŁCZNA. Obejmuje on działania skierowane zarówno do mieszkańców zagrożonych nieobecnością i nieuczestniczeniem w ważnych sferach codziennego życia, jak również do wszystkich kołobrzeżan w zakresie zwiększenia ich świadomości na temat bezdomności, ubóstwa, alkoholizmu, narkomanii, przemocy, migracji ludności, w tym – napływu cudzoziemców, bezrobocia i niepełnosprawności. Beneficjentami będą osoby wyizolowane społecznie lub zagrożone tym zjawiskiem. Poprzez różne formy pomocy, wykluczeni dotychczas mieszkańcy mogą liczyć na pełne i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym oraz wsparcie i aktywizację na rynku pracy.

Niezwykle ważnym i skutecznym narzędziem w procesie pobudzania aktywności społecznej, będzie prowadzenie działań rewitalizacyjnych na obszarach kryzysowych (obszarach o największej koncentracji niepożądanych problemów przestrzennych, społecznych i ekonomicznych powodujących jego trwałą degradację). Działania polegające na łączeniu aktywnej integracji i przedsięwzięć infrastrukturalnych przyczyniają się do kreowania nowych miejsc pracy a tym samym wzrostu gospodarczego, co prowadzi do poprawy jakości życia na obszarach objętych rewitalizacją społeczno–gospodarczą [obszary zdegradowane w tym tereny powojskowe].

5.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kołobrzeg (przyjęte Uchwałą Nr XXXIV/466/13 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 12 czerwca 2013 r., zmienione Uchwałą Nr XLI/631/18 z dnia 27 marca 2018 r.) obejmuje swoim zasięgiem miasto Kołobrzeg w jego granicach administracyjnych. W 2018 r., w związku z Uchwałą Nr XXVIII/409/17 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 9 lutego 2017 r., wprowadzono do Studium granice obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji. Przedstawiona w dokumencie generalna koncepcja rozwoju Kołobrzegu wskazuje potrzebę rozwoju przestrzennego miasta z uszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, oraz zgodnie z regułą pierwszeństwa jakości nad ilością. Wśród głównych funkcji rozwoju Kołobrzegu wymienia się funkcje turystyczno-wypoczynkową, uzdrowiskową, kulturową, portową, mieszkaniową, administracyjną i oświatową, z czego studium wskazuje jako najważniejsze z nich kolejno funkcję turystyczno-wypoczynkową, funkcję uzdrowiskową. Polityka rozwoju skierowana jest na ochronę i utrzymanie potencjału przyrodniczego, zaspokajanie potrzeb z zakresu turystyki i wypoczynku dla mieszkańców i turystów, przywrócenie wartości kulturowych miasta poprzez zhumanizowanie przestrzeni miejskiej (rozbudzenie tożsamości terytorialnej), dalszy rozwój mieszkalnictwa oraz działalności gospodarczej (związanej przede wszystkim z portem oraz obsługą ruchu turystycznego, przetwórstwem spożywczym). Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych, najważniejsze są działania skierowane do mieszkańców, którzy zgodnie z zapisami studium są „największą wartością miasta, najważniejszym adresatem działań samorządu, którego zasadniczym zadaniem jest podnoszenie standardu życia i dbałość o wzrost zadowolenia z miejsca zamieszkania”.

W zakresie kierunków rozwoju mieszkalnictwa, istotnych z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych, w studium wskazuje się potrzebę budowy tanich mieszkań z przeznaczeniem dla ludzi niezamożnych, łatwo dostępnych do zasiedlenia i ekonomicznych w eksploatacji. Wśród zaleceń znalazło się również zwalnianie mieszkań w budynkach grożących katastrofą budowlaną, stwarzanie możliwości zamiany mieszkań dużych i drogich w eksploatacji, na mniejsze, nowoczesne i tanie mieszkania, analizę potrzeb remontowych, poprawę stanu technicznego obiektów będących w zasobie mieszkaniowym gminy. Dodatkowo wskazuje się, iż zwalniany zasób mieszkaniowy o gorszej strukturze i standardzie może również zostać wykorzystany do realizacji potrzeb mieszkalnictwa o charakterze socjalnym. Ww. wskazania pozwalają na realizację części działań rewitalizacyjnych w zakresie społecznym, określonych na podstawie diagnozy. Niemniej jednak opisane kierunki rozwoju mieszkalnictwa można dodatkowo uzupełnić np. w zakresie kierunku rozwoju, jakim jest budowa mieszkań chronionych, czy też doprecyzowanie działań związanych z podwyższaniem standardu budynków, np. w zakresie możliwości sytuowania szybów windowych, niezależnie od wskaźników i parametrów zabudowy, czy też ramp i podjazdów dla osób niepełnosprawnych.

Ważnym zapisem w studium jest wskazanie, iż w momencie realizowania jakichkolwiek przedsięwzięć rewitalizacyjnych istniejących osiedli mieszkaniowych nie powinno ograniczać się wyłącznie do substancji mieszkaniowej, ale również uwzględnić ich bezpośrednie otoczenie, np. jeżeli to możliwe, powinno się wprowadzić uspokojenie ruchu, jeżeli warunki będą tego wymagały - ekrany akustyczne, czy też wprowadzić zieleń wypoczynkową, a także wskazać działania umożliwiające wprowadzenie, nawet kosztem ilości mieszkań, wysokostandardowych usług ogólnomiejskich w rewitalizowanej zabudowie.

W zakresie kierunków rozwoju oraz przedsiębiorczości, głównym celem jest podniesienie standardu usług istniejących, przede wszystkim społecznych i komercyjnych, które miałyby towarzyszyć rozwijającemu się budownictwu mieszkaniowemu. Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych, najważniejsze są zapisy dotyczące realizacji zasad równego dostępu

mieszkańców do usług bytowych. Wśród nich wskazuje się niwelowanie różnic w wyposażeniu w usługi handlu, gastronomii, rzemiosła usługowego, kultury i sportu poszczególnych części miasta, oraz realizację zakładanej sieci placówek oświatowych zgodnie z występującą strukturą demograficzną. Istotna jest budowa infrastruktury społecznej (oświata, zdrowie, kultura) ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju kultury i szkolnictwa średniego i wyższego).

Wśród kierunków i zasad rozwoju działalności gospodarczej wymienia się uruchamianie lokalnych programów rewitalizacji mających na celu ożywienie społeczno-gospodarcze, zachęcenie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących nowe miejsca pracy i wspieranie lokalnej przedsiębiorczości. Studium wskazuje zasadność opracowania przez władze miasta na ten cel finansowych mechanizmów wsparcia.

Studium wymienia główne zasady urządzania przestrzeni miasta Kołobrzeg, w tym m.in. podkreśla zasadność intensyfikacji zabudowy na terenach aktywności gospodarczej, konieczność kształtowania wspólnych przestrzeni publicznych, oraz kształtowanie zielonych przestrzeni otwartych parków, skwerów wraz z atrakcyjnym ich urządzeniem.

Polityka przestrzenna miasta odnosi się do pięciu kierunków zrównoważonego rozwoju:

- ochrony środowiska przyrodniczego,
- utrzymania funkcji uzdrowiskowej miasta,
- tworzenia oferty turystyki i wypoczynku,
- kształtowania środowiska mieszkaniowego,
- budowy rynku pracy, innego niż związany z turystyką i wypoczynkiem.

Polityka przestrzenna miasta musi także mieć na celu:

A. rozwój ekologiczny:
   - ochrona powierzchni ziemi,
   - ochrona wód,
   - ochrona powietrza,
   - ochrona warunków naturalnych stanowiących podstawę dla funkcjonowania uzdrowiska;

B. rozwój kulturowy:
   - ochrona obiektów zabytkowych,
   - ochrona krajobrazu kulturowego,
   - harmonijne kształtowanie nowej zabudowy, dostosowanej do skali i charakteru miasta;

C. rozwój gospodarczy:
   - rozwój budownictwa mieszkaniowego
   - rozwój usług podstawowych i ponadpodstawowych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym,
   - wzrost aktywności i koniunktury gospodarczej,
   - rozwój komunikacji,
   - rozwój infrastruktury technicznej.

Wśród zadań własnych gminy miejskiej i lokalnych inwestycji celu publicznego wynikających ze Studium znalazło się zapewnienie mieszkańcom odpowiedniego poziomu usług oświaty, opieki społecznej i usług zdrowia, wyrównanie poziomu życia mieszkańców, wzrost zadań własnych związanych z opieką społeczną nad ludźmi starszymi, w tym odpowiedzią na zwiększone zapotrzebowanie na opiekunów społecznych i miejsca w domach opieki. Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych, oprócz oczywiście rozwoju podstawowego układu drogowego i infrastruktury, jest również wskazane w studium wyposażenie obszarów osiedlowych w obiekty rekreacji i wypoczynku.

Dla terenów podobszaru rewitalizacji Śródmiejski z Wyspą Solną i częścią wschodnią portu Studium wskazuje za zasadne, aby w ramach rewitalizacji Śródmieścia uzupełniono zabudowę wzdłuż nabrzeża pomiędzy ul. E. Gierczak a ul. Narutowicza (np. terenu, który powstałby po przeniesieniu muzeum). Dodatkowo na obszarze Starego Miasta wskazuje się potrzebę zmiany organizacji ruchu, poprzez wyłączenie ścisłego śródmieścia (miasto w murach obronnych) z ruchu

samochodowego. Zgodnie ze Studium, najważniejszą przestrzenią publiczną w mieście powinno być historyczne śródmieście, skupiające wszystkie prestiżowe usługi ogólnomiejskie i ponadlokalne związane z regionalną funkcją Kołobrzegu. Należy dążyć do tego, aby główne centrum miasta – historyczne śródmieście, pełniło obecnie i w przyszłości nadrzędną rolę w mieście, polegającą głównie na centralizacji struktury miejskiej, tworzeniu więzi społecznych, tworzeniu wizytówki miasta jako centrum ogólnomiejskiego z przeważającym udziałem lokowania usług centrotwórczych.

Dla terenów podobszaru rewitalizacji Zachodni z częścią zachodnią portu Studium wskazuje zasadność podjęcia działań na rzecz wykreowania i utrzymania miasta Kołobrzeg jako regionalnego ośrodka obsługi portowej.

Część podobszaru rewitalizacji terenów powojskowych po obu stronach ulicy Mazowieckiej w Studium została wyróżniona w związku z koniecznością zaadaptowania terenów powojskowych. Jednym z podstawowych warunków rozwoju budownictwa mieszkaniowego jest odpowiednie przygotowanie gruntów dla zabudowy mieszkaniowej. Nadmienia się również, że plany realizacyjne związane z budownictwem mieszkaniowym znalazły swoje odzwierciedlenie w zrealizowanym programie „Rewitalizacji obszarów miejskich i powojskowych”.

5.3 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2017-2020[147]

Dokument wskazuje kierunki i możliwości podejmowania działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych stanowiąc podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznej mającej na celu poprawę warunków życia mieszkańców i ich integrację społeczną ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej wskazując misję oraz cele i działania jakie powinny być wdrażane w celu złagodzenia lub rozwiązania problemów o charakterze społecznym.

Główne cele:

Cel strategiczny 1: **Interdyscyplinarne wspieranie osób i rodzin umożliwiające pełny udział w życiu społecznym**

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie osobom i rodzinom bezpieczeństwa socjalnego, wzmacnianie ich potencjału i podnoszenie poziomu funkcjonowania.
2. Promowanie i wspieranie prawidłowego modelu rodziny, edukacja i profilaktyka w zakresie właściwego pełnienia ról rodzicielskich.
3. Promowanie i wspieranie postaw utrzymywania międzypokoleniowych więzi rodzinnych, wzajemnej pomocy wszystkich członków rodziny.
4. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
5. Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
6. Utrzymanie osób starszych w środowisku, aktywizowanie i włączanie społeczne seniorów.
7. Ograniczenie skutków niepełnosprawności, likwidacja barier, aktywizowanie i włączanie społeczne osób niepełnosprawnych.
8. Zapobieganie zjawisku bezdomności, udzielanie pomocy osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.
9. Wspieranie i aktywizacja osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo.
10. Zwiększenie dostępności mieszkańców do usług ochrony zdrowia.
11. Promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.

Cel strategiczny 2: Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom miasta

Cele operacyjne:

1. Zapobieganie uzależnieniom, przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej i niwelowanie skutków tych zjawisk.
2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, w tym fizycznego, komunikacyjnego, e-bezpieczeństwa, itp.
3. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
4. Zwiększenie dostępności i mobilności służb zaangażowanych w zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców i rozwój komunikacji między tymi służbami.

Cel strategiczny 3: Stwarzanie warunków do rozwoju potencjału społeczności lokalnej

Cele operacyjne:

1. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego, pobudzanie lokalnych inicjatyw społecznych.
2. Wspieranie dialogu społecznego i partycypacji społecznej.

[147] http://www.mops.kolobrzeg.pl/files/Klub_Seniora/Strategia_Rozwizywania_Problemw_Spoecznych_Gminy_Miasto_Koobrzeg_na_lata_2017-2020.pdf

3. Stwarzanie warunków do rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych.
4. Edukacja obywatelska.
5. Wysoka jakość usług społecznych.

Dokument umożliwia znaczące rozszerzenie skali działań rewitalizacyjnych w ramach polityki społecznej. Najważniejszym kierunkiem działań w przypadku tego dokumentu jest rozwinięcie działań związanych z polityką społeczną.

5.4 Strategia Rozwoju Miasta i Regionu Kołobrzeg na lata 2017-2023+

Dokument zawiera główne kierunki strategiczne, komunikacyjne i promocyjne miasta Kołobrzeg. Strategia została opracowana na podstawie diagnozy obecnego wizerunku miasta oraz sposobu jego odbioru przez mieszkańców, turystów oraz przedstawicieli biznesu[148].

Zdaniem mieszkańców Kołobrzeg to miasto o dwóch obliczach, w podziale na oblicze sezonowe i posezonowe. Wśród odczuwalnych problemów społecznych i gospodarczych mieszkańcy wymieniają: niskie pensje, mały rynek pracy poza sezonem letnim, słaby rozwój niezależnych od turystyki branż i przedsiębiorstw, sezonowość ruchu turystycznego.

Za największe wady Kołobrzegu uznawane są drożyzna, wysokie ceny, kolejki, korki w sezonie, tłum, niewystarczająca liczba parkingów, brak oferty po sezonie. Mieszkańcy nie uważają atrakcyjności ekonomicznej za atut Kołobrzegu. Wśród wypowiedzi mieszkańców pojawia się bardzo wiele opinii dotyczących tego, że „Kołobrzeg to miasto starszych ludzi" lub „niemieckiej geriatrii". Mieszkańcy obawiają się szybkiej depopulacji miasta i starzenia się społeczeństwa. Zwracają również uwagę na brak dodatkowych atrakcji w Kołobrzegu[149].

Środowisko biznesowe dostrzega wysoki potencjał ekonomiczny Kołobrzegu, chociaż deklaruje jednocześnie, że miasto jest ofiarą sukcesu. Wzmożony boom turystyczny jest przyczyną wielu problemów, które przedkładają się bezpośrednio na życie mieszkańców. W hierarchii problemów na pierwszy plan wysuwają się brak parkingów, tłok i niedowład komunikacyjny. Problemem, jest brak wykwalifikowanej kardy oraz niedobór pracowników w stosunku do ilości miejsc pracy. Za główny powód uważa się migrację zarobkową do krajów skandynawskich oraz do Wielkiej Brytanii oraz migrację młodych ludzi do większych aglomeracji miejskich, gdzie otrzymują lepsze warunki pracy. Kołobrzeg nie oferuje żadnych atrakcji dla młodych ludzi – brak oferty kulturalnej, rozrywkowej oraz niedowład innych branży w gospodarce niż turystyka.

Poważną wadą Kołobrzegu jest wyraźny podział na dwie strefy: uzdrowiskową i miasto. Za linię demarkacyjną uznaje się tory kolejowe, które mają duży wpływ na funkcjonowanie społeczności lokalnej, oddzielają bowiem część przeznaczoną dla mieszkańców od turystycznej.

Wiele opinii środowiska biznesowego odnosi się do jakości życia w mieście oraz wskazania obszarów, które powinny zostać zagospodarowane w najbliższej przyszłości. Zwracają oni uwagę przede wszystkim na:

1. Słabo wykorzystany potencjał rzeki Parsęty (zarówno pod względem turystycznym jak i gospodarczym);
2. Zbyt małe wykorzystanie morza (żegluga, komunikacja morska, sporty wodne);
3. Brak rozwoju turystyki morskiej (kitesurfing, windsurfing);
4. Brak lokalnej kuchni;
5. Brak wyższych uczelni;
6. Brak atrakcji pozwalających na przedłużenie sezonu;
7. Brak atrakcji na niepogodę;
8. Brak oferty kulturalnej (poza sezonem letnim).

Środowisko biznesowe wskazuje także na problemy komunikacyjne oraz brak współpracy pomiędzy różnymi interesariuszami miasta (przedsiębiorcy, władze miasta, urzędy, organizacje pozarządowe). Brak wspólnej płaszczyzny działania i koordynacji przedsięwzięć przez jednego lidera/organizację prowadzi często do chaosu komunikacyjnego i konfliktu interesów[150].

[148] „Strategia promocji miasta i regionu Kołobrzeg 2017-2023+" Eskadra some think new, str. 8
[149] J.w., str. 26-27
[150] „Strategia promocji miasta i regionu Kołobrzeg 2017-2023+" Eskadra some think new, str. 32-33

Główne cele strategiczne i operacyjne to:

1. **Wzmocnienie i wzrost rozpoznawalności wizerunku miasta Kołobrzeg:**
   a) Stworzenie nowej i silnej tożsamości miasta;
   b) Współpraca trzech sektorów: nauki, biznesu i samorządu na rzecz rozwoju miasta i regionu;
   c) Poprawa rozpoznawalności i konkurencyjności produktów turystycznych dzięki zastosowaniu działań marketingowych;
   d) Stworzenie spójnego systemu komunikacji wizualnej -CI (corporate identity).
2. **Stworzenie w Kołobrzegu atrakcyjnej przestrzeni do życia oraz spędzania wolnego czasu niezależnie od pory roku:**
   a) Zapewnienie sprawnej komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej obszaru kołobrzeskiego;
   b) Stworzenie oferty edukacyjnej odpowiadającej potrzebom lokalnego rynku;
   c) Inspirowanie na skandynawskiej filozofii szczęścia hygge – głównego elementu wizerunkowego miasta Kołobrzeg na lata 2017-2023;
   d) Zapewnienie ciągłego wzrostu gospodarczego i społecznego miasta zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;
   e) Rewitalizacja, estetyzacja obszarów miejskich i tworzenie terenów zielonych;
   f) Rozszerzenie oferty kulturalno-rozrywkowej, w tym stworzenie całorocznych subproduktów turystycznych dla mieszkańców i turystów;
   g) Zwiększenie ilości organizowanych wydarzeń w Kołobrzegu i okolicy;
   h) Rozwój całego regionu kołobrzeskiego poprzez stworzenie wspólnych produktów turystycznych.
3. **Zbudowanie silnej marki miasta, utożsamianej ze zdrowiem, aktywnością fizyczną oraz wyjątkowym środowiskiem naturalnym:**
   a) Umocnienie wizerunku Kołobrzegu jako miejsca idealnego dla rowerzystów;
   b) Wykorzystanie potencjału wodnego;
   c) Wzmocnienie wartości naturalnych atutów Kołobrzegu: źródła naturalne borowiny i solanki;
   d) Stworzenie szerokiej oferty sportowo-rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców i turystów przez cały rok.

Miasto utrzymywane jest w stanie równowagi, przez co pozostaje atrakcyjne dla różnych grup interesariuszy (zarówno mieszkańców jak i turystów). To miasto przyjazne, bezpieczne, wygodne, dające komfort codziennego funkcjonowania, wychodzące naprzeciw faktycznym oczekiwaniom miejscowej ludności i gości. Kołobrzeg to miejsce przyjazne dla ludzi, dążące do realizacji ich potrzeb, zarówno tych emocjonalnych, jak i racjonalnych.

W dokumencie tematyka związana z działaniami rewitalizacyjnymi lub obszarami rewitalizacji została wskazana przy poniżej opisanych działaniach.

Green Mile Central Park wiąże się ze stworzeniem kolejowej obwodnicy Kołobrzegu, które należy uznać za priorytet strategii. Jest to przedsięwzięcie kluczowe dla procesu scalania – odtąd oddzielonych stref – części turystycznej i części miejskiej Kołobrzegu. Dzięki przeprowadzeniu tych działań miasto otrzymałoby także unikalną szansę na pozyskanie znaczącej powierzchni pod nowe przestrzenie publiczne i strefy zieleni. Na odzyskanym terenie powinien powstać wielki ogród botaniczny pod dachem, mieszczący ciągi spacerowe, ciągi treningowe (bieganie, rolkarstwo), siłownie, place zabaw, gastronomię itp. Ogród ten byłby połączeniem nowoczesnego parku warstwowego z całorocznymi trasami rekreacyjnymi. Spośród kilku funkcji, które miałby on pełnić, za najważniejszą uznać należy rolę swoistego łącznika, scalającego ze sobą miasto i kurort. Wskazane jest podjęcie działań lobbingowych, skierowanych do rządu, parlamentu oraz PKP. Inwestycja powinna być realizowana pod patronatem państwa.[151]

[151] „Strategia promocji miasta i regionu Kołobrzeg 2017-2023+" Eskadra some think new, str. 146-147

Rzeka Parsęta to jeden z tych atrybutów marki miasta, które wymagają nowego podejścia. W ramach działań strategicznych skupionych wokół Parsęty kluczowe jest:

a) Dokonanie przebudowy istniejących bulwarów;
b) Zaprojektowanie całości działań rewitalizacyjnych w duchu i estetyce hygge;
c) Organizacja stref chillout z estetycznymi leżakami i ławkami;
d) Postawienie food trucków ze zdrową żywnością;
e) Zaplanowanie inicjatyw, które będą organizowane na bulwarach, rewitalizując tę część miasta np. Mistrzostwa Świata w Piknikowaniu;
f) Zapewnienie na bulwarach przemyślanych atrakcji o charakterze stałym np. sensoryczne place zabaw typu edutainment – stworzenie pierwszego w Polsce zadaszonego publicznego planu zabaw, siłownie miejskie, ścieżki edukacyjne, miejsca dla kajaków, największa w Polsce hamakownia, zaułki bukinistów z centrum SWAPPINGU (miejsce wymiany i zamiany używanych książek i innych przedmiotów), oraz publicznie dostępne Miejskie Warsztaty Upcyklingu (miejsca wyposażone w różne narzędzia, gdzie przy wsparciu rzemieślników, instruktorów można dawać starym i zużytym przedmiotom drugie życie;
g) Stworzenie transportu wodnego na Parsęcie np. tramwaju, który mógłby przewozić turystów do portu i w górę rzeki, być może do stałych przystanków.

Port – rozwój portu powinien być priorytetem w planach miasta. Ważnym elementem są kwestie związane z zarządzaniem portem i jego specjalizacjami. Należy kłaść nacisk na wielofunkcyjny charakter portu.

Port rybacki – rekomendacją jest stworzenie targowiska rybnego (Local Sea Food Market) oraz doprowadzenie do organizacji wydarzenia Food Festival, które odbywać się będzie na terenie portu.

Port jachtowy – należy wspierać jego rozwój, dbając o wysoką jakość**. Rekomendacją jest utworzenie w porcie centrum poznawczo-edukacyjnego Nautylium** oraz organizowanie wydarzeń typu zloty jachtowe, regaty etc.

Port pasażerski – rekomendowane jest zbudowanie bardziej rozwiniętego produktu turystycznego (np. Kołobrzeg-Bornholm jako np. połączenie tras rowerowych.

Strategia zawiera również propozycje subproduktów kulturowych np. Festiwal Sztuk Ulotnych/Fleeting Arts Festival, NATO Military Band Festival, subprodukty ekonomiczne np. Centrum Targowo-Kongresowe, Kongres Ekonomia Wody, Kongres Via Baltica.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrożenie strategii będzie Miasto Kołobrzeg przy aktywnym udziale wszystkich interesariuszy miasta - przedstawicieli instytucji publicznych, prywatnych, społecznych, środowiska naukowego, biznesowego oraz z udziałem mieszkańców.

5.5 Program Ochrony Środowiska dla miasta Kołobrzeg na lata 2015-2018, z perspektywą na lata 2019-2022[152]

Program uwzględniając wymagania innych dokumentów strategicznych, określa rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe. Zawarta jest w nim również analiza zmian, jakie zaszły w środowisku przyrodniczym w porównaniu z poprzednimi latami oraz uzupełnienie zadań, których realizacja przyczyni się do ochrony środowiska Gminy.

Główne cele strategiczne:

- modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej dla zapewnienia lepszej ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia mieszkańców,
- ochrona strefy brzegowej Morza Bałtyckiego,
- zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody,
- ograniczenie przekształceń ziemi w wyniku procesów naturalnych oraz antropogenicznych,
- utrzymanie standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów gazów i odorów,
- zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska,
- ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznym,
- racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych,
- upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej,
- minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego,
- dalszy rozwój systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Podczas planowania działań rewitalizacyjnych zwrócono szczególną uwagę na problemy oraz cele strategiczne do osiągnięcia jakie zostały przedstawione w POŚ 2015-2018 r. Najpilniejszymi do rozwiązania kwestiami są problemy:

- gospodarki wodno-ściekowej,
- stanu czystości wód powierzchniowych,
- ochrony powietrza, w tym wykorzystania źródeł energii odnawialnej,
- zwiększonego hałasu związanego z dużym natężeniem ruchu samochodowego i turystycznego,
- uszczuplania terenów zielonych kosztem powstawania nowych terenów mieszkaniowych.

W niniejszym programie ujęto cel Przyjazne środowisko, który nawiązuje do 5-ciu z powyżej wymienionych celów „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Kołobrzeg na lata 2015-2018, z perspektywą na lata 2019-2022” oraz odpowiada na problemy w nim zdefiniowane.

[152] http://umkolobrzeg.esp.parseta.pl/index.php?id=90221

5.6 Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla miasta Kołobrzeg na lata 2016-2019[153]

Program wskazuje kierunki i zadania skutkujące wyeksponowaniem dziedzictwa kulturowe Kołobrzegu, które uznano za istotny czynnik budujący tożsamość lokalną mieszkańców oraz ważny element rozwoju społeczno-gospodarczego. Silne poczucie tożsamości lokalnej buduje kapitał społeczny, który jest niski na obszarze rewitalizacji. Wśród potencjałów obszaru rewitalizacji istotne znaczenie mają zabytki, zwłaszcza na podobszarze Śródmiejskim z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu. Elementy powyższe mogą mieć wpływ na wyprowadzenie z kryzysu obszaru rewitalizacji.

Główne cele:

Cel priorytetowy 1: Zachowanie krajobrazu kulturowego miasta

Kierunki:

1. Ochrona zabytków miasta
2. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

Cel priorytetowy 2: Dziedzictwo kulturowe jako element rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wizerunku miasta

Kierunki:

1. Zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości
2. Budowa wizerunku miasta na bazie dziedzictwa kulturowego

Cel priorytetowy 3: Budowa tożsamości regionalnej i więzi z dziedzictwem kulturowym oraz przekonania o potrzebie jego zachowania

Kierunki:

1. Budowa tożsamości regionalnej
2. Promocja dziedzictwa kulturowego gminy

Bezpośrednie odniesienia do obszaru rewitalizacji lub działań wspomagających rewitalizację znajduje się w następujących celach, kierunkach i zadaniach:

Cel priorytetowy 1 ZACHOWANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA:

- kierunek OCHRONA ZABYTKÓW MIASTA:
  - zadanie OCHRONA ZABYTKÓW TECHNIKI: **Rewaloryzacja oraz prace konserwacyjne zabytkowych elewatorów zbożowych w porcie (podobszar Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu)**
  - zadanie OCHRONA ZABYTKOWYCH ZAŁOŻEŃ ZIELENI MIEJSKIEJ, W TYM DAWNYCH CMENTARZY: **Przebudowa ul. Spacerowej – pierwszej promenady miasta oraz prace konserwatorskie przy zabytkowej zieleni w Parku Teatralnym (podobszar Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu)**
- kierunek ZAHAMOWANIE PROCESÓW DEGRADACJI ZABYTKÓW I DOPROWADZENIE DO POPRAWY STANU ICH ZACHOWANIA:
  - zadanie SYSTEMATYCZNE REMONTY ZABYTKOWYCH OBIEKTÓW KOMUNALNYCH UJĘTYCH W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW **(podobszary Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu, Zachodni z zachodnią częścią portu, Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej)**

[153] http://zabytki.kolobrzeg.eu/index.php/gminny-program-opieki-nad-zabytkami/3-program

Cel priorytetowy 2 DZIEDZICTWO KULTUROWE JAKO ELEMENT ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO ORAZ WIZERUNKU MIASTA

- kierunek ZWIĘKSZENIE ROLI ZABYTKÓW W ROZWOJU TURYSTYKI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI:
  - zadanie ZWIĘKSZENIE ZNACZENIA POZOSTAŁOŚCI FORTYFIKACJI NOWOŻYTNYCH W ROZWOJU TURYSTYKI: **częściowa rekonstrukcja, rewaloryzacja oraz turystyczne wykorzystanie Reduty Morast i rekonstrukcja Bataredau – przygotowanie (podobszar Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu), przygotowanie koncepcji, dokumentacji, i innych opracowań prowadzących do rewitalizacji fragmentu fortyfikacji głównych – Fort Magdeburg i część Parku im. gen. J.H. Dąbrowskiego (podobszar Lęborski)**

Cel priorytetowy 3 BUDOWA TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ I WIĘZI Z DZIEDZICTWEM KULTUROWYM ORAZ PRZEKONANIA O POTRZEBIE JEGO ZACHOWANIA (wszystkie podobszary):

- kierunek BUDOWA TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ:
  - zadanie SYSTEMATYCZNA EDUKACJA DZIECI I MŁODZIEŻY- **gry edukacyjne, lekcje i konkursy**
  - zadanie POPULARYZATORSKIE DZIAŁANIA WIZUALNE – **imprezy rocznicowe, wystawy, pokazy**
  - zadanie PODKREŚLANIE TRADYCJI MIASTA **tradycje militarne i morskie**
- kierunek PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY
  - zadanie ROZBUDOWA SIECI MUZEALNEJ, W TYM POPIERANIE INICJATYW PRYWATNYCH: **tworzenie niewielkich ekspozycji w miejscach i przestrzeniach publicznych**, **wspieranie idei modernizacji kołobrzeskich muzeów**.

W niniejszym programie ujęto cele oraz projekty, które nawiązują do celów oraz zadań „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla miasta Kołobrzeg na lata 2016-2019”.

6 Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja to pożądany przez wszystkich interesariuszy stan obszaru, jaki chcemy osiągnąć po przeprowadzeniu rewitalizacji. Została ona opracowana na podstawie zdiagnozowanych problemów i potrzeb obszaru oraz interesariuszy. Jej sformułowania nawiązują do wizji miasta określonych w dokumentach strategicznych.

Nasz Kołobrzeg, piękny, urokliwy, wyjątkowy – dalej nie szukaj. Wszystko tu znajdziesz. A jeśli czegoś tu nie ma? To znaczy, że nie jest ważne dla zdrowia i szczęścia....[154]

Kołobrzeg to pierwsze miasto w Polsce wpisujące się we wzorce filozofii slow life i hygge, w odniesieniu do każdego obszaru życia. To miasto modelowe, duże znaczenie mają tutaj przemyślana zabudowana architektoniczna (bazująca na poczuciu estetyki), nowoczesne zarządzanie, partycypacja społeczna, wysoka jakość. W Kołobrzegu wykorzystywane są założenia zielonej gospodarki i inteligentnej komunikacji, zaś wyeksponowanie bogactw naturalnych oraz dostęp do całorocznej infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i rehabilitacyjnej sprzyja prowadzeniu zdrowego stylu życia. Miasto utrzymywane jest w stanie równowagi, przez co pozostaje atrakcyjne dla rożnych grup interesariuszy (zarówno mieszkańców, jak i turystów). To miasto przyjazne, bezpieczne, wygodne, dające komfort codziennego funkcjonowania, wychodzące naprzeciw faktycznym oczekiwaniom miejscowej ludności i gości. System komunikacji wewnątrzmiejskiej jest na najwyższym poziomie. Miasto gwarantuje dostęp do atrakcyjnej oferty czasu wolnego. Kołobrzeg to miejsce przyjazne dla ludzi, dążące do realizacji ich wszystkich potrzeb, zarówno tych emocjonalnych, jak i racjonalnych. To nowoczesne miasto, posiadające swoją tożsamość.[155]

Wizja obszaru rewitalizacji po 2028 r.

Obszar rewitalizacji to miejsce kształtowane w równowadze przez interesariuszy, którego atutem są wysokie standardy środowiska, przestrzeni publicznej oraz zieleń.

To obszar atrakcyjny do życia, w którym wszyscy mieszkańcy czują się jak u siebie w domu: dobrze, komfortowo, wygodnie, bezpiecznie. Szczególną uwagę zwraca się na osoby starsze i niepełnosprawne.

Obszar rewitalizacji zapewnia mieszkańcom dobre warunki mieszkaniowe oraz wszystko co niezbędne do życia, zdrowia i szczęścia.

Mieszkańcy obszaru mają poczucie współodpowiedzialności za swoje otoczenie i przestrzeń publiczną. Aktywnie uczestniczą w życiu społecznym, są otwarci na współpracę, budują lokalne więzi.

Dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji jest wysoko cenione przez mieszkańców i wykorzystane do rozwoju społeczno-gospodarczego i budowy tożsamości miejsca.

Obszar rewitalizacji jest miejscem wyrównanych szans, gdzie szanuje się prawa każdego człowieka i daje mu równe możliwości.

Obszar rewitalizacji daje mieszkańcom na każdym etapie życia możliwości rozwoju osobistego i zawodowego. Mieszkańcy mają dostęp do oferty edukacyjnej i kulturalnej. Uwzględnione zostały zwłaszcza potrzeby młodzieży oraz seniorów.

[154] Strategia Rozwoju Miasta do 2020 r. http://umkolobrzeg.esp.parseta.pl/uploads/media/4-1_10.pdf
[155] Strategia promocji miasta i regionu Kołobrzeg 2017-2023+" Eskadra some think new,

Obszar rewitalizacji stwarza warunki do rozwoju gospodarczego, prowadzonego w sposób zrównoważony. Podtrzymano inteligentną specjalizację regionu (port, uzdrowisko, turystyka) oraz rozwinięto nowoczesne branże, stwarzające miejsca pracy dla młodych, wykształconych ludzi. Zahamowano zanikanie usług rzemieślniczych.

Obszar rewitalizacji posiada doskonały system inteligentnej komunikacji. Ograniczona została emisja gazów i pyłów oraz hałas. Uporządkowano politykę parkingową.

7 Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań

Cele główne i szczegółowe są wynikiem analiz nad przyszłością poszczególnych obszarów rewitalizacji, w każdej z pięciu stref: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej.

Cele główne są rozwinięciem wizji - wskazują na główne obszary rozwoju i precyzują do czego należy dążyć, natomiast cele szczegółowe stanowią rozwinięcie celów głównych. Ponadto cele szczegółowe odnoszą się do problemów oraz zdiagnozowanych potrzeb poszczególnych obszarów.

Na podstawie analizy zdiagnozowanych problemów i potrzeb określono kilkadziesiąt celów, które w trakcie prac grupowano i stopniowo syntetyzowano. W wyniku powyższego opracowano 4 cele główne oraz od 2 do 3 celów szczegółowych.

Cel główny 1
Szczęśliwi mieszkańcy - aktywni społecznie i zawodowo

Cel szczegółowy 1 Tworzenie warunków dla społecznej (w tym kulturalnej) aktywizacji i integracji mieszkańców oraz organizacji pozarządowych, a także budowy tożsamości lokalnej i wzmocnienia integracji społecznej

Dla osiągnięcia celu przewiduje się m.in. Następujące kierunki działań:

- rozwój infrastruktury społecznej dostosowanej do potrzeb mieszkańców obszarów,
- wzmocnienie znaczenia instytucji społecznych, tym roli organizacji pozarządowych,
- dążenie do zwiększenia skuteczności oddziaływania społecznego NGO,
- zwiększenie integracji społecznej, budowa tożsamości lokalnej na bazie lokalnych potencjałów, w tym dziedzictwa kulturowego,
- zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców poprzez instytucjonalne wsparcie dla mikrodziałań, m.in. budżet obywatelski.

Cel szczegółowy 2 Zrównoważony rozwój społeczny

Dla osiągnięcia celu przewiduje się następujące kierunki działań:

- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie instytucjonalne dla osób zagrożonych problemami społecznymi,
- przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom demograficznym,
- zwiększenie uwagi potrzebami ludzi młodych oraz seniorów,
- przeciwdziałanie gentryfikacji obszaru rewitalizacji oraz gettyfikacji zabudowy komunalnej,
- zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług edukacyjnych, rekreacyjnych, kulturalnych, zdrowotnych oraz administracyjnych na terenie obszaru - stworzenie nowych lokalizacji świadczenia usług publicznych,
- rozwój kapitału ludzkiego przy udziale instytucjonalnym, NGO, podmiotów gospodarczych itp.

Cel główny 2
Zrównoważona i nowoczesna gospodarka

Cel szczegółowy 1 Zagospodarowanie istniejących terenów inwestycyjnych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego

Dla osiągnięcia celu przewiduje się m.in. następujące kierunki działań:

- zrównoważony rozwój wszystkich funkcji portu morskiego,
- wykorzystanie niezagospodarowanych lokali komunalnych,
- lokalizowanie innowacyjnych form działalności gospodarczej, np. START-UP-ów, Inkubatorów przedsiębiorczości itp.,

- wsparcie dla tworzenia osiedlowych centrów usługowo-rekreacyjnych.

Cel szczegółowy 2 Kreowanie rozwoju gospodarczego poprzez wzmocnienie działań na rzecz dywersyfikacji i strefowania działalności gospodarczych

Dla osiągnięcia celu przewiduje się m.in. następujące kierunki działań:

- promocja lokalnych rzemieślników i ich produktów,
- zrównoważony rozwój funkcji turystycznej, kontrola jej intensywności w kierunku turystyki zrównoważonej tj. zachowującej równowagę pomiędzy środowiskiem przyrodniczym, potrzebami mieszkańców i oczekiwaniami turystów[156] oraz zrównoważony rozwój wszystkich form turystyki, (zmierzanie w kierunku alternatywnych form – łagodna turystyka,
- dążenie do uporządkowania funkcji obszarów, poprzez zastosowanie polityki przestrzennej,
- wspieranie rozwoju usług dla mieszkańców, w tym seniorów, m.in. usługi zdrowia.

Cel szczegółowy 3 Tworzenie i pobudzanie innowacyjnych działalności gospodarczych opartych na wiedzy

Dla osiągnięcia celu przewiduje się m.in. następujące kierunki działań:

- zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług edukacyjnych, rekreacyjnych, kulturalnych, zdrowotnych oraz administracyjnych na terenie obszaru - tworzenie nowych lokalizacji świadczenia usług publicznych,
- wsparcie dla nowoczesnych branż i technologii.

Cel główny 3
Przyjazne miejsca do życia

Cel szczegółowy 1 Poprawa warunków życia i zamieszkania mieszkańców

Dla osiągnięcia celu przewiduje się m.in. następujące kierunki działań:

- tworzenie warunków dla zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa,
- rozwój infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zapobiegającej niepełnosprawności,
- poprawa warunków mieszkaniowych,
- likwidacja barier architektonicznych,
- dążenie do dostosowania istniejących obiektów do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych,
- wzmocnienie opieki dla seniorów,
- promowanie obszaru rewitalizacji jako miejsca dobrego do życia.

Cel szczegółowy 2 Poprawa systemu komunikacji:

Dla osiągnięcia celu przewiduje się m.in. następujące kierunki działań:

- stworzenie warunków do sprawnego i bezpiecznego przemieszczania mieszkańców przy ograniczeniu szkodliwego wpływu na środowisko naturalne i warunki życia mieszkańców, m.in. budowa nowych dróg rowerowych,
- rozwój komunikacji publicznej i alternatywnych form komunikacyjnych np. roweru miejskiego,
- dążenie do wprowadzenia stref wolnych od ruchu samochodowego lub woonerfów,
- dążenie do rozwiązania problemu braku miejsc postojowych – wypracowanie nowej polityki parkingowej,
- poprawa systemu komunikacji kolejowej.

Cel szczegółowy 3 Poprawa przestrzeni publicznej

Dla osiągnięcia celu przewiduje się m.in. następujące kierunki działań:

- zwiększenie ilości terenów publicznych poprzez kreowanie nowych funkcji obszarów niezagospodarowanych, m.in. tereny nad rzeką i Kanałem Drzewnym,

[156] Miejsce ekoturystyki w budowaniu wizerunku wiejskiego produktu turystycznego, w: Marka wiejskiego produktu turystycznego, E. Marks, Wyd. Akademii Morskiej, Gdynia 2009

- kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta, przyjaznej dla mieszkańców i środowiska m.in. poprzez politykę przestrzenną,
- poprawa jakości istniejących terenów publicznych m.in. bulwarów nad rzeką Parsętą, istniejących placów, skwerów i parków, również poprzez wprowadzenie nowych funkcji i rozwój infrastruktury rekreacyjnej,
- funkcjonalne zagospodarowanie terenów kolejowych i przylegających do nich,
- poprawa zagospodarowania podwórek.

Cel główny 4
Przyjazne środowisko

Cel szczegółowy 1 Ochrona środowiska i zasobów przyrodniczych:

Dla osiągnięcia celu przewiduje się m.in. następujące kierunki działań:

- ochrona jakości powietrza atmosferycznego poprzez redukcję emisji pyłów oraz gazów, m.in. prowadzenie monitoringu oraz promocję znaczenia likwidacji niskiej emisji,
- utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska, prowadzenie monitoringu,
- zachowanie dobrego stanu i potencjału wód powierzchniowych,
- zachowanie obszarów podlegających ochronie prawnej oraz odnawianie i przywracanie do właściwego stanu składników przyrody,
- zwiększanie ilości nasadzeń ochronnych i izolacyjnych,
- rozwój i promowanie ekologicznych form podróżowania, w tym infrastruktury rowerowej,
- sukcesywna likwidacja azbestu na obszarze miasta.

Cel szczegółowy 2 Rozwój zasobów przyrodniczych

- zwiększenie ilości terenów zielonych, m.in. tworzenie nowych parków (dużych osiedlowych oraz tzw. kieszonkowych) oraz naturalnych terenów zielonych np. zieleń łąkowa,
- poprawa estetyki istniejących terenów zielonych, przywracanie historycznych założeń parkowych,
- rozwój zieleni na terenach osiedli i podwórek,
- dbałość o zachowanie bioróżnorodności terenów zielonych,
- kształtowanie w świadomości mieszkańców znaczenia terenów zielonych dla wysokiej jakości życia w mieście, m.in. tworzenie przydomowych miniogrodów kwiatowych.

8 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W odpowiedzi na zdiagnozowane i opisane w niniejszym programie problemy i potrzeby przygotowano projekty, które mają poprawić sytuację występującą na obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zbierano na różnych etapach opracowania dokumentu. Propozycje projektów przedstawił ekspert zewnętrzny dr Mariusz Miedziński, przygotowując projekt programu. Następnie część przedsięwzięć opracowano wspólnie z mieszkańcami obszaru rewitalizacji podczas procesu partycypacyjnego. Kolejnym etapem było przeprowadzanie otwartego naboru na projekty rewitalizacyjne, opisanego w rozdziale 2.2.4.2. Lista zebranych projektów została uzupełniona w ramach Urzędu Miasta Kołobrzeg i innych jednostek miejskich.

Projekty zgodnie z wymogami ustawy podzielono na podstawowe oraz dopuszczalne, uzupełniające, służące ograniczeniu negatywnych zjawisk. Ponadto z uwagi na odmienną specyfikę podobszarów rewitalizacji, którą wykazała przeprowadzona pogłębiona diagnoza podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne podzielono na kilka grup: projekty realizowane dla całego obszaru rewitalizacji oraz projekty realizowane dla poszczególnych podobszarów.

8.1 Lista przedsięwzięć podstawowych

Nr projektu	Nazwa	Lokalizacja	Wykonawca	Typ projektu	Obszar oddziaływania
1.1	Adabar - Klub Młodzieżowy	Piwnica Ratusza Miejskiego ul. Armii Krajowej 12 dz. nr 248/1 i 247/6 w obr. 12	Gmina Miasto Kołobrzeg	społeczno-inwestycyjny	obszar rewitalizacji
1.2	Budowa amfiteatru w Kołobrzegu wraz z zadaszeniem nad widownią	ul. Fredry 1 dz. nr 93 obr. 5	Gmina Miasto Kołobrzeg	społeczno-inwestycyjny	obszar rewitalizacji
1.3	Aktywna integracja kluczem do sukcesu mieszkańców	cały obszar rewitalizacji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	społeczny	obszar rewitalizacji
1.4	Rozwój placówek wsparcia dziennego poprzez stworzenie nowego miejsca dla osób dorosłych z niepełnosprawnością	cały obszar rewitalizacji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	społeczny	obszar rewitalizacji
1.5	Rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	cały obszar rewitalizacji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	społeczny	obszar rewitalizacji
1.6	Aktywizowanie, integrowanie i wykorzystywanie potencjału seniorów, osób powyżej 60 roku życia	cały obszar rewitalizacji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	społeczny	obszar rewitalizacji
1.7	Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich	cały obszar rewitalizacji	Gmina Miasto Kołobrzeg, RCK, NGO	społeczny	obszar rewitalizacji
1.8	Program Moje Podwórko	cały obszar rewitalizacji	Gmina Miasto Kołobrzeg	społeczno-inwestycyjny	obszar rewitalizacji
1.9	Otwarte Pracownie Twórcze i Edukacyjne	cały obszar rewitalizacji	OpenLab Kołobrzeg	społeczny	obszar rewitalizacji
1.10	Otwarte Ogrody Miejskie i Kontenery Kultury	cały obszar rewitalizacji	OpenLab Kołobrzeg	społeczny	obszar rewitalizacji
2.1	Przebudowa ul. Spacerowej w Kołobrzegu	ul. Spacerowa dz. nr 122, 115/1, 115/2, 116/4, 116/6, 124/10 i 125 w obr. 4	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
2.2	Przebudowa drogi	ul. Portowa	Zarząd Portu	inwestycyjny	Śródmiejski

	dojazdowej do obiektów portowych	dz. nr 99/16, 111/1 i 111/2 w obr. 4	Morskiego Kołobrzeg		z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
2.3	Nautylium – zagospodarowanie Wyspy Solnej na terenie Portu Morskiego Kołobrzeg	ul. Warzelnicza dz. nr 173/7, 189, 190 i 191 w obr. 4	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg	społeczno-inwestycyjny	Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
2.4	Nowe Bulwary nad Parsętą	bulwary po obu stronach rzeki Parsęty	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
2.5	Rekreacyjny Plac nad Parsętą	Teren przy Bulwarze Marynarzy Okrętów Pogranicza dz. nr 141/9, 150/6, 150/7, 150/12, 150/13, 159/8 325, 326, 327 i 328 w obr. 12	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
2.6	Park Kieszonkowy	park przy ul. J. Frankowskiego dz. nr 154/1 i 156/1 w obr. 12	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
2.7	Regulacja hydrotechniczna nabrzeży	dz. nr 1/7 i 171 w obr. 4 i 4/61 w obr. 3	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg	inwestycyjny	Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
2.8	Terminal Pasażerski wraz zagospodarowaniem terenu wzdłuż ul. Towarowej	dz. nr 99/3, 99/14 i 99/16 w obr. 4	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg	inwestycyjny	Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
2.9	Wsparcie rozwoju platformy logistycznej wraz z rozbudową infrastruktury Portu Handlowego	dz.nr 99/16, 100/1, 100/2, 111/1 i 111/2 w obr. 4	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg	inwestycyjny	Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
2.10	Plac zabaw przy bulwarze Nad Parsętą	Plac zabaw przy Bulwarze nad Parsętą przy ul. Zygmuntowskiej m.in. dz. nr 17/1, 18/1, 19/1 w obr. 11	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
2.11	Tereny rekreacyjne nad Kanałem Drzewnym	Teren nad Kanałem Drzewnym dz. nr 47/2 w obr. 11	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
2.12	Rewitalizacja Parku Teatralnego	Park Teatralny	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu
3.1	Stolarnia Miejska	dz. nr 10 w obr. 3, dawny hangar łodziowy	Gmina Miasto Kołobrzeg we współpracy z RCK, NGO	społeczno-inwestycyjny	Zachodni z zachodnią częścią portu
3.2	Regulacja hydrotechniczna nabrzeży	dz. nr 4/61 w obr. 3 oraz 171 i 1/7 w obr. 4	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg	inwestycyjny	Zachodni z zachodnią częścią portu
3.3	Wymiana systemu odbojowego przy Nabrzeżu Postojowym	dz. nr 13 w obr. 3	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg	inwestycyjny	Zachodni z zachodnią częścią portu
3.4	Modernizacja infrastruktury Portu Rybackiego	dz. nr 13, 14 i 4/75 w obr. 3	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg	inwestycyjny	Zachodni z zachodnią częścią portu
3.5	Inwestycje w infrastrukturę oraz suprastrukturę Portu Rybackiego w Kołobrzegu	dz. nr 4/98 w obr. 3	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg	inwestycyjny	Zachodni z zachodnią częścią portu
3.6	Park kieszonkowy i plac zabaw	dz. nr 66/72 w obr. 10, teren pomiędzy	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Zachodni z zachodnią częścią

		Kościołem pw. Podwyższenia Św. Krzyża a budynkiem przy ul. Jedności Narodowej 66 oraz między budynkami przy ul. Jedności Narodowej 66 i 64			portu
3.7	Ulica Spokojna Woonerf	ul. Spokojna	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Zachodni z zachodnią częścią portu
3.8	Dom Spokojnej Starości - DPS	ul. Spokojna 19	Firma Usługowa „OLIWIA" Janusz Mazur/ Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu	społeczno-inwestycyjny	Zachodni z zachodnią częścią portu
3.9	Ulica Jedności Narodowej przyjazna dla użytkowników	ul. Jedności Narodowej w granicach obszaru rewitalizacji	Zarząd Dróg Powiatowych w Kołobrzegu we współpracy z Gminą Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Zachodni z zachodnią częścią portu
3.10	Zielone miejsce odpoczynku – Park kieszonkowy	dz. nr 337/2 w obr. 10, ul. Wylotowa	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Zachodni z zachodnią częścią portu
3.11	Rozszerzenie działań świetlicy przy ul. Jedności Narodowej 42	ul. Jedności Narodowej 42	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z Gminą Miasto Kołobrzeg, NGO, RCK	społeczny	Zachodni z zachodnią częścią portu
4.1	Budowa obiektu z mieszkaniami chronionymi dla osób niepełnosprawnych	dz. nr 11/57 w obr. 18	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Kołobrzegu	społeczno-inwestycyjny	Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej
4.2	Park osiedlowy	dz. nr 103/6, 103/17, 11/4 i 12/1 w obr. 18, Teren powojskowy pomiędzy Osiedlem Bajkowym i Osiedlem Europejskim	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej
4.3	Budowa zespołu oświatowego	dz. nr 11/58, 11/59 i 11/39 w obr. 18	Gmina Miasto Kołobrzeg	społeczno-inwestycyjny	Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej
4.4	Prace remontowe oraz zagospodarowanie terenu przy budynkach komunalnych i socjalnych	dz. przy ul. Artyleryjskiej, na których znajdują się budynki socjalne i komunalne przy ul. Artyleryjskiej 23-24 i ul. Artyleryjskiej 26-35 oraz teren przy budynkach	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej
5.1	Budowa wind osobowych	dz. nr 154/4 w obr. 13, ul. Grochowska 1a-i	Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa	inwestycyjny	Lęborski
5.2	Budowa wind osobowych	dz. nr 154/4 w obr. 13, ul. Grochowska 2a-d	Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa	inwestycyjny	Lęborski
5.3	Budowa wind osobowych	dz. nr 154/4 w obr. 13, ul. Grochowska 3a-d	Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa	inwestycyjny	Lęborski
5.4	Budowa wind osobowych	dz. nr 416 w obr. 13, ul. Grochowska 4a-i	Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa	inwestycyjny	Lęborski

5.5	Budowa wind osobowych	dz. nr 416 w obr. 13, ul. Grochowska 7a-c	Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa	inwestycyjny	Lęborski
5.6	Zagospodarowanie Parku im. gen. J.H. Dąbrowskiego	Park im. gen. J.H. Dąbrowskiego	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Lęborski
5.7	Doposażenie placu zabaw przy ul. Bogusława X	dz. nr 163/18 i 163/16 w obr. 13	Gmina Miasto Kołobrzeg	inwestycyjny	Lęborski
5.8	Zielone Lęborskie	cały podobszar	Gmina Miasto Kołobrzeg, Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Wspólnoty Mieszkaniowe	inwestycyjny	Lęborski
5.9	Lęborskie dla mieszkańca	cały podobszar	Gmina Miasto Kołobrzeg, Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Wspólnoty Mieszkaniowe	inwestycyjny	Lęborski

Tabela 23 Lista projektów podstawowych

8.1.1 Projekty dla całego obszaru rewitalizacji

Numer i nazwa projektu	**1.1 ADABAR – Klub Młodzieżowy**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1 Szczęśliwi mieszkańcy - aktywni społecznie i zawodowo Cel szczegółowy 2: Zrównoważony rozwój społeczny
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg, we współpracy z Regionalnym Centrum Kultury lub NGO
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Piwnica Ratusza Miejskiego, ul. Armii Krajowej 12, dz. nr 248/1 i 247/6 w obr. 12 (poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji)
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie aktywizacji młodzieży, rozwój kapitału ludzkiego, rozbudzanie zainteresowań i rozwój talentów, budowanie więzi społecznych. Zakres projektu obejmuje kompleksowy remont pomieszczeń piwnicy Ratusza wraz z przebudową zejścia, dostosowanie ich do potrzeb klubu młodzieżowego i jego wyposażenie.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Warsztaty z młodzieżą zorganizowane podczas konsultacji społecznych, wykazały brak miejsc dedykowanych młodzieży w wieku 13-18, w których mogliby się spotykać w sposób niesformalizowany, na luzie. Brakuje miejsc, w których mogliby rozwijać swoje pasje i współuczestniczyć w tworzeniu programu działania. Ma to wpływ na niewielkie uczestnictwo młodzieży w życiu miasta, nie mają gdzie uczyć się aktywności społecznej, tworzenia stowarzyszeń, pozaszkolnych grup działania itp. Większość młodych ludzi, nie wraca do miasta po studiach. Kołobrzeg odbierany jest jako miasto, które niewiele oferuje młodym ludziom. Problem dotyczy całego obszaru rewitalizacji i miasta. Pomieszczenia zabytkowych piwnic ratusza są obecnie niewykorzystane. Należą do Gminy Miasta Kołobrzeg. Ratusz znajduje się w centrum miasta, w niedużej odległości od obszaru rewitalizacji. W latach 60-tych XX w. w piwnicy funkcjonował klub młodzieżowy ADABAR.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – nowy klub młodzieżowy, zwiększenie aktywności młodzieży w wieku 13-18 lat Rezultaty: – zwiększenie aktywności młodzieży w wieku 13-18 lat – zwiększenie ilości grup artystycznych (m.in. zespołów muzycznych) – zwiększenie ilości NGO
Orientacyjny koszt całkowity	2 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2021

Numer i nazwa projektu	**1.2 Budowa amfiteatru w Kołobrzegu wraz z zadaszeniem nad widownią**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1 Szczęśliwi mieszkańcy aktywni społecznie i zawodowo Cel szczegółowy 2: Zrównoważony rozwój społeczny
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg i Regionalne Centrum Kultury
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	ul. Fredry 1, dz. nr 93 obr. 5 (poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji)
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie ilości obiektów infrastruktury społecznej, obiektów kultury. Zakres projektu obejmuje budowę nowoczesnego obiektu kulturalno-rozrywkowego oraz widowni z zadaszeniem na 3 500 miejsc.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Przeprowadzone konsultacje społeczne wykazały, że w mieście brakuje wydarzeń kulturalnych i miejsca do spędzania wolnego czasu, w których można rozwijać swoje kompetencje i zdolności. Regionalne Centrum Kultury oferuje różnorodne formy spędzania czasu, jednakże zapotrzebowanie mieszkańców, zwłaszcza seniorów i młodzieży, jest dużo większe. Zasoby lokalowe centrum kultury są ograniczone, przez to nie może on już poszerzyć swojej oferty. Zarządzany przez RCK amfiteatr to obiekt wyłącznie sezonowy. Scena i widownia są niezadaszone, a jedyne pomieszczenie to niewielkie zaplecze sceniczne (garderoba). RCK planuje wybudować nowy obiekt z funkcją całorocznego wykorzystania pomieszczeń w budynku głównym. Powstaną tam sale na dodatkowe zajęcia prowadzone przez centrum kultury m.in. pracownia muzyczna. Zadaszenie sceny i widowni pozwoli na zwiększenie ilości imprez organizowanych w sezonie i jego wydłużenie oraz uniezależnienie od warunków pogodowych. Należy dodać, że w mieście nie ma dużej sali koncertowej. Salą widowiskowa w budynku RCK mieści tylko 300 osób a zapotrzebowanie mieszkańców na imprezy kulturalne jest dużo większe.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – nowe pomieszczenia i sale na zajęcia prowadzone przez RCK – widownia na 3500 osób Rezultaty: – zwiększenie ilości mieszkańców biorących udział w wydarzeniach kulturalnych – ilość zorganizowanych koncertów przez RCK
Orientacyjny koszt całkowity	30 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2022

Numer i nazwa projektu	**1.3 Aktywna integracja kluczem do sukcesu mieszkańców**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1: Szczęśliwi Mieszkańcy – aktywni społecznie i zawodowo Cel szczegółowy 1: Zrównoważony rozwój społeczny
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z Gminą Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Nie określono
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest integracja i zwiększenie zatrudnienia mieszkańców Kołobrzegu zagrożonych wykluczeniem i/lub marginalizacją, korzystających z pomocy społecznej. Zakres projektu obejmuje zastosowanie usług aktywnej integracji o charakterze: społecznym, zawodowym, edukacyjnym, zdrowotnym.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Od kilkunastu lat następuje systematyczny spadek liczby mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym (starzenie się populacji miasta, odpływ młodzieży do większych miast i emigracja zarobkowa za granicę). Zasadnym jest integrowanie, aktywizowanie i włączanie do społeczności i rynku pracy tych mieszkańców miasta, którzy są w wieku aktywności zawodowej, jednakże doświadczając z przyczyn od siebie zależnych lub powstałych sytuacji losowych - zagrożenia marginalizacją, nie przyczyniają się do tworzenia dochodu na rzecz swojej rodziny i społeczności, lecz biernie korzystają z form zasiłkowych pomocy społecznej.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: Rezultaty: – Aktywizacja i integracja min. 50 mieszkańców Kołobrzegu w wieku aktywności zawodowej korzystających z biernych form wsparcia pomocy społecznej
Orientacyjny koszt całkowity	3 917 407,20 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**1.4 Rozwój placówek wsparcia dziennego poprzez stworzenie nowego miejsca dla osób dorosłych z niepełnosprawnością**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1: Szczęśliwi Mieszkańcy – aktywni społecznie i zawodowo Cel szczegółowy 1: Zrównoważony rozwój społeczny
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z Gminą Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Nie określono
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest: – zachęcanie osób niepełnosprawnych do rozwijania swoich zainteresowań i pasji oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym, – motywowanie osób z niepełnosprawnością do usamodzielniania się, – integracja osób dorosłych z niepełnosprawnością. Zakres projektu obejmuje utworzenie klubu, dostępnego 3 razy w tygodniu w godzinach od 14.00 do 19:00. Będzie to miejsce, w którym dorosłe osoby z niepełnosprawnością będą mogły realizować swoje pasje i zainteresowania poprzez udział w różnych zajęciach np. zajęcia fotograficzne, karaoke, zajęcia komputerowe, spotkania kulturalno – rozrywkowe, wspólne celebrowanie urodzin czy imienin. Wspólne wyjścia do obiektów publicznych (basen, kino, park rozrywki, kawiarnia, bowling itp.), spotkania ze specjalistami np. psycholog, seksuolog, dietetyk, pracownik socjalny), zajęcia umożliwiające indywidualny rozwój uczestnika. Podczas pobytu w Klubie dla uczestników planuje się drobny poczęstunek, kawę i herbatę.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na terenie Gminy Miasta Kołobrzeg nie ma miejsca, w którym osoby dorosłe z niepełnosprawnością, często pozostające w izolacji społecznej mogłyby nawiązać kontakty interpersonalne, przyjaźnie, czy zwyczajnie spędzić czas z osobami o podobnych problemach. Powstanie Klubu dla osób z niepełnosprawnością pozwoli zintegrować i poprawić jakość ich życia. Bycie uczestnikiem Klubu pozwoli na zwiększenie ich zaradności, samodzielności życiowej czy zwiększenie poczucia własnej wartości. Ponadto odciąży ich opiekunów w codziennym trudzie sprawowanej opieki.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – nowy klub dla osób dorosłych z – 15 osób w roku Rezultaty: – integracja i usamodzielnienie się 15 osób dorosłych z niepełnosprawnością – odciążenie opiekunów (członków rodzin) osób dorosłych z niepełnosprawnością w zorganizowaniu i wypełnieniu czasu wolnego osobie zależnej
Orientacyjny koszt całkowity	900.000,00 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2020-2028

Numer i nazwa projektu	**1.5 Rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1: Szczęśliwi Mieszkańcy – aktywni społecznie i zawodowo Cel szczegółowy 1: Zrównoważony rozwój społeczny
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z Gminą Miasto Kołobrzeg, NGO, Szkoły, Kościoły, Związki wyznaniowe
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Nie określono
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży. Utworzenie 4 placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz poszerzenie oferty istniejących placówek. Prowadzenie działań na rzecz dzieci i młodzieży o charakterze: – opiekuńczo-wychowawczym, – edukacyjnym, – integracyjnym – wspierającym, – pobudzającym do rozwoju zainteresowań i pasji, – informacyjnym, – prewencyjnym, – profilaktycznym. Wydłużenie czasu pracy POW do min. 20.00. Zatrudnienie pedagoga ulicy/animatorów w poszczególnych placówkach.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Gmina Miasto Kołobrzeg/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi obecnie 5 placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w których jest łącznie 75 miejsc. 3 placówki dostępne są w godz. 12.00 – 18.00, zaś 2 placówki działające przy szkołach otwarte są w godz. 15.30 – 19.00. Powyższe placówki wsparcia dziennego nie zabezpieczają wystarczającej liczby miejsc dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemami wychowawczymi, potrzebujących kompleksowej pomocy. Planuje się zwiększenie liczby placówek oraz poszerzenie ich oferty wsparcia. Ponadto istnieje potrzeba świadczenia w godzinach późnych popołudniowych tj. min. do 20.00 usługi socjalnej (pedagog ulicy/animator) skierowanej do młodzieży bezpośrednio w miejscu ich przebywania.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – Rezultaty: – objęcie wsparciem min. 150 dzieci i młodzieży z terenu miasta – wzrost bezpieczeństwa dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych – kształtowanie poprawnych relacji i wzorców społecznych, nauka spędzania czasu wolnego, nauka zdrowego stylu życia
Orientacyjny koszt całkowity	4 800 000,00 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**1.6 Aktywizowanie, integrowanie i wykorzystywanie potencjału seniorów, osób powyżej 60 roku życia**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1: Szczęśliwi Mieszkańcy – aktywni społecznie i zawodowo Cel szczegółowy 1: Zrównoważony rozwój społeczny
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z Gminą Miasto Kołobrzeg, NGO
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Nie określono
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest: – aktywizacja i integracja seniorów, – promowanie zdrowego stylu życia oraz bezpieczeństwa w najbliższym otoczeniu seniorów, – włączanie seniorów do społeczności lokalnej i rozwój samorządności osób starszych. Prowadzenie działań na rzecz osób starszych o charakterze: integracyjnym, zdrowotnym, edukacyjnym, zwiększającym ich bezpieczeństwo, przyczyniającym się rozwoju pasji i zainteresowań, włączania do pracy na rzecz lokalnej społeczności np. poprzez rozwój wolontariatu.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Od kilkunastu lat na terenie miasta wzrasta systematycznie liczba seniorów, tj. osób w wieku 60 lat i powyżej, nieaktywnych zawodowo. Samotność i poczucie izolacji od innych wpływa niekorzystnie na warunki zdrowotne, zwiększa się ryzyko depresji, pogarszają się funkcje poznawcze organizmu oraz samopoczucie. Pogorszenie stanu zdrowia osób starszych generuje olbrzymie koszty społeczne związane z nakładem na ochronę zdrowia. W związku z powyższym proponuje się wspieranie osób starszych oraz wykorzystywanie ich potencjału na rzecz lokalnej społeczności.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – Rezultaty: – aktywizacja i integracja min. 300 seniorów
Orientacyjny koszt całkowity	5 000 000,00 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**1.7 Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1 Szczęśliwi mieszkańcy – aktywni społecznie i zawodowo Cel szczegółowy 1 i 2
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg, RCK, NGO
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Cały obszar rewitalizacji
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest budowanie sieci wzajemnego wsparcia oraz aktywizacja i integracja mieszkańców. Projekt zakłada wsparcie finansowe na działania animacyjno-artystyczne na podwórkach i osiedlach. Program będzie realizowany w formie otwartego całorocznego naboru wniosków na granty finansowe na inicjatywy mieszkańców i współdziałanie sąsiedzkie. Wnioski powinny być składane przez grupy nieformalne mieszkańców, a w przypadku złożenia wniosku przez organizację pozarządową, powinien być on poparty podpisem minimum 10 mieszkańców wspólnoty mieszkaniowej, osiedla lub podwórka, którego wniosek dotyczy. Działanie powinno mieć swojego operatora np. wydział Urzędu Miasta Kołobrzeg, jednostka miejska RCK lub organizacja pozarządowa wyłoniona w konkursie (rekomendowane rozwiązanie).
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na obszarze rewitalizacji stwierdzono bardzo niską aktywność społeczną. Brakuje inicjatyw społecznych, integracji mieszkańców. W trakcie spotkań partycypacyjnych mieszkańcy obszaru rewitalizacji skarżyli się, że nic się u nich nie dzieje. Brakuje spotkań, pikników itp. Wszystkie imprezy organizowane są w miejscach centralnych lub w pobliżu morza dla turystów. Ponadto na większości obszaru rewitalizacji brakuje infrastruktury społecznej, zwłaszcza obiektów kultury. **Projekt zaproponowano w trakcie partycypacji społecznej.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – ilość lokalnych imprez animacyjno-artystycznych na podwórkach Rezultaty: – wzrost aktywizacji społecznej i integracji społecznej – rozwój kompetencji i talentów mieszkańców
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowany na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**1.8 Program Moje Podwórko**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	cały obszar rewitalizacji
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie ilości miejsc wypoczynku i rekreacji oraz zwiększenie aktywności i integracji społecznej. Program zakłada dofinansowanie tworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku np. wymianę nawierzchni, elementy małej architektury, nasadzenia zieleni, stojaki, wiaty na rowery, tworzenie ogródków, przedogródków itp. Dofinansowanie będą mogły otrzymać wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe (po konsultacjach z mieszkańcami i podjęciu uchwały), a także osoby prywatne np. właściciele kamienic, w których np. 70% stanowią lokale mieszkaniowe i pomysł został skonsultowany z mieszkańcami. Podobne programy od wielu lat funkcjonują m.in. w Toruniu (Moje Podwórko), Szczecinie (Zielone Podwórko). Zasady programu należy wypracować w sposób partycypacyjny.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na obszarze rewitalizacji stwierdzono niedobór przestrzeni publicznej. Brakuje również miejsc integracji społecznej oraz rekreacji. Wiele podwórek jest zaniedbanych. Na obszarze występuje niska aktywność społeczna. Projekt ma wpłynąć na przestrzeń publiczną na obszarze oraz pobudzić jego mieszkańców do działania i współzarządzania miastem. **Projekt zaproponowano w trakcie partycypacji społecznej.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – powierzchnia zrewitalizowanych podwórek Rezultaty: – poprawa przestrzeni publicznej – zwiększenie ilości terenów rekreacyjnych – wzrost aktywności społecznej
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowany na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**1.9 Otwarte Pracownie Twórcze i Edukacyjne**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Projekt wiąże się ze wszystkimi celami głównymi rewitalizacji
Podmiot realizujący	Stowarzyszenie OpenLab Kołobrzeg Stowarzyszenie jest w trakcie powoływania. Jednym z założeń projektu jest powołanie organizacji pozarządowej w celu wprowadzenia projektu w życie oraz prowadzenia działań wiążących się z funkcjonowaniem Otwartych Pracowni Twórczo-Edukacyjnych. Będzie to pierwszy etap realizacji tego projektu.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	nie określa się konkretnej lokalizacji Wnioskodawca, po rozmowach z mieszkańcami miasta zainteresowanymi projektem „Otwarte Pracownie Twórczo-Edukacyjne", zasugerował, że idealnym miejscem do realizacji projektu jest niewykorzystywany obecnie budynek przepompowni ścieków przy ul. J. Frankowskiego, park znajdujący się vis a vis budynku oraz teren przy Bulwarze Marynarzy Okrętów Pogranicza. Miejsce to znajduje się na podobszarze rewitalizacji Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu. Składający wniosek nie wykluczył również podjęcia działań na innych podobszarach, uzależniając tę decyzję od woli mieszkańców zaangażowanych w prace nad projektem oraz władz miasta, które to posiadają ostateczną decyzję w tej sprawie. Tak daleko idąca partycypacja społeczna i czynne uczestnictwo mieszkańców w procesie decyzyjnym odnoszącym się do działań rewitalizacyjnych wpłynie w dużym stopniu na wzmocnienie oddziaływań procesu oraz zwiększy poczucie sprawczości i decyzyjności mieszkańców w odniesieniu do przestrzeni, w której żyją i funkcjonują.
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest rozwój inicjatyw edukacyjnych, inicjowanie i realizacja działań mających na celu rozwój aktywności oraz integrację środowisk lokalnych, wzmocnienie poczucia działania wśród mieszkańców, ich wzajemnego zaufania oraz zaangażowania w przedsięwzięcia lokalne, zwiększanie dostępności do kultury i edukacji, wspieranie i upowszechnianie inicjatyw i działań kulturalnych, wspieranie i integracja młodych twórców: profesjonalistów i amatorów; wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, pobudzanie twórczego ruchu w środowiskach nieprofesjonalnych twórców kultury oraz propagowanie aktywności artystycznej wśród osób niezajmujących się wcześniej sztuką, rozwijanie twórczości i kreatywności dzieci i młodzieży, działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarcze, rozwój przedsięwzięć integrujących i aktywizujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, wspieranie aktywności, sieciowanie i promowanie działań organizacji pozarządowych oraz aktywnych grup mieszkańców, rozwój integracji rodzin, integracji międzypokoleniowej i grup sąsiedzkich w społeczności lokalnej, wspieranie edukacji wśród mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Zakres projektu: stworzenie otwartych, w pełni wyposażonych pracowni Twórczo-Edukacyjnych, w których w wyznaczonych dniach i godzinach będą dyżurować instruktorzy oraz do których mieszkańcy będą mieli darmowy dostęp. W pracowniach będą organizowane między innymi warsztaty, szkolenia, kursy, konferencje, wystawy, pokazy filmowe oraz konkursy i inne formy edukacyjne rozwijające kompetencje uczestników: – Otwarta Pracownia Stolarska - mająca na celu rozwinięcie u mieszkańców umiejętności związanych z obróbką oraz przetwarzaniem drewna. W pracowni realizowana będzie między innymi idea UPCYKLINGU, czyli przetwarzania wtórnego odpadów, w wyniku którego powstają produkty o wartości wyższej, artystycznej, użytkowej. W pracowni stolarskiej organizowane będą warsztaty oraz prowadzone będą działania związane z rozwinięciem wrażliwości na tematy związane z ekologią. Dla dzieci i młodzieży będą organizowane spotkania np. z zakresu budowy karmników dla ptaków przed sezonem zimowym. Będzie to również miejsce gdzie mieszkańcy będą mogli dokonać naprawy swoich mebli. Co również istotne, pracownia ta stać się może podwykonawcą dla miasta i wraz z nim \współrealizować zadania związane z rewitalizacją parków oraz nadmorskich ścieżek, produkując elementy małej architektury; – Otwarta Pracownia Filmowo-Fotograficzna - to pracownia, w której mieszkańcy będą mogli zdobyć umiejętności związane z wykonywaniem zdjęć, realizacją nagrań video oraz ich montażem. Pracownia ta stać się ma również docelowo telewizją internetową tworzoną przez mieszkańców, dokonującą relacji z wszelkiego rodzaju wydarzeń,

	koncertów, działań instytucji oraz organizacji. Działać ma na rzecz promocji lokalnych artystów oraz na rzecz promocji miasta oraz regionu. Działająca przy pracowni grupa zajmie się produkcją i upowszechnianiem utworów filmowych, fotograficznych i innych utworów audiowizualnych w tym również edukacyjnych; – Otwarta Pracownia Edukacyjno-Szkoleniowa - tu zdobywana będzie wiedza i rozwijane będą umiejętności z dziedzin, na które mieszkańcy wyrażą swoje zapotrzebowanie. Co istotne, będzie otwarta również dla mieszkańców chcących się podzielić swoją wiedzą, czy też chcących zorganizować szkolenie dla własnej grupy odbiorców, co ma wpłynąć również na aktywizację osób starszych, emerytowanych nauczycieli i specjalistów z różnych dziedzin. Pełnić ma również funkcję edukacyjną dla członków stowarzyszenia, gdzie zgłębiać będziemy wiedzę z zakresu pozyskiwania środków na realizację celów stowarzyszenia oraz stać się ma miejscem spotkań, debat, rozmów i planowania różnych działań związanych z projektem; – Edukacyjny Plac Zabaw dla Dzieci „BabyLab" - to tu dla najmłodszych mieszkańców miasta będą odbywać się ciekawe zajęcia edukacyjne. Powstanie infrastruktura pozwalająca na rozwój istotnych umiejętności oraz na rodzinny wypoczynek. Dzieci zdobywać będą wiedzę poprzez zabawę. Będzie to między innymi wiedza związaną z ekologią i dbaniem o środowisko naturalne. W najmłodszych mieszkańcach pobudzimy wrażliwość na piękno natury oraz zwiększymy ich świadomość na temat środowiska w którym żyją. Dzieci poprzez zabawę nauczą się jak segregować odpady, jak rozpoznać rośliny i zwierzęta występujące w najbliższym otoczeniu, poznają ich nazwy i kształty, dowiedzą się, które trzeba szczególnie chronić oraz jak brzmią ich nazwy. W edukacji realizowana będzie idea współpracy, a nie współzawodnictwa.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Dużym problemem jest niski poziom aktywności społecznej mieszkańców oraz integracji lokalnej. Na obszarze rewitalizacji brakuje infrastruktury społecznej, zwłaszcza kultury, edukacji. Szczególnie brakuje miejsc dla mieszkańców, gdzie mogliby się realizować, rozwijać zainteresowania i umiejętności. Brakuje również miejsc wsparcia dla innowacyjnej przedsiębiorczości. Problemem jest również występowanie nierówności społecznych co przekłada się na ograniczony dostęp najuboższych mieszkańców do najnowszych technologii. Mowa tu przede wszystkim o przedsięwzięciach wspierających osoby młode, które wchodzą na rynek pracy lub zrobią to w najbliższej przyszłości i warto je gruntownie przygotować uwzględniając dostęp do najnowszych technologii. Mowa tu również o osobach, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować na otwartym rynku pracy i dla których warto tworzyć mechanizmy wspierające zatrudnienie. Równie ważne jest także wspieranie i animowanie lokalnej przedsiębiorczości, która często tworzy tożsamość miejsca, czyni je niepowtarzalnym i podnosi jego atrakcyjność przez katalog usług świadczonych w sposób charakterystyczny dla danej społeczności.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – 4 nowe pracownie: Otwarta Pracownia Stolarska, Otwarta Pracownia Filmowo-Fotograficzna, Otwarta Pracownia Edukacyjno-Szkoleniowa, Edukacyjny Plac Zabaw dla Dzieci „BabyLab" Rezultaty: – rozwój rzemiosła – wzrost kapitału społecznego – rozwój przedsiębiorczości wśród młodych ludzi – rozwój innowacyjności – wykorzystanie potencjału ludzkiego i zaangażowanie go w działania na rzecz społeczności lokalnej – powstanie nowych inicjatyw budowanych i realizowanych samodzielnie przez mieszkańców – zwiększenie możliwości wpływu mieszkańców na otaczającą ich przestrzeń – zwiększenie zainteresowania mieszkańców lokalnymi inicjatywami – aktywizacja i zaangażowanie lokalnego środowiska artystów w lokalne działania, również te związane z rewitalizacją – zwiększenie świadomości mieszkańców na temat związany z ekologią – świadome gospodarowanie odpadami oraz zmniejszenie ich ilości – rozwój społeczeństwa obywatelskiego
Orientacyjny koszt całkowity	2 000 000,00 zł bez kosztów inwestycyjnych
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2025

Numer i nazwa projektu	**1.10 Otwarte Ogrody Miejskie i Kontenery Kultury**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Projekt wiąże się ze wszystkimi celami głównymi rewitalizacji
Podmiot realizujący	Stowarzyszenie OpenLab Kołobrzeg Stowarzyszenie jest w trakcie powoływania. Jednym z założeń projektu jest powołanie organizacji pozarządowej w celu wprowadzenia projektu w życie oraz prowadzenia działań wiążących się z funkcjonowaniem Otwartych Pracowni Twórczo-Edukacyjnych. Będzie to pierwszy etap realizacji tego projektu.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Nie określa się konkretnej lokalizacji Interesariusz, po rozmowach z mieszkańcami miasta zainteresowanymi projektem „Otwarte Ogrody Miejskie i Kontenery Kultury", składając aktualizację do wniosku zasugerował, że idealnym miejscem do realizacji projektu jest park znajdujący się vis a vis budynku oraz teren przy Bulwarze Marynarzy Okrętów Pogranicza. Miejsce to znajduje się na podobszarze rewitalizacji Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu. Składając projekt, nie wykluczył on również podjęcia działań na innych podobszarach, uzależniając tę decyzję od woli mieszkańców zaangażowanych w prace nad projektem oraz władz miasta, które to posiadają ostateczną decyzję w tej sprawie. Tak daleko idąca partycypacja społeczna i czynne uczestnictwo mieszkańców w procesie decyzyjnym odnoszącym się do działań rewitalizacyjnych wpłynie w dużym stopniu na wzmocnienie oddziaływań procesu oraz zwiększy poczucie sprawczości i decyzyjności mieszkańców w odniesieniu do przestrzeni, w której żyją i funkcjonują.
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest rozwój inicjatyw kulturalnych, eksponujących walory miasta, zwiększanie dostępności do kultury i edukacji, promocja lokalnych artystów, wspieranie i upowszechnianie inicjatyw i działań kulturalnych, wspieranie, integracja, zrzeszanie i zaktywizowanie młodych twórców: profesjonalistów i amatorów, pobudzanie twórczego ruchu w środowiskach nieprofesjonalnych twórców kultury oraz propagowanie aktywności artystycznej wśród osób niezajmujących się wcześniej sztuką, inicjowanie i realizacja działań mających na celu rozwój aktywności oraz integrację środowisk lokalnych, wzmocnienie poczucia działania wśród mieszkańców, ich wzajemnego zaufania oraz zaangażowania w przedsięwzięcia lokalne; wspieranie aktywności, sieciowanie i promowanie działań organizacji pozarządowych oraz aktywnych grup mieszkańców, rozwój integracji rodzin, integracji międzypokoleniowej i grup sąsiedzkich w społeczności lokalnej, propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców, zachęcanie do korzystania z lokalnych miejsc, przestrzeni publicznych oraz usług lokalnych instytucji kulturalnych, sportowych i edukacyjnych, zwiększenie świadomości mieszkańców na temat uprawy roślin oraz zdrowego odżywiania, zwiększenie świadomości mieszkańców na temat medycyny naturalnej, zwiększenie świadomości mieszkańców na temat naturalnego bogactwa jakim dysponuje uzdrowisko, w którym żyją, oraz zwiększenie świadomości na temat możliwości wykorzystywania tego faktu przy planowaniu i rozwijaniu własnych działalności. Zakres projektu obejmuje: – Kontenery Kultury - to przestrzeń dla artystów oraz dla młodzieży, na wzór poznańskiego Kontener Art. Będzie to infrastruktura przyjazna młodzieży, ale nie tylko, ponieważ służyć będzie miała również integracji międzypokoleniowej. Powstanie na terenie między innymi kawiarnia i pijalnia wód i soków. Organizowane będą prelekcje, wystawy i koncerty między innymi z inicjatywy młodzieży. Służyć mają również za zaplecze dla różnego rodzaju inicjatyw kulturalnych. Dzięki połączeniu projektów edukacyjno-szkoleniowych wraz z kulturalnymi realizowanymi przez stowarzyszenie OpenLab Kołobrzeg, zyskamy możliwość angażowania młodzieży do uczestnictwa w warsztatach dla nich przewidzianych oraz do aktywnego uczestnictwa w życiu stowarzyszenia, oraz organizacji życia kulturalnego w obrębie Kontenerów. – Otwarte Ogrody Miejskie - OpenGarden - to otwarte ogrody, które posłużą między innymi do uprawy roślin przez mieszkańców. Pełnić mają również funkcję miejsca spotkań, organizacji warsztatów z zakresu uprawy roślin, czy też prelekcji na temat zdrowego odżywiania. To dzięki projektowi OpenGarden możliwa będzie rekultywacja ziemi przez mieszkańców Kołobrzegu. Zajmiemy się ekologiczną uprawą ziół, warzyw i owoców na własny użytek, ale również by pomóc najuboższym mieszkańcom miasta, w tym także by dostarczyć witaminy dzieciom

	z najuboższych rodzin. Powstaną w ten sposób w pełni wyposażone i przystosowane pod uprawę szklarnie lub place, wraz z pomieszczeniem gospodarczym. Najważniejszą zaletą, prócz samej idei dzielenia się wyhodowanymi plonami, będzie dostęp do świeżych warzyw i owoców oraz powstających na miejscu świeżych przetworów i soków. Wpłynie to w znacznym stopniu na zdrowie dzieci mieszkających w okolicy. Osoby związane z Otwartymi Ogrodami Miejskimi zdobywać również będą wiedzę z zakresu umiejętności wykorzystywania naturalnego bogactwa uzdrowiska Kołobrzeg.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Dużym problemem jest niski poziom aktywności społecznej mieszkańców oraz integracji lokalnej. Na obszarze rewitalizacji brakuje infrastruktury społecznej. Szczególnie brakuje miejsc, gdzie mieszkańcy mogliby się realizować, rozwijać zainteresowania i umiejętności oraz aktywnie spędzać wolny czas. Ten problem dotyka w bardzo dużym stopniu młodzieży, przez co problemem jest także odpływ młodzieży z Kołobrzegu. Poprzez budowę infrastruktury przeznaczonej dla młodzieży, możemy ten proces w jakimś stopniu zatrzymać. Problemem jest również niski poziom wiedzy na temat zdrowego odżywiania i wykorzystywania potencjału zawartego w naturze. Zakres tej wiedzy powinien być zwiększany wśród mieszkańców zwłaszcza z tego względu, że Kołobrzeg jest uzdrowiskiem i posiada bardzo szerokie spektrum możliwości wykorzystania tej wiedzy w przypadku prowadzenia różnego rodzaju działalności usługowych.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – Kontenery Kultury - miejsce do organizacji koncertów, wystaw oraz spotkań – Otwarte Ogrody Miejskie - miejsce spotkań, organizacji warsztatów, promujące zdrowy styl życia Rezultaty: – wzrost ilości inicjatyw kulturalnych – rozwój przedsiębiorczości wśród młodych ludzi – zwiększenie poczucia możliwości wpływu młodych ludzi na otaczającą nas przestrzeń – stworzenie oferty kulturalnej dla młodzieży mieszkającej w Kołobrzegu – powstanie w pełni wyposażonego centrum służącego do promocji lokalnych artystów oraz artystów – odwiedzających Kontenery Kultury – kawiarnia połączona z pijalnią wód i soków
Orientacyjny koszt całkowity	2 000 000,00 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2025

8.1.2 Podobszar rewitalizacji Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu

Numer i nazwa projektu	**2.1 Przebudowa ul. Spacerowej w Kołobrzegu**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej Cel główny 4: Przyjazne środowisko Cel szczegółowy 2: Rozwój zasobów przyrodniczych
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	ul. Spacerowa, dz. nr 122, 115/1, 115/2, 116/4, 116/6, 124/10 i 125 w obr. 4
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa jakości przestrzeni publicznej polegająca na przebudowie ciągów pieszych oraz wytworzeniu nowych, oczekiwanych przez mieszkańców funkcji, zwiększających jakość terenów rekreacyjnych. Inwestycja połączy zagospodarowane wcześniej tereny rekreacyjne przy scenie letniej Regionalnego Centrum Kultury oraz Skwer Koncertów Porannych. Zakres projektu obejmuje wykonanie ciągów pieszych, rowerowej ścieżki zdrowia, zatoki fitness, placu skweru, fontanny, drogi pożarowej wraz z oświetleniem i elementami małej architektury. Inwestycja zostanie wykonana przy wykorzystaniu jednolitego materiału wykończeniowego.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Niedostateczna liczba i jakość terenów rekreacyjnych na podobszarze, duże nasilenie ruchu turystycznego.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – zrewitalizowana powierzchnia terenu rekreacyjnego Rezultaty: – zwiększenie ilości miejsc spotkań i rekreacji mieszkańców, który ma wpływ na wzrost aktywizacji społecznej i poprawę jakości życia
Orientacyjny koszt całkowity	6 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2020

Numer i nazwa projektu	**2.2 Przebudowa drogi dojazdowej do obiektów portowych**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 2: Zrównoważona i nowoczesna gospodarka Cel szczegółowy 1: Zagospodarowanie istniejących terenów inwestycyjnych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego
Podmiot realizujący	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	ul. Portowa, dz. nr 99/16, 111/1 i 111/2 w obr. 4
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa infrastruktury technicznej, która wpłynie na rozwój działalności gospodarczej. Zakres projektu obejmuje przebudowę drogi przejazdowej i dojść pieszych wraz z oświetleniem na odcinku od nabrzeża do granicy terenu portu, przebudowę placów postojowych, zjazdów i przejazdów związanych z drogą oraz nawierzchni placów składowych na szerokości połączenia z projektowaną drogą. Przebudowa obejmuje elementy towarzyszące: zieleń, ogrodzenia, studzienki. Ponadto przebudowie podlega kanalizacja deszczowa. Zostanie też wykonany remont sieci sanitarnej.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W celu umożliwienia rozwoju portu przeprowadzono inwestycję poprawa dostępności do portu od strony lądu. Wybudowano nową drogę, która prowadzi do granicy portu. Jednakże obecny stan nawierzchni na terenie Portu Morskiego Kołobrzeg zagraża bezpieczeństwu ludzi i pojazdów. Przez to port nie jest wykorzystany w sposób optymalny, blokowany jest jego rozwój oraz rozwój przedsiębiorczości. W konsekwencji nie powstają nowe miejsca pracy, a działalność gospodarcza portu podupada.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – przebudowana droga o długości podanej w m oraz pozostała przekształcona powierzchnia Rezultaty: – połączenie infrastruktury Portu Handlowego z nową infrastrukturą drogową miasta. Jest to kontynuacja projektu Poprawa dostępności do Portu Kołobrzeg od strony lądu – rozwój działalności gospodarczej
Orientacyjny koszt całkowity	3 100 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2023

Numer i nazwa projektu	**2.3 Nautylium – zagospodarowanie Wyspy Solnej na terenie Portu Morskiego Kołobrzeg**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 2: Zrównoważona i nowoczesna gospodarka Cel szczegółowy 3: Tworzenie i pobudzanie innowacyjnych działalności gospodarczych opartych na wiedzy
Podmiot realizujący	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	ul. Warzelnicza, działki nr 173/7, 189, 190 i 191 w obr. 4
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest pobudzenie aktywności społecznej, zwiększanie kompetencji mieszkańców, promowanie tradycji miasta - żeglarstwo. Zakres projektu obejmuje budowę budynku centrum poznawczo-edukacyjnego żeglarstwa Nautylium wraz z wyposażeniem, budowa basenu portowego do prowadzenia szkoleń, zagospodarowanie nabrzeży rzeki oraz terenu wokół kompleksu: w tym reprezentacyjny bulwar nad rzeką i pomosty. Projekt polega na stworzeniu placówki o szerokim programie działalności edukacyjnej, rekreacyjno-sportowej i rozrywkowej zgodnie z regułami learning-by-doing oraz livelong learning. Placówka pozwoli na realizacji misji publicznej tj. nauki przez zabawę, rozrywkę i rekreację, pobudzanie ciekawości dla zjawisk przyrody, rozwój zainteresowania morzem, żeglugą i nawigacją oraz możliwość rozwijania umiejętności, trenowania aktywności związanych z żeglarstwem i sportami wodnymi poza latem.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Przeprowadzone konsultacje społeczne wykazały, że brakuje infrastruktury społecznej oraz miejsc do spędzania wolnego czasu, zwłaszcza dla młodzieży i seniorów. Miejsce inwestycji znajduje się przy bulwarach rzeki Parsęty. Konsultacje wykazały, że mieszkańcy oczekują, iż staną się one atrakcyjną przestrzenią publiczną, w której będą mogli się spotykać. Od wielu lat obserwuje się zmniejszenie aktywności klubów żeglarskich. Kołobrzeg jest miastem nadmorskim z bardzo dobrą infrastrukturą żeglarską (Marina Solna). Pomimo tego coraz mniej młodych ludzi zdobywa umiejętności żeglarskie. Wynika to prawdopodobnie z bardzo krótkiego sezonu oraz braku miejsca w którym prowadzone były zajęcia edukacyjne. Wnioskodawca planuje stworzyć placówkę, która będzie m.in. realizować naukę poprzez zabawę oraz rozwijać zainteresowania morzem, żeglugą i nawigacją oraz umożliwi rozwijania umiejętności, trenowania aktywności związanych z żeglarstwem i sportami wodnymi poza sezonem.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – nowy obiekt edukacyjno-rekreacyjny Centrum Poznawczo-Edukacyjne Żeglarstwa Nautylium łączący funkcje społeczne, gospodarcze, edukacyjne i rekreacyjne – nowy basen portowy Rezultaty: – wzrost przedsiębiorczości, nowe miejsca pracy, wzrost kompetencji mieszkańców oraz aktywności społecznej w postaci np. nowych stowarzyszeń lub klubów
Orientacyjny koszt całkowity	30 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2023

Numer i nazwa projektu	**2.4 Nowe Bulwary nad Parsętą**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej Cel główny 4: Przyjazne środowisko Cel szczegółowy 2: Rozwój zasobów przyrodniczych
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Bulwary po obu stronach rzeki Parsęty
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa jakości przestrzeni publicznej polegająca na przebudowie istniejących bulwarów i wytworzeniu nowych, oczekiwanych przez mieszkańców funkcji, zwiększających jakość terenów rekreacyjnych. Zakres projektu obejmuje kompleksowy remont nadrzecznych bulwarów, nadanie im charakteru miejskiej promenady z elementami małej architektury. Projekt obejmuje m.in. wymianę nawierzchni, montaż malej architektury, w tym miejsc do siedzenia, poprawę dostępności do rzeki miejsca rekreacji, lokowanie drobnych usług, dodatkowa zieleń, infrastruktura dla kajaków itp.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Niedostateczna liczba i jakość terenów rekreacyjnych na podobszarze, duże nasilenie ruchu turystycznego. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – zrewitalizowana powierzchnia bulwarów, Rezultaty: – zwiększenie ilości miejsc spotkań i rekreacji mieszkańców, który ma wpływ na wzrost aktywizacji społecznej i poprawę jakości życia
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowana na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**2.5 Rekreacyjny Plac nad Parsętą**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Teren przy Bulwarze Marynarzy Okrętów Pogranicza, działki nr 141/9, 150/6, 150/7, 150/12, 150/13, 159/8 325, 326, 327 i 328 w obr. 12 w Kołobrzegu
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa jakości przestrzeni publicznej i zwiększenie ilości terenów rekreacyjnych. Zakres projektu obejmuje zagospodarowanie terenu w nowoczesny wielofunkcyjny teren do zabawy dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz miejsce spotkań, odpoczynku okolicznych mieszkańców. Plac należy wyposażyć w urządzenia odpowiadające potrzebom starszych i młodszych użytkowników, w tym siłownię zewnętrzną, także typu street workout oraz wielofunkcyjne boisko (do piłki siatkowej, nożnej, koszykówki). Z uwagi na wielkość terenu można wyznaczyć strefę zabawy i odpoczynku dla rodziców i starszych mieszkańców z miejscami do siedzenia, zadbaną zielenią itp.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Niedostateczna liczba i jakość terenów rekreacyjnych na podobszarze, duże nasilenie ruchu turystycznego. Obecnie w tym miejscu znajduje się zaniedbany i niezagospodarowany betonowy plac oraz trochę zieleni. Mieszkańcy podobszaru nie posiadają żadnej infrastruktury rekreacyjnej. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – zrewitalizowana powierzchnia rekreacyjna Rezultaty: – zwiększenie ilości miejsc spotkań i rekreacji mieszkańców, który ma wpływ na wzrost aktywizacji społecznej i poprawę jakości życia
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowana na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**2.6 Park Kieszonkowy**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 4: Przyjazne środowisko Cel szczegółowy 2: Rozwój zasobów przyrodniczych
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Park przy ul. Frankowskiego, działki nr 154/1 i 156/1 w obr. 12 w Kołobrzegu
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa jakości przestrzeni publicznej, poprawa estetyki istniejących terenów zielonych, dbałość o zachowanie bioróżnorodności terenów zielonych. Zakres projektu obejmuje nowe zagospodarowanie parku. Wprowadzenie przyjaznej infrastruktury, nowe nasadzenia (kwiaty, byliny). Koncepcja zagospodarowania powinna być skonsultowana z mieszkańcami.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Teren jest dość zaniedbany. Mieszkańcy korzystają z tego miejsca, ale ze względu na brak zagospodarowania np. przyjaznej infrastruktury: siedzisk, leżanek itp. oraz niską jakość przestrzeni niezbyt chętnie. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – zrewitalizowana przestrzeń publiczna Rezultaty: – poprawa jakości życia – zwiększenie bioróżnorodności
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowana na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**2.7 Regulacja hydrotechniczna nabrzeży**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 2: Zrównoważona i nowoczesna gospodarka Cel szczegółowy 1: Zagospodarowanie istniejących terenów inwestycyjnych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego
Podmiot realizujący	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 1/7 i 171 w obr. 4 i 4/61 w obr. 3
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest intensyfikacja wykorzystania infrastruktury portowej, zwiększenie działalności gospodarczej. Zakres projektu obejmuje wykonanie prac czerpalnych przy nabrzeżach do uzyskania głębokości dopuszczalnej oraz regulację głębokości dna poprzez ułożenie gabionów.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Zróżnicowana głębokość techniczna przy nabrzeżach wpływa na ograniczenie pełnego wykorzystania infrastruktury portowej przez zawijające jednostki do Portu Kołobrzeg. Przekłada się to na mniejsze przeładunki i blokuje rozwój gospodarczy portu.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – kanał portowy o zwiększonej głębokości w metrach Rezultaty: – zwiększenie liczby jednostek zawijających do portu – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na terenie portu
Orientacyjny koszt całkowity	1 675 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2023

Numer i nazwa projektu	**2.8 Terminal Pasażerski wraz zagospodarowaniem terenu wzdłuż ul. Towarowej**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 2: Zrównoważona i nowoczesna gospodarka Cel szczegółowy 1: Zagospodarowanie istniejących terenów inwestycyjnych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego
Podmiot realizujący	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 99/3, 99/14, i 99/16 w obr. 4
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest rozwój Portu Morskiego Kołobrzeg, rozwój działalności gospodarczej, powstanie nowych miejsc pracy. Zakres projektu obejmuje budowę kompleksu budynków Terminala Pasażerskiego, wraz z zagospodarowaniem terenu.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W porcie ruch pasażerski funkcjonuje wyłącznie w sezonie wakacyjnym w bardzo ograniczonym zakresie. Brakuje odpowiedniej infrastruktury, która zwiększyłaby dostępność pasażerską Kołobrzegu, tak by funkcjonowała przez cały rok. Hamuje to możliwość rozwoju Portu Morskiego Kołobrzeg. Nie powstają nowe podmioty gospodarcze oraz miejsca pracy. Wnioskodawca planuje budowę terminala pasażerskiego, składającego się z kompleksu budynków, który pozwoli na pełną i nowoczesną obsługę pasażerów.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – 3 budynku terminala pasażerskiego Rezultaty: – zwiększenie liczby pasażerów – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na terenie portu
Orientacyjny koszt całkowity	50 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2023

Numer i nazwa projektu	**2.9 Wsparcie rozwoju platformy logistycznej wraz z rozbudową infrastruktury Portu Handlowego**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 2: Zrównoważona i nowoczesna gospodarka Cel szczegółowy 1: Zagospodarowanie istniejących terenów inwestycyjnych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego
Podmiot realizujący	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działki nr 99/16, 100/1, 100/2, 111/1 i 111/2 w obr. 4
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru, co przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy. Wzrost aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców, rozwój społeczeństwa. Zakres projektu obejmuje modernizację sieci energetycznej, wod.-kan., infrastruktury oświetleniowo-energetycznej, nawierzchni w porcie, renowację zabytkowych elewatorów zbożowych, remont ściany magazynu drobnicy, rozbiórki budynków, modernizacja infrastruktury kolejowej.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Infrastruktura portowa wymaga modernizacji, zabezpieczenia związanego z ochroną środowiska poprzez montaż kolektorów, separatorów, odwodnienia sieci wod.-kan. Projekt zakłada uzbrojenie terenów Portu Handlowego, stwarzając możliwość organizacji zintegrowanych systemów logistycznych. Stanowi element modernizacji i rozbudowy systemów przeładunkowo-załadunkowych oraz technik i metod magazynowania i składowania towarów.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych ok. 3 500 m^2 Rezultaty: – wzrost przewożonych ładunków o ok. 15% – rozwój obszaru w dziedzinie usług logistyczno-przeładunkowo-rozładunkowych – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na terenie portu
Orientacyjny koszt całkowity	33 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2023

Numer i nazwa projektu	**2.10 Plac zabaw przy bulwarze Nad Parsętą**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Plac zabaw przy bulwarze Nad Parsętą przy ul. Zygmuntowskiej m.in. działki nr 17/1, 18/1, 19/1 w ob. 11 w Kołobrzegu
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa jakości przestrzeni publicznej i zwiększenie ilości terenów rekreacyjnych. Zakres projektu obejmuje rozbudowę, doposażanie, konserwację infrastruktury do spędzania czasu dla dzieci i młodzieży na placu zabaw przy ul. Zygmuntowskiej
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Niedostateczna liczba i jakość terenów rekreacyjnych na podobszarze, duże nasilenie ruchu turystycznego. Obecnie w tym miejscu znajduje się zaniedbany i niezagospodarowany betonowy plac oraz trochę zieleni. Mieszkańcy podobszaru nie posiadają żadnej infrastruktury rekreacyjnej. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – zrewitalizowana powierzchnia rekreacyjna Rezultaty: – zwiększenie ilości miejsc spotkań i rekreacji mieszkańców, który ma wpływ na wzrost aktywizacji społecznej i poprawę jakości życia
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowana na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**2.11 Tereny rekreacyjne nad Kanałem Drzewnym**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej Cel główny 4: Przyjazne środowisko Cel szczegółowy 2: Rozwój zasobów przyrodniczych
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Teren nad Kanałem Drzewnym, działka nr 47/2 w ob. 11 w Kołobrzegu
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa jakości przestrzeni publicznej i zwiększenie ilości terenów rekreacyjnych. Zakres projektu obejmuje wprowadzenie małej architektury, nowych nasadzeń: bylin i kwiatów, budowę zejścia od strony ulicy Solnej dostępnego dla niepełnosprawnych, seniorów i rodzin z małymi dziećmi. W przedsięwzięciu należy uwzględnić zielony skwer przy ulicy Zygmuntowskiej, przy przedszkolu, który będzie miejscem odpoczynku i rekreacji dla okolicznych mieszkańców, zwłaszcza bloków.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Teren niezagospodarowany z zielenią wysoką niedostępny od strony ul. Solnej, brak wydzielonego zejścia (schodów, zjazdów) Wykorzystywany jako miejsce na spacery z psem. Na obszarze brakuje miejsc rekreacji i spotkań. Teren należy pozostawić „pół dziki" z wydzielonym miejscem na grilla (miejsce spotkań dla mieszkańców). **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – zrewitalizowana powierzchnia rekreacyjna Rezultaty: – zwiększenie ilości miejsc spotkań i rekreacji mieszkańców, który ma wpływ na wzrost aktywizacji społecznej i poprawę jakości życia
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowana na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**2.12 Rewitalizacja Parku Teatralnego**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej Cel główny 4: Przyjazne środowisko Cel szczegółowy 2: Rozwój zasobów przyrodniczych
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Park Teatralny dz. nr 116/6 i 115/2 w obr. 4
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa jakości przestrzeni publicznej, przywrócenie historycznego założenia parkowych. Zakres projektu obejmuje odtworzenie historycznych alejek parkowych, prace pielęgnacyjne przy zabytkowej zieleni, wprowadzenie nowych nasadzeń i małej architektury. Projekt wiąże się funkcjonalnie z projektem 2.1. Inwestycja stanowi kontynuację wcześniejszych projektów tj. budowy Regionalnego Centrum Kultury ze sceną letnią, rewitalizacji Skweru Koncertów Porannych. Razem tworzą one kompleks historycznej zieleni urządzonej związanej z funkcjami kulturalnymi.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Nieodpowiednia jakość terenów zielonych i rekreacyjnych na podobszarze. Park Teatralny jest częścią większego zespołu parkowo-ogrodowego, powstałego w czasie tworzenie uzdrowiska w Kołobrzegu na początku XIX w. Na jego terenie przed II WŚ znajdował się m.in. teatr oraz cmentarz żydowski. Po wojnie obszar ten uległ zaniedbaniu. Po okresie transformacji podjęto działania rewitalizacyjne. Wybudowano nowe Regionalne Centrum Kultury, lapidarium żydowskie. Rewitalizacja Parku Teatralnego będzie ostatnim elementem przywrócenia temu obszarowi świetności. Cały obszar stanie się wówczas atrakcyjnym miejscem rekreacji mieszkańców. Obecnie park nie jest wykorzystywany rekreacyjnie. Przebiega przez niego aleja traktowana jako ciąg komunikacyjny pomiędzy promenadą a centrum miasta. Brakuje małej architektury i inne infrastruktury.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – zrewitalizowana powierzchnia terenu rekreacyjnego Rezultaty: – zwiększenie ilości miejsc spotkań i rekreacji mieszkańców, który ma wpływ na wzrost aktywizacji społecznej i poprawę jakości życia
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowany na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

8.1.3 Podobszar rewitalizacji Zachodni z zachodnią częścią portu

Numer i nazwa projektu	**3.1 Stolarnia Miejska**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1: Szczęśliwi mieszkańcy – aktywni społecznie i zawodowo Cel główny 2: Zrównoważona i nowoczesna gospodarka Cel szczegółowy 3: Tworzenie i pobudzanie innowacyjnych działalności gospodarczych opartych na wiedzy
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg/ NGO
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 10 w obr. 3, dawny hangar łodziowy przy skrzyżowaniu ul. Bałtyckiej i ul. Szyprów
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest wzmocnienie kapitału społecznego, edukacja związana z rzemiosłem – praca z drewnem oraz edukacja żeglarska i morska. Zakres projektu obejmuje wyremontowanie starego budynku hangaru łodziowego oraz wyposażenie go w niezbędne narzędzia i maszyny. Zatrudnienie instruktorów, którzy będą prowadzić zajęcia edukacyjne z zakresu kursów stolarki, renowacji i tapicerki. Możliwe prowadzenie warsztatów szkutniczych dla młodzieży (małe łodzie ze sklejki). Nie wyklucza się współpracy z NGO, która mogłaby prowadzić Stolarnię Miejską.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na podobszarze występuje największa kumulacja negatywnych zjawisk społecznych. W pobliżu planowanej stolarni zamieszkuje dużo klientów MOPS-u. Stwierdzono bardzo niski kapitał społeczny. Brakuje tam infrastruktury społecznej, przestrzeni publicznych i innych miejsc integrujących mieszkańców. Powstanie stolarni pozwoli na pracę z mieszkańcami, rozwój ich kompetencji zawodowych oraz wzrost kapitału społecznego.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – Nowe infrastruktura społeczna: pomieszczenia warsztatowo-edukacyjne – ilość przeprowadzonych kursów lub warsztatów Rezultaty: – rozwój usług rzemieślniczych – wzrost kapitału społecznego – zmniejszenie negatywnych zjawisk społecznych
Orientacyjny koszt całkowity	2 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2024

Numer i nazwa projektu	**3.2 Regulacja hydrotechniczna nabrzeży**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 2: Zrównoważona i nowoczesna gospodarka Cel szczegółowy 1: Zagospodarowanie istniejących terenów inwestycyjnych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego
Podmiot realizujący	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 4/61 w obr. 3 oraz 1/7 i 171 w obr. 4
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu intensyfikacja wykorzystania infrastruktury portowej, zwiększenie działalności gospodarczej. Zakres projektu obejmuje Wykonanie prac czerpalnych przy nabrzeżach do uzyskania głębokości dopuszczalnej oraz regulację głębokości dna poprzez ułożenie gabionów.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Zróżnicowana głębokość techniczna przy nabrzeżach wpływa na ograniczenie pełnego wykorzystania infrastruktury portowej przez zawijające jednostki do Portu Kołobrzeg. Przekłada się to na mniejsze przeładunki i blokuje rozwój gospodarczy portu.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – kanał portowy o zwiększonej głębokości w metrach Rezultaty: – zwiększenie liczby jednostek zawijających do portu – zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na terenie portu
Orientacyjny koszt całkowity	1 675 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2023

Numer i nazwa projektu	**3.3 Wymiana systemu odbojowego przy Nabrzeżu Postojowym**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 2: Zrównoważona i nowoczesna gospodarka Cel szczegółowy 1: Zagospodarowanie istniejących terenów inwestycyjnych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego
Podmiot realizujący	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 13 w obr. 3
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie eksploatacji nabrzeża, poprawa bezpieczeństwa w porcie i zminimalizowanie zanieczyszczenia środowiska. Zakres projektu obejmuje demontaż i utylizację istniejących odbojnic. Przygotowanie ścianki i montaż nowych odbojnic.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Obecny system odbojowy jest nieefektywny. Nie odpowiada na istniejące zapotrzebowanie przeładunkowe - intensywność ruchu jednostek przy nabrzeżu. Ulega on łatwo uszkodzeniom, co powoduje ograniczenia w wyładunkach. Wpływa na pogorszenie bezpieczeństwa i powoduje uszkodzenia jednostek rybackich. Uszkodzenia przyczyniają się do powstawania zanieczyszczeń, które niekorzystnie wpływają na środowisko naturalne.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – długość wymienionego systemu odbojowego Rezultaty: – poprawa bezpieczeństwa – zwiększenie eksploatacji nabrzeża – wzrost przeładunków w Porcie Rybackim
Orientacyjny koszt całkowity	1 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2023

Numer i nazwa projektu	**3.4 Modernizacja infrastruktury Portu Rybackiego**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 2: Zrównoważona i nowoczesna gospodarka Cel szczegółowy 1: Zagospodarowanie istniejących terenów inwestycyjnych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego
Podmiot realizujący	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 13, 14 i 4/75 w obr. 3
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie ilości podmiotów gospodarczych w Porcie Rybackim. Zakres projektu obejmuje modernizację oczepu Nabrzeża Wschodniego oraz nawierzchni działki 4/75 w obr. 3, modernizację instalacji wodno-kanalizacyjnej w budynku głównym portu przy ul. Szyprów 1, zmianę organizacji ruchu na terenie Portu Rybackiego.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Infrastruktura techniczna na terenie Portu Rybackiego jest w złym stanie technicznym. Z uwagi na ten fakt, oferowane usługi portowe są na niższym poziomie. Wpływa to negatywnie na poziom gospodarczy tej części portu. Istniejąca instalacja wodno-kanalizacyjna w budynku Pierwszej Sprzedaży Ryb powoduje powstawanie brzydkich zapachów. Zniechęca to podmioty gospodarcze do prowadzenie tam działalności. Istniejąca organizacja ruchu na terenie portu rybackiego ogranicza sprawne i bezpieczne poruszanie się oraz dostęp do zacumowanych jednostek, uniemożliwia to rozwój portu i zwiększenie jego eksploatacji,
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – długość zmodernizowanego Nabrzeża Wschodniego – zmodernizowaną powierzchnię – długość zmodernizowanej instalacji wodno-kanalizacyjnej Rezultaty: – zwiększenie ilości podmiotów gospodarczych w Porcie Rybackim
Orientacyjny koszt całkowity	1 200 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2023

Numer i nazwa projektu	**3.5 Inwestycje w infrastrukturę oraz suprastrukturę Portu Rybackiego w Kołobrzegu**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 2: Zrównoważona i nowoczesna gospodarka Cel szczegółowy 1: Zagospodarowanie istniejących terenów inwestycyjnych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego
Podmiot realizujący	Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 4/98 w obr. 3
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie liczby działających podmiotów gospodarczych, podniesienie konkurencyjności i rentowności przedsiębiorstw w sektorze rybołówstwa w tym floty łodziowej rybołówstwa przybrzeżnego. Zakres projektu: remont oczepu Nabrzeża Barkowskiego wraz z odtworzeniem drabinek wyłazowych, montażem urządzeń odbojowych i wykonaniem krawężnika ochronnego. Rozbiórka zdewastowanej nawierzchni, Przywrócenie odpowiednich rzędnych nawierzchni placu składowego, wykonanie nowej nawierzchni placu o nośności 2 tony/m2, wykonanie ogrodzenia z bramami, remont i odtworzenie elementów instalacji elektrycznej nowe oświetlenie, wykonanie instalacji wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz instalacji hydrantowej.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Stan infrastruktury (Nabrzeże Barkowskie z przyległym placem), zagraża bezpieczeństwu i nie spełnia wymogów przepisów BHP w porcie w miejscu wyładunku ryb. Ta sytuacja dodatkowo zagraża ryzykiem występowania zanieczyszczenia wód portowych a w konsekwencji zanieczyszczeniem plaży.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – długość wyremontowanego nabrzeża – powierzchnia zmodernizowana do wyładunków w sektorze rybołówstwa Rezultaty: – zwiększenie ilości podmiotów gospodarczych w Porcie Rybackim
Orientacyjny koszt całkowity	6 800 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2023

Numer i nazwa projektu	**3.6 Park kieszonkowy i plac zabaw**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej Cel główny 4: Przyjazne środowisko Cel szczegółowy 2: Rozwój zasobów przyrodniczych
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 66/72 w obr. 10, teren pomiędzy Kościołem pw. Podwyższenia św. Krzyża a budynkiem przy ul. Jedności Narodowej 66 oraz między budynkami przy ul. Jedności Narodowej 66 i 64
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest utworzenie zielonej przestrzeni publicznej, miejsca rekreacji służącej do wypoczynku i integracji mieszkańców. Zakres projektu Plac powinien być ogólnodostępnym miejscem spotkań i odpoczynku dla okolicznych mieszkańców, osób oczekujących na przyjazd autobusu czy przemieszczających się po obszarze rewitalizacji, rekomenduje się, aby pełnił funkcję tzw. parku kieszonkowego. Może być również wykorzystywany, jak dotąd, na festyny parafialne, W celu zagospodarowania należy wyrównać teren, założyć trawnik, wprowadzić zieleń wysoką, nasadzenia bylin, klomby z kwiatami, zamontować ławki (w miejscach zacienionych i nasłonecznionych), część ławek ze stolikami. Ponadto należy stworzyć plac zabaw dla dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym. Koncepcję należy skonsultować z mieszkańcami.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Podobszar „Zachodni" najbardziej ze wszystkich podobszarów wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych w zakresie terenów publicznych. Brakuje terenów publicznych .To jeden z najważniejszych problemów tego obszaru. Dostrzegalny jest również problem małej ilości zieleni. Większość skwerów jest zaniedbana. W przestrzeni brakuje małej architektury. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – nowa przestrzeń publiczna i zieleń - powierzchnia Rezultaty: – zwiększenie ilości miejsc do wypoczynku i rekreacji – poprawa jakości życia mieszkańców
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowany po przygotowaniu projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**3.7 Ulica Spokojna Woonerf**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 2: Poprawa systemu komunikacji
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działki nr 66/9, 105, 108/9 i 109/2 w obr. 10, ul. Spokojna
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa na obszarze. Zwiększenie ilości przestrzeni publicznej Zakres projektu Przebudowa drogi. Stworzenie przestrzeni publicznej, która będzie łączyć funkcję deptaku, ulicy, parkingu i miejsca spotkań, gdzie kładzie się wysoki nacisk na poziom bezpieczeństwa, uspokojenie ruchu i walory estetyczne. Wstępną koncepcję należy skonsultować z mieszkańcami.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Stan nawierzchni drogowej i chodników na ul. Spokojnej jest bardzo zły. Obszar negatywnie wyróżnia się przestrzenią przeznaczoną na ruch pieszych. Potrzebny jest remont ulicy. Biorąc pod uwagę jej osiedlowy charakter proponuje się przekształcenie jej w woonerf. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – długość przebudowanej drogi – nowa przestrzeń publiczna Rezultaty: – poprawa bezpieczeństwa mieszkańców – poprawa jakości życia mieszkańców
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowany po przygotowaniu projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**3.8 Dom Spokojnej Starości - DPS**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 1: Poprawa warunków życia i zamieszkania mieszkańców
Podmiot realizujący	Firma Usługowa „OLIWIA" Janusz Mazur/ Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	ul. Spokojna 19
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. Zwiększenie ilości miejsc, gdzie świadczone są tego typu usługi. Zakres projektu Wyposażenie budynku w windę i urządzenia rehabilitacji oraz inne niezbędne do opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. Zakup niezbędnego oprogramowania oraz zatrudnienie profesjonalnej kadry.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Problemem jest mocno starzejące się społeczeństwo oraz duży problem z niepełnosprawnością na obszarze. Duża ilość osób starszych dla których brakuje miejsc w Domach Pomocy Społecznej. Firma Usługowa „Oliwia" planuje prowadzić taki rodzaj działalności. Budynek został zrealizowany, natomiast brakuje specjalistycznego wyposażenia budynku, oprogramowania i kadry.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – miejsca opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych Rezultaty: – poprawa jakości życia mieszkańców
Orientacyjny koszt całkowity	1 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2021

Numer i nazwa projektu	**3.9 Ulica Jedności Narodowej przyjazna dla użytkowników**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 2: Poprawa systemu komunikacji
Podmiot realizujący	Zarząd Dróg Powiatowych w Kołobrzegu we współpracy z Gminą Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	ul. Jedności Narodowej w granicach obszaru rewitalizacji
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa na obszarze oraz zwiększenie przestrzeni publicznej. Zakres projektu Przebudowa drogi, obejmująca budowę ścieżki rowerowej, montaż małej architektury itp.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Głowna ulica podobszaru wymaga pilnej interwencji. Jest ona w złym stanie technicznym, zarówno jezdnia jak i chodniki. Odbywa się nią intensywny ruch samochodowy, Brakuje ścieżki rowerowej. Brakuje również małej architektury i innego zagospodarowania. Biorąc pod uwagę jej centralne położenie powinna poza funkcją komunikacyjną pełnić również rolę przestrzeni publicznej. Wskazane byłoby pojawianie się w jej okolicy toalety publicznej.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – długość przebudowanej drogi Rezultaty: – poprawa jakości życia mieszkańców – poprawa bezpieczeństwa – poprawa jakości przestrzeni publicznej
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowana na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**3.10 Zielone miejsce odpoczynku – Park kieszonkowy**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej Cel główny 4: Przyjazne środowisko Cel szczegółowy 2: Rozwój zasobów przyrodniczych
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 337/2 w obr. 10, ul. Wylotowa
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest utworzenie zielonej przestrzeni publicznej, miejsca rekreacji służącej do wypoczynku i integracji mieszkańców. Zakres projektu Zagospodarowanie terenu na zielony skwer, park kieszonkowy, miejsce odpoczynku. Wstępną koncepcję należy skonsultować z mieszkańcami.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Podobszar „Zachodni" najbardziej ze wszystkich podobszarów wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych w zakresie terenów publicznych. Brakuje terenów publicznych. To jeden z najważniejszych problemów tego obszaru. Dostrzegalny jest również problem małej ilości zieleni. Większość skwerów jest zaniedbana. W przestrzeni brakuje małej architektury. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – nowa przestrzeń publiczna i zieleń - powierzchnia Rezultaty: – zwiększenie ilości miejsc do wypoczynku i rekreacji – poprawa jakości życia mieszkańców
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowany po przygotowaniu projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**3.11 Rozszerzenie działań świetlicy przy ul. Jedności Narodowej 42**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1: Szczęśliwi Mieszkańcy – aktywni społecznie i zawodowo Cel szczegółowy 1: Zrównoważony rozwój społeczny
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z Gminą Miasto Kołobrzeg, NGO, RCK
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	ul. Jedności Narodowej 42
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest: – zmniejszenie negatywnych zjawisk społecznych, – zwiększenie integracji społecznej, – zwiększenie kapitału społecznego. Zakres projektu obejmuje przekształcenie świetlicy w osiedlowy dom kultury dla obszaru Zachodniego. Działania świetlicy powinny być ukierunkowane na animację życia społeczności lokalnej, stworzenie miejsca do niezobowiązującego spęczania czasu dla różnych grup mieszkańców, a także prac z rodzinami dysfunkcyjnymi w oparciu o pracę animatorów lokalnych i trenerów. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na terenie Gminy Miasta Kołobrzeg nie ma miejsca, w którym osoby dorosłe z niepełnosprawnością, często pozostające w izolacji społecznej mogłyby nawiązać kontakty interpersonalne, przyjaźnie, czy zwyczajnie spędzić czas z osobami o podobnych problemach. Powstanie Klubu dla osób z niepełnosprawnością pozwoli zintegrować i poprawić jakość ich życia. Bycie uczestnikiem Klubu pozwoli na zwiększenie ich zaradności, samodzielności życiowej czy zwiększenie poczucia własnej wartości. Ponadto odciąży ich opiekunów w codziennym trudzie sprawowanej opieki.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – ilość prowadzonych zajęć Rezultaty: – zwiększenie kapitału społecznego i integracji mieszkańców
Orientacyjny koszt całkowity	Zostaną oszacowane w trakcie przygotowania projektu.
Przewidywany okres realizacji projektu	2020-2028

8.1.4 Podobszar rewitalizacji terenów powojskowych po obu stronach ul. Mazowieckiej

Numer i nazwa projektu	**4.1 Budowa obiektu z mieszkaniami chronionymi dla osób niepełnosprawnych**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 1: Poprawa warunków życia i zamieszkania mieszkańców
Podmiot realizujący	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawności Intelektualną Koło w Kołobrzegu
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 11/57 w obr. 18
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest stworzenie 28 mieszkań chronionych. Zakres projektu obejmuje budowę i wyposażenie mieszkań chronionych.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Brak miejsca zamieszkania dla osób niepełnosprawnych. Nie ma alternatywy dla Domu Pomocy Społecznej lub mieszkania z rodzicami.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – 28 mieszkań chronionych dla 28 osób niepełnosprawnych – min. 8 miejsc pracy dla pracowników obiektu Rezultaty: – poprawa samodzielności i jakości życia osób niepełnosprawnych
Orientacyjny koszt całkowity	4 000 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2025

Numer i nazwa projektu	**4.2 Park osiedlowy**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej Cel główny 4: Przyjazne środowisko Cel szczegółowy 2: Rozwój zasobów przyrodniczych
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działki nr 103/6, 103/17, 11/4 i 12/1 obr. 18 Teren powojskowy pomiędzy Osiedlem Bajkowym i Osiedlem Europejskim
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest utworzenie zielonej przestrzeni publicznej, miejsca rekreacji służącej do wypoczynku i integracji mieszkańców. Zakres projektu obejmuje przejęcie gruntów od Agencji Mienia Wojskowego. Przygotowanie wspólnie z mieszkańcami koncepcji zagospodarowania parku, która będzie obejmowała również część rekreacyjno-sportową, z uwzględnieniem potrzeb młodzieży.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na podobszarze nie ma terenów publicznych. Jest to bardzo ważny problem. Mieszkańcy nie mają miejsc do integracji: placów, skwerów, placów zabaw. Na podobszarze nie ma również zagospodarowanych terenów zieleni. Szansą na stworzenie terenów publicznych są nieruchomości będące własnością Agencji Mienia Wojskowego, które obecnie porośnięte są krzewami i drzewami. Kiedyś był to teren poligonu wojskowego. Mieszkańcy wychodzą tam na spacery z psami. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kołobrzeg grunt ten przeznaczony jest na tereny zieleni parkowej oraz tereny wód powierzchniowych śródlądowych. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – nowa przestrzeń publiczna i zieleń – zrewitalizowana powierzchnia Rezultaty: – zwiększenie ilości miejsc do wypoczynku i rekreacji – zwiększenie ilości zieleni – zwiększenie integracji społecznej – poprawa jakości życia mieszkańców
Orientacyjny koszt całkowity	Zostaną oszacowane na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**4.3 Budowa zespołu oświatowego**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1: Szczęśliwi Mieszkańcy – aktywni społecznie i zawodowo
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działki nr 11/58, 11/59 i 11/39 w obr. 18
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie dostępu do infrastruktury społecznej, obiekty oświaty. Zakres projektu obejmuje budowę zintegrowanego zespołu oświatowego dla potrzeb obszaru, obejmującego Żłobek Miejski, przedszkole i szkołę podstawową.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Podobszar wymaga podjęcia zdecydowanych działań rewitalizacyjnych w zakresie zwiększenia dostępu do infrastruktury społecznej. Na obszarze i w jego okolicy nie ma publicznych obiektów oświatowych. Biorąc pod uwagę intensywny rozwój budownictwa oraz wzrost ilości młodych mieszkańców należy rozwijać infrastrukturę oświatową: przedszkole, szkołę podstawową. Na tym obszarze brakuje również żłobka. Brak infrastruktury oświatowej zwiększa ruch komunikacyjny, wynikający z konieczności dowozu dzieci do placówek w innych częściach miasta.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – nowe obiekty infrastruktury społecznej, oświaty: szkoła, przedszkole, żłobek Rezultaty: – zwiększenie kapitału społecznego i integracji mieszkańców – poprawa jakości życia mieszkańców – zmniejszenie ruchu komunikacyjnego – poprawa jakości środowiska
Orientacyjny koszt całkowity	Zostaną oszacowane na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**4.4 Prace remontowe oraz zagospodarowanie terenu przy budynkach komunalnych i socjalnych**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1: Szczęśliwi Mieszkańcy – aktywni społecznie i zawodowo Cel szczegółowy 2: Zrównoważony rozwój społeczny Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 1: Poprawa warunków życia i zamieszkania mieszkańców Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działki przy ul. Artyleryjskiej, na których znajdują się budynki socjalne i komunalne przy ul. Artyleryjskiej 23-24 i ul. Artyleryjskiej 26-35 oraz teren przy budynkach
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawa stanu technicznego budynków komunalnych i socjalnych oraz poprawa zagospodarowania podwórek przy nich, wytworzenie przestrzeni publicznej, miejsca rekreacji służącej do wypoczynku i integracji mieszkańców. Zakres projektu obejmuje kompleksowe zagospodarowanie terenu m.in. utwardzenie nawierzchni, utworzenie miejsca rekreacji dla mieszkańców, w tym urządzenia zabawowe i mała architektura, oświetlenie, likwidację płotu oddzielającego budynki od ulicy, wprowadzenie zieleni ozdobnej, przygotowanie wiat śmietnikowych na odpady, zastosowanie mechanizmów zwalniających prędkość pojazdów na drodze wewnętrznej.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Budynki w których znajdują się lokale komunalne i socjalne są w złym stanie technicznym, nieestetyczne, częściowo obłożone blachą. Ich zagospodarowanie również robi negatywne wrażenie. To miejsce posiada negatywną opinię w całym mieście i określane jest mianem XIII dzielnicy. Niewątpliwe duży wpływ na odbiór tego miejsca przez mieszkańców ma stan techniczny i wygląd obiektów. Ponadto zdecydowanie wpływa to na zmniejszoną samocenę mieszkańców tych obiektów. Na podwórku brakuje urządzonej zieleni czy małej architektury. Należy podjąć działania zmierzające do lepszego zagospodarowania tej przestrzeni. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – wyremontowane obiekty – powierzchnia – zrewitalizowana przestrzeń publiczna- powierzchnia Rezultaty: – poprawa jakości życia mieszkańców, – zmniejszenie wykluczenia społecznego, przeciwdziałanie gettyfikacji miejsca, – zwiększenie integracji społecznej, wzrost kapitału społecznego
Orientacyjny koszt całkowity	Zostaną oszacowane na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

8.1.5 Podobszar rewitalizacji Lęborski

Numer i nazwa projektu	**5.1 Budowa wind osobowych**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 1: Poprawa warunków życia i zamieszkania mieszkańców
Podmiot realizujący	Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 154/4 w obr. 13, ul. Grochowska 1a-i
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest podniesienie standardów mieszkaniowych starych bloków, zamieszkiwanych przez wielu seniorów Zakres projektu obejmuje wykonanie urządzeń dźwigowych w klatkach schodowych
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W budynku zamieszkuje wiele osób starszych i niepełnosprawnych, które nie uczestniczą w życiu społecznym przez bariery architektoniczne
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – 9 dźwigów osobowych Rezultaty: – włączenie osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczne – poprawa warunków mieszkaniowych
Orientacyjny koszt całkowity	2 490 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2022

Numer i nazwa projektu	**5.2 Budowa wind osobowych**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 1: Poprawa warunków życia i zamieszkania mieszkańców
Podmiot realizujący	Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 154/4 w obr. 13, ul. Grochowska 2a-d
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest podniesienie standardów mieszkaniowych starych bloków, zamieszkiwanych przez wielu seniorów Zakres projektu obejmuje wykonanie urządzeń dźwigowych w klatkach schodowych
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W budynku zamieszkuje wiele osób starszych i niepełnosprawnych, które nie uczestniczą w życiu społecznym przez bariery architektoniczne
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – 4 dźwigi osobowe Rezultaty: – włączenie osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczne – poprawa warunków mieszkaniowych
Orientacyjny koszt całkowity	1 100 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2022

Numer i nazwa projektu	**5.3 Budowa wind osobowych**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 1: Poprawa warunków życia i zamieszkania mieszkańców
Podmiot realizujący	Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 154/4 w obr. 13, ul. Grochowska 3a-d
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest podniesienie standardów mieszkaniowych starych bloków, zamieszkiwanych przez wielu seniorów Zakres projektu obejmuje wykonanie urządzeń dźwigowych w klatkach schodowych
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W budynku zamieszkuje wiele osób starszych i niepełnosprawnych, które nie uczestniczą w życiu społecznym przez bariery architektoniczne
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – 4 dźwigi osobowe Rezultaty: – włączenie osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczne – poprawa warunków mieszkaniowych
Orientacyjny koszt całkowity	1 100 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2022

Numer i nazwa projektu	**5.4 Budowa wind osobowych**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 1: Poprawa warunków życia i zamieszkania mieszkańców
Podmiot realizujący	Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 416 w obr. 13, ul. Grochowska 4a-i
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest podniesienie standardów mieszkaniowych starych bloków, zamieszkiwanych przez wielu seniorów Zakres projektu obejmuje wykonanie urządzeń dźwigowych w klatkach schodowych
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W budynku zamieszkuje wiele osób starszych i niepełnosprawnych, które nie uczestniczą w życiu społecznym przez bariery architektoniczne
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – 9 dźwigów osobowych Rezultaty: – włączenie osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczne – poprawa warunków mieszkaniowych
Orientacyjny koszt całkowity	2 490 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2022

Numer i nazwa projektu	**5.5 Budowa wind osobowych**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 1: Poprawa warunków życia i zamieszkania mieszkańców
Podmiot realizujący	Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Działka nr 416 w obr. 13, ul. Grochowska 7a-c
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest podniesienie standardów mieszkaniowych starych bloków, zamieszkiwanych przez wielu seniorów Zakres projektu obejmuje wykonanie urządzeń dźwigowych w klatkach schodowych
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W budynku zamieszkuje wiele osób starszych i niepełnosprawnych, które nie uczestniczą w życiu społecznym przez bariery architektoniczne.
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – 3 dźwigi osobowe Rezultaty: – włączenie osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczne – poprawa warunków mieszkaniowych
Orientacyjny koszt całkowity	830 000 zł
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2022

Numer i nazwa projektu	**5.6 Zagospodarowanie Parku im. gen. J.H. Dąbrowskiego**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 4: Przyjazne środowisko Cel szczegółowy 2: Rozwój zasobów przyrodniczych Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Park im. gen. J.H. Dąbrowskiego wraz z terenem przyległym, wykorzystywanym na ogródki działkowe
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie ilości terenów rekreacyjnych oraz poprawa ich jakości. Ma to prowadzić do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia integracji społecznej. Zakres projektu obejmuje kompleksowe zagospodarowanie parku oraz terenów przyległych: nieużytków i ogródków działkowych. W tym należy uwzględnić wykonanie placu zabaw dla dzieci, wprowadzenie różnorodnej infrastruktury do odpoczynku (różnego rodzaju ławki, leżanki) oraz do aktywnego wypoczynku. Zagospodarowanie terenu przy ogródkach i Stawie Stokrotkowym na oznakowane miejsce do spędzania wspólnego czasu: wyposażonego w stoły, miejsca do siedzenia, grille zewnętrzne, pojemniki na odpady itp. Należy również zwiększyć częstotliwość patroli policji i straży. Zamontować monitoring oraz odpowiednie oświetlenie (nie punktowe). Zakres projektu należy opracować przy udziale mieszkańców.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Teren parku jest ważnym miejscem dla mieszkańców, którzy uznają go za największą wartość dla tego obszaru. Jednak posiada one wiele deficytów. Jego potencjał jako miejsce integracji i spędzania wolnego czasu nie jest wykorzystany. Brakuje tam infrastruktury rekreacyjnej i społecznej. Mieszkańcy skarżą się na brak miejsc w których mogliby spotkać się i odpocząć. Park jest wpisany do rejestru zabytków, dlatego wszelkie zmiany zagospodarowania w granicach wpisu wymagają zgody konserwatora zabytków. Biorąc to pod uwagę, należy zagospodarować również teren przyległy do parku, na którym znajdują się obecnie ogródki działkowe, nieużytki. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – zrewitalizowana powierzchnia parku – powierzchnia nowych terenów rekreacyjnych Rezultaty: – zwiększenie ilości miejsc spotkań i rekreacji mieszkańców, który ma wpływ na wzrost aktywizacji społecznej i poprawę jakości życia
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowany na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**5.7 Doposażenie placu zabaw przy ul. Bogusława X**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	działki nr 163/18 i 163/16 w obr. 13
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie ilości terenów rekreacyjnych oraz poprawa ich jakości. Ma to prowadzić do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia integracji społecznej. Zakres projektu obejmuje poprawę zagospodarowania oraz doposażenie placu zabaw.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Plac przy ul. Bogusława X to główny, największy i jedyny dobrze wyposażony wielofunkcyjny plac zabaw dla dzieci. Jednak miejsca wymaga doposażenia w nowe urządzenia, również dla dzieci starszych. Ponadto potrzebne jest dodatkowe oświetlenie placu zabaw, tak by światło padało także na chodnik oraz miejsca siedzenia po obu stronach placu. Potrzebna jest też instalacja monitoringu. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – zrewitalizowana powierzchnia rekreacyjna Rezultaty: – zwiększenie ilości miejsc spotkań i rekreacji mieszkańców, który ma wpływ na wzrost aktywizacji społecznej i poprawę jakości życia
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowany na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**5.8 Zielone Lęborskie – zadbana zieleń na osiedlu**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej Cel główny 4: Przyjazne środowisko
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg, Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Wspólnoty Mieszkaniowe
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Cały podobszar rewitalizacji
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie ilości terenów zielonych i poprawa ich jakości. Celem projektu jest również poprawa środowiska. Zakres projektu obejmuje tworzenie nowych terenów zielonych, w tym parków kieszonkowych między blokami, wprowadzenie zieleni izolacyjnej, poprawę jakości istniejących terenów zielonych, wprowadzenie przy blokach przedogrodów kwiatowych, pielęgnowanych przez mieszkańców.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Podobszar Lęborski posiada dużo zaniedbanych terenów zielonych wewnątrz osiedli. Należy poprawić ich jakość. Ponadto diagnoza wykazała, że problemem na obszarze są obniżone standardy środowiska wynikające z dużego ruchu samochodowego (hałas i jakość powietrza). Wprowadzenie zieleni izolacyjnej oraz innych nasadzeń poprawi warunki środowiskowe oraz jakość życia mieszkańców. Ze względu na różną strukturę własności, projekt będzie realizowany przez wielu interesariuszy. Niewykluczone jest opracowanie programu zbiorczego i wspólna realizacja. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – powierzchnia nowych i zrewitalizowanych terenów zielonych Rezultaty: – poprawa jakości środowiska – poprawa jakości życia mieszkańców
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowany na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**5.9 Lęborskie dla mieszkańca – rozwój małej infrastruktury**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg, Kołobrzeska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Wspólnoty Mieszkaniowe
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Cały podobszar rewitalizacji
Cel projektu i zakres realizowanych zadań	Celem projektu jest zwiększenie ilości terenów rekreacyjnych i miejsc integracji oraz poprawa ich jakości. Celem projektu zwiększenie integracji społecznej oraz poprawa jakości życia mieszkańców. Zakres projektu obejmuje budowę między budynkami mieszkalnymi mini placów rekreacji-zabaw, w tym również aktywności sportowej np. street workout, wprowadzenie małej architektury, stojaków na rowery itp.
Zwięzły opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Podczas diagnozy stwierdzono występowanie wielu deficytów w zakresie przestrzeni do integracji mieszkańców i wypoczynku. Niezbędne jest wprowadzenie do wnętrza osiedla dodatkowej infrastruktury. Jeden centralny plac zabaw nie wystarcza. Nie wszystkie dzieci mogą same z niego korzystać, dlatego należy wprowadzić infrastrukturę rekreacyjną również w innych miejscach obszaru. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Produkty: – powierzchnia nowych miejsc rekreacji Rezultaty: – zwiększenie integracji społecznej – poprawa jakości życia mieszkańców
Orientacyjny koszt całkowity	Zostanie oszacowany na etapie przygotowania projektu
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

8.2 Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Numer i nazwa projektu	**1. Zmiana polityki parkingowej**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 2:Poprawa systemu komunikacji Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
Zwięzły opis problemu i charakterystyka przedsięwzięcia	Istotnym problemem dla mieszkańców jest niewystarczająca liczba miejsc postojowych. Każda ze wspólnot czy spółdzielni rozwiązuje ten problem samodzielnie. Kosztem ogólnodostępnych terenów zielonych, ławek, placów zabaw, boisk dla dzieci, wyznaczane są kolejne miejsca do parkowania, zamknięte szlabanem lub bramą drogi wewnętrzne lub drogi przeciwpożarowe. Należy wypracować nową politykę parkingową wraz z mieszkańcami, przedstawicielami wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych oraz lokalnych przedsiębiorców czy innych interesariuszy. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**2. Plan Mobilności Miejskiej**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 2:Poprawa systemu komunikacji Cel główny 4: Przyjazne środowisko Cel szczegółowy 1: Ochrona środowiska i zasobów przyrodniczych
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
Zwięzły opis problemu i charakterystyka przedsięwzięcia	Na etapie pogłębionej diagnozy stwierdzono dużą niewydolność komunikacyjną obszaru, zwłaszcza jego centralnie położonych fragmentów. Natężenie ruchu samochodowego jest bardzo duże. Utrudnia to poruszanie się pieszym, generuje hałas, zanieczyszczenia powietrza i sytuacje niebezpieczne. Występują problemy z miejscami postojowymi dla samochodów mieszkańców Kołobrzegu i przyjezdnych, zwłaszcza w sezonie turystycznym. Potwierdziła to przeprowadzona partycypacja społeczna. Ponadto mieszkańcy wskazywali na niespójną sieć dróg rowerowych oraz niewielką liczbę połączeń autobusowych, zwłaszcza w godzinach wieczornych. Należy opracować plan regulujący ruch pieszy, rowerowy, samochodowy i transport zbiorowy na obszarze rewitalizacji i w strefie uzdrowiskowej, w celu zapewnienia mieszkańcom spójnego systemu transportu, poprawy mobilności i jakości życia, a także zaspokojenia potrzeb lokalnych przedsiębiorców. Przed przystąpieniem do prac nad rozwiązaniami należy przeprowadzić analizę każdego typu ruchu. Dokument należy wypracować w sposób partycypacyjny, z udziałem różnych grup interesariuszy. **Projekt zaproponowano w trakcie konsultacji społecznych.**
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**3. Woonerfy jako miejsca integracji mieszkańców, kultury i biznesu**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 3: Przyjazne miejsce do życia Cel szczegółowy 2:Poprawa systemu komunikacji Cel szczegółowy 3: Poprawa przestrzeni publicznej Cel główny 2: Zrównoważona i nowoczesna gospodarka Cel szczegółowy 2: Zagospodarowanie istniejących terenów inwestycyjnych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
Zwięzły opis problemu i charakterystyka przedsięwzięcia	W trakcie diagnozy stwierdzono, że na obszarze rewitalizacji brakuje przestrzeni integrującej mieszkańców. Szczególnie negatywnie na tym tle wygląda podobszar Zachodni z zachodnią częścią portu, na którym brakuje gruntów gminnych, gdzie taką przestrzeń można by wytworzyć. Ruch mieszkańców z reguły generują usługi, szczególnie drobne. Na obszarze w wielu miejscach brakuje również usług podstawowych dla mieszkańców. Korzystne byłoby wytworzenie w ramach każdego podobszaru pewnego rodzaju centrum, miejsca z którym mieszkańcy mogliby się utożsamić. Taką przestrzeń można uzyskać przekształcając niektóre ulice w woonerfy. Są to przestrzenie, które łączą różne funkcje: komunikacyjne, integrujące, deptaku. Woonerf mógłby pełnić też funkcje miejsca kultury lub biznesu, jeżeli wzdłuż niego skupiłyby się tego rodzaju usługi. W trakcie konsultacji społecznych zaproponowano utworzenie woonerfu na ul. Rzecznej, aby zwiększyć dostępność i atrakcyjność przestrzeni przy rzece Parsęcie dla mieszkańców. Uznano, że należałoby rozważyć również utworzenie woonerfów na ul. Rybackiej, ul. Zygmuntowskiej, ul. Lipowej, ul. Słowińców i ul. Frankowskiego
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**4. Książki w plenerze**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Cel główny 1: Szczęśliwi mieszkańcy – aktywni społecznie i zawodowo Cel szczegółowy 2 Zrównoważony rozwój społeczny
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg, Miejska Biblioteka Publiczna, NGO
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
Zwięzły opis problemu i charakterystyka przedsięwzięcia	Podczas pogłębionej diagnozy wykazano niski poziom czytelnictwa, kapitału społecznego, dostępu do usług kultury, małą ilość miejsc rekreacji. W trakcie otwartego naboru na projekty rewitalizacyjne zgłoszono projekt – Książki w plenerze. Czytelnie plenerowe funkcjonują w wielu miastach i wsiach. Można je zrealizować nawet na niewielkiej przestrzeni: placu, skwerku, podwórku. Książkę można pożyczyć lub przynieść. Jest to bardzo fajna forma do wykorzystania na terenach rekreacyjnych – zielonych lub w miejscach, gdzie mieszkańcy nie mają biblioteki.
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

Numer i nazwa projektu	**5. Zadania ujęte w Wieloletnich Strategicznych Programach Operacyjnych, przyjętych Uchwałą Rady Miasta Kołobrzeg Nr XIX/234/16 z dnia 19 kwietnia 2016 r.**
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji:	Zadania odnoszą się do różnych celów rewitalizacji
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Kołobrzeg
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Obszar rewitalizacji
Zwięzły opis problemu i charakterystyka przedsięwzięcia	Realizacja programu powiązana jest ze Strategią Rozwoju Miasta Kołobrzeg do roku 2020, w której zostały wskazane potrzeby rewitalizacyjne. Niektóre cele Strategii bezpośrednio odnoszą się do działań rewitalizacyjnych. W oparciu o cele strategiczne, opracowano programy operacyjne. Strategia jest więc wdrażana przez trzy Wieloletnie Strategiczne Programy Operacyjne (zwane dalej również WSPO): Klimatyczny Kołobrzeg, Przedsiębiorczy Kołobrzeg, Obywatelski Kołobrzeg. W odpowiedzi na wskazane w Strategii kierunki działań w WSPO wyodrębniono obszary operacyjne, które się wzajemnie przenikają i uzupełniają. Zadania wskazane w poszczególnych obszarach są odpowiedzią na kluczowe zadania dla przyszłości Kołobrzegu wskazane w Strategii Rozwoju Miasta Kołobrzeg do 2020 r. Mają one również bezpośredni i pośredni wpływ na rewitalizację obszaru kryzysowego.
Przewidywany okres realizacji projektu	2019-2028

9 Mechanizmy integrowania działań

Rewitalizacja, zgodnie z obecną definicją ustawową jest procesem, który powinien być prowadzony w sposób kompleksowy. Realizowane na obszarze rewitalizacji działania na rzecz społeczności, przestrzeni i gospodarki powinny być zintegrowane, tzn. wspólnie wpływać na osiągnięcie założonego celu. Ujęte w dokumencie projekty oraz określone kierunki działań są wynikiem zdiagnozowanych potrzeb. Podczas przygotowania niniejszego dokumentu przeanalizowano, czy ich realizacja pozwoli na osiągniecie efektu synergii. Na podstawie „Zasad realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach RPO WZ 2014-2020" opracowanych przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ ze stycznia 2017 r. sprawdzono, czy projekty i działania spełniają warunki komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna została spełniona. Projekty rewitalizacyjne oraz planowane działania będę w większości realizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Są one rozproszone przestrzennie, tak by oddziaływały na cały obszar rewitalizacji. Pojedyncze projekty z uwagi na ich specyfikę zlokalizowane są poza obszarem rewitalizacji, ale będą z nich korzystać mieszkańcy obszaru. Są to: budowa amfiteatru (obiektu całorocznego) oraz utworzenie klubu młodzieżowego w piwnicy Ratusza Miejskiego (ADABAR). Przeprowadzona szczegółowa diagnoza, potwierdzona procesem partycypacji społecznej wykazała, że mieszkańcy obszaru rewitalizacji (szczególnie młodzież oraz seniorzy) nie mają się gdzie spotykać oraz rozwijać swoje zdolności i pasje. Piwnice Ratusza Miejskiego, znajdującego się w zasobach gminy są obecnie niewykorzystywane. Po II Wojnie Światowej przez wiele lat mieścił się tam Klub Młodzieżowy ADABAR. Podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych pojawiły się opinie, żeby znowu wprowadzić tam taką funkcję. Amfiteatr zarządzany przez Regionalne Centrum Kultury w Kołobrzegu jest obiektem działającym sezonowo. RCK, działające na obszarze rewitalizacji, nie posiada wystarczających zasobów lokalowych, żeby zwiększyć ofertę kulturalno-edukacyjną. Dlatego zaplanowano, by w miejscu obecnego amfiteatru powstał obiekt całoroczny, w którym poza organizacją imprez kulturalnych powstałyby pracownie. Zaplanowane przedsięwzięcia nie będą skutkowały przeniesieniem problemów na inne obszary oraz nie będą powodować powstawania oraz pogłębiania negatywnych zjawisk społecznych.

Komplementarność problemowa została spełniona. Działania oraz projekty dotyczą wielu aspektów wpływających na jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Są to zarówno działania wpływające na przestrzeń, środowisko czy aspekty techniczne jak i sprawy społeczne i gospodarcze. Projektom „inwestycyjnym" towarzyszą projekty oraz działania społeczne, realizowane przez miejskie jednostki organizacyjne, NGO i podmioty prywatne. Projekty wzajemnie się przenikają oraz uzupełniają, co pozwoli na osiągnięcie synergii. Wszystkie one wpisują się w wyznaczone główne cele rewitalizacji. Ponadto zaplanowane działania wiążą się z dokumentami strategicznymi gminy.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna została spełniona. System zarządzania programem, opisany w rozdziale 11, pozwoli na jego efektywną realizację. Zakłada on również aktywne współdziałanie z interesariuszami rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa została spełniona. Działania rewitalizacyjne prowadzone są przez Gminę Miasto Kołobrzeg od 2005 r. Najpierw na podstawie „Lokalnego Planu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Powojskowych Miasta Kołobrzeg na lata 2005-2006 z przedłużonym okresem programowania do 2013 r.", a następnie na podstawie „Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojskowych w Kołobrzegu na lata 2010-2015". W pierwszym dokumencie wskazano jako obszary rewitalizacji m.in. tereny powojskowe oraz śródmieście Kołobrzegu wraz z terenami nad rzeką Parsętą. Program na podstawie, którego miasto prowadziło działania rewitalizacyjne w poprzednim okresie programowania, skupiał się na kilku obszarach powojskowych. Zgodnie z ówczesnymi

wymogami Instytucji Zarządzającej RPO WZ, dotyczącymi przygotowania programu, miasto musiało wskazać w dokumencie obszar priorytetowy, dla którego należało przygotowano projekt zintegrowany. Tylko działania wskazane w ramach tego projektu dla obszaru priorytetowego mogły ubiegać się o środki wspólnotowe. Jako obszar priorytetowy wskazano tzw. Czerwone Koszary, położone po zachodniej stronie ul. Mazowieckiej. Po wschodniej stronie ul. Mazowieckiej znajduje się również obszar powojskowy tzw. Białe Koszary. W poprzednim dokumencie tereny te wyznaczono jako dwa oddzielne obszary, sugerując się nazwami koszarów i tym, że były one zajmowane przez inne jednostki wojskowe. Z dzisiejszej perspektywy taki podział obszaru wydaje się błędny, albowiem oba kompleksy powojskowe miały bardzo podobną specyfikę i problemy, a rozdzielała je wyłącznie ul. Mazowiecka. W konsekwencji środki wspólnotowe były kierowane wyłącznie na obszar tzw. Czerwonych Koszarów. W ramach działań rewitalizacyjnych w perspektywie 2007-2013 zrealizowano tam 3 duże, komplementarne ze sobą projekty:

- **Infrastruktura drogowa na rewitalizowanym obszarze - budowa i rozbudowa ul. Św. Macieja w Kołobrzegu**. Projekt realizowano od 30 grudnia 2011 r. do 30 grudnia 2013 r. Był dofinansowany ze środków RPO WZ w 50%. Odpowiadał na problemy mieszkańców, związane z utrudnieniami spowodowanymi złym stanem infrastruktury technicznej, stwarzającej zagrożenie dla zdrowia czy życia ludzkiego. Ponadto, dojazd samochodów osobowych do istniejących budynków mieszkalnych (zaadaptowane na te funkcje koszary) był na pewnych odcinkach całkowicie niemożliwy.
- **Program Rewitalizacji Społecznej „Lokalne Centrum Rozwoju Partnerski Program Rewitalizacji Czerwone Koszary w Kołobrzegu".** Projekt realizowano od 1 grudnia 2013 r. do 30 listopada 2014 r. Był on współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Jego celem było wzmocnienie spójności społecznej przez aktywną integrację i wzmocnienie kapitału społecznego. Obejmował m.in. Lokalne Centrum Rozwoju, Młodzieżową Akademię Miejską, Akademię Rozwoju Społecznego i Osobistego, Klub Integracji Społecznej z treningiem pracy, pracę socjalną i partnerstwo lokalne.
- **Centrum Usług Diagnostyczny INTER MEDICAL**. Projekt realizowano od 30 października 2012 r. do 25 października 2013 r. Polegał na przebudowie, rozbudowie oraz zmianie sposobu użytkowania istniejącego budynku powojskowego na budynek usługowy z poradnią medycyny rodzinnej i specjalistycznej, wraz z pracowniami diagnostyki obrazowej, laboratoryjnej, blokiem operacyjnym, apteką oraz oddziałem rehabilitacyjnym i oddziałem opieki długoterminowej. Był częściowo finansowany z pożyczki z unijnej inicjatywy JESSICA. Projekt odpowiadał na brak dostępu do usług zdrowia, zwłaszcza specjalistycznych.

Powyższe działania przyniosły pozytywne efekty. Potwierdzeniem poprawy stanu tego obszaru jest jego zasiedlenie przez młode rodziny, powstawanie nowych podmiotów gospodarczych oraz uporządkowanie przestrzeni. Rewitalizacja obszarów powojskowych po drugiej stronie ul. Mazowieckiej, bez wsparcia finansowego ze środków wspólnotowych, następuje dużo wolniej. Wciąż obserwuje się tam dużo problemów społecznych, którym towarzyszą zwłaszcza problemy przestrzenno-funkcjonalne i gospodarcze. Dlatego w niniejszym dokumencie, postanowiono skupić działania rewitalizacyjne przede wszystkim na tej części dawnych terenów powojskowych, które nie otrzymały wsparcia finansowego w poprzednich okresach programowania, aby zrównoważyć ich rozwój. Ponadto działania rewitalizacyjne zaplanowano na innych niż powojskowych obszarach, wyznaczonych na podstawie diagnozy czynników i zjawiska kryzysowych, wśród których znajdują się również obszary wskazane w „Lokalnym Planie Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Powojskowych Miasta Kołobrzeg na lata 2005-2006 z przedłużonym okresem programowania do 2013 r."

Komplementarność źródeł finansowania została spełniona. Planowane w programie projekty i działania rewitalizacyjne będą finansowane zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych. Projektodawcy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, szczególnie podstawowych, zakładają uzyskanie dofinansowania ze środków europejskich, w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Niektóre mikrodziałania mogą być realizowane wyłącznie z budżetu miasta np. Program Moje Podwórko czy Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich. Nie wyklucza się również, iż osoby prawne realizujące projekt będą mogły i chciały skorzystać z preferencyjnych instrumentów pożyczkowych np. JESSICA, z dostępnych środków rządowych, w tym funduszy celowych oraz z komercyjnych instrumentów bankowych.

10 Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji

Ramy finansowe niniejszego programu zostały oszacowane w przybliżeniu, na podstawie zgłoszonych projektów. Zaproponowane projekty rewitalizacyjne są na różnym etapie przygotowania. Niektóre posiadają wstępną dokumentację projektową, inne są na razie wyłącznie w fazie pomysłu.

Podsumowane wartości zgłoszonych projektów pozwoliło określić szacunkowe ramy finansowe GPR.

Planowane w programie projekty i działania rewitalizacyjne będą finansowane zarówno ze środków publicznych, jak i prywatnych. Projektodawcy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zakładają uzyskanie dofinansowania ze środków europejskich, w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Nie wyklucza się również, iż osoby prawne realizujące projekt będą mogły i chciały skorzystać z preferencyjnych instrumentów pożyczkowych np. JESSICA, z dostępnych środków rządowych, w tym funduszy celowych oraz z komercyjnych instrumentów bankowych. Część projektów będzie realizowanych z budżetu gminy.

Nazwa projektu	Szacunkowe koszty projektu
Adabar - Klub Młodzieżowy	2 000 000,00
Budowa amfiteatru w Kołobrzegu wraz z zadaszeniem nad widownią	30 000 000,00
Aktywna integracja kluczem do sukcesu mieszkańców	3 917 407,20
Rozwój placówek wsparcia dziennego poprzez stworzenie nowego miejsca dla osób dorosłych z niepełnosprawnością	900 000,00
Rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	4 800 000,00
Aktywizowanie, integrowanie i wykorzystywanie potencjału seniorów, osób powyżej 60 roku życia	5 000 000,00
Program Mikrowsparcia Inicjatyw Sąsiedzkich	nie oszacowano
Program Moje Podwórko	nie oszacowano
Otwarte Pracownie Twórcze i Edukacyjne	2 000 000,00
Otwarte Ogrody Miejskie i Kontenery Kultury	2 000 000,00
Przebudowa ul. Spacerowej w Kołobrzegu	6 000 000,00
Przebudowa drogi dojazdowej do obiektów portowych	3 100 000,00
Nautylium – zagospodarowanie Wyspy Solnej na terenie Portu Morskiego Kołobrzeg	30 000 000,00
Nowe Bulwary nad Parsętą	nie oszacowano
Rekreacyjny Plac nad Parsętą	nie oszacowano
Park Kieszonkowy	nie oszacowano
Regulacja hydrotechniczna nabrzeży	1 675 000,00
Terminal Pasażerski wraz zagospodarowaniem terenu wzdłuż ul. Towarowej	50 000 000,00
Wsparcie rozwoju platformy logistycznej wraz z rozbudową infrastruktury Portu Handlowego	33 000 000,00
Plac zabaw przy bulwarze Nad Parsętą	nie oszacowano
Tereny rekreacyjne nad Kanałem Drzewnym	nie oszacowano
Rewitalizacja Parku Teatralnego	nie oszacowano
Stolarnia Miejska	2 000 000,00
Regulacja hydrotechniczna nabrzeży	1 675 000,00
Wymiana systemu odbojowego przy Nabrzeżu Postojowym	1 000 000,00
Modernizacja infrastruktury Portu Rybackiego	1 200 000,00
Inwestycje w infrastrukturę oraz suprastrukturę Portu Rybackiego w Kołobrzegu	6 800 000,00
Park kieszonkowy i plac zabaw	nie oszacowano
Ulica Spokojna Woonerf	nie oszacowano
Dom Spokojnej Starości - DPS	1 000 000,00

Ulica Jedności Narodowej przyjazna dla użytkowników	nie oszacowano
Zielone miejsce odpoczynku – Park kieszonkowy	nie oszacowano
Rozszerzenie działań świetlicy przy ul. Jedności Narodowej 42	nie oszacowano
Budowa obiektu z mieszkaniami chronionymi dla osób niepełnosprawnych	4 000 000,00
Park osiedlowy	nie oszacowano
Budowa zespołu oświatowego	nie oszacowano
Prace remontowe oraz zagospodarowanie terenu przy budynkach komunalnych i socjalnych	nie oszacowano
Budowa wind osobowych	2 490 000,00
Budowa wind osobowych	1 100 000,00
Budowa wind osobowych	1 100 000,00
Budowa wind osobowych	2 490 000,00
Budowa wind osobowych	830 000,00
Zagospodarowanie Parku im. gen. J.H. Dąbrowskiego	nie oszacowano
Doposażenie placu zabaw przy ul. Bogusława X	nie oszacowano
Zielone Lęborskie	nie oszacowano
Lęborskie dla mieszkańca	nie oszacowano
Razem	**200 077 407,20**

Tabela 24 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji w PLN

11 Zarządzanie realizacją programu

Ustawa o rewitalizacji określa, że przygotowanie, koordynowanie a także prowadzenie rewitalizacji jest zadaniem własnym gminy. Dlatego program będzie realizowany przez Gminę Miasto Kołobrzeg, w ramach struktur organizacyjnych Urzędu Miasta Kołobrzeg oraz innych jednostek miejskich.

Prezydent Miasta Kołobrzeg pełni rolę nadzorczą nad całym procesem rewitalizacji. Do zarządzania procesem zostanie powołany **Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji**, który będzie organem odpowiedzialnym za proces wdrażania zapisów niniejszego programu rewitalizacji.

Z uwagi na komplementarność procesu w składzie zespołu znajdują się zarówno **Zastępca Prezydenta ds. społecznych** jak i **Zastępca Prezydenta ds. gospodarczych**. Pozostałymi członkami zespołu będą przedstawiciele wydziałów Urzędu Miasta i innych jednostek realizujących działania rewitalizacyjne. Uwzględniając przygotowane projekty rewitalizacyjne w zespole znajdą się przedstawiciele **Wydziału Komunalnego, Wydziału Spraw Społecznych, Wydziału Inwestycji, Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Regionalnego Centrum Kultury.** Zadaniem zespołu będzie:

- koordynacja realizacji programu,
- przygotowanie i realizacja projektów rewitalizacyjnych,
- monitoring projektów rewitalizacyjnych,
- współpraca z partnerami społecznymi i gospodarczymi,
- współpraca z administracją rządową oraz samorządową w zakresie wykorzystywania funduszy strukturalnych do współfinansowania Programu,
- współpraca z Komitetem Rewitalizacji,
- sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji Programu,
- przygotowywanie projektów aktualizacji Programu,
- promocja programu.

W celu usprawnienia procesu rewitalizacji, w tym zarządzania nim, raportowania, przepływu informacji, należy zaplanować utworzenie nowego stanowiska tj. **Pracownika ds. rewitalizacji** w **Wydziale Spraw Społecznych** lub w **Wydziale Komunalnym.** Zakres zadań powyższych wydziałów bezpośrednio wiąże się rewitalizacją w znaczeniu ustawy, dlatego zakłada się, że będą to wydziały wiodące w procesie wyprowadzania obszaru rewitalizacji z kryzysu. Zadaniem ww. pracownika będzie m.in.:

- obsługa Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji,
- obsługa Komitetu Rewitalizacji,
- gromadzenie dokumentacji, informacji oraz danych niezbędnych do monitorowania i oceny realizacji programu,
- monitoring procesu rewitalizacji: projektów rewitalizacyjnych oraz zjawisk zachodzących na obszarze rewitalizacji,
- przygotowanie raportów z realizacji programu oraz dokonanie oceny aktualności,
- prowadzenie procesu informacyjnego o rewitalizacji, wspomagającego aktywny udział interesariuszy w realizacji i ocenie rewitalizacji, w tym prowadzenie administrowanie strony www.rewitalizacja.kolobrzeg.eu,
- zbieranie uwag interesariuszy na temat prowadzonej rewitalizacji oraz propozycji działań rewitalizacyjnych.

Mechanizmy włączenia interesariuszy w realizację programu

Zgodnie z ustawą należy zapewnić interesariuszom możliwość aktywnego udziału na każdym etapie jej realizacji, w tym również jej prowadzenia.

Gmina zamierza kontynuować prowadzenie strony internetowej o rewitalizacji www.rewitalizacja.kolobrzeg.eu jako głównego środka komunikacji z interesariuszami.

Organem zaplanowanym w ustawie o rewitalizacji jako forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji jest **Komitet Rewitalizacji**. Zostanie on powołany po przyjęciu niniejszego programu. Będzie wykonywał m.in. następujące zadania:

- wspieranie dialogu interesariuszy z organami miasta, w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji,
- wspieranie działań gminy na obszarze rewitalizacji,
- pełnienie funkcji opiniodawczo-doradczej Prezydenta Miasta,
- reprezentowanie interesariuszy rewitalizacji,
- inicjowanie działań rewitalizacyjnych.

Ponadto planuje się włączyć interesariuszy w realizację działań rewitalizacyjnych poprzez zaplanowane projekty:

1. Program Moje Podwórko,
2. Program Mikrowsparcia Inicjatyw Społecznych.

Powyższe programy zakładają wsparcie finansowe na tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku oraz działania animacyjno-artystyczne na podwórkach. Celem programów jest budowanie sieci wzajemnego wsparcia oraz aktywizacji i integracji mieszkańców. Programy będą realizowane w formie otwartego całorocznego naboru wniosków na granty finansowe na inicjatywy mieszkańców i współdziałanie sąsiedzkie.

Dodatkowo zakłada się włączenie interesariuszy w proces realizacji i oceny programu poprzez wykorzystanie narzędzia GIS. W Systemie Informacji Przestrzennej miasta będą umieszczane projekty rewitalizacyjne (opis, wizualizacje, informacje na temat zaawansowania prac). Będzie możliwość złożenia również uwag i propozycji przez ten system.

12 Monitoring i ocena programu

W celu sprawdzenia pozytywnego oddziaływania zaplanowanych działań rewitalizacyjnych i weryfikacji przyjętych założeń, prowadzony będzie monitoring rewitalizacji: w tym stopień realizacji zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zakres zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społeczno-gospodarczej.

Monitoring stopnia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć będzie prowadzony w sposób ciągły przez Zespół ds. rewitalizacji oraz Pracownika ds. rewitalizacji.

Monitoring zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji (osiągania celów rewitalizacji) będzie prowadzony okresowo – raz na rok.

Sprawdzane będą wskaźniki wymienione w tabeli 23. Wśród nich znajdują się wskaźniki, które posłużyły do wyznaczenia obszaru rewitalizacji oraz wskaźniki dodatkowe: demograficzne, dotyczące aktywności społecznej mieszkańców oraz zagospodarowanej lub zmodernizowanej przestrzeni publicznej. Za wartość bazową dla wskaźników, które posłużyły do wyznaczenia obszaru rewitalizacji oraz wskaźników demograficznych uznano wartość z 2016 r. Pozostałe wskaźniki dotyczą działań, które będą wynikiem realizacji niniejszego programu. Dlatego za wartość bazową przyjmuje się w ich przypadku wartość 0 w 2018 r.

Wskaźnik	Ocena realizacji
Cel główny 1 Szczęśliwi mieszkańcy, aktywni społecznie i zawodowo	
liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	spadek
liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców	spadek
udział osób bezrobotnych w populacji ogółem	spadek
udział osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych ogółem	spadek
liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców	spadek
liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	spadek
liczba zgłoszonych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	spadek
liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	wzrost lub utrzymanie
liczba inicjatyw lokalnych inicjowanych przez mieszkańców lub realizowanych z ich udziałem (przez mikrogranty, konkursy ofert itp.)	wzrost
liczba wniosków składanych w ramach budżetu obywatelskiego	wzrost
ilość głosów oddanych na wnioski w budżecie obywatelskim na 1.000 mieszkańców	wzrost
Cel główny 2 Zrównoważona i nowoczesna gospodarka	
liczba aktywnych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	wzrost lub utrzymanie
liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych	rośnie
odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	spadek lub utrzymanie
Cel główny 3 Przyjazne miejsce do życia	
saldo migracji	wzrost lub utrzymanie
odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	wzrost lub utrzymanie
powierzchnia zagospodarowanej lub zmodernizowanej przestrzeni publicznej, takiej jak place, skwery, trakty piesze, bulwary, parki, zielone enklawy, miejsca wypoczynku, podwórka	wzrost lub utrzymanie
Cel główny 4 Przyjazne środowisko	
liczba budynków zawierających azbest	spadek

Tabela 25 Wskaźniki mierzące realizację poszczególnych celów

Do prowadzenia monitoringu zachodzących zmian wykorzystane zostanie narzędzie GIS. Do Systemu Informacji Przestrzennej zostaną wprowadzone dane pochodzące z wydziałów Urzędu Miasta Kołobrzeg, jednostek podległych oraz innych instytucji (Komendy Miejskiej Policji oraz Powiatowego Urzędu Pracy). Dane, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego, będą wprowadzane do systemu przez Pracownika ds. Systemów Informacji Przestrzennej bądź bezpośrednio przez pracowników jednostek merytorycznych. Coroczną analizę wskaźników i zachodzących tendencji będzie wykonywał Pracownik ds. rewitalizacji.

Efektem przeprowadzonej analizy będzie raport, który zostanie przedstawiony Zespołowi ds. rewitalizacji oraz Komitetowi Rewitalizacji. Ponadto zostanie on umieszczony w Biuletynie Informacji Przestrzennej Miasta Kołobrzeg oraz na stronie www.rewitalizacja.kolobrzeg.eu.

Nie rzadziej niż raz na 3 lata będzie prowadzona ewaluacja programu rewitalizacji. Musi ona rzetelnie oceniać rzeczywistą zmianę społeczną, postęp w osiąganiu wszystkich założonych celów oraz trwałość zmian jakie zaszły na obszarze objętym rewitalizacją na skutek wdrażania programu, a także sprawność i skuteczność zarządzania tym procesem. Wobec tego potrzebne jest sięgnięcie do diagnozy, jako ewaluacji ex ante, z którą porównywany będzie uzyskiwany postęp w drodze do osiągania celów. Raport ewaluacyjny zostanie sporządzony na podstawie prowadzonego monitoringu, osiągniętych efektów i rezultatów oraz dodatkowych analiz. Zauważone zmiany wskaźników oraz obserwowanej sytuacji w sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej pozwolą określić, w jakim ewentualnie zakresie program wymaga aktualizacji.

Prócz modyfikacji przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych w trakcie ich realizacji istnieje możliwość tworzenia dodatkowych projektów, które będą wpisywać się w wyznaczone cele. W ten sposób Gminny Program Rewitalizacji może się rozwijać wraz z rozwojem społecznym i gospodarczym miasta.

Ocena realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie na poziomie oceny realizacji poszczególnych celów rewitalizacyjnych.

Aktualizacja będzie przeprowadzona również w sytuacji zidentyfikowania nowych projektów rewitalizacyjnych mogących mieć wpływ na realizację celów.

Przeprowadzona ewaluacja stanowić będzie cenny materiał analityczny umożliwiający wskazanie działań naprawczych w procesie rewitalizacji (o ile taka potrzeba zostanie zdiagnozowana) oraz zaprogramowanie kolejnych działań rewitalizacyjnych, które powinny zostać ujęte w zaktualizowanym programie rewitalizacji lub innym, równoważnym dokumencie, którego przedmiotem będzie polityka rewitalizacyjna miasta.

W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Prezydent Miasta występuje do Rady Miasta z prośbą o jego zmianę. Do wniosku załączona zostaje raport z ewaluacji lub uzasadnienie wynikające z konieczności wprowadzenia nowych projektów rewitalizacyjnych. Zmiana programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim on jest uchwalany, tj.:

- wykonanie projektu aktualizacji dokumentu,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian,
- wprowadzenie zmian w aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji pochodzących z konsultacji społecznych,
- przedłożenie Radzie Miasta Kołobrzeg przez Prezydenta Kołobrzegu projektu zaktualizowanego programu rewitalizacji,
- uchwalenie aktualizacji programu.

13 Niezbędne zmiany w uchwałach

Biorąc pod uwagę przyjęte w programie cele, kierunki i projekty rewitalizacyjne, nie przewiduje się konieczności dokonania zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t j. Dz. U. z 2018 r., poz.1234, z późn. zm.).

14 Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Specjalna strefa rewitalizacji jest obszarem, dla którego ustawa przewiduje możliwość zastosowania szczególnych instrumentów prawnych, w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W „Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2018-2028, ludność, gospodarka, turystyka, transport, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska", przygotowanym przez dr Mariusza Miedzińskiego zaproponowano (str. 195), żeby ustanowić ją na podobszarze rewitalizacji „Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej". Autor uważa, że pozwoli to na cyt. „*kompleksową realizację przedsięwzięcia polegającego na modernizacji i przebudowie oraz budowie zupełnie nowej tkanki miejskiej, tworzącej docelowo tzw. Śródmieście Południowe, przeznaczone na docelową lokalizację nowej zabudowy usługowo-mieszkaniowej o charakterze centralnym, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb administracyjno-usługowych na rzecz mieszkańców Kołobrzegu i regionu. Ponadto powinno to umożliwić zintegrowanie tej części miasta z otaczającymi go jednostkami przestrzennymi, zapewniając integrację społeczną i bezprecedensową poprawę warunków życia i pracy ludności. Obszar ten to także możliwość lokalizacji obiektów użyteczności publicznej, dostosowanych w pełni dla potrzeb różnych grup ludności o wysokich walorach użytkowych, przestrzennych i funkcjonalnych, tj. urzędy (UM), szkoły (podstawowa, PWSZ), placówki kultury (MDK), tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (Park Południowy). Podobszar sąsiaduje z proponowaną autorską lokalizacją węzła przesiadkowego nowego dworca kolejowego Kołobrzeg Główny/Południowy na Nadbałtyckiej Magistrali Kolejowej.*"

Przeprowadzona przez wydziały merytoryczne urzędu miasta oraz jednostki miejskie analiza wykazała, że realizacja przyjętych przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wymaga ustanowienia specjalnej strefy rewitalizacji.

15 Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 13 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1398), w gminnym programie rewitalizacji należy wskazać jego sposób realizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wskazania zakresu niezbędnych zmian w takich dokumentach jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, czy też miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy. Dodatkowo, na mocy art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 z późn. zm.), rada gminy może uchwalić dla obszaru rewitalizacji szczególną formę planu miejscowego, jaką jest miejscowy plan rewitalizacji.

Jeżeli ustalenia gminnego programu rewitalizacji są niezgodne ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zgodnie z art. 20 ww. ustawy o rewitalizacji należy dokonać zmiany tego studium tak, aby dostosować go do ww. programu. Proces ten przeprowadza się po uchwaleniu tego programu.

Zaleca się wprowadzić do Studium następujące zmiany:

- w części uwarunkowań dotyczącej kwestii społecznych, powinno się uaktualnić dane dotyczące mieszkańców Kołobrzegu, w tym uzupełnić informacje o dane dotyczące problemów społecznych, uzyskane na etapie diagnozy do gminnego programu rewitalizacji,
- w opisie kierunków studium powinno zawrzeć się opis działań rewitalizacyjnych, oraz dostosować do nich kierunki rozwoju poszczególnych obszarów, które są wskazane jako obszary rewitalizacji, w tym szczególnie w zakresie: kierunków rozwoju mieszkalnictwa, w tym mieszkalnictwa społecznego, rozwoju usług (szczególnie usług społecznych, oświaty, kultury) oraz przedsiębiorczości,
- powinno się wyszczególnić działania związane z podwyższaniem standardu budynków, niezbędnym dla zaspokajania osób starszych, czy osób niepełnosprawnych, np. w zakresie możliwości sytuowania szybów windowych, czy też ramp i podjazdów dla osób niepełnosprawnych (co ważne, niezależnie od wskaźników i parametrów zabudowy).

W związku z tym, iż stopień pokrycia planami trzech z czterech podobszarów jest niewielki (3,9%, 7,3%, 34,3%), zaś podobszar, którego pokrycie planami wynosi 100% posiada ustalenia planistyczne odnoszące się do wielu aspektów społecznych, zgodnych z potrzebami rewitalizacyjnymi, nie jest konieczne podejmowanie specjalnych uchwał planistycznych w zakresie planów rewitalizacji. Na części podobszarów aktualnie są wywołane procedury planistyczne, które w wystarczający sposób będą mogły uwzględnić zalecenia wynikające z prac nad programem rewitalizacji. Na pozostałych obszarach, dla których nie ma planu miejscowego, ani wywołanej procedury planistycznej, zaleca się stopniowe wywoływanie uchwał inicjujących działania projektowe, wg bieżących potrzeb inwestycyjnych, gdyż brak takich uchwał może mieć negatywny wpływ na zagospodarowanie ww. terenów, ze względu na możliwość wydawania decyzji o warunkach zabudowy, szczególnie na gruntach niebędących własnością Gminy Miasto Kołobrzeg.

16 Załącznik graficzny

Program zawiera załącznik graficzny, który przedstawia podstawowe zmiany funkcjonalno-przestrzenne obszaru rewitalizacji z niego wynikające. Na mapie ewidencyjnej, spełniającej wymogi ustawy o rewitalizacji, zaznaczono podstawowe projekty rewitalizacyjne, które na etapie przygotowania dokumentu miały określoną lokalizację. Załącznik graficzny składa się z 4 arkuszy, po jednym dla każdego podobszaru rewitalizacji:

1. **Arkusz nr 1** - Podobszar rewitalizacji Śródmiejski z Wyspą Solną i częścią wschodnią portu oraz jego sąsiedztwo,
2. **Arkusz nr 2** – Podobszar rewitalizacji Zachodni z zachodnią częścią portu,
3. **Arkusz nr 3** – Podobszar rewitalizacji Tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej,
4. **Arkusz nr 4** – Podobszar rewitalizacji Lęborski.

17 Opiniowanie projektu programu oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Pismem znak UA.062.1.2018.VII z dnia 6 listopada 2018 r. Prezydent Miasta Kołobrzeg przekazał projekt niniejszego dokumentu właściwym organom, wymienionym w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji i poprosił je, o wyrażenie opinii w terminie 14 dni od daty jego otrzymania. Zgodnie z art. 18 ust. 3 ww. ustawy, nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu gminnego programu rewitalizacji. Przebieg opiniowania przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Opiniujący (nazwa i adres)	Data otrzymania projektu	Opinia (data)	Uwagi
1	Zarząd Powiatu Kołobrzeskiego Plac Ratuszowy 1 78-100 Kołobrzeg	9.11.2018	23.11.2018	Postanowienie znak BRP.0022.42.2018 z 23.11.2018 r. postanawiające pozytywnie zaopiniować projekt programu
2	Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego ul. Korsarzy 34 70-540 Szczecin	13.11.2018	28.11.2018	Uchwała Nr 2141/18 z dnia 30.11.2018 r. opiniująca bez uwag projekt programu
3	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4 70-502 Szczecin	13.11.2018	27.11.2018	Pismo znak IR-1.801.6.2018.MP z dnia 26.11.2018 r. opiniujące bez uwag projekt programu
właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa				
4	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego ul. Małopolska 15 70-515 Szczecin	13.11.2018	28.11.2018	Opinia pozytywna na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji
5	Wojewódzki Sztab Wojskowy w Szczecinie ul. Potulicka 3 70-230 Szczecin	13.11.2018	26.11.2018	Pismo znak WSzW.WO.407.138.2018 z dnia 23.11.2018 r. informujące, że obszar objęty projektem zmian nie obejmuje terenów będących w użytkowaniu Sił Zbrojnych RP ani z nimi nie koliduje. Natomiast sąsiaduje z kompleksami K-1558 Kołobrzeg oraz K-4252 Kołobrzeg. Dlatego prace budowlane nie powinny naruszać granic kompleksów wojskowych oraz należy ograniczyć wysokość zabudowy do 30 m n.p.m. Inwestycje budowlane realizowane są w oparciu o mpzp lub decyzję wz. W obu procedurach uwzględniane są uwarunkowania inwestycji, w tym podana przez WSW w Szczecinie informacja
6	Morski Oddział Straży Granicznej ul. Oliwska 35 80-917 Gdańsk	13.11.2018	28.11.2018	Opinia pozytywna na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji
7	Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu ul. Kilińskiego 20 78-100 Kołobrzeg	9.11.2018	24.11.2018	Opinia pozytywna na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji
8	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Kołobrzegu ul. Żurawia 12b 78-100 Kołobrzeg	9.11.2018	24.11.2018	Opinia pozytywna na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji
9	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny ul. Spedytorska 6/7 70-632 Szczecin	13.11.2018	22.11.2018	Opinia sanitarna znak NZNS.7040.3.159.2018 z 22.11.2018 r. opiniująca pozytywnie projekt programu

10	Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna w Kołobrzegu ul. Ratuszowa 13 78-100 Kołobrzeg	13.11.2018	20.11.2018	Protokół z posiedzenia MKUA z dnia 20.11.2018 r., zgodnie z którym członkowie komisji jednogłośnie pozytywnie zaopiniowali projekt programu
operatorzy sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych				
11	Miejska Energetyka Cieplna w Kołobrzegu ul. Kołłątaja 3 78-100 Kołobrzeg,	9.11.2018	24.11.2019	Opinia pozytywna na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji
12	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Kołobrzegu ul. Artyleryjska 3 78-100 Kołobrzeg,	9.11.2018	24.11.2019	Opinia pozytywna na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji
13	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Koszalinie, ul. Połczyńska 55/57 75-808 Koszalin	13.11.2018	28.11.2018	Opinia pozytywna na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji
14	ENERGA Operator S.A. Oddział w Koszalinie ul. Rolna 3 78-100 Kołobrzeg	9.11.2018	23.11.2018	Pismem znak EOP-5MMR-000373-2018 z dnia 20.11.18 Energa Operator S.A. przesłała informację, iż na obszarach przedstawionych na załącznikach graficznych dołączonych do projektu programu występują sieci i urządzenia elektroenergetyczne o napięciu 15kV i 0,4 kV należące do Energa Operator S.A., które mogą kolidować z planowanymi na przedmiotowych terenach inwestycjami realizowanymi zgodnie z projektem programu rewitalizacji. Dlatego rekomendują , aby w SUiKZP oraz MPZP dla obszarów wchodzących do programu rewitalizacji dokonać tam gdzie to konieczne, niezbędnych zmian uwzględniających potrzebę usunięcia ewentualnych kolizji lub przebudowy istniejących sieci i urządzeń elektroenergetycznych. Uwagi te nie dotyczą projektu programu rewitalizacji tylko SUKiZP oraz MPZP
15	Zarząd Dróg Powiatowych ul. Gryfitów 8 78-100 Kołobrzeg	9.11.2018	23.11.2018	Postanowienie znak SU.4131.86.2018.II z dnia 14.11.2018 r. postanawiające zaopiniować bez uwag projekt programu
16	Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie ul. Szczecińska 31 75-122 Koszalin	13.11.2018	19.11.2018	Postanowienie znak ZZDW-1/ZJ/407/PZ/38/2018 z 16.11.2018 r postanawiające uzgodnić projekt programu
17	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie ul. Bohaterów Warszawy 33 70-340 Szczecin	13.11.2018	26.11.2018	Pismo znak O.Sz.Z-3.438.96.2018.rm z dnia 14.11.2018 r. zgodnie z którym GDDKiA nie wnosi uwag do projektu dokumentu
18	PKP PLK S.A., Zakład Linii Kolejowych w Szczecinie ul. Korzeniowskiego 1 70-211 Szczecin	13.11.2018	27.11.2018	Pismem znak IGK11-201-30.5/18 z dnia 26.11.2018 r. PKP PLK S.A. poinformowała, że wnosi następujące uwagi do projektu: 1. odnosząc się do idei przeniesienia głównej stacji kolejowej podkreślają, że obecna jest optymalna a jej oddalenie zmniejszy atrakcyjność transportu kolejowego, ponadto obok niej znajdują się istotne obiekty infrastrukturalne związane z obsługą techniczną ruchu kolejowego oraz obsługą techniczną miasta; 2. prowadzone prace nad studium wykonalności dla przechodzącej przez Kołobrzeg linii kolejowej 402 mają doprowadzić do poprawy jakości i efektywności funkcjonowania systemu komunikacji kolejowej w Kołobrzegu i

				zakładają pozostawienie stacji Kołobrzeg w istniejącej lokalizacji. Uwzględniając powyższe nie wydają pozytywnej opinii w zakresie przeniesienia stacji kolejowej poza centrum. Odnosząc się do powyższej uwagi należy podkreślić, że w przygotowanym programie rewitalizacji nie wskazano przedsięwzięcia rewitalizacyjnego polegającego na przeniesieniu dworca kolejowego w inne miejsce. Sygnalizuje się wyłącznie w diagnozie, że jego lokalizacja i związany z tym ruch kolejowy stanowi barierę przestrzenną i utrudnienie dla mieszkańców.
19	PKP S.A, Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Gdańsku ul. Dyrekcyjna 2-4 p. 451 80-852 Gdańsk	14.11.2018	27.11.2018	Pismo znak KNPo1.6144.133.2018.KG/2 z dnia 26.11.2018 r. postanawiające zaopiniować pozytywnie przedłożony projekt
20	Krajowy Zasób Nieruchomości ul. Przeskok 2 00-032 Warszawa	14.11.2018	29.11.2018	Opinia pozytywna na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji
21	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ul. Teofila Firlika 20 71-637 Szczecin	13.11.2018	22.11.2018	Pismo znak WOPN-OS.600.4.2018.KM z 21.11.2018 r. informujące o nie wnoszeniu uwag do projektu programu
22	Zachodniopomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie ul. Wały Chrobrego 4 70-502 Szczecin	13.11.2018	28.11.2018	Opinia pozytywna na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji
23	Dyrektor Urzędu Morskiego w Słupsku Al. Sienkiewicza 18 76-200 Słupsk	13.11.2018	28.11.2018	Opinia pozytywna na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji
24	Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu ul. Czerwonacka 1 61-016 Poznań	13.11.2018	28.11.2018	Opinia pozytywna na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji
25	Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Szczecinie ul. Tama Pomorzańska 13A 70-030 Szczecin	13.11.2018	27.11.2018	Decyzja SZ.RPP.610.III.4.2018.IR z dnia 27.11.2018 r. uzgadniająca projekt gminnego programu rewitalizacji pod warunkiem wprowadzenia informacji o położeniu projektów rewitalizacyjnych w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią. Zapisy zostały wprowadzone
26	Minister Zdrowia ul. Miodowa 15 00-952 Warszawa	15.11.2018	26.11.2018	Postanowienie znak OZU.523.841.2018.PSP z 21.11.2018 r. postanawiające uzgodnić bez uwag projekt programu

Tabela 26 Wykaz organów opiniujących projekt programu rewitalizacji

Tut. organ stwierdził, że projekt „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kołobrzeg na lata 2018-2028" jest innym projektem dokumentu niż wymienione w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081). Wobec powyższego, na mocy art. 47 ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeprowadził analizę w oparciu o uwarunkowania określone w art. 49 przywołanej ustawy, czy projekt niniejszego programu będzie wymagał przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Po jej przeprowadzeniu stwierdzono, że dokument nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a realizacja jego postanowień nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, zatem, w świetle

ww. ustawy nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Pismem znak UA.062.1.2018.VII z dnia 9 listopada 2018 r., zgodnie z art. 47 ww. ustawy, Prezydent Miasta Kołobrzeg wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z prośbą o uzgodnienie przyjętego stanowiska.

18 Spisy tabel, rysunków, wykresów i zdjęć

SPIS TABEL

Tabela 1 wykaz pism wysłanych do interesariuszy 12
Tabela 2 zestawienie zrealizowanych działań w ramach procesu partycypacyjnego..... 16
Tabela 3 podział miasta na jednostki urbanistyczne 24
Tabela 4 zestawienie wskaźników ilościowych wykorzystanych w diagnozie 25
Tabela 5 matryca czynników i zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej 28
Tabela 6 podsumowanie analizy społecznej 28
Tabela 7 podsumowanie analizy społeczno-gospodarczej (określenie obszarów zdegradowanych). 29
Tabela 8 obszary zdegradowane. 29
Tabela 9 podobszary wyznaczone do rewitalizacji 31
Tabela 10 lokata gmin nadmorskich wg liczby udzielonych noclegów w lipcu i sierpniu 2016 r. i 2017 r. 42
Tabela 11 ilość podmiotów gospodarczych w porcie wraz z prognozą 46
Tabela 12 mierniki i wskaźniki wykorzystane w szczegółowej diagnozie..... 69
Tabela 13 ilość podmiotów gospodarczych w porcie - Śródmiejski wraz z prognozą 83
Tabela 14 propozycje przedsięwzięć opracowane w ramach partycypacji społecznej dla obszaru Śródmiejskiego z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu 108
Tabela 15 podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru Śródmiejski z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu 114
Tabela 16 ilość podmiotów gospodarczych w porcie - Zachodni wraz z prognozą 135
Tabela 17 propozycje przedsięwzięć wypracowane w ramach partycypacji społecznej dla obszaru Zachodniego 159
Tabela 18 podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru zachodni z zachodnią częścią portu . 163
Tabela 19 propozycje przedsięwzięć wypracowanych w partycypacji społecznej dla obszaru terenów powojskowych. 193
Tabela 20 Podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru tereny powojskowe po obu stronach ul. Mazowieckiej 196
Tabela 21 propozycje przedsięwzięć w ramach partycypacji społecznej dla obszaru Lęborskiego. 233
Tabela 22 podsumowanie szczegółowej diagnozy dla podobszaru „Lęborski" 236
Tabela 23 lista projektów podstawowych 259
Tabela 24 szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji w pln..... 316
Tabela 25 wskaźniki mierzące realizację poszczególnych celów 319

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 logo rewitalizacji 10
Rysunek 2 geoankieta wykonana w SIP-ie 14
Rysunek 3 obszar zdegradowany miasta Kołobrzeg 29
Rysunek 4 obszar rewitalizacji miasta Kołobrzeg 31
Rysunek 5 koncentracja NGO na obszarze rewitalizacji 39
Rysunek 6 zasięg obwodów wyborczych i frekwencja w podobszarach rewitalizacji w 2014 r. 39
Rysunek 7 zasięg obwodów wyborczych i frekwencja w podobszarach rewitalizacji w 2016 r. 40
Rysunek 8 przestrzeń turystyczna na tle obszaru rewitalizacji 43
Rysunek 9 rozmieszczenie obiektów zawierających azbest w podobszarach rewitalizacji w 2013 r. .. 49
Rysunek 10 emisja co_2 przez mieszkalnictwo w podobszarach rewitalizacji w 2014 r. 50
Rysunek 11 emisja co_2 przez transport ogółem w podobszarach rewitalizacji w 2014 r. 50
Rysunek 12 mapa emisyjna hałasu drogowego wyrażona wskaźnikiem ldwn wzdłuż drogi nr 102. .. 52
Rysunek 13 mapa emisyjna hałasu drogowego wyrażona wskaźnikiem ln wzdłuż drogi nr 102 52
Rysunek 14 obszary przekroczeń dopuszczalnej wartości wskaźnika ldwn wzdłuż drogi nr 102 w 3 podobszarach rewitalizacji 53
Rysunek 15 rozkład ruchu w szczycie popołudniowym – samochody osobowe. 55
Rysunek 16 rozkład ruchu w szczycie popołudniowym – pasażerowie sieci komunikacji miejskiej. .. 55
Rysunek 17 placówki oświatowe w podobszarach rewitalizacji w 2016 r. 56
Rysunek 18 obiekty kulturalno-rozrywkowe na obszarze rewitalizacji w 2017 r. 57
Rysunek 19 obiekty usług zdrowotnych w podobszarach rewitalizacji w 2017 r. 57
Rysunek 20 zasięg podobszaru „Śródmiejski” 70
Rysunek 21 koncentracja ludności w wieku powyżej 60 lat w podobszarze „Śródmiejski” ze wskazaniem budynków koniecznych do modernizacji (50 bud.). 72
Rysunek 22 liczba zarejestrowanych bezrobotnych na w podobszarze „Śródmiejski” w 2017 r. 73
Rysunek 23 liczba osób dotkniętych problemem ubóstwa na podobszarze „Śródmiejski” w 2016 r. . 74
Rysunek 24 liczba osób dotkniętych problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej na podobszarze „Śródmiejski” w 2016 r. 75
Rysunek 25 liczba osób niepełnosprawnych na podobszarze „Śródmiejski” w 2016 r. 76
Rysunek 26 liczba osób dotkniętych problemem alkoholizmu na podobszarze „Śródmiejski” w 2016 r... 77
Rysunek 27 liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe na podobszarze „Śródmiejski” w 2016 r . 78
Rysunek 28 liczba aktywnych niebieskich kart na podobszarze „Śródmiejski” w 2016 r. 79
Rysunek 29 procent czytelników biblioteki w podobszarze „Śródmiejski” w 2016 r. 81
Rysunek 30 liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na podobszarze „Śródmiejski” w 2017 r.. 82
Rysunek 31 emisja co_2 na podobszarze „Śródmiejski” w 2014 r. 85
Rysunek 32 emisja co_2 wynikająca z transportu na podobszarze „Śródmiejski” w 2014 r. 85
Rysunek 33 struktura władania na podobszarze „Śródmiejski” w 2017 r. 95
Rysunek 34 mapa wieku budynków mieszkalnych na podobszarze „Śródmiejski” 97
Rysunek 35 propozycje głównych przedsięwzięć dla obszaru Śródmiejskiego z Wyspą Solną i wschodnią częścią portu 106
Rysunek 36 wizualizacja terminala pasażerskiego. 111
Rysunek 37 zasięg podobszaru „Zachodni” 116
Rysunek 38 liczba zarejestrowanych bezrobotnych na w podobszarze „Zachodni” w 2017 r.. 119
Rysunek 39 liczba osób dotkniętych problemem ubóstwa na podobszarze „Zachodni” w 2016 r. ... 121

Rysunek 40 liczba osób dotkniętych problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej na podobszarze „Zachodni” w 2016 r. 123
Rysunek 41 liczba osób niepełnosprawnych na podobszarze „Zachodni” w 2016 r. 125
Rysunek 42 liczba osób dotkniętych problemem alkoholizmu na podobszarze „Zachodni” w 2016 r. 127
Rysunek 43 liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe na podobszarze „Zachodni” w 2016 r. .. 128
Rysunek 44 liczba aktywnych niebieskich kart na podobszarze „Zachodni” w 2016 r. 130
Rysunek 45 procent czytelników biblioteki w podobszarze „Zachodni” w 2016 r.. 132
Rysunek 46 liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na podobszarze „Zachodni” w 2017 r. ... 134
Rysunek 47 obiekty zawierające azbest na podobszarze „Zachodni”..... 136
Rysunek 48 emisja co_2 na podobszarze „Zachodni” w 2014 r. 138
Rysunek 49 emisja co_2 wynikająca z transportu na podobszarze „Zachodni” w 2014 r. 139
Rysunek 50 struktura władania na podobszarze „Zachodni” w 2017 r..... 150
Rysunek 51 mapa wieku budynków mieszkalnych na podobszarze „Zachodni”. 152
Rysunek 52 propozycje głównych przedsięwzięć dla obszaru „Zachodniego"..... 157
Rysunek 53 zasięg podobszaru „Terenów powojskowych”.. 164
Rysunek 54 liczba zarejestrowanych bezrobotnych na w podobszarze „Terenów powojskowych” w 2017 r.166
Rysunek 55 liczba osób dotkniętych problemem ubóstwa na podobszarze „Terenów powojskowych” w 2016 r. 167
Rysunek 56 liczba osób niepełnosprawnych na podobszarze „Terenów powojskowych” w 2016 r. 168
Rysunek 57 liczba osób dotkniętych problemem alkoholizmu na podobszarze „Terenów powojskowych” w 2016 r. 169
Rysunek 58 liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe na podobszarze „Terenów powojskowych” w 2016 r. 170
Rysunek 59 liczba aktywnych niebieskich kart na podobszarze „Terenów powojskowych” w 2016 r . 171
Rysunek 60 procent czytelników biblioteki w podobszarze „Terenów powojskowych” w 2016 r. 173
Rysunek 61 liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na podobszarze „Terenów powojskowych” w 2017 r. 174
Rysunek 63 emisja co_2 na podobszarze „Terenów powojskowych” w 2014 r.. 176
Rysunek 64 emisja co_2 wynikająca z transportu na podobszarze „Terenów powojskowych” w 2014 r. . 176
Rysunek 65 struktura władania na podobszarze „Terenów powojskowych” w 2017 r..... 184
Rysunek 66 mapa wieku budynków mieszkalnych na podobszarze „Terenów powojskowych”. 186
Rysunek 67 propozycje głównych przedsięwzięć dla obszaru „Terenów powojskowych"..... 192
Rysunek 68 zasięg podobszaru „Lęborski”.. 197
Rysunek 69 koncentracja ludności w wieku powyżej 60 lat w podobszarze „Lęborski” ze wskazaniem budynków koniecznych do modernizacji (50 bud.) 199
Rysunek 70 liczba zarejestrowanych bezrobotnych na w podobszarze „Lęborski” w 2017 r. 200
Rysunek 71 liczba osób dotkniętych problemem ubóstwa na podobszarze „Lęborski” w 2016 r. 201
Rysunek 72 liczba osób dotkniętych problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej na podobszarze „Lęborski” w 2016 r. 202
Rysunek 73 liczba osób niepełnosprawnych na podobszarze „Lęborski” w 2016 r..... 203
Rysunek 74 liczba osób dotkniętych problemem alkoholizmu na podobszarze „Lęborski” w 2016 r. 204
Rysunek 75 liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe na podobszarze „Lęborski” w 2016 r. ... 205
Rysunek 76 liczba aktywnych niebieskich kart na podobszarze „Lęborski” w 2016 r..... 206
Rysunek 77 procent czytelników biblioteki w podobszarze „Lęborski” w 2016 r. 207
Rysunek 78 liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na podobszarze „Lęborski” w 2017 r. 208
Rysunek 79 emisja co_2 na podobszarze „Lęborski” w 2014 r. 211

Rysunek 80 emisja co_2 wynikająca z transportu na podobszarze „Lęborski” w 2014 r. 212
Rysunek 81 struktura władania na podobszarze „Lęborski” w 2017 r. 223
Rysunek 82 mapa wieku budynków mieszkalnych na podobszarze „Lęborski”. 225
Rysunek 83 propozycje głównych przedsięwzięć dla obszaru Lęborskiego. 231

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 potencjały poszczególnych obszarów rewitalizacji vs miejsce zamieszkania..... 19
Wykres 2 deficyty poszczególnych obszarów rewitalizacji vs miejsce zamieszkania..... 19
Wykres 3 infrastruktura społeczna i problemy społeczne obszarów rewitalizacji vs miejsce zamieszkania. 20
Wykres 4 problemy infrastrukturalne poszczególnych obszarów rewitalizacji vs miejsce zamieszkania .. 20
Wykres 5 problemy w zakresie dostępności i jakości obszarów rewitalizacji vs miejsce zamieszkania.... 21
Wykres 6 przestępstwa stwierdzone (oszacowane) w Kołobrzegu w latach 2012-2016..... 35
Wykres 7 liczba osobonoclegów w powiatach nadmorskich w latach 2010 – 2016 41
Wykres 8 liczba mieszkań oddanych do użytku w latach 1996-2016..... 44
Wykres 9 powierzchnia (m^2) nieruchomości oddanych do użytku w latach 1996-2016..... 44
Wykres 10 potrzeby w zakresie infrastruktury vs Solne Zdroje..... 102
Wykres 11 potrzeby w zakresie infrastruktury vs Śródmieście 102
Wykres 12 potrzeby społeczne vs Solne Zdroje..... 103
Wykres 13 potrzeby społeczne vs Śródmieście 103
Wykres 14 potrzeby zmian w zakresie dostępności i jakości życia obszarów rewitalizacji vs Solne Zdroje104
Wykres 15 potrzeby zmian w zakresie dostępności i jakości życia obszarów rewitalizacji vs Śródmiejskie105
Wykres 16 potrzeby w zakresie infrastruktury vs Zachodnie 155
Wykres 17 potrzeby społeczne vs Zachodnie 155
Wykres 18 potrzeby zmian w zakresie dostępności i jakości życia obszarów rewitalizacji vs Zachodnie156
Wykres 19 potrzeby w zakresie infrastruktury vs Zamoście 190
Wykres 20 potrzeby społeczne vs Zamoście 190
Wykres 21 potrzeby zmian w zakresie dostępności i jakości życia obszarów rewitalizacji vs Zamoście 191
Wykres 22 potrzeby w zakresie infrastruktury vs Lęborskie 229
Wykres 23 potrzeby społeczne vs Lęborskie 230
Wykres 24 potrzeby zmian w zakresie dostępności i jakości życia obszarów rewitalizacji vs Lęborskie, 230

SPIS ZDJĘĆ

Zdjęcie 1 most na parsęcie na drodze wojewódzkiej nr 102 87
Zdjęcie 2 ul. Szpitalna 87
Zdjęcie 3 pasaż Parsęta i blok przy ul. Wąskiej 87
Zdjęcie 4 bulwary nad rzeką Parsętą 89
Zdjęcie 5 plac przy bulwarze Marynarzy Okrętów Pogranicza 89
Zdjęcie 6 teren nad Parsętą przy ul. Rzecznej 90
Zdjęcie 7 cmentarz francuskich jeńców wojennych 90
Zdjęcie 8 niewykorzystany plac pomiędzy biblioteką a rzeką Parsętą 91
Zdjęcie 9 skwer przy ul. Zygmuntowskiej 91
Zdjęcie 10 teren zielony przy Kanale Drzewnym 92
Zdjęcie 11 podwórze przy ul. Unii lubelskiej 1 92
Zdjęcie 12 zabudowa ul. Zygmuntowskiej 96
Zdjęcie 13 rozebrany spichlerz i pozostałości po hydroforni 97
Zdjęcie 14 przepompowania ścieków 98
Zdjęcie 15 spotkanie z mieszkańcami obszaru śródmiejskiego 100
Zdjęcie 16 dawna elektrownia miejska 109
Zdjęcie 17 budynek szkoły muzycznej 109
Zdjęcie 18 widok portu morskiego w podobszarze „Śródmiejski” i „Zachodni”. 110
Zdjęcie 19 widok na dolny odcinek rzeki Parsęty oraz projektowany obiekt „Nautylium”. 112
Zdjęcie 20 ul. Jedności Narodowej 141
Zdjęcie 21 ul. Rybacka 141
Zdjęcie 22 ul. Spokojna 142
Zdjęcie 23 ul. Wylotowa 142
Zdjęcie 24 teren zielony przy ul. Wylotowej 144
Zdjęcie 25 teren zielony przy ul. Wylotowej 144
Zdjęcie 26 teren gminy przy kościele na ul. Jedności Narodowej 145
Zdjęcie 27 podwórko przy ul. Jedności Narodowej 64-66 145
Zdjęcie 28 ścieżka pieszo-rowerowa i miejsce planowanej jej kontynuacji 146
Zdjęcie 29 Reduta Solna 146
Zdjęcie 30 podwórka przy ul. Rybackiej 147
Zdjęcie 31 podwórka przy ul. Jedności Narodowej 147
Zdjęcie 32 budynek przy ul. Jedności Narodowej 60 151
Zdjęcie 33 spotkanie z mieszkańcami podobszaru "Zachodni". 153
Zdjęcie 34 Reduta Solna 159
Zdjęcie 35 droga ul. Mazowieckiej przed przebudową 178
Zdjęcie 36 drogi na terenie powojskowym 178
Zdjęcie 37 ścieżki rowerowe na ul. Artyleryjskiej i św. Macieja 178
Zdjęcie 38 teren agencji mienia wojskowego 180
Zdjęcie 39 aleja drzew przy ul. Mazowieckiej. 180
Zdjęcie 40 podwórko przy ul. Artyleryjskiej 26 -35 180
Zdjęcie 41 podwórko przy ul. Żurawia 19 181
Zdjęcie 42 koszary zaadaptowane na funkcje mieszkalne 185

Zdjęcie 43 nowe osiedla mieszkaniowe przy ul. Artyleryjskiej. 185
Zdjęcie 44 ul. Artyleryjska 23-24. 186
Zdjęcie 45 budynki przy ul. Artyleryjskiej 187
Zdjęcie 46 spotkanie z mieszkańcami obszaru terenów powojskowych. 188
Zdjęcie 47 ul. Lipowa, centrum usługowo-handlowe podobszaru. 209
Zdjęcie 48 ul. Słowińców, centrum usługowo-handlowe podobszaru 209
Zdjęcie 49 targowisko przy ul. Lipowej. 210
Zdjęcie 50 ul. Koszalińska jako podstawowe źródło problemów środowiskowych. 214
Zdjęcie 51 ul. Bogusława X jako główna ulica dojazdowa podobszaru „Lęborski”. 215
Zdjęcie 52 ul. Słowińców, która mogłaby zostać deptakiem typu woonerf 216
Zdjęcie 53 ul. Lipowa – centrum usługowo-handlowe podobszaru 216
Zdjęcie 54 ul. Grochowska jako przykład typowej uliczki wewnątrzosiedlowej 217
Zdjęcie 55 podwórko Grochowska 3-4-7 217
Zdjęcie 56 kompleks garaży przy ul. Krzywoustego 218
Zdjęcie 57 park im. Gen. J. H. Dąbrowskiego 219
Zdjęcie 58 okolice stawu stokrotkowego i parku im. Gen. J.H. Dąbrowskiego 220
Zdjęcie 59 skwer pomiędzy ul. Krzywoustego i ul. Jerzego. 220
Zdjęcie 60 plac rekreacyjny przy ul. Bogusława X 221
Zdjęcie 61 podwórka na podobszarze lęborskim 221
Zdjęcie 62 ul. Sowińców 2 224
Zdjęcie 63 osiedle wybudowane na początku lat 70-tych XX w. 225
Zdjęcie 64 Bastion Magdeburg 226
Zdjęcie 65 spotkanie z mieszkańcami obszaru Lęborskiego 228

Załącznik graficzny
do Gminnnego Programy Rewitalizacji
miasta Kołobrzeg na lata 2018-2028
Arkusz nr 1

N

Zmiany funkcjonalno-przestrzenne podobszaru rewitalizacji Śródmiejski z Wyspą Solną i częścią wschodnią portu oraz jego sąsiedztwa

skala 1 : 5 000

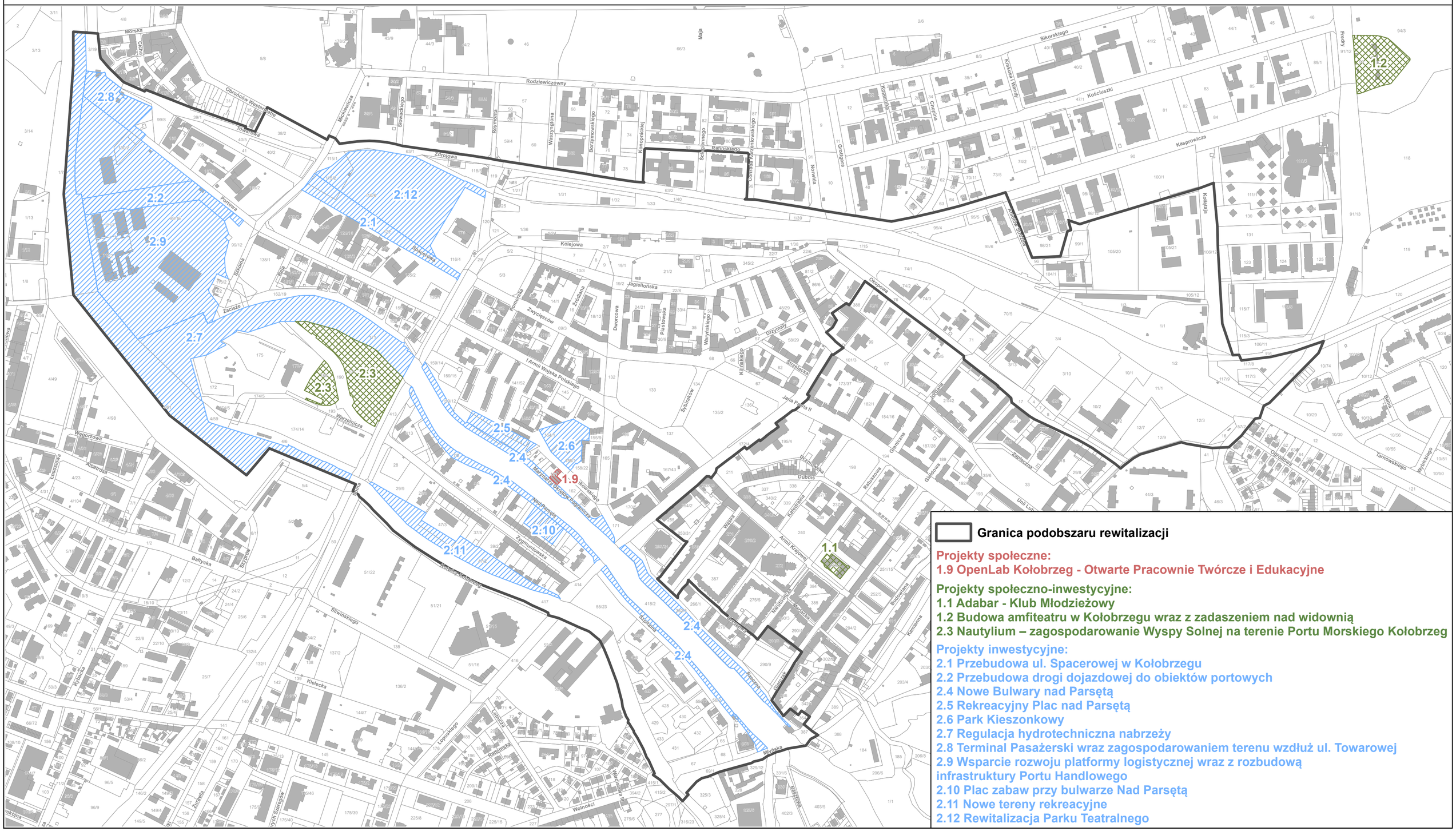

Granica podobszaru rewitalizacji

Projekty społeczne:
1.9 OpenLab Kołobrzeg - Otwarte Pracownie Twórcze i Edukacyjne

Projekty społeczno-inwestycyjne:
1.1 Adabar - Klub Młodzieżowy
1.2 Budowa amfiteatru w Kołobrzegu wraz z zadaszeniem nad widownią
2.3 Nautylium – zagospodarowanie Wyspy Solnej na terenie Portu Morskiego Kołobrzeg

Projekty inwestycyjne:
2.1 Przebudowa ul. Spacerowej w Kołobrzegu
2.2 Przebudowa drogi dojazdowej do obiektów portowych
2.4 Nowe Bulwary nad Parsętą
2.5 Rekreacyjny Plac nad Parsętą
2.6 Park Kieszonkowy
2.7 Regulacja hydrotechniczna nabrzeży
2.8 Terminal Pasażerski wraz zagospodarowaniem terenu wzdłuż ul. Towarowej
2.9 Wsparcie rozwoju platformy logistycznej wraz z rozbudową infrastruktury Portu Handlowego
2.10 Plac zabaw przy bulwarze Nad Parsętą
2.11 Nowe tereny rekreacyjne
2.12 Rewitalizacja Parku Teatralnego

Załącznik graficzny
do Gminnnego Programy Rewitalizacji
miasta Kołobrzeg na lata 2018-2028
Arkusz nr 2

N

Zmiany funkcjonalno-przestrzenne podobszaru rewitalizacji Zachodni z częścią zachodnią portu

skala 1 : 5 000

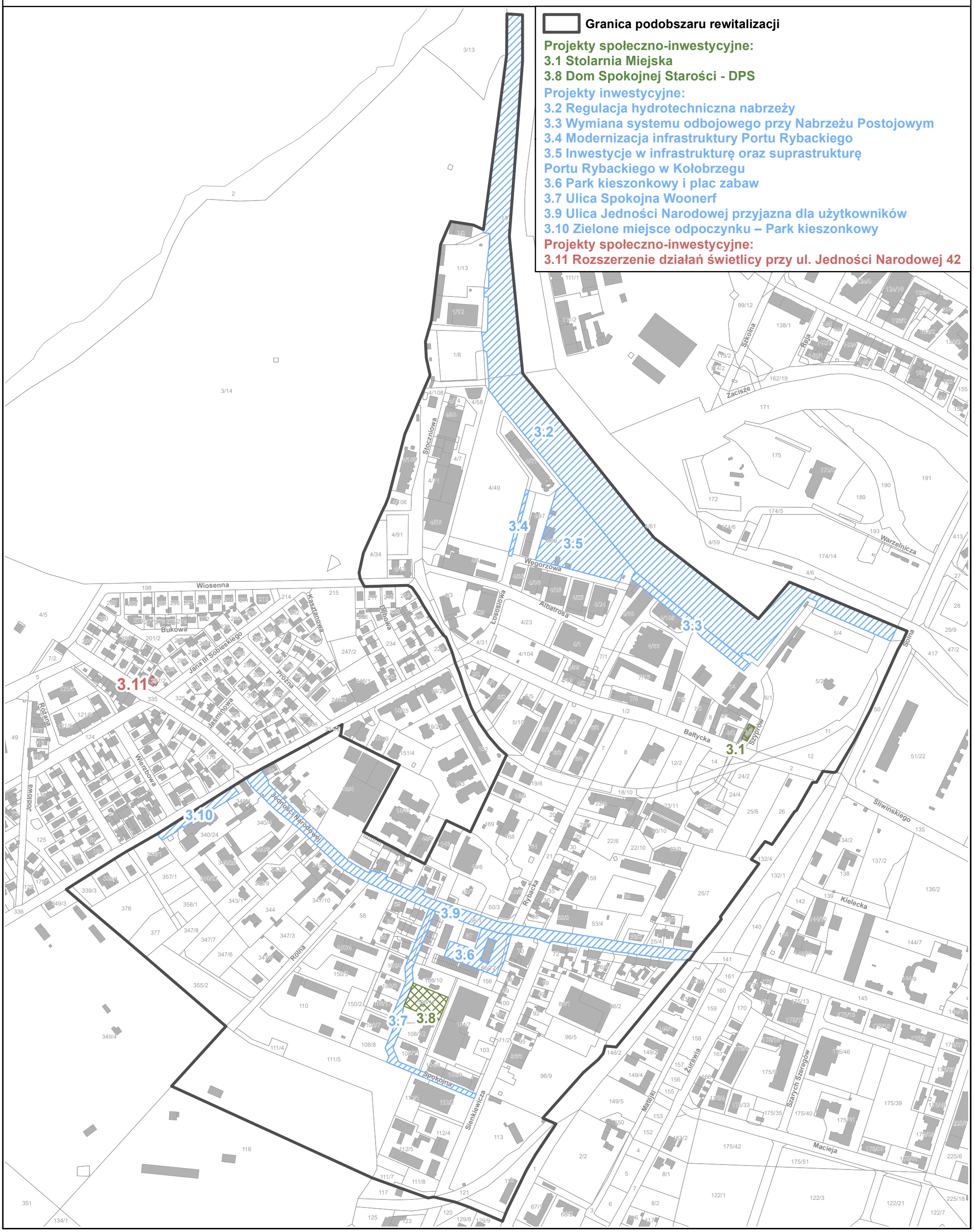

Załącznik graficzny
do Gminnnego Programy Rewitalizacji
miasta Kołobrzeg na lata 2018-2028
Arkusz nr 3

N

Zmiany funkcjonalno-przestrzenne podobszaru rewitalizacji
Terenów powojskowych po obu stronach ul. Mazowieckiej

skala 1 : 5 000

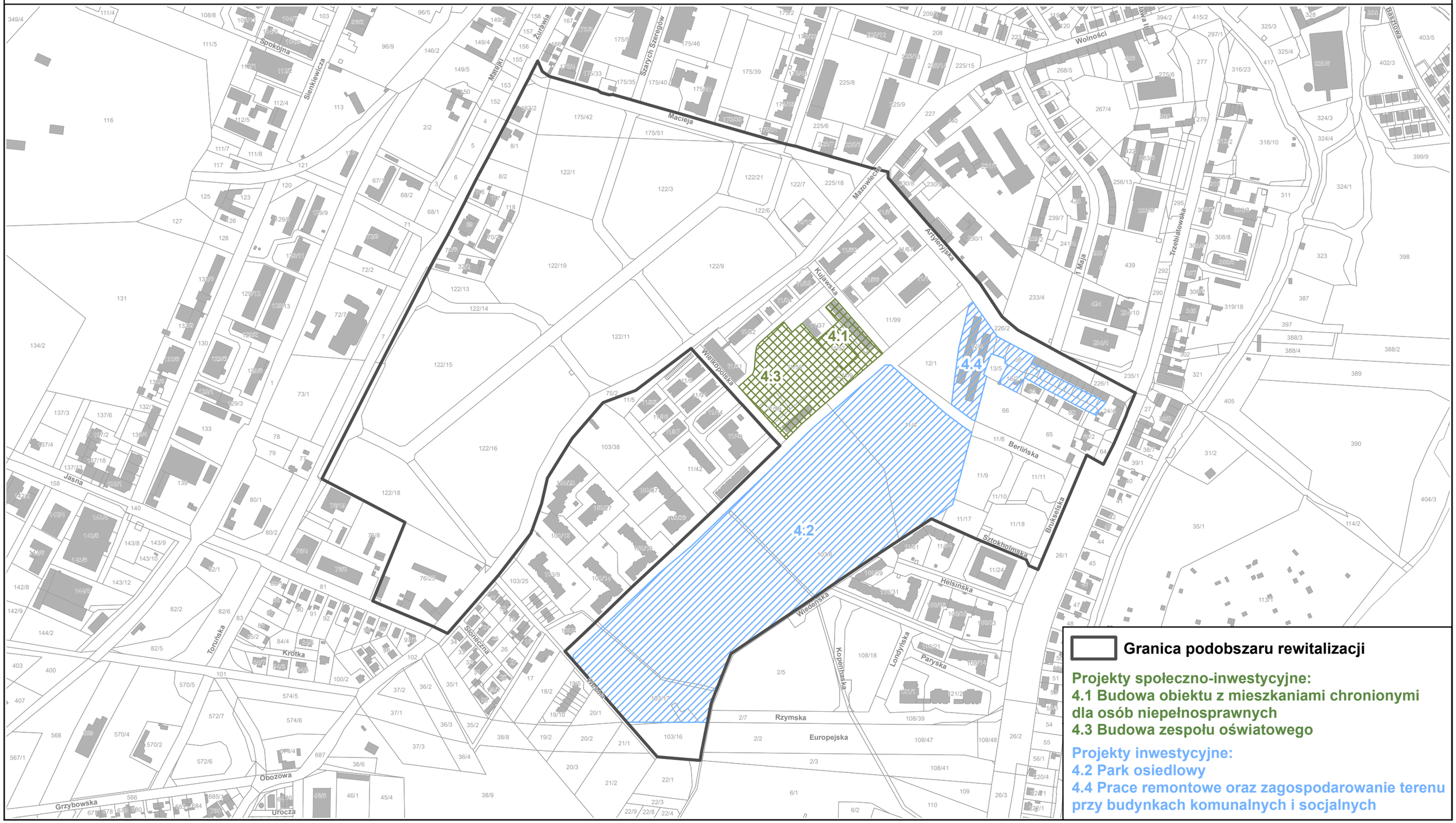

Granica podobszaru rewitalizacji

Projekty społeczno-inwestycyjne:
4.1 Budowa obiektu z mieszkaniami chronionymi dla osób niepełnosprawnych
4.3 Budowa zespołu oświatowego

Projekty inwestycyjne:
4.2 Park osiedlowy
4.4 Prace remontowe oraz zagospodarowanie terenu przy budynkach komunalnych i socjalnych

Załącznik graficzny
do Gminnnego Programy Rewitalizacji
miasta Kołobrzeg na lata 2018-2028
Arkusz nr 4

N

Zmiany funkcjonalno-przestrzenne podobszaru rewitalizacji Lęborski

skala 1 : 5 000

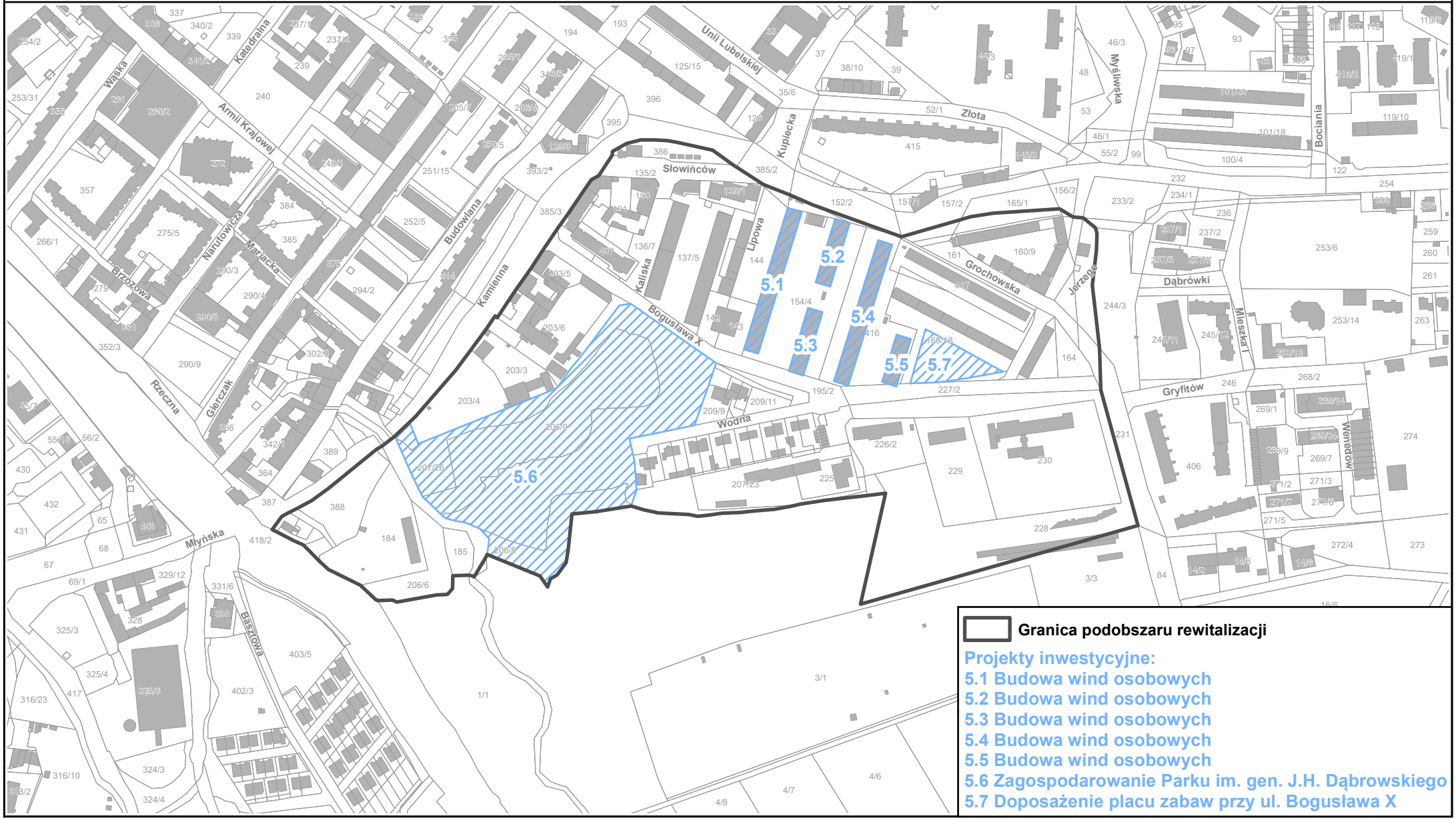

Granica podobszaru rewitalizacji

Projekty inwestycyjne:

5.1 Budowa wind osobowych
5.2 Budowa wind osobowych
5.3 Budowa wind osobowych
5.4 Budowa wind osobowych
5.5 Budowa wind osobowych
5.6 Zagospodarowanie Parku im. gen. J.H. Dąbrowskiego
5.7 Doposażenie placu zabaw przy ul. Bogusława X